Koszkol Jenő MDK

Szobasarok, pasztell

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Koszkol Jenő

Interieur, pasztell

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Koszkol Jenő MDK

Zöld szoba, pasztell

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

MDK

Koszkol Jenő MDK

Könyvtár, pasztell

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Koszkol Jenő

Könyvtár a pesti papneveldében, pasztell

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Koszkol Jenő MDK

Csendélet tükörrel, pasztell

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Koszkol Jenő

Teritett asztal, pasztell

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Koszkol Jenő

MDK

Teritett asztal, repr.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Koszkol Jenő MDK

Zöld szoba, repr.

Mücsarnok 1915-16 téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Téli éj, pasztell

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Koszkol Jenő MDK

Téli táj, pasztell

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Apátsági Könyvtár Szt. Gotthárdon, pasztell

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDK

Koszkol Jenő

Teritett asztal c. festményének repr.

Művészet, 1916. 2.1.

Koszkol Jenő MDK

Szőlőcsendélet, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Kilátás egy ablakból a Városligetre, vizf.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Gyümölcsfák ősszel, vizf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

A pálosok régi pesti könyvtára. Repr.

KMTárs. 1927. öszi kiáll.

MDK

Keszkel Jenö, festöm.

249. Velenczei részlet. Repr.

KMTárs. 1898. tav.kiáll.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

A tavaszi tárlat magán viseli a háborus helyzet bélyegét. A Mücsarnok hadikórház, igy a Szépm.Muz. három termében kapott helyet 345 mütárgy.

Teritett asztal. Repr. 2.l.

Szépm.Muz.
A Képzöm.Társ. tav.kiállitása.
Müvészet.1916. 1-2.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.
1868-1935

316. Interieur. Jelzett. Vizf.

Árverési Közlöny. 1937. okt. rk. sz. 28.1.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

51. "Lagunák" vizf.
A karácsonyi tárlatból.
Megvette: Jurenák Imréné.

Vásárlások a téli kiállitáson.

"Mücsarnok". 1898. 2c. sz. 190.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Konyha csendélet. 1896. - Eszterházy-féle 300 Ft-os vizfestmény-dij.

Mücs. -OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 15.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.
szül.1868,Dorog.

626. Velenczei tájkép.

Mücs. - A bp.-i Orvosszövetség Mü-kiállitása. 1902.
Kat. 57.l.

MDK

Koszkol Jenő

Erdőrészlet. Vizf. 34x48. J.l.b.
Keleti utcarészlet. Vizf. 70x100. J.l.b.
Velencei részlet. Olajf. 70x104. J.l.b.
Interieur. Vizf. 50x40. J.l.j.
Interieur. " 50x40. J.l.b.

Arvercsi Csarnok aukció kat. 1933. okt.
3. sz. 25, 26.l.

MDK

Koszkol Jenő

Teritett asztal c. műve. Repr.

KMT. 1916.tav.kiáll.

ADK

Koszkol Jenő

A Műcsarnok 1895 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Barackok, c. vizfestményét.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.tars. kiáll.-ból.

Szm KT 50- 134. l.

MDK

Koszkol Jenő

A Műcsarnok 1895 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásarolta Szőlő, c. vizfestményét.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50- 134. l.

MDK

Koszkol Jenő festő

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll. 59.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

A XI. teremben ill. annak kis szobájában:

tabáni részletei emelkednek ki az átlag fölé

Chroniqueur:
Müvészmk. - Téli tárlat.
Képzömüvészet. IV.évf. 26.sz. 28.1.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

A pálosok régi pesti könyvtára. Repr.

KMTárs. 1927. Öszi kiállitás.

.

MDK

Koszkol Jenő

A mücsarnok téli tárlata. Vas. Ujs. 1897.
827-828.l.

MDK

Koszkol Jenő

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

vizfestményei a hangulat finomságával tünnek ki.

X.-XIII.terem. -Mücsarnok.
Képzömüvészet.1931. 37.sz. 44.l.

MDK

Koszkol Jenő

Szöllő, vf.

Baraczkok, vf.

A mücsarnokból. Vasárnapi Ujság 1895. 52. sz. 868.l.

Koszkol Jenő

"Kedvenc ételem" c. aquarelljét bemutatja a lap.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 1898. május 22.
XX. évf. 21. sz. 325. lap

MDK

Koszkol Jenő

A budai varkert.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.-Pest.1930.Nov.hó
Kat. 12.1.

Koszkol Jenő MDK

Esztergom, repr.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Koszkol Jenő

Művészet 1918. 3.1.

Koszkol Jenő MDK

Vörös szalon, pasztell

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Hallrészlet, pasztell

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Koszkol Jenő MDK

Könyvtárrészlet a pesti papneveldéből, pasztell

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Koszkol Jenő

MDK

Piros szoba, pasztell

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

a II. teremben láttuk. Interieur-t festett.
E fajból csak ez van itt.

? kiállitás, II. terem.
Müvészet.1918. 3.1.

MDK

Koszkol Jenő

Velencei részlet. Vizf.

KMTárs. 1890. téli kiáll. 23.1.

MDK

Koszkol Jenő

Velencei halászok. Vizf.

Csendélet. Vizf.

KMTárs. 1890. téli kiall. 23.1.

MDK

Koszkol Jenő

Velencei részlet. Vizf.

Kút a Rákoson. Vizf.

Hid a Rákoson. Vizf.

KMTárs: 1890. téli kiall. 24.1.

MDK

Koszkol Jenő

Zagyvapart. Vizf.
Tiszai halaszbarkak. Vizf.
Halászbárkák Szolnokon. Vizf.
Patak mellett. Pastell.

KMT 1912/13.téli kiáll. 79, 80.lap

Koszkol Jenő

MDK

Könyvtár Szent-Gotthárdon, pasztell

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

Koszkol Jenő MDK

Virágok tükörrel, pasztell

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

Koszkol Jenő

MDK

Könyvtár Szent-Gotthardon, repr.

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

Koszkol Jenő MDK

Első hó, pasztell

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

1896. Eszterházy-féle 300ft-os vizfestménydij:

Konyha csendélet.

MIKT- Vándorkiállitások.1910.szept.8.-dec.27. Eger, Miskc
Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Györgyös.
Kat. 65.1.

MDK

Koszkol Jenő

A Műcsarnokért. Képzőművészet 1930. 34. sz.
204.l.

Koszkol Jenő MDK

Kerti szoba, repr.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Koszkol Jenő

MDK

Kerti szoba, pasztell

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Koszkol Jenő

MDK

Részlet dr. Hültl H. Pr. könyvtárából, pasztell

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

MDK

Koszkol Jenő

H. N. képtára, paszt.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921.nov. 16.1.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

322. Kerti szoba. Repr.

Képzöm.Társ. 1917/18 téli kiáll. Kat.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

405. Interieur. Repr.

KMTárs. 1917. tav.kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Szobasarok tükörrel, pasztell

Mücsarnok 1917 téli tárlat

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Koszkol Jenő MDK

Könyvtár a pesti papneveldében, repr.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Koszkol Jenő MDK

Virágos asztal, pasztell

Mücsarnok 1917 téli tárlat

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Koszkol Jenő

Interieur, paszt.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat. 41.l.

MDK

Koszkol Jenő

Művészet 1915. 276.l.

Koszkol Jenő MNK

Interieur, pasztell

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

1/.	Koszhel Jenö, festöm.		MDK
618.	Interieur.	vizf.	
619.	velencei híd.	vizf.	
62o.	velencei részlet.	vizf.	J.l.h.

Arverési Csarnok aukció. Kat. 38.1.
1931. dec. 4.sz.

2/.

MDK

Koszkol jenő festőm.

621. velencei részlet. Vizf. J.1.b.

622. Interieur. Vizf. J.1.j.

Árverési Csarnok aukció. Kat. 38.l.
1931. dec. 4.én.

A HÉTRŐL.

A farsang. A farsang valamivel hosszabb lesz az idén, mint a minő átlag lenni szokott. A régiek úgy mondták volna, hogy ez a csunya leányok számára előny, mert hosszú farsang alatt ők is kaphatnak férjet, nem csak a szépek. Ma ez a mondás nem találó többé. Csunya leányok talán nincsenek is. A férjhezmenetelre pedig a farsang nem alkalom többé. Egyszerűen olyan időszaka az esztendőnek, a mikor a szokottnál többet mulatnak az emberek. Többet mulatnak pedig itt a mi mérsékeltnek csúfolt klimánk alatt azért, mert hosszúk az esték és az éjszakák, s az embereket szobai életre kényszeríti az idő.

A ki emlékszik még az elmúlt évtizedek farsangjaira, annak szemébe szökik a nagy különbség a mostani és az akkori bálok között. Ez a különbség pedig nem abban áll csupán, hogy akkor mi mulattunk, a kik jelenleg öregek vagyunk, most pedig mások élik a világukat. De áll főképen abban, hogy feszesebbekké, zártabbakká lettek a mulatságaink. Egész a nyolczvanas évek közepéig olyanok voltak nálunk a nyilvános bálok, hogy azokon származás és vallásra való tekintet nélkül minden jól nevelt és tisztességes fiatalember vagy leány lenézés veszélye nélkül megjelenhetett. A magyar társadalom nem érezte a mereven szigorú elválasztó falakat. A mágnás-osztály felserdült leányai csakúgy kivették részüket a tánczból a jogászbálon, mint a művelt középosztály vagy a vagyonosabb kereskedővilág mulatni vágyó csemetéi. Egy-egy nagy bál összehozta úgyszólván az egész országnak felnőtt fiatalságát. Ma mindez megváltozott. Az úgynevezett előkelő világ nem tartja előkelőnek, hogy az ő leányaik olyan mulatságokon is tánczoljanak, a melyek nem szigorúan zártkörűek. A valaha egységes magyar társadalom megszakadozott. Körök alakultak, a hol kinézik és betolakodónak tekintik azokat, a kiket a származás nem kvalifikál a belépésre. Mindenek felett a származás. Sajnálatára mindazoknak, a kik a társadalom egységében a nemzeti erő egyik megjelenési formáját látják.

*

A nagyon jó király. Bizonyos, hogy *Karagyorgyevics* Péterrel, a szerb királylyal szörnyen meg lesznek akadva majd a mai kor historikusai, ha az egyéniségét kell méltatniok. A trónokat rendszerint nem adják egy virágbokrétáért, de olyan szörnyűséges ára, mint az övének, alig volt még trónfoglalásnak. Egy szörnyű éjszakán esküszegő katonák kiirtottak dermesztő kegyetlenséggel egy egész királyi családot, dolgozott a revolver meg a kés és asszonyi vér is patakzott, hogy Péter úr fejére kerülhessen Szerbia koronája. E szörnyűségek világosságában Kara Gyorgye unokája úgy áll a képzelet előtt, mint egy jeges arczú zsarnok, tele véres eltökéltséggel és minden szörnyűségre való készséggel. És milyen másként fest ez a fejedelem az időbeli közelség fényében, a napi krónika intimitásának jellemző világításában. Egy ember, a ki tele van a jónak meleg vágyával, a ki semmit se becsül többre, mint a békességet és érzésében olyan demokrata, mint egy svájczi polgár. Engedni ezerszerte jobban tud, mint parancsolni, az energiájából annyira se telik, hogy kissé mozgékony természetű fiai előtt az *apai tekintélyt* meg tudja szerezni. A szerb trónörökös csínytevései fölkavarják az egész kis országot és az apjának nincs elég kemény szava arra, hogy le tudja inteni a pajkos fiatal urat. A mint hogy ez a fejedelem, a kinek a trónjáról hónapokig kellett lesikálni elődje vérét, hogy ráülhessen, nem tud megbántani senkit, de senkit. Sok adat van róla, hogy Európa legvéresebb fejedelme, az orosz czár ilyen ember. A lelke oly érzékeny és oly megindulásra hajló, mint egy leányé. És a birodalma tele van vérrel, a mit az ő nevében ontanak. Valóban igaz lehet a mondás, hogy nincs kegyetlenebb zsarnok, mint a trónra jutott gyöngeség.

*

Over-working. Van ennek magyar neve is. Úgy hivják, hogy: *halálra-dolgoztatás.* Csunya és szégyenletes zsarnokság, mert uzsoráskodás a hatalommal, kegyetlenkedés az ember legbecsesebb erőivel és visszaélés a legnemesebb jóval: a munkával. A munkát kétféle módon lehet megsérteni. Az egyik mód a tőle való irtózás, a másik a vele, általa elkövetett méltánytalanság. Az a léhább mód, ez az embertelenebb. A munka maga áldás és nemes kötelesség, de áldásos voltát és nemességét a gyümölcsöző volta adja meg. A gyümölcsözésnek pedig vannak törvényei, a melyek jogot és mértéket szabnak. Angliában a törvény kétoldalú büntetéssel sújt minden visszaélést, a mely az ember munkaereje rovására követtetett el oly módon, hogy azt mértéken túl kihasználták. Megbünteti azt, a ki mint munkaadó így bánt az alkalmazottjával, de sújtja ezt is, ha ezt az elbánást egy bizonyos időn túl hallgatag tűrte és így *bűnrészessé* vált egy jogtalanságban. Ez a törvény igen érdekes terméke annak a puritán módon szigorú fölfogásnak, a mely se kevesebbet nem fogad el, se többet nem követel a kötelesnél. Hogy Ausztriában nem egészen angolosan gondolkodnak, bizonyítja a bécsi postatakarékpénztár botrányos szenzácziója, a hol a héten egy napon húsz ember, húsz hivatalnok dőlt ki, beteggé dolgoztatva, a munkából. Ez egy lelketlen szisztéma csúf kelésének a fölfakadása: kellemetlen világot vet az intézmény szellemére, a hol megtörtént. Egy takarékpénztár becsületét két hiba ölheti meg. Ha uzsoráskodik, vagy ha tékozol. Az ilyen eljárásban pedig van mind a kettőből. Ez uzsorázása is igen becses értékeknek — mert semmi se becsesebb, mint az emberi munkaerő — és tékozlása is, mert hiszen tönkreteszi. Ezért duplán súlyos ez a bécsi skandalum.

*

Egy királykisasszony ruhatára. Az egyaránt igen elmés és igen czinikus Lavedan mondta, hogy «ha azt akarod, hogy egy nő szive tele legyen boldogsággal, gondoskodj, hogy zsúfolva legyen a ruhatára.» Kétségtelen, hogy a roszszájú Lavedán inkább szolgálta a malicziát, mint az igazságot, de azért kevésbbé hazudott, mint inkább csak túlzott. A sok ruha magában még nem teszi boldoggá a nőt, de ha nem is föltétlenül szükséges a boldogsághoz, semmiesetre se fölösleges. Különben sok ruha talán nincs is a világon, legalább alig hallott még emberfia erről panaszkodni egy szép asszonyt, hogy túlontúl

KEZDŐDŐ JÉGZAJLÁS A DUNÁN.

EMLÉKLAP HERMAN OTTÓ TISZTELETÉRE.

el van látva fölvenni valóval. Mert ezzel is úgy áll a dolog, mint a pénzzel: lehet kevés, lehet sok, de sohase lehet elég. Egy szép herczegasszonyról, a kinek a házi dolgait a nyilvánosság elé sodorta a botrány szele, kiderült, hogy háromezer pár keztyűt rendelt egyszerre. Legalább ennyinek az árát követelte rajta a szállítója. A szép herczegasszony tehát elég alaposan gondoskodott róla, hogy keskeny, finom keze fehérsége meg legyen óva az időjárás viszontagságaitól. A királyleányok, fejedelemasszonyok egyáltalában nem panaszkodhatnak róla, hogy «nincs a mit magukra vegyenek», ha valahová akarnak menni. Akad hála Istennek a garderobjukban igen szépen *otthoni* is, meg *kimenő* is. Európa fejedelmi asszonyai között állítólag a német császárné költ legkevesebbet ruhára, de azért még akkora sifonért nem csináltak a világon, a melyikbe beleférne az ő «kevés ruhája». A koronás asszonyok ruhatárai egész termeket töltenek meg és az angol királyné ruháinak fölügyelőnője közjogi méltóság. Alkotmányos állás. A kormány előterjesztésére nevezik ki és ha bukik a kormány, vége az, dicsőségének is. Az is tradiczió, hogy ezt a czímet lehetőleg főrangú családból való nő kapja meg, többnyire valamelyik miniszter felesége. Czimet értünk, mert munkával nem igen jár ez a hivatal. Pedig, hogy egy ilyen fejedelmi ruhatáron van mit őrizni, egy képünkből is láthatja az olvasó. Ez a kép Mária Terézia spanyol herczegnőnek, a spanyol király nővérének, Ferdinánd bajor herczeg menyasszonyának a ruhatára. Egy hatalmas terem, tele a szabóművészet selyem-, bársony- és csipkeremekeivel. Ha csak egy kis igazság is van a Lavedan csipős mondásában, akkor a karcsú spanyol herczegnőnek a legboldogabb menyasszonynak kell lennie az egész világon. De azért, hála Istennek, vannak egészen boldog menyasszonyok kisebb kelengyével is.

EMLÉKLAP HERMAN OTTÓ TISZTELETÉRE.

Herman Ottó, érdemes tudósunk, — a legérdemesebbek egyike — nem régiben töltötte be életének hetvenedik esztendejét. Ez alkalomból az országos ornithológiai központ munkatársai és alkalmazottai egy művészi kivitelü emléklappal lepték meg köztiszteletnek örvendő vezéröket. A kép Herman Ottó egész tudományos munkásságának a szimboluma. Jelképezve van rajta a pásztorélet, a halászat, a madárvilág, a pók, szóval minden, a mivel Herman behatóan foglalkozott. Koszkol Jenő festette ezt a szép képet, melynek kicsinyített mását olvasóinknak is bemutatjuk, a kiknek nem egy alkalommal volt részök benne, hogy Herman Ottó czikkeiben gyönyörködjenek.

MELEGEDŐK.

Azt mondja a czigány, hogy hét tél se ér föl egy nyárral. A szegény embernek a nyár a barátja, a tél az ellensége. A nyár leolvasztja a szivéről a gondot, a tél meg ráfagyasztja. A czigány mondja, tehát el kell hinni. Nem mintha a czigány szava szentirás lenne. De mert szegénységről van szó és ebben a czigány szakértő, akár a malaczlopásban.

Hát bizonyos, hogy nem a tél a legbarátságosabb évszak. Télen hideg van és a gondviselés csak a medvét látta el télikabáttal, egy nagy csomó emberről megfeledkezett. Igy azután ezekről azoknak kell gondoskodniok, a kiknek — van télikabátjuk, sőt bundájuk is van. A téli nap hideg világosságához az emberi irgalmasságnak kell hozzápótolnia a meleget. A mikor leghidegebb van körülöttünk, keil, hogy a legnagyobb legyen a melegség bennünk. A lelkünkben.

És igazságtalanság lenne, ha olyan roszak lennénk magunkhoz, hogy letagadnánk minden jóságunkat. Az irgalom tűzhelye Budapesten nincsen fütőszer nélkül. A kiknek nem kell fázniuk, gondolnak azokra, a kiknek nincs minél melegedniök. Egész csomó jótékony intézmény teljesiti az ő nemes hivatását a magyar fővárosban. Az *ingyen-kenyér* meg az *ingyen-tej* intézménye évek óta virul és — egyik sincs se pártfogók, se pártfogoltak hiján. Az ingyenadó bolt kapuja még nyitva sincs, már ott várakoznak a *vevők* és a *melegedő* szobák sem állanak üresen. Nem olyan elegáns a társaságuk, mint egy zsuré, de a meleg, a mely életet önt meggémberedett tagjaikba, esik nekik olyan jól, mint ezeknek Gerbaud mester édes remekei. Mert annál, hogy Kuglert egyék, fontosabb, hogy meg ne fagyjon az ember.

De nemcsak *hivatalos* melegedő helyek vannak, hanem másformák is, a melyeket nem az irgalom készitett, hanem az élelmesség fürkészett ki a nélkülözésnek. A legelegánsabb ilyen *mükedvelő* melegedő helyek a *közkönyvtárak olvasó-termei*. Ezeket szegény diákok frekventálják, mert itt, hogy melegedhessék az ember — olvasni is kell tudni. Finom melegedő hely a muzeum is, a hol az ember művészetet élvez — légfütéssel. Kevésbbé müvelt és mükedvelő melegedők kedves találkozó helye a *főposta* fütött folyosója és a vasuti várótermek. De a legszerényebb igényüek megelégszenek azzal is, ha az izzószenes vaskosárnál melengethetik dermedt ujjaikat, a melylyel a villamos sineiről olvasztják le a jeget.

Egy nehány jelenetét ezeknek a melegedőhelyeknek képben mutatjuk be az olvasónak. Adja Isten, hogy jövő télre már ezek a derék emberek is otthon, a házi tüzhelyük körül melegedhessenek. Mert az *igazi* meleg mégis csak az otthon melege.

PÁLMAI ILKA AMERIKÁBAN.

A napilapok részletesen foglalkoztak Pálmai Ilka amerikai kalandjával. Az érdekes közleményekből megtudtuk, hogy a kitünő művésznőtől egy Seefeld nevü ügyes szélhámos kétezer dollárt csalt ki — kölcsönképen. Először elegáns automobilen megkocsikáztatta, igy akarván elhitetni, hogy előkelő, jómódú, hitelképes ember; utólagosan pedig kiderült, hogy semmije sincs, a gépkocsi sem az övé s már ideát Európában is követett el hasonló csínyeket. Pálmai Ilka bepörölte és a szenzációs tárgyalás még jobban rávonta a new-yorki közönség figyelmét, mint az a kiváló művészet, melynek idehaza annyi bámulója van.

Időszerünek tartom az amerikai automobilen ülő «Aranyos Iluskát» bemutatni. Sietek azonban megjegyezni, hogy a hirhedt mr. Seefeld nincs a társaságában. Pálmai Ilka Zöldy Marczi hegedűművész hazánkfia mellett foglal helyet, kinek tulsó szomszédja mrs. Fisher előkelő amerikai hölgy.

Koszkol Jenő MDK

Malom, vizf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Viola és narancs, pasztell

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK.

A Rába partján, vizf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Csendélet, pasztell

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Koszkol Jenő MDK

Udvarrészlet, pasztell

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Apátsági könyvtár Szt.Gotthardon.pasztell

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Apátsági könyvtár, repr.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Őszi táj, vizf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő

Esztergom, vizf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Koszkol Henő MDK

Sekrestye Szentgotthárdon, pasztell

Műcsarnok 1 913-14. téli kiállitás

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Éjjel a lagunákon. Vizf.

Velenczei részlet. "

KMTárs. 1899. Tav. nemzetk. kiáll. 61.l.

tovább Koszkol Jenő
Lebicskey Pál
Lusztig Gyula
Major Jenő
Mátrai Vilmos
Meiszl Ágost
Nagy Vilmos
Pólya Iván
Rózsaffy Dezső
Szirmai Antal
Tevan Istvan

l. Szolnok a Művészet-
ben. Bp. 1927
48. l.

CUOB Alkalmazottar

43

ágos Bizottsága

ány	száma:	53.652/1943.III.1.	19
	kelte:	II.24	1943
	beérkezése:	III.7	1943

ek száma:

elintézett szám:

áma:

záma:

Koszkol Jenő

l.

Végvári Rohrok

58.l.

unokatestvérei. Nekem is van három unokatestvérem. A fiú neve Róbert.

Whose son is this a boy? I am (my (parents) parent)'s son of my parents. Whose daughter is this a girl? She is the father-s fathers and mother-s the daughter. Thomas is the only child of his parents. Thomas, children of my uncl

Koszkol Jenő

1.

Mag. N.M. Cent.

73. l.

Kozskol Jenő

l.

Arv. Csarnok

(1925. febr.) 27. aukc.

262 – 266 tt.

4532

Gyüjter

A hely neve	A tárgy megnevezése
Ercsi, Fejér m.	Román kat. pléb. templom belseje, karnet felé nézve,

Koszkol Jenő

Kapcsolata
Herman Ottóval

baid
Lambrecht Kálmán

Herman Ottó élete. Bp. 1933
192, 193, 194 l.

A MUZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK ORSZ. FŐFELÜGYELŐSÉGE

fh 20/914

A Műemlékek Országos
Elnökségén

Van szerencsém a
címezett nagyszomba
a nagytekintetű Elnö

Bpest 1914 II. 9

Koszkol Jenő

Lamb. 17. 91. 163.
184. l.

A SZOMBATHELYI
RÓM. KATH. FŐGIMNÁZIUM
IGAZGATÓSÁGÁTÓL.

—

11/1914 sz.

Az Országos Műemlé

Nagytekintetű

Van szerencsém értesíteni
Bizottsága közleményének
útján megkaptam és hálás

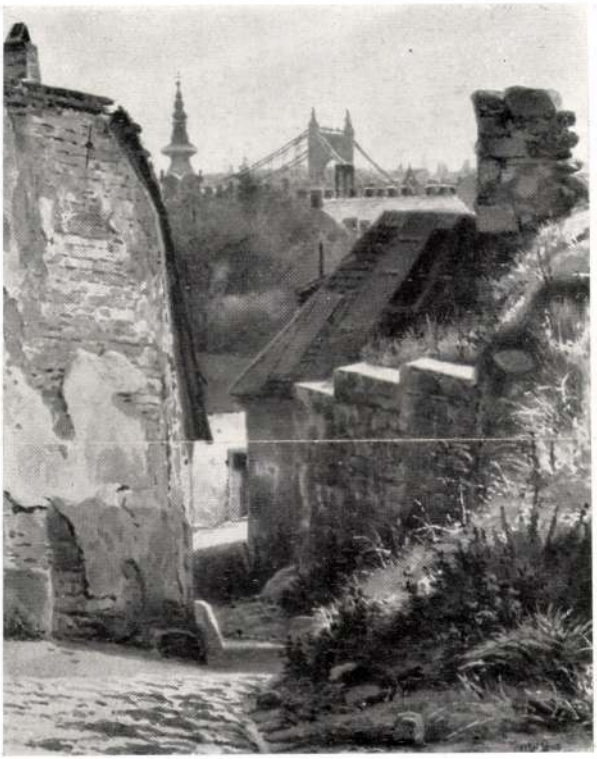

207. KOSZKOL JENŐ: Tabáni részlet. Vizfestmény

Magy. Akv. és Csatfest. Egy.
XIV. kiáll
1928

Koszkol Jenő

Koszkol Jenő

Intérieur, pasztell

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Vörös szalon, pasztell

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

A Tiszán, vizf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Koszkol Jenő †

Budapesti Hirlap
1935. Dátum
levágva -
(K. J. festőművész
meghalt.)

19

1204 á sz.

1902

A müemlé
országos b

Kikiáltási ár pengőben

319. KOSZKOL JENŐ, Velencei részlet. Vízf. 30×24. J. l. j. 80
320. —, Velencei részlet. Vízf. 100×70. J. l. j. 100
321. —, Keleti utcarészlet. Vízf. 35×23. J. l. b. . . . 50
322. KOSZTA JÓZSEF, Hazatérés. Olajf. 70×50. J. l. j. 250
323. —, Virágcsendélet. Olajf. 34×24. J. l. b. 95
324. KOTÁSZ KÁROLY, Horgászó fiú. Tempera. 30×22. J. l. b. 80
325. KOVÁCS MIHÁLY (1818—1892), Női képmás. Olajfestmény. 52×42. J. l. b. 210
326. KRAEMER PÉTER, Hindenburg képmása. Vízfestmény. 18×15. J. l. b. 20
327. KRIEHUBER JOSEF (1800—1876), Négy kőrajz . 12
328. KRON BÉLA, Hamburgi utcarészlet. Rézkarc. 31×24. J. l. j. 6
329. —, Gyár. Eredeti rézkarc. 55×44. J. l. j. 7
330. KRUSEMANN CORNELIUS, Elhagyatva. Olajfestmény. 50×38. J. l. j. 400
331. KUGLER, A., Madonna a gyermekkel. Olajfestmény. 58×48. J. j. k. 50
332. KUKÁN GÉZA, Fekvő női akt. Olajf. 110×65. J. l. b. 180
333. LANG, Női képmás. Miniatűr 35
334. LARSEN OSZKÁR, Tanulmány. Pasztell. 60×30. J. l. j. 40
335. —, Tanulmány. Pasztell. 60×30. J. l. j. 40
336. LASZGALLNER OSZKÁR, Bazilika. Olajfestmény. 100×77. J. l. b. 80
337. LÁSZLÓ FÜLÖP, Spanyol lovag. Vízf. J. l. j. . . 1500
(Illusztrálva a IV. táblán.)
338. LÁZÁR OSZKÁR, Magyar fogoly temetése. Színezett kőrajz. 31×22. J. l. b. 1
339. LEBARBIER JEAN JAQUES FRANCOIS (1738—1826) után VEDOATO PIETRO, Coriolanus. Rézmetszet, pontozó modorban. 60×50 22
340. — után VENZO GAETANO, Virginia. Rézmetszet, pontozó modorban. 60×50. 18
341. LEONARDO DA VINCI (1452—1519) után rajzolta MINARDI THOMMASO (1787—1871), metszette MARRI GIUSEPPE (1798—) és LONGHI GIUSEPPE (1766—1831), Madonna. Rézmetszet. 54×37. . 12
342. LEWIS MAX, A költészet. Pasztell. 62×40. J. l. j. 125
343. LIBAY KÁROLY LAJOS (1816—1888), Tájkép. Vízfestmény. 49×28. 18
344. LITTKEI ANTAL, Fiatal nő. Pasztell. 45×35. J. l. j. 160
345. —, Pandora. Pasztell. 42×32. J. l. j. 160
346. —, Levélírás. Pasztell. 52×42. J. f. j. 180
347. LOTZ KÁROLY (1833—1904), A kánai menyegző. Tempera. 45×23. J. l. j. 180

Arv. Körl. 1930. junius. 3. sk. 54. aukció

		Kikiáltási ár pengőben
348.	LÖSCHINGER HUGÓ (1875—1912), Tehén. Színes rajz. 32×23. J. l. j.	1
349.	—, Harctéri jelenet. Vízfestmény. J. l. b.	50
350.	LUDWIG CHRISTIAN MARTIN, Zehn Radirungen. Mappában	18
351.	MADARÁSZ VIKTOR (1830—1917), Fiú képmása. Olajfestmény	80
	(Illusztrálva a IV. táblán.)	
352.	—, Bercsényi. Olajfestmény. 105×65.	350
353.	MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV, Balatoni táj. Olajfestmény. 117×90. J. l. b.	800
	(Illusztrálva a VI. táblán.)	
354.	—, Tájkép. Olajfestmény. 40×31. J. l. k.	70
355.	—, Tájkép virágzó gyümölcsfákkal. Olajfestmény. 42×35. J. l. j.	165
356.	—, Olasz táj. Olajfestmény. 55×44 J. l. b.	120
358.	MARÓTHI MAJOR JENŐ, Tájkép. Olajf. 35×24. J. l. j.	80
359.	—, Tájkép. Olajfestmény. 50×35. J. l. j.	80
360.	—, Tanyaudvar. Olajfestmény. 51×40. J. l. b.	120
361.	—, Patak. Olajfestmény. 50×35. J. l. b.	100
362.	—, Erdőrészlet. Olajfestmény. 46×37. J. l. j.	100
363.	—, Búzakeresztek. Olajfestmény. 50×35. J. l. b.	90
364.	—, Füzes. Olajfestmény. 46×35. J. l. b.	100
365.	—, Falurészlet. Olajfestmény. 50×35. J. l. b.	80
366.	—, Mocsaras vidék. Olajfestmény. 45×37. J. l. b.	90
367.	—, Pihenő. Olajfestmény. 52×43. J. l. j.	100
368.	—, Nyár. Olajfestmény. 46×35.	100
369.	—, Részlet a Római-fürdőből. Olajf. 53×43. J. l. j.	90
370.	MANTEGNA ANDREA (1431—1506), után, Diadalmenet. Olajfestmény. XVIII. sz. 50×33.	20
371.	MARGITAY TIHAMÉR (1859—1922), Lilaruhás hölgy. Olajfestmény. 48×34. J. l. b.	80
372.	—, Tanulmányfej. Olajfestmény. 42×27. J. l. b.	50
373.	MARKÓ ERNŐ, Falusi táj. Olajfestm. 100×75. J. l. j.	80
374.	—, Holdas táj. Olajfestmény. 32×20. J. l. j.	15
375.	—, Tájkép. Olajfestmény. 17×11. J. l. b.	22
376.	—, Tájkép. Olajfestmény. 18×11. J. l. b.	25
377.	—, Duna mentén. Olajfestmény. 35×25. J. l. j.	10
378.	IFJ. MARKÓ KÁROLY (1822—1891), Tájkép pihenő vándorral. Olajfestmény. 40×32. J. l. j.	80
379.	MARKOVITS ISTVÁN, Őszi lombhullás. Olajfestmény. 100×75. J. l. b.	95
380.	—, Tájkép. Olajfestmény. 100×75. J. l. b.	95
381.	—, Erdő mélye. Olajfestmény. 100×75. J. l. b.	95
382.	MARTINKOVICS P., Fürdő után. Olajfestm. 72×58.	80
383.	MAURIN, Hintaszékben. Színes aquatinta. 45×35. J. l. j.	12
384.	MÁRK LAJOS, Női képmás. Olajfestm. 80×60. J. l. j.	140
385.	MÁRTON FERENC, A békedelegátusok indulása. Ceruza. 24×22. J. l. j.	20

		Kikiáltási ár pengőben
386.	BÁRÓ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852—1919), Fatanumány. Ceruza. 32×19.	20
387.	—, Tanulmányfej. Olajfestmény. 74×55. J. l. j.	90
388.	—, Tábortűznél. Olajfestmény. 27×20. J. l. j.	600
389.	—, Tájkép. Olajfestmény. 33×24. J. l. j.	110
390.	—, Virágos rét. Olajfestmény. 21×13.	125
391.	—, Tájkép. Olajfestmény. 38×26. J. l. j.	110
392.	—, Tolvajok. Olajfestmény. 200×120. J. l. j.	260
393.	MERTON H., Csendélet. Olajfestmény. 22×15. J. l. j.	18
394.	—, Csendélet. Olajfestmény. 22×15. J. l. j.	18
395.	MEYTENS MARTIN VAN (1695—1770) után SCHMUTZER JAKAB (1733—1811), Mária Terézia képmása. Rézmetszet. 42×27.	10
396.	MÉSZÖLY GÉZA (1844—1887) után WOERNLE, WILHELM (1849—1902), Balatoni halásztanya. Rézmetszet. 55—45.	16
397.	MIHALIK DÁNIEL (1869—1910), Szolnoki táj. Olajfestmény. 35×25. J. l. j.	160
398.	MIHÁLOVITS MIKLÓS, Álom. Olajf. 80×60. J. l. j.	150
399.	—, Erdőrészlet. Olajfestmény. 40×20. J. l. b.	40
400.	—, Táncosnő. Olajfestmény. 63×40. J. l. j.	40
401.	M. O. JELZÉSŰ FESTŐ, Indiánus. Tussrajz. 28×20. J. l. j.	12
402.	MOKRI MÉSZÁROS DEZSŐ, Egy törzs tanyája. Olajfestmény. 40×36.	200
403.	—, Ősi emlék. Olajfestmény. 45×38.	200
404.	—, Idegen világ. Olajfestmény. 40×25.	200
405.	—, Őskor. Olajfestmény. 28×22.	200
406.	MOLDVAI-KRAJNA JÁNOS, Erdei lak. Olajfestmény. 45×36. J. l. j.	35
407.	MONTICELLI ADOLPHE (1824—1886), Találkozás az erdőben. Olajfestmény. 25×20. J. l. j.	700
408.	MUNKÁCSY MIHÁLY (1844—1900), Társalgás. Olajfestmény. 150×110. J. l. j.	8000
409.	MURILLO BARTOLOMÉ ESTÉBAN (1617—1682) után rajzolta TOFANELLI STEFANO (1750—1789), metszette ZAFFONI ANGELO, Bűnbánó Magdolna. Rézmetszet. 50×36.	10
410.	MÜLLER LEOPOLD KARL (1834—1892), Harcos. Rézmetszet. 17×9.	4
411.	—, Harcos. Rézmetszet. 17×9.	4
412.	—, Harcos. Rézmetszet. 17×9.	4
413.	—, Harcos. Rézmetszet. 17×9.	4
414.	NAGY ZSIGA, Szarvasok az erdőben. Olajf. 75×50.	50
415.	NÁDLER RÓBERT, Velencei részlet. Vízfestmény. 28×20. J. l. b.	60
416.	—, Tájkép. Olajfestmény. 27×20. J. l. b.	60
417.	NEMES MIHÁLY, Zrinyi és Frangepán. Vízfestmény. 44×30. J. l. j.	16

		Kikiáltási ár pengőben
418.	—, Megzavart szüret. Vízfestmény. 44×30. J. l. b.	16
419.	NEOGRÁDY ANTAL, Tájkép. Vízfestm. 40×30. J. l. b.	30
420.	—, Tájkép. Vízfestmény. 40×30. J. l. b.	30
421.	—, Domboldal. Vízfestmény. 20×14. J. l. j.	25
422.	—, Téli táj. Vízfestmény. 60×50. J. l. b.	85
423.	—, Tájkép. Vízfestmény. 58×48. J. l. j.	50
424.	—, Téli tájkép. Olajfestmény. 70×58. J. l. b.	70
425.	—, Tájkép. Vízf. 38×29. J. l. b.	30
426.	—, Séta az erdőben. Olajf. 32×23. J. l. j.	35
427.	NÉMET FESTŐ, XVIII. sz., Csendélet. Olajf. 102×56.	100
428.	NÉMET FESTŐ, XVIII. sz., Római harcos. Olajfestmény. 63×50	250
429.	NISCHNER, Csendélet. Olajfestmény, rézlemezre festve. 63×47	120
430.	OLASZ FESTŐ, XVII. sz., Aeneas partraszállása. Olajfestmény. 68×44	170
431.	OLASZ FESTŐ, XVII—XVIII. sz., Szent Márk. Olajf.	150
432.	OLASZ FESTŐ, XVIII. sz., Szent Péter. Olajf. 95×70	250
433.	OLASZ FESTŐ, XVIII. sz., Magdolna. Olajf. 85×85	300
434.	OLASZ FESTŐ, A szent család. Rézmetszet. 15×9	6
435.	ORBÁN DEZSŐ, Margitsziget reggel. Olajfestmény. 78×62. J. l. b.	100
436.	OSZTRÁK FESTŐ, XVIII. sz., Krisztus keresztre feszítése. Olajfestmény. 46×36	70
437.	OSZTRÁK FESTŐ, Öt szentkép. Olajf.	80
438.	PAP GÉZA, Királytigris. Színes kréta. 17×15. J. l. j.	15
439.	—, Tehén. Színes kréta. 37×35. J. l. j.	12
440.	PATAKY LÁSZLÓ (1857—1912), Tanulmány. Tussr.	16
441.	—, Portyázó huszárok. Olajf. 112×65. J. l. b.	800
442.	PATKÓ KÁROLY, Üllő női akt. Olajf. 100×65. J. l. b.	40
443.	PÁDLY ALADÁR, Falurészlet. Olajf. 41×27. J. l. b.	38
444.	PÁLDY ZOLTÁN, Csendélet. Pasztell. 82×62. J. l. j.	80
445.	—, Csendélet. Pasztell. 80×68. J. l. b.	80
446.	PÁLLIK BÉLA (1845—1908), Gémeskútnál. Olajfestmény. 40×30. J. l. b.	250
447.	PÁLLYA CAROLUS, Vásár. Olajf. 16×11. J. l. b.	18
448.	—, Lovak. Olajf. 20×13. J. l. j.	60
449.	PÁLLYA CELESTIN, Parasztleány. Olajfestmény. 10×8. J. l. b.	20
450.	PENTELEI MOLNÁR JÁNOS (1878—1924), Csendélet. Olajfestmény. 24×16. J. f. j.	80
452.	—, Tájkép. Olajf. 57×44. J. l. j.	245
453.	—, Csendélet. Olajf. 80×60. J. l. b.	250
454.	—, Csendélet. Olajf. 65×55. J. l. j.	250
456.	—, Csendélet. Olajf. 68×48. J. l. b.	85
457.	PERLMUTTER IZSÁK, Női akt. Olajf. 38×30. J. l. j.	300
458.	—, Balatonberény. Olajf. 20×14. J. l. b.	120

Kikiáltási ár pengőben

459. —, Kecskepásztor. Olajf. 24×18. J. l. j. 350
460. PESKE GÉZA, Széken lovagló kisfiú. Olajfestmény. 68×48. J. l. j. 100
461. PETERS UTÁN SMITH J. K., A jósnő. Színes metszet. 46×42 16
462. PLATTENBERG (PLATTEN-BERCH PLATTE-MONTAGNE) NICOLAES VAN (1631—1706), Idillek a romok között. Olajf. 158×110 400
(Illusztrálva az I. táblán.)
463. POLL HUGÓ, Holland halászok. Paszt. 50×33. J. l. j. 200
464. PÓLYA TIBOR, Festő nő. Olajf. 60×48. J. l. j. . . 60
465. —,Lilamasnis leányka. Olajf. 50×40. J. f. j. . . . 100
466. PONGRÁCZ KÁROLY, Interieur. Olajfestm. 38×27. J. l. j. 45
467. BÁRÓ PONGRÁCZ SAROLTA, Interieur. Olajfestmény. 55×45. J. l. j. 48
468. —, Virágcsendélet. Olajf. 55×40. J. l. j. . . . 48
469. —, Erdőrészlet. Olajfestmény. 40×32. J. l. j. . . . 35
470. PORDENONE (LICINIO) GIOVANNI ANTONIO (1483—1539) UTÁN SCHULTZE, CHRISTIAN, GOTTFRIED (1749×1819), Cornaro Katalin arcképe. Rézmetszet. 45×38 8
471. POUSSIN NICOLAUS (1593—1665) UTÁN RAJZOLTA MARCHAIS JEAN BAPTISTE ETIENNE (1819—), METSZETTE HALDENWANG CHRISTIAN (1770—1831), Diogenes. Rézmetszet. 44×35 12
472. PÖRGE GERGELY, Tanya. Olajf. 19×13. J. l. j. . . 40
473. —, Tanya. Olajf. 19×13. J. l. j. 40
474. PRIHODA ISTVÁN, Forrás. Rézkarc. 48×34. J. l. j. 10
475. —, Páholyban. Rézkarc. 40×34. J. l. j. 8
476. —, Mulató társaság. Rézkarc. 48×38. J. l. j. . . . 15
477. —, Mulatók. Rézkarc. 50×40. J. l. j. 12
478. —, Modell. Rézkarc. 37×30. J. l. j. 6
479. PROHÁSZKA JÓZSEF, Aktok a szabadban. Olajfestmény. 46×33. J. l. j. 60
480. —, Fiúakt. Kréta. 50×33. J. l. j. 5
481. RAFAEL VIKTOR, Felhős táj. Olajf. 60×50. J. l. b. . 32
482. RAINERNÉ ISTVÁNFFY GABRIELLA, Kis csirkék. Gouache. 27×18. J. l. j. 28
483. —, Kis kacsák. Gouache. 27×23. J. l. b. 35
484. —, Játszó cica. Olajf. 50×40. J. l. b. 60
485. —, Cica. Gouache. 28×20. J. l. j. 25
486. —, Kis kutya. Olajf. 45×34. J. l. j. 50
487. —, Bárányok. Gouache. 23×14. J. l. j. 35
488. —, Cica. Gouache. 28×21. J. l. b. 25
489. —, Cica. Gouache. 27×21. J. l. j. 25

Kikiáltási ár pengőben

490. RAKSSÁNYI DEZSŐ, Freskótanulmány. Szépia. 35×24. J. l. j. 16
491. REMBRANDT UTÁNZÓJA, Tanulmányfej. Olajfestmény. 14×11 60
492. RÉVÉSZ IMRE, Körmöcbánya. Olajf. 50×35 . . . 40
493. RHEIN NICOLAUS, Marie Queen of Scots. Rézmetszet. 70×55 25
494. —, Catharine of Arracon. Rézmetszet. 70×55 . . 25
495. RIBARZ RUDOLF (1848—1904), Moselmenti város. Olajfestmény. 75×56. J. l. b. 150
496. RICHTER AURÉL, Történelmi kompozíció. Vízfestm. 31×28. 20
497. RICHTER P., Női képmás. Olajfestmény. 45×38. J. l. j. 30
498. RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861—1928), Tavaszi hangulat. Olajfestmény. 102×71. J. l. b. 600
499. —, A kék gyöngysor. Pasztell. 38×30. J. f. b. . . . 300
500. —, Gyümölcscsendélet. Olajfestmény. 50×40. J. l. j. . 300
501. ROBBE MANUEL, Nő tükör előtt. Színes aquatinta. 50×40. J. l. b. 16
502. ROMEK ÁRPÁD, Csendélet. Olajfestm. 40×30. J. l. b. 60
503. —, Csendélet. Olajfestmény. 50×40. J. l. b. . . . 100
504. BONHEUR ROSA (1822—1830) után SOULANGE TEISSIER LOUIS EMMANUEL (1814—1898), Szántás ökrökkel. Kőrajz. 90×65. 16
505. ROSKOVITS IGNÁC (?), Szolnoki piac. Vízf. 30×20. 50
506. ROTARI PIETRO (1707—1762), A levél átadása. Olajfestmény. 75×64. 200
507. ROZGONYI LÁSZLÓ, Diana vadászaton. Olajfestmény. 115×95. J. l. j. 150
508. RUDNAY GYULA, Kurucjelenet. Olajf. 45×35. J. l. j. 280
509. —, Lovas betyár. Olajfestmény. 36×30. J. l. j. . . . 200
510. —, Vágtató ló. Tusrajz. 15×12. J. l. j. 25
511. —, Tanulmány. Színes rajz. 7×6. J. l. j. 15
512. —, Gömöri táj. Olajfestmény. 70×60. J. l. b. . . . 360
513. —, Lovasok. Olajfestmény. 95×70. J. l. b. 400
514. —, Falusi mulatság. Olajfestmény. 50×38. J. l. j. . . 380
515. —, Esti hangulat. Olajfestmény. 48×38. J. l. j. . . 230
516. —, A juhász és szamara. Szinezett rajz. 7×7. J. l. j. . 40
517. —, Csikósok a gémeskútnál. Olajfestm. 44×34. J. l. b. 300
518. S. L. JELZÉSŰ FESTŐ, Tájkép tevékkel. Olajfestmény. 20×10. J. l. b. 30
519. SCAMPI G., Madonna. Pasztell. J. j. k. 80
520. SCHINNAGEL MAX JOSEF (1694—1761), Tájkép. Olajfestmény. 47×37. 150

(Illusztrálva a VI. táblán.)

521. SCHRÖDL, ANTON, Vihar után. Olajf. 71×56. J. l. j. 80
522. —, Vihar után. Olajfestmény. 71×56. J. l. b. . . . 80
523. SEEFELDER JÁNOS, Balatoni táj. Olajfestmény. 50×33. J. l. j. 16

Kikiáltási ár pengőben

524. SHOPIN HEINRICH FRIEDRICH (1804—1880) után MARIGOUD JEAN MAUDE, Ahasverus nőül veszi Esztert. Mezzotinto. 117×86. 16

525. SIKÓ MIKLÓS (1816—1920), Férfiképmás. Miniatűr. J. l. j. 40

(Illusztrálva a VIII. táblán.

526. SILIGAI FERENC (1873—1924), Tájkép. Olajfestmény. 80×60. J. l. b. 60

527. —, Korcsolyázók. Olajfestmény. 66×50. J. l. j. . . . 150

528. —, Patak partján. Olajfestmény. 69×49. J. l. j. . . 80

529. —, Kukoricasütők. Olajfestmény. 38×28. J. l. b. . 110

530. —, Tanya. Vízfestmény. 40×27. J. l. b. 35

531. SINGLETON HENRY (1766—1839) után VEDOATO PIETRO, Sabin nők. Rézmetszet pontozó modorban. 60×50. 18

532. SONNENSCHEIN GÁSPÁR, Istálló belseje. Olajfestmény. 27×21. J. l. j. 22

533. SPANYOL FESTŐ, XVI. sz., Jézus megkeresztelése. Olajfestmény. 235×180. 1230

534. SPÁNYI BÉLA (1852—1914), Mocsaras táj gólyákkal. Olajfestmény. 24×20. J. l. b. 160

535. SZENES FÜLÖP, Játszó leánykák. Olajfestmény. 60×32. J. l. j. 100

536. SZENICZEY PÁL, Tájkép. Olajfestm. 35×25. J. l. j. 13

537. —, Tájkép. Olajfestmény. 35×25. J. l. j. 13

538. SZEPESI-KUSZKA JENŐ, Tátrai táj. Olajfestmény. 80×60. J. l. j. 32

539. —, Tátrai táj. Olajfestmény. 63×45. J. l. j. . . . 65

540. —, Tájkép. Olajfestmény. 152×112. J. l. j. . . . 160

541. SZÉKELY BERTALAN (1835—1910), Dobozi. Olajfestmény. 45×40. 500

542. —, Freskóterv. Szépia. 46×30. 40

543. —, Női képmás. Szénrajz. 14×10. 40

544. —, Tanulmányfej. Szinezett kréta. 25×22. . . . 160

545. SZIKSZAY FERENC (1871—1908), Tanulmányfej. Olajfestmény. 60×53. J. l. b. 35

546. SZINI, Konyhainterieur. Vízfestmény. 30×21. J. l. j. . 24

547. SZLÁNYI LAJOS, Szénaboglya. Vízf. 25×20. J. l. j. 70

548. DR. SZOKOL VILLIBALD, Páter arcképe. Olajfestmény. 57×48. J. l. b. 80

549. —, Templom. Olajfestmény. 45×30 J. l. b. 40

550. —, Interieur. Olajfestmény. 46×34. J. l. j. 80

551. —, Tájkép. Olajfestmény. 48×31. J. l. b. 60

552. —, Dömösi táj. Olajfestmény. 50×44. J. l. j. . . . 30

553. SZÜLE PÉTER, Olvasó nő. Olajfestm. 40×30. J. b. k. 50

554. —, Parasztleány korsóval. Olajfestmény. 50×40. J. l. j. 60

555. —, Tájkép. Olajfestmény. 80×60. J. l. b. 400

		Kikiáltási ár pengőben
556.	TAHI ANTAL (1855—1902), Hazatérő nyáj. Olajfestmény. 40×30.	28
557.	—, Tájkép. Vízfestmény. 25×20. J. l. j.	40
558.	TAKSONYI MAGDA, Tanulmányfej. Kréta. 28×22.	4
559.	—, Gellérthegyi részlet. Olajfestmény. 35×26. J. f. b.	9
560.	—, Fehérruhás nő. Olajfestmény. 45×40. J. f. b.	15
561.	—, Zsuzsanna és a vének. Olajfestmény. 16×10. J. l. b.	12
562.	—, Csendélet. Olajfestmény. 53×42. J. f. j.	3
563.	TARDOS-KRENNER VIKTOR, Női tanulmányfej. Olajfestmény. 32×26.	100
564.	TELEK ANTAL, Nyári hangulat. Olajf. 48×38. J. l. j.	25
565.	TELEKI BLANKA, Tájkép legelő nyájjal. Vízf. 16×12.	35
566.	TELKESSY VALÉR, Virágos udvar. Olajfestmény. 68×55. J. l. j.	35
567.	TELEPY KÁROLY (1828—1906), Kidöntött fatörzs. Olajfestmény. 21×12. J. l. j.	70
568.	THAN MÓR (1828—1899) után CHARPENTIER, EUGÉNE LOUIS (1811—1890), Imre király elfogja öccsét. Szinezett kőrajz. 85×62.	20
569.	THORMA JÁNOS, Aratók. Olajf. 100×75. J. l. b.	800
570.	TICHY KÁLMÁN, A cattarói öböl. Vízf. 16×10. J. l. j.	7
571.	—, Kofák. Aquatinta. 40×30	12
572.	TORDAI SZÉKELY ZSIGMOND. Parkrészlet. Olajfestmény. 80×60. J. l. j.	40
573.	—, Parkrészlet. Olajf. 80×60. J. l. b.	40
574.	TORNAI GYULA (1861—1928), Keleti táj. Olajfestmény. 80×60	150
575.	—, Keleti templom belseje. Olajf. 34×20	60
576.	—, Lantmadár. Olajf. 56×45	95
577.	—, Háremhölgyek. Olajf. vázlat. 19×9	80
578.	—, Hindu templom. Olajf. 55×45	150
579.	TORNYAY JÁNOS, Kukoricatörés. Olajfestmény. 50×40. J. l. j.	35
580.	—, Tájkép. Olajf. 50×40. J. l. j.	35
581.	—, Kopasz fák. Olajf. 48×34. J. l. b.	45
582.	—, Csizmahúzó. Olajf. 68×50. J. l. b.	200
583.	—, Interieur. Olajf. 35×20. J. f. j.	12
584.	—, Erdőrészlet. Olajf. 31×25. J. l. b.	15
585.	—, Tájkép. Olajf. 52×42. J. l. j.	15
586.	—, Tájkép. Olajf. 50×40. J. l. j.	15
587.	—, Tájkép. Olajf. 53×42. J. l. j.	15
588.	—, Téli táj. Olajf. 53×42. J. l. b.	15
589.	—, Téli hangulat. Olajf. 53×42. J. l. b.	15
590.	—, Tájkép. Olajf. 51×50. J. l. j.	15
591.	—, Aratás. Olajf. 50×50. J. l. j.	15
592.	TÖLGYESSY ARTUR (1853—1920), Tájkép. Olajfestmény. 27×21. J. l. j.	80

		Kikiáltási ár pengőben
593.	TULL ÖDÖN (1870—1911), Tájkép. Olajfestmény. 24×17. J. l. j.	50
594.	TURI-JOBBÁGY MIKLÓS, Wladimir Wolinsky télen. Vízf. 36×27. J. l. b.	18
595.	UDVARY PÁL, Tájkép. Olajf. 40×30. J. l. j.	50
596.	—, Legelő tehenek. Olajf. 40×30. J. l. b.	50
597.	UJHÁZY FERENC (1827—1921), Taskai tó. Olajfestm. 24×15. J. l. j.	70
598.	UJVÁRY IGNÁC (1860—1927), Visegrád. Színes kőrajz. 52×42. J. l. b.	12
599.	—, Tájkép. Olajf. 100×75. J. l. j.	130
600.	VASTAGH GYÖRGY, Tanulmányfej. Olajf. 36×26	80
601.	VASZARY JÁNOS, Csendélet. Olajf. 100×80. J. l. j.	200
602.	—, Olasz nő. Olajf. 77×60. J. l. j.	500
603.	VÁGÓ PÁL (1854—1929), Vázlat a millenniumi felvonulásról. Ceruza. 30×16. J. l. j.	30
604.	VÁRADY GYULA (1866—1929), Esti hangulat. Olajfestmény. 52×42. J. l. b.	50
605.	VÁRADY LAJOS, Tájkép. Vízf. 36×30. J. l. j.	30
606.	VERESS ZOLTÁN, Bohóc. Olajf. 200×115.	100
607.	—, Leányka gyümölccsel. Olajf. 55×44. J. l. b.	40
608.	VERHEYDEN után RAAb J. L., A szőlőtolvajok. Színezett metszet. 58×48.	16
609.	VERNET CLAUDE JOSEPH (1712—1789), után JOSEPH AB AQUA CHRISTOPH, Marseillei kikötő. Rézmetszet. 46×35.	5
610.	VESZTRÓCZI MANÓ, Szőlőben. Olajf. 95×85. J. l. b.	40
611.	VÉSZY VIKTOR, Táncoló pár. Olajf. 85×75. J. l. j.	50
612.	VIDOVSZKY BÉLA, Parkrészlet. Olajf. 75×55. J. l. j.	75
613.	VISKI JÁNOS, Pihenő gulyás. Olajf. 100×66. J. l. j.	40
614.	—, Lovak az istállóban. Olajf. 48×34. J. l. j.	45
615.	WAGNER GÉZA, Kovácsműhely. Vízf. 60×50. J. l. j.	60
616.	—, Mór palota. Vízf. 145×95. J. l. j.	1000
617.	WAGNER után Heiss Gottlieb, A Habsburgok családfája. Rézmetszet. 40×27.	20
618.	WEBER OTTO (1832—1888)után SOULANGE TEISSIER LOUIS EMMANUEL (1814—1898), Kompátkelés. Kőrajz. 90×66.	16
619.	WEIXLGÄRTNER JOHANN BATIST, Várkerti kapu Csákváron. Színezett kőrajz. 40—30.	10
620.	WOLF F., Az első üveg pezsgő. Színes kőrajz. 45×35.	13
621.	—, A második üveg pezsgő. Színes kőrajz. 45×35.	13
622.	—, A harmadik üveg pezsgő. Színes kőrajz. 45×35.	13
623.	—, A negyedik üveg pezsgő. Színes kőrajz. 45×35.	13
624.	—, Az ötödik üveg pezsgő. Színes kőrajz. 45×35.	13
625.	—, A hatodik üveg pezsgő. Színes kőrajz. 45×35.	13
626.	ZÁDOR ISTVÁN, Női akt. Olajf. 70×38. J. l. j.	120
627.	—, Esztergom. Kréta. 34×26. J. l. j.	20

		Kikiáltási ár pengőben
628.	—, Kalus látképe. Vízf. 32×24. J. l. j.	65
629.	—, Konstantinápoly. Színes ceruza. 31×23. J. l. b.	75
630.	ZÁRAI LUCI, Hollandi leány. Olajf. 50×40. J. l. b.	40
631.	ZELLER MIHÁLY, Alkony. Olajf. 65×45. J. l. b.	60
632.	—, Tájkép. Olajf. 46×30.	21
633.	ZICHY MIHÁLY (1827—1906), A háború allegóriája. Tuss. 30×29. J. l. j.	165
634.	—, A festő. Ceruza. 29×20. J. l. j.	165
635.	ZOMBORY GUSZTÁV után KAZAY LAJOS, Dévény. Kőrajz. 38×30.	5
636.	ZOMBORY LAJOS, Jegeskocsi. Olajf. 60×40. J. l. j.	70
637.	—, Tájkép. Olajf. 50×34. J. l. j.	70
638.	—, Lovak. Olajf. 34×24. J. l. j.	40
639.	—, Szénásszekér. Olajf. 50×35. J. l. b.	70
640.	ZÓRÁD GÉZA, Pihenő férfi. Olajf. 40×30. J. l. j.	16
641.	ZUMSANDE, Női képmás. Elefántcsontra festett miniatűr	80
642.	ZSUPPÁN ISTVÁN, Fürdő gyermekek. Olajf. 25×20. J. l. j.	18
643.	—, Pipacsok között. Olajf. 25×18. J. l. j.	22
644.	—, Erdőrészlet. Olajf. 46×32. J. l. j.	30

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

558. Viola és narancs. Pastell.

561. A Rába partján. Vizf.

Képzöm.Társ. 1913.tav.kiáll. Kat. 75.l.

MDK

Koszkol Jenő

Apátsági könyvtár. Repr.

KMT 1913.tav.kiáll.

MDK

Koszkol Jenő

Miracoli templom Velencében, c. műve. Repr.

Vas.Ujs. 1912. 52.sz. 1o51.lap

Koszkol Jenő

Hall-részlet, pasztell

Nicsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Koszkol Jenő

Művészet 1915. 155.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

414. Parkrészlet. Pastell.

Képzöm. Társ. 1912/13 téli kiáll. Kat. 65. l.

Koszkol Jenő MDK

Rózsaterem a királyi palotában, pasztell

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Részlet a királyi palota kihallgatási terméből, pasztell

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Részlet a királyi palota kihallgatási terméből, pasztell

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

MDK

Keszkel Jenő, festőm.

639. Apátsági könyvtár. Szt. Gotthárdon.
Pastell.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. Kat. 8o. l.

Koszkol Jenő MDK

Vörös szalón, pasztell

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Tabáni részlet, vizf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Koszkol Jenő

MDK

Szent Gotthardi segrestye

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

KOSZKOL Jenő

Magyar Iparmű v.
2003/3.

2. old.

K o s z k o l Jenő festő

M Ü V É S Z E T
II.évf. 1903.
75-76.
"Müvásár"

Koszkol Jenő festő

Magyar Iparművészet, 1900

6. sz. 327 - 333. o.

Mihalik József: A magyar történelmi
pavillon

K o s z k o l Jenő festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
75.
"Nemzeti Szalon téli kiállitása"

K o s z k o l J e n ő festő
1868 -

Apátsági könyvtár
/Vásárlás a téli kiállitáson,
1913-14/

M Ú V E S Z E T
XIII.évf.1914
85.

Koszkol Jenő festő

Pesti Hirlap. 1923. nov. 18. 6

Képkiállítások

Koszkol Imöfestö

Pesti Hirlap. 1923. dec. 4. 5

Dijkiosztás az ekvivalt-kiállítason

Vizfestmény.- Tájkép.

K o s z k o l Jenő:
Miracoli templom Velencében

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
76.
"Nemzeti Szalon téli tárlata"

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép - Épület-interieur

K o s z k o l J e n ő :
Apátsági könyvtár
/ Megvásárolva a téli kiállitáson,
1913-14 /

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

		Kikiáltási ár pengőben
582.	KORDA VINCE, Önarckép. Olajf. 70×55. (Jelz.)	
583.	—, Nagybányai táj. Pasztell. 30×45. (Jelzett.) .	
584.	—, Női képmás. Olajf. 60×45. (Jelzett.) . . .	
585.	— Olvasó nő. Olajf. 80×60. (Jelzett.) . . .	
586.	KOSZKOL JENŐ (1868—1935), Római részlet. Olajf. 12×18. (Jelzett.)	24.—
587.	—, Falusi táj. Pasztell. 45×65. (Jelzett.) . .	20.—
588.	—, Moschienizze-i udvar. Vízfestmény. 45×30. (Jelzett.)	30.—
589.	—, Velencei részlet. Vízf. 50×40. (Jelzett.) . .	60.—
590.	—, Falusi udvar. Vízf. 50×40. (Jelzett.) . . .	60.—
591.	—, Balatoni táj. Vízf. 40×50. (Jelzett.) . . .	60.—
592.	—, Vitorlás bárkák. Vízf. 53×38. (Jelzett.) . .	40.—
593.	KOSZTA JÓZSEF, Női képmás. Olajf. 50×35. (Jelzett.)	
594.	—, Alföld. Olajf. 70×90. (Jelzett.)	
595.	—, Falusi táj. Olajf. 50×60. (Jelzett.)	
596.	KOSZTOLÁNYI-KANN GYULA, Csendélet. Olajf. 60×50. (Jelzett.)	
597.	—, Tájkép. Olajf. 40×30. (Jelzett.)	
598.	KOVÁCS MIHÁLY (1819—1892), Öreg férfi tanulmányfej. Olajf. 65×52. (Jelzett.)	140.—
599.	KÖLBER DEZSŐ, Tenger. Olajf. 30×40. (Jelz.)	
600.	KÖRÖSFŐI KRIESCH ALADÁR (1863—1920), Székely fonóasszony. Vízfestm. 18×14 (Jelzett.)	20.—
601.	KŐSZEGHY FANGH DEZSŐ, Sziklák Bornholm szigetén. Gouache. 54×70. (Jelzett.) . .	
602.	KÖVÉR LAJOS, Vadkanvadászat. Olajfest. 136×206. (Jelzett.)	135.—
603.	KÖVESDY GÉZA, Hrussoi várrom. Ceruzarajz. 56×42. (Jelzett.)	
604.	KRUSNYÁK KÁROLY, Kompozíció. Olajf. 10×11. (Jelzett.)	
605.	—, Asztalnál. Olajfestmény. 11×16. (Jelzett.) .	
606.	—, Kompozíció. Olajfestmény. 11×13. (Jelzett.)	
607.	KUNFFY LAJOS, Női tanulmányfej. Olajfestmény. 48×35. (Jelzett.)	
608.	LACCATARIS, DEMETER (1798—1861), Férfi képmás. 65×55. (Sérült.)	70.—
609.	LACH, ANDREAS (1817—1882), Gyümölcs csendélet. Olajfestmény. 29×37. (Jelzett.) . .	150.—
610.	—, Gyümölcs csendélet. Olajfestmény. 29×37. (Jelzett.)	150.—
611.	NEMES LAMPÉRTH JÓZSEF (1894—1924), Ligetben. Szénrajz. 40×30. (Jelzett.)	
612.	LARSEN, OSKAR, Kompozíció. Vízfestmény. 70×100. (Jelzett.)	550.—
613.	—, Diana vadászaton. Vízf. 28×44. (Jelzett.)	200.—

Árverési Közlöny 1936. 2-17.

Kikiáltási ár pengőben

552. KÁDÁR BÉLA, Kompozició. Vízfestmény. 15×18. (Jelzett.) . . . . . .
553. KÁLMÁN PÉTER, Menyecskék. Olajfestmény. 105×105. (Jelzett.) . . . . . .
554. KÁRPÁTHY JENŐ, Tájkép. Olajfestmény. 34×26. (Jelzett.) . . . . . .
555. KEGYES JÓZSEF (1834—1914), Mária. Olajfestmény. 46×34. (Jelzett.) . . . . . 60.—
556. KELETY GUSZTÁV (1834—1902), Eperszedők. Olajfestmény. 24×32 . . . . . 75.—
557. KEMÉNY NÁNDOR, Hegyi táj. Olajfestmény. 41×34. (Jelzett.) . . . . . .
558. KIMNACH LÁSZLÓ (1857—1906), Feketeruhás nő. Olajfestmény. 65×48. (Jelzett.) . . . . 40.—
559. —, Huszárjárőr. Szépai és tus. 14×11. (Jelzett.) 10.—
560. KINZEL, LIESL, Kertrészlet. Vízfestmény. 45×32. (Jelzett.) . . . . . 40.—
561. KISS BÁLINT (1802—1886), Dobó Katica. Olajfestmény. 110×155. (Jelzett.) . . . . . 240.—
562. —, Leányka virágok között. Olajfestmény. 100×70. (Jelzett.) . . . . . 40.—
563. KISS REZSŐ, Uzsonnázó nő. Olajfestmény. 70×70. (Jelzett.) . . . . . .
564. KLIE ZOLTÁN, Ablakban. Pasztell. 50×60. (Jelzett.) . . . . . .
565. KMETTY JÁNOS, Csendélet. Olajf. 42×60 (Jelz.)
566. —, Gyümölcscsendélet. Olajf. 30×40 (Jelzett.) .
567. KNOPP IMRE, Női akt. Olajf. 74×46. (Jelzett.)
568. —, Hollandi táj. Olajf. 55×65 (Jelzett.) . . .
569. KOBER LEÓ (1876—1932), Kávéházban. Vizf. 32×25. (Jelzett.) . . . . . 30.—
570. KÓBOR HENRIK, Holdvilágos táj. Olajf. 95×95. (Jelzett.) . . . . . .
571. —, Interieur. Olajf. 60×55. (Jelzett.) . . . .
572. KOKOSCHKA OSKAR, Női akt. Vízfestmény. 60×40. (Jelzett.) . . . . . 120.—
573. —, Női akt. Vízfestmény. (60×40) . . . . 120.—
574. KOMÁROMI KATZ ENDRE, Bánat. Olajf. 70×55. (Jelzett.) . . . . . .
575. —, Interieur. Olajf. 70×50. (Jelzett.) . . .
576. —, Kertben. Olajf. 70×100. (Jelzett.) . . . .
577. —, Anya gyermekével. Vízf. 72×52. (Jelzett.) .
578. KOMLÓSSY EDE, Pihenő favágó. Olajf. 42×30. (Jelzett.) . . . . . .
579. KOPECZKY RAOUL, Zebegényi gyöngyhalászok. Olajf. 75×120. (Jelzett.) . . . . . .
580. —, Női akt. Olajf. 114×86. (Jelzett.) . . . .
581. —, Esti hangulat. Olajf. 75×100. (Jelzett.) . .

Koszkol Jenő

festő

1) Velence a giardino publicoból
A szegedi Képzőmüvészeti egyesület 1903 kiállításán megvette Stelczel Frigyes.

2) Velencei részlet. u. ott. megny.
Beck István, Szeged.

3) Velencei részlet. u. ott. megny.
Gibicz János, Szeged.

4) Velencei részlet. u. ott. megny.
Wagner F. A és Fiai Szeged.

Müvészet, 1903. 353.

Koszkol Jenő

1888. Budapest. ~~368.~~ ~~371.~~ 401.
1. Újpesti malom. Vízfestm. 25 ft.
2. Jégusem az Angyalföldön. Vízf. 40 ft.
3. Csendélet. Olajf. 25 ft.

Őszi Kiállítás II. 1888.

1889. Bpest.
1. A voloskai kikötő. Vízfest. 50 ft.
2. Velencrei részlet. Vízfestm. 50 ft.

Téli Kiállítás 1889/90.

1890. Budapest.
(382) Velencrei részlet. Vízf. 50 ft
(386) Velencrei halászok. Vízf 75 ft
(388) Csendélet. Vízf. 75 ft.
(396) Velencrei Részlet. Vízf. 75 ft
(397) Hút a Rákoson. " 50 ft
(404) Híd a Rákoson. " "

Téli Kiállítás 1890.

1891. Budapest.
(443) Malom Erék. Vízf. 50 f.
(444) Tök-levelek közt " 75 f
(445) Árok, fatornyos templomal " 50 f
(447) Patak mentén. " "
(448) Játszó gyermek " "
(451) Újságolvasó. " "
(457) Csendélet. " 75 f
(459) Csendélet " "
(467) Csendélet festő " 50 f

Téli Kiállítás 1891/92

Kárpáty Rezső
pisto.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

a szolnoki telepen dolgozott, ma az ujabb magyar müvészgárdához tartozik.

dr.Lázár Béla: A törzstagok és a telep többi müvésze. Szolnok a müvészetben.c. Emlékkönyv/ifj.Csonda Béla szerk.T az 25 éves jub. alkalmából. 1927.szept. 48.l.

Koszkol Jenő K.

322 Koszkol Jenő: Kerti szoba.

Képzőm. Társ. 1917/18.
Téli kiáll. Cat.

63 Knopp Imre: Biedermeier-szoba.

Koszkol Jenő

218. Koszkol Jenő: Zöld szoba.

KMT 1915/16. téli kiad.

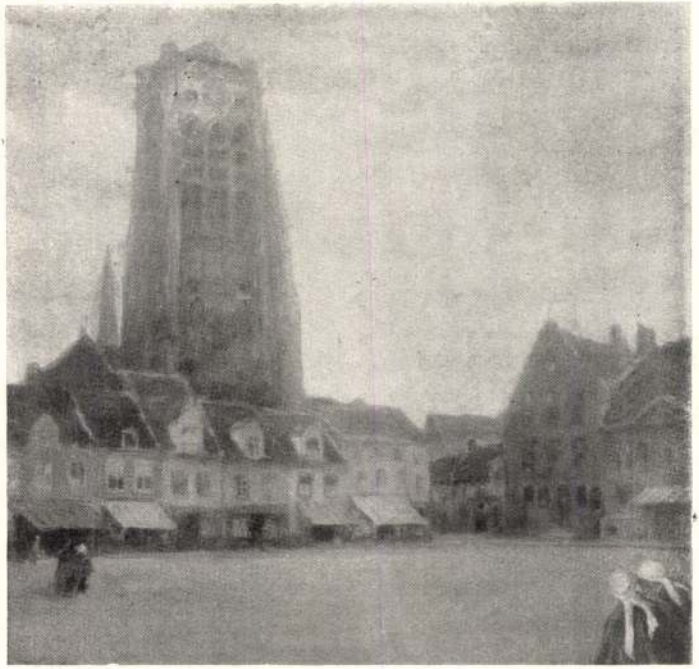

63. Kiss Rezső: Furnesi katedrális (Belgium).

Koszkol Jenő

1894. évi

kiáll. Nemzeti Szalonban

Utolsó garas, vőj. 75 fr.

Freiburgi i. Br. ~~mi~~ egyetem

III. 161

Harmonium VIII. 243.

Koszkol Jenő

szül. Dörögh 1868 –

1887/88. I – festészeti ontág

1887/88 II " "

1888/89 I " "

Koszkol Jenő

Művészet 1911. 129, 134, 138

– 1912. 39.

– 1913. 75, 76

Koszkol Jenő

Mucsarnok

1914. tav. kiáll. – 80, 480, 528
613
1915. tav. kiáll. 226, 229, 318
1915–16. téli kiáll. 214, 218, 378
1916. tav. kiáll. 233, 272, 274
1916–17. téli kiáll. 11, 68, 214.
1917. tav. kiáll. 375, 405, 413
1917–18. téli kiáll. 211, 219, 322
1918. tav. kiáll. 42, 44, 64.
1918–19. téli kiáll.
1919–20. téli kiáll. 58, 64, 72
1920–21. téli kiáll. 97, 101, 139
1921. tav. kiáll. 98, 106
1921. őszi kiáll. – 125, 131, 302, 353
1922. jub. kiáll. 302, 304
1922. őszi kiáll. 230, 233, 234
1924. tav. kiáll. 449, 479
1925. tav. kiáll. 298, 455
1926. téli kiáll. – 242, 248.

Szoptató csésze, öskori VI.16.

Koszkol Zenö

1892. Budapest.

(478) Csendélet. Vivit 75 f
(495) Falu végén " "
(504) Zene lecke. " 100 ft
(505) A Estben " 75 f
(522) Csendélet " 75 f

Téli Kiállítás 1892/93

Koszkol Jenő

szül. Esztergommegye Doroghon
1868 ápr. 28. – 6 gim, 1 felső-
ipariskt –
1885/86 I. előkészítő osztály
1885/86 II. " " "
1886/87 I. II. osztály
1886/87 II " "

Keszthely VIII. 140

Koszkol Jenő

Munkamok
1927. tav. Kiáll. 612
1927. őszi Kiáll. 160. 446.

Kosztol Ienö

irod.

Emléklap Hermann Otto
tüzteletére. (Keppel) Vas.
Ujs 1906. 30. l.

Koszkol Lenö

Lyod

Kofoz 1898

259

..... *műhely.*

lyfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam,

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Koszkol Jenő

kiáll. cérna

Közlezrkiáll

1267. P

[illegible] magyar kötet. Vilad.

Magyarorsz. Műemlékek ~~egy kötet~~ III kötet I rész } egy kötet
Monumenta III kötet II rész

~~do IV~~

"Archaeol. Közlemények" IX és X kötet. egybe

do do XI és XII. ~~[illegible]~~ kötet. egybe

Mintánd a kötéshez így folyam V. VI. kötet. Archaeol. Közl.

do a Monumentalhez, II kötet. III rész.

Vápyra felhupni való a vörös kolostor.

ó Benyt. román átmenet kori Műemlékek

átvettem 1880 Marszius sztikán

Dochnak

Koszkol Jenő

az 1920 as években
nyaranként Eszter-
gomban dolgozott.

Bék Kom Eszt

71. l.

Koszkol Jenő +

+ 1935 márc. 19..
67 éves Eovában

wód
z
Forum
1935. 136. l
(Koszkol Jenő
halála.)

Földtani Intézet Barlangkutató
Bizottsága VII.147

Koszkol Jan

Thieme Becker

XXI. 345. l.

(Lyka)

PAPÍR
NYOMTATVÁNY

Ujságbolt

FOTÓ
IRÓGÉP

NYIREGYHÁZA, BETHLEN-UTCA 2. SZÁM

NYIREGYHÁZA
43. II. 22
P 1

A

Magyar Nemzet
Fer. Kiadóhiv.

Budapest

1943 FEB. -4

Vilmos császár út 65.

Koszkol Jenő

l.

Lambrecht H. O. 1920

17, 91, 163, 184. l.

Koszkol Jeno

U. 759

Koszkol Jan

kępci u kęp-

niw. Muzeum

Liebig kémiai laboratoriuma

I. 71.

1905. július 10.

fh. Kiksó Imre ny. számtanácsosnak: a békéscsabai múzeum számadási ügyeinek megvizsgálására Békéscsabára kiküldetik (450/1905.)

Koszkol Jenő

wod Élete -
c

Tsg 1900. 56. l -

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Koszkol Jenő

WÁGNER GÉZA.

620 Döntött erdőrészlet. Vízfestmény. Eladó.

OLGYAI VIKTOR.

621 Mohaszőnyeg. Pastell. Eladó.

BENTHEIM ARTÚR.

622 Szélmalmok a keleti tenger mellett. Rajz. Eladó.

KOSZKOL JENŐ.

623 Zagyvapart. Vízf. Eladó.

624 Tiszai halászbárkák. Vízf. Eladó.

625 Halászbárkák Szolnokon. Vízf. Eladó.

TÖRÖK GYULA.

626 Parasztház. Vízf. Eladó.

KÜMMERLE PÁL.

627 Meleg nap. Olajf. Eladó.

TÖRÖK GYULA.

628 Canal Grande. Vízf. Eladó.

MÜHLBECK KÁROLY.

629 Napraforgó. Vízfestm. Eladó.

OLGYAI VIKTOR.

630 Fenyőfasor. Pastell. Eladó.

SZMRECSÁNY ÖDÖN.

631 Avenue Andrássy. Vízf. Eladó.

VIDA ÁRPÁD.

632 Chansonette. Vízf. Eladó.

AUGUSTIN MARISKA.

633 Tarka ló. Rézkarc. Eladó.

MIKLÓSI MUTSENBACHER ÖDÖN.

634 Napsütés. Pastell. Eladó.

MÁRTON FERENC.

635 Páholy. Pastell. Eladó.

K.

Képzőm. Társ. 1912/13

Téli Kiáll. Rak.

ZÁDOR ISTVÁN.

636 Uzsonna-asztal. Olajf. Eladó.

637 Öreghegyi parasztszoba. Olajf. Eladó.

JUHÁSZ ÁRPÁD.

638 Őszi hangulat. Olajf. Eladó.

GARZÓ BERTHOLD.

639 Tabáni házak. Vízf. Eladó.

MÁTRAI VILMOS.

640 Muskátlis udvar. Olajf. Eladó.

MARÓTHI MAJOR JENŐ.

641 Hóolvadás után. Pastell. Eladó.

TELEK ANTAL.

642 Hegytetőn. Olajf. Eladó.

UJVÁRY IGNÁC.

*643 Hajóépítés. Olajf. Eladó.

KOSZKOL JENŐ.

644 Patak mellett. Pastell. Eladó.

VASS ELEMÉR.

645 Sziklatanulmány. Olajf. Eladó.

MÁNYAI JÓZSEF.

646 Tájkép, hegyes. Olajf. Eladó.

KEMÉNYFFI JENŐ.

647 Kilátás a Pozsonyi-út felé. Pastell. Eladó.

POLL HUGÓ.

648 Alkonyat. Pastell. Eladó.

ZÁDOR ISTVÁN.

649 A nyitott ajtó. Olajf. Eladó.

KUNWALD CÉZÁR.

650 Cineraria. Olajf. Eladó.

67. Keményffi Jenő: Szalon.

Koszkol Jenő V.

277. Koszkol Jenő: Terített asztal.

KMT 1916. tav. Gall

Koszkol Jenő

~~Basch Árpád~~, Koszkol Jenő, Vesztróczy Manó, Márk Lajos, Kernstok Károly, Perlrott Gaba Vilmos, Orbán Dezső, Jaschik Álmos, Róna József, Istók János (Zobrász)

Palette d'Or einzelne kiállítást rendezt a Fészek klubban egyfori párizsi asztaltársaságuk emlékére.

Forum. 1932. 165. l

Tovaltitánál

Koszkol Jenő

A párisi kiállítás magyar pavillonjának 5. és hatodik termében a magyar halászat és pásztoréletre vonatkozó gyűjtemények voltak kiállítva. Az ősfoglalkozáshoz szükséges eszközök használatát a halászok, pásztorok, csikosok életét Koszkol Jenő 10, természet utan készült falképe magyarázta a látogatóknak

Czob Páris. 7. l

Koszkol Jenő

wód

Dalmükarátok

105. l.

Sebes Erzsébet
újévi üdvözlőlapját
tervezte Süsz István
Hungária nyomda rt.
nyomása

640 Kölber Dezső: Tervvázlat a Palais de Danse falképéhez.

Koszkol Jenő

639 Koszkol Jenő: Apátsági könyvtár.

Képrőm. Tars. 1913
Sar. Eiáll

KOSZONICS PÁLL, magyar varga

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. magyar varga.267.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Koszkol Jenő

K.

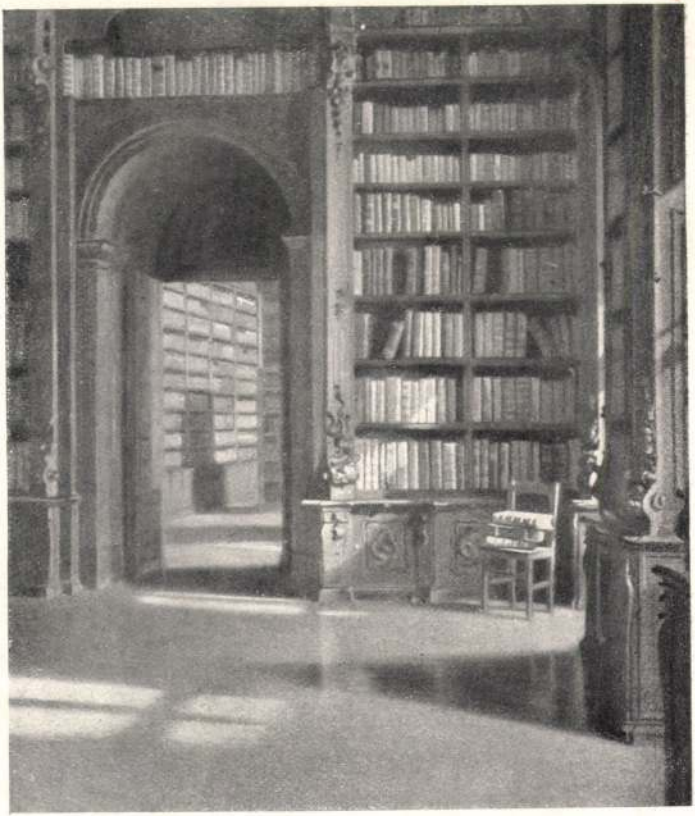

68 Koszkol Jenő: Könyvtár a pesti papneveldében.

KNM 1916/17 leltári szám

344 Hatvany Ferenc: Interieur.

Koszkol Jenő K.

KOSZKOL JENŐ: A PÁLOSOK RÉGI PESTI KÖNYVTÁRA

KMTársz. 1927. őszi kiáll-

KACZIÁNY ÖDÖN: MADONNA A GONDOLÁN

Koszkol Jenő

Művészet 1917. 36. l.

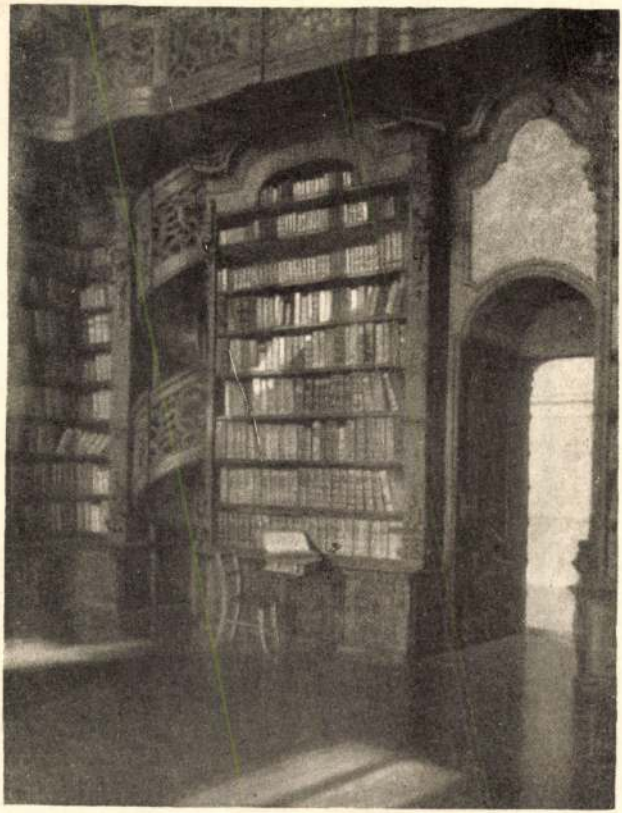

KOSZKOL JENŐ KÖNYVTÁRRÉSZLET A PESTI PAPNEVELDÉBŐL

öve-
rátok
meg
tként
röm-
yiunk
agyar

széke
néttel
nűvé-
taná-
gató-
i kö-
ődést
nél-
lkozó
smert
zelőtt
sike-
tóriai
kívül
téről
n az
agyar
nbat-

KALLÓS ÁRPÁD FIATAL NŐ ÖREG RUHÁBAN

Koszkol Jenő

Virágos udvar wizfestménye
szines repr.

A Pesti Hirlap Vasár napja

1934. aug. 26.

Romantikus realizmus

tudva, néhány kegyes közhellyel megemlékezett egykori mesteréről.

Hátra lennének még a hazaiak, azok a festőink, kik tőle indultak el, vagy hatása alá kerültek. Munkácsynak Magyarországhoz, a hazai művészeti élethez való viszonya korántsem oly laza, mint elődjeié. Noha csaknem egész munkássága külföldön zajlott le, mint Markóé vagy Brockyé, nem szakadt el a hazától annyira, mint az utóbbiak. A fényes csillagot itthonról folytonos figyelemmel kísérték s Munkácsy sokat adott arra, hogy műveit a magyar közönség is megismerje. Nevezetesebb alkotásait rendre kiállította Pesten is, összeköttetése tehát Magyarországgal mindvégig eleven és hatékony maradt. Művészetéből sok áramlott át a magyar festészetbe s még ma is áramlik. Sokan dolgoztak hatása alatt. Az alábbiakban ezek méltatására amúgyis sor kerül, itt csak annyit jegyzünk meg, hogy tulajdonképpeni tanítványai sohasem voltak. Néhány magyar festő helyet kapott [illegible] kompozícióiról, vagy

Koszkol Jenő

illusztrálta Almásy
György belső ázsiai
utazásáról szóló könyv-
vét, melyet 1904-ben
a Természettudományi
Társulat adott ki

. Vas. Ujs. 1904.
35, 36. l. (Almásy
György utazása Bel-
ső-Ázsiában.)

Budaszentlőrinc

154

Koszkol Jenő

cvód

Gonda Béla Aj

A szolnoki művésztelep

Budapesti Hírlap

1913. máj. 22

Koszkol Jenő

nek.

Magyar Művészet

1935.125.l

Kath. Szt. József olt.
Prot. Gizella

CSÜTÖRT.

9

Kath. N. sz. Gergely
Prot. Gergely

PÉNTEK

10

Kath. Antonin vt.
Prot. Ármin

SZOMBAT

11

Kath. H. Szt Ferenc
Prot. Mamertus

19

Izr. 8. S. Emor 3. P.

Kosztolányi Dezső

Pesti

meghalt Budapesten

1935. máj. 17.

Nekrológja

Magyar Művészet

1935. 125. l.

BUDAPEST
935-MÁR.23. E 6.
Cs. a.b. 4

BUDAPEST
935 MÁR. 22 19
Sa 62 Sa

Koszkol Jenö

Elektr

Gell Mad

298, l

Europa Könyv
és Lapterjesztő Vállalat

Budapest V

Rothermere u. 12. III. 2

Koszól Jenő festőművész
~~Osztrák-~~Magyar ~~monarchia~~ művészetének ~~kiállítása~~
Oroszországban.
Műcsarnok, 1899, 4o5 l.

306. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának m. évi 914 sz. fölterjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett kiadom.-
Budapest, 1908. február hó 21-én.
A miniszter meghagyásából:

Dr. Lippich

mini[illegible]

MDK

Koszkol Jenő, sz. 1868.

S.Geremia alkonyatkor, vizf.

Ernst Múz. 55. sorsz. 1937. ápr.
19 1.

Koszkol Jenő festő .M.D.K.

Bp. IX. Üllői ut 55. A Fiszek club tagja 1915 - től.

A „Fiszek" ... tagnévjegyzéke. Bp. 1928 37

Koszkol Jenő

M.D.K.

A központi Seminarium könyvtára.
Pasztell.

Budapest végen és most. Bp. 1923.

15 l.

MDK

Koszkol Jenő, 1868-1935.

Keleti vásár, vizf.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

24 l.

Koszkol Jenő

Budai udvar, vizf.

Ev. templom a várban, vizf.

A szt.gotthardi apátság sekrestyéje, pasztell

Magyar akvarell és pasztellfestők Egyesülete
IX. kiállitása, 1922. Nemzeti Szalon katalógusa

MDK

Koszkol Jenő, sz. 1868.

Velencei részlet, vizf.

Ernst Mus. 18. suk. 1921. dec.
57 l.

MDK

Koszkol Jenő

Tabáni udvar, vf.

Tabáni részlet, "

Udvarrészlet Tabánban, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll. N.Szal.
1921. ápr. 11 l.

MDK

Koszkol Jenő

A szt.-gotthardi apátság sekrestyéje, paszt.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 13 l.

MDK

Koszkol Jenő festő
Bejárat Ragusa kikötőjébe

Művészi Interieurök rt. I. ~~xk~~ auk. 1917, márc.
1.

4

MDK

Koszkol Jenő, 1868-1935.

Virágos udvar, vízf.

Balatoni részlet, vizf.

Virágos udvar, vizf.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74. sz. 26 l.

Koszkol Jenő, sz. 1868

S.Geremia alkonyatkor, vizf.

Ernst Kun. 55. sukc. 1937. 19 1.

MDK

Koszkol Jenő

Budai udvar, vf,

Ev. templom a várban, vf.

M. Akv. és Paszt. festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 13 l.

MDK

Koszkol Jenő, festő.

Konyha csendélet. 1896. Eszterhány féle
300 frtos vizf. díj.

OMKT - Fánd. kiáll. 1910 szept. 8. - dec. 27. ig.
Kitünt. műv. lajstr. - Hornyánszky V. kny. 65. l.

M.D.K.

KOSZKOL

Az 1899 -i oroszországi osztrák - magyar kiállitás
son szerepel

Magy. cr. iparmüv. tk.
Weinerné: Orosz kapcs. 152. l.

Koszkol Jenő

Velenczei halászbárkák, vizf.

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 19o8. 1o 1.

össze. Említik aranyozott ezüst ol-
lett temető terült el, a sekrestye
, 1864-ben, 1925-ben renoválták,
tték.

torony, mely a szentély mellett áll.
r is haec aedificata atque ecclesia
mata est per Josephum Pásztory ar-
arocho Emerico Bano anno 1864." Az
t, palával fedve, a torony fazsin-
épitás nyomait viseli magán. Mai alak-

Koszkol Jenő festőművész
Rialtó-hid Velencében.Vizfestm.
Halászbárkák.Vizf.
A lagunákon.Vizf.
Velencei részle t.Vizf.
Szegedi Képzőművés eti Egyesület kiállitása.
1900 szeptember 16

Angyal Veronika kendőjével
Papír, ceruza.
Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 188[illegible] 240. l. — Gerevich PA, 256. l.

KUPELWIESER, LEOPOLD (osztrák festő, 1796—1862)
Mária mennybevitele
Papír, vízfestmény, 1844.
Vázlat az esztergomi főszékesegyház tervbe vett főoltárképéhez, kivitelre került mint a kalocsai székesegyház főoltárképe.
Gerevich PA, 256. l.

LIEDER, FRIEDRICH (német festő, 1780—1859)
Pyrker érsek arcképe (179. kép)
Papír, ceruza.
Gerevich PA, 250. l.

Kopácsy József primás arcképe
Papír, vízfestmény.
Gerevich PA, 250. l.

NÉMET FESTŐ, XVI. század
Keresztvitel
Pergamen, vízfestmény.
Gerevich PA, 254. l.

Koszkol Jenő

+ Bpest 1935 márc. 17

Révai XXI. 521. l.

Koszkol Jenő

Éjjel a lagunákon, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 19o8. 11 1.

Koszkol Jenő

"Könyvtár belseje" c. művét bemutatja a lap.
Repr.

Élet, Bp. 1919. márc. 23. XI. évf. 12. sz. 274. lap.

Koszkol Jenő (Dorog, 1868 - Bp. 1935)

„Szent Márk tér Velencében" Vízfestmény

67 x 53 cm s. l. b.: Koszkol Jenő

kikiáltási ár: 8000 ft

BÁV 60.Képaukció Bp.1983.május

Koszkol Jenő

Kerti szoba c. képe repr.

Művészet 1917. 80. l.

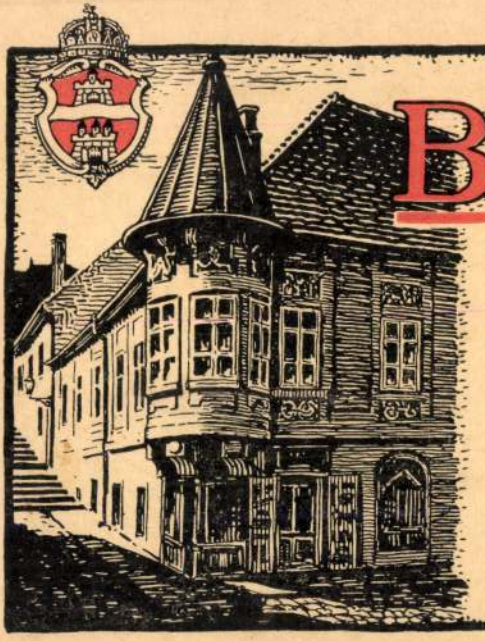

A RÉGI BUDAPEST

ALT-BUDAPEST
L'ANCIEN BUDAPEST
THE OLD BUDAPEST

IV. SOROZAT
FOLGE
SERIE
SERIES

Kiadja a Műemlékek Országos Bizottsága. — Herausgegeben von der Landeskommission der Baudenkmäler. — Edition de la Commission des monuments historiques. — Edition of the Commission of artistic monuments.

Hornyánszky V. R.-T., Budapest.

Koszrol Jenő

Donáth – utcai ház, virf

Budapest székesfőv. tulajd.

66. ~~Oklevel papiros~~

(1626 ?)

KOSZKOL *Jenő*, festő, * Dorog 1868 ápr. 28. Budapesten tanult és akvarrell- és pasztelképei révén vált ismertté. 1896. Konyhacsendéletével (Szépművészeti Múzeum) az Esterházy-díjat nyerte. 1899. Éjjel a lagunákon c. képét vette meg az állam. 1911. Aradon volt kollektív kiállítása. 1921. és 1923. megnyerte az állami vízfestménydíjat. Könyvtárrészlet című pasztellképe a Szépművészeti Múzeumban, Donáti-utcai ház c. vízfestménye a Székesfővárosi Múzeumban.

6.t Budapest 1935
márc. 17-
E. G. I. 587 l

...ben emelkedő hegyen látható, s ~~van a vár, melynek~~
...kel van megerősítve. A kaputól balra, a
...örház nyert elhelyezést. ~~látható. A vár~~ Emeletes épületeit,
~~...~~ ják s ugy ~~a~~ alsó, mint ~~a~~ felső ~~vár~~
A hegyoldalban kanyargó utól balra
...aljában jobbról a: „Gyöngiös flu" folyik
...l ~~...~~, melyek közül torony emelkedik ki, kert
Felirata fölül:
...el LVKHAVS"

...onalkeretnek 9.9: 14.6 cm.

...a 4602

126/94 № 182.

Koszkol Jeno

1885/86 - 1887/88

Ferképzomfoiskevk

103. l.

nálták görög földön elsőknek az üreges öntést, amelyet Egyiptomban már régen alkalmaztak. Tömören öntött szobrocskákat Görögországban már előbb is készítettek.

RHYTON, tölcsérformájú edény, amelyet fémből, agyagból, alabástromból

Koszkol Jenő

42 Koszkol Jenő: Könyvtár.

Képrőm. Tars. 1918
Sar. Eiall. Gal

327 Romek Árpád: Kék hangulat.

MDK

Koszkol Jenő

Rét, vizf.

N.Szal. I.nagykanizsai kiáll. 1906.
7 l.

MDK

Koszkol Jenő

Magyar olvasnak Oroszországban.
Műcsarnok, 1899. 26.sz. 405 l.

Koszkol Jenő
festő

M.D.K.

Interieur

Biennale 1957. Budapest.

20 f.

Koszhol Jenő festő M.D.K.

10 képen mutatja be a halászok, csikósok, pásztorok életét. Kiállítva a párisi kiállításon.

Czobor Béla: Magyarország 1900 évi törtk. kiállítása Párisban. Bp. 1901 17.

MDK

Koszkol Jenő

Utcarészlet Chioggiában, vizf.

Szegedi Képzőműv. Egy. Tavaszi kiáll. 19ol.

12 l.

MDK

Koszkol Jenő

Velencei részlet, vizf.

Szegedi Képzőműv. Egy. Tavaszi kiáll. 19ol.

9 l.

MDK

Koszkol Jenő

Szolnoki virágos udvar, vizf.

Szolnoki Művésztelep kiáll. K. Szal. 1936. márc.

7 l.

MDK

Koszkol Jenő, 1868-1935.

A lagunákon, szin.tollr.

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.auk.

37 l.

Koszkol Jenő

Herman Otto

Ös foglalkozások

c. kiegyenek

ill. osztrázsolva

reszbe rajzolta

Koszkol Jenő

irod

Iván Ede. Dolgozó kolóniák. Pesti Napló 1912. júl. 7.

U. Bo

A szolnoki művésztelep tagja.

Koszkol Jenő

Első hócypasztelljét megvették a király budai palotája részére

Művészet 1915. 186. l.

P2

5

Lloyd-plat

81 kép

Koszkol Jenő

úrod

Vas. Ujs. 1897. 202. l.

(Műveszünnepély a Műcsarnokban, képpel.)

Koszkol Jenő

Könyvtár c. Elpé
repr.
Vas. Ujs. 1918-200. l.

Gyarapodás.

riparól lebukó török jobb kezében görbe
rsai, kik közül többnél félholdas lófarkat
apásra kész karddal sietnek segitségére,
tiszt pisztolyát süti rájuk. Jobbr[illegible],a he-
ldöznek egy keresztényt, a ki visszafor-
rtalmatlanná tenni. Az előtérben középütt
ekszik, oldalt [illegible] egy-egy ló bukott el
lyok emelkednek. A háttérben az ütközet
felhős.

mig

7 cm.
Desewffy Bélától 10 koronán (135/91.No-III.)

800

Koszkol Jenő

Könyvtár a pesti papneveldében c. képe repr.

Művészet 1916.

91. l.

Koszkol Jenő

MDK

Leányszoba, pasztell

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő

életrajz

<u>irod</u>

Csókássy 101 l.

és város felé a bástyákkal mege-
t a Dunán át, míg a háttérben
il:

A.

1. Stättlein oder Markt. és be-
.

2: 11.2 cm.

Koszkol Jenő

1911. dec

17-ikén Koszkol Jenő kiállítása Aradon, 21-ikén a Fiatal Művészek Társaságának kiállítása Budapesten.

Művészet 1912. 39. l.

Koszkol Jenő

Az alant felsorolt művészek szerepelnek a tavaszi tárlaton. "Képtári Kaleidoszkop" cimmel,-Olló sign.-val-közölt kritika ismerteti a bemutatott müveket.

Basch Árpád, Benczur Gyula, Bruck Miksa, Edvi Aladár, Gyárfás Jenő, Hauszmann, L.Hoffmann Ilona, Jászai, Jandrassik Jenő, Karlovszky Bertalan, Karvaly Mór, Kézdi Kovács László. Konek Ida, Koroknyai Ottó, Koszkol Jenő, László Fülöp. Ligeti Miklós, Márk Lajos, Mendlik Oszkár, Mesterházy Kálmán, Olgyai Ferenc, Peske Géza, Spányi Béla, Stark Teréz, Szlányi Lajos, Telepy Károly, Ujvári Ignác, Zemplényi Tivadar.

Koszkol Jenő a legujabbak közül való. -mondja a kritika. "Jó a szeme, élénk a szinezése", de nála is fennáll a fiatalok hibája, a téma és a kidolgozás tekintetében.

Élet, Bp. 1895. május 5. V. évf. 32. sz. 9-lo. lap.

Koszkol Jenő

Kovács Dezső: "A Szolnoki Művésztelep jubileuma" cimmel a művésztelep tiz éves fennállásáról ir. Ez alkalomból a Szolnoki Művészeti Egyesület ünnepséget rendezett, amelynek kiemelkedő eseménye a nagyarányu, tizenkét termet betöltő retrospektiv kiállitás. A cikk beszámol a művésztelep történetéről, a hazai és külföldi művészeti irányok hatásáról, s ezzel szemben a művészek összefogásáról, a fogalommá vált "magyar Barbizon"-nak nevezett művésztelepről.
Az első lakók: Bihari Sándor, Fényes Adolf, Hegedüs László, Pongrácz Károly, Olgyay Ferenc, Szlányi Lajos, Zombory Lajos, Pettenkoffen, Deák-Ébner, Perlmutter, Mihalik, Jávor Pál, majd a fiatalok: Kléh, Koszkol, Vidoyszky.

ÉLET, Bp. 1913. juni.8. V.évf. 23.sz. 724-726.lap

M.D.K.

Kósza-Sipos László
festő

Az Eötvös Klub kiállítási helyiségében tartott tárlatot.

Frank János: Kósza-Sipos László
Élet és Irodalom, 1967. dec. 16 – 8 lap.

6.50
8.60
6.60
22.70

Koszkol Jenő
Tabáni részlet, vizf.

O.M.K.T. 1925. május. 31 1.

Koszkol Jenő, sz. 1868.
Római villa, akv.
Óbudai utcarészlet, akv.

N. Szal. III. aukc. 1924. ~~8xi~~ 8 l.

Koszkol Jenő

A Doge palota kapuja, vizf.

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.
XXXIII. vidéki kiállitás. 1908. 9 1.

Mátraverebély /Baranyainé

+HIC REQUISESCIT+C
MILITIS MAG/IST/RI
OLY/M+VICEVAIVODE
DATO/RIS/ HUI/US/
OBIT+A B.MC

Gotikus minuscula betükke
keretet képez. A belső t
széles talpú kereszt hel
pajzsban halmon álló, cs
és drapéria, a sisak fel
tól kétoldalt az évszám
teljesen összevág a vele
sirkövekkel, például Beb
Görgyével /+1392/. A sir
a padozatba volt elhelye
lyére a XVIII. században
A sekrestyében lévő XVII

Koszkol Jenő
Téli táj, vizf.
Tanya télen, "
Szoba sarok, "
Csendélet, "

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 16 l.

Koszkol Jenő

Hűtőcsarnok 1900. 19.sz. 270 l.

Koszkol Jenő

Zöld szoba a Fészek-klubban, paszt.

O.M.K.T. 1925. május. 21 l.

Koszkol Jenő
A Balaton Keszthelynél, vizf.
A Balaton Révfülöpnél, "
Keszthelyi nédas, paszt.

I. Balatoni kiáll. N.Szal. Bp.1922. jan. 23 1.

Koszkol Jenő
Kilátás a Gellérthegyről, vizf.

Őszi Tárlat. Műcs. kiáll.itása. 1922. nov.
24 l.

Koszkol Jenő
Velencei tájkép, akv.

Szent György Céh III. árverésének katalógusa.
1910. lo 1.

Koszkol Jenő
Castor és Pollux temploma, gouache
Velencei utca, akvarel

Szent-György-Czéh XLVI. müvészeti aukciója. A Gyüjtő.
X. évf. 2.sz. 4 l.

Koszkol Jenő

A Balaton Keszthelynél, vizf.
A Balaton Révfülöpnél, vizf.
Keszthelyi nádas, paszt.

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.

19 1.

Koszkol Jenő, 1868-1935

Római részlet, olaj

Falusi táj, paszt.

Moschienizze-i udvar, vizf.

Velencei részlet, vizf.

Falusi udvar, vizf.

Balatoni táj, vizf.

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

42 l.

Koszkol Jenő, 1868-1935

Vitorlás bárkák, vizf.

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

42 l.

Koszkol Jenő

Az Adrián, vizf.
Velencei halászbárkák, vizf.
Tuniszi utca, vizf.

A Nemzeti Szalon nyitrai kiállitása. XXX. vidéki kiáll.
19o7. 6 **1.**

Nagybátony /~~Baranyainé~~/ 1
Salgótarjáni járás.

Története: /Azelőtt Hevesm
1231-ben Bachon néven emli
dik felében a Rátótiakon k
birtokai, ~~ezeket II. Endre~~
~~comesnek adta cserébe.~~ 14
adóösszeirásban Bathon név
birtoka. Az 1552 évi adóös
ben 9 portája volt. 1589-1
papi tizedet beszolgáltato
évi összeirásban 2 és fél,
1/4 portája volt. 1693-ban
Ferenc birtoka. ~~A XIX. szá~~
~~Gyürky Pál, özv. Baloghyn~~
~~itteni földesurak.~~ 1882-be
ekkor a község legnagyobb
leégett.

Bekötőut végén telep
elnyulva felhuzódik a völ

Koszkol Jenő
Jestő

M.D.K.

A Doge palota Velencében.

Madjegye. V. terem 8802. 33l.

Koszkol Jenő
festő

M.D.K.

Velencei Laguna.

Aradjegyz. V terem 87 sz. 33 l.

Koszkol Jenő /1868-1935/

festő

MDK

A Bakócz kápolna belsejének távlati képe.
Vizfestmény.

120.o.

Balogh Jolán: Bakócz kápolna

MDE

Koszkol Jenő, sz. Dorog 1868

Velencei Laguna, akv.

MDK

Koszkol Jenő, sz. Dorog 1868

A Doge-palota Velencében, akv.

Köszl Janos v.

Krössl Janos?

lásd

v

Bpest

kir. var.

163. l.

186. l.

Buda és Pest dunai képe a hajóhidai

1. század harmincas éveiben.Szinezett k
Szfv.Muz.Kat.X.7.

Buda és Pest dunai képe felülről néz

2. század 30-as éveiben.Jobbfelől a Bom

vizivárosi plébánia templommal.Szine

nyomat.
Szfv.Muz.Kat.10.9.

Buda a Dunáról lefelé tekintve.Kőraj
Kr./2/.337. /Haasz Bert.dr.tul

Koszkol Jenő
Interieur, paszt.

O.M.K.T. 1918-19.évi kiáll. Műcs. 7 l.

Koszkol Jenő
Sárga szalon, paszt.

O.M.K.T. 1918-19.évi kiáll. Műcs. 7 l.

Koszkol Jenő
Zöldfüggönyös szoba, paszt.

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 7 l.

Koszkol Jenő
Vörös szalon, ~~xkxj~~ paszt.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 7 **l.**

amorganikus. Az arcformulát nehá
ami nagy bizonyítás, tanusbodik, de
szerzetel fejek sorolgozdog, szinte bo
A darabok a XIII–XIV. napsel se dob
hiszpanyaszerűen miatt szakmunkra nem b
Végül Bréhier hozzá egy kritikus
Itt és a kötteket teljes ~~egészben~~ hiv
~~kritikus~~ ~~kulönösen~~ ~~alakot~~ ruháját egy
az ülő, hegyben az élet könyvét tartó kritikus

Számos a leggyakorlatba amy
Capella della Madonna plute
ványtöredékét őrzik, (28) jelente
Nehány ~~bizantinizáló~~ Hilusban és té
töredéktől és állatalaktól eltekintve
egész jelenetekre találunk. Az alo
dostanak felirattal. A technikában
mint amikor már felkintom a fig
kötés kivesett és az alakot ~~egész~~ c
azonban nehány lap (pl. Lit. Cirinhus
belül és alkalmazták más szinni bet
[illegible] hiszpanyaszerűen [illegible]

Koszkol Jenő
Interieur, xxxx paszt.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 7 8 l.

Jegyzet pó

16.sz. végére. Csemegi J.szerint /Id.
köve a luccai S.Salvatore arc
5/a Rihhard Pocock 1736-van beuta
gomi székeseg ház főkapujáról
Some Other Countries. London.
L.: Angol utazók Szombathelye
1938.779-782.1.
72/a Széless a felirat közepén, a
zet látott, nyilván a Divina
11/a Széless szerint az oszlopok k
s J.T.C.B. betük voltak látha
46/a ~~Szélessxmegjegyzi~~ x Czobor B.
rumot irva Sacrorum helyett.

Koszkol Jenő
Hall-részlet, paszt.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 7 l.

Constantinopl.1914.II.k. 704.l.-
~~953.sz. töredékek. Ezeket azonba~~
~~ja.~~

25. S.Eudixia

26, Bréhier,L.: id.m.

27. Lehetséges, hogy eredetileg a sz
Erre mutat egy párisi fénykép a
gat lapot a homlokzaton elhelye
lazioni delle scuoprimento e ri
corpi di S.Ciriaco..... Roma 17
figurés du moyan age. Bulletin
topografia szerint a Capella de
töredékek. Inventario degli Ogg
di Ancona e Ascoli Piceno. Roma

28. 95x65 cm-es márványlap töredék.
ben. Felirata MENTEM S SPONTANE
mindenbizonnyal Szent Agatha.

29, G.Saracini: Notizie historiche
Storia dell arte Italiana. Medi
Állitólag hasonló technikával
oltárát is. V.ö.Bégule L.: Les
de Lyon et de Venis. Paris, 19

Koszkol Jenő, sz. Dorog, 1868.

Rövid életrajz

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

56-57 l.

Koszkol Jenő
Utolsó napsugarak
Velencze a Giardino publicoból, vizf.

Szeged Képzőművészeti Egyesület kiáll. 19oc.
84 l.

Koszkol Jenő
Velenczei részlet

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.
l.
84

Koszkol Jenő

Ablaknál, paszt.

Őszi Tárlat. Mücs. kiállitása. 1922. nov.

18 l.

Koszkol Jenő
Hall egy Hermina-uti villában, paszt.

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.
18 l.

Koszkol Jenő MDK

Azok között a művészek között emlitve, akiktől a ~~Magyar Műpártolók~~ Haza Művásárlók Alkalmi EGyesülete áprilisban müveket vásárolt.

~~Magyar Műpártolók~~ Haza Művásárlók Alkalmi Egyesülete.

Mücsarnok. 19pl.14.sz. 2o2.1.

Koszkol Jenő MDK

Az 19o1 tavaszán rendezett szegedi kiállitáson megvásárolták "Ponte dei Dadi" c. müvét.

A szegedi kiállitás.
Mücsarnok.19o1.14.sz.2o5.1.

MDK

Koszkol Jenő

Tabáni részlet, vf.
Az esztergomi sötét kapu, paszt.

M. Akv. és Paszt.kiáll. Egyes. 11. kiáll.
N.Szal. 1925. febr. 11 l.

MDK

Koszkol Jenő

Visegrád, vf.
Esztergom, "

M. Akv. és Paszt.kiáll. Egyes. 11. kiáll.
N.Szal. 1925. febr. 11 l.

Koszkol Jenő
festő

M.D.K.

Velencei részlet

Biranković 1958. Budapest.

16 l

Koszkol Jenő

Budapest

Munkarnok

1894. tavaszi kiáll.

1894/95. téli kiáll.

1895/96. téli kiáll.

1896 mill. kiáll.

1897/98. téli kiáll.

1898. tav. kiáll.

1898/99. téli kiáll.

1899. tav. kiáll.

1900-1. téli kiáll

1901-2. téli kiáll. 396, 398

1902. Apesti Orvosszövetség mükiáll.

626

1904-5. téli kiáll. 511.

Esztergom III. 207

Koszkol Jenő

Művészeti lexikon
4 11 l.

~~Bécs V. 148.~~

Paschgal György

Derékon alól, hétnyol
benülve. Jobb kezét mellére
piheneteti. Haja ősz, szemöl
s bajusza leberetvált. Korc
kezelő van, s nyitott melleny
zsinórzású.

Olajfestés, vápontra, mé
Bene Károly ajándéka

M. Kept. 196.

Koszkol Jenő

Műcsarnok

1908–9. téli kiáll. – 667

1912–13. téli kiáll. 66, 264, 414, 623–625, 644, 702

1913. tav. kiáll. – 530, 558, 561, 639

1913–14. téli kiáll. 590, 644, 725, 784. 786.

Koszkol Jenő, festő; szül. Dorogon 1868 április 30-án.

Koszkol Ferenc

A Képzőművészeti Társulat kiállításain a következő műveivel vett részt:

1888. őszi kiáll. II. sor.: Ujpesti malom, vízf., 25 ft. – Jégverem az Angyalföldön, vízf., 40 ft. – Csendélet, olajf., 25 ft.

637

Klein, Adam

Francia foglyok.

Rk.

K. 3.

158 × 202 mm.

Koszkol Jenő

MAPFE tárlatán 1921.
állami I. vörf. díj

— u. ott. 1923
állami II. vörf. díj

Koszkol Jenő

állami viszf. díj 1921.

Chicago Ill. 168.

Koszkol Jenő

116 Könyvtár pastell 2500.—

Nemzeti Szalon

1918 máj.

Sav. Kiáll

Pázmándy Dénesné:

Derékig, kissé b
ra lefésüls hajának f
öldök fekete s szeme ba
van rakva, ujai pedi
gyrügyből valók.

Miniature, (elefánt me
Az 1848-diki

Koszkol Jenő

Interieur, vízfestészet

Csendélet pasztell

Nemzeti Szalon
1915. szept.
Őszi kiáll.

Lapa Pal

Koszkol Jenő
139. Részlet az esztergomi Szt. István-kápolnából.
Pasztel. 9000.

Nemzeti Szalon
Egyházm. kiáll.
1926.

1629. Szárnovszky Ferencz

~~1629~~ Garay János:

Mellig látható és szembe
süli, bajuszt és körszakáll
sieles szegélyű ingének ~~látt~~
egyelejű. A talapzatról, r
bor ~~[illegible]~~ két könyvön nyugsz
„JABŒUF & BEZ
és a bal' rállon hátul
„Szárnovszky

Bronz, magasság
Vétetett 1898. VII. 6
Tart 1899 ~~Vételára 800 frs~~
Sz. Napló 681/98

Tar 1898. III. 28-diki
19602 a. leirat alap-
ján

131/98.

Koszkol Jenő

XXVII. aukció –
A Gyűjtő 1916. 45. l.

Csendélet liliomokkal, pastell 500.–

Csendélet cikláman-nal, akvarell 350.–

Interieur, akvarell 400.–

Tunisi részlet, pastell 250.–

Cattaro kikötő, pastell 250.–

Kishunmajja, r. h.

86

Koszkol Jenő

XXVI. aukció
A Gyűjtő 1916. 28. l.

Interieur, pasztell 500.–
Tűrés, pasztell 300.–
Zagyvaparti részlet pasztell 200.–
Téli táj, pasztell 200.–
Téli táj, pasztell 200.–
Virágcsendélet, pasztell 200.–
Csendélet, akvarell 200.–
Csendélet, akvarell 200.–

Irja, r. k.

79

Koszkol Jenő

Képrönnův. Egyes. tag.

Műcsarnok

1931. tav. tárl. 271.

1931/32. téli tárl. 382, 384, 386.

1932. febr. – márc. kiáll. 304

1932. őszi kiáll. III. 10, 38

Grafika

sét szolgáló folyóirat

kiadja

lós

Kosztol Jenő

Konyha csendélet

Cinke Cat

kissé balra tekintve. Jobb kezét keblére
fekvő nyitott foliánsra mutat. Hajá ~~[illegible]~~
csiny, bajusza s álla leberetvált. Bő ujjú
-táblákat visel. Telirata a kép alatt aláírá-
mejte.

vo milujte, Boha se bojte, krale v proctivosti
Petr. 2. 17. B. W. Kosuth.

aloval Josef Zelený
ocele ryl Jan Zitek v Praze

d české evangelické obce v Praze
bei F. Kargl in Wien
napodobováni se zapovídá.

: 32·8 Cm.

/98
516.

Koszkol Jenő

festő Üllői út 55.

1930/31. jub. kiáll 308, 318, 567

1934 téli kiáll. 294.

E

1.

+

eghalt ugyanott 1590-ben.

föleg a templomok tornyai válnak ki. A fa-
ban ketten beszélgetnek s mellette két férfi halad
agyott tó foglalja el, melyen az emberek állnak, különböző csopor-
sétálnak, (csupkalnak és) ~~vagy~~ korcsolyáznak. A sokaságból
: hóna alatt fát s vállán ~~pádig~~ fejszét visz, egy öreg
nyuló földnyelven lévő fák ~~egyikénél~~ elsejénél egy
ra út vezet a kőrség felé, melyet sorompó zár
s haza felé s körülök ketten fát czipelnek.
t felhős és fönt a magasban madarak röp-
aláírása van: GRIMER FECIT 1575

: 59.5 cm.
Lapló ajándéka.

Koszkol Jerzy

l. Biuro Bonch

218.1.

Hástnvomda 52

Koszkol Jenő

Gróf Bánffy Miklós
arck. Vászon, olajf.
Fenti mûve az 1890-es
évekből.

Bánffy-palota
Budapest

Bíró Bonch.

205. l.

Koszkol Jenő

l.

Ezredéves kiáll

XII. csop. 44. l

Koszkol Jenő

vőd

Mysk Ernő

80.-

SZEGEDI HITELBANK RÉSZV.-TÁRSASÁG.

SZEGEDINER CREDITBANK ACTIEN-GESELLSCHAFT.

POSTA CHEQUE-SZÁMLA 3578. SZ.
OSZTRÁK POSTA CHEQUE 859879. SZ.

GIRO-SZÁMLA
OSZTRÁK-MAGYAR BANK

CIRO-CONTO
ÖSTERR.-UNGAR. BANK.

T.

Szentiványi Gy

Ezennel értesitjük, hogy

K 240.- *f.* hó 7-(

által elfogadott

Koszkol Jenő

ivod

Szolnoki Ujság

1913. jun. 15.

759.

..... 43—46.
..... 47—55.

..... 57—60.
..... 61—73.

..... 75—77.
..... 79—82.

ÉSEK.
..... 83.

Koszkol Jenő

Templom enteriör

c. képe repr.

Müvészélet

1934. 1–2. 27.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Koszkol Jenő

festő

1904-tól óradijas tanár,
tanitotta a virfestést
Iparrajziskola 27. l.
1905
n. o. 1906. 19. l.

Koszkol Jenő

festő

† 1935. márc. 17.

67 éves korában

Elek A. hagyat.

Koszkol Jenő

Tabáni részlet, virf.

Repr.

Kormendi Szalon

MAPE 14. kiáll. 1928
okt.

VÖRÖS GÉZA:
Interieur

KOSZKOL JENŐ (* 1868)
A Bakócz-kápolna
Papír, vízfestmény.

KOSZKOL JENŐ (* 1868)
A Mátyás-kálvária
Papír, vízfestmény.

Magyar Nemzeti Galéria

Koszkol Jenő

Árverési Csarnok aukcio kat.

31. sz. 1926. febr.
32. sz. 1926. apr.
34. sz. 1926. okt.
38 sz. 1927 maj
39 sz. 1927. okt.
40. sz. 1927. dec.

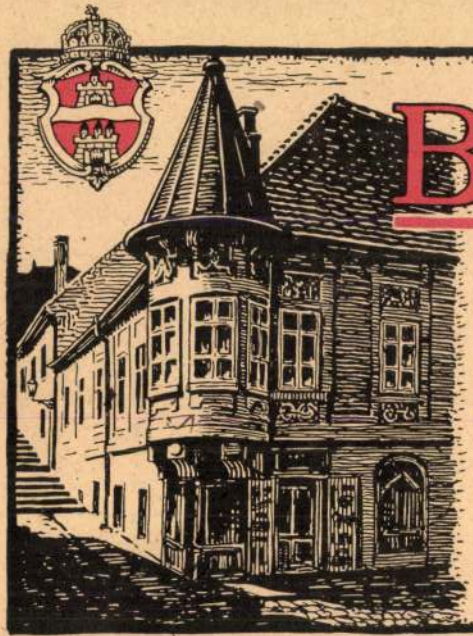

A RÉGI BUDAPEST

ALT-BUDAPEST
L'ANCIEN BUDAPEST
THE OLD BUDAPEST

I. SOROZAT
FOLGE
SERIE
SERIES

Kiadja a Műemlékek Országos Bizottsága. — Herausgegeben von der Landeskommission der Baudenkmäler. — Edition de la Commission des monuments historiques. — Edition of the Commission of artistic monuments.

Kozakol Jeno

A Nemzeti Szalonban kiállított Miracoli templom Velencében c. vízfestményét az Alpár Ignác-díjat nyerte.

Épitőipar. 1913. 41. l.
(A Nemzeti Szalon Alpár-díja.)

Koszkol Jenő

áll. I. vrzfdij 1921
áll. II vrzfdij 1923

Nemzeti Szalon

MAPE 16. Kiáll. 1930
dec.

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:
gróf Andrássy Gyula v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:
Molnár Viktor
ny. államtitkár

Horvai János
szobrászművész

IGAZGATÓ
Déry Béla

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:
Baditz Ottó
Gellért Jenő
Katona Nándor
Kézdi Kovács László

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr. Képessy József

PÉNZTÁROS:
Weiser Kálmán

Koszkol Jenő (szül. 1868).

309. VELENCEI RÉSZLET. Jelezve. Vizfestmény. 29×38 cm. 10.–

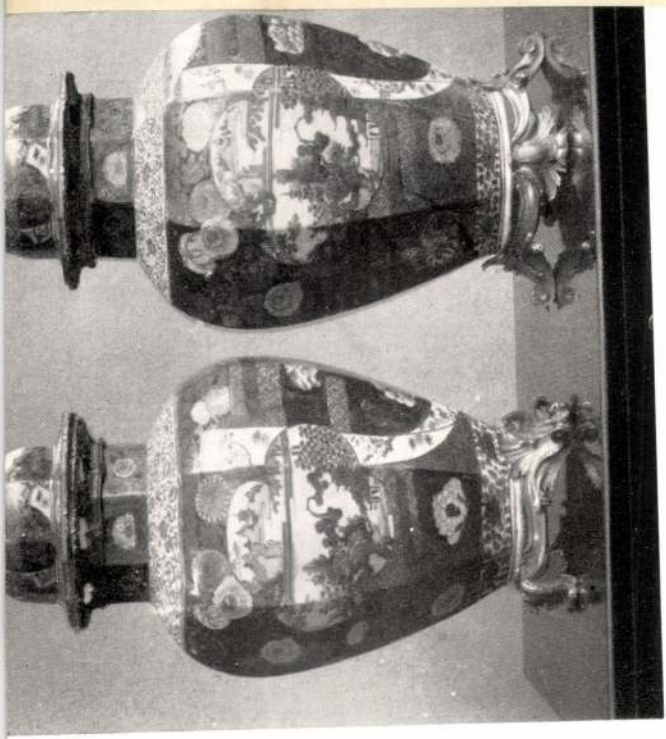

930.

Almásy-Teleki II. 1939

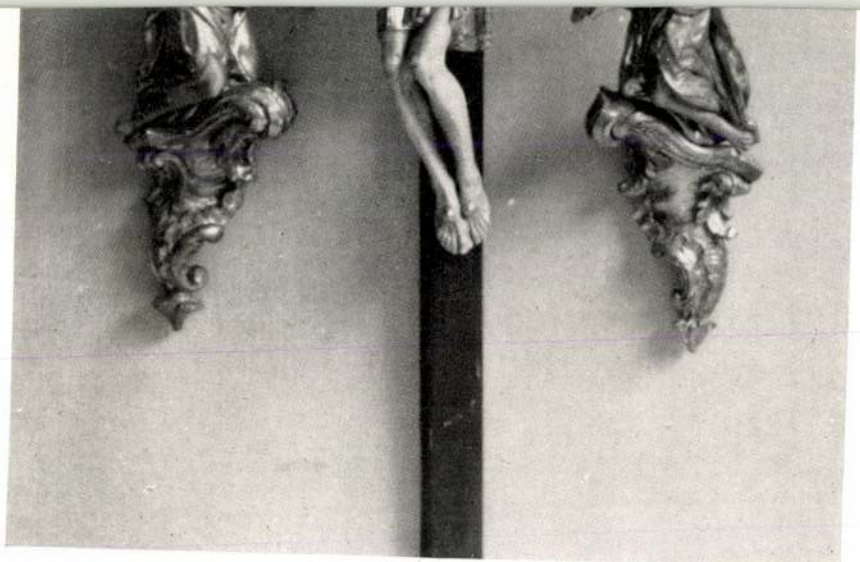

1483 1484. 1483

Koszkol Jenő

irod

Szana Szárév

310.319.l.

+ Koszkol Jenő

Nemzeti Szalon. A szolnoki művesztelep reprezentativ kiállításának katalogusa. 1936. marc.

Szolnoki virágos udvar, virf.

Szerkesztőség !

ágos Bizottsága által rendezett
usitott jóindulatára támaszkodva,
n tisztelt Szerkesztőséget, hogy
kozó és idemellékelt rövid hirde-
ában a közmüvelődési célravaló te-
tóztassék.
sém van megküldeni az előadásról
ncsak azzal a kéréssel, hogy an-
bi számban helyet adni méltóztas-

tel

Dr Zemmelly
titkár.

a tévirati

Koszkol Jenő

Zöld szoba c. Lépe

repr.

Gyöngyösy 79. l.

Könyvtár Kent

Gotthardon c. Lépe

repr. u.o. 80. l.

len mester.
ázadból.

a.

arczélben van ábrázolva.
szegletesen kivágott ruhája
yaklánczon viseli, a mely
), a melynek végét keblébe
A R. HV. ET BO. VX. IMP.

edaillon, átmérői 6·4 : 6·4 cm.
— Átvétetett a Nemzeti Mú-
r 12-én, illetőleg 1885 április
és 19.).
atok. 1894 : II. 75. *Ismeretlen*
je.

Koszkol Jenő
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 6., 1091. old.
(Műnésetek.)

Karlmán

Koszkol Jenő
festő

Fővárosi Lapok 1896. jún. 13., 9. old.
(Művészeti.)

Kalmár

Koszkol Jenő
festő

Fővárosi Lapok 1896. jan. 1., 7. old.
(Művészetek. Művásárlások a téli tárlaton.)

Kalmán

Koszkol Jenő
festő

Főkávori Lapok 1895. márc. 22., 920. old.
(Művészeti. (sz. t.): Nemzeti Szalon.)

Kalmár

Koszkol Jenő
festő

Fővárosi Lapok 1895. febr. 10., 468. sz.
(Művészeti.)

Kalmár

Koszkol Jenő
festő

Fővárosi Lapok 1896. aug. 17., 7. old.
(Művészetek.)

Kalmár

Koszló Jenő

Postatakarékpénztár aukciójáu az árverési csarnokban képei szerepeltek.

MH-930.III.30.

San Remo

Magyar
művészek
kiállitása.

Kósró István, [szobrász] 07 Dh

Diák még. Radnóti Miklósról

Készít portrét.

– : Hír 6.

ESTI HIRLAP, bp. 1963. ápr. 11.

KOSZKOL JENŐ,festő

A Népr.Muz.Adattárában a közel mult idő magyar művészgárdájából Koszkol művei is szerepelnek a rajztár leltárában. 291.old

CS.SEBESTYÉN KÁROLY: A Néprajzi Muzeum rajzgyüjteménye 287.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ,Nemzeti Muzeum,Néprajzi Muzeum Évkönyve. XXXVI. 1954. Bpest. 1954

M.D.K.

Koszol

"Pompás vizrajzát" dicséri Lázár Béla: "Tavaszi tárlat"-ról szóló kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1899. május hó
321-352. lap

Koszkol Jenő MDK

Ablaknál, pasztell

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Koszkol Jenő MDK

Hall egy Hermina uti villában, pasztell

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

1/. MDK

Koszkol Jenö, festöm.

489.	Udvarrészlet.	Pasztell.	Jelzett.
490.	Virágcsendélet.	Vizf.	"
491.	Interieur.	Olf.	"
492.	Interieur.	Vizf.	"

Arverési Csarnok aukció. Kat. 48.1.
1934. szept.

2/. MDK

Koszkol Jenö, festöm.

493.	Virágos udvar.	vizf.	Jelzett.
494.	Parasztudvar.	"	"
495.	Erdörészlet.	"	"

Árverési Csarnok aukció. Kat. 48.l.
1934. szept.

MDK

Keszkol Jenö, festöm.

509.	Erdörészlet.	Vizf.	J.1.b.
510.	Keleti utcarészlet.	"	J.1.b.
511.	Velencei részlet.	"	J.1.b.
512.	Interieur.	"	J.1.b.

Arvo égi Közlöny. 1932. 1.rf.sz. 27.1.

Koszkol Jenő MDK

Sárga szoba, pasztell

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő

Festmenyeinek reprodukciói
a Vasárnapi Ujság 1900 március
4. számában (emlitve)

Pestmegyei Hiklap 1900 március 11 8 old.

MDK

Koszkol Jenő

Részlet a hévizi tóról, vf.

Tengeröböl Ragusánál, vf.

ipzőm. Társ. 1901/2. téli kiáll. kat. 44.l.

Koszkol Jenő MDK

Kerti szoba, pasztell

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő

MDK

Gobelines ebédlő, pasztell

Műcsarnok 192o/ tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

MDK

Koszkol Jenő

A Gyüjtő. 1915. 7. sz. XXIV. aukció.
169.1.

MDK

Koszkol Jenő

Kiállitás a mücsarnokban. Vasárnapi Ujság 1893. 15. sz. 256.l.

MDK

Koszkol Jenő

Malom, vf.

KMT. 1913. tav. kiáll. kat. 73.l.

MDK

Koszkol Jenő

A Képzőm. Társ. 1918-19. évi téli kiállitása.
Müvészet 1918. 5o.l.

MDK

Keszkel Jrnő, festőm.

623. Zagyvapart. Vizf.

624. Tiszai halászbárkák. Vizf.
625. Halászbárkák szolnokon. Vizf.

Képzőm.Társ. 1912/13 téli kiáll. Kat. 79.1.

MDK

Keszkel Jenő, festőm.

218. Zöld szoba. Repr.

KMT 1915/16 téli kiáll. Kat.

MDK

Keszkel Jenő, festőm.

Könyvtárrészlet a pesti papneveldéből.

Repr.

Müvészet. 1917. 36.l.

MDK

Koszkol Jenő, festőm.

68. Könyvtár a pesti papneveldében. Repr.

KMT 1916/17. téli kiáll. Kat.

MDK

Keszkel Jenő,festőm.

277. Teritett asztal. Repr.

KMT 1916. tav.kiáll. Kat.

Keszkel Jenö, festöm.
1868-1935.

586.	Római részlet.	Jelz.		Olf.
587.	Falusi táj.	Jelz.		Pasztell.
588.	Moschienizze-i udvar.		Jelz.	Vizf.
589.	Velencei részlet.		Jelz.	Vizf.
590.	Falusi udvar.		Jelz.	Vizf.
591.	Balatoni táj.		Jelz.	Vizf.
592.	Viterlás bárkák.		Jelz.	Vizf.

Árverési Közlöny.1936.2.sz. 42.sz. old.

MTK

Koszkol Jenö, festöm.

322. Kerti szoba. Repr.

Mücsarnok. 1917/18. téli kiáll. Kat.

Koszkol Jenő MDK

Sárga szalon, pasztell

Műcsarnok 1908-19 téli kiállitás

MDK

Koszkol Jenő

Eredeti művészi levelezőlap (1 rajz, 1 vizfm.)

Kézdi-Kovács László Atelier-kiall.kat.Nemzeti Szalon.1911.febr. 11.lap

Koszkol Jenő MDK

Zöldfüggönyös szoba, pasztell

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Koszkol Jenő

Zöld szoba, c. festm. Repr.

Műcsarnok, 1915/16. téli kiall.

MNK

Koszkol Jenö, festöm.

67. Velencei részlet. Vevöje: Rötzer Ferenc /Kar.ki
kiáll./

Műcs. - Tél kiáll. 1897-1898.

Vásárlások. - Műcsarnok. 1898. 54.l.
Magánosok vásárlása.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Utolsó napsugár. Vevöje: Wartha Vince dr./kar. kiáll./

Műcs. - Téli kiáll. 1897-1898.

Vásárlások. - Műcsarnok.1898. 54.l.

Magánosok vásárlása.

MDK

Koszkol Jenő

Művészet 1916. 3.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Reggel a lagunán. Vevöje Todorescu Gyula.

Lagunák Chioggia mellett. " " "

Velençei részlet. " Náthán Mór.

Mücs.-Pelo kiáll. 1897-98.

Vásárlások. - Marganosok vásárlása.

Mücsarnok. 1898. 54.1.

Koszkol Jenö, festöm.

26. Csendélet. Vevöje: Bayer László

29. Csendélet. " Baier Arnoldné.

Mücs.- 1897-98. téli kiáll. Nyerö társulati tagok vásárlása.
Mücsarnok.1898. 53.l.

MDK

Koszkol Jenö. festöm.

73. Vellencei részlet. Vevöje: Dr. Schwartz Viktor.
/Kar.kiáll. /

Műcs.-Téli kiáll. 1897-98

Vásárlások.- Mücsarnok.1898. 54.l.

Magánosok vásárlása.

Koszkol Jenő

Rajzainak szeptodukciói a Vasárnapi Ujság 1900 jun. 3. számában (emlitve)

Per tmegyei Hiklap 1900 jun. 10. Sold.

MDK

Koszkol Jenő

Egy mübarát lakásából, paszt.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Mücsarnok.1921. nov. 8.1.

Koszkol Jenő

Velencei tájkép

Miesaznok 1902.
A bpi. Orvosszövetség Műkiállitása

Koszkol Jenő

MDK

Kilátás a Gellérthegyről, vizf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Koszkol Jenő

Donáth utcai ház, vizf.

Micsarnok 1924 február-március

Koszkol Jenő MDK

Tabáni részlet, vizf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Szalon, pasztell

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállítás

MD K

Koszkol Jenő, festőm.

Apátsági könyvtár.
Téli táj.
Udvarrészlet.
Rózsacsendélet.
Szolnoki táj.
Halászbárka a Tiszán. / e kép után befolyó vételár a művész rendelkezése szerint a háborúban megvakult katonák intézete

A Gyüjtő. 1915. 1-3.sz. 83.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

66. Interieur. Pastell.

KMT 1912/13 téli kiáll. Kat. 41.1.

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Mücsarnok 1908-19 téli kiállitás

Koszkol Jenő

Élő kép, vizf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Koszkol Jenő MDK

A Titus-iv Rómában, vizf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Koszkol Jenő

MDK

Szőlőcsendélet, vizf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Tabéni ház.	Vizf.	
Tabáni kapu.	"	
Tabáni ház.	"	23.1.

Műcs.-OMKT 1931-32. évi téli kiáll. dec.20.-jan.17.
Kat. 22.1. és 23.1.

Koszkol Jenő

MDK

Konyha csendélet, vizf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Koszkol J enő MDK

A Palazzo Cá d'oro Velencében, vizf.

Halászbárkák, vizf.

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Csendélet I-II. vizf.

Chioggiai halászbárkák, vizf.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Koszkol Jenő

Velencei részlet I-IV. vizf.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Koszkol Jenő

MDK

Malomkerék, vizf.

Töklevelek közt, vizf.

Árok, fatornyos templommel, vizf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Patakk mentén, vizf.

Játszó gyermek, vizf.

Ujságolvasó, vizf.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Csendélet, vizf. I-II.

Csendélet-festő, vizf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

MDK

Koszkol Jenö, festö
sz. 1868.

Interieur. Jel.:Koszkol Jenö,Szentgotthard.
Vizf. 27x12
cm.

Ernst Muzeum XLIII. aukciója. 1929. Kat. 23.1.

MDK

Koszkol Jenő, festő

Muskátlis udvar. Vizf.
Virágos udvar. "

Műcs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat. 18.1.

MDK

Koszkol Jenő

Velencei részlet, vf.

Vásárlások a tav. Nemzetk. kiállitáson.
Mücsarnok, 1899, 14. sz. 2o8. l.

MDK

Koszkol Jenő

Zala György: Müvészek lakomája. Mücsarnok, 1898, nov. 2o. 16. sz. 145 l.

MDK

Koszkol Jenő festőm.

Mütermekből. Mücsarnok, 1898, okt. 2o. 96 l.

MDK

Koszkol Jenő

Malom, vf.

Interieur,"

Erdőben, "

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 24 l.

Koszkol Jenő

Tabáni részlet

Tabáni utca

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Tabán

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Koszkol Jenő

MDK

Ablakfülke az esztergomi Szent István kápolnában, pasztell

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Az esztergomi Szent István kápolna, pasztell

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Koszorus Károly festő

Magyar Művészet, 1927

162-165.o.

Felvinczi Takács Zoltán: kiállítás Pécsett.

K o s z k o l Jenő festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
76.
"Nemzeti Szalon téli tárlata"

Koszkol Jenö, festöm. MDK

249. Velenczei részlet. Repr.

Mücsarnok. 1898. tav. nemzetk. kiáll.

MDK

Keszkol Jenőtestöm.

706.	Pipát töltö paraszt.	J.l.b.	Vizf.
707.	Velencei részlet.	J.l.j.	"
708.	Velencei részlet.	J.l.j.	"
709.	Interieur.	J.l.j.	"
710.	Velence.	J.l.j.	"

Árverési Közlöny. 1929.ápr. 3.rk.sz. 61.l.

Koszkol Jenő

MDK

Zöld szoba a Fészek-klubban

Műcsarnok 1925 tvaaszi tárlat

Koszkol Jenő MDK

Tabáni részlet, vizf.

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

M.D.K.

Koszkol Jenő

Az Árverési Csarnok májusi kiállitásán szerepel müveivel, irja Kunsági Elek: Aukciókiállitás az Árverési Csarnokban cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1935. május 12-18. XXV. évf. 2o. sz. 96. lap.

MDK

Koszkol Jenő

A Palazzo Ca d'oro Velencében, vizfm.
Halászbárkák, vizfm.

KMT 1898/99. téli kiáll. 36.lap

Koszkol Jenő MDK

Tabáni részlet, vizf.

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MIK

Szalón

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Kerti szoba, pasztel

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállítás

Koszkol Jenő MDK

Gobelines ebédlő, pasztel

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Interiőr,pasztel

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Téli tájk vizf.
Tanya télen, vizf.
Szoba sarok, vizf.
Csendélet, vizf.

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalon 1916. nov.

Koszkol Jenő MDK

Vörös szalon, pasztell

Műcsarnok 1919-2o. téli tárlat

Koszkol Jenő

MDK

A Canale Grande, vizf.
Halászbárkák Velencében, vizf.
Zöldségcsendélet, vizf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyíregyházi kiáll.

MDK

Koszkol Jenő

Kapta a 300 K-ás Alpár Ignác-féle dijat "Miracoli templom Velencében" c. vizfestményéért.

Müvészet 1913. 76.1.

Koszkol Jenő MDK

Zöldfüggönyös szoba, pasztell

Műcsarnok 1918-19.évi Téli kiáll.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

E.: Eszterházy-dij.

Kitüntetések, dijak.
Műcs.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. kat. 31.l.

MD K

Koszkol Jenö, festöm.
1868-1935

Interieur. Vizf. Jelz.

Árv. Csarn.1937.okt.83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 28.1.

MDK

Koszkol Jenő

Csendélet. Pastell.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. 55.l.

MDK

Koszkol Jenő

Éjjel a lagunákon. Vizfestmény. 200. frt.
Velencei részlet. Vizfestmény. 150. frt.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. 61. l.

Koszkol Jenő MDK

Konyha-csendélet, vizf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Egy enteriörön dolgozik /akvarell/.
Speciálista a finoman kezelt akvarell-ecset kezelésében. Rengeteg müvészi alkotás fedi müterme falát.
" Templom enteriör" c.képe a leghangulatosabb Kiállitásra készül.

Szász Károly- Müteremlátogatás.
Müv ész-Élet. 1933. 16-21.sz. Coml. 9.1. és 10.1.

MDK

Koszkol Jenő

Művével szerepelt a Műcsarnok téli tarlatán.

(m.v.): A Műcsarnok téli tárlata.

Nemzeti Ujság, 1934.Jan.13. 11.lap

MDK

Koszkol Jenő

Z.I.: Szolnok és a művésztelep. Magyar Iparművészet 1936. 7o.l.

MDK

Koszkol Jenő

Lotz Károly tanitványai. Vas. Ujs. 1898.
9. sz. 144.l.

MDK

Koszkol Jenő

A mücsarnok tavaszi kiállitása. Vas. Ujs. 1895. 16. sz. 259.l.

Koszkol Jenő MDK

A Pálosok régi pesti könyvtára, repr.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Koszkol Jenő MDK

A pálos barátok régi pesti könyvtára, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Koszkol Jenő MDK

Tabáni részlet

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Koszkol Jenő

A Magyarnokért. Képzőművészet 1930.3.sz. 204.l.

MDK

Koszkol Jenő

Interieur, paszt.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921.nov. 8.l.

MDK

Koszkol Jenő

Részlet a várból, vf.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 18.i.

MDK

Koszorus Károly

Ürögi részlet, of.

Kárász látképe, of.

Portrait rajz, cer.

Portrait rajz, rajz

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ.
11. kiáll. Pécs, 1932. dec. 3. 1.

MDK

Koszorus Károly

Tavasz a Szkokóban. of.

Ürögi részlet, of.

Pécsi Képzőművészek és Műbar.Társ. 12.kiáll.tav.
Pécs, 1933. ápr. 6. 1.

Koszorus Karoly

Olajfestményei a pécsi képzőm.kiáll.-an.

Cikk: A pécsi képzőm. és műbarátok társ. kiállitásn.

Képzőművészet, 1932, 108.l.

Koszorus Károly

festő

Gyuri út c. Eepe

a pécsi városi mu-

zeumban

Fejes 1927

41. l.

LOKOMOTIV

ámára.

61 - 3165. *

zintes metszet.

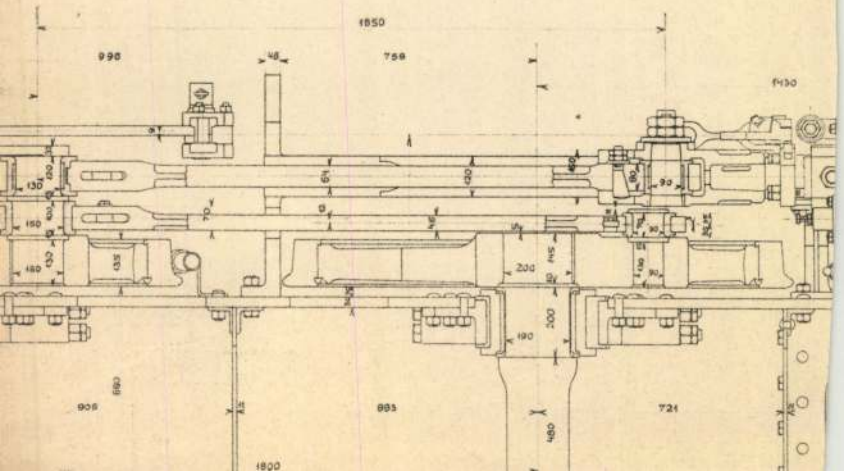

Koszorus Károly

l.

Pécsi KMT. 1928

tav. kidt

12. l

Simor vásárolta Rómában.
Maszlaghy II., 463. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század

VII. Sándor pápa arcképe

Vászon, olaj, 62×52 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 518. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század

X. Kelemen pápa arcképe

Vászon, olaj, 73×61 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 408. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század

XII. Ince pápa arcképe

Vászon, olaj, 72×61 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 412. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század

Szent Lőrinc vértanúsága

Keresztlevétel

Grisaille. Vászon, olaj, egyenkint 108×58 cm. (39. szoba.)
Mindkettőt Simor prímás vásárolta Rómában. Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 34. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 765. l. — Maszlaghy II., 140. és 141. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század

Szent Jeromos a pusztában

Ovális, fa, 16×11 cm. (39. szoba.)
A Bertinelli-gyüjteményből.
Maszlaghy II., 82. szám.

Koszorus Károly

Pécsi kiáll. 1936. jún

tavaszi kiáll.

Mindszentstemplom (Pécs)
olaj.

Tél a Mecsekoldalon,
olaj.

Orsókarika aszagból VII. 241, 242.

KOSZORUS KÁROLY

57. Pécsi látkép, olajf. ..... 60 P

58. Püspökbogádi-részlet, olajf. ..... 40 „

Pécsi kiállítás, 1933. évi

Koszorus Károly

Ex libris reprodukció
GOSZTONYI GYULA
30. Pécsi filmutató

Koszorus Károly

festő

l.

Pécsi kiáll. 1928-ősz

Budapest, 1938. január 7.

Korrekt

MDK

Keszkel Jenö, festöm.

405. Interieur. Repr.

KMT 1917. tav.kiáll. Kat.

MDK

Koszkol Jenő

Gyümölcsfák ősszel, vf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetk. kiáll. kat.
64.l.

MDK

Koszkol Jenő

Képzőművészet 1927. 3. sz. 15.1.

Konkoll Jenő

Szerepelt a Műcsarnok Őni tárlatán.

EK 1932. X. 30.

MDK

Koszkol Jenő

Zöld szoba a Fészek klubban, paszt.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 21 l.

M.D.K.

Koszkol Jenő

"...Pompás könyvtárszobájával..." nyerte meg a lap tárlatbeszámolójának dicséretét.
A kiállitás helye és megnyitásának ideje nincs megjelölve.

Kárpát: Tavaszi tárlat c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1917. ápr. 1-8. VI. évf.
14. sz. 8. l.

Koszkol Ferenc

Tájképekkel szerepel a Képz. Művész. Társulat tavaszi tárlatán a Műcsarnokban

Nagyvárad 1925. V. 16

MDK

Koszkol Jenő

Könyvtárrészlet, paszt.

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952

Koszkol Jenő

Kezepel a műszaknok téli tárlatán

Az Esti 1926 II. 28

Koszkol Jenő MDK

Ujpesti malom, vizf.

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

Koszkol Jenő MDK

A voloskai kikötő, vizf.

Velencei részlet, vizf.

Műcsarnok 1889/90. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Csendélet, vizf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

MDK

Koszkol Jenő

1896-ban "Konyha-csendélet" c.képe nyerte az Esterházy Miklós Móric gróf által alapitott 600 Kor.-ás vizfestmény dijat.

SzmKt 50-129.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.
1868-1935

Falusi udvar.	Vizf.	Jelz.
Balatoni táj.	"	"
Viterlás bárkk.	"	"

Árv.Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 42.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.
1868-1935

Római részlet.	Olf. Jelz.
Falusi táj.	Pasztell. Jelz.
[illegible]táj.	
Moschienizze-i udvar.	Vizf. "
Velencei részlet.	" "

Árv.Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 42.1.

MDK

Koszkoly Jenö, festöm.
1868-1935

Moschienizzei udvar. Vizf. Jelzs.
Tájkép. Pasztell. Jelz
Könyvtárszoba. " "

Árv. Közl. 1937. 4.rk.sz. 28.1.

Koszkol Jenő MDK

Nádas, vizf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Koszkol Jenő

MNK

Csak nevét említi a XIX. sz. festészete végén a "legkiválóbbak" között.

Mirovi Nyakovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

80.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

509. Erdörészlet. Vizf. 34x48 J.l.b.
510. Keleti utcarészlet. Vizf. 70x100 J.l.b.
511. Virágos udvar. " 50x40. J.l.j.
512. Interieur. " 50x40. J.l.j.

Árv. Közl. 1933. dec.hó. 4.rk.sz. 68. aukció. 26.1.

MDK

Koszkol Jenö,

a kultuszminiszterhez benyujtott ivet ö is aláirta tiltakozásul Hock képv. reformkodása ellen a magy. müvészet terén.

Ujváry Ignác.: Válasz az "Okiratos válaszra". Mücsarnok. 1898.nov.27. 155.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

5o9.	Erdörészlet.	Vizf.	33x48	J.l.b.
51o.	Keleti utcarészlet.	Vizf.	5ox35	J.l.b.
511.	Velencei részlet.	"	5ox4o	J.l. b
512.	Interieur.	"	5ox4o	J.l.b.

Arv. Csarn. 1932. I.rk.4. 28.1.

G.s. márc.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Sárga szoba. Pasztell.

Interieur. "

Műcs.-OMKT, Tavaszi kiáll. 1921. Kat. 7.1.

MDK

Koszkol Jenö, festö

Tabáni utca.	5o x 4o	Vizf.
Interieur.	55 x 45	"
Szobasarok kályháva l.	6o x 5o	"

Áll. Árv. Csarnok.-M.Képzöm.Egy.kiáll. 1922 dec.15.-17.
Kat. 9.l.

MDK

Koszkol Jenő

xcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxcxc

Tabáni részlet, vf.

Tav. Kiáll. Műcs. 1925. máj. ~~27~~ 31. l.

MDK

Koszkol Jenő festő

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 35.l.

Koszkoly

Hazai Művészárlók Egyesülete a Téli Tárlaton vásárolt "Tabáni részlet" c. képét bemutatja.

PH.9 29.XII.22.

Koszkol Jenő

Műcsarnok téli tárlatán
tabáni motívumai szerepeltek.

PH. 929. XII. 24.

Koszkol Jenő MDK

Részlet a királyi palota kihallgatási terméből, pasztell

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Rózsaterem a királyi palotában, pasztell

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállítás

KOSZKOL JENŐ

615. Csendélet. Vizf.
616. " "
617. Chioggiai halászbárkák. Vizf.

Műcsarnok 1898.tav.nemzetk.kiáll.kat.
29.oldal

KOSZKOL JENŐ

489 Tabán.
492 Tabáni részlet.
493 Tabáni utca.

KMTára. 1929/30. téli kiáll.kat. 21.oldal és 22.

M DK

Koszkol Jenö, festöm.

Budai udvar. Vizf.

Budai Vigadó. -Képzöm.kiáll. 1921. okt. Kat. 9.l.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Szalagutcai udvar. Vizf.
Domáti-utcai ház. " 11.1.

Budai Vigadó. - Képzöm.kiáll. 1921. okt. Kat. 10.1.
és 11.1.

Koszkol Jenő

MDK

Velencei részlet, vizf.

Reggel a Lagunán, vizf.

Csendélet I-II. vizf.

Műcsarnok 1897 téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Csendélet, ovizf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Koszkol Jenő

MNK

A lagunák Chioggiánál, vizf.

Velence a Giardinoról, vizf.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

Koszkol Jenő

MDK

Sárga szalon, pasztell

Téli

Műcsarnok 1918-19. évi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Téli
Műcsarnok 1918-19. évi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

A Donáth utcai ház

Mücsarnok 1924 febr-márc.

Koszkol Jenő MDK

Csendélet, vizf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Koszkol Jenő

MDK

A mit szeretek, vizf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Őszi táj, vizf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

A majorban, vizf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Kis mübarátok, vizf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

M.D.K.

Koszkol Jenő

"Két hatalmas akvarelljét állitotta ki, ennivalóan megfestett gyümölcs csendéleteket" -irja Déry Béla: "A Nemzeti Szalon tárlata" c. kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1904. okt. 16. 26. évf. 42. sz. 762. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Koszkol Jenő

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1934.I.13.

Koszkol Jenő

Tájképeit állitotta ki a Fészek Klubban.

8.O.U.932.V.11.

Koszkol Jenő

Műveivel

.....

szerepelt a szolnoki művésztelep kiáll.-án
a Nemzeti Szalónban.

UjM.936.III.15.

Koszkol Jenő

Alkotása szerepel a szolnokiak kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

M.O.936.III.15.

Koszkol Jenő

Több képpel szerepel a "Palette d'Or" társaság Fészek-klubban rend. tárlatán.

M.H. 932.V.10.

KOSZKOL JENŐ

530 Malom. Vizf. Eladó

Képzőm.Társ.1913. tav.kiáll.kat. 73.oladl

M.D.K.

Koszkol Jenő

Ballerina szoknyás képét, valamint pipázó parasztokat ábrázoló festményét birálja kritikájában Rippl Rónai János: "Tavaszi Kiállitás" cimmel.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. május 26. 17. évf. 22. sz. 351. lap

KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Koszkol Jenő

A Mücsarnok kiállitásán szereplő akvarelljei
ről dicséérettel ir "A hét tükre" c. rovat
kritikája.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. dec. 29.
17. évf. 53. sz. 847. lap

MDK

Koszkol Jenő, 1868-1935.

Velencei részlet, vf.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 29 l.

MDK

Koszkol Jenő festő

„Budai vásprolata" c képe KT-tárlatom

1897.

MDK-A-1-1/2088

MDK

Koszkol Jenő futó

„Újpesti malom"
„Jégverem Auggalföldön"
„Csendélet" c aquarellekat KT tárlaton eladja. 1888.

MDK A-I-1/2328.

MDK

Konkol Jenő festő

„Fürstenfeldi út" c. lejárt (aquarell) megvan.
1888.

MDK A-1-1/2383.

MDK

Koszhol Jenő festő

2 db csendéletét Weisz Berthold vette meg.

1891.

MDK-A-I-1/3009.

MDK

Koszhol Jenő festő

„Utca Soscenicében" c képét (vízf.) megvette. 1889.

MDK-A-1-1/2664.

MDK

Koszkol Jenő fertő

„Voloshai kihőtő" c hépét Klotild fő-

hercegnő vette meg. 1890.

MDK-A-I-1/2690.

MDK

Koszkol Jenő festő
„Malomkerék" c képét megvettek. 1891.

MDK-A-I- 1/2993.

MDK

Koszkol Jenő

Chioggiai részlet, vf.

Giudecca Velencében, vf.

Műcsarnok, 1899. 3.sz. 41 l.

MDK

Koszkol Jenő, sz. 1868.

Velencei részlet, vf.

Ernst Muz. aukc. XVII. 1921. 21 l.

MDK

Koszkol Jenö, festö

396. Részlet a Mévizi tóról. Vizf.
398. Tengeröböl Ragusánál. "

Képzőművészeti Társ. 1901/2. Téli Kiáll. Kat. 43.l.

Koszkol Jenő

MDK

Tabáni részlet

Műcsarnok 1932 őszi tárlat

Koszkol Jenő

Kiállít

P. H. 932. okt. 29.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőművészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Művészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Koszkol Jenő MDK

Tabáni ház, vizfl

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Koszkol Jenő

Tabáni ház, vizf.

Tabáni kapu, vizf.

Nicsarnok 1931/32 téli kiállitás

Koszkol Jenő

Interieur

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

Konkol Jenő

Szerepelt a dűnsamak őni tárlatán.

PH 1932. X. 29.

Konkol Jenő

Műnével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII. 24.

Koszkol Jenő MDK

Virágos udvar, vizf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Muskátlis udvar, vizf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkhaét kiállitás

Koszkol Jenő

MDK

Deák Ferenc-szoba a parlamenti muzeumban, pasztell

Műcsarnok 1934 Téli kiállítás

Koszkol Jenő MDK

Gondolat-hiány, Rococotanulmány, vizf.

Elaludt, vizf.

Őszi táj, vizf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Koszkol Jenő

MDK

Velencei részlet, repr.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Zöld szoba a Fészek,Klubben, pastel

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Borotválkozó, Rococo tanulmány, vizf.

Jancsi és Juliska, vizf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Takaritás közben, Rococotanulmány, vizf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

KOSZKOL JENŐ

Muskátlis udvar. Vizf.
Virágos udvar. "

Magyar kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok 1934.
18.oldal

MDK

Koszkol Jenő

"Könyvtár" c.kép repr.

KMTárs.1918.tav.kiall.

Koszkol Jenő

MDK

Interieur,pasztell

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Koszkol Jenő MDK

Részlet a királyi palota kihallgatási terméből, pasztell

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Koszkol Jenő, 1868--

A szentgotthárdi apátsági könyvtár, vf.

Interieur

Velencei részlet

Ernst Muz. 39. aukc. 22 l.

MDK

Koszkol Jenő , 1868--

Müteremrészlet, vf.

Ernst Muz. 23. aukc. 1923. 29. 1.

MDK

Koszkol Jenő

Virágok tükörrel, paszt.

Müterem részlet, vf.

Esztergom, vf.

N.Szal. 1913. tav. 16 l.

81. **KOSZKOL JENŐ**
(Dorog, 1868 – Budapest, 1935)
Velencei részlet
Vízfestmény 50x40. Jelezve lent jobbra:
Koszkol Jenő 10.000,-

82. ---,
Palotabelső
Pasztell 80x60. Jelezve lent jobbra:
Koszkol Jenő 18.000,-

85. Müvészi Képaukció. Bp., 1991. aug.
BÁV

MDK

Koszkol Jenő

Esztergom, vf.

Halászbárkák, vf.

N.Szal. 1913. tav. 16 l.

M.D.K.

Koszkol Jenő/1868-1935/

325.Könyvtárrészlet. Pastel. 86 x 67.7, papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 36. l.

MDK

Koszkol Jenö,festö
szül.868

Interieur. Jel.:Koszkol Jenö,Szentgotthard.
Vizf.

Ernst Muzeum aukciói. 43.sz. Bp.1929. Kat.23.1.

MDK

Koszkol Jenő

Tabáni ucca, vf.

Tabáni részlet, "

A Pálosok régi pesti könyvtára, paszt.

Magy.akvarell és paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.
1928. okt.
12. 1.

MDK

Koszkol Jenő

Állami I.vizf. dijat nyert 1921

Magy.Akvarell és paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.

1928. okt. 2o. l.

MOK

Koszkol Jenő

állami II. visf. díjat nyert 1923.

Nagy. Akvarell és pasztf.festők 14.kiáll. M.Szal. 1928. okt. 20.1.

MDK.

Koszkol Jenő festő

"Interieur" /vizfestm./

"Velencei híd" /vizf./
"Velencei részlet" /vizf./
"Interieur" /vizf./

Árverési Közlöny, 1939. december. 4sz.
38.1.

MDK

Koszkol Jenö,festö
1868-1935

Római részlet. Jelzett Olf.
Moschenizze-i udvar. Jelzett. Vizf.
Vitorlás bárkák. " "

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. fk.s:
35.1.

MDK

Koszkol Jenö, festö

Zöld szoba a Fészek-klubban. Pastel.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun.
Kat. 21.1.

MDK

Koszkol Jenö, festö

Tabáni részlet. Vizf.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll.1925 máj.-jun.
Kat. 31.1.

MDK

Koszkol Jenő, 1868-1935.

Interieur, paszt.

Csendélet, "

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz. 23 l.

Koszkol Jenő MDK

"Részlet a hévi tóról" c. viz festményét
megvásárolta Kohner Jenő

Vásárlások a Téli Kiállitáson.
Mücsarnok.1901.32.sz.384.l.

Koszkol Jenő MDK

Egy csendéletét megvásárolta egy berlini műbarát az azévi berlini nemzetközi kiállitáson.

Magyar művészek sikere Berlinben.
Mücsarnok.19ol.32.sz.385.l.

MDK

Koszkol Jenő, 1868-1914.

A Monte Palatino Rómában, of.

Nyári lak, vf.

Téli táj, paszt.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 29 l.

MEK

Koszkol Jenő, 1868-1914.

Könyvtárszoba, paszt.

Tájkép, paszt.

Moschenizze-i udvar, vf.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 29 l.

KOSZKOL JENŐ, festő

Miskolc uj és helyreállitott létesitményei, 1945-1970
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák
52.-LKM.-2.-Kohászati Muzeum, Festmények
Koszkol Jenő: Zólyom, 202.old. 4.jegyz

irj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

Herman Ottó Muz. Évkönyve. XI. Miskolc, 1972.

Koszkol Jenő

Csendéleteit elsőrendüeknek találja a kritika. Külön kiemeli festményein a szöllőt, barackot.
Masque: "A tárlat" cimmel méltatja a kiállitáson szereplő müveket.

A HÉT, Bp. 1895. dec. 15.
VI. évf. 5o. sz. 798-8oo. lap.

MDK

Koszkol Jenő, sz.1868.

Velencei részlet, vf.

Almásy-Tel. 2.auk. 1939. nov. 25 l.

MDK

Koszkol Jenő, sz. 1868.

A póruljárt modell, vf.

Parasztudvar, vf.

Almásy-Tel. 3.auk. 194o. ápr. 23 l.

MDK

Koszkol Jenő

Magyar kiállitó művészek névsora. Műcsarnok, 1899.22.sz. 346-348 l.

MDK

Koszkol Jenő

állami I. vizf.dijat nyert 1921

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj. 5 l.

MDK

Koszkol Jenő

Állami II. vász. díjat nyert 1923

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj.

9 l.

MDK

Koszkol Jenő

Csendélet.Pasztell.

Képzőm.Tars.1912/13.téli kiall. 55.l.

Koszkol Jenő MDK

Híd Rákoson, vizf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Velencei részlet, vizf.

Kut a Rákoson, vizf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Velencei részlet, vizf.

Velencei halászok, vizf.

Csendélet, vizf.

Műcsarnok 1890. téli kiáll.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.
1868-1935.

341. Tunisz. Vizf. 70x100. Jelzett.
342. Trau. " 35x51. "
343. Interieur. Pasztell. 83x68. Jelzett.
344. Velencei részlet. Vizf. 42x32. "

Festmények, rajzok, metszetek.- 97.aukció.
Árv. Közl. 1941.márc. 2.rk.sz. - Kat. 30.1.

Koszkol Jenő festő

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 7.l.

Koszkol Jenő MDK

Csendélet, vizf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Koszkol Jenő

MDK

Zenelecke, vizf.

A kertben, vizf.

Miccarnok 1892/95. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Falu végén, vizf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Koszkol Jenő MDK

Csendélet, vizf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Koszkol Jenő festő

Művészet 1916. 3.1.

M.D.K.

Koszkol Jenő

A Műcsarnok tavaszi tárlatán kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl. Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26-juli.2. X. évf. 26. sz. 20. l.

MDK

Koszkol Jenő

Lyka: Téli tárl. 1900-1. 42.1. kép

Koszkol Jenó

Műve szerepel a Szolnoki Művésztelep budapesti kiállitásán.

M.936.III.15.

Koszkál Jenő

Interieur c. műve .....

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934. XII. 13.

Koszkol Jenő

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

A parlamenti muzeum Deák Ferenc szobája.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

MDK

Keszkel Jenő, festőm.

644. Patak mellett. Pastell.

Képzőm. Társ.1912/13. téli kiáll. Kat. 89. 1.

M.D.K.

Koszkol Jenő

Tájképeivel és "Jancsi és Juliska" c. képével szerepel a Képzőművészeti Társulat kiállításán, melyről N. Istvánffy Gyula festőművész ir kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó 23. kötet 230-254. lap

MDK

Koszkol,

munkája dicséretet érdemel.

b.Nyáry Albert: A képzőművészek a háboruban.
A Cél. 1915.12.sz. 781-784.

MDK

Koszkol Jenő, 1868-1935

Velence, vf.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj. 9. 1.

MDK

Koszkol Jenő

Szőlő, vf.

Barackok, vf.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzmKT 50-134.l.

Koszkol Jenő

festőművész

Téli Tárlat – a Műcsarnokban – képével szerepel –

Mesteri gondosság jellemzi vizfestményeit: Tabáni kapu,– Tabáni ház.

Pesti Hirlap 1931.XII.22.

Koszkol Jenő

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban -képével szerepel. Budai várkert

Magyarság
1930.XI.9.

M.D.K.

Koszkol J.

"Tenger" c. müvét emliti a Hónapról-hónapra c. rovat az Eggenberger-könyvkereskedésben rendezett kiállitásról.

Magyar Salon, Bp. 1905. május hó 42. kötet 732. lap

Koszkol Jenő

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Vörös szalon

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

MDK

Koszkol Jenő, 1868-1935

Tunisi utcarészlet, vf.

Árv.Közl. 1940.dec. 7.rk.sz. 96.szkc.

26 l.

MDK

Koszkol Jenő, sz. 1868

Részlet Spalatóból, vf.

Ernst 11. aukc. 192o. ápr.

15 l.

MDK

Koszkol Jenő

Dékány A.: Szolnoki művészek a Nemz. Szalonban. Uj Magyarság 1936. márc. 15.

Koszkol Jenő MDK

Interieur, pasztell

Mücsarnok 1919-2o. téli tárlat

MDK

Koszkol Jenő

Ablakfülke az esztergomi Szt, István kápolnában, paszt.

Mücs. téli kiáll. 1926.

MDK

Koszkol Jenő

Az esztergomi Szt.István kápolna, paszt.

Mücs. téli kiáll. 1926.

MDK

Koszkol Jenő **festőm.**

Gy.N. cikke. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229. l.

MDK

Koszkol Jenő

Tabáni részlet

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

	Interieur.	Vizf.	J.l.b.
1125.	Velence.	"	J.l.j.
1126.	Velencei részlet.	Vizf.	J.l.b.
1127.	Velence.	"	J.l.b.
1128.	Velencei részlet.	"	J.l.j.
	Erdö részlet.	"	J.l.b.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.sz. [illegible] 59.1.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

Ház Abbaziában. Vizf.
Velenczei részlet. "

OMKT ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 1890. ápr.
Kat. 21.l.

Koszkol Jenő

Hall-részlet, pasztell

Műcsarnok 1919-2o. tavaszi tárlat

Koszkol Jenő festőművész.

MDK.

Képzőművészeti Társulatunk tavaszi kiállításán vett részt a Szépművészeti Museumban.

Művészet, 1918. 2. 1.

MDK

Koszkol Jenö, festöm.

162.	Velemczei részlet.	Vizf.
165.	Velemczei részlet.	-
	Ház Abbaziában.	Vizf.

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 1890.máj. Kat. 24.l.

Koszkol Jenő festőművész

Interieur

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok. 1934.

MDK

Koszol Jenö, festöm.
1868-1935

Moschienizzei udvar. Vizf. Jelz.

Árv.Közl. 1940.1.rk.sz. 27.1.

Koszkol Jenő

MDK

Tabáni részlet, vizf.

Műcs mnok 1925. Tavaszi kiállitás

Koszkol Jenő.

OMKT.1895.tav.

Koszkol Jenő festő.

Takaritás közben. Rococotanulmány. Vizf.
Borotválkozó. Rococo-tanulmány. Vizf.
Jancsi és Juliska. Vizf.
Elaludt. Vizf.
Őszi táj. Vizf.
Gondolat-hiány. Rococo-tanulmány. Vizf.

OMKT.1895.tav.

MDK

Koszkol Jenő

Téli táj, vf.

Tanya télen, vf.

Szoba sarok, vf.

Csendélet, vf.

MAPE 5. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 16. 1.

MDK

Koszkol Jenő, sz. 1868

Holdas éj a tengeren, akv.

M. Studio 2. aukc. 1921. 16 l.

MDK

Koszkol Jenö, festö

Tabáni részlet.	Vizf.
Virág Benedek-utca.	"
Kömüves lépcsö a Tabánban.	"
Mór szoba a Roheim villában.	Pasztell.

A Magy. Akv.- és Paszt.fest.Egy. X.kiáll. 1923 nov.
Nemz. Szal. Kat.

M.D.K.

Koszoru Antal

"Krumplitisztitó asszony " c. képét Kinába viszi

ahol kiállitás keretében bemutatják.
Csang Yangáhszi a magyarországon időző kinai fes.
tőmüvész tanár ajánlatára.

N.Gy: Nyolc mükedvelő festő müve indul Kinába.
Népszava 1956. I.8. 7.szám. 84.évf. 4.old.

Koszorú Antal

mundrás - festő

Komplitisztító c. képe Kinában nevezel

(n. gy): Nyolc műhedvelő festő műve indul Kinába

Népszava 1936 jan. 8. 84 évf. 7 n. 5 l.

Koszorú Lajos, építész

Bárday Nikoletti II. világhabórús emlékműpályázata.

Dienes Attila szobrászművész és Koszorú Lajos építész meghasadt temetődombja szerepel az emlékműpályázaton. (említve).

Művészet, 1989., okt., 63-old.

Kosnorú Lajos, építész

Párday Nikolett: II. világháborús emlékműpályázata.

1. Dienes László szobrászművész és Kosnorú Lajos építész terve. |repr.|

Művészet, 1989., okt., 62-old.

Koszorús Gáborné

Iparművész

MDK

A Képcsarnok Vállalat pécsi boltjában megnyílt kiállításon aranyozott dísztárgyakat állított ki.

—i. „Iparművészeti kiállítás a Képcsarnokban"
Napló, 1959. dec. 19. 3. lap

Koszorús Elza, öpormüvén

L: Szincsák József

Rajk András Doktor Riccardo 27.

Új Tükör, B p. 1986 jún. 15 XXIII/24

Koszorus Ilona

grafikus

1926.

Minsk 1930.85.l.

Königsegg gróf.

Mellig látható jobbra fo
Körszakálla rövid, k
fekete nyakkendője
kiv ágost, órájának
Felirata a kép alatt

Kriehuber
841.

jobbra: Gedr. bei Jo

Könyv

65-

Kosorús Katalin

Párás reggel olaj
60x60 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul.-sept.

Kosztonits Katalin

Kis falu a Balaton alján

olaj 61×60

G. Balatoni Nyári Tárlat

Kosvorús Katalin

Kis falu a Balaton ályán
olaj 61 x 60

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1972.

B. Kozmorús Katalin

a 13-ik szegedi nyári tárlaton képével magjenk festészetét képviseli, két művésztársával közösen.

Napló (Veszprém), 1942. aug 9.

Kaszorús Katalin

A Keszthelyen rendezett Nyári Tárlaton „Kis falu a Bakony alján" c. képe szerepett. (említve.)

Balogh Elemér: Jegyzetek a Balatoni Nyári Tárlatról.

Kapló (Veszprém) 1972. júl. 29.

Koszoru Lajos épitész

Az IPARTERV székházában, az ALKOTÓ IFJUSÁG pályázatán szereplő fiatal épitészek kiállitásáról Vadas József számol be "Rugalmas-e a tér?" c. kritikájában. Reimholz Péter és Lázár Antal a DOMUS Áruház tervét, Vajai Tamás a Vasgyári Kórház tervét /Diósgyőr/, Nagy Bálint, Koszoru Lajos, Pár Nándor pusztaszeri parkterv ét, Janáky István, a Százhalombattára tervezett gyártelepét, Szüts Zsuzsa egyetemi kollégiumtervét, Petrovics László, Rex Kiss Béla és Marussy Ferenc mintafalu-tervét ismerteti. Batta Imre -a Valóság c. lapban megjelent- feltünést keltő tanulmányáról és a kiállitáson bemutatott munkáiról külön részletesen beszél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 2o.
XX. évf. 12. sz. 12. lap.

A "Rugalmas-e a tér? c. beszámolót lásd: Batta Imre nevénél.

Koszorus Lászlóné MDK

Ókalocsaipárnahuzat

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Koszorús Márta

1936.

Ki tud róla?

Tekintetes

Müemle

Folyó év sz
beküldtem a veler
az elszámolást nyu
molásban 93 pengő
van, melynek utó
lekel kéztem. Mind
tam róla sem
ujjolag a nevezett

Kószorus Márta

II. é.

Ferkèpzomfoiskèvk

1933-34. 44. l.

...ng St. Edelény 1929 ...

Tekintetes Országos Bizottság!

Minthogy az edelényi ref. templom olyan ro-
...ga állapotba jutott, hogy különösen annak tornya
leomlással fenyeget, elhatároztam presb.-ommal
együt, hogy azt rövid idő mulva teljesen reno-
váljuk, ha Isten segít.
Mély tisztelettel fordulok ennek folytán a Tekin-
tetes Bizottsághoz, méltóztassék értesíteni hiva-
talomat, fel-van-e véve templomtornyunk az
országos műemlékek köze? Ha igen, kérem, ke-
gyeskedjék az építkezés tervéhez hozzájárulni
s esekély népességű (430 lélek) gyülek...

Koszorus Márta

IV. é

tanári nak

Ferképzomfoiskèvk

1935–36. 72. l.

Jel	Szám	Drb	Neme	Tartalom	Súly
KÖLTÖZKÖDÉS A T. FÉL SZEMÉLYES FELÜGYELETE MELLETT					

EISLER ALADÁR

Nemzetközi szállítmányozási
és raktárház vállalat

Koszorus Márta MDK

Nehéz probléma, temp.

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

KOSZORUS MÁRTA

Leányarckép. Vizf.

MAFE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

Koszorus Márta, festő.

Önarckép. vizfestm.

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 maj. 10 - jun. 4. Jegyz. 12. l.

Kossuth Lajos.

Portréja szerepelt a
Tavaszi Tárlaton.

Kis Újság. Budapest, 1952. Jún. 1.

MDK

Koszorus Márta

Szardiniai asszony, vizf.

Emit-dij. N.Szal. 1943. ápr.

Koszorus Márta
Leányarckép, vizf.

Magyar Akvarell és Pasztellfestők kiállítása
Nemzeti Szalon, 1942, december, 8 . 1.

105b lap: (De sancto Nicolao) *B* iniciálé (39×45 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Miklós* ábrázolása. Szent Miklós püspök mellett dézsában két kisgyerek. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

106a lap: (De sancto Sebastiano) *B* iniciálé (40×50 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Sebestyén* ábrázolása. Középen áll az oszlophoz kötözött szent, testében nyilakkal; mellette, jobbról és balról egy-egy ijját feszítő férfi áll. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

106b lap: (De sancto Antonio) *U* iniciálé (39×40 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Antal* ábrázolása. Piros lángok közt, fekete csuhában áll a szent, földretámasztott bottal. Oldalt fekete farkas kapaszkodik reá. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

107b lap: (De sancto Michaele) *D* iniciálé (42×46 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Mihály* arkangyal ábrázolása látható. A kék szárnyú, fehérruhás szent leszúrja az előtte fekvő ördögöt. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

108a lap: (De sancto Ioanne bapt.) *I* iniciálé (38×40 mm) aranybetű. A betű hosszanti szára helyén *Ker. Szent János* ábrázolása. Mezítláb, rózsaszín köpenyben áll a szent, jobbkezében nagy piros könyvet tartva, amelyen a fehér bárány ül. Balkezével a bárányra mutat. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

108b lap: (De sancto Petro et Paulo) *O* iniciálé (37×42 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Péter* és *Szent Pál* ábrázolása. Szent Péter kék köpenyben, zöld ruhában nagy kulcsot tart, mellette Pál rózsaszín köpeny-

MDK

Koszorus Márta

Szardiniai asszony, vf.

Magy. művészek olasztárgyu képei. Enit-dij, 1943.
N.Szal.
7 l.

Koszorus Márta

V. évés fest. szakos
hallg

Ferkèpzomfoiskèvk

1936/37. 76 l.

Koszorús Márta

1932/33

Ferképzőmfoiskòvk

103 l.

Koszorus Márta

Képzőm. fősk. kiáll. 1937

Nehéz problémia,
tempera
Tanár: Nagy Sándor

Európa
Könyvkiadó Rt.

Budapest
VI. Eötvös u. 43.

Koszorús Márta

Képzőm. főisk. kiáll.
1937

1 alakrajz
Tanár: Réti J.

Kossziusz Károly,

Bottyán János, Gomola József, Kálmán József, az Északi Járműjavitó dolgozói önálló kiállitást rendeztek a "Törekvés" Kulturotthonban. 1947-ben, Kisfarkas Imre és Radnay József festőművészek vezetésével megalakult a vasutasok szakszervezetének képzőművész-iskolája, "Képzőművészeti Kör" cimmel, 28 taggal. A Kör tagjainak első nagyobb megnyilvánulása volt a háboru alatt lerombolt pályaudvarok és vasuti hidak megörökitése. 1959-ben, a müncheni Nemzetközi Vasutas Képzőművészeti Kiállitáson vettek részt nagy sikerrel. Tárlatot rendeztek a mátraházi vasutas üdülőben is. A Kör ma már száznyolcvan taggal rendelkezik.
Lipp Tamás riportja: "Együtt" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 1.
XVIII. évf. 22. sz. 16. lap.

Pécsi kiáll. 1933-ra.

KOSZORUS KÁROLY
87. Pálos templom, olajf. ..... 90 P
88. Kilátás a belvárosra, olajf. ..... mgt.

Pécs [illegible] Légszesztelep

[illegible] sz.

Légszeszgyár-u[illegible]

Készit:

Elad:

Koszorus Károly

Rózsa

Telefon: 34-85.

kárpitos, paplanüzeme és nagy butorháza a barátok temploma átellenében.

Pécs város különlegessége

NEUMANN TEJ, VAJ, SAJT

Kérje mindenütt

Legmegbízhatóbb

Tört arany

MDK

Koszorus Károly

Mindszenttemplom, olaj
Tél a Mecsekoldalon, olaj

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs,
1936. jun. 16 l.

al. Kehely és tányér 1800. Keresztelő-

átus templomok. Bp. 1942, 94,391 l,

Koszorus Károly festőmüv. Pécs

Pécsi Képzőmüv. és Hübartáck Társ. kiáll. Pécs,
1936. jun. 11 l.

Szekszárd (Tolna)

* Remete-utca. R.k. remetekápolna, órapárkányos és hagymasisakos to záruló szentéllyel. Tironysisak I oldalán. Épült 1741-1778 közt /ut Kegyzobor, ülő Madonna, ölében Jé hozták II. József korában.

(Szegszárd. VV 1858, 5 l, Szépe 5 l. – MV. Bp. 1952, 5–6 l)

MDK

Koszorus Károly festő, Pécs

Gál E: Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll.
Képzőművészet, 1928, 6.sz. 23 l.

MDK

Koszorus Károly
Gyuri-ut

Beszámoló a pécsi képzőművészek tárlatáról.
Dunantul. 1927. dec. 18. 14 l.

MDK

Koszorus Károly
Gyuri-ut

a pécsi múzeum képvásárlása. Dunántul. 1927. dec. 1
18. lo 1.

MDK

Koszorus Károly, Pécs

A Pálos templom, olaj

Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. H.Szal.
1928.jan. 6 l.

MDK

Koszorus Károly

Ürögben, olaj
Flórián-utca, olaj
Pálos-templom, "

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1932, márc. 21 l.

MDK

Koszorus Károly

Nikelszky G: Pécsi képzőművészek őszi kiáll. Dunántul, 1928. nov. 4. 9 l.

MDK

Koszorus Károly

Pécsi Képzm. Társ. bpesti kiáll. Dunántul, 1928. jan. 15. 5 l.

MK

Koszorus Károly

Hajnal a Koppány árterében, olaj
Arckép, rajz

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. kiáll. lécs.
1927. nov. 11 l.

MDK

Koszorus Károly

Gyuri-ut, olaj
Arcképek, rajz
Portre rajzok. rajz
Arckép, rajz
A pálos templom, olaj
Puturla-utcai részlet, olaj
Zidina-környék, olaj

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1927. nov. 1-1 l.

MDK

Koszorus Károly

Zidina környék, olaj
Alsóputurla-utca részlet, olaj
Kálváriaóutca bástyarommal, olaj
Pécsi látkép, olaj
Haza a mezőről, olaj
Püspökbogádi leány, olaj
Zidina környék, olaj

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1927. nov. 11 1.

KOSZORUS *Károly*, festő Pécsett. A néptanitói képesítés megszerzése után mint autodidakta foglalkozik a festészettel. Pécsi tájképeivel sűrűn szerepel az ottani képzőművészeti társaság kiállításain.

K. Gy. I. 587. l

Lándzsér:

~~A vár látkép~~:

A előtérben
árokkal körülvett vár
uraló hegyen pedig (balód a ka
körűek. Felirata
„ANTERIOR

Rézmetszet, méretei

Lá

Koszorus Károly

tanító, de tanári
képesítése van, Pécsett-
Autodidakta festő

Szőnyi Ottó dr
közlése.

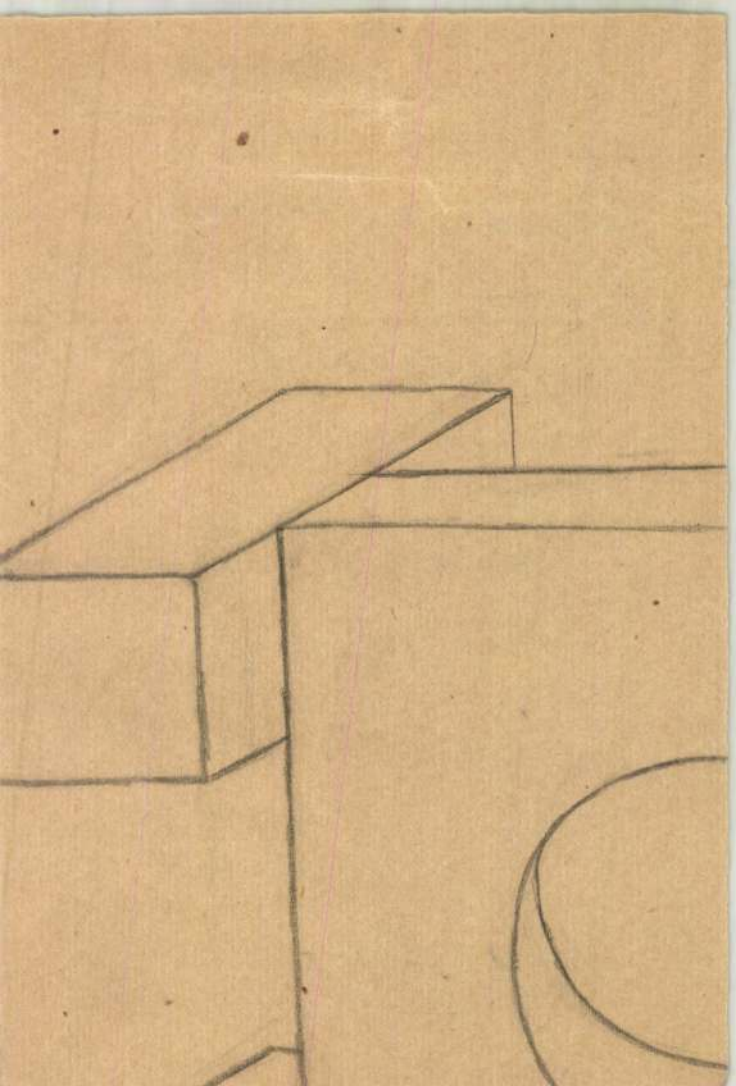

Koszorus Károly

festő

Pécsi Képvöm Társ

1933. nyár

Pálos templom, olaff.

Kilátás a belvárosra,

olaff.

Koszorus Károly

festő-

lakik: Pécs, Fiume u. 22

Pécsi KMT művésztagja

1933.

Fix pontok meghatározása.

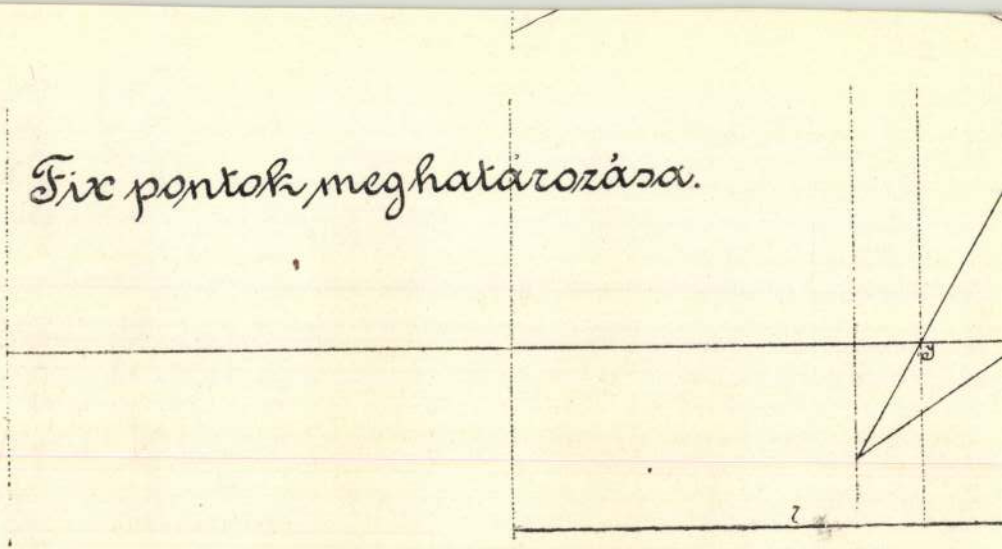

Többtámaszú rácsos híd. A vassz

Koszorus Károly

festő

Pécsi látkép, olaj.

Püspökbogádi-részlet, olaj.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága. Kiállítási képgyűjtő. 1937. tél.

Koszorus Károly

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 165

Védőbeszéd

a Szilágymegye tasnádi kerületben 1901. évi október 2-án megtartott országgyűlési képviselő-választás ellen Szongott Jakab és társai által beadott kérvény tárgyában

Koszorús Károly

festő Pécsett.

A Pálos templom c. olaj-
vett vett a Képzőművészek
Vidéki Követsége 1928. évi
tárlatán.

DNKE T. 217

H i v a t a

a bélyeg utján közvetlenül f

felett.

1. A bélyegköteles irat tárg

2. A kiállító neve, lakása:

3. Hatóság, melynél benyujta

4. Mino intézkedés történt a

MDK

Koszorus Károly, festő

Üröghen, of
Flórian-utca, "
Pálos-templom, "

Pécsi Vigadó. - A Pécsi Képrőm. és Műbar-Társ. - X. kiáll.
1932 III. 27 - IV. 5. - Kat. 21. l.

MDK

Koszorus Károly, festöm.

Pécsi Képzömüvészek és mübarátok Társasága pénztárosa.

Nemz. Szal. 338. kiáll.
Képzömüvészek vidéki szövetségének I. kiáll. kat. 1928. jan.

MDK

Koszorus Károly, festőm.
Pécs.

A Pálos templom. olf.

Nemz. Szal. 389.kiáll.
Képzőművészek vidéki Szöv.-nek I.kiáll. Kat.
1928.jan.

MDK

Koszorus Károly /Pécs/

Szerepel a Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiall.-an.

Gál Endre dr.: A Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiall.

Képzőművészet, 1927. 6.sz. 23.l.

MDK

Koszorus Károly festő, Pécs

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Koszorus Károly

Ürögi falurészlet, of.

Kárász község, "

Merengő, cer.

Pécsi Képzőmüv. és Mübar. Társ. kiáll. 1935. jun.

3o l.

MDK

Koszorus Károly festő, Pécs

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

MDK

Koszorus Károly pécsi festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23.kiáll. 1938. jun.

MDK

Koszorus Károly

Egregyi faluvég, of.

Püspökbogádi bucsurészlet, of.

Zsuzsika, crayon

Pécsi Képzőműv. és Műbar. Társ.kiáll. 1957. máj.

MDK

Koszorus Károly

Somogyi magyar, ceruzarajz

Pécsi Képzőm. Társ. 25-ik kiáll. 1939. október.

MDK

Koszorus Károly

Mindszent templom Pécsett, of.

Pedagógus szakszerv. I.képzőm.kiáll. 1947.máj.

5. l.

MDK

Harangby Jenő

KEVE 14. kiáll. N.Szal. 1923. márc.
14 l.

MDK

Koszorus Károly

Néprajzi tanulmány-rajzok I. rajz

" " " II. rajz

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1934 évi kiáll. Pécs. 1934. okt.-nov.

16.1.

Koszorus Károly MDK

Törökkoppányi részlet, olf.
Törökkoppányi zsellérsor, olf.
Koppány völgye, olf.
Meszesi malom, olf.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Köre.
IX. Őszi kiáll. 1931. dec.

MDK

Koszorus Károly festőm.

Zidina környék, of.

Alsóputurla utca, of.

Kálvária utca bástyarommal, of.

Pécsi Képzm. és Mübar. Társ. kiáll. 1927. nov.

11. o.

MDK

Koszorus Károly festőm.

Pécsi látkép, of.

Haza a mezőről, "

Püspökbogádi leány, "

Pécsi Képzm. és Mübar. Társ. kiáll. 1927. nov.

11. o.

MDK

Koszorus Károly festőm.

Zidina környék, of.

Gyuri ut, "

Arcképek, "

Pécsi Képzm. és Mübar. Társ. kiáll. 1927. nov.

11. o.

MDK

Koszorus Károly festőm.

Portre rajzok, of.

Arckép, rajz

A pálos templom, of.

Pécsi Képzm. és Műbar. Társ. kiáll. 1927. nov.

11. o.

MDK

Koszorus Károly festőm.

Puturla utcai részlet, of.

Zidina környék, "

Hajnal a Koppány árterében, "

Pécsi Képzm. és Műbar. Társ. kiáll. 1927. nov.

ll. e.

MDK

Koszorus Károly festőm.

Arckép, rajz Xf.

"

"

Pécsi Képzm. és Műbar. Társ. kiáll. 1927. nov. 11. e.

MDK

Koszorus Károly

Pécsett a Műegylet palotájában rend.kiállitáson (1927.márc.13-tól 20-ig) képviselte a pécsi festők művészetét.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll. Pécsett.

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

MDK

Koszorus Károly

A Pécsi Képzőm. Társ.és Mübarátok Társ. művésztagjai 1938.

Koszorus Károly: MDK

Bogádi menyecske, olf.
Piac vége, olf.
Téli napsütés, olf.

A Pécsi Kéőzám. és Mübarátok Köre 15. kiáll. Pécs 1934. Belvárosi Kath. Kör.

MDK

Koszorus Károly

Törökkopányi Részlet, of.

Törökkopányi zsellérsor, "

Koppány völgye, "

Maszesi malom, "

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. Pécs,

1931. dec. 2. 1.

Koszkol Jenő
festőművész

— **Koszkol Jenő halála.** A régebbi festőnemzedéknek egykor sokat szereplő tagja volt *Koszkol* Jenő. Jobbára csendéleteket ábrázoló vizfestményei és pasztelképei a Műcsarnok minden kiállításán láthatók voltak. Jól felkészült, mesterségében biztos tudású festő volt Koszkol. A nyilvánosság elől aránylag korán visszavonult: az utóbbi husz év folyamán már alig jelentkezett kiállításon. Az esztergommegyei Dorogon született 1868-ban és tanitómesterei a Mintarajziskolán Greguss János, Székely Bertalan, utóbb Lotz Károly voltak. Sokat járt Olaszországban, különösen Velencében és a lagunavárosból számos üde hatásu vizfestménnyel tért haza. Kedden helyezték örök nyugalomra a kerepesiuti temetőben a főváros diszsirhelyén.

Nyíregy
1935 III. 21

— **Lopás a ruhaszekrényből.** Auber Tivadar dr. mohácsi ügyvéd feljelentést tett az államrendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta egy sötétkék zakó öltönyét 2 és fél millió korona értékben. A zakó öltönyt a feljelentő lakásának nyitott ruhaszekrényéből lopták el. Ismertető jele az ellopott öltönynek, hogy a kabátbélésben Guttmann Mór Budapest, Váci-utca cégjelzés van bevarrva. A nyomozás megindult.

— **Cipők** rendkivül olcsó árban **Schwarcz és Kálmán,** Ferenciek-utca 2. sz.

— **A Baranyai Méhészkör** okt. 31-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a baranyai gazdasági egyesület tanácstermében választmányi gyűlést tart, amelyre a méhészeket ezuton is meghivja a vezetőség.

— **Meglopták a váróteremben.** Gerlecz Imre vizvári földmüves ma délelőtt feljelentést tett az államrendőrségen, hogy a főpályaudvar III. o. váróteréből ellopták utazó kosarát, amelyben 350.000 korona értékü holmi volt. A tolvajt keresik.

— **Pullover** az elegáns férfi és női divat. Mesés modell darabok érkeztek **Alt és Böhm.**

— **Talált tárgyak árverezése az államrendőrségen.** Azokat a talált tárgyakat, amelyekért jogos tulajdonosuk egy éven belül nem jelentkezett, az államrendőrség el szokta árverezni. A legközelebbi ilyen árverés október 28-án, délelőtt 10 órakor lesz az államrendörség pénztárhelyiségében. Ezuttal több értékes tárgy kerül árverésre.

— **Szőrmebundák Lőwy Testvéreknél. Kedvező fizetési feltételek.**

— **Eltünt pécsi leányok.** Ma délelőtt bejelentették az államrendőrségen, hogy Pintér Katalin és Geibl Anna pécsi leányok nyomtalanul eltüntek hazulról. Az ügyben megindult a szokásos eljárás.

— **Anyakönyvi hirek.** Az anyakönyi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Schap Györgyné sz. Kissler Mária rk. 30 éves Apátvarasd, Csakalics Magdolna rk. 5 hónapos Sámod, Cséplő János ref. 49 éves nyug. máv. segédtiszt, Dallos Lujza rk. 21 napos Bakonya, Bernát Józsefné sz. Bischof Katalin rk. 40 éves Magyarürög.

— **Citroén autók: Iványi gépészmérnök, Rákóczi-ut 38. I. Telefon: 353.**

— **Találtak** egy parchet ruhát, egy divatos női kalapot, egy vállkendőt, egy sportsapkát, egy gyermek retikült és egy aranygyürüt. Igazolt tulajdonosuk átveheti az államrendőrségen.

— **Nézze meg** a 33 ezer koronás tiszta gyapju zsempereket a 10 ezer koronás angol harisnyákat a 25 ezer koronás reform nadrágokat a **Csipke-áruházban,** Király-utca 17.

— **Patkányok és egerek tömegirtására vegyen „Arária" patkányirtó huskonzervát.** Kapható minden gyógyszertárban és drogériában és a készitőnél Standard, Budapest, Kossuth Lajos-utca 14.

— **Gazdák!** Tőzeg fekáltrágyával termésüket háromszorosra fokozhatják. Téglagyár Pécs, telefon 403.

— **Védjegyzett Hyperdent mindenütt kapható.**

— **Helyesen cselekszik,** ha varrógép, tü, olaj és fonál szükségletét nálunk fedezi. Singer-varrógép alkatrészek elismerten a legjobbak! Singer varrógép fióküzlet, Pécs, Széchenyi-tér 16. sz. (6095)

MŰVÉSZET-ZENE

A pécsi reprezentativ kiállitás sikere

Pécs, okt. 26. — A vasárnap fényes keretek között megnyilt pécsi művészeti reprezentativ kiállításnak olyan váratlan és hatalmas sikere van, amire Pécsett még nem volt példa. Ennek oka nemcsak abban keresendő, hogy Pécs és Baranya megye közönségének hosszú ideje nem volt alkalma egy nagyszabásu kiállitás megtekintésére, hanem oka az is, hogy e kiállitáson az ország válogatott művész termelése kerül bemutatásra. Amikor ezt, a legnagyobb lelkesedéssel és elismeréssel állapitjuk meg, örömmel tapasztaljuk azt is, hogy a bemutatott együttesben a Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága tagjainak a munkái méltó feltünést és kellemes meglepetést keltettek nemcsak a látogatókban, hanem a kiállitásra Pécsre érkezett budapesti művészek között is.

Az árak a mai nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel mérsékeltek. A vétel megindult és néhány kép már is gazdára talált.

Értesülésünk szerint a képek részletfizetésre is megszerezhetők. A részletvétel lebonyolitására egyik pécsi pénzintézet igazgatójával folytat megbeszélést a kiállitás vezetősége. A tárgyalások befejezése után az eredményről megemlékezünk. Kivánatos lenne, ha ezt a kérdést meg lehetne oldani. A látogatók állandóan szép számmal találhatók a teremben a rossz idő ellenére is.

A mai nap folyamán látogatta meg a kiállitást Fischer Ferenc dr. főispán, aki hivatalos elfoglaltsága miatt a kiállitás megnyitásán nem jelenhetett meg. Fischer főispánt a Nemzeti Szalon igazgatója, Déry Béla, valamint a Pécsi Képzőművészek és Műbarátok társaságának elnöke, Török Lajos és a titkár, Péter József fogadták és kalauzolták.

A főispán a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést. A mai nap folyamán látogatta meg a kiállitást a pécsi tanitóképző intézet ifjusága tanárainak vezetése mellett. Déry Béla előadást tartott az ifjuságnak a magyar művészet hivatásáról. Ugyancsak a mai napon látogatta meg a kiállitást Koszorus Károly tanitó, festőművész vezetése mellett az Ágoston-téri iskola egyik osztálya is.

Ennek a kiállitásnak nivója és látogatottsága felemelő elégtétel annak a néhány pécsi lelkes embernek, akik időt és munkát nem kimélve megteremtették ennek az előfeltételét. Azt az előfeltételt, amelyből csak a legnemesebb eredmények származhatnak, ez pedig az, hogy: a közönség kevés pénzen igazi művészi értéket kap, a vidék együttmüködik Budapesttel, Budapest válogatott anyaggal szált ki a vidékre, a vidék feljut Budapestre. Akkor, amikor a magyar szó a trianoni határon könnybe fullad, akkor, amikor a magyar művészet szerte a világon hirdeti a mi életrevalóságunkat, érdemes volt és kellett ezért dolgozni. És hogy érdemes volt, bizonyitja a közönségnek a szeretete, mellyel a kiállitást felkarolja.

SZINHÁZ

* **Koronkay Rózsit nagy óvációval fogadták Nyiregyházán.** Megirtuk, hogy Koronkay Rózsi a pécsi nemzeti szinház volt pirmadonnája Gulyás Menyhért nyiregyházai szintársulatához szerződött. Koronkay Rózsi pénteken mutatkozott be a Marica grófnőben. A nyiregyházi sajtó hatalmas cikkben számol be az uj primadonna sikeréről, akit szokatlan erős tüntető óvációval fogadtak és az első fellépése teljesen meghóditotta Nyiregyháza közönségét.

* **November 3-án nyit a szinház.** November 3-án, szerdán nyilik meg a szinház Herczeg Ferencnek a legnagyobb élő magyar irónak nagyszerü szinjátékával a Fekete lovassal.

* **A szinház programmja.** Az utolsó kalapácsütések is elhangzanak és a szinház teljes pompában, ragyogó fényben várja kapunyitását. A próbák lázasan folynak az ujdonságokból, melyek a pécsi szinievad nyitását teljesen készen várják. Lehár Ferenc gyönyörü operettje **Fraskita,** Fráter Lóránd **Akáciavirágja,** Szenes Béla **Alvó férj** cimü vigjátéka és a legnagyobb vigjáték siker amelyre a szinház különös gondos körültekintéssel készült **Noszty fiu esete Tóth Marival.** Ezt követik azután gyors egymásutánban a főváros legfrissebb ujdonságai. Természetes a szinház az irodalomra is gondot fordit. Asszonyi igazgató müsorra tüz néhány klasszikus darabot is.

* **A bérletek gyüjtését folytatja Vadnay titkár,** ki már eddig is szép eredményeket ért el.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Elitélték, mert megrágalmazta a jegyzőt.** Dezse Lőrinc szentlőrinci lakós ellen hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége miatt indult meg eljárás, mert alaptalanul megrágalmazta Folbert Jenő szentlőrinci körjegyzőt. A vádlott ez év februárjában megjelent a körjegyzői hivatalban, ahol Folbert Jenőtől egy irat számát kérte ki. A kérést a jegyző nem teljesitette és ezért Dezse Lőrinc az irodában olyan kijelentést tett, hogy ezt Folbert Jenő bosszuból teszi vele szemben. Ezért a kijelentésért a pécsi kir. törvényszék Vásárhelyi büntetőtanácsa Dezse Lőrincet egy millió korona fő és 500 ezer korona mellék büntetésre itélte, de az itélet végrehajtását 3 évre felfüggesztette.

SPORT

Kegyeleti stafétafutás Pécsett a városon keresztül

Pécs, okt. 26. — Magyarország összes nagyobb városaiban megrendezett versenyek mintájára, Pécsett is kegyeleti staféta futóverseny lesz a városon keresztül.

A verseny október 31-én, délelőtt fél 11 órakor kezdődik. A start a Szigeti országuti Schützer szappangyárnál, onnan a Szcitovszky-téren, Kardoss Kálmán-utcán, Széchenyi-téren, Irgalmasok-utcán és Siklósi-utcán át a központi temetőben levő hősök emlékszobrához futnak a versenyzők, amelyet minden csapat utolsó embere megkoszoruz. A verseny 10×400 méteres stafétafutás lesz. Az egyes versenyzők váltási helyei a következők:

I. Schützer szappangyár.
II. A zárdaépület délnyugati sarka.
III. Cseh-palota (Kardoss K.-utca).
IV. Vörös pipa. (Irgalmasok-utca és Mailáth-tér sarok).
V. Siklósi-u. és Majláth-u. sarok.
VI. Máv. fogyasztási szövetkezet fióküzlete. (Vasuti átjáró alatt.)
VII. Vogl sirköraktár.
VIII. Siklósi vám.
IX. Kött kertészet.
X. Központi temető főbejárat.

A verseny egyébként 5 külön kategória versenye lesz, amelyek azonban egyszerre futnak. Az öt kategória:

I. Sportegyesületek.
II. Katonai alakulatok.
III. Rendészeti alakulatok.
IV. Levente egyesületek.
V. Középiskolák.

—

(:) **Középmagyarország válogatott csapata** november 7-én Pécsett játszik Délnyugat csapatával.

(:) **A pécsi Ciszterci Torna Club** október 23-án jólsikerült házi atlétikai versenyt rendezett. Eredmények: 60 m-es sikfutás: 1. Mayer L. IV. o. t. 8.6 mp. Magasugrás: 1. Lauber T. VIII. o. t. 158 cm. 60 m-es stafétafutás: 1. a IV. osztály. 38.2 mp. 100 m-es sikfutás.: Lauber VIII. o. t. 12.4 mp. 800 m.-es futás: 1. Singer VII. o. t. 2. p. 29 mp. Sulydobás: 1. Vörös VI. o. t. 961 cm. 400 m-es futás: 1. Singer VII. o. t. 63.8 mp. Gerelydobás: 1. Melicher VII. o. t. 31.7 m. Diszkoszdobás: 1. Szarvas VII. o. t. 24.95 m. Svédstaféta: 1. a VIII. osztály.

(:) **A BT** pécsi alosztályának szerdai intézőbizottsági ülése elmarad.

(:) **A PVSK** szerdán este fél 8 órakor az „Ébredésben" játékos értekezletet tart, utána a tavalyi érmek kerülnek kiosztásra. Kérik az összes játékosok megjelenését.

(:) **A kegyeleti stafétában résztvevő leventéket** felszólitom, hogy szerdán este 6 órakor a reáliskola udvarán jelenjenek meg. A résztvevők névsorát az alább közöljük: Bandi Lajos, Czinder Dezső, Cservenka Ede, Deák József, Kiss Antal, Komáromi Imre, Pravitz Imre, Szemen Imre, Varga István, Vasi Ferenc, Mittermajer József, Dömel Jenő, Oppe Béla, Prosberger Ottó, Heberling János, Matisz Géza, Tamás Jenő, Remeznicsek, Poszek Alajos, Dudweiler János, Wurm Ferenc, Márton László, Kovács József, Borr Béla. I. ker. leventeegyesület igazgatója.

HIREK

— **Kormányzói köszönet.** Stefán Gyula mohácsi állami polgári iskolai tanár a következő levelet kapta Baranyavármegye és Pécs sz. kir. város főispánjától „1118/főisp. 1926. A Kormányzó Úr Ő-Főméltóságának Tekintetességed felajánlotta „II. Lajos Király induló" cimü zeneművét. O Főméltósága ezért köszönetét kifejezni méltóztatott. Erről Tekintetességedet örvendetes tudomásul értesitem. Pécs, 1926. évi október 16-án. Dr. Fischer főispán."

— **Pécsi egyetemi tanár budapesti előadása Páneurópáról.** November 5-én a Magyar Külügyi Társaság Budapesten a társaságnak az Országházban levő tanácstermében előadást rendez a Páneurópai kongresszus ismertetésére. Ennek keretében Lukács György dr. v. b. t. t. után Faluhelyi Ferenc dr. pécsi egyetemi tanár fog előadást tartani ezen a cimen: „Páneurópa a nemzeti eszme világában."

— **Uj bányamérnök.** Mihalics Imre, Mihalics Mihály dr. pécsi lapszerkesztő fia héttőn jó sikerrel tette le az utolsó szigorlatot a soproni bányászati és erdészeti főiskolán és bányamérnöki oklevelet nyert.

— **A vármegye novemberi közgyülésének tárgysorozata.** Baranyavármegye törvényhatósági bizottsága november 8-án, hétfőn délelőtt 10 órakor tartja meg a vármegye évnegyedes rendes közgyülését. A közgyülés tárgysorozata már elkészült és annak jelentősebb pontjai a következők. A közgyülésen választják meg a vármegyei központi választmány 34 tagját az 1927—29. évekre, a vármegye árvaházi igazgató választmányát 1917—31. évekre, az igazoló választmány az 1927. évre, az iskolánkivüli bizottságot az 1927—31. évekre, a testnevelési bizottságot az 1927—29. évekre, az esküdtbirósági felszólamlási tagokat az 1927. évre, továbbá megválasztják a vármegyei közigazgatási bizottságnak 5 tagját az 1927—28. évekre. A közgyülés tárgysorozata eddig 73 pontból áll, de póttárgysorozatokkal előreláthatólag még bővülni fog.

— **A katolikus egyesületek központi választmánya** október 30-án, délután 6 órakor rendes ülést tart a katolikus körben.

— **Szentségimádás Bölcskén.** Vasárnap tartották a bölcskei kat. hivek a szokásos évi szentségimádást. A szentségimádáson résztvettek a hivek nagy számban s az összes egyesületek: a szivgárda, oltáregylet és a rózsafüzértársulat. Nagyban növelte a hivek áhitatát az oltárnak remek diszitése. Ez a szép oltárdiszités a bölcskei „Miasszonyunkról" nevezett kedves nővérek kitünő, müvészi és szépérzékét dicséri. Igen mély hatást gyakorolt az ájtatoskodó hivek lelkületére a több millió koronát érő, drága, müvészies antipendium, oltárteritő is, amelyet a község egy jó lelkü, áldozatkész buzgó hive Molnár Jánosné ajándékozott az Úr oltárának. A drága ajándékot ezuton is hálával köszönik.

— **A Regnum Christiánum ülése.** A pécsi református nők Regnum Christianum szövetsége október 27-én, szerdán délután háromnegyed 5 órakor ülést tart az egyház nagyobb termében. Az ülésen minden református nőt szivesen lát a vezetőség.

— **A ráckozári ev. lelkész 25 éves jubileuma.** Ráckozár községben a napokban ünnepelték meg igen meleg bensőséggel Wagner Adám evangélikus lelkéz 25 éves lelkészi jubileumát. Az istentiszteletet Schöll Lajos főesperes mondotta, majd Stráner Vilmos kaposszekcsői ev. lelkész fejtette ki magas szárnyalásu beszédben az ünnepelt érdemes müködését. Kovács Józsefné és Csanádi Jakabné szép énekkettőse után az egyházközség diszközgyülést tartott, amelyen a főesperes felolvasta Kapy Béla evang. püspök meleg hangu üdvözlő levelét, majd a Tolna-Baranya-Somogyi egyházmegye és lelkészei üdvözletét tolmácsolta. Faik Henrik igazgató a bonyhádi ev. reálgimnázium nevében, Endre Henrik a tanitóegyesület, Gráf Adolf tanitó a bikali, Falk Henrik lelkész a tófüi leányközségek, Kovács József tanitó a ráckozári tanitók és egyházközség nevében köszöntötték őszinte szerettel. Az iskolások üdvözlő versei után az ünnepelt mély meghatottsággal válaszolt. Majd a községháza tanácstermébe vonultak, ahol Ollé István dr. tb. főszolgabiró üdvözölte a hatóság nevében a köz javáért kifejtett munkájáért. Majd Bene Kálmán körjegyző mondott köszönetet a község érdekében kifejtett munkásságáért. Az ünnepelt készséggel tett igéretet a további önzetlen munkára. Az ünnepség után száz teritékes bankett volt, amelyen sok lelkes pohárköszöntő hangzott el.

— **Egy newyorki ujságiró előadása Pécsett.** Az Erzsébet tudományegyetem tudományos szövetségének meghivására Mr. R. G. Martyn newyorki neves angol publicista az egyetem aulájában november 3-án, angol nyelvü előadást fog tartani. Az előadás kezdete, melyet egész terjedelmében magyar nyelven is tolmácsolnak, délután 5 órakor. A tudományos szövetség jogi és társadalomtudományi szakosztálya erre az előadásra ugy tagjait, mint az érdeklődő közönséget ezuton is meghivja.

— **A Dunántúl kölcsönkönyvtára** kéri a mélyen tisztelt előfizetőit, hogy a náluk levő kölcsönkönyveket rendezés és kibővités céljából mielőbb beszolgáltatni sziveskedjenek.

— **Pullover** az elegáns férfi és női divat. Mesés modell darabok érkeztek **Alt és Bőhm.**

— **Vizjogi tárgyalás a vizmű uj kutjaira.** Fischer Béla, Baranyavármegye alispánja a város kérésére a végleges vizmü bővités során létesitendő hat uj kut furásához a vizjogi engedély megadását megelőző tárgyalás megtartását október 29-én, pénteken délután 2 órára tüzte ki a helyszinére. A tárgyaláson résztvesznek Baranyavármegye alispánjának, Pécs városának képviselői, a pécsi járás főszolgabirája, az államépitészeti hivatal, a kulturmérnöki hivatal, a Máv. pécsi üzletvezetősége, a pécsi székeskáptalan, a Fekete viz lecsapoló társulat, Kővágószőllős, Kővágótöttös, Cserkut, Patacs, Rácváros, Nagybicsérd, Kisbicsérd, Bakonya, Kisasszonyfa községek és az érdekelt birtokosok.

— **Még soha nem látott** érdeklődés kiséri a kiállitás óta a Tungsram Western 7 csöves superheterodyne és 3 csöves gépeket. Nem csak olcsósága és tökéletessége miatt, hanem mert ezen kitünő gépek már részletfizetésre is kaphatók. **Chmura látszerész, Pécs, Városháza.**

— **Hanuy Ferenc dr. jótékonysága.** A „Miasszonyunkról" nevezett kis bölcskei zárda most éli gyermekkorát és igy nagyon rászorul jó lelkek támogatására, hogy a nehéz anyagi körülményekkel valahogy meg tudjon küzdeni s igy áldásos müködést tudjon kifejteni a bölcskei hivek javára. A zárdának nagy ajándékkal sietett most segitségére Hanuy Ferenc apátkanonok, szemináriumi rektor, egy. tanár, aki több millió koronát érő, igen értékes könyvekkel ajándékozta meg a bölcskei zárdát, s igy a zárda könyvtárának alapját megvetette, amelyre a szegényes zárda talán csak évek multán lett volna képes. E nagy és igazán szép adományokért ezuttal mond köszönetet a zárda főnöknője Mater Raab M. Szalézia. Bárcsak e nemes példa követőkre találna és gyakrabban akadnának, akik a bölcskei zárda nehéz anyagi helyzetét figyelembe vennék és a kis zárdának tehetségükhöz képest anyagi segitséget nyujtanának.

— **A közszállitási ajánlatok végösszegei.** A városi erdei müut második szakaszán végzendő makadámut munkálataira megtartott versenytárgyalás adataihoz az egyik pályázó Kaposi Ferenc azt a megjegyzést kéri hozzáfüzni, hogy általa tett ajánlat végösszege 12.555 pengő volt, a mérnöki hivatal az átszámitáskor azonban alaki hibát talált és igy referálta 7605 pengős ajánlatként. Kaposi azt tartja, hogy ajánlata elfogadható lett volt, mert 12555 pengős ajánlata is 225 pengővel olcsóbb volt az utána következőnél, mert szerinte mindegy hogy a kötőrőt a földmunkán keresett összegből fizeti-e, vagy a földmunkást fizeti-e a kőmunkán keresett összegből. A letett bánatpénz is az ajánlat eredeti összegére vonatkozott. A mérnöki hivatal azonban a közszállitási szabályzat szerint a beterjesztett egységárak alapján kalkulált, igy származott az átszámitásnál észlelt különbözet.

— **Cipők legolcsóbban** kaphatók **Pollák** cipőáruházban. Irgalmasok-u.

— **Névtelen feljelentés a mohácsi városgazda ellen.** A napokban névtelen feljelentés érkezett Pavkovics Antal mohácsi városgazda ellen. A névtelen feljelentő azzal rágalmazta meg Pavkovics Antalt, hogy a város tulajdonát képező dolgokat saját céljaira használta fel. A feljelentésre lefolytatták az eljárást Pavkovics Antal ellen, de az nem járt eredménnyel. A feljelentés nagy felháborodást keltett Mohácson, mert a megrágalmazott városgazda általános közkedveltségnek örvend. A névtelen feljelentő kinyomozására a rendőrség megindította az eljárást.

— **Pullover kötött kabát, vadászharisnya** különlegességek rendkivüli olcsó árban **Schwarcz és Kálmán** áruháza, Ferenciek-utca 2. szám.

— **Optálók figyelmébe.** A város jogügyi és népjóléti ügyosztálya (III. emelet 85. ajtó) felhivja alább nevezetteket, hogy okt. 29-én, délelőtt 12 órakor személyesen jelentkezzenek, magukkal hozva egy darab 5000 koronás okmánybélyeget és opciós igazolványukat. Boka István tanár Brassóból, Meskó Kálmán ezredes, Baczoni Lajos dr. a honvédtörvényszéktől, Koch Lajos főszámvivő Billédről.

— **Vámos fest, tisztit a legszebben. Mária-utca 33. Telefon 4—37.**

— **A pécsi városi muzeum képviselője a kecskeméti régészeti vándorgyülésen.** Az országos magyar régészeti társulat és a magyar néprajzi társaság vasárnap országos vándorgyülést tartott Kecskeméten. A nagyjelentőségü vándorgyülésen a pécsi városi muzeum részéről Fejes György dr. muzeumigazgató jelent meg.

— **Kik védik a megszállott Baranyát az árviztől?** A Duna áradása a mult hónapokban óriási károkat okozott a megszállott Baranyában. Ennek a katasztrófális pusztitásnak kizárólag az volt az oka, hogy a hatóságok vagy semmit, vagy pedig vajmi keveset törődtek a védekezéssel. A csaknem koldusbotra jutott lakósság abban reménykedett, hogy a hatóság, okulva tapasztalatokon, a jövőre nagyobb gondot fordit az ármentesitő munkálatokra. Ebben a reményben azonban csalódott. A szerb földmivelésügyi kormány, ugyanis kedvezni akarván a Radics-párt embereinek, azokat egymás után emeli jól dotált felelősségteljes állásokba. Nem nézi azonban, hogy az illetők megfelelnek-e az állás követelményeinek. Igy például a dárdai ármentesitő társulathoz az eddigi folyammérnök helyére Pélics József lakatos, a zombori Radics-párt elnöke, a karancsi társulathoz pedig az eddigi folyammérnök helyére Bosujek Mató cukorgyári portás került. Ezek után a jó Isten őrizze meg a megszállott baranyaiakat a Duna áradásától.

— **Pullover** az elegáns férfi és női divat. Mesés modell darabok érkeztek **Alt és Bőhm.**

— **A magyarországi keresztényszociális vasutasok** országos gazdasági egyesülete október 28-án, csütörtökön este 8 órakor összejövetelt tart József-utca 15. szám alatt. Miután ezen egyesület pécsi csoportja is bekapcsolódni hiván abba az országos mozgalomba, amelynek célja az egyes kategóriák özvegyeinek és árváinak a gyámolitása, felkéretnek az összes Voge tagok, hogy az általuk ismert és segitségre szoruló vasuti özvegyeket és árvákat jegyezzék elő és ezen összejövetelen jelentsék be a gyülést vezető elnök vagy helyettesének és minden Voge tag jelenjék meg.

— **Gyermek kötött kabátokban** minden nagyság, női kötött kabátokban minden minőség rendkivüli occasió árban a **Csipkeáruházban,** Király-utca 17.

— **Csendélet Mohácson.** Érdekes feljelentés érkezett ma délelőtt a pécsi kir. ügyészséghez a mohácsi államrendőrségtől. A feljelentés szerint Dóra Ferenc mohácsi lakós munkájából tért haza. Amint benyitott az udvarra, megrémülten látta, hogy az valóságos harctérré változott. A szorongatott ellenség felesége, született Orozág Mária volt, akit a háztulajdonosnő, özv. Malesevics Péterné és menye ütlegeltek. Felesége kétségbeesett sikoltozására a férj is közbevetette magát. A hirtelen jött segitség ellensulyozására özv. Malesevics Péterné beszaladt a lakásba és onnan egy nagykéssel tért vissza, amellyel megszurta Dóra Józsefné jobbkarját. Az ádáz harc ugy kezdődött, hogy özv. Malesevicsné elvágta Dóráék ruhaszáritó kötelét. Dóra Józsefné ezért felelősségre vonta háziasszonyát, aki erre válaszul nekirontott lakójának. A kir. ügyészség az ügyben megindította az eljárást.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 JUL 6

MAGYAR HÍRLAP

V. Koszorukov

1021

V. Koszorukov tollrajza
Harangozó Gyuláról

zást. Ez az utóbbi fordulat azért is különösen fontos volt, mert a nem marxista és antimarxista nézetek, jelenségek elleni sikeres fellépés is csak akkor képzelhető el, ha az élő marxizmus új kérdésfeltevései, új válaszai alapozzák meg ezt a cselekvést. És megfordítva: az ideológiai osztályharc is csak akkor válhat a marxizmus—leninizmus igazi gazdagodásának forrásává, ha e küzdelem során szerzett általá-

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
Telefon: 227-651, 221-285
Koszoru Antal
Népszava
1956 JAN — 8
610

Nyolc műkedvelő festő műve indul Kínába

Nemrégiben rendezték meg a Vas- és Fémipari Dolgozók Szakszervezete Központi Képzőművészeti Körének ez évi munkásságát bemutató kiállítást. A tárlatnak igen nagy közönségsikere volt. méltó módon számolt be a régi és jóhírű munkás képzőművészeti kör köznapjairól, fejlődésének újabb eredményeiről.

A vasasok kiállítását külföldi vendégek is megtekintették, a többi között *Csang Yang-hszi* festőművész-tanár, a hangcsaui Képzőművészeti Főiskola dékánja. Elismerését fejezte ki a kör munkássága iránt. A kínai művész kedvességét, szíves felvilágosításait és útmutatásait a kör tagjai azzal viszonozták, hogy a kiállítás nyolc legszebb festményét kínálták fel ajándékba a kínai elvtársaknak. A képeket Csang Yang-hszi választotta ki a tárlat anyagából.

A nyolc kép közt szerepel *Koszoru Antal* »Krumplitisztító asszony« című olajfestménye. Modelljéül feleségét választotta. *Máté Károlytól* Arany János Nagyidai cigányok című költeményéhez készített illusztrációkat láthatunk a sorozatban. A rajzok hígított-tús technikával készültek. Ilusztrációinak ízes figurái, valamint friss és változatos festői előadás módja méltán keltette fel a kínai művész figyelmét. *Kiricsi Ernő, Karátson Edvin, Scheer László, Makra János, Draskovits Róbert* egy-egy kisebb, egyéni meglátású tájképét érte még a megtisztelés, hogy bekerült az ajándékba küldött együttesbe. A nevezetes küldemény legékesebb darabja *Biró Lajos* műve, amely az Ernst Múzeumban a képzőművészeti körök országos kiállításán is szerepelt.

(n. gy.)

4 RIPORT — 4 BERU

„Város" a főváros

Részlet a lágymányosi lakóteleprol. Tervező: Azbej Sá

»Város« épül a fővárosban, 15—20 000 új lakó befogadására készülnek a lágymányosi lakótelep korszerű, most épülő lakásai. 738 lakás készül el az építkezés első ütemében, a további három ütemben pedig honra találnak. A lakótelep középpontjában épülő toronyház 14 emeletes, a lakóházak általában öt-hat emeletesek lesznek. Az egy-, két- és háromszobás összkomfortos lakások mellett úgynevezett

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kószó István

ESTI HIRLAP

1963 ÁPR 11

Radnóti Miklósról készít portrét egy szegedi diákszobrász: Kószó István. A fiatal művész, a Radnóti nevét viselő gimnázium harmadik osztályos tanulója.

1021

Koszkol Jenő

1) A régi aradi vá-
nshára

2) Arad főtére a vilá-
gosi fegyverletételt
követő napokban

Tenti festmenjei

Repr.

Tabéry Géza és Incze Ernő:
Jókai Erdélyben. Nagy-
várad, 1925.

26, 27 l.

tres constructions publiques de la capitale 74
bliques et privées. (Voir aux pages 43—48 75

BUILDING IN BUDAPEST, 1920—1930.

Executive-Councillor Andrew Liber.

ter the World-War 79
r the promotion of public and private building 80
..... 80
ion 80
..... 80
he matter of the House-Building Programme 81
Public-Buildings in Budapest (1920—1930) .. 81
..... 82
..... 82
nt-Building 83
Plans for the promotion of House-Building .. 84
blic-Buildings, 1920—1930 85
Buildings. (See Pages 43—48 of the Hunga- 86

JEGYZÉKE.

ni. Liste des illustrations. List of the Illustrations.

Koszkol Jenő

irod.

Magyar Géniusz

1901. 253. l.

(K. J. karikatu-
rája Márk Lajos-
sól.)

B. Stange:

4336. *Az éj.*

A veneziai Canal Grande
a környéket balról a S. Maria
pedig a Procuratie, a két grán
oroszlánnal és szent Theodorra
uralja. A csatornát kikötött és
élénkítik. A kandelaberekkel meg
tán az egyházi körmenetben
bal felé, mit a gondolákból sz
zászlóján ugyanazon szentnek a
a Doge palota ablakában lévő
Az égbolt felhőzött. Jelzése alól

Bernhard
1864.

Vászon, méretei 151 : 214 cm
értéke 3500 K. — Néhai gróf Pál
november 14-én (1429–908). —
jóváhagyására vonatkozó adatokat
Bejelentetett 1913 márczius 16-án

Kifüggesztésére vonatkozó ad
ban. 1913 : 167. *Bernhard Stang*

Jegyzet. Az e festményre von

a) a törzsleltárban (770–90
Naplemente Velenczében a Doge-p

b) a leltári kivonatban (6
B. Stange: Naplemente Velenczéb
zott keretben (Nagy szalon);

c) a közjegyzői leltárban (
a hagyományi jegyzékben 1895–91
Naplemente Veneziában;

d) az átvételi okmányban (
hard Stange: Naplemente Veneziáb

Nagy. 1912.
Pálffy

Tapióbicske, r. k.

140

Koszkol Jenő

XXI. aukció
A Gyűjtő 1915. 63. l.
83. l.

398. KOSZKOL JENŐ: Csendélet 450

KOSZKOL JENŐ:

1350.	Apátsági könyvtár	400
1351.	Téli táj	350
1352.	Udvarrészlet	200
1353.	Rózsacsendélet	150
1354.	Viola esendélet	150
1355.	Szolnoki táj	200
1355/a.	Halászbárka a Tiszán	250

Az 1355/a kép után befolyó vételár a művész rendelkezése szerint a háboruban megvakult katonák intézete javára fordittatik.

XXII. aukció. U.o. 1915. 117. l.

KOSZKOL JENŐ:

521.	—: Erdőrészlet, pasztell	350
522.	—: Téli táj „	250
523.	—: Téli táj „	250
524.	—: Csendélet „	180
525.	—: Csendélet „	180
526.	—: Interieur „	350
527.	—: Esztergom, akvarell	350
527/a	—: Csendélet, olajfestmény	150

Koszkol Jenő

XXIV. aukció
A Nyíltő. 1915. 172. l.

KOSZKOL JENŐ:

57. — : Szentgotthardi könyvtár, akv. 400
58. — : Oroszok, akvarell 200
59. — : Csendélet, pasztell . . .
60. — : Téli táj, pasztell 200
61. — : Téli éjjel, pasztell 200
62. — : Interieur, akvarell 200
63. — : Erkélyen, akvarell . . . 200

XXV. aukció
u. o. 1915. 212. l.

KOSZKOL JENŐ:

93. — : Interieur, akvarell, 58 × 77 300
94. — : Téli táj, pasztell, 57 × 47 . 200
95. — : Gyümölcscsendélet, pasztell, 38 × 38 150
96. — : Gyümölcscsendélet, pasztell, 38 × 38 150
97. — : Gyümölcscsendélet, pasztell, 23 × 23 100
98. — : Gyümölcscsendélet, pasztell, 23 × 23 100
99. — : Virágcsendélet, paszt. 40 × 30 150

PUSZTASZERECSENY

Török mecset romja

Képe VU 1857, 456 l

III
688 (1712)
808 (35)

L. Közöttek ki

1712. Koszkol Jenő.
Sz. Dorogon 1868 április 30-án.

Éjjel a lagunákon.

E képen hat szemléltető, a melyek éjjel (a lagunák) ~~a lagunák~~

~~A lagunákon hat~~ vitorlás ~~hajó kötött kica~~ czölöpcinél. Az első hajópárban hárman dolgoznak. Az egyik guggol~~ni látszik~~, a másik lehajolt, ~~és~~ a harmadik köteleket igazgat. A többi hajón az alakokat nem lehet kivenni. A lámpások és a háttérben kibontakozó épületek kivilágitott ablakai a tenger vizében visszatükröződnek. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól balra: Koszkol Jenő.

Aquarell, méretei 68.5: 97 cm.

Vétetett az 1899: V. 3-án kelt 31153 sz. rendelettel (228/99) 200 frton. Elszámoltatott 1899: V. 18-án (250/99). Az elszámolást tudomásul vették 1899: VIII. 25-én 12993 szvsz. alatt. (521/99).

1899: X. 14-én a 76633 sz. leirattal a kiadatott a pétervári és moszkvai kiállitásra (573/99), de nem küldetetett el. Visszaérkezett 1899: X. 21-én (579/99.)

Az 1901: XI. 16-iki felterjesztésre (607/901) az 1902: I. 10-én kelt 92507 ex 901 sz. leirattal (33/902) kiadatott a bihar-megyei és nagyváradi régészeti és történelmi egylet muzeumának (154/902)

L. a Tiszántúl 1902: VI. 29-diki számában A muzeumi képtár gyarapodása czimű közleményt a 4. oldalon.

1899

60

Bihaon - Nvárad

204 III
685(1529).
808(35)

1529. Koszkol Jenő:
Sz. Borogon 1868 április 30-án
Konyha-csendélet.

Egy asztalon marhahúst, több halat, egy tál rákot, üveg alá sajtot, a félig feldült rézedényben karfiolt, olajas és eczetes üveget, nagy cserép-fazekat, gyékénybe font kosarat, a zöld edénybe vörös-hagymát és kelkáposztát. Ezen csoporton innen négy rák hever. Balról az asztal sarkán ez a jelzés olvasható: Koszkol Jenő.

Hátulról.

Vizfestés, méretei 89:139.5 cm.
Vétetett az 1897: III. 27-iki felterjesztés (123/97) alapján a 24076 sz. rendelettel 1897: VI. 24-én (6/98.) 200 frton.
Elszámoltatott 1898: IV. 4-én (6/98.)
Az 1899: X. 14-diki 76633 sz. leirattal a péterváriés moszkvai kiállitásra engedtetett át (573/99), honnan 1900: IV. 9-én érkezett vissza. (188/900.).

204: IV. 30.

Az elszámolás elfogadva 1898: IV. 22-én a 3426 szám. leirat (169/98).

Marosvásárhely
1897

57

Koszkol Jenő

432. Kozzhol Jenő (magyar festő, 1868+
A Szabócz-kápolna. Papír, akvarell
73 × 57 cm.

A Mátyás-kálvária. Papír, akvarell, 80 × 50 cm.

Esztergomi Keresztény
muzeum

NEMZETKÖZI ÓRAJELZÉS.

A legújabb időkben mindenütt egyre nagyobb fontosságot tulajdonítanak a pontos és egységes időnek s ma már csaknem minden nagyobb városban rendesen szervezve is van a központi időjelzésnek valamilyen alakja, mint a hogyan Budapesten is már az egyetemi obszervatórium látja el pontos idővel nemcsak a fővárost, hanem a vasutak révén az egész országot is. Hogy mennyire fontos a minden tekintetben megbizható időjelzés, azt nem igen lenne szükséges bővebben fejtegetni, hiszen maga a közszükséglet követelte annak rendes szervezését s a tapasztalat lépten-nyomon beigazolja, hogy már nem is tudnánk meglenni nélküle, sőt ellenkezőleg inkább még tovább való haladásnak érezzük a szükséges voltát, annak, hogy az idő egységessé tételét nemzetközi alapon végezzük el.

Így történt, hogy már régóta foglalkoztatta az asztronómusokat az a gondolat, hogy az időjelzés terén valamilyen módon egy nemzetközi szervezetet létesítsenek s már egy évtized óta kisérleteznek is azon, hogy a dróttalan távirót használják fel erre a czélra. Ezerkilenczszáznégy óta a párisi Eiffel-torony Marconi-állomásáról már rendszeresen küldték az időjeleket a tengeren tartózkodó hajók számára s ezeknek az időjelzéseknek a zavartalan sikere hozta magával azt a tervet, hogy a dróttalan időjelzést hosszuság meghatározások számára is felhasználják. 1908-ban kezdte el a kisérletezést a *Bureau des Longitudes*, két év mulva már rendszeresen működött az órajelzés a szárazföld felé is. Ezeknek a jelzéseknek a segítségével próbaképen megállapitották egyes obszervatóriumok földrajzi hoszszuságát s az eredmények minden tekintetben beigazolták az új módszerhez füzött várakozásokat.

Így aztán a francziák elérkezettnek látták az időt, hogy a megkezdett munkát nemzetközi alapra fektessék s az ő kezdeményezésükre meg is alakult az idei nyáron a *Com-*

A bizottság nég
lyek mindegyikén
van. Az első csoj
idő meghatározás
dróttalan táviróva
szükséges műszer
megállapítja, hogy
van szükségük a k
lagászati és geogr
navigácziónak, a r
gési obszervatóriu
egyébb közintézmé
dik a különböző c
ködésének módját
A nemzetközi bi
dásai szerint az
nationale de l'Heu
majd állandó dele
lyére Párisba. Az
toronyról fog törté
jelezni és pedig a
felelően, különböző
mányos czélokra
melyet az egyes
intézetei vesznek m
az így megadott id
az egész földön me
Ezt a pontos idő
szetesen a legnagyo
pitani és pedig ne
tóriumok időmegha
hálózatba tartozó v
vatórium közremük
ugyanis továbbra
végzik a szokásos i
dig, de ezt a közpon
A jövő év juliusá
ezt a működését é
zések szerint már
vonásával. Ezek köz
San Fernandó (Bra
Államok), Manilla,
San-Francisco, a h
időjelző központ

Koszkol Jenö: Miracoli templom Velenczében.

KOSZKOL JENŐ

szül. Dorogon, 1868. Bpesten, Rómában és Münchenben végezte művészeti tanulmányait. A tárlatokon brilliáns technikával készült akvarell- és pasztellképeivel aratott megérdemelt sikereket. Munkáira megkapta a gróf Esterházy-, az Alpár- és két ízben az állami akvarell-díjat. Több képe van a királyi várpalotában, a Szépművészeti és a Fővárosi múzeumban.

KOSZKOL EUGENIO

nato a Budapest, nel 1868. Ha studiato a Roma ed a Monaco. Ha ottenuto bei successi alle esposizioni specialmente coi suoi pastelli ed acjuarelli. Ha ottenuto i premi Esterházy, Alpár e due volte il premio per l'acquarello. Alcune sue opere sono in possesso del Palazzo Reali, dei Musei di Belle Arti e Municipale di Budapest.

TÉR É

ÉPITŐMŰVÉSZ

I. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM

Dr. BIERBAUER VIR
FE
LA

SZERKES
VI., PODMANICZKY-U. 2

TARTAL

VÉGLETEK KÖZT. —
AZ UJJÁÉPITENDŐ N
és Pogány ter
Virgil ... ...
A NEMZETI SZINHÁ
Irta: Komor J
A PÁRISI SALLE PLE
TIN MŰVE. —
ÁLLAMI OPERAHÁZ

nem ismerem az életet s ez az egész. Tudod mit, gyere el vasárnap hozzánk Voglányra, megcsináljuk az alaptervet, de ügyelj magadra, hogy addig ne találkozz valahogy a leánynyal. Ebédre gyere.

— Csókolom a kezecskéit . . .

Voglány mintegy három-négy kilométernyire fekszik Bontóvártól, egy szelid gesztenye-erdő aljában. Labikán birtok, melyet Labikán László halála után felerészben Noszty Pál örökölt, felerészben Homlódyné. Homlódy megvette a Noszty-részt, kiparcellázta a földek és rétek kétharmadát a parasztok közt, a mivel meglehetősen talpra állította magát s azonfelül megmaradt neki tisztán egy pár száz hold és a csinos kis váracs, bástyákkal, tornyokkal, egész középkorias pompájában. Még felvonóhídja is volt s a kapu fölötti bástyáról két muskétás ágyú bámult le kevélyen a tágas fensíkra, melyet az ezüst Gyík szelt ketté. Az innenső részen a tatár falvak lapultak meg, a kéklő domb alatt, Mezernye nevű városkával, melynek bádog tornyai messze csillogtak napfényes időben. Mezernyét Tatár fővárosnak nevezték maguk közt a tatár községek, melyeknek tatár lakói IV. Béla visszatérése után meghó-

GRÓF RHÉDEY LAJOSNÉ, AZ UTOLSÓ RHÉDEY GRÓF ÖZVEGYE.

lódyné. — Kész a terv. Hanem előbb ebédel-

No most me[illegible]jünk át «ő rá». Te Feri! Te elpirultál! . .

— Nem, [illegible]em. Csak a czigarettám füstjét nyeltem el.

— No no. Hát a mi a leányt illeti, az egy kellemetes teremtés, szerény és természetes. Nagy művelts[illegible]get kapott, de mégse kékharisnya. A ruháit Párisból, Worthtól hozatják a szülei, mégse játssza az úgynevezett paraszt-komteszt. Hanem úgy [illegible]átszik, szentimentális egy kicsit. Sok német regényt szitt föl magába. Mindenáron azt akarja, hogy őt magáért rajongják körül az udvarlók. Hiszen nem mondom, hogy ez lehetetlenség volna, mert elég csinos kis fruska. Én még ugyan nem láttam, de szavahihető emberek mondják. Hát jól van, adjon valamit magára, de ne kívánjon lehetetlenséget az emberektől. A nagy vagyon fogalma ez egyszer kétségtelenül elválaszthatlan a személyétől, azon nem lehet segíteni. Ha az embernek például szép szeme és egyszersmind szép homloka van, nem követelheti imádójától: «te csak a homlokomért szeress», mert az talán maga sincs tisztában, miért szereti. A szép arcz nagy segítség az alaknak, mint a hogy a szép alak is segítségére rohan az arcznak és mindkettőnek nagy segítsége a Worth-ruha.

Koszkol Jenő: A kútnál.

mert hazudni, de alapjában véve mégis annyira becsületes, jólelkű szamár volt, hogy a naivságát nem tudta róla lemosni sem az óczeán sós vize, sem a saját veritékének mög sósabb szakadása. Hitte maga is szentül, a mit hazudott. És az ilyen hazugságok nagyon szimpatikusak. Mert az alaptények, a melyeket elmondanak, mind igazak, csak a szineket hazudják rájuk, tehát mulatságosak, tehát költők.

Trivulzio a baltenyere hátuljával lesodorta bajuszáról a fekete bor odaragadt cseppjeit és mint mondtam, az orosz bombákról beszélt. Véghetetlen megvetéssel.

— Nagy tévedés, ha azt hiszi, — mondta, nem annyira velem, mint inkább önmagával disputálva, — hogy ezek a tifliszi kis töltött burgonyák, meg azok a novgorodi szardiniás skatulyák komoly ügyek. Miért? Mert egypár *ev, ov* végű tábornok, vagy kormányzó a levegőbe repül tőlük? Ugyan hagyja el!

Én ugyan már rég elhagytam, sőt el sem kezdtem, de azért csak bólintottam a fejemmel, hogy még jobban el fogom hagyni, Trivulzio pedig folytatta:

— Hagyja el. Gyerekségek. A mikor Liliokalániának, a havaii királynénak a megbizott miniszterrezidenseként voltam Tombuktuban, Uganga császár udvaránál, akkor történt, hogy a rizsvágás ünnepén a diszfelvonulás alatt egy elkeseredett szerecsen alattvaló kókuszdiót vágott a császár fejéhez. De nem afféle közönsé-

csont-tőrök, késtok, tükör, aczél és az erszény, a melyben legtöbbször kőkori nyílhegy a kova és a kákabuzogány magja a tapló. A nagykunsági *szer* aczélja u. n. *szamárszurkáló*, mert sietős dologban járva, ezzel ösztökéli a juhász koma lapoczkatájon a «Bertalanját»; de akad nagyritkán másforma aczél is, mely szakasztott olyan, mint a minő a leginkább ősi, történetelőtti sirokból került ki, p. o. Szeged és Kecskemét táján; és azonos a *vogulok* aczéljával is, a kikkel való rokonságunkat az összehasonlító nyelvészet erős alapokon vitatja. Ebből világos, hogy ezek az egyszerű tárgyak sokszorosan összekapcsolják a jelent az iratlan múlttal s így becses nyomok nemzeti létünk leszármaztatásában.

Mielőtt a diszítésről szólnánk nehány szót, álljon itt egy megjegyzés a *Dobos* hegyi legelőterület — Zala és Veszprém megyékkel közös — *putrijáról*. Ezen a területen századunk első felében a pásztorság még nomád életet élt; akár a kirgizek végtelen pusztáin. Az ingóságot szamár czipelte s a pásztor és a nyáj ott hált meg, a hol az alkony érte. Az ötvenes években az «új rend» telepedésre kényszerítette a Dobos szabad népét s akkor született meg a gyeppel födött putri, *Patkóék* kedves mulató tanyája. Ma már kőház épült minden arra való helyen s így félszázad lefolyása alatt a vándor állapotból szilárd megtelepedés lett.

A pásztorságnak szemlélődésre hajló lelkülete az, a mely a népies szépnek hódolva, ékítményt véseget használati tárgyára, kedves szerszámjára, sokszor a művészetig emelkedve. És itt is belövell egy-egy sugár messze multakba. A karikások sora egy századot ölel föl; a legrégibb, szögecselt, 1794-ből való, a legújabb, pikkelyes, 1895-ből. A lemezes, szép keleti forma, tagozatán lóherlevél-lemez, ezen oly szirom, mint a régi magyar, sodronyzománczos egyházi kelyheken. A lemezes korona-motivum gyakori; a fonás — kigyóhát, kukoriczaszem, 24-ágig menve — mesteri.

A somogyi stilizált kosfejü sótartó diszités szerint rokon a Mátyás-korabeli ijakon látható ékességekkel, melyeknek korát és hovatartozását a Corvinok gyűrüs hollója igazolja. A legközelebbi multra nézve pedig érdekesen jellemző a *göcseji juhászkampó*, mely a stilizált kosfejen kivül, göcseji ember fejét is mutatja, azzal a hajviselettel, a mely az általános védőkötelezettség óta kiveszőfélben van; mert a nép fia a katonaságnál megszokja és megszereti a nyirott hajat.

Ez a sokból épen csak találomra kimarkolt sorozat is eléggé bizonyitja, hogy a népéletnek ősfoglalkozás-számba vehető része tüzetes kutatásra teljesen érdemes; leginkább azokért a tanúságokért, a melyek arra is felelnek, a mire nézve az irott történet sokszorosan néma marad, így világot derítenek a származás kérdésére is. —*n*—

Herman Ottó «Ősfoglalkozások» czimű új könyvéből.

AZ ECSEG PUSZTA KONTYOS KUNYHÓJA.

EGYVELEG.

* **Az artézi kutaknak** sehol sincs oly nagy jelentőségük, mint Queensland ausztráliai gyarmatban. Ebben a nagy országban, melynek területe több mint ötszöröse hazánknak, a vizhiány miatt mindeddig alig fél millió lakosa van. Folyói is vannak ugyan, de azok nyáron gyakran kiszáradnak. Fölfedezték azonban, hogy a föld mélyében igen sok a viz s azért most egymás után furják az artézi kutakat, ugy hogy 1880 óta már 541 ily kutat furtak. Némely helyen már 3—4 méter mélységben kaptak vizet, de egy helyen 2000 méterig kellett lehatolni, a mely kút ennélfogva a legmélyebb a déli féltekén. A viz többnyire nagy erővel tódul ki s a források igen gazdagok, ugy hogy ma a fúrt forrásokból 180 millió gallon vizet kapnak naponkint, mig a a természetes forrásokból csak 10 milliót. Sok artézi kút vize patakot teremtett, mások csatornákban levezetve, egész vidékeket alakitottak át, ugy hogy rövid idő múlva az artézi kutak az egész országot megváltoztatják. Kisebb mértékben, de szintoly hatásuk van az artézi kutaknak az algiri Szahara-sivatagban is, hol a termőföldet jelentékenyen nagyobbá teszik.

* **A leghosszabb utcza** jelenleg Bostonban van, hol egy 29 kilométernyi hosszúságu forgalmi vonalat köveztettek ki s alakitottak át utczává.

* **A gyilkosságok** száma az európai államok közt legnagyobb Olaszországban, de az öngyilkosságokra vonatkozólag Oroszország van az első helyen.

* **A déli sarkhoz.** A hires norvég utazó, *Nansen*, miután az éjszaki sarknál tett utazásairól a felolvasásokat befejezte, most a déli sarkra készül. Oda is a jég ellenállására készült «Fram» hajóval akar menni, de még egy másik hasonló szerkezetü hajóról is gondoskodik. Messzi utjára sok kutyát visz magával, mert egyik hajója a lehető legmesszebbre megy a jég közé és aztán szánexpedicziókat küld ki, melyeknek védőhelye maga a hajó lesz. Olyan utról, mint a milyent az Éjszaki-tengeren tett, hogy egy hatalmas jégtáblán menjenek az áramokkal, délen nem lehet szó, mert a déli sark jégtömegei nem annyira táblaalakúak, inkább jéghegyek. A második hajó a jégszélen hajóznék és tudományos vizsgálódásokat végezne. Az expediczió kivitelének idejét még nem határozták meg.

* **A kakasról** kisütötte egy tudós névrokona, Hahn Ede német tanár, hogy megszelidítése tisztán azért történt, mert óra helyett használták. A tyukok ugyanis kezdetben igen keveset tojtak s gyéren szaporodtak, ellenben a kakasról már az ősidőkben észrevették, hogy éjfélkor kukorékol s ez ott, a hol a polgári napot az éjféltől számítják s óra nincs, nagy fontosságu. Amerika fölfedezése után rögtön vittek a spanyolok kakast oda óra helyett s igen boszankodtak, hogy a kakasok az új világban nem voltak oly pontosak. Abesszíniában, Brémában és a kaffer négereknél vannak hivatalból alkalmazva óramondó kakasok s a keleti karavánok rendesen visznek magukkal kakasokat, hogy a hajnali indulás idejét megtudják. Dél-Ázsiából csak Kr. e. az 5-ik században hozták először a kakast Európába, itt azonban nincs oly nagy tekintélye, mint órahirdetőnek, de a rest cselédeket és tanulókat gyakran rémitik vele.

* **A hamis fogak** száma, melyeket New-Yorkban készítenek, évenként legalább 4 millió. A fogtekhnikusok általában 1 tonna arany, 3 tonna ezüst s mintegy 200.000 forint értékü platina anyagot használnak fel.

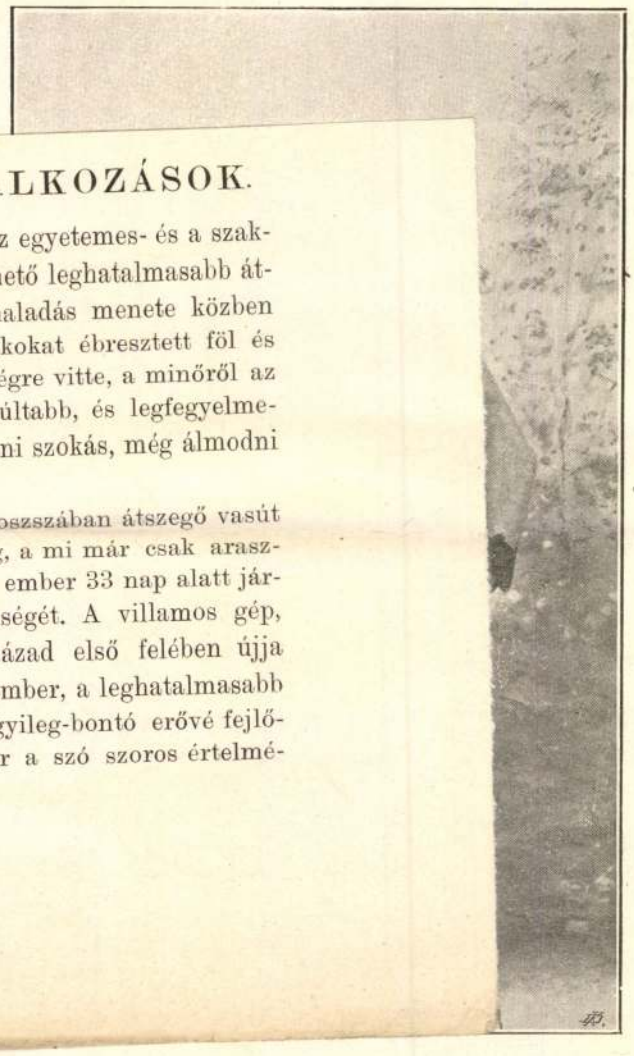

NAGYKUNSÁGI SZÁMADÓ-GULYÁS.

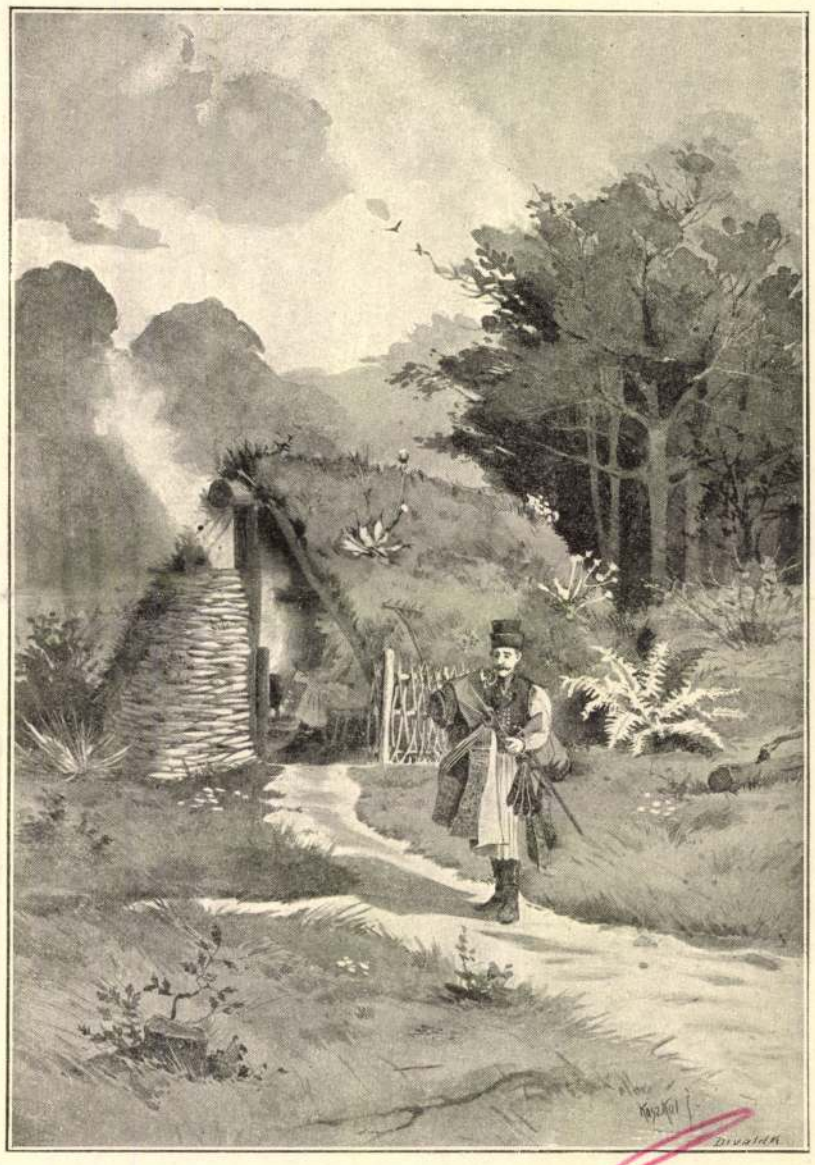

PUTRI A DOBOS TERÜLETÉN.

HERMAN OTTÓ «ŐSFOGLALKOZÁSOK» CZIMŰ ÚJ KÖNYVÉBŐL.

AZ ŐSFOGLALKOZÁSOK.

A XIX. század, mely az egyetemes- és a szakismeret terén a képzelhető leghatalmasabb átalakulásokat szülte, a haladás menete közben új meg új tudományszakokat ébresztett föl és legtöbbjét oly tökéletességre vitte, a minőről az elmúlt századok legtanúltabb, és legfegyelmezettebb fői, mint mondani szokás, még álmodni sem mertek volna.

Csupán a Szibériát hosszában átszegő vasút befejezése hiányzik még, a mi már csak arasznyi idő kérdése, és az ember 33 nap alatt járhatja be a föld kerekségét. A villamos gép, melynek szikráit a század első felében újja bütykével csalta ki az ember, a leghatalmasabb világító-, hajtó- és vegyileg-bontó erővé fejlődött ki; a gyönge ember a szó szoros értelmében az ég villámát fogta igájába s kényszerítő szolgálattételre. Modern csillagvizsgáló tornyok hatalmas teleszkópjai megnyitják az ember szeme előtt az égbolt végtelenségét, a hol új meg új világokat födöz fel. A szineire fölbontott fénysugár elárulja az égitestek alkotó részeit, és Röngten X sugara megteszi azt a csodát, hogy nemcsak a deszkán, hanem saját testünkön is átláthatunk! S a midőn mindez és még száz más dolog történik, a fejlődés menete elsodorja, eltörli mindazt, a mi múlt idők öröksége, ugyanekkor elsöpri a népiest is tárgyában, szokásában és egész szellemében. Az ember mintha egyszerre meghökkenne; igen! mert bármily sokra vitte a hatások felismerésében és kihasználásában, a lényeg, a végső ok, saját énje, a múltra és jövendőre nézve titok; — már pedig, hogy minden tudásával, egész szellemi haladásával alapjában véve ezt a titkot ostromolja, ez kétségtelen.

Igazán, mintegy a tizenkettedik órában lendült föl, sőt mondhatni született meg, az ethnografia, a népekről szóló ismeret tudománya, a szó magasabb értelmében véve. Még nem oly rég ideje, hogy az ethnografia csupán tárgyi irányú s az ethnografus nem sokkal több volt, különösségek és furcsaságok gyüjtőjénél. De szakasztottan úgy, a mint az ember a föld rétegzeteiben található őslények maradványait kapcsolatba hozza az élőkkel s kimutatni igyekszik a fejlődés és leszármazás menetét, úgy teszen a föld legifjabb rétegeiből kikerülő oly maradványokkal is, a melyek magára az emberre — testére, élete módjára, szokására, fegyverére, szerszámjára — vonatkoznak; ezeket is kapcsolatba igyekszik hozni az emberi társadalom most folyó életével s ennek minden föltételével; végső czélja itt is a fejlődés menetének, a leszármazásnak lehető kimutatása.

De nemcsak a tárgyi részre szorítkozik. A mióta világos fők — nálunk legelsőnek Révay Miklós — rámutattak és be is bizonyították, hogy a nyelvek fejlődnek és átalakulnak, csak idő kérdésévé vált annak az eszmemenetnek a születése, hogy a tiszta népies szellem alkotásai szintén fejlődésnek eredményei; és valamint a nyelv, alkotása szerint, jellemző a népre, melynek tulajdona, úgy a népelme minden szüleménye is jellemző sajátosságokkal bir; ezeknek beható kutatását és földerítését szolgálja a legifjabb tudománynak, az angolul u. n *folklore*, vagyis a *néplélek tana*.

Az egy bizonyos nyelvbe átvett idegen szó sokszor kimutatja, még pedig messze multakra is, annak a népnek, a mely a nyelvet ma beszéli, érintkezését más népekkel; a néplélek legközvetlenebb és legjellemzőbb szüleményei, mint a mese, a példabeszéd, a szólásmód, legtöbbször sok népnek közös kincsei; ezért a legfőbb, a mit keresünk, az: mi légyen valamely népnek teljesen sajátja? a mit pedig már a közkincsből bir: hogyan idomította ezt szelleme sajátosságához illően? Ez a gondolatmenet és lánczolat kalauzol át a tárgyakhoz, a melyekben — akárcsak az elme szüleményeiben — sokszor igen jellemzően nyilatkozik meg valamely nép vagy nemzet sajátossága; a fölismert sajátosság pedig itt is a legbiztosabb kalauz, ha arról van szó, hogy a nemzetet fölismerjük, messze múltakban való érintkezéseit, néha vándorlásainak útait kimutassuk. A használati tárgyak feladata és ehhez mért szerkezete fölfedi letünt nemzedékek eszességét; az e tárgyakra rávezetett, sokszor rápazarolt ékítmény fölfedi e nemzedékek szépérzékét, az ebben rejlő sajátosságot. Az előbbi megfelel a nyelvhasználatnak, a mint azt az élet követeli; az utóbbi a népélet megnyilatkozásának mesében, dalban és bölcsességének fokmérőjében: a példabeszédben.

Minálunk ezek az irányzatok ébredő félben vannak s a tárgyi részt a magyar nép ősfoglalkozásainak terén az 1896-iki ezredévi kiállítás alkalmából Herman Ottó mutatta be, még pedig a népies halászat és a pásztorélet köréből, oly formában, mely a külföldi jurytagok figyelmét is felköltötte.

A «Vasárnapi Ujság» olvasóinak emlékezetében van az a tüzetes ismertetés, melyet a «Magyar Halászat Könyve» megjelenése alkalmából adtunk; ezt a részt tehát ezúttal mellőzzük, adva azonban némelyeket a magyar pásztoréletből, annak a könyvnek fonalán, mely *Herman* Ottó tollából és számos rajzzal ékesítve «*Ősfoglalkozások*» czíme alatt most jelent meg, mint különben része a kiállítási főjelentésnek; de némelyekkel megpótolva, mint külön kiadvány is.

A magyar pásztorélet ősinek vehető tárgyi részéről nem emlékezett meg eddig semmiféle irodalom, mert nem is kutatta senki; ezért ez, ismeretünk mai állásában, egymagára álló tipus s az marad mindaddig, a míg az összehasonlító kutatás nem derít föl rokonokat. A Nagykunság számadó-gulyása szűrös-gatyás öltözetében hatalmas szál ember s bármely világtáj felé keresünk valami rokon pásztor tipust, hozzáfoghatót nem találunk. A nagy *Ecseg* pusztát vallja hazájának, inkább birodalmának a számadó-gulyás, hol az ő és a csikósgazda *kontyos kunyhója* áll.

A csikós és a bojtárság nyári időben még felkötögeti a bocskort, néhol *csusza* a neve, melyet az ősi *tőrökkel* maga készít el s mely azonos azokkal a történetelőtti időkből származó csuszákkal, a melyek nagy ritkán a turfarétegekből kerülnek napfényre. A nagykunsági szikeseken kerül még a kupáncsos *pásztorkészség* — máshol *szer* — is, melynek csontkupáncsai népvándorláskorbeli diszítést mutatnak; részei: a

Koszpek József - tojásfestő 1997. márc. 20. Zalai Hírlap

A lópatkolás egyszerűbb...

Kocsikovácsnak tanult a fantasztikus világrekordokkal büszkélkedő, fehérvári „tojáskovács"

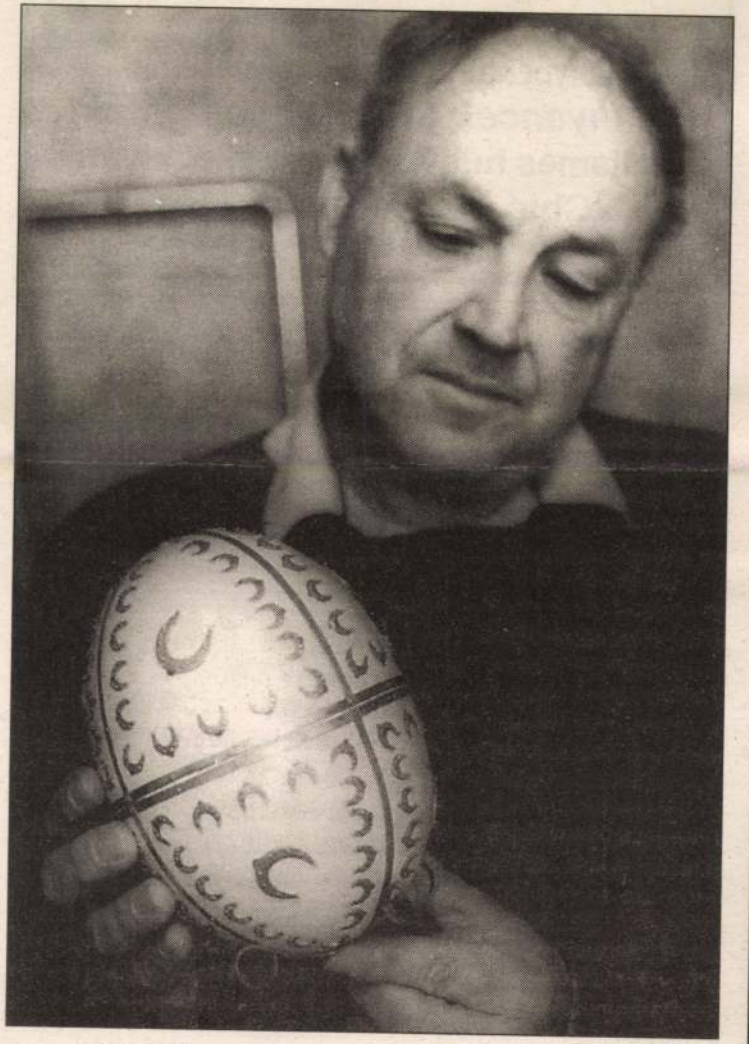

A bőröndből egymás után kerülnek elő a féltve óvott-őrzött, törékeny szépségű kincsek: a világrekorder tojások.

Mert ilyenekből kérem itt bizony több is akad. Az első igazi remekmű, az óriási strucctojás még 1995-ben került be a különleges rekordokat számon tartó Guiness-könyvbe: pontosan 1119 apró patkót szegelt rá végtelen türelemmel a székesfehérvári *Koszpek József*. A „tojáskovács" azóta új csúcsokat állított fel azoknak, akik esetleg követni próbálják őt.

Egy kacsatojásra 146, egy papagáj igencsak kicsiny tojására 34, egy galambéra pedig 89 patkót „vert" Koszpek úr — benne is van a neve az idei, meg persze a tavalyi kötetben is —, aki először 1985-ben próbálkozott a tojáspatkolással. Az akkor még létező Leg-leg-leg műsorba jelentkezett, és sikerült is túlszárnyalnia ottani vetélytársát. Valaki később megvásárolta ezt az első tojást, és a pápának ajándékozta — azóta a vatikáni múzeumban őrzik.

Az elmúlt évek alatt Koszpek úr művészi tökélyre fejlesztette a mesterséget, ami persze számára nem volt egészen újdonság. Kovács-dinasztiába született, maga is patkoló és kocsikovácsnak tanult. Amíg megvolt, bátyjával együtt édesapja műhelyében dolgozott a szakmában — erről fénykép is tanúskodik. Lovat patkolni bizony egyszerűbb — mondja, miközben a szebbnél szebb tojásokat nézegetjük.

Amikor megérkezik az alapanyag — a különlegességeket ismerősök hozták-hozzák, éppen most kapott négy strucctojást Kenyából —, előbb kifújja a tojásokat, majd szárítja őket hosszú ideig, aztán kezdődhet a patkolás. Mindenféle szárnyas tojását kipróbálta már a mester: fácán és gyöngytyúk, fecske és pinty, kakadu és emu „terméséen" díszelegnek a körömnyi patkók, amelyeket Koszpek úr — igazi kovácshoz méltón — természetesen maga készít. Ahogyan a szegeket is, az apró üllőn a konyhaasztalon berendezett mini műhelyben. Itt tölti szabadideje nagyobb részét, ami persze érthető, ha meggondoljuk, hogy az a bizonyos strucctojás — meg persze a hozzávalók — több, mint kétezer órányi munkával készült el. Koszpek úr nemcsak patkol: van néhány szép pántolt tikmonya is, sőt, egy zenélő tojással is büszkélkedhet. Az utóbbi időben pedig aranyművesként jeleskedik: feleségének kovácsolt fülbevalót — persze patkó formájút...

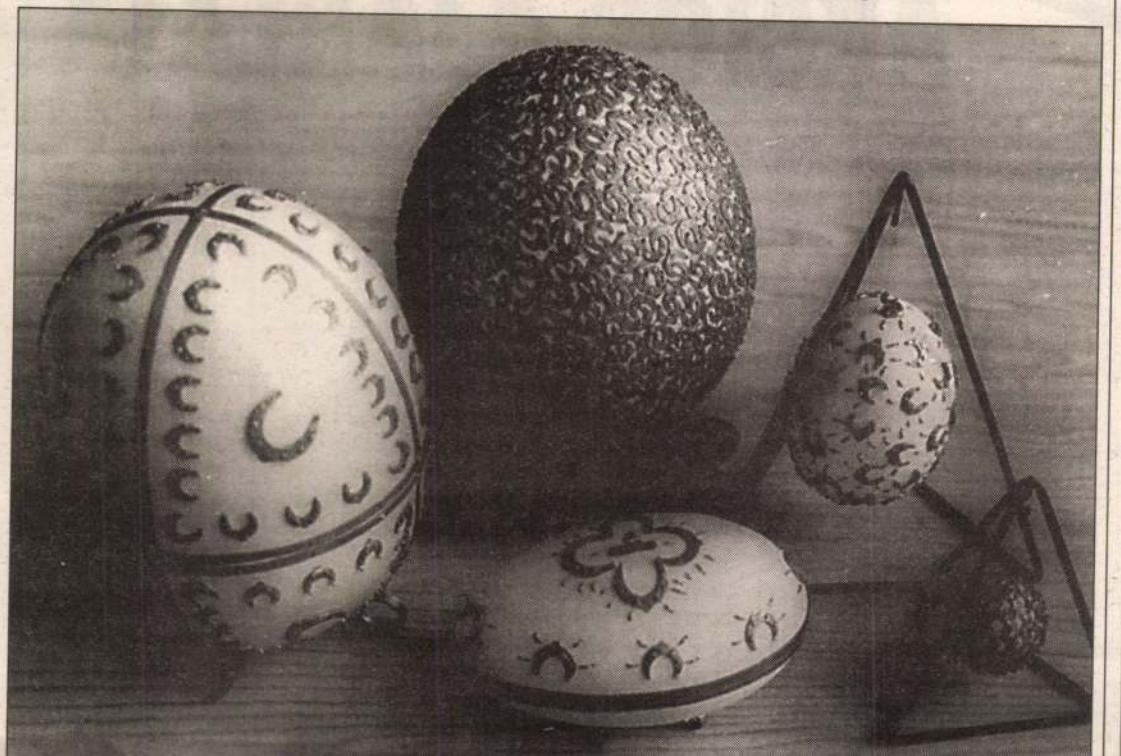

MITSUBISHI MOTORS

Mielőtt gépkocsivásárlásról dönt, számoljon velünk!

MITSUBISHI személy- és haszongépjárművek teljes választéka.
Kedvező hitel és részletvásárlási feltételekkel.

Péter Tibor és Fia Kft.
Zalaegerszeg, Kaszaházi u. 45. Telefon/fax: 92/326-853

Chio és **Hungária**

a megbízható márkák!

Az ünnepi asztalról sem hiányozhatnak kiváló termékeink!

Az ínyencek Chio-t ropogtatnak!

Kellemes húsvéti ünnepeket kíván a Chio Magyarország Kft.

Zalaegerszeg, Zrínyi u. 105. Telefon/fax: 92/324-134

LA SZUPERMARKET

AKCIÓS AJÁNLATA

1 kg	107 Ft
1 db	6.50 Ft
0.5 l	75 + ü. Ft
1 l	64 Ft
1 l	119 Ft
2 l	99 Ft
350 g	59 Ft
200 g	39 Ft
250 g	99 Ft
250 g	149 Ft
1 kg	119 Ft
1 db	89 Ft
arabok 825 g	199 Ft
1 csom.	459 Ft

FRISS MINŐSÉGI HÚSAINKBÓL:

• Füstölt kötözött lapocka	789 Ft/kg
• Füstölt darabolt tarja	799 Ft/kg
• Füstölt comb	799 Ft/kg
• Füstölt csülök	479 Ft/kg
• Bonus sonka	499 Ft/kg
• Fóliás főtt füstölt pulyka alsócomb	369 Ft/kg
• Marhacomb nagy csomag	549 Ft
• Marhaborda nagy csomag	299 Ft
• Marhagulyás nagy csomag	489 Ft

SZUPER ÁRAK AZ „ÍNYENCEK SZIGETÉN”:

• Vitamin szendvics		79 Ft
• Tepertőkrém	100 g	29 Ft
• Párizsi	100 g	31 Ft
• Füstölt, főtt, bőrös lapocka	100 g	85 Ft
• Edami paladin sajt	100 g	99 Ft

Integrál-M

Húsvéti bevásárlásnál is számoljon velünk!

Finomliszt	55 Ft/kg-tól	ZALAHÚS termékek:	
Kristálycukor 1 kg-os	106 Ft	Göcseji párizsi	319 Ft/kg
Étolaj Vénusz	195 Ft	Virsli	445 Ft/kg
Rizs	121 Ft/kg-tól	Soproni, Olasz felv.	558 Ft/kg
Ráma margarin ❒ 250 g	79 Ft	Zala felvágott	550 Ft/kg
Merido Mocca 250 g	277 Ft	Háztartási keksz 200 g	50 Ft
Mary-Ker spagetti 400 g	67 Ft	„Takarékos” keksz 250 g	52 Ft
Mary-Ker fodros nagy ❒ 500 g	83 Ft	Completta ut. t. 200 g	239 Ft
Univer majonéz 80 g	49 Ft	Milka csoki 100 g 6 íz	132 Ft
K.félegyházi torma 200 g	99 Ft	Autós, Lottó, Eperjó,	
Citromlé 1 l	79 Ft	Kapucíner sz.	27 Ft
Coca, Fanta, Sprite 2 l	107 Ft+ üveg	Negró meggyes, mézes 100 g	40 Ft
Gold almaital 1 l	69 Ft	Narancs	140 Ft/kg
Gold szőlőital 1 l	69 Ft	PINI termékek:	
Löncshús 400 g	99 Ft	Lecsókolbász	309 Ft/kg
Sertésmájkrém	23 Ft	Soproni felv.	497 Ft/kg
Pepsi-Cola 2 l	99 Ft+ üveg	Papírzsebkendő 100 db	66 Ft
Mustár üveges 400 ml	76 Ft	WC-papír 2 tekercses	41 Ft
Ketchup 500 g	181 Ft	WC-papír 12 tekercses	229 Ft

és még számtalan termék kedvező áron

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-48,340-726
1974 JUN 30
Vas Népe
Koszoms János

1021

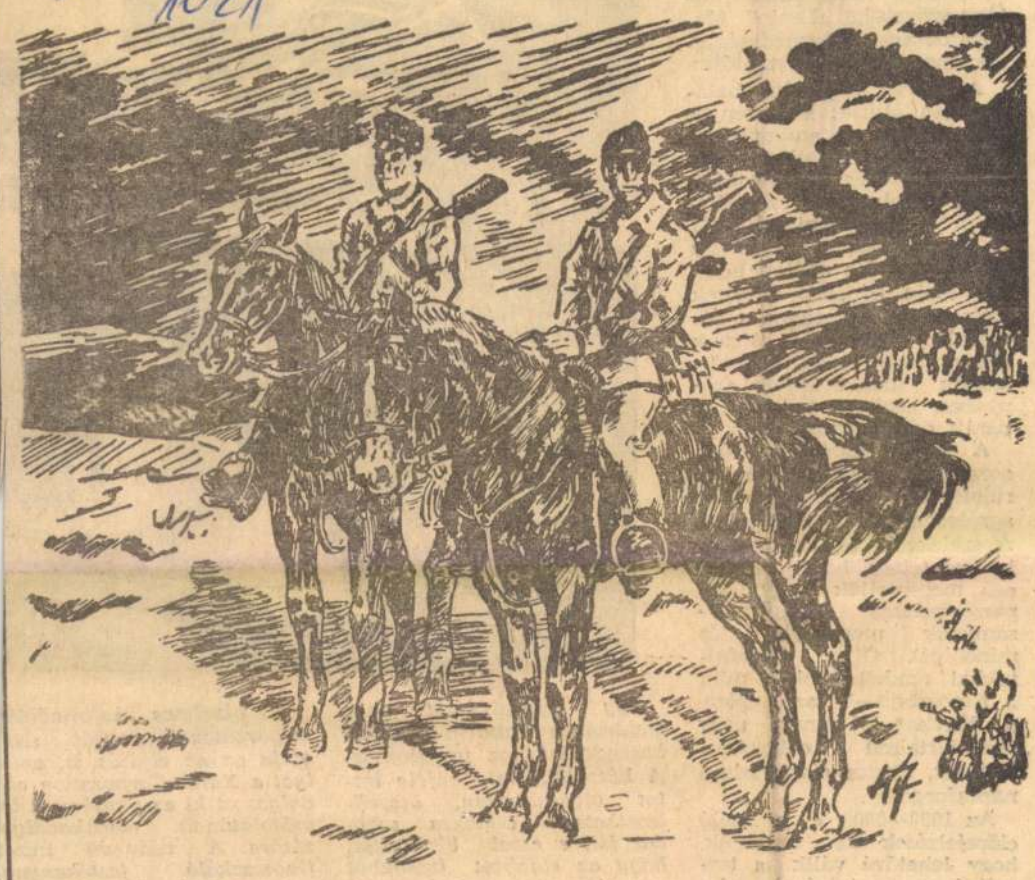

Szolgálatban a lovas járőr.

Koszoms János rajza

meg teljesebb [illegible] szükséges.

Nyikolaj Alekszandrov, az Össz-szövetségi „Lenin" Mezőgazdasági Közgazdaságtudományi Intézet igazgatója:

A szovjet tudomány határozottan állítja: nem fenyegeti éhínség az emberiséget. Annyi felhasználatlan tartalék van még a világon!

Mi a helyzet a Szovjetunió táplálékellátásával? A mezőgazdasági termelés évi növekedése mellett hosszú ideig képesek vagyunk tartani, sőt gyorsítani a növekedés ütemét. Bízunk abban, hogy saját szükségleteink kielégítésének arányában segíteni tudunk a baráti országoknak is.

A szovjet tudósok kidolgozták az ország számos területének legalkalmasabb agrotechnikai módszereit. A szelekció eredményei lehetővé tették, hogy jelentősen megemeljük egy sor mezőgazdasági termék hozamának mennyiségét és minőségét. Olyan búzafajtákkal rendelkezünk, mint a Bezosztaja—1, az Auróra, a Kavkaz. Vannak nagy cukortartalmú cukorrépafajtáink, magas olajtartalmú napraforgóink.

Az 1990—2000. évre szóló előrejelzések azt mutatják, hogy lehetővé válik a termékek mennyiségének jelentős növelése az egységnyi

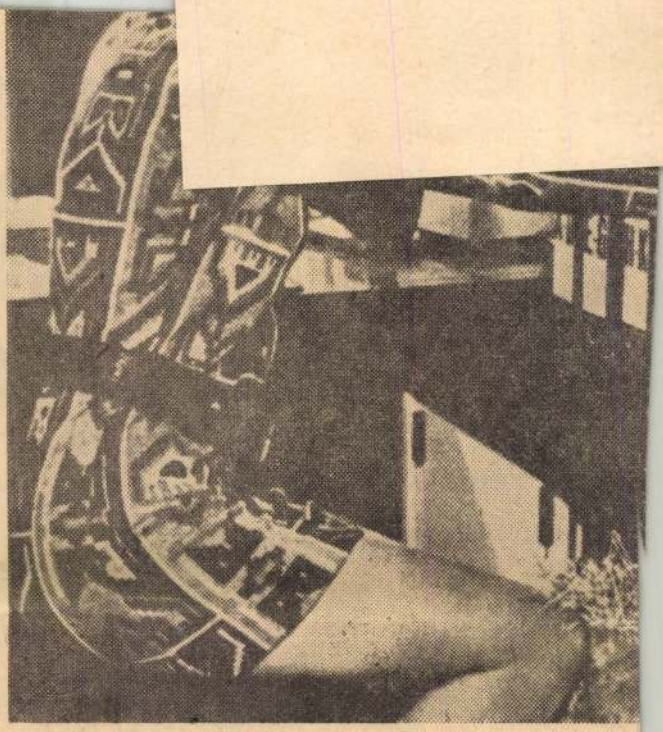

Egy nyugatnémet gyár elektromos iratmegsemmisítő berendezést hoz forgalomba. A készülék mindenféle iratot olvashatatlan, összeilleszthetetlen csíkokra szabdal fel, s ezzel bizonyítja, hogy az eldobott írásokból semmiféle információ se kerülhessen avatatlan kezekbe.

A bizalmas információ megőrzésének célját szolgálja az az eljárás is, amelyet a Xerox-Corporation cég dolgozott ki az okmányok lemásolásának megakadályozására. A védendő iratot fluoreszkáló festékanyag-oldattal kell bepermetezni, ami nem teszi olvashatatlan-

Koszorus Márta

polg. isk. rajztanári oklevél

Ferképzomfoisk vk

1935-36. 86. l.

muzealis tárgyak leírása) miért hiányzik a Múzeumi és Könyvtári Értesítő, amely folyóirat minden ízében ide tartozik? Reinhardnak Vollständige *Wappenkunst* cz. műve meg mit keres az iparművészeti csoportban (320. l.)? Vagy mit keres Bessenyei György Esztergházi vigasságok (és nem *vígságok)* cz. műve a *Szinház. Zene* alosztályban, mikor az nem színmű? És miért vesz fel külön *Szinház* csoportot, mikor a színműveket már a Szépirodalom csoportba sorozta (6. l.)? Viszont Pekhatának a Bpesten felállitandó *játékszinről* szóló műve (327. l.) miért van a *Sport* csoportban, mikor az a *Szinház* alosztályba való? A 363. lapon az alosztály csoportjainak fölsorolásából a növény- és állattan mellől kimaradt az *ásványtan;* pedig ilyen tárgyú

czímjegyzékek is ilyen gondatlanul
letesen lesznek szerkesztve, akko
lesz azokat ki sem adni. De szere
hogy a t. könyvtáros úr ezek elké
kiadása előtt át fogja tanulmányozn
Zoltánnak «A könyvtártan alapv
kitünő művét s a Petrik Bibliogra
Magyar Könyvészetét, s a pótczím
jobbak lesznek, mint ez a kötet.

Harsán

Válasz a birálatra.

Katalógus, melyben annyi hiba va
nyit Harsányi István, a katalógu
feltüntet, semmi esetre sem érdeme
szas birálatot. E szokatlan kitünte

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Népszava

1956 JAN 8

4 RIPORT — 4 BERUHÁZÁSRÓL

„Város" a fővárosban

Részlet a lágymányosi lakótelepről. Tervező: Azbej Sándor és Körner József

»Város« épül a fővárosban, 15—20 000 új lakó befogadására készülnek a lágymányosi lakótelep korszerű, most épülő lakásai. 738 lakás készül el az építkezés első ütemében, a további három ütemben pedig újabb, mintegy 5600 lakás. A munka már néhány hónap óta folyik a Petőfi híd budai hídfőjének a környékén.

Hallgassuk meg a tervezőket: Azbej Sándort és Körner Józsefet, a Lakóépülettervező Vállalat mérnökeit.

— A sok ezer lakás tervezésének legfőbb szempontja az volt, hogy olyanokat építsünk, amelyekben lakóik valódi otthonra találnak. A lakótelep középpontjában épülő toronyház 14 emeletes, a lakóházak általában öt-hat emeletesek lesznek. Az egy-, két- és háromszobás összkomfortos lakások mellett úgynevezett »másfélszobás« lakásokat is építünk. Ezek lakószobából és egy kisebb — gyermekszobának vagy hálófülkének alkalmas — helyiségből állnak. Csaknem minden lakáshoz erkély is tartozik. A földszinten üzletek egész sora áll majd a lakók rendelkezésére. Két óvoda, két bölcsőde és két 12 tantermes iskola biztosítja a gyermekek kifogástalan ellátását, nevelését.

— A házak egy részébe újszerű fűtést vezetünk be. A Kelenföldi Erőműből vezetik a lakótelepre a gőzt és a meleg levegőt. A meleg levegőt a lakások előszobáinak kettős mennyezete között elhelyezett ventillátor hajtja a lakószobákba, a falba épített rabitzcsatornákon át. A szobákban tehát nem lesznek radiátorok, csupán egy-két — szellőzőhöz hasonló — nyílás. A szobákat egyszerű kapcsolóberendezéssel lehet együtt vagy külön-külön a fűtésbe bekapcsolni. A hőmérséklet tetszés szerint szabályozható.

PAUL VER

Fehé

(A nagy
60. évfo

Fehér
fényl
s össz
lomb
halk

Te dr

A tó
mint
mélyé
vén f
szél b

Almo

Égből
nagy
s kék
csillag
rezdit

Oh óra!... szent!...

Tóth Árpád fordítása

nűve

özt szerepel
rumplitisztító
lajfestménye.
égét válasz-
lytól Arany
gányok című
szített illusztr-
k a sorozat-
tott-tús tech-
Illusztrációi-
ralamint friss
stői előadás
ltette fel a kí-
lmét. *Kiricsi*
dvin, Scheer
nos, Drasko-
egy kisiny,
tájképét ér-
ztelés, hogy
ékba küldött
evezetes kül-
bb darabja
amely az
a képzőmű-

kínai elvtársaknak. A képeket Csang Yang-hszi választotta ki a tárlat anyagából.

vészeti körök országos kiállításán is szerepelt.

(n. gy.)

MOLNÁR ZOLTÁN:

NEHÉZ PERCEK

Csak ennek az útnak vége legyen... Úgy tűnt előttünk, hogy minden jobb volna, mint ez a menetelés. Sédy kétségbeesetten emelgette megrándult lábát, arcán, karján, combján érezte a horzsolásokat és zúzódásokat. Már az is megfordult a fejében, hogy jönnének in-

Uszta felállt, felkapaszkodott a kőrteléhoz, látcsővel nézett körül a tájon. Mindenfelé lovakat legeltettek. Német katonák csoportjait lehetett látni. Az úton autó haladt. Németek erre-arra, fegyvert tisztítottak, vagy mostak a horhosban folyó kis patak partján,

kodva hajoltak be néha, hogy lássák, mi folyik a kör közepén?

Mindenki arra gondolt, hogy ezt a nagy csoportot jó volna minél messzebbre elkerülni. De Halavács ment a szélen az első sorban, őrajta múlott az irány s ő kissé eltúlozva hajtotta végre a parancsot. Hiába

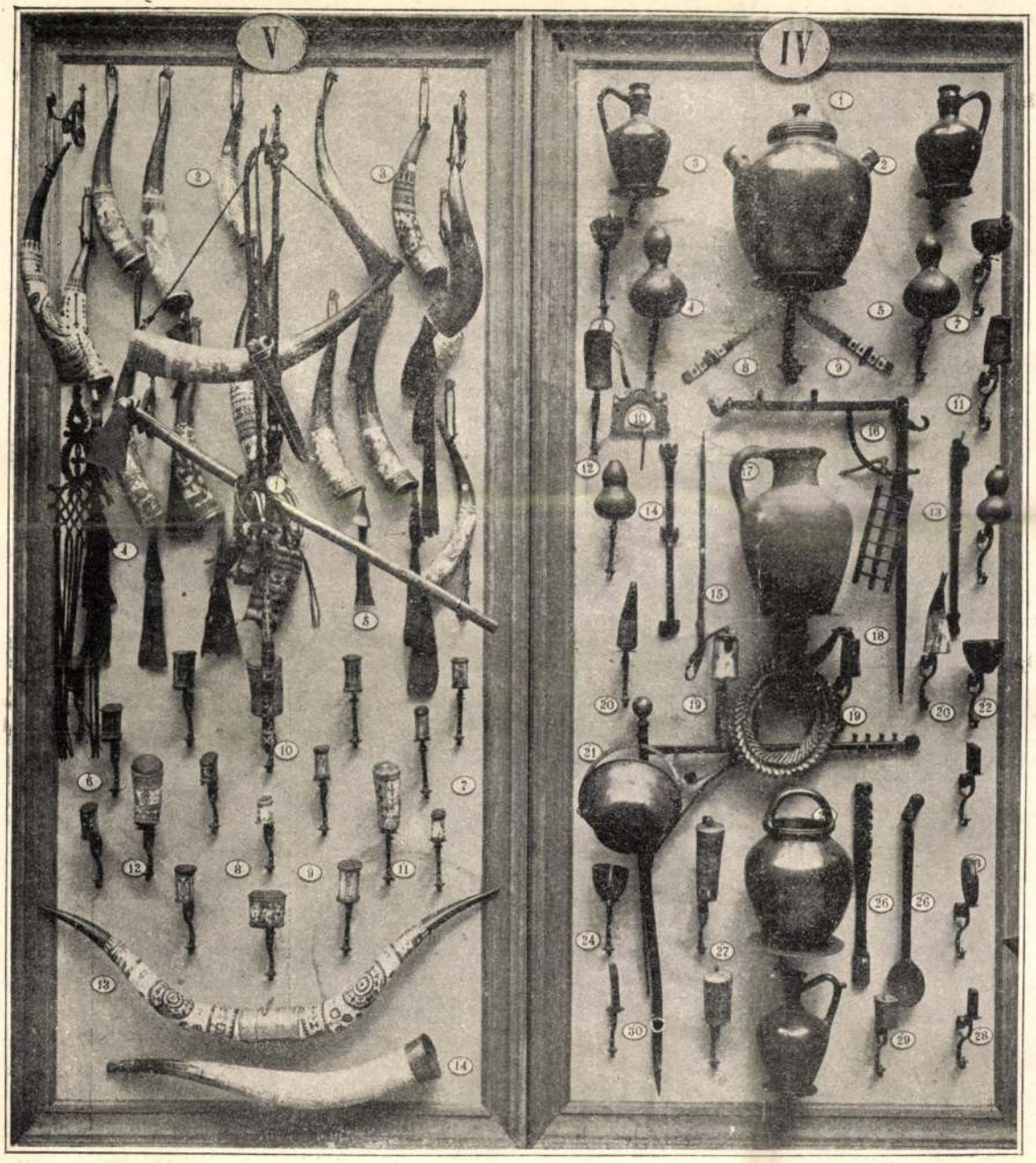

Magyar pásztorok tárgyai.

Egyik képünk bemutatja a balatoni őshalászokat a Zala folyó torkolatában; a másik a Hortobágy egyik körűlárkolt és sánczolt teljes pásztortanyáját kunyhóval, vasalóval, ösztörűvel és az ott folyó élet képével. Mind a két kép eredeti; eddigi ismereteink szerint önálló tipusok. Ezek ahhoz a műhöz tartoznak, a melylyel a kir. magyar Természettudományi Társulat e sorok iróját megbizta.

Az itt bemutatott táblák:

IV-ik tábla. Magyar pásztorok tárgyai:

1, 2, 3, 17 és *26.* sz. Fekete edények; a kettes, urna alakú *tartó*, a 22-tes *veder*, parasztfazekas — Fazekas Lajos, Nádudvar — műve, kinek korongja még ma is *lófogon* jár;

4, 5, vésett somogyi kabakok, egy ital vizre valók;

6, 7, 22, 24, vésett ivókák különböző helyekről;

8, 9, hortobágyi «csillagos» pásztor-bicska és villa;

10, heveder csatt, csikósoktól;

11, 12, 27, sótartó tülkök Zemplénből, rézben szépen vésve;

16, igazítható szolgafa, rajta kanáltartó, az utóbbi Jakabszállás cserényeiből;

13, 14, ékes kavarók;

20, sótartók (Nagy-Szalonta);

19, «rühelő szerszám» birkák rühe ellen való kenőcstartók;

21, szolgafa vasból* kis bográcscsal, alatta mesterségesen összerakott koszorú, az úgynevezett «kutya-gerincz», mely arra való, hogy a bográcsot rátegyék, ez megálljon s az abroszt ne kormozza be;

29, Sótartó nyirfa-kéregből, melynek kötése és diszítése talál a sarkkörben dívóval (Barót.)

* A Hajdúsági pásztorok következetesen így mondják s ez meg is felel a magyar népnyelv szellemének, mely kőfejfát, kőkeresztfát és rézből való keresztvasat — a nyergen — mond s a miben ki van fejezve, hogy ezek eredetileg fából, illetőleg vasból valók voltak. *H. O.*

mely talán így fejezhető ki legjobban: az ősi eredetű munkakörökben minden nép, a magyar különösen, rendkívül konzervativ és csak nyilvánvaló, nagy haszon birja rá, hogy valamely őseredetű fogástól, szerszámtól elállva, új módhoz, új szerszámhoz folyamodjék.

Ma már semmi kétség, hogy némely szerszám, vagy annak része, azonos olyanokkal, a melyek a föld rétegeiből, mint letűnt népek vagy nemzedékek maradványai kerűlnek napvilágra és oly korból valók, a melyről nincs irott történetünk.

Ezek a még ma is népek kezén levő tárgyak tehát tulajdonképen világot vetnek letűnt korszakok iratlan viszonyaira, népek mozgalmára, érintkezésére, rokonságára; és épen ebben rejlik megokolása annak, hogy az ősfoglalkozások méltatása a történelmiek keretébe tartozik.

Világos példával kifejezve: a híres somogyi kanászbalta, mely fok nélkűl való és sajátságosan ívesedő alakú, mely mindig fegyver volt, alaki ősét a bronzkorszakot megelőző tiszta rézkorszak hasonló alkotású baltájában birja! E két véglet közé sorolhatók a fegyverűl használt összes balták, bárdok, a Botond vezér hagyományos bárdjával együtt.

A Párisba szánt ősfoglalkozási gyűjtemény új gyűjtés és a magyaron kívül ügyet vet a tótságra és oláhságra is. Egy pillantás a négy táblára szembeszökővé teszi a különbözőséget. A tárgyi részt megvilágitják *Koszkol* Jenő festőművész képei, a melyek a halász- és pásztorélet kereteit tüntetik föl s felfogásban és kivitelben elsőrendű alkotások. Egy balatoni fölvetett orrú, egy törzsből vájt hajó körűl tiz táblán a tárgyak vannak csoportositva; tiz kép adja ehhez az összefoglaló részt.

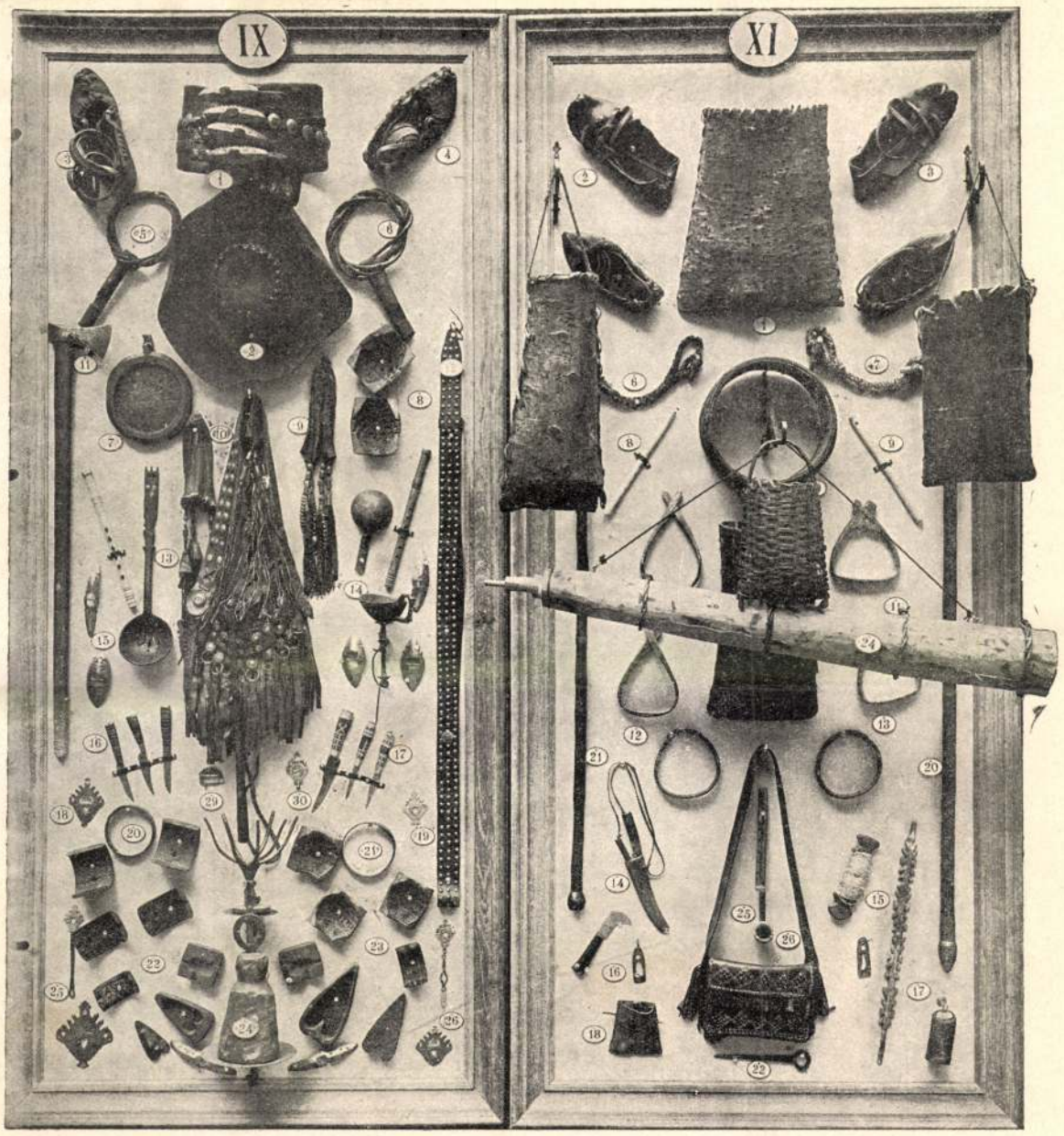

Tót pásztorok tárgyai. Oláh pásztorok tárgyai.

A PÁRISI KIÁLLÍTÁSRA KÜLDÖTT MAGYARORSZÁGI NÉPRAJZI TÁRGYAK AZ ŐSFOGLALKOZÁSOK CSOPORTJÁBÓL.

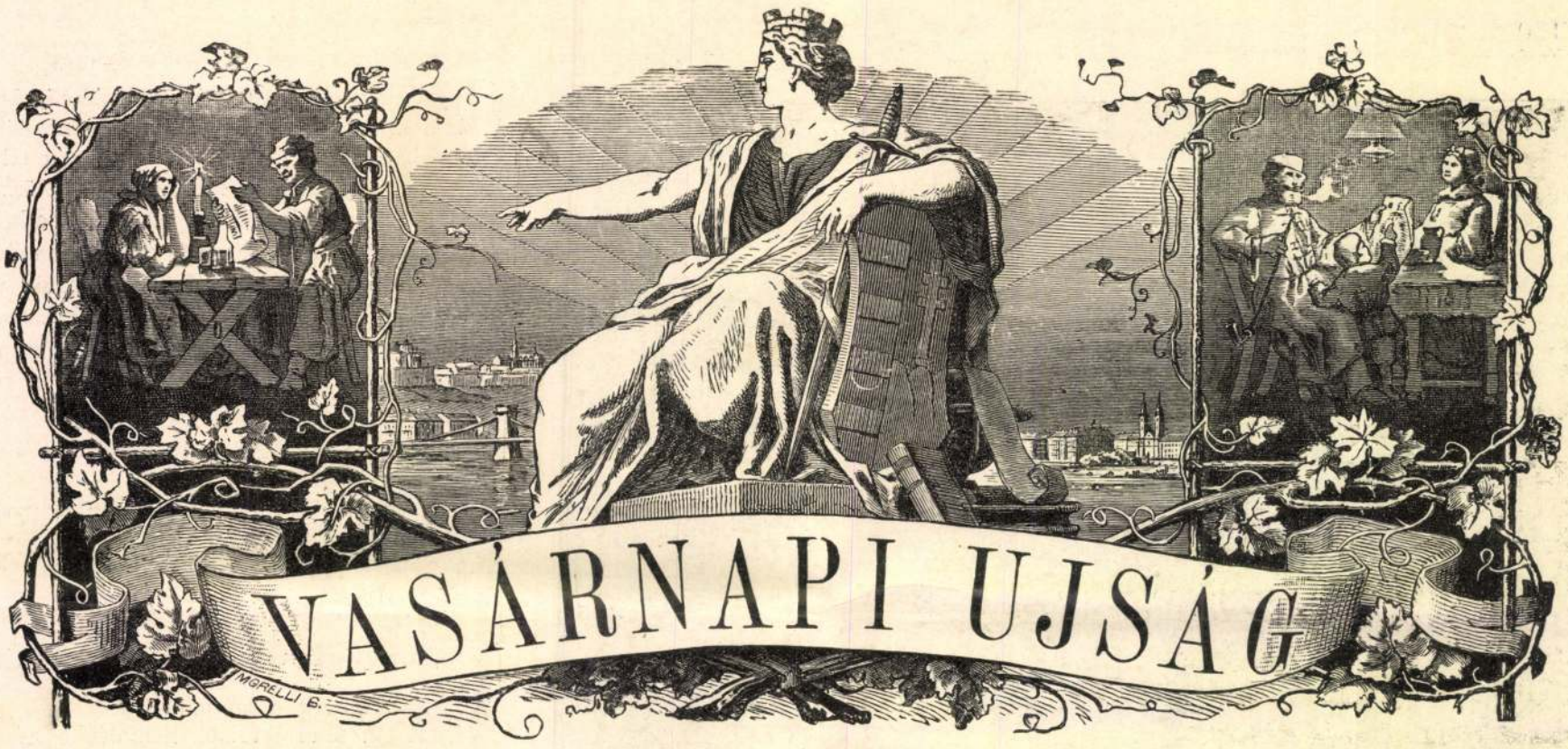

9. SZÁM. 1900. BUDAPEST, MÁRCZIUS 4. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre 24 korona, félévre 12 „ | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona, félévre 8 „ | A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona, félévre 5 „ | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

AZ ŐSFOGLALKOZÁSOKRÓL.

Az intézők úgy kivánták, hogy az idei párisi világkiállitás magyar történelmi pavillonjának egyik termében bemutassam azt, a mit ezredéves kiállításunk történelmi nagy keretében ugyane czim alatt lehető nagy arányokban egyesitettem s a mi, mint eredeti eszme, a szakkörökben is nagy méltatásra talált.

Az ősfoglalkozásokban kifejezett irányzat tulajdonképen kitágitása annak, a mit «történet» vagy «történelem» alatt értettünk és a miben a fény, a hatalom, az erőszak, a vér időrendbe fűzve foglaltatott, hatalmas családok és szereplő egyének leszármaztatásával, sorsával egyetemben.

Hovatovább mindinkább jelentkezett annak szüksége, hogy mélyebbre kell nyúlnunk, egészen odáig, a hol letünt korok «polgári» élete is folyt; és be a családi tűzhely csendjébe, a hol a népélet vesz irányt, érleli azt a hatalmat, melynek semmiféle társadalmi szervezet ellentállani nem bir, mely úgy működik, mint a «lassú víz (mely) partot mos.»

Így fogva fel a dolgot, természetes, hogy legott fontosságot öltenek valamely nemzetnek foglalkozási körei is; annál nagyobbat, minél bizonyosabb, hogy szerző, vagy tenyésztő működésük volt az, a mely a hatalomnak megadta eszközeit. És így juthatunk el — vagy le — egészen a pásztoréletig, a halászatig, melyeknek fontossága mellett történelmi okmányaink ezrei szólanak, lévén az állattenyésztés és halászat vagyon és közszükség fedezésének forrása s mint ilyen ősi soron, tehát ősfoglalkozás.

A vadászatot nem vettem fel, mert az eredettől fogva vagy védelem, vagy — különösen a történelmi korszakokban — kedvtelés és előjog természetével birt; ősi, népies elemei már igen nehezen vehetők ki.

De van még egy más ok is, mely az ősfoglalkozásoknak nagy jelentőséget kölcsönöz s a

Koszkol Jenő festménye.

BALATONI HALÁSZOK A ZALA FOLYÓ TORKOLATÁBAN.

EMLÉKLAP HERMAN OTTÓ TISZTELETÉRE.

el van látva fölvenni valóval. Mert ezzel is úgy áll a dolog, mint a pénzzel: lehet kevés, lehet sok, de sohase lehet elég. Egy szép herczegasszonyról, a kinek a házi dolgait a nyilvánosság elé sodorta a botrány szele, kiderült, hogy háromezer pár keztyűt rendelt egyszerre. Legalább ennyinek az árát követelte rajta a szállítója. A szép herczegasszony tehát elég alaposan gondoskodott róla, hogy keskeny, finom keze fehérsége meg legyen óva az időjárás viszontagságaitól. A királyleányok, fejedelemasszonyok egyáltalában nem panaszkodhatnak róla, hogy «nincs a mit magukra vegyenek», ha valahová akarnak menni. Akad hála Istennek a garderobjukban igen szépen *otthoni* is, meg *kimenő* is. Európa fejedelmi asszonyai között állítólag a német császárné költ legkevesebbet ruhára, de azért még akkora sifonért nem csináltak a világon, a melyikbe beleférne az ő «kevés ruhája». A koronás asszonyok ruhatárai egész termeket töltenek meg és az angol királyné ruháinak fölügyelőnője közjogi méltóság. Alkotmányos állás. A kormány előterjesztésére nevezik ki és ha bukik a kormány, vége az, dicsőségének is. Az is tradiczió, hogy ezt a czímet lehetőleg főrangú családból való nő kapja meg, többnyire valamelyik miniszter felesége. Czimet értünk, mert munkával nem igen jár ez a hivatal. Pedig, hogy egy ilyen fejedelmi ruhatáron van mit őrizni, egy képünkből is láthatja az olvasó. Ez a kép Mária Terézia spanyol herczegnőnek, a spanyol király nővérének, Ferdinánd bajor herczeg menyasszonyának a ruhatára. Egy hatalmas terem, tele a szabóművészet selyem-, bársony- és csipkeremekeivel. Ha csak egy kis igazság is van a Lavedan csipős mondásában, akkor a karcsú spanyol herczegnőnek a legboldogabb menyasszonynak kell lennie az egész világon. De azért, hála Istennek, vannak egészen boldog menyasszonyok kisebb kelengyével is.

EMLÉKLAP HERMAN OTTÓ TISZTELETÉRE.

Herman Ottó, érdemes tudósunk, — a legérdemesebbek egyike — nem régiben töltötte be életének hetvenedik esztendejét. Ez alkalomból az országos ornithológiai központ munkatársai és alkalmazottai egy művészi kivitelü emléklappal lepték meg köztiszteletnek örvendő vezéröket. A kép Herman Ottó egész tudományos munkásságának a szimboluma. Jelképezve van rajta a pásztorélet, a halászat, a madárvilág, a pók, szóval minden, a mivel Herman behatóan foglalkozott. Koszkol Jenő festette ezt a szép képet, melynek kicsinyített mását olvasóinknak is bemutatjuk, a kiknek nem egy alkalommal volt részök benne, hogy Herman Ottó czikkeiben gyönyörködjenek.

MELEGEDŐK.

Azt mondja a czigány, hogy hét tél se ér föl egy nyárral. A szegény embernek a nyár a barátja, a tél az ellensége. A nyár leolvasztja a szivéről a gondot, a tél meg ráfagyasztja. A czigány mondja, tehát el kell hinni. Nem mintha a czigány szava szentirás lenne. De mert szegénységről van szó és ebben a czigány szakértő, akár a malaczlopásban.

Hát bizonyos, hogy nem a tél a legbarátságosabb évszak. Télen hideg van és a gondviselés csak a medvét látta el télikabáttal, egy nagy csomó emberről megfeledkezett. Igy azután ezekről azoknak kell gondoskodniok, a kiknek — van télikabátjuk, sőt bundájuk is van. A téli nap hideg világosságához az emberi irgalmasságnak kell hozzápótolnia a meleget. A mikor leghidegebb van körülöttünk, keil, hogy a legnagyobb legyen a melegség bennünk. A lelkünkben.

És igazságtalanság lenne, ha olyan roszak lennénk magunkhoz, hogy letagadnánk minden jóságunkat. Az irgalom tűzhelye Budapesten nincsen fütőszer nélkül. A kiknek nem kell fázniuk, gondolnak azokra, a kiknek nincs minél melegedniök. Egész csomó jótékony intézmény teljesiti az ő nemes hivatását a magyar fővárosban. Az *ingyen-kenyér* meg az *ingyen-tej* intézménye évek óta virul és — egyik sincs se pártfogók, se pártfogoltak hiján. Az ingyenadó bolt kapuja még nyitva sincs, már ott várakoznak a *vevők* és a *melegedő* szobák sem állanak üresen. Nem olyan elegáns a társaságuk, mint egy zsuré, de a meleg, a mely életet önt meggémberedett tagjaikba, esik nekik olyan jól, mint ezeknek Gerbaud mester édes remekei. Mert annál, hogy Kuglert egyék, fontosabb, hogy meg ne fagyjon az ember.

De nemcsak *hivatalos* melegedő helyek vannak, hanem másformák is, a melyeket nem az irgalom készitett, hanem az élelmesség fürkészett ki a nélkülözésnek. A legelegánsabb ilyen *műkedvelő* melegedő helyek a *közkönyvtárak olvasó-termei*. Ezeket szegény diákok frekventálják, mert itt, hogy melegedhessék az ember — olvasni is kell tudni. Finom melegedő hely a muzeum is, a hol az ember művészetet élvez — légfütéssel. Kevésbbé müvelt és műkedvelő melegedők kedves találkozó helye a *főposta* fütött folyosója és a vasuti várótermek. De a legszerényebb igényüek megelégszenek azzal is, ha az izzószenes vaskosárnál melengethetik dermedt ujjaikat, a melylyel a villamos sineiről olvasztják le a jeget.

Egy nehány jelenetét ezeknek a melegedőhelyeknek képben mutatjuk be az olvasónak. Adja Isten, hogy jövő télre már ezek a derék emberek is otthon, a házi tüzhelyük körül melegedhessenek. Mert az *igazi* meleg mégis csak az otthon melege.

PÁLMAI ILKA AMERIKÁBAN.

A napilapok részletesen foglalkoztak Pálmai Ilka amerikai kalandjával. Az érdekes közleményekből megtudtuk, hogy a kitünő művésznőtől egy Seefeld nevű ügyes szélhámos kétezer dollárt csalt ki — kölcsönképen. Először elegáns automobilen megkocsikáztatta, igy akarván elhitetni, hogy előkelő, jómódú, hitelképes ember; utólagosan pedig kiderült, hogy semmije sincs, a gépkocsi sem az övé s már ideát Európában is követett el hasonló csínyeket. Pálmai Ilka bepörölte és a szenzációs tárgyalás még jobban rávonta a new-yorki közönség figyelmét, mint az a kiváló művészet, melynek idehaza annyi bámulója van.

Időszerűnek tartom az amerikai automobilen ülő «Aranyos Iluskát» bemutatni. Sietek azonban megjegyezni, hogy a hirhedt mr. Seefeld nincs a társaságában. Pálmai Ilka Zöldy Marczi hegedűművész hazánkfia mellett foglal helyet, kinek tulsó szomszédja mrs. Fisher előkelő amerikai hölgy.

A HÉTRŐL.

A farsang. A farsang valamivel hosszabb lesz az idén, mint a minő átlag lenni szokott. A régiek úgy mondták volna, hogy ez a csunya leányok számára előny, mert hosszú farsang alatt ők is kaphatnak férjet, nem csak a szépek. Ma ez a mondás nem találó többé. Csunya leányok talán nincsenek is. A férjhezmenetelre pedig a farsang nem alkalom többé. Egyszerűen olyan időszaka az esztendőnek, a mikor a szokottnál többet mulatnak az emberek. Többet mulatnak pedig itt a mi mérsékeltnek csúfolt klimánk alatt azért, mert hosszúk az esték és az éjszakák, s az embereket szobai életre kényszeríti az idő.

A ki emlékszik még az elmúlt évtizedek farsangjaira, annak szemébe szökik a nagy különbség a mostani és az akkori bálok között. Ez a különbség pedig nem abban áll csupán, hogy akkor mi mulattunk, a kik jelenleg öregek vagyunk, most pedig mások élik a világukat. De áll főképen abban, hogy feszesebbekké, zártabbakká lettek a mulatságaink. Egész a nyolczvanas évek közepéig olyanok voltak nálunk a nyilvános bálok, hogy azokon származás és vallásra való tekintet nélkül minden jól nevelt és tisztességes fiatalember vagy leány lenézés veszélye nélkül megjelenhetett. A magyar társadalom nem érezte a mereven szigorú elválasztó falakat. A mágnás-osztály felserdült leányai csakúgy kivették részüket a tánczból a jogászbálon, mint a művelt középosztály vagy a vagyonosabb kereskedővilág mulatni vágyó csemetéi. Egy-egy nagy bál összehozta úgyszólván az egész országnak felnőtt fiatalságát. Ma mindez megváltozott. Az úgynevezett előkelő világ nem tartja előkelőnek, hogy az ő leányaik olyan mulatságokon is tánczoljanak, a melyek nem szigorúan zártkörűek. A valaha egységes magyar társadalom megszakadozott. Körök alakultak, a hol kinézik és betolakodónak tekintik azokat, a kiket a származás nem kvalifikál a belépésre. Mindenek felett a származás. Sajnálatára mindazoknak, a kik a társadalom egységében a nemzeti erő egyik megjelenési formáját látják.

*

A nagyon jó király. Bizonyos, hogy *Karagyorgyevics* Péterrel, a szerb királylyal szörnyen meg lesznek akadva majd a mai kor historikusai, ha az egyéniségét kell méltatniok. A trónokat rendszerint nem adják egy virágbokrétáért, de olyan szörnyűséges ára, mint az övének, alig volt még trónfoglalásnak. Egy szörnyű éjszakán esküszegő katonák kiirtottak dermesztő kegyetlenséggel egy egész királyi családot, dolgozott a revolver meg a kés és asszonyi vér is patakzott, hogy Péter úr fejére kerülhessen Szerbia koronája. E szörnyűségek világosságában Kara Gyorgye unokája úgy áll a képzelet előtt, mint egy jeges arczú zsarnok, tele véres eltökéltséggel és minden szörnyűségre való készséggel. És milyen másként fest ez a fejedelem az időbeli közelség fényében, a napi krónika intimitásának jellemző világításában. Egy ember, a ki tele van a jónak meleg vágyával, a ki semmit se becsül többre, mint a békességet és érzésében olyan demokrata, mint egy svájczi polgár. Engedni ezerszerte jobban tud, mint parancsolni, az energiájából annyira se telik, hogy kissé mozgékony természetű fiai előtt az *apai tekintélyt* meg tudja szerezni. A szerb trónörökös csínytevései fölkavarják az egész kis országot és az apjának nincs elég kemény szava arra, hogy le tudja inteni a pajkos fiatal urat. A mint hogy ez a fejedelem, a kinek a trónjáról hónapokig kellett lesikálni elődje vérét, hogy ráülhessen, nem tud megbántani senkit, de senkit. Sok adat van róla, hogy Európa legvéresebb fejedelme, az orosz czár ilyen ember. A lelke oly érzékeny és oly megindulásra hajló, mint egy leányé. És a birodalma tele van vérrel, a mit az ő nevében ontanak. Valóban igaz lehet a mondás, hogy nincs kegyetlenebb zsarnok, mint a trónra jutott gyöngeség.

*

Over-working. Van ennek magyar neve is. Úgy hivják, hogy: *halálra-dolgoztatás.* Csunya és szégyenletes zsarnokság, mert uzsoráskodás a hatalommal, kegyetlenkedés az ember legbecsesebb erőivel és visszaélés a legnemesebb jóval: a munkával. A munkát kétféle módon lehet megsérteni. Az egyik mód a tőle való irtózás, a másik a vele, általa elkövetett méltánytalanság. Az a léhább mód, ez az embertelenebb. A munka maga áldás és nemes kötelesség, de áldásos voltát és nemességét a gyümölcsöző volta adja meg. A gyümölcsözésnek pedig vannak törvényei, a melyek jogot és mértéket szabnak. Angliában a törvény kétoldalú büntetéssel sújt minden visszaélést, a mely az ember munkaereje rovására követtetett el oly módon, hogy azt mértéken túl kihasználták. Megbünteti azt, a ki mint munkaadó így bánt az alkalmazottjával, de sújtja ezt is, ha ezt az elbánást egy bizonyos időn túl hallgatag tűrte és így *bűnrészessé* vált egy jogtalanságban. Ez a törvény igen érdekes terméke annak a puritán módon szigorú fölfogásnak, a mely se kevesebbet nem fogad el, se többet nem követel a kötelesnél. Hogy Ausztriában nem egészen angolosan gondolkodnak, bizonyítja a bécsi postatakarékpénztár botrányos szenzációja, a hol a héten egy napon húsz ember, húsz hivatalnok dőlt ki, beteggé dolgoztatva, a munkából. Ez egy lelketlen szisztéma csúf kelésének a fölfakadása: kellemetlen világot vet az intézmény szellemére, a hol megtörtént. Egy takarékpénztár becsületét két hiba ölheti meg. Ha uzsoráskodik, vagy ha tékozol. Az ilyen eljárásban pedig van mind a kettőből. Ez uzsorázása is igen becses értékeknek — mert semmi se becsesebb, mint az emberi munkaerő — és tékozlása is, mert hiszen tönkreteszi. Ezért duplán súlyos ez a bécsi skandalum.

*

Egy királykisasszony ruhatára. Az egyaránt igen elmés és igen czinikus Lavedan mondta, hogy «ha azt akarod, hogy egy nő szive tele legyen boldogsággal, gondoskodj, hogy zsúfolva legyen a ruhatára.» Kétségtelen, hogy a roszszájú Lavedán inkább szolgálta a malicziát, mint az igazságot, de azért kevésbbé hazudott, mint inkább csak túlzott. A sok ruha magában még nem teszi boldoggá a nőt, de ha nem is föltétlenül szükséges a boldogsághoz, semmiesetre se fölösleges. Különben sok ruha talán nincs is a világon, legalább alig hallott még emberfia erről panaszkodni egy szép asszonyt, hogy túlontúl

KEZDŐDŐ JÉGZAJLÁS A DUNÁN.

249. Koszkol Jenő. velenczei részlet.

KMTárs. 1898. tav. kiáll

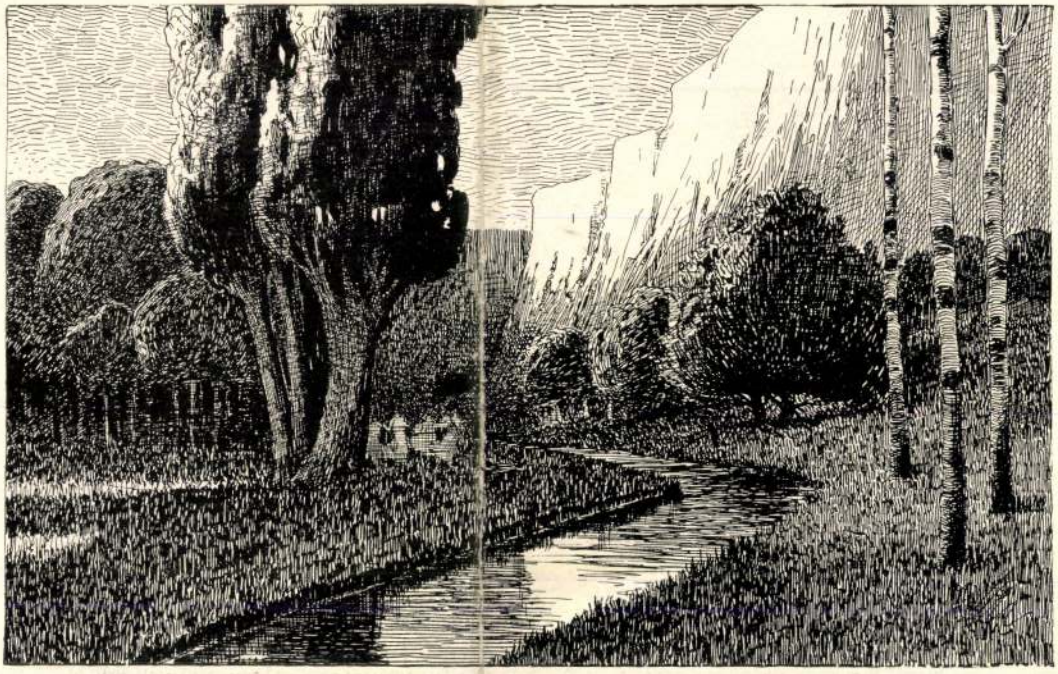

236. Tahi Antal. nyári est.

Koller utódai fényképe után.

LOBKOVITZ RUDOLF HERCZEG ÉS NEJE.

nagyon jól összhangba tudott jutni. A férfias természetű királyné is ép oly önmegtartóztató és fegyelmezett életű volt, mint a mily féktelen és végletekre hajló dobzódásaiban. Ha télen át fűtetlen szobában töltött napokat, s újjai is majd megfagytak, míg a tollat fogta, viszont följegyezték róla azt is, hogy a hessen-homburgi herczeg lakodalmára adott ebédjén negyvennyolcz tál ételt és nyolcz konfetti-pyramist adatott föl úgy, hogy utóbbiakat a lakoma végével a zenészek között osztották ki, sőt a földre szórták, s a maradékot az ablakon dobálták ki.

Más nemzedékek voltak azok, melyek a régi farsangok fáradalmait ép idegzettel és egészséges szervezettel ki tudták birni. Eláll szemünk-szánk, ha Hesseni Karolina, a «nagy őrgrófnő» leveleiből olvassuk, hogy egy, az örökös herczeg születésnapja alkalmából rendezett álarczos bál esti hat órától reggeli négy óráig tartott szakadatlanúl s azon maga a herczeg nem kevesebb, mint 160 menuettet tánczolt.

De így mulattak abban az időben mindenütt, a legmagasabb udvari körökben is, Pétervárott nem kevésbbé, mint Berlinben, hol a farsang utolsó napját a múlt században a hagyományos «rózsaszínű bál» fejezte be, melyen mindenki — urak és hölgyek egyaránt — rózsaszínű öltözetben tartoztak megjelenni. Ingerlő és festői színhatás volt ez, melyről csak akkor lehet fogalmunk, ha hozzá képzeljük a rizsportól fehérlő bájos asszonyfejeket, melyeknek művészi fésüléséről Grimm nem tartotta méltóságán alólinak egész tudományos értekezést irni.

Katalin czárnőnek a farsangot befejező híres báljain is 3—4000 ember vett részt egyszerre s 21 terem volt a vendégek fogadására berendezve. A menuetten kivül orosz, ukrajnai és egyéb tánczok is jártak, s nagy hatást tett, mikor egyszer éjfél tájban Kruse tengerészkapitány négy más fregatt-tiszttel együtt beállított matróznak öltözve, fehér egyenruhában, rózsaszín övvel és gallérral s fekete álarczban, hogy megtánczoltassák a hölgyeket. Máskor eredeti kalmuk typusok gyönyörködtették a főúri vendégeket idegenszerű arczvonásaikkal, melyek hasonlítottak az akkori legyezőkön és khinai vázákon divatozott fejekhez.

Bougainville földkörűli utazása akkortájt jelent meg s az eddig ismeretlen népek tanulmányozása divatba hozta az exotikus izlést. Mazarinné fejét díszes térképpel ékesitve jelent meg egy bálon, mig II. Frigyes porosz király öcscse, Henrik, a rheinsbergi kastélyában adott jelmezes bálján egy siami követségnek a gyermek XIV. Lajos előtt bemutatott hódoló üdvözletét allegorizálta. Egész könyvtárakat és metszetgyűjteményeket felkutattak, hogy hiven utánozzák az illető korbeli öltözeteket. A gyermekkirály szerepét a szép és fiatal Forcade kisasszony udvarhölgy töltötte be, mig a herczeg öcscse a kanczellárt ábrázolta, rengeteg parókával s négy singnyi hosszú fekete uszályú palástban, maga a herczeg Richelieu bíbornoknak volt öltözve s így tovább, a legutolsó cselédig.

Így mulattak a hajdani farsangokon, bizony meglehetős fesztelenül és szilajon engedve helyet a jókedv kirugásainak. Szerencsére azonban a rakonczátlanság ma már mindinkább kivész farsangi hagyományainkból is. De vele együtt vész annyi eredetiség is s nincs erő, a mely vissza tudná többé varázsolni azokat a tarka képeket, azt a zsibongó kedvet, melyek a múlt századok udvari és társadalmi életében még oly otthonosak voltak. *V.*

FŐÚRI ESKÜVŐ.

A lefolyt hét első napján érdekes esküvő ment végbe a budavári helyőrség templomában. Lobkovitz Rudolf herczeg, táborszernagy, budapesti hadtestparancsnok vezette oltárhoz egykori elődjének: b. Edelsheim-Gyulay Lipótnak özvegyét, Kronau Friderika asszonyt. Mind a vőlegény, mind a menyasszony eléggé ismert és tisztelt alakjai a főúri köröknek arra, hogy a közönség érdeklődése feléjük forduljon. Lobkovitz herczeg, még mielőtt budapesti kitüntető állását elfoglalta volna, mint kolozsvári hadosztályparancsnok nem csak a katonaság ragaszkodását birta, hanem a polgári osztály rokonszenvét is teljes mértékben meg tudta nyerni. Alig költözött le Erdélybe, megtanulta nyelvünket, háztartásához mindent magyar iparosoktól, magyar kereskedőktől szerzett be, s a mi annak idején az egész országban kellemes meglepetést szerzett: beleegyezett 1889-ben abba is, hogy ezredének zenekara a márczius 15-diki ünnepélyen közreműködjék.

Budapestre közvetlen elődjének: gróf Pejacsevich Miklósnak váratlan halála után (1890) jött; de alig töltött nálunk pár hónapot, már is nagyon népszerűvé tudta tenni magát kiváló egyéni tulajdonságaival. A herczeg, mint katona, szerencsésen tudja egyesíteni a szigort az igazságossággal, mint polgár pedig az ország társadalmában is díszes helyet talált magának. Lobkovitz herczeg, noha nem hazánkban született, magyar indigena s mint nagybirtokos a főrendiháznak örökös tagja. És hogy ilyennek is kivánja magát tekinteni, azzal mutatta meg, hogy az osztrák urak-házában elfoglalt hasonló minőségéről lemondott, nyelvünket elsajátitotta, kulturális törekvéseink iránt nagy érdeklődést tanusit.

Neje, *Kronau* Friderika egykor a bécsi Karl-theater bájos művésznője volt, a hatvanas évek végén pedig a budapesti Erzsébet-téri német szinházban működött, hol szeretetreméltó egyéniségével s ábrázolási módjának előkelőségével még azokat is elragadta, kik ezt a német telepet a magyar főváros közepén nem nagyon szivesen látták. Báró Edelsheim-Gyulay Lipót, a hetvenes évek elején nőül vette. Ez időtől fogva mind nagyobb szerepet játszott Budapest társas életében, s attól az időtől fogva, hogy Ő Felsége egy ünnepélyes alkalommal tüntető szivélyességgel ajánlotta karját neki, az arisztokratikus körökben is. Kronau Friderika, mint Edelsheim-Gyulay báró neje, nagy szerepet játszott a magyar főváros társadalmi életében, vezetője volt több jótékonysági egyesületnek s különösen a sport-körök emlékeznek reá, mint finom izlésű kezdeményezőre. Első férje halála után visszavonult a társas élettől; most azonban, mint Lobkovitz herczegasszony, bizonyára újra tevékeny részt fog abban venni.

Az esküvő teljes csendben, csakis a hivatalos tanúk jelenlétében ment véghez. Az olyan frigynek, melyet nem fiatalok föllobbanása, hanem egymás értékének kölcsönös felismerése és megbecsülése szül, nincsen szüksége zajos és fényes ünnepélyességekre.

DÉL-AFRIKA ARANYBÁNYÁI.

1873 elején a lydenburgi kerület főnöke azt jelentette Pretoriába, hogy a város közelében szinaranyat találtak. Erre mintegy 1500 ember erélyesen hozzálátott a drága ércz kutatásához, de midőn az ottan körül lakó sukuni néger törzsszel véres háborúba keveredtek a fehérek, azonkívül a bányászathoz jóformán senki sem értett, a dolog abban maradt. Megjegyzendő, hogy az addig folytatott munkát angol emberek végezték, kik a területet pénzen megvették. Végre 1882-ben egy angol bányász tulajdonában levő aknában — az úgynevezett Devil's Kantoorban (az Ördög-lyukban) roppant kiterjedésű arany-ereket találtak, mire aztán mindenki ásni kezdett.

Két év múlva a Kaap kerületben bizonyos Barber testvérek részvénytársulatot alakitottak, melynek tagjai egy-egy font sterlinget irtak alá, minthogy azonban a bányából havonként 3000 unczia tiszta aranyat termeltek, a részvények ára alig fél év múlva 100 font sterlingre szökött fel. Így aztán nem lehetett csodálni, hogy az «arany-láz», mely Kaliforniában oly hosszú ideig tartott, most Transzválban is kitört. Volt ember, a ki mezitláb és rongyosan jött a Kaapba, de nehány nap múlva egy gazdag «rand»-ra, vagyis aranyérre találva, ezt 50—60 ezer font sterlingen adta el. Tudomány, mivelt-

ség s jellem csak annyiban értek valamit, ha az illető a sziklás talajból jókora darab termés-aranyat tudott előhozni. Egy szóval az őrült versengés a társadalmi viszonyokat is tőből felforgatta.

Az ily körülmények közt létrejött vállalatok, részvénytársaságok és czégek számát legfeljebb a johannesburgi bányahatóság ismeri, ámbár kétségtelen, hogy több száz helyen a kormány engedélye és tudta nélkül is dolgoznak.

A boer kormány látva, hogy az ellenőrzés lehetetlenné vált, arra határozta el magát, hogy a bányákat lassanként hatalmába keríti. E czélra először is betiltotta a dinamit-gyártást, s ennek külföldről való behozatalára oly magas vámot vetett ki, hogy a kisebb bányatársulatok nem dolgozhattak. A gazdagabb bányák a dinamitot az államtól, vagyis a köztársaság gyáraiból kénytelenek venni, még pedig oly áron, mely a jövedelem nagyobb részét fölemészti.

Miután pedig az aranybányák részvényeinek túlnyomó része Angliában, illetőleg angol tőkepénzesek birtokában volt, a transzváli kormány úgy akart a dolgon segíteni, hogy a benszülött bányatulajdonosokat az angolokkal szemben különféle előnyökben részesíti, s így az idegen tőkét apránként teljesen kiszorítja. Ebből támadtak Transzválban a benszülöttek s az idegenek — Uitlander-ek — közti nézeteltérések és viszályok, melyek a most dühöngő véres háborút idézték elő.

A háború miatt a különféle bányák részvényeinek árfolyama 60—70 százalékkal alább szállt, mely veszteség a boerokat és angolokat egyformán sújtja.

A napszám, s az élelmi szerek ára oly magas, hogy most még sok oly helyen sem folyik a munka, melyek a harctérről távol esnek. Az ebből eredő kárt középszámítás szerint havonként nyolcz millió forintra becsülik, mely összegben azonban a részvények árcsökkenése nem foglaltatik.

A dél-afrikai köztársaság a marhatenyésztésen kívül egyéb számba vehető jövedelmi forrással nem bírván, azon esetre, ha a háború a boerok legyőzetésével végződnék, az arany- és gyémánt-bányák az angol tőke birtokába kerülnének, a mi az afrikanderek — a hollandi származású elem — anyagi elpusztulásával egyértelmű lenne.

Az eddigi jövedelem elmaradásának következményei már is abban nyilvánúlnak, hogy a külföldről való árúbehozatal teljesen megszünt, gyarmat-árúk, posztó, bőr, és üveg pedig alig kaphatók.

EGYVELEG.

* **Aczél palota.** A japáni trónörökös számára Chicagóban egy 18 méter magas és 80 méter széles aczélház készűl. Az épület 400 aczéloszlopon nyugszik; külsejét márvány- és gránitlapok borítják. Az egész ház csakis azért készűl aczélból, mivel más anyag a földrengéseknek, melyek újabban Japánban gyakran előfordúltak, ellenállni nem képes. A ház a belső berendezés nélkül is több millió frankba kerűl.

* **A házi nyulak.** Ezelőtt nehány évvel a házi nyulak annyira elszaporodtak Ausztráliában, hogy kiirtásukra a kormány tekintélyes összegeket fordított. Most azonban egy angol vegyész olyan eljárást talált fel, a mely segélyével egész hajórakomány keményre fagyasztott házi nyulat bárhova könnyen lehet szállítani. Az ízletes húsú, olcsó házi nyul Angliában mindenkor értékesíthető, s így Ausztráliában nem gondolnak többé arra, hogy a szegény nyulakat tűzzel-vassal kipusztítsák.

* **A czár vonata és hajója.** II. Miklós czár külön udvari vonata fény és kényelem dolgában páratlan a maga nemében. Ehez képest a többi európai uralkodók vasúti kocsijai szegényeseknek mondhatók. Nem kevésbbé fényes a czár «Standard» nevű yacht-ja, melynek legénysége 300 emberből és tisztből áll. Az ebédlő-teremben — mely hangverseny-teremmé is átalakítható — 80 vendég kényelmesen elfér. A császári család minden egyes tagjáról gondoskodva van, a mennyiben ezek a hajón saját ízlésük szerint berendezett szobákat kapnak. A «Standard» Angliában épűlt s állítólag 28 millió frankba kerűlt.

* **A stockholmi egyetemen** Beda Anna kisasszonyt, egy bajor orvos leányát nevezték ki a számtan tanárává. Elődje szintén nő, a híres Kovalewska Szonja volt.

* **Chicagóban a villamos vasuti kocsik** annyi embert gázoltak el régebben, hogy alig múlt el nap, a melyen egy-két ember életét ne vesztette volna. Mióta azonban a hatóság kijelentette, hogy az illető villamos kocsi vezetőjét emberölés czímén vád alá helyezteti, azonkívül pedig a társulat a szerencsétlenűl járt emberek családjának 60—80 ezer dollár kártérítést tartozik fizetni, balesetek nagy ritkán fordúlnak elő.

* **A lovassági dzsida** a legveszedelmesebb fegyverek egyike s béke idején is sok bajt okoz, a mennyiben részben a lovas ügyetlensége, részben a ló csökönyössége miatt a katonák egymáson gyakran sulyos sebeket ejtenek vele. Így például a porosz, szász és württembergi sereg 83 dzsidával ellátott lovasezredében tíz év alatt 667 ember sérült meg.

* **Khinában a tüdővész ellen** az orvosok szárított gyíkot rendelnek, melyet a betegek levesben vesznek be. A gyík-szárítás ezért fontos iparág ott, melylyel sok ezer ember keresi kenyerét.

* **Japánban a halottégetés** hatóságilag el van rendelve. Minden kisebb-nagyobb városban vagy faluban külön e czélra készűlt kemenczének kell lenni, melyben a hullákat elégetik.

* **A legrégibb kőhíd** Európában Regensburgban a Duna hidja, mely 1135-ben épűlt s azóta csekély külső javításokon kívül egyéb tatarozásra nem szorúlt.

* **XIII. Leo** pápa az olasz kormánytól még most sem vette fel amaz évi 1.500,000 forintot, melyet ezelőtt 28 évvel részére kiutalványoztak. Ezen összeg most már a kamatok hozzászámítása nélkül is 40 millió forintra rúg. IX. Pius pápa, valamint utódja XIII. Leo pápa azért nem fogadták el ezen évi járadékot, mivel a mostani olasz kormány törvényes voltát el nem ismerték. A pápák azonban még ez évi járadék nélkűl is elég gazdagok, a mi kitűnik abból is, hogy IX. Pius a pápai kincstárt 40 millióval gyarapította s ez összeget XIII. Leo pápa megkettőztette.

* **Süketség a tűzérségnél.** Mióta a nehéz ágyúlövegekhez nagy mennyiségű lőport (50—120 kilogramm) használnak, a tűzértisztek, valamint a legénység többsége is egy, legfeljebb két évi szolgálat után vagy teljesen megsiketűl, vagy pedig erős fejgörcsökben szenved.

* **A lapok ellensége.** A khinai császárnő a Khinában eddigelé megjelent 56 napilapot betiltotta. A tilalom azonban az angol nyelven megjelenő lapokra nem terjed ki, mert ezek kiadói angol alattvalók.

* **Az amerikai Egyesült-Államok elnöke** naponta átlag 1200 levelet kap. Ezek 80 százaléka kolduló levél, vagy pedig olyanoktól ered, kik hivatalt keresnek.

* **A legnagyobb magasság,** melyre eddig léggömbbel eljutottak, 7925 méter volt, mely alkalommal a léggömb kosarában levő három ember közül kettő életét vesztette.

HORTOBÁGYI PÁSZTORTANYA. — Koszkol Jenő festménye.

A PÁRISI KIÁLLÍTÁSRA KÜLDÖTT MAGYARORSZÁGI NÉPRAJZI TÁRGYAK CSOPORTJÁBÓL.

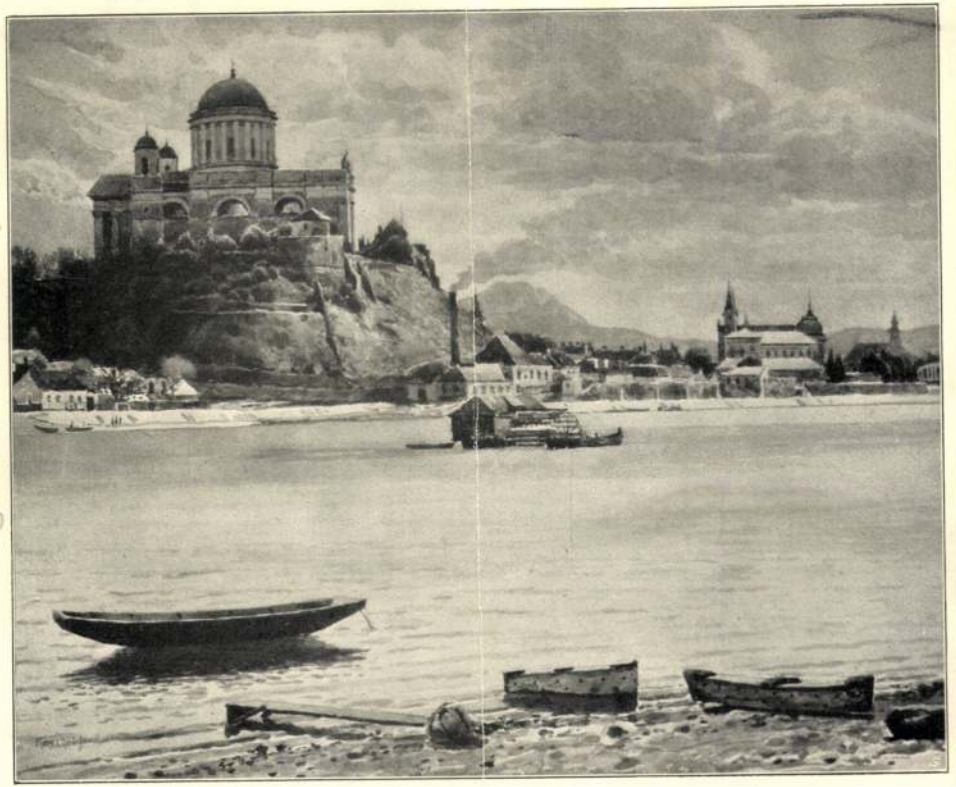

Koszkol Jenö: Esztergom.

Kovrkol Jenő

Kacziány Ödön :

158

kekről); a hova ezek csatlakoznak a legvégén, előreláthatólag ott lesz a diadal.

De hová csatlakoznak? Ejh, hát a hová az eklézsiáik nagy patronusa: leveleki Molnár Pál szavaz. Hop! Az volna a nagy tromf, ha az öreg úr eljönne és leszavazna Rákóra.

Nosza, menjen hamar egy deputáczió a gyönki kastélyba. Jó kedvében találták leveleki Molnárt — a szép dikczióra megigérte, hogy ő is

— Vissza, Márton Gyönkre. Hajts, hajts

Márton a lovak k meredt urak szemelátt eltünt a hintó a mellé távai, mintha csak álo

Mogorván huzta ka vágtatott sebesen, sebe vély indulatoktól forrt

pítani. Bol t mi van ab Nevetséges mondani t, hát az mind olyan k rá, minth Pali bácsi! k is . . . és mok, amott ok a romok – dörmögte el a bőrülés

ony, tekinte gy áll a d ermészet s a mit ön ő egy moz ivacscsal.

ki Molnár látszik, n et a demol

HÁROM

Hir a

PI UJSÁG

V 17. 18. 52. 53.

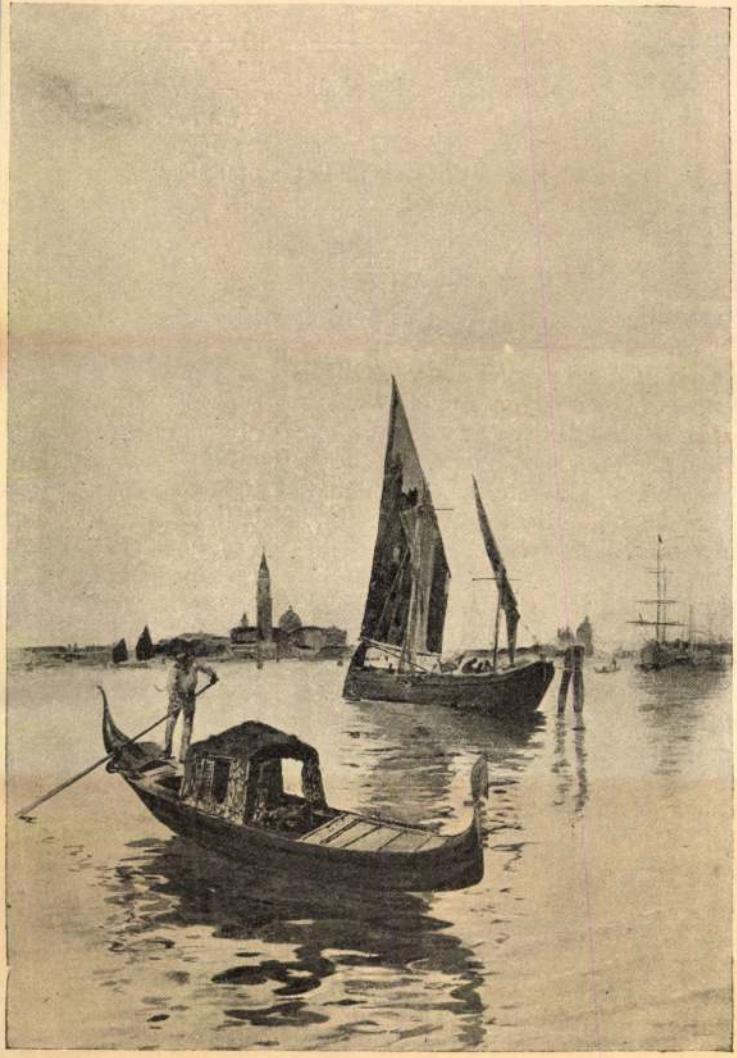

Koszkol Jenő : Velenczei részlet.

Kunst. Ung. 1898. 277. 1

Koszkol Jenő

Koszkol Jenő

Ernst Museum aukciói
38. sz. Bpest, 1928.

— 25 —

Koszkol Jenő (Eugen), szül. (geb.) 1868.
284. A SZENTGOTTHÁRDI APÁTSÁGI KÖNYVTÁR (Die Abteibibliothek von Szentgot
Jelezve (Bezeichnung): „Koszkol Jenő Szentgotthárd."
Vizfestmény (Aquarell). 70×50 cm.

Koszkol Jenő (Eugen), szül. (geb.) 1868.
285. INTERIEUR. Jelezve (Bezeichnet): „Koszkol Jenő."
Lemezpapir (Karton). 80×61 cm.

Kotarbinsky W., 19. század (Jahrhundert).
286. A HÓS SZOBRANAK MEGKOSZORUZÁSA (Die Bekränz
(Bezeichnet): W. Kotarbinsky Roma 1887."
Vászon (Leinwand). 222×147 cm.

Középrajnai festő, 15. száza
287. D-INICIÁLE
Min:

(Bezeichnet rechts unten): Lampi. A képet a cár herceg Metternich kancellárnak később Metternich Clementina hercegnő tulajdonában. (Geschenk des Zaren an Fürst Metternich. Nachher im Besitze der Fürstin Clementine Metternich.) A kép ben (Originalrahmen).
Vászon (Leinwand). 85×55.5 cm. Illusztr.

Lancey, Edouard Michel, 19—20. század (Jahrhundert).

298. TÁJKÉP (Landschaft). Jelezve (Bez.): „Ed. Michel Lancey".
Vászon (Leinwand). 54×38 cm.

Langon, Augusto (1836—1885).

299. A GULYA (Die Kuhherde). Jelezve (Bez.).
Tollrajz (Federzeichnung). 21.5×30.5 cm.

1529.

Koszkol Jenő:

Konyha-csendélet.

Az asztalon marhahust, több hal[illegible]at, egy tál rákot, üveg alatt sajtot, a félig feldült rézedényben carfiolt, olajás és ecetes üveget, egy nagy cserép facekat, gyékénybe [illegible]font korsot, [illegible] meg a zöld edényben vörös hagymákat és Kelkaposztákat látunk. ~~[illegible]~~. Az egész csoporton innen négy rák hever. Balra az asztal sarkán ez a jelzés olvasható: „Koszkol Jenő".

Vízfestés, mérete 100:139.5 cm.
Vétetett az 1897 [illegible] a 24076 sz. rendelettel 1897 junius 24-én (6/98)
Ára 200. frt. I – Elszámoltatott 1898. IV. 4-én (6/98)
Az 1899. X. 14-diki 76633 sz. leirattal a pétervári és moszkvai kiállitásra engedoltett át (573/99), honan 1900. IV. 9-én érkezett vissza (188/900).

L III. 27-diki feltérjeptés (123/97) alapján

I kifizettetett 1896. XII 22-én.

6/98

séggel, hogy megfigyeléseiket rögzítsék. Tették ezt akkor is, amikor a fényképezés is lehetővé vált, s teszik ma is nagyon sok esetben. A rajz ugyanis más célokat szolgál, mint a fénykép, a lényegre összpontosít, a megértésben segít, míg a fotó a múló pillanatot örökíti meg.

A második terem kiállításokkal – elsőként az 1896. évi millenniumival – foglalkozik. Láthatunk itt metszeteket és fotókat azokról az épületekről és pavilonokról, amelyekben az ősfoglalkozásokat bemutatták (Vadászkastély mint a pásztorkodási anyag kiállítóhelye, az őshalászati pavilon), és megint csak rajzokat, grafikákat különböző művészek kezéből, amelyeket a korabeli kiállításokon is megcsodálhattak az emberek. Nem minden rajz Herman munkája, hiszen általa felkért művészek alkotásai is segítették őt mondanivalója illusztrálásában. Leggyakrabban *Nécsey István* és *Koszkol Jenő* műveivel találkozhatunk, akik a bugaci, a hortobágyi pásztorépítményeket, enyhelyeket jelenítették meg kellő odaadással.

Időrendben haladunk tovább és máris a *párizsi világkiállítás* 1900-ban készült enteriőrjeit látjuk. Előtte azonban még az Iparművészeti Múzeumban megrendezett tárlatba, annak tárlóiba is betekinthetünk. Itt a tárgyaké a főszerep. Érdekes, hogy a kiállított tárgyakat, az ősinek, az archaikusnak tartottakat a 19. században készítették, és a rajzok ezeket mutatják be. Feltűnő, hogy a magyarok ősfoglalkozását megörökítendő, rekonstruálandó szándékkal a korabeli kiállításban a „Magyar pásztorok tárgyai" mellett „Magyarországi szlovák és román pásztorok tárgyai" táblákat is találunk. A 19. századi kiállítási gyakorlatnak megfelelően zsúfolt tárlat tobzódik a szép formájú tárgyakban, egész sorozatok vannak ott, e tárgysorozatok jelenleg a Néprajzi Múzeum gyűjteményében találhatóak. Ezeket örökítette meg Nécsey is (tejesedények – „csorpákok", kásakavarók, sótartó, juhászkampó, pásztorkészség), s e lavírozott tusrajzok a bemutató kiemelkedő darabjai. Nécsey volt a millenni-

Nécsey István: Pásztorerszény / István Nécsey: Shepherd's wallet
Hajdúszoboszló (Hajdú megye), lavírozott tus, papír, 16,5x30,5 cm (Néprajzi Múzeum, Budapest)

Fotó: Robor László

Fotó: Robot László

Nécsey István: Csorpák és merítőkanál / István Nécsey: Milk vessel and ladle
Merény (Szepes megye), lavírozott tus, papír, 46x31 cm (Néprajzi Múzeum, Budapest)

umi kiállításon Herman legfőbb segítője. Az itt közzétett Nécsey-képek többsége eszközökről, tárgyakról készült művészi igényű rajz és akvarell, külön csoportot alkotnak a pásztorépítményekről készültek. Az ő munkáival illusztrálta mondanivalóját egyébként Herman Ottó akkor is, amikor a bécsi antropológiai társaság meghívására előadást tartott az ősfoglalkozásokról 1896 tavaszán.

A vendégkönyvbe egy kisfiú a következőket írta be: „A kedvencem a juhász." Nekem is – teszem hozzá, mert feltételezem, hogy *Rubovics Márk Szíki juhász Karcag tájáról* című, 1894-ben készült gyönyörű, színezett grafikájáról van szó, amelyet ugyancsak ebben a teremben láthatunk. A millenniumi kiállításnak is reprezentatív darabja lehetett!

A kiállítási képek után sorrendben Koszkol 1900-ben készített nagyobb méretű akvarelljei következnek, amelyek viszont már nem a Néprajzi, hanem a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és a Természettudományi Múzeum gyűjteményeit gazdagítják. Ezek felkutatása, bemutatása újdonság, így szintén a rendező érdeme. Koszkol is ifjú festőként került kapcsolatba Hermannal, valószínűleg *Vaszary János* jóvoltából, akivel Herman baráti kapcsolatban volt. Herman Ottó az ő képeit is felhasználta az 1896-os kiállításon. Koszkol a tudós több tanulmányának illusztrátora is.

A harmadik terem „Újabb illusztrációk" bemutatását hirdeti, én inkább ismétlésnek és – bevallom – nem mindegyiket érzem ide valónak. A 20. század első éveiben, évtizedeiben készült illusztrációk ezek (Koszkol, *Jósy Béla*, *Vezényi Elemér* munkái), többségük a Magyar Mezőgazdasági Múzeum tulajdona és egy kiállításrészlet ugyaninnen 1928-ból.

Középen makettek pásztorépítményekről, a záróképek pedig az Országházban található pirogránit szobrokról készült fényképek (*Mayer Ede* és *Zsolnay Vilmos* alkotásai, 1899–1900), amelyek ősfoglalkozási alakjai (*Szigonyos női halász*, *Juhász*, *Csikós*) már más felfogásban készültek, s igencsak távol állnak a valóságos foglalkozást űző embertől. (A színes felvételeket *Gadányi György* készítette 2002-ben.)

A bemutató tanulsága, hogy a kiállított képek részben felidézik az egykor ismertté vált, a tudományosan hitelesnek tartott népéleti jeleneteket, építményeket és tárgyakat, másrészt azt is markánsan körvonalazza, hogy a kép nem igazán a tudományos mondanivaló alátámasztását (mintegy évezredet átívelő igényével) hivatva jelent meg ekkor, hanem gyakran a kutatásbeli hiányosságokat pótolva, romantikussá színezve.

A jelen tárlat nemcsak témájában, hanem műfajában is a néprajztudomány és a képzőművészet határán fogalmazódik meg, de éppen ezért hiánypótló.

A különböző néprajzi kiállításokon mindig szerepelt egy-egy rajz vagy akvarell, ennyire teljes válogatást azonban még senki sem kísérelt meg összeállítani, nem is beszélve a katalógusról, amely különálló kötetként is megállja a helyét.

A finom tollrajzokat, pasztellszínű apró és nagyobb festményeket jól egészítik ki a halványzöld paszpartu kartonok, a barna képkeretek. A térben lebegő selyemfényű textileken látható fotógrafikák kitöltik és oldják is a teret, egyben nagyvonalúvá teszik a rendezést. A kísérő zene valóban hiányzik (látógatói vélemény ez is), pedig a rajzok a pásztort is megörökítik „hosszú furulyával". *(Ősfoglalkozási képek. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2003. május 23–szeptember 14.)*

SÁFRÁNY ZSUZSA
muzeológus

Nécsey István: Sótartó és juhászkampó / István Nécsey: Salt cellar and shepherd's crook
papír, lavírozott tus, 12,8x21,2 cm
(Néprajzi Múzeum, Budapest)

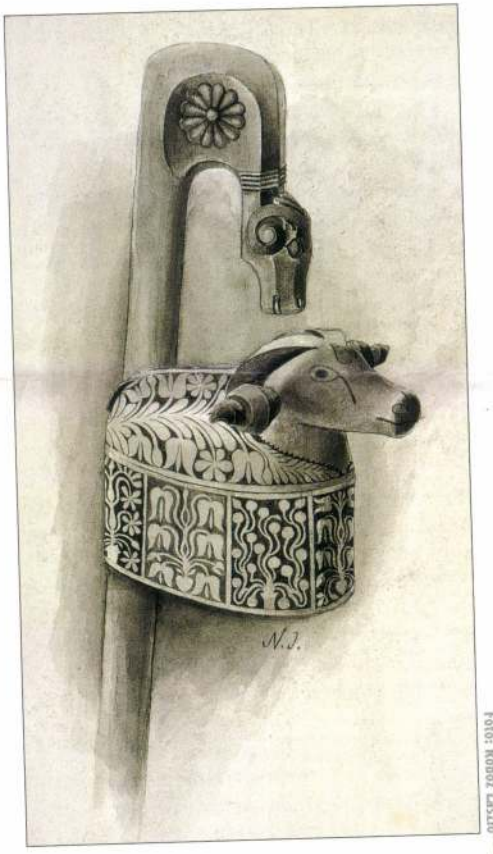

Fotó: Robot László

Előadás a szektákról

„Őrizzük meg a szeretetünket!"

Napjainkban mind több és több szó esik a vallásról, valamint azokról a gyülekezetekről, melyek az „Óegyház" hitelveit átalakítva próbálnak tagokat toborozni. Bizonyára sokak fejében megfordult már a kérdés, mit tudnak tenni a történelmi egyházak a szekták ellen. Erre keresett választ a Kereszténydemokrata Néppárt tatabányai szervezete, amikor meghívta városunkba a kiváló teológiai tanárt, *dr. Ladocsi Gáspárt*.

A polgármesteri hivatal nagytermében sok érdeklődő hallgatta meg a szónoklattant is jól ismerő, a helyénvaló humorban bővelkedő stílusú tanár kerek, filozófiai tartalmú előadását, amelyet az alapfogalmak tisztázására és az egyházak tanítási elveire épített.

Dr. Ladocsi Gáspár elmondta, hogy a szekták megjelenését a társadalmi kihatású kultúrváltások eredményezik. Ma is ilyen korban élünk, így természetes jelenségként éljük át a különböző gyülekezetek létrejöttét. Ám nem mindegy, hogyan fogadják el a szekta tagjai a szentírást és mennyiben tud identitást adni ez a közösség a híveinek. A szabad választás lehetősége eredményezi azt a bizonytalanságot, amely a mai vallási kultúra sajnálatos jellemzője. Főként a kereső vagy reményvesztett fiatalságra, a kiábrándult emberekre jelenthet veszélyt az a közösség, amelyben erkölcsi hátrányba kerülve, kiszolgáltatottá válik a teológiai műveletlenség alapján létrejött szekta újdonsült tagja. Az előadó nyomatékosan figyelmeztetett arra, hogy a társadalom nem tűrheti meg a közjót romboló, az isteni és a természetes emberi szeretetet semmibe vevő mozgalmak tevékenységét. Az egyház mindig nyíltan nyújtja az ismereteket, még akkor is, amikor a visszavonultság ideje alatt próbálja beleérlelni híveit a papi és szerzetesi közösségbe. A szektákkal ellentétben az egyén döntésénél nem a személyi ráhatást, hanem a szabad akaratot részesíti előnyben.

Társadalmi értéken a közjóért való áldozatvállalást és a segítségnyújtást értjük, ám a szekták nem a társadalom egészét akarják előbbre vinni, sőt, közülük nem egy anyagiakban is próbálja kihasználni az embereket. A jövő oktatóinak rendkívül nagy gondot okoz, ha tanítványaik személyiségét e szekták leépítik, és ez a társadalom egészséges fejlődését is nehezíti.

Az előadás a hallgatóság kérdéseivel és az azokra adott válaszokkal zárult. A rendezvény sokoldalúságát és érdekességét bizonyítja, hogy az érdeklődők között voltak hívők, ateisták, sőt még szektatagok is. Dr. Ladocsi Gáspár emberségével és műveltségével még az ő nézeteivel szembenálló embertársának a kérdéseire is olyan bölcsességgel felelt, hogy csak becsülni lehet érte. Annak, aki végighallgatta a tartalmas előadást, – tisztábban látáson túl – biztosan ez a mondat jelentette a legtöbbet: Őrizzük meg a szeretetünket!

P. A.

Dorogon éltek – Dorogon alkottak

A bányatelepi Modigliani

Aligha találtak volna alkalmasabb pillanatot, történelmi határkővel jelzett napot, mint október 23-át, amikor Dorog mai társadalma, élén az önkormányzati képviselő-testülettel, akik élvezték a megyei Kernstok Károly Alapítvány támogatását újrafedezték elfelejtett értékük részét. A Dorogon élt, vagy az itt alkotott művészek képeit gyűjtötték össze. Az alkotásokat a József Attila művelődési házban állították ki.

Ha nem is telefonkönyvi értelmű dimenzióba, képzőművészeti értékében roppant gazdag a névsor. *Haranghy Jenő* (1894-1951) festőművész, mozaik, üvegablak, freskó, könyvillusztrátor, bélyegtervező művész alkotásainak legjelesebb darabjai, a szén keletkezésének freskó sorozata Doroghoz, az 1930-as évek közepén épült Munkásotthon színháztermének díszítéséhez kötődik. Haranghy Jenő özvegye és lánya, Judit jött el a kiállításra Dorogra. Kevesen tudják, hogy az úgynevezett „bányász templom" üvegablakait, Szent Cecíliáról, Szent Borbáláról – és más szentekről ő készítette. Hallatlanul nagy, aprólékos és tudományos hátterű munka a szén keletkezése freskósorozat. Az őstengerek áradásától, a növényzet föld alá kerülésétől a kályha mellett melegedő (e kép figuráiban önmagát és családját festette meg – a felesége vissza emlékezését idézzük) bányász képe jelenik meg. Sajnos, ez a freskósorozat az 1950-es években károkat szenvedett, az akkori buzgó utókor Rákosi Mátyást és az éppen aktuális Kossuth-díjas vájárt festette be a freskóba.

Koszkol Jenő festőművész (1868-1935) Dorog szülötte. Székely Bertalan és Lotz Károly voltak festészeti tanulmányaiban mesterei. Akvarell és pasztell technikával alkotta táj-, arckép-, csendélet képeit. Művei a legkeresettebb darabok a művészeti aukciókon. Az 1928-as években Dorogon élt. Több nagyméretű pasztell képet készített az akkor épülő településről. Ma ezek a képek nemcsak mint képzőművészeti alkotások, kincsek, hanem helytörténeti dokumentumokként is nélkülözhetetlenek.

Rauscher György, festőművész (1902-1930) apja dorogi körorvos volt. A nagy ígéretű fiatalember tanulmányait Bécsben, majd Budapesten, a Képzőművészeti Főiskolán Réti István növendékeként fejezte be. 1927-30 között Berlinben élt. A korabeli újságok kedvelt illusztrátora volt. A francia avantgard, elsősorban Modigliani, Dix, Foujita stílusa hatott rá: Szomory Dezső, Honthy Hanna, Marlene Ditrich portréja került ki ecsetjei alól.

Puxbaum Jenő nevét büszkeséggel és némi szégyenkezéssel kell kiejtenünk. Röstelkednünk kell, mert művészi ereje teljében, az 1990-ben bekövetkezett haláláig méltánytalanul mellőzött, bántott ember volt Dorogon. Csilléd, figuráns, fűtő és éjjeliőr volt. Közben ontotta a csodálatosan derűs, hangulatos olajképeket. A Képzőművészeti Főiskolán Vaszary, Szőnyi és Aba-Novák tanítványa volt. Keserű, befelé forduló ember lett. Ám ma múlhatott el Dorogon olyan képzőművészeti esemény, ahol ne jelent volna meg. Bölcs, jóindulatú tanácsokkal segítette a pályakezdő fiatalokat.

Rauscher György: Szomory Dezső

Kucs Béla (1925-1984) szobrászművész dorogi csilléseként kezdte életét. Művészeti tanulmányait Budapesten, a Derkovits kollégiumban kezdte. Beck András, Pátzay Pál és Mikus Sándor voltak mesterei. Élete első köztéri szobra, az 1948-ban faragott Petőfi-szobor Dorogon áll. A városban más köztéri alkotása is van. Országszerte díszítik tereinket Kucs Béla alkotásai.

A múzsák testvérek. Sőt, ikrek. Dorogról szólva elsősorban a zenét tekintettük eddig uralkodónak. Lám, most Doro megkövette szülötteit. Mi denki tudja és mindenki saj nálja: Késői felismerés, de mé a feledés huszonnegyedik órá előtti másodpercek ünnepe tárlat. Tárlat? Ne titkoljuk, b hallatlanul gazdag művek kö szemléje ez. Ám egy futó en lékű tárlatnál többet jelent Dorognak.

Egy város kezdi visszanyer önbecslését. Ennek is jele „Megmentett pillanatok" kiáll tás.

Cs. Nagy Laj

Ünnep Mosonmagyaróváron

175 éves a gazdászképzés

A Pannon Agrártudományi Egyetem Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Kara október 25-én ünnepelte alapításának 175. évfordulóját. A jubileumról nagyszabású ünnepség keretében emlékezett meg az iskola oktatói kara és diákjai. A rendezvényre közéletünk hazai képviselői mellett, határainkon túl élő jeles személyiségek is meghívót kaptak.

A mosonmagyaróvári agrárfelsőoktatási intézmény fennállása óta a szakemberek képzésén túl, a mezőgazdasági tudományok fejlesztésén munkálkodik. A nagyhírű intézmény jogelődjét, a Gazdasági Magán Tanintézetet Albert Kázmér szász-tescheni herceg alapította 1818-ban. Az iskola működése az 1848-as szabadságharc ideje alatt szünetelt, mert a tanárok és a hallgatók részt vettek a függetlenségi mozgalomban. A magán tanintézetet 1850-ben Császári és Királyi Gazdasági Felsőbb Tanintézetté szervezték át. Ettől számítva folyamatos volt a működése 1949-ig, amikor a Magyar Agrártudományi Egyetem vidéki osztályait megszüntették. A képzés 1954-ben indult újra.

Az 1867-es kiegyezés következményeként, 1872-ben a magyaróvári tanintézetből kivált a Bécsi Agrártudományi Egyetem, mellyel azóta is szoros szakmai kapcsolatot tartanak fenn. A magyaróvári agrárfelsőoktatásnak szerepe volt abban, hogy a XIX. század második felében a gazdasági fellendülés diktálta igényeknek megfelelve tudományos kutató állomások sorát hozták létre. Mosonmagyaróváron, az oktatás és kutatás fellegvárában alakulhatott ki az a nemzetközi szinten is ismert szakembergárda, amelyet világszerte „nagy tanári karként" tisztelnek.

1970-től 1987-ig a keszthelyi és a mosonmagyaróvári agrárfelsőoktatási intézmények egy egyetem keretében végezték munkájukat. Hozzájuk csatlakozott 1987-ben a Kaposvári Állattenyésztési Főiskola állattenyésztési karként.

A struktúraváltás folyamatában lévő magyar mezőgazdaság igényeinek megfelelve új szakok indítását is tervezik Mosonmagyaróváron. Biztosítva ezzel azt a fajta szakmai képzést, melynek birtokában a szakemberek megfelelhetnek a gazdaságok diktálta, új gyakorlati feladatoknak.

Megjelent a Dunakanyar

Értékek nyomában

Október utolsó hetében jut el az olvasókhoz a Dunakanyar, a Közép-Dunavidéki Intéző Bi-

Oldalas cikkben ír Zajovits Ferenc dr. Bády Istvánról, aki a rendszerváltás után Esztergom

Új tanműhelyben, „móri vendégekkel"

Új, öt oktatótermes tanműhely készült el a napokban Oroszlányban. Az építkezéshez a szükséges összeget az Oroszlányi Bányák Kft. biztosította. A borbála-telepi volt szállítóüzem területén elkészült műhelyben a helyi 312. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet és a móri Perczel Mór Szakközépiskola lakatos és villanyszerelő tanulói sajátíthatják el leendő szakmájuk gyakorlati tudnivalóit, fortélyait. Ottjártunkkor éppen a Fejér megyei móri szakmunkástanulók másodéveseinek tartott órát *Udvari Csaba* (középen) móri és *Sili József* (balról) oroszlányi szakoktató irányításával.

Fotó: Fenyvesi

Továbbképzés táncpedagógusoknak

A Táncpedagógusok Orszá gos Szövetsége szervezésébe Barbara Deutsch Weber tréne koreográfus, ADTV tánctanár, tízszeres világbajnok Dan Show Formation szakmai vez tője tart továbbképzést noven ber 28-án, 10-13 óráig és 14-1 óráig. A továbbképzés anyag az 1993/94-es európai divat- társastánc újdonságok, példá Flyting Eight, Electric Slid Cowboy Boogie, Western Tw Step, Cowboy Cha-Cha.

Jelentkezni november 10- lehet az alábbi címen vagy tel fonszámon: Táncpedagógus Országos Szövetsége 1068 B dapest, Városligeti fasor 38. Telefon: 142-986 121-1120/117.

Hét országra szóló utazás Skóciába (1.)

A garabonciások útra kelnek

Vidáman, tele izgalommal vágtunk útnak, október hetedikén autóbusszal Skócia felé, hogy részt vegyünk Midlothianben a barátság fesztiválon. Mindnyájan tudtuk, hogy három napon át megy majd a buszunk. Ám ettől a fáradtságtól egyikünk sem félt. Repülőből nézve „térkép e táj" (Radnóti szavaival), de az autóbuszból hét országot csodálhattunk meg. Elindulva szép hazánkból: Ausztria, Németország, Luxemburg, Belgium, Franciaország, Anglia, s végül a cél Skócia.

Komáromban szállt fel a *mári László*, a megyei közgyűlés tagja, *Perneczky László*, a megyeháza osztályvezetője, *Virág Jenő*, a megyeháza főmunkatársa, *Kárpáti Edit*, a megyeháza nemzetközi referense, *Szekfű Józsefné*, *Erika* tolmács, *Varga Krisztina*, a tatabányai Árpád Gimnázium diákja. És természetesen, a 24 Óra képviseletében krónikásként e sorok írója. Utaskísérőnk és tolmácsunk *Adonyi Olga* (KOMTURISZT) karmesterkedésével indultunk útnak.

Minden ijesztgetés tévesnek bizonyult, a nagy menekülő invázió ellenére az osztrák határ morkodtunk amiatt, hogy nálunk ez a jól ápoltság bizony sok helyütt hiányzik, ami itt természetes volt.

A hegyi legelők sora békét sugárzott, tehenek kérődztek, birkák legeltek. Talán Németország tájai tették ránk a legmélyebb benyomást. A hegyek közötti katlanokban, völgyekben csodálatos falvak tündököltek az októberi napfényben. A domboldalakon meghúzódó szőlőskertek kordonjait mintha vonalzóval húzták volna meg, akárcsak a szépen művelt földeket. Itt szántottak, ott tárcsáztak, amott géppel kaszálták a lasztani úti eszközül.

Adonyi Olga felidézte mi azt, amit ugyan tanultunk tör nelemből, földrajzból, ám m élővé vált, ahogy megpillanth tuk a várakat, városokat, er rengeteget a maga valóságáb Gyakorta fotóztunk, s két deo-kamera is megörökítette látottakat.

S, hogy még csodálatosa legyen a hangulatunk, arról Garabonciás együttes (cs kedves diák) gondoskodott. náraikkal, vezetőikkel alkal koncerteket adtak, táncolni buszban nem lehetett, ám tázni, zenélni igen.

KOSZKOL Jenő fertő

KOSZKOL JENŐ. Művészetünknek egyik rokonszenves és becsült munkása, *Koszkol* Jenő halt meg március 17-én Budapesten. Ugy ismerték, mint a pasztell és akvarell kiválóan képzett művelőjét, aki régebben sűrűn szerepelt kiállításainkon csendélet-, interieur- és tájképekkel. Ezeknek derekasságát művésztársai többízben díjak odaítélésével ismerték el. Igy 1896-ban megkapta „Konyhacsendélet" c. vízfestményére az Esterházy-díjat (Szépművészeti Múzeum), állami vízfestménydíjat kapott még 1921-ben és 1923-ban is, a Nemzeti Szalonban pedig a „Sta Maria dei Miracoli" c. akvarelljét az Alpár-díjjal tüntették ki. Naturalista szemléletű képeit általában becsülték, két csendéletképe a kir. várba került 1895-ben, „Éjjel a lagunákon" c. akvarellje az állam tulajdonába, a Deák-szobáról festett pasztellje az Országház múzeumába, a „Donáti ucca" a Fővárosi Múzeumba került.

Magyar Életrajzok
1935. 125. l. 128. l.

Koszkol Jenő Dorogon született 1868 április 30-án. Tizenhét éves korában beiratkozott a Mintarajziskolába, ahol *Greguss, Székely* és *Lotz* vezetése mellet tanult 1889-ig. Még iskolás korában, 1888-ban kiállította a Műcsarnokban három képét (Csendélet, Ujpesti malom, Jégverem az Angyalföldön), azóta is rendes kiállítója volt a Műcsarnoknak, csak a legutóbbi években jelent meg ritkán a nyilvánosság előtt. Többször járt Német- és Olaszországban, különösen Velencében festett sokat, utóbb Tuniszból is hozott sok festői motívumot. Február végén betegeskedni kezdett s ebből a bajából nem épült fel többé. Március 19-én temették el a Kerepesi-temetőben, a főváros díszsírhely adományozásával fejezte ki nagyrabecsülését a holt művész iránt.

Vass Elem

Művészet és tudomány határán

Ősfoglalkozási képek

A tárlatot egy szerény bevezető tábla jelzi, majd három terem, amelyek megtekintése során sok-sok finom művű rajz és festmény tárul a néző szeme elé. Az elsőnek nincs külön címe, de a figyelmes látogató szemügyre veheti azokat a korai rajzokat, amelyeken elsőként nem magyar, hanem külföldi művész vette észre a tájban rejlő szépségeket és a benne élő jellegzetes élőlényeket, embereket, állatokat (*Theodore Valério* 1855-ben készült grafikái). Ezután következnek *Herman Ottó* korai és nemrég felbukkant rajzai, apró festményei, amelyek sok más műalkotással együtt még soha nem voltak kiállítva. Ilyen például az a monumentálisnak tűnő parányi festmény is, amelyet ugyancsak ő készített (*Kotyogó*, 1875). A 19. század első felében már az irodalom, a képzőművészet is felfedezte a népi témát, méghozzá elsőként nem is az Alföldet mint a „legmagyarabb" tájat, hanem előbb a Balatont és a hegyvidéket. Ezért csak jelzésként láthatóak e teremben festőművészek alkotásairól készült felvételek (*Mészöly Géza: Balatoni halásztanya*, 1877; *Aggházy Gyula*: *Tájkép*, 1878).

Hogy méltán nevezték Hermant polihisztornak, arról most még inkább meggyőződhetünk, és tegyük hozzá, hogy nemcsak tudós, de művész is volt. Ez vonul végig az egész kiállításon. A tárlókban elhelyezett tudományos munkák, vázlatfüzetek, -rajzok jelzik azt is, hogy a rajz, a kép miként képes segíteni a tudományos mondanivalót, s milyen nagy szerepet játszott a korai néprajzi kutatásban. Nem véletlen, hogy a kutatók gyakran maguk is kiválóan rajzoltak, festettek, éltek azzal a lehető-

Koszkol Jenő: Kontyos kunyhó / Jenő Koszkol: Hut with hipped roof

Ecseg-puszta, vízfestmény, tus, tempera, fedőfehér, 21,5x33,5 cm (Néprajzi Múzeum, Budapest)

Fotó: Rabai László

MAGYAR IPAR-MŰVÉSZET

Fotó: Sulyok Miklós

Gyulai Natália: Szalagruha 1–2. (részlet) / Natália Gyulai: Ribbon dress, 1–2 (detail)

2003/3

KIÁLLÍTÁSOK – MŰHELYEK

Művészet és tudomány határán. Ősfoglalkozási képek *(Sáfrány Zsuzsa)* 2
A szűrszabószakma hattyúdala *(Wagner István)* 5
Népművészeti műhelygalériák. Húszéves a NESZ *(Bánszky Pál)* 8
Ékszertől a plasztikáig *(Simonffy Szilvia)* 12
Színek színeváltozása. Bartha Ágnes tűzzománc-költészete *(Szilágyi Ákos)* 17
1. Textilművészeti Triennále 2003 *(Wehner Tibor, D. Udvary Ildikó, Deés Enikő, Zsámbéky Monika, Kottra Györgyi, Simonffy Márta)* 20
Az idő tehát megjelenik. Kozma Vera montázsai *(Mezei Gábor)* 32
Hit és folyamat. Kubinyi Anna textilművészetéről *(Feledy Balázs)* 34
„Örökségem". Szekeres Erzsébet varrott faliképei *(Lábadi Károly)* ... 37
Kárpitjaival mesél. Remsey Flóra kiállításáról *(Simonffy Márta, Fekete György)* 40
Korunk rendje: a trend *(Torday Aliz)* 44
Formál. A Kocka csoport tárlata *(Jaboda Ernő István)* 46
Időutazás. Sellyei Gábor belsőépítészete 1968–2002 *(Bánáti János)* 49
Útra készen. Ipari formatervezők diplomamunkáiból – 2003 53
Megmentett műkincsek 2003. Restaurátorok diplomamunkái *(Kovács Petronella)* 56
Angyalszárnyak suhogását hallom. Tóth Magdolna Sára kerámiaművészetéről *(Tandi Lajos)* 60
Mese az üvegbe égetett emlékekről. Dárday Nikolett kiállítása *(Mata János)* 63

KITEKINTÉS

Anyag és jelentés. Finn üvegművesség és design *(Varga Vera)* 66
Minden mozdulat hiteles. Japán üvegművészet *(Mezei Gábor)* 69
Milánói Bútorszalon 2003. Spanyol ülőbútorok *(Mikó Sándor)* 74
Thesauri Poloniae. Lengyelország kincsei *(N. Dvorszky Hedvig)* 77

DÍSZLET – JELMEZ

A távol-keleti színház látványvilága magyar színpadon. Jaschik Álmos tervei Németh Antal A roninok kincse rendezéséhez *(István Mária)* 81

KÖNYVEK

Jaschik Álmos. A művész és pedagógus *(Deme Tamás)* 85
A mesterség dicsérete. Parlamenti szoborkorrajz *(D. T.)* 87

MŰVÉSZET – ELMÉLET

Művészi (világ)képek – tetovált valóság. A bennszülötteket lefestik – ugye? *(Menyhárt László)* 88
Ipari Textilművészeti Biennálék 1973–1988 *(Buzás Árpád)* 91

INFO

Zűrzavaros épületek társadalma. Keserédes vélemények a hazai építészoktatásról *(Szél Felícia)* 95
„Gemütlichkeit" Bécsben: Párhuzamok és kontrasztok. A század- és az ezredforduló üvegművészete *(Varga Vera)* 97
Pelso 2003 *(Laczkó Ibolya)* 98
DeForma-kiállítás *(F. B.)* 98
Gulyás Dénes (1927–2003) *(Schrammel Imre)* 98
Olvasókerék. Szemle az Iparművészeti Múzeum könyvtárában olvasható idegen nyelvű folyóiratokból és könyvekből *(T. E., Z. K., F. T.)* 99

nem ismerem az életet s ez az egész. Tudod mit, gyere el vasárnap hozzánk Voglányra, megcsináljuk az alaptervet, de ügyelj magadra, hogy addig ne találkozz valahogy a leánynyal. Ebédre gyere.

— Csókolom a kezecskéit . . .

Voglány mintegy három-négy kilométernyire fekszik Bontóvártól, egy szelid gesztenye-erdő aljában. Labikán birtok, melyet Labikán László halála után felerészben Noszty Pál örökölt, felerészben Homlódyné. Homlódy megvette a Noszty-részt, kiparczellázta a földek és rétek kétharmadát a parasztok közt, a mivel meglehetősen talpra állította magát s azonfelül megmaradt neki tisztán egy pár száz hold és a csinos kis váracs, bástyákkal, tornyokkal, egész középkorias pompájában. Még felvonóhídja is volt s a kapu fölötti bástyáról két muskétás ágyú bámúlt le kevélyen a tágas fensíkra, melyet az ezüst Gyík szelt ketté. Az innenső részen a tatár falvak lapultak meg, a kéklő domb alatt, Mezernye nevű városkával, melynek bádog tornyai messze csillogtak napfényes időben. Mezernyét Tatár fővárosnak nevezték maguk közt a tatár községek, melyeknek tatár lakói IV. Béla visszatérése után meghódoltak a királynak és itt maradtak. Tényleg, Mezernye egészen a tatárokból élt, a boltokban a nekik való különleges kelméket árúlták, a csizmadiák, szabók az ő izlésük szerint varrták

GRÓF RHÉDEY LAJOSNÉ, AZ UTOLSÓ RHÉDEY GRÓF ÖZVEGYE.

lódyné. — Kész a terv. Hanem előbb ebédeljünk meg.

Nem volt más vendég a háznál, csak négyen ültek az asztalnál és a két Homlódy-fiú, mind a kettő tiz éves, mert ikrek, mind a kettő vá-

No most menjünk át «ő rá». Te Feri! Te elpirultál! . . .

— Nem, nem. Csak a czigarettám füstjét nyeltem el.

— No no. Hát a mi a leányt illeti, az egy kellemetes teremtés, szerény és természetes. Nagy műveltséget kapott, de mégse kékharisnya. A ruháit Párisból, Worthtól hozatják a szülei, mégse játssza az úgynevezett paraszt-komteszt. Hanem úgy látszik, szentimentális egy kicsit. Sok német regényt szitt föl magába. Mindenáron azt akarja, hogy őt magáért rajongják körül az udvarlók. Hiszen nem mondom, hogy ez lehetetlenség volna, mert elég csinos kis fruska. Én még ugyan nem láttam, de szavahihető emberek mondják. Hát jól van, adjon valamit magára, de ne kívánjon lehetetlenséget az emberektől. A nagy vagyon fogalma ez egyszer kétségtelenül elválaszthatlan a személyétől, azon nem lehet segíteni. Ha az embernek például szép szeme és egyszersmind szép homloka van, nem követelheti imádójától: «te csak a homlokomért szeress», mert az talán maga sincs tisztában, miért szereti. A szép arcz nagy segítség az alaknak, mint a hogy a szép alak is segítségére rohan az arcznak és mindkettőnek nagy segítsége a Worth-ruha, vagyis a mi ezzel összefügg, a pénzes láda. Ezek a kölcsönös egymásra való hatások kitanúlmányozhatlanok. Az, a ki el van bűvölve,

Koszkol Jenö: A kútnál.

lád egy ágában szoros rokonságban volt az angol uralkodóházzal is: egyik tagja, az 1841-ben elhunyt Rhédey Claudine grófnő révén, a kinek

dok után Fiumében mint a dohányváltás napidijasa feneklett meg. Unikum számába menő keveréke volt a czinizmusnak és a naivitásnak.

mert hazudni, de alapjában véve mégis annyira becsületes, jólelkü szamár volt, hogy a naivságát nem tudta róla lemosni sem az óczeán sós vize, sem a saját veritékének móg sósabb szakadása. Hitte maga is szentül, a mit hazudott. És az ilyen hazugságok nagyon szimpatikusak. Mert az alaptények, a melyeket elmondanak, mind igazak, csak a szineket hazudják rájuk, tehát mulatságosak, tehát költök.

Trivulzio a baltenyere hátuljával lesodorta bajuszáról a fekete bor odaragadt cseppjeit és mint mondtam, az orosz bombákról beszélt. Véghetetlen megvetéssel.

— Nagy tévedés, ha azt hiszi, — mondta, nem annyira velem, mint inkább önmagával disputálva, — hogy ezek a tifliszi kis töltött burgonyák, meg azok a novgorodi szardiniás skatulyák komoly ügyek. Miért? Mert egypár *ev*, *ov* végü tábornok, vagy kormányzó a levegőbe repül tőlük? Ugyan hagyja el!

Én ugyan már rég elhagytam, sőt el sem kezdtem, de azért csak bólintottam a fejemmel, hogy még jobban el fogom hagyni, Trivulzio pedig folytatta:

— Hagyja el. Gyerekségek. A mikor Liliokaláninak, a havaii királynénak a megbizott miniszterrezidenseként voltam Tombuktuban, Uganga császár udvaránál, akkor történt, hogy a rizsvágás ünnepén a díszfelvonulás alatt egy elkeseredett szerecsen alattvaló kókuszdiót vágott a császár fejéhez. De nem afféle közönséges kókuszdiót, hanem ekkorát, ni. És tudja mi történt? A császár szörnyet halt, sőt, — tette hozzá, miközben keskeny ajka szatirikus mosolygásra kunkorodott, — a hogy maguk

Angol Vizsla.

Híres Csőri vagyok én,
Nincs párom a földtekén;
Tüzes, szeles természetem,
A hanczuzást meg nem vetem;
Ám, ha gazdám egyet int:
Lábánál termek megint.

Ha járjuk a szántóföldet,
Értem a szót: hozzád! tőled!
Indúlj! vissza! állj! nem arra!
Hasalj! keresd! hozd el! rajta!
Tüskét-bokrot, erdőt-mezőt
Fölkajtatok gazdám előtt.

Nyúlat, fáczánt, foglyot, fürjet
Úgy «megállom» mint a czövek!
Hajrá vízen! haj szárazon!
Nem sokáig gondolkozom:
Úszva csúszva — földalól is —
A lőtt vadat előhozom.

VIZSLA.

Küczülinek tetszett ez a beszéd.

— Fokszi uram, ez tán mégis nekünk való társaság lenne. Jól el tudnánk kalandozni együtt hegyen-völgyön, naphosszat. Hm?

— Mit gondolsz! Sokkal erősebb és hosszabb lábú, mint mi. Holtra fáradnánk mellette s mégis fölkopnék az állunk. Mindent elharácsolna az orrunk elől. Már csak türelem! nézzük a többit. Itt van egy megint. Jajajaj! be csodarút szegény. Vajjon mit tud magáról ez a — szörnyeteg:

Bulldog.

Hogy megdöbbentél — szinte látom,
Rútságban párom nem találom.
Pedig ez semmi, ahoz mérten
A milyen rosz, kegyetlen éltem.
Megírták rég az emberek,
Mit én tagadni sem merek;
Ki ne olvasta volna — hajdan,
Sok véres bikaviadalban
Ősömnek mily szerep jutott . . .
Az áldozatra ráugorva,
Vonagló húsát tépte-marta
Míg az halva le nem rogyott.
S rabszolga üző vérebek
Ők voltak, . . . a szelindekek!
Én is kegyetlen, bosszúálló,
Alattomos, irigy konok,
— Ilyennek tart az ember engem —
No hát — jámbor nem is vagyok!
De hű vagyok, ha megszerettem
A gazdámat, — el nem hagyom
S jól van megvédve — bízza csak rám —
A ház, a gyermek és vagyon! . . .

— Fokszi, Fokszi, hova bujjunk, hogy ez a rettenetes valahogy ránk ne találjon. Tüstént agyonharap mindkettőnket.

— Ne félj párom kis Küczüli. Volt ám eszem. Megmondtam a kiadóhivatalban, hogy a lakásunk czímét titokban tartsák. De most már mitevők legyünk? Itt van hat ebarczkép és ugyanannyi ajánlkozás s mi nem tudunk közülök barátot választani. Így kárba vesz költség, fáradozás — czélt nem érhetünk, — ha csak . . .

— Nos Fokszi? nos?

— Láttam én a kiállításban ma egy ebet; olyan kiváló, becsületes úri kutya formájút, nem holmi kóczos, inczifincz jött-ment félét. Meg is vettem az arczképét, nézd, itt van. Sőt tudakozódtam is utána: Bernáthegyi a családi neve, különben úgy hívják: *Rege*. Ha neked is tetszenék az *ebrázatja*, irnék neki; egyenesen meghívnám őt magunkhoz egy pár napra.

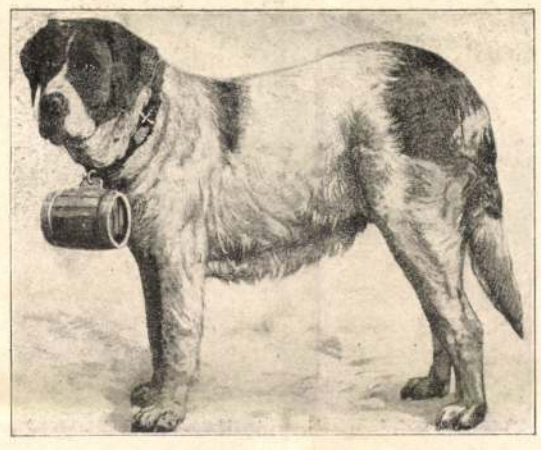

SZENT-BERNÁTHEGYI.

— Mutasd csak! Hm, meghiszem. Ez már aztán derék, komoly, tekintélyes egy állat. A nézése is olyan — igazán . . . olyan becsületes. Azonnal irj neki és hívd meg Fokszika.

Fokszi úgy tett.

Irt és meghívta Bernáthegyi eburaságát.

Nehány nap mulva válasz is jött tőle, mely így szólt:

A szt.-bernáthegyi.

Köszönöm a meghívást, de
Nincs időm ezen a nyáron.
Nyáron mindég sok a gondom:
Nevelgetem kis családom.

Télen pedig hegyen-völgyön
Szélviharba', hófuvásba'
Keresem a dermedt utast,
Nyomrul-nyomra, kaparászva.

Hófuvatból ha kiástam,
Jó bundámmal melengetem;
Kezét arczát nyalogatva,
Míg csak életre nem keltem.

Nyakba függő hordócskámból
Megenyhítem égő szomját
S menedékre vezetem, hogy
Ott viseljék tovább gondját.

Kegyeteknek — ha jól sejtem —
Úgy-e bizony semmi dolguk?
Szaladoznak . . . heverésznek
Ebből áll a mulatságuk.

Nem csoda, hogy unatkoznak
S ismerkedni volna kedvük,
De én bennem csalódnának:
Nem tudnánk mulatni együtt.

Komoly vagyok, — dolgom is van
Hadd végezzem sorba-rendbe',
Azért lehet távolból is
Tisztelő barátjuk — Rege.

— Na Fokszi, ez magyarán beszél: nem kelletek — punktum. Jaj be restelem, jaj hogy szégyenlem! . . .

— Pedig kár . . . Igaz, nem kellünk, de hát minekünk kell-e bár csak egy is abból a hatból, a ki vállalná a barátságot? Ha mi kicsinylünk mást, más meg kicsinyel minket. És Regének legalább is annyi igaza van, mint nekünk. Ugyan mit is kezdene ez a nagy, méltóságos, komoly munkát végző óriás ilyen két ugrifüles semmittevővel, mint mi vagyunk. Suba subával, — Fokszi Fokszival ugy gondolja. És igaza van.

— De hát mit kezdjünk most? megöl az unalom, Fokszi.

— Dehogy is öl Küczüli. Ki-kimegyünk a kertbe ürgét, meg vakondokot kotorni; aztán itt van Jancsi meg Juczika, azok szívesen elhanczúznak velünk, ha a leczkét megtanúlták. Aztán — majd csak vetődik erre valamikor valaki a Fokszi-atyafiságból. A többi ebféléknek pedig hagyjunk békét. No . . . szólj hát, Küczüli.

Küczüli szólt is, de nem nagyon vígan:

— Jól mondod, kicsi Fokszim! . . . Hagyjunk hát békét — ha muszáj.

És újból ásított egy hosszút, keserveset: Aú-ú-ú . . . vaú! . . .

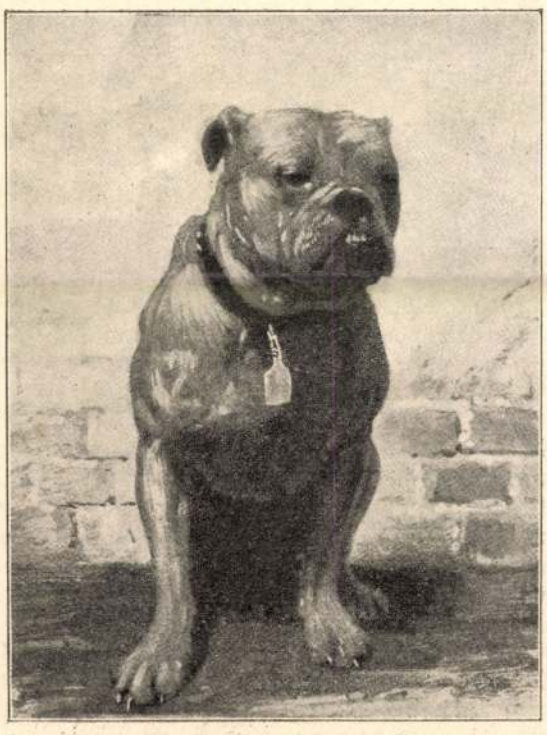

BULLDOG.

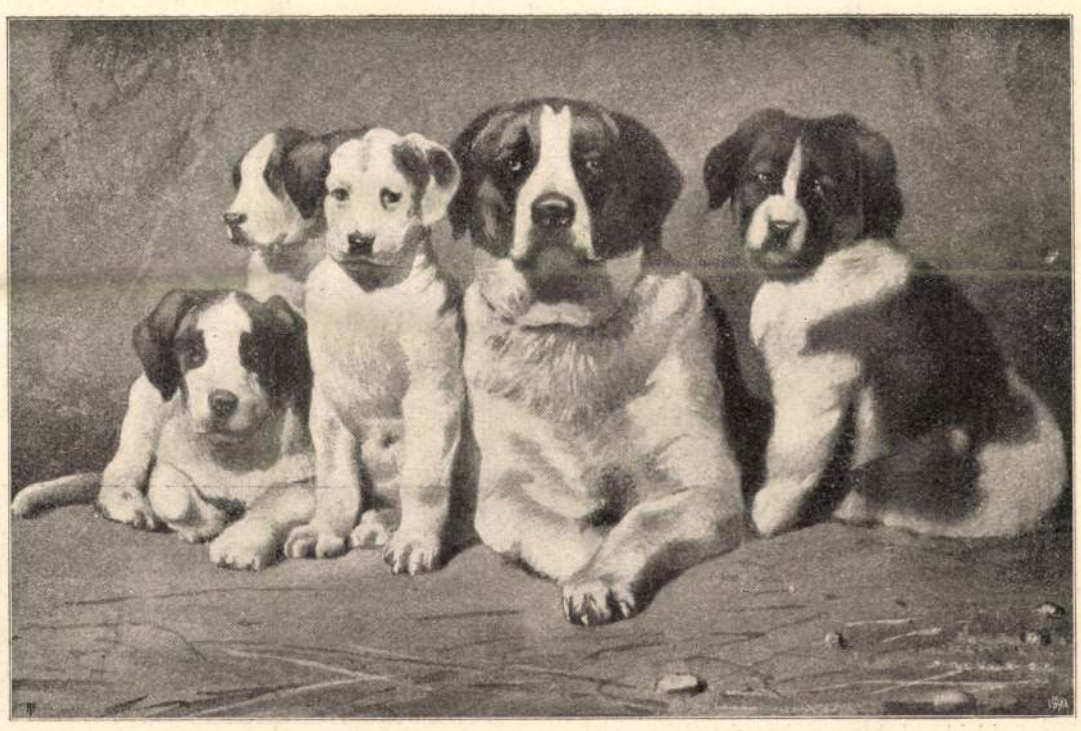

SZENT-BERNÁTHEGYI CSALÁD.

Koszkol Jenő rajza.

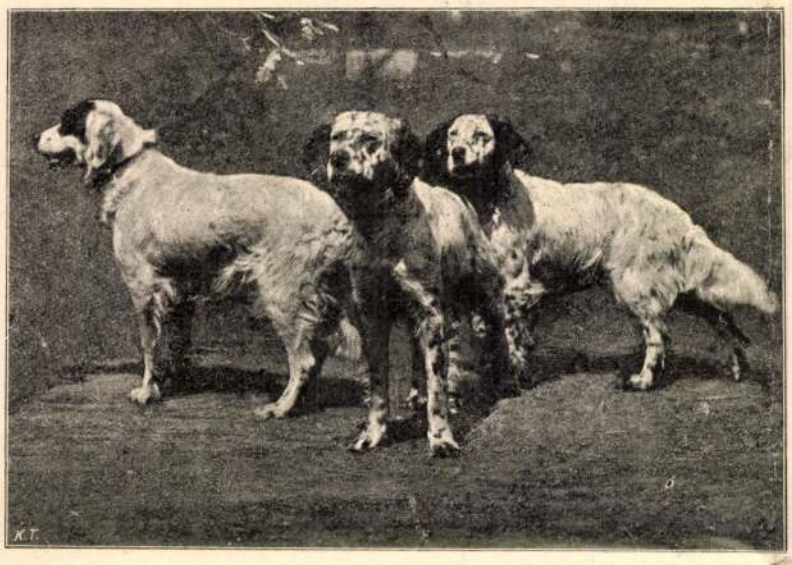

Angol setterek.

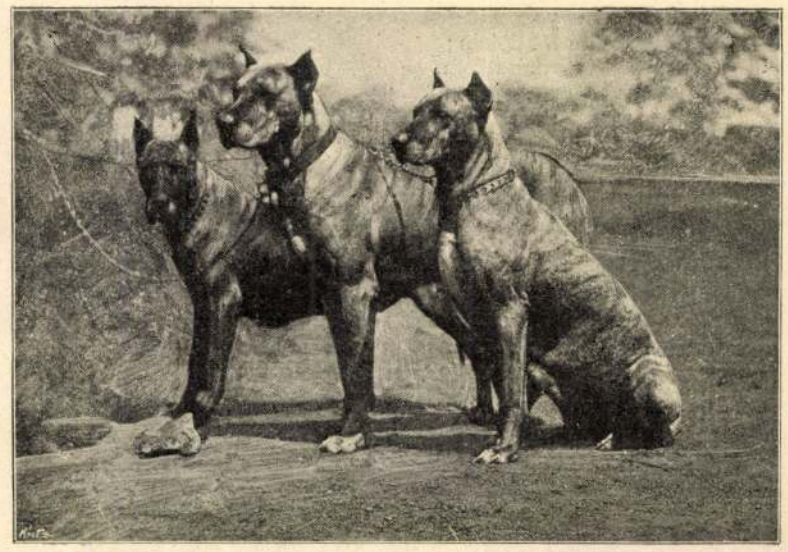

Dán doggok.

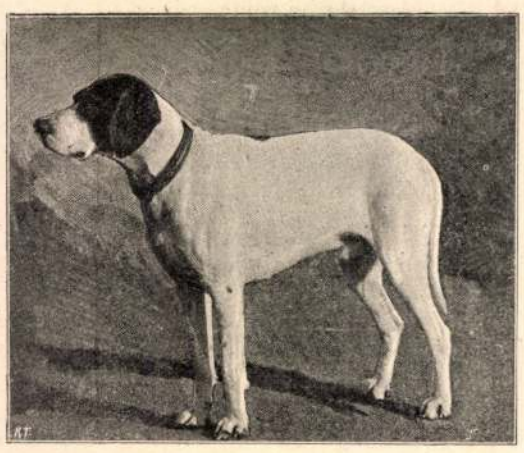

Pointer.

Ír setter.

Hosszúszőrű német vizsla.

AZ EBKIÁLLÍTÁSBÓL. — Erdélyi fényképei után.

AZ EBKIÁLLÍTÁSBÓL.

II.

A közelebb rendezett budapesti ebkiállításról közlünk még nehány képet olyan állatokról, melyeknél a fajjelleg kifogástalanúl ki van fejlődve, melyek tehát az illető faj mintáiúl szolgálhatnak.

A kiállításon nagy számban voltak képviselve a *vizslák* különféle alfajaikkal: *ír-* és *angol setterek, pointerek, német vizslák.* Szép, okos, tanulékony állatok, nélkülözhetetlenek a vadászat több neménél; ezért értékük is rendszerint nagy s az ügyes, kellőleg kitanított efféle ebekért sokszor meglepőleg magas árakat fizetnek. A külföldön régóta szakszerűen foglalkoznak már ezen nemes állatok tenyésztésével, idomításával; az újabb időkben nálunk is alakúltak ilyen tenyészetek; a legismertebbek egyike a Fónagy Józsefé, kinek különösen angol setterei nagy feltűnést keltettek a kiállításon.

A legszebb ebek közé tartoznak a hatalmas termetű, de mégis karcsú, rugékony, élénk mozgású *dán-doggok,* a melyek nálunk is meglehetősen el vannak terjedve, mint luxus-ebek, bár nagy erejüknél fogva házőrzésre is kitűnően alkalmasok. Sokban hasonlítanak e szép állatok a szelindekekhez, a melyek ma már majdnem egészen kivesztek, holott pár évtizeddel ezelőtt még minden alföldi mészáros tartott ötöt-hatot s ezekkel szokták a marhát a vágószékre húzatni. A hatalmas erejű, kegyetlen ebek beleragadtak a szegény marha orrába, füleibe s úgy húzták végig dühös ugatás, üvöltés s a kínzott állat bőgése közben a község utczáin. Mikor aztán végre eltiltották ezt a kegyetlenkedést, a szelindekek napja is leáldozott. A mészárosok egymásután elpusztították őket, házaknál pedig veszedelmes voltuk miatt s mert vérnél, húsnál egyebet enni nem szerettek, — szintén nem tartották s így aztán rövid idő alatt mondhatni egészen eltűntek. A szelindek alacsonyabb termetű volt, mint a dán dogg, feje pedig némileg a bulldoggéhoz hasonlított.

Nagy népszerűségnek örvendettek a kiállítás látogatói előtt a furcsa kis *tacskók* (dachslik, borzebek), melyek oly okos tekintettel pislogtak ki ketreczeikből, hogy szinte meglepte az embert. Az apró állatkákon legfeltűnőbbek azok a parányi, rövid, kifelé görbülő lábacskák, a melyekről szinte azt lehetne hinni, mintha úgy kérték volna kölcsön az élénk, nagyfülű kutyácskák valami más állattól, a kinek már nem kellettek. Pedig hát a tacskónak épen ilyen lábakra van szüksége. Hiszen az az ő fő mestersége, hogy a szűk róka- és borz-lyukakba bebújjék s az ott lappangó vadat kizavarja, kimarja. Holmi hosszú lábbal pedig bajos volna oda beférkőzni.

A tacskó azonban nem csak bebúvik a lyukba, hanem ha kell, élet-halál csatákat is vív oda lent a föld alatt, kivált ha egy-egy vén rókára akad, a melyik nem egykönnyen akarja várát feladni. A viadal rendszerint a tacskó győzedelmével végződik és a vitéz kis állat csakhamar megfojtja magánál jóval nagyobb ellenfelét.

Különben némelyek szerint a tacskót mindenféle vadászatra be lehet tanítani s vannak, a kik vaddisznót és őzeket is hajtatnak vele, még pedig jó sikerrel, mert ha a tacskó apró lábaival nem bír is az őz nyomába jutni, de szerfelett kitartó és okos levén, végre is úgy tudja a gyorslábú vadat fordítani, míg az puskacső elébe kerül.

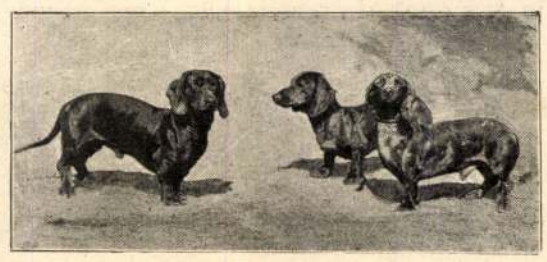

Rövidszőrű tacskók.

EGY OROSZ TUDÓS A JÁSZOKRÓL.

A jász nép a hazai köztudat szerint egyik törzse volt a kúnoknak, kiktől voltakép csak névleg különbözött volna. *Lamansky,* a szentpétervári híres orosz tudós azonban legutóbb közzé tett tanúlmányában azt állítja, hogy a magyarországi jászság teljesen különböző nép volt a török eredetű és nyelvű kúntól, levén a jászok nem mások, mint a régi szkithák és szarmaták összeolvadásából keletkezett *alán* nép ivadékai, a mely népnek nevezetes szerepe volt a népvándorlás idején; a szarmaták egyik törzse pedig már a Krisztus születése előtti időkben a Duna-Tisza közti területen telepedett meg s «jazyg» név alatt ismeretes a történelemben, mint kitűnő lovas nép, melynek nem csak katonái, hanem ezek lovai is lópatából, szaruból készült pikkelyekkel voltak vértezve. A jazygok századokig uralkodtak a Duna-Tisza közt, mint a rómaiak félelmes ellenségei s csak a hunok betörése után tűntek el a történelem színpadáról. Az alánok egy része a népvándorlások idején éjszaki Olaszországba, ismét egy másik egész Spanyolországba nyomúlt, hol idők folytán nyom nélkül elenyésztek. A déloroszországi őshazájukban megmaradt alánok egyik törzse később a kúnokkal együtt menekült be a tatárok elől Magyarországba, hol aztán a Jászságban s még pár más ponton megtelepedve, apránként elmagyarosodott, egy csapat pedig a Kaukázusba húzódott le, hol *osszét* név alatt mintegy 110 ezer főnyi számban máig is él és saját nyelvet beszél, a mely nem az ural-altáji, hanem az iráni csoporthoz tartozik, tehát a nyugot-európai népek nyelvével rokon, a melyben azonban mégis meglepőleg sok, a magyarral egyező szó van, a mi bizonyítja, hogy a magyar és alán, valamikor sok időkön keresztül szoros érintkezésben voltak egymással.

Különben az «osszét» név ugyanazon eredetű a «jász»-szal, mert az alánokat az oroszok mindig *osz*-nak vagy *ász*-nak hívták s ez utóbbiból származott a magyar «*jász*» elnevezés is.

Hogy a jászok csakugyan sem törökök, sem

két-három tagja alkalmas időben a hely-

Koszkol Jenő

Rákosi részlet c.
rajza repr.

Emlmintart.

1888.

Zsidai részlet,
vörf. repr.

u. o.

Tajzép, rajz, repr

u. o.

Gleichenbergi rész-
let, vörf., repr. u. o

Az általános tárgyalás során *Ferenczi* Zoltán tanácstag fölhivja a figyelmet arra, hogy az eddig létesített könyvtárak látogatásainál többféle tapasztalatot szerzett, amiket a további könyvtárak létesítése s az eddigiek támogatása során figyelembeveendőknek tart. Így azt tapasztalta, hogy a községi tisztviselők által gondozott könyvtárak kevésbbé jól működnek, mint a tanítók kezén lévők; továbbá, hogy a népkönyvtárak czéljainak a vándorkönyvtárak sokkal inkább felelnek meg, mint az állandóan egy helyen lévők, ezért a könyvtárakat lehetőleg a tanítóság kezelésére bízni s a vándorkönyvtárakat jobban fölkarolni javasolja. Továbbá tapasztalta, hogy a könyvtárak iránt létesítésük után mutatkozó érdeklődés igen hamar megcsappan, miután a jelenlegi rendszer mellett a könyvtárak anyaga nem frissíthető föl. E bajon külföldön, Berlinben a Deutsche Gesellschaft für Volksbildung, igen ügyesen segített egy központi könyvraktár létesítésével, amely a népkönyvtárak anyagát évenként kicseréli, úgy, hogy ugyanaz a könyvanyag csak minden 15 évben kerül vissza egy könyvtárba. Tanulmányozandónak tartja tehát a kérdést, esetleg külföldre való kiküldetés útján is.

Előadó válasza után, mely szerint e kérdés a népkönyvtári szakbizottságot már foglalkoztatta s a népkönyvtári nagy katalógusnak októberre várt elkészülte után újra elő fog vétetni,

Koller utódai fényképe után.

LOBKOVITZ RUDOLF HERCZEG ÉS NEJE.

nagyon jól összhangba tudott jutni. A férfias természetű királyné is ép oly önmegtartóztató és fegyelmezett életű volt, mint a mily féktelen és végletekre hajló dobzódásaiban. Ha télen át fütetlen szobában töltött napokat, s újjai is majd megfagytak, mig a tollat fogta, viszont följegyezték róla azt is, hogy a hessen-homburgi herczeg lakodalmára adott ebédjén negyvennyolcz tál ételt és nyolcz konfetti-pyramist adatott föl úgy, hogy utóbbiakat a lakoma végével a zenészek között osztották ki, sőt a földre szórták, s a maradékot az ablakon dobálták ki.

Más nemzedékek voltak azok, melyek a régi farsangok fáradalmait ép idegzettel és egészséges szervezettel ki tudták birni. Eláll szemünk-szánk, ha Hesseni Karolina, a «nagy őrgrófnő» leveleiből olvassuk, hogy egy, az örökös herczeg születésnapja alkalmából rendezett álarczos bál esti hat órától reggeli négy óráig tartott szakadatlanúl s azon maga a herczeg nem kevesebb, mint 160 menuettet tánczolt.

De így mulattak abban az időben mindenütt, a legmagasabb udvari körökben is, Pétervárott nem kevésbbé, mint Berlinben, hol a farsang utolsó napját a múlt században a hagyományos «rózsaszínű bál» fejezte be, melyen mindenki — urak és hölgyek egyaránt — rózsaszínű öltözetben tartoztak megjelenni. Ingerlő és festői színhatás volt ez, melyről csak akkor lehet fogalmunk, ha hozzá képzeljük a rizsportól fehérlő bájos asszonyfejeket, melyeknek művészi fésüléséről Grimm nem tartotta méltóságán alólinak egész tudományos értekezést irni.

Katalin czárnőnek a farsangot befejező híres báljain is 3—4000 ember vett részt egyszerre s 21 terem volt a vendégek fogadására berendezve. A menuetten kivül orosz, ukrajnai és egyéb tánczok is jártak, s nagy hatást tett, mikor egyszer éjfél tájban Kruse tengerészkapitány négy más fregatt-tiszttel együtt beállított matróznak öltözve, fehér egyenruhában, rózsaszín övvel és gallérral s fekete álarczban, hogy megtánczoltassák a hölgyeket. Máskor eredeti kalmuk typusok gyönyörködtették a főúri vendégeket idegenszerű arczvonásaikkal, melyek hasonlítottak az akkori legyezőkön és khinai vázákon divatozott fejekhez.

Bougainville földkörüli utazása akkortájt jelent meg s az eddig ismeretlen népek tanulmányozása divatba hozta az exotikus izlést. Mazarinné fejét diszes térképpel ékesitve jelent meg egy bálon, mig II. Frigyes porosz király öcscse, Henrik, a rheinsbergi kastélyában adott jelmezes bálján egy siami követségnek a gyermek XIV. Lajos előtt bemutatott hódoló üdvözletét allegorizálta. Egész könyvtárakat és metszetgyüjteményeket felkutattak, hogy hiven utánozzák az illető korbeli öltözeteket. A gyermekkirály szerepét a szép és fiatal Forcade kisasszony udvarhölgy töltötte be, mig a herczeg öcscse a kanczellárt ábrázolta, rengeteg parókával s négy singnyi hosszú fekete uszályú palástban, maga a herczeg Richelieu bibornoknak volt öltözve s így tovább, a legutolsó cselédig.

Így mulattak a hajdani farsangokon, bizony meglehetős fesztelenül és szilajon engedve helyet a jókedv kirugásainak. Szerencsére azonban a rakonczátlanság ma már mindinkább kivész farsangi hagyományainkból is. De vele együtt vész annyi eredetiség is s nincs erő, a mely vissza tudná többé varázsolni azokat a tarka képeket, azt a zsibongó kedvet, melyek a múlt századok udvari és társadalmi életében még oly otthonosak voltak. *V.*

FŐÚRI ESKÜVŐ.

A lefolyt hét első napján érdekes esküvő ment végbe a budavári helyőrség templomában. Lobkovitz Rudolf herczeg, táborszernagy, budapesti hadtestparancsnok vezette oltárhoz egykori elődjének: b. Edelsheim-Gyulay Lipótnak özvegyét, Kronau Friderika asszonyt. Mind a vőlegény, mind a menyasszony eléggé ismert és tisztelt alakjai a főúri köröknek arra, hogy a közönség érdeklődése feléjük forduljon. Lobkovitz herczeg, még mielőtt budapesti kitüntető állását elfoglalta volna, mint kolozsvári hadosztályparancsnok nem csak a katonaság ragaszkodását birta, hanem a polgári osztály rokonszenvét is teljes mértékben meg tudta nyerni. Alig költözött le Erdélybe, megtanulta nyelvünket, háztartásához mindent magyar iparosoktól, magyar kereskedőktől szerzett be, s a mi annak idején az egész országban kellemes meglepetést szerzett: beleegyezett 1889-ben abba is, hogy ezredének zenekara a márczius 15-diki ünnepélyen közreműködjék.

Budapestre közvetlen elődjének: gróf Pejacsevich Miklósnak váratlan halála után (1890) jött; de alig töltött nálunk pár hónapot, már is nagyon népszerűvé tudta tenni magát kiváló egyéni tulajdonságaival. A herczeg, mint katona, szerencsésen tudja egyesiteni a szigort az igazságossággal, mint polgár pedig az ország társadalmában is díszes helyet talált magának. Lobkovitz herczeg, noha nem hazánkban született, magyar indigena s mint nagybirtokos a főrendiháznak örökös tagja. És hogy ilyennek is kivánja magát tekinteni, azzal mutatta meg, hogy az osztrák urak-házában elfoglalt hasonló minőségéről lemondott, nyelvünket elsajátitotta, kulturális törekvéseink iránt nagy érdeklődést tanusit.

Neje, *Kronau* Friderika egykor a bécsi Karltheater bájos művésznője volt, a hatvanas évek végén pedig a budapesti Erzsébet-téri német szinházban működött, hol szeretetreméltó egyéniségével s ábrázolási módjának előkelőségével még azokat is elragadta, kik ezt a német telepet a magyar főváros közepén nem nagyon szivesen látták. Báró Edelsheim-Gyulay Lipót, a hetvenes évek elején nőül vette. Ez időtől fogva mind nagyobb szerepet játszott Budapest társas életében, s attól az időtől fogva, hogy Ő Felsége egy ünnepélyes alkalommal tüntető szivélyességgel ajánlotta karját neki, az arisztokratikus körökben is. Kronau Friderika, mint Edelsheim-Gyulay báró neje, nagy szerepet játszott a magyar főváros társadalmi életében, vezetője volt több jótékonysági egyesületnek s különösen a sport-körök emlékeznek reá, mint finom izlésű kezdeményezőre. Első férje halála után visszavonult a társas élettől; most azonban, mint Lobkovitz herczegasszony, bizonyára újra tevékeny részt fog abban venni.

Az esküvő teljes csendben, csakis a hivatalos tanúk jelenlétében ment véghez. Az olyan frigynek, melyet nem fiatalok föllobbanása, hanem egymás értékének kölcsönös felismerése és megbecsülése szül, nincsen szüksége zajos és fényes ünnepélyességekre.

DÉL-AFRIKA ARANYBÁNYÁI.

1873 elején a lydenburgi kerület főnöke azt jelentette Pretoriába, hogy a város közelében szinaranyat találtak. Erre mintegy 1500 ember erélyesen hozzálátott a drága ércz kutatásához, de midőn az ottan körül lakó sukuni néger törzszsel véres háborúba keveredtek a fehérek, azonkivül a bányászathoz jóformán senki sem értett, a dolog abban maradt. Megjegyzendő, hogy az addig folytatott munkát angol emberek végezték, kik a területet pénzen megvették. Végre 1882-ben egy angol bányász tulajdonában levő aknában — az úgynevezett Devil's Kantoorban (az Ördög-lyukban) roppant kiterjedésű arany-ereket találtak, mire aztán mindenki ásni kezdett.

Két év múlva a Kaap kerületben bizonyos Barber testvérek részvénytársulatot alakitottak, melynek tagjai egy-egy font sterlinget irtak alá, minthogy azonban a bányából havonként 3000 unczia tiszta aranyat termeltek, a részvények ára alig fél év múlva 100 font sterlingre szökött fel. Így aztán nem lehetett csodálni, hogy az «arany-láz», mely Kaliforniában oly hosszú ideig tartott, most Transzválban is kitört. Volt ember, a ki mezitláb és rongyosan jött a Kaapba, de nehány nap múlva egy gazdag «rand»-ra, vagyis aranyérre találva, ezt 50—60 ezer font sterlingen adta el. Tudomány, mivelt-

ség s jellem csak annyiban értek valamit, ha az illető a sziklás talajból jókora darab termésaranyat tudott előhozni. Egy szóval az őrült versengés a társadalmi viszonyokat is tőből felforgatta.

Az ily körülmények közt létrejött vállalatok, részvénytársaságok és czégek számát legfeljebb a johannesburgi bányahatóság ismeri, ámbár kétségtelen, hogy több száz helyen a kormány engedélye és tudta nélkül is dolgoznak.

A boer kormány látva, hogy az ellenőrzés lehetetlenné vált, arra határozta el magát, hogy a bányákat lassanként hatalmába keríti. E czélra először is betiltotta a dinamit-gyártást, s ennek külföldről való behozatalára oly magas vámot vetett ki, hogy a kisebb bányatársulatok nem dolgozhattak. A gazdagabb bányák a dinamitot az államtól, vagyis a köztársaság gyáraiból kénytelenek venni, még pedig oly áron, mely a jövedelem nagyobb részét fölemészti.

Miután pedig az aranybányák részvényeinek túlnyomó része Angliában, illetőleg angol tőkepénzesek birtokában volt, a transzváli kormány úgy akart a dolgon segíteni, hogy a benszülött bányatulajdonosokat az angolokkal szemben különféle előnyökben részesíti, s így az idegen tőkét apránként teljesen kiszorítja. Ebből támadtak Transzválban a benszülöttek s az idegenek — Uitlander-ek — közti nézeteltérések és viszályok, melyek a most dühöngő véres háborút idézték elő.

A háború miatt a különféle bányák részvényeinek árfolyama 60—70 százalékkal alább szállt, mely veszteség a boerokat és angolokat egyformán sújtja.

A napszám, s az élelmi szerek ára oly magas, hogy most még sok oly helyen sem folyik a munka, melyek a harctérről távol esnek. Az ebből eredő kárt középszámitás szerint havonként nyolcz millió forintra becsülik, mely összegben azonban a részvények árcsökkenése nem foglaltatik.

A dél-afrikai köztársaság a marhatenyésztésen kívül egyéb számba vehető jövedelmi forrással nem bírván, azon esetre, ha a háború a boerok legyőzetésével végződnék, az arany- és gyémánt-bányák az angol tőke birtokába kerülnének, a mi az afrikanderek — a hollandi származású elem — anyagi elpusztulásával egyértelmű lenne.

Az eddigi jövedelem elmaradásának következményei már is abban nyilvánúlnak, hogy a külföldről való árúbehozatal teljesen megszünt, gyarmat-árúk, posztó, bőr, és üveg pedig alig kaphatók.

EGYVELEG.

* **Aczél palota.** A japáni trónörökös számára Chicagóban egy 18 méter magas és 80 méter széles aczélház készűl. Az épület 400 aczéloszlopon nyugszik; külsejét márvány- és gránitlapok borítják. Az egész ház csakis azért készűl aczélból, mivel más anyag a földrengéseknek, melyek újabban Japánban gyakran előfordúltak, ellenállni nem képes. A ház a belső berendezés nélkül is több millió frankba kerűl.

* **A házi nyulak.** Ezelőtt nehány évvel a házi nyulak annyira elszaporodtak Ausztráliában, hogy kiirtásukra a kormány tekintélyes összegeket fordított. Most azonban egy angol vegyész olyan eljárást talált fel, a mely segélyével egész hajórakomány keményre fagyasztott házi nyulat bárhova könnyen lehet szállítani. Az ízletes húsú, olcsó házi nyul Angliában mindenkor értékesíthető, s így Ausztráliában nem gondolnak többé arra, hogy a szegény nyulakat tűzzel-vassal kipusztítsák.

* **A czár vonata és hajója.** II. Miklós czár külön udvari vonata fény és kényelem dolgában páratlan a maga nemében. Ehez képest a többi európai uralkodók vasúti kocsijai szegényeseknek mondhatók. Nem kevésbbé fényes a czár «Standard» nevű yacht-ja, melynek legénysége 300 emberből és tisztből áll. Az ebédlő-teremben — mely hangverseny-teremmé is átalakítható — 80 vendég kényelmesen elfér. A császári család minden egyes tagjáról gondoskodva van, a mennyiben ezek a hajón saját ízlésük szerint berendezett szobákat kapnak. A «Standard» Angliában épűlt s állítólag 28 millió frankba kerűlt.

* **A stockholmi egyetemen** Beda Anna kisasszonyt, egy bajor orvos leányát nevezték ki a számtan tanárává. Elődje szintén nő, a híres Kovalewska Szonja volt.

* **Chicagóban a villamos vasuti kocsik** annyi embert gázoltak el régebben, hogy alig múlt el nap, a melyen egy-két ember életét ne vesztette volna. Mióta azonban a hatóság kijelentette, hogy az illető villamos kocsi vezetőjét emberölés czímén vád alá helyezteti, azonkívül pedig a társulat a szerencsétlenűl járt emberek családjának 60—80 ezer dollár kártérítést tartozik fizetni, balesetek nagy ritkán fordúlnak elő.

* **A lovassági dzsida** a legveszedelmesebb fegyverek egyike s béke idején is sok bajt okoz, a menynyiben részben a lovas ügyetlensége, részben a ló csökönyössége miatt a katonák egymáson gyakran sulyos sebeket ejtenek vele. Így például a porosz, szász és württembergi sereg 83 dzsidával ellátott lovasezredében tíz év alatt 667 ember sérült meg.

* **Khinában a tüdővész ellen** az orvosok szárított gyíkot rendelnek, melyet a betegek levesben vesznek be. A gyík-szárítás ezért fontos iparág ott, melylyel sok ezer ember keresi kenyerét.

* **Japánban a halottégetés** hatóságilag el van rendelve. Minden kisebb-nagyobb városban vagy faluban külön e czélra készűlt kemenczének kell lenni, melyben a hullákat elégetik.

* **A legrégibb kőhíd** Európában Regensburgban a Duna hidja, mely 1135-ben épűlt s azóta csekély külső javításokon kívül egyéb tatarozásra nem szorúlt.

* **XIII. Leo** pápa az olasz kormánytól még most sem vette fel amaz évi 1.500,000 forintot, melyet ezelőtt 28 évvel részére kiutalványoztak. Ezen összeg most már a kamatok hozzászámítása nélkül is 40 millió forintra rúg. IX. Pius pápa, valamint utódja XIII. Leo pápa azért nem fogadták el ezen évi járadékot, mivel a mostani olasz kormány törvényes voltát el nem ismerték. A pápák azonban még ez évi járadék nélkül is elég gazdagok, a mi kitűnik abból is, hogy IX. Pius a pápai kincstárt 40 millióval gyarapította s ez összeget XIII. Leo pápa megkettőztette.

* **Süketség a tűzérségnél.** Mióta a nehéz ágyúlövegekhez nagy mennyiségű lőport (50—120 kilogramm) használnak, a tűzértisztek, valamint a legénység többsége is egy, legfeljebb két évi szolgálat után vagy teljesen megsiketűl, vagy pedig erős fejgörcsökben szenved.

* **A lapok ellensége.** A khinai császárnő a Khinában eddigelé megjelent 56 napilapot betiltotta. A tilalom azonban az angol nyelven megjelenő lapokra nem terjed ki, mert ezek kiadói angol alattvalók.

* **Az amerikai Egyesült-Államok elnöke** naponta átlag 1200 levelet kap. Ezek 80 százaléka kolduló levél, vagy pedig olyanoktól ered, kik hivatalt keresnek.

* **A legnagyobb magasság,** melyre eddig léggömbbel eljutottak, 7925 méter volt, mely alkalommal a léggömb kosarában levő három ember közül kettő életét vesztette.

HORTOBÁGYI PÁSZTORTANYA. — Koszkol Jenő festménye.

A PÁRISI KIÁLLÍTÁSRA KÜLDÖTT MAGYARORSZÁGI NÉPRAJZI TÁRGYAK CSOPORTJÁBÓL.

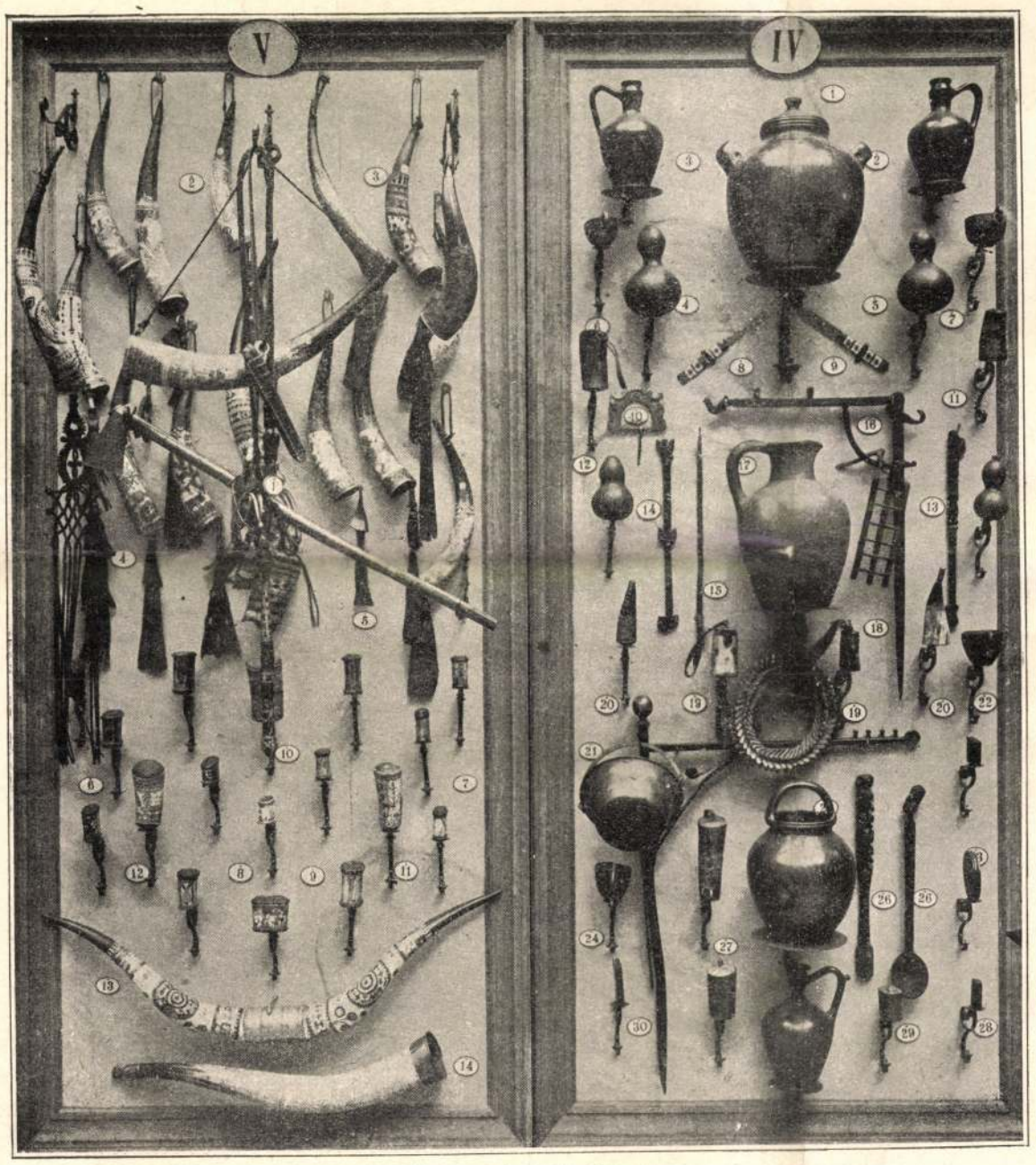

Magyar pásztorok tárgyai.

Egyik képünk bemutatja a balatoni őshalászokat a Zala folyó torkolatában; a másik a Hortobágy egyik körűlárkolt és sánczolt teljes pásztortanyáját kunyhóval, vasalóval, ösztörűvel és az ott folyó élet képével. Mind a két kép eredeti; eddigi ismereteink szerint önálló tipusok. Ezek ahhoz a műhöz tartoznak, a melylyel a kir. magyar Természettudományi Társulat e sorok iróját megbizta.

Az itt bemutatott táblák:

IV-ik tábla. Magyar pásztorok tárgyai:

1, 2, 3, 17 és *26.* sz. Fekete edények; a kettes, urna alakú *tartó*, a 22-tes *veder*, parasztfazekas — Fazekas Lajos, Nádudvar — műve, kinek korongja még ma is *lófogon* jár;

4, 5, vésett somogyi kabakok, egy ital vizre valók;

6, 7, 22, 24, vésett ivókák különböző helyekről;

8, 9, hortobágyi «csillagos» pásztor-bicska és villa;

10, heveder csatt, csikósoktól;

11, 12, 27, sótartó tülkök Zemplénből, rézben szépen vésve;

16, igazítható szolgafa, rajta kanáltartó, az utóbbi Jakabszállás cserényeiből;

13, 14, ékes kavarók;

20, sótartók (Nagy-Szalonta);

19, «rühelő szerszám» birkák rühe ellen való kenőcstartók;

21, szolgafa vasból* kis bográcscsal, alatta mesterségesen összerakott koszorú, az úgynevezett «kutya-gerincz», mely arra való, hogy a bográcsot rátegyék, ez megálljon s az abroszt ne kormozza be;

29, Sótartó nyirfa-kéregből, melynek kötése és diszítése talál a sarkkörben divóval (Barót.)

* A Hajdúsági pásztorok következetesen így mondják s ez meg is felel a magyar népnyelv szellemének, mely kőfejfát, kőkeresztfát és rézből való keresztvasat — a nyergen — mond s a miben ki van fejezve, hogy ezek eredetileg fából, illetőleg vasból valók voltak. *H. O.*

mely talán igy fejezhető ki legjobban: az ősi eredetű munkakörökben minden nép, a magyar különösen, rendkivül konzervativ és csak nyilvánvaló, nagy haszon birja rá, hogy valamely őseredetű fogástól, szerszámtól elállva, új módhoz, új szerszámhoz folyamodjék.

Ma már semmi kétség, hogy némely szerszám, vagy annak része, azonos olyanokkal, a melyek a föld rétegeiből, mint letűnt népek vagy nemzedékek maradványai kerűlnek napvilágra és oly korból valók, a melyről nincs irott történetünk.

Ezek a még ma is népek kezén levő tárgyak tehát tulajdonképen világot vetnek letűnt korszakok iratlan viszonyaira, népek mozgalmára, érintkezésére, rokonságára; és épen ebben rejlik megokolása annak, hogy az ősfoglalkozások méltatása a történelmiek keretébe tartozik.

Világos példával kifejezve: a híres somogyi kanászbalta, mely fok nélkűl való és sajátságosan ivesedő alakú, mely mindig fegyver volt, alaki ősét a bronzkorszakot megelőző tiszta rézkorszak hasonló alkotású baltájában birja! E két véglet közé sorolhatók a fegyverűl használt összes balták, bárdok, a Botond vezér hagyományos bárdjával együtt.

A Párisba szánt ősfoglalkozási gyűjtemény új gyűjtés és a magyaron kivül ügyet vet a tótságra és oláhságra is. Egy pillantás a négy táblára szembeszökővé teszi a különbözőséget. A tárgyi részt megvilágitják *Koszkol* Jenő festőművész képei, a melyek a halász- és pásztorélet kereteit tüntetik föl s felfogásban és kivitelben elsőrendű alkotások. Egy balatoni fölvetett orrú, egy törzsből vájt hajó körűl tiz táblán a tárgyak vannak csoportositva; tiz kép adja ehhez az összefoglaló részt.

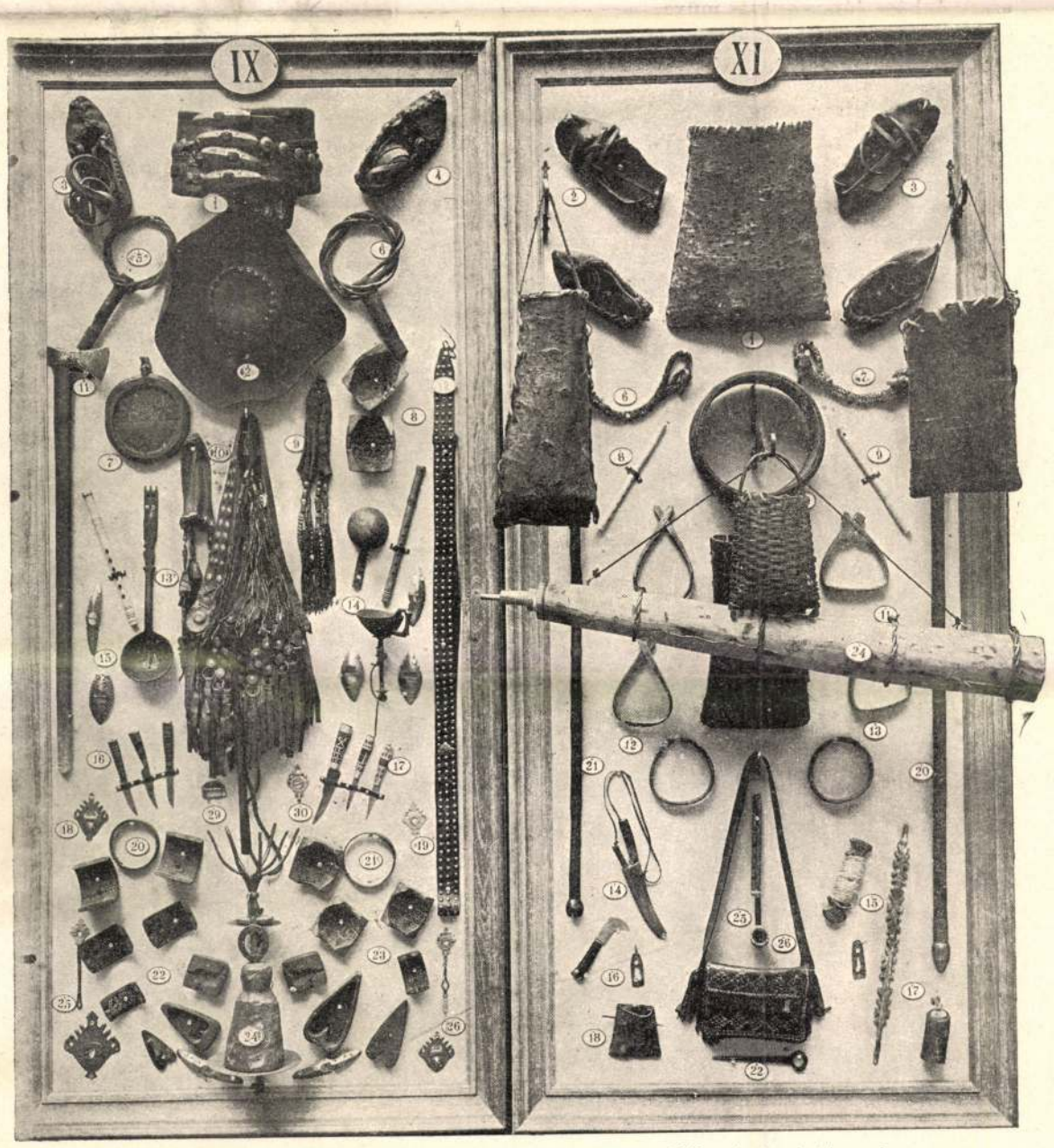

Tót pásztorok tárgyai. Oláh pásztorok tárgyai.

A PÁRISI KIÁLLÍTÁSRA KÜLDÖTT MAGYARORSZÁGI NÉPRAJZI TÁRGYAK AZ ŐSFOGLALKOZÁSOK CSOPORTJÁBÓL.

9. SZÁM. 1900. BUDAPEST, MÁRCZIUS 4. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre **24** korona, félévre **12** „ | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre **16** korona, félévre **8** „ | A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre **10** korona, félévre **5** „ | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

AZ ŐSFOGLALKOZÁSOKRÓL.

Az intézők úgy kivánták, hogy az idei párisi világkiállítás magyar történelmi pavillonjának egyik termében bemutassam azt, a mit ezredéves kiállításunk történelmi nagy keretében ugyane czím alatt lehető nagy arányokban egyesítettem s a mi, mint eredeti eszme, a szakkörökben is nagy méltatásra talált.

Az ősfoglalkozásokban kifejezett irányzat tulajdonképen kitágítása annak, a mit «történet» vagy «történelem» alatt értettünk és a miben a fény, a hatalom, az erőszak, a vér időrendbe fűzve foglaltatott, hatalmas családok és szereplő egyének leszármaztatásával, sorsával egyetemben.

Hovatovább mindinkább jelentkezett annak szüksége, hogy mélyebbre kell nyúlnunk, egészen odáig, a hol letűnt korok «polgári» élete is folyt; és be a családi tűzhely csendjébe, a hol a népélet vesz irányt, érleli azt a hatalmat, melynek semmiféle társadalmi szervezet ellentállani nem bir, mely úgy működik, mint a «lassú víz (mely) partot mos.»

Így fogva fel a dolgot, természetes, hogy legott fontosságot öltenek valamely nemzetnek foglalkozási körei is; annál nagyobbat, minél bizonyosabb, hogy szerző, vagy tenyésztő működésük volt az, a mely a hatalomnak megadta eszközeit. És így juthatunk el — vagy le — egészen a pásztoréletig, a halászatig, melyeknek fontossága mellett történelmi okmányaink ezrei szólanak, lévén az állattenyésztés és halászat vagyon és közszükség fedezésének forrása s mint ilyen ősi soron, tehát ősfoglalkozás.

A vadászatot nem vettem fel, mert az eredettől fogva vagy védelem, vagy — különösen a történelmi korszakokban — kedvtelés és előjog természetével birt; ősi, népies elemei már igen nehezen vehetők ki.

De van még egy más ok is, mely az ősfoglalkozásoknak nagy jelentőséget kölcsönöz s a

Koszkol Jenő festménye.

BALATONI HALÁSZOK A ZALA FOLYÓ TORKOLATÁBAN.

Koszkol Jenő

AZ ESTERHÁZY MIKLÓS MÓRIC GRÓF ÁLTAL ALAPÍTOTT 300 FRTOS (600 KOR.) VÍZFESTMÉNY-DÍJ.

Az 1892. június 19-én kelt alapító-levél szerint ez évenként kiosztandó díjat az alapító életfogytiglan adományozza.

1. 1892. Nádler Róbert. Balatoni részlet.
2. 1894. Neogrády Antal. Egy napi vadászat.
3. 1895. ~~Edvi Illés Aladár~~. Ladmóca Bodrog mellett.
4. 1896. Koszkol Jenő. Konyha-csendélet.
5. 1897. Tölgyessy Arthur. Őszi hangulat.
6. 1898. Szlányi Lajos. A szolnoki híd.
7. 1899. Tull Ödön. Kovácsműhely.
8. 1900. Tahi Antal. Alkony.
9. 1902. ~~Háry Gyula~~. Részlet Tivoliból.
10. 1902. Tull Ödön. Vetélytársak.
11. 1903. Olgyai Viktor. Patak mentén.
12. 1904. ~~Edvi Illés Aladár~~. Kalotaszegi varróasszony.
13. 1905. Tull Ödön. Pihenő.
14. 1906. Olgyai Viktor. Felvidéki ház.
15. 1907. ~~Garzó Berthold~~. Esteli munka.
16. 1908. Székely Andor. Román parasztudvar.
17. 1909. ~~Bocmn Ritta~~. Kis Svábhegy.
18. 1910. Vida Árpád. Palágyi Lajos író arcképe.

Szm KT 50 — 129. l.
miscell

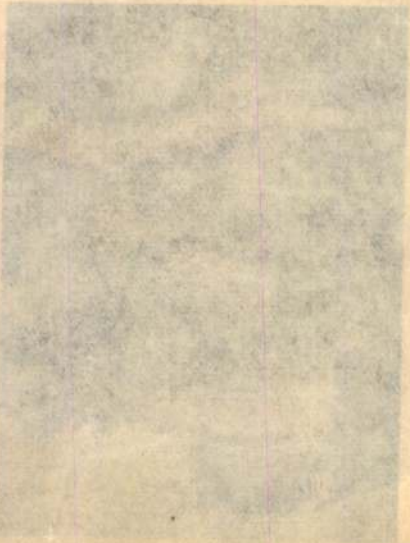

Koszkol Jenő

Perállag III.

1459. l.

866. **Korsó,**

majolika, kakasokkal. Láng M. Budapest, 1885. —

867. **Tányér,**

keménycserép szépialátképpel. Miskolc, 1838. — T
1838.

868. **Kosár aljjal,**

keménycserép, áttört fonatos fallal. Holics, XI
durchbrochener Wandung. Holics, Anfang XIX. J

869. **Tintatartó,**

fajánsz, szívalakú, festetlen. Holics, XVIII. sz. —
XVIII. Jahrhundert.

870. **Füstölő,**

fajánsz, bíborszínű vonalas dísszel. Holics, XVIII. s
in Purpur. Holics, Ende XVIII. Jahrhundert.

871. **Kosár,**

fajánsz, fonatos fallal, festetlen. Holics, XVIII. s
Holics, XVIII. Jahrhundert.

872. **Patikaedény,**

fajánsz, felragasztott címkével. Holics, XVIII. sz.
Schriftschild. Holics, XVIII. Jahrhundert.

873. **Serpenyő,**

fajánsz, festetlen. Holics, XVIII. sz. — KASSER

874. **Patikaedény,**

keménycserép, levélkoszorúval. Holics, XIX. sz.
Holics, Anfang XIX. Jahrhundert.

875. **Levesestál,**

keménycserép, virágos ágfülekkel. Holics, XIX. s
Holics, Anfang XIX. Jahrhundert.

876. **Levesestál**

ZALA GYÖRGY — MÁTYÁS KIRÁLY TUDÓSAI ÉS MŰVÉSZEI KÖZT

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSA

Művészeink e télen is serényen dolgoztak, hogy föntartsák a művészi munka folytonosságát, amelyet a világháború hosszú időre való megszakítással fenyegetett. A megszakítás a festésben és mintázásban egyenest katasztrófát is jelenthetne, jövőnknek tartozunk tehát, hogy a kultúra minden terén ezer vihar közepette is tántoríthatatlanul munkáljunk meg minden talpalatnyi földet. Német szövetségeseink is így gondolkodtak, ott is szorgalmas kezek óvogatják, ápolgatják irodalmukat, művészetüket. Egész Középeurópa kultúrája dacol tehát a világháború szökő-árjának támadásával: résen voltak s vannak a mi művészeink is. Közönségünk meg fogja érteni ennek a valóban nagyon nehéz munkának értékét, rokonszenvét éreztetni fogja azokkal, akik egy darab magyar kultúrértéket ki tudnak menteni a lángba borult világ üszkeiből és szívesen fogja ezt az erőfeszítést honorálni, mert hisz maga is nyer vele.

Ha a nagy háború nem is volt képes megakadályozni e munkát: a tavaszi tárlat bizonyos tekintetben mégis magán viseli az általános helyzet bélyegét. A Képzőművészeti Társulat hivatalos kiállítási palotája, a Műcsarnok, még mindig hadikórház. A Társulat már a háború elején felajánlotta díszes csarnokait a Vörös Kereszt-Egyesületnek, s azok mindmáig e hazafias szamaritánus célt szolgálják. A Társulat tehát ezt a tavaszi kiállítást is kölcsönkapott helyiségben, a Szépművészeti Muzeum három nagy termében, amelyek harmadika mozgatható falakkal kisebb helyiségekre oszlik, volt kénytelen rendezni. Ez a körülmény sok nehézséget gördített a rendezők munkája elé, számolniok kellett a hely szűkével: a zsüri mindössze 345 műtárgyat fogadhatott el s ezeknek elhelyezése a nem éppen legjobb világítású helyiségekben igen nehéz volt. Általában az a vélemény, hogy a kiállított műtárgyak jobbak, mint amilyeneknek e célszerűtlenül világított termek mutatják. Ezt úgy látszik számba vette a közönség is, amely rokonszenvvel fogadta a kiállítást s mindjárt a megnyitás napján meg is indult a vásár.

A «Művészet» e füzetében némi ízelítőt ad a tavaszi kiállításból: egy sor képet és szobrot közöl, különböző évjáratba tartozó, különböző irányokat és törekvéseket képviselő, régibb, újabb és legújabb festőink és szobrászaink munkáit, hogy ezzel némi fogalmat adjon az itt képviselt művészek munkáinak sokféleségéről. S midőn az alább következő sorokkal kiegészíteni igyekszünk ezt az általános képet, nem a bírálat és esztetikai mérlegelés szándéka vezet, hanem azt tartjuk ezen a helyen feladatunknak, hogy legalább vázlatos ismertetését adjuk a kiállításnak. Az is kívül esik feladatunk kere-

KOSZKOL JENŐ TERÍTETT ASZTAL

tein, hogy minden egyes kiállító művészt külön megemlítsünk, ez már a katalogus dolga.

A kiállító művészek általában két nagy csoportba oszlottak, amelyek mindegyike külön bírálóbizottsággal és külön rendezőkkel végeztette az előkészítő munkákat s tehát termek szerint is elkülönödik. A két csoport szobrászai a nagy előcsarnokban találkoznak, ahol Fakits Ernő, Rápolti Lajos, Wigand Edith, Siklódy Lőrinc, Szamosi Soós Vilmos és Murányi Gyula képmásszobrai, s Körmendi Frim Jenő plakettjei között Zala György hatalmas méretű négy bronz-domborművét helyezték el. Ezek a városligeti ezredévi emlékmű falmezőit vannak hivatva díszíteni és harmonikusan egészítik ki az ott már elhelyezett domborművek sorát. Négy történelmi jelenet a reliefek tárgya, az egri nők, Dugovics Titusz, a Vitam et sanguinem jelenete és Mátyás király tudósai és művészei közt. Alakokban gazdag kompoziciók, amelyeknek formái erőteljesen domborodnak ki az alapból, szerzőjük bizonyára azért választotta az előadásnak ezt a módját, hogy számolva a szabad ég alatt kínálkozó sajátos világítással,

Művészet 1916.

KÓSZA SIPOS László

91 2. 50-52
7. 14

Új Művészet

Új Művészet

KÓSZA SIPOS László festő

Hann Ferenc: A szentendrei mótivumok továbbélése Kósza Sipos László hannoveri periódusában. = Kutatások Pest megyeben I. szentendre, 1997 122-126. ill

MEGHÍVÓ — A FERENCZY KÁROLY MÚZEUM 1970. JANUÁR 11-ÉN FÉL 12 ÓRAKOR BEMUTATJA A MÚZEUM 1969. ÉVI ÚJ SZERZEMÉNYEIT (Anna Margit, Ámos Imre, Balogh László, Barcsay Jenő, Bálint Endre, Czóbel Béla, Deim Pál, Ferenczy Károly, Göllner Miklós, Ilosvai Varga István, Kántor Andor, Kmetty János, Kósza Sipos László, Miháltz Pál, Paizs Goebel Jenő, Pirk János, Szántó Piroska, Vajda Lajos festményeit és grafikáit, Asszonyi Tamás, Csikszentmihályi Róbert, Farkas Ádám, Ligeti Erika, szobrait és érmeit, Borsodi László és Urbán Teréz kerámiáit).

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ 1970. FEBRUÁR 29-IG.

SZENTENDRE: FERENCZY KÁROLY MÚZEUM

Kósza Sipos László

A visegrádi Salamon- toronyban 1967 juliusában megrendezték a szentendrei festők kis tárlatát, amelyen a művész alkotása is szerepelt:

két tusrajza

Vigilia 1967. IX. 635.l.

MDK.

Kósza Sipos László

Kiállitási hir

Pestmegyei Hirlap 1967 szept.2o.

MDK.

Kósza Sipos László

Kiállitási hir

Pestmegyei Hirlap 1947 szept.2o.

Kósza Sipos László

Szerepel a mentendrei festők nyári tárlatán

Nagyszova 1966 aug. 7 7 old.

MDK

965. 5000. FNyV. 4. 3233.

Kósza Sipos László

Kiállitási kritika

Művészet 1968 márc.p.43.

M.D.K.

Kósza Sipós László
festő

Méltatás

Pernyszky Géza: A neutendrei nuivészet.
Élet és Irodalom, 1968. szept. 28-8 lap.

Kósza Sípos László
grafikus

M.D.4

„Város"

Élet és Irodalom, 1968. aug. 3 - 1 lap.

Kósza Sipos László

a szentendrei őszi tárlaton.

Horváth György: A szentendrei festőr. őszi tárlata

Magyar Nemzet, 1967. X. 10. 4. o.

Kósa Lajos László

Kiállítása Szentendrén

Pest megyei Hírlap (Szentendre)

1966. IV. 13. 4.o.

Kósza Sipos László

Vár c. pasztellrajzának
reprodukciója.

Pest Megyei Hírlap (Szentendre)
1966. IV. 13. 4. o.

Kóta Lipos László

Kiállítása Szentendrén.

Horányi Sándor: „Föld, Szerelem, Dunakanyar"
Három fiatal szentendrei festőművész kiállítása.
Pest Megyei Hírlap (Szentendre)
1966. IV. 6. 6. o.

Kósza Lipót László

Kiállítása a József Attila Művelődési Otthonban.

Pest Megyei Hírlap (Szentendre)
1966. IV. 2. 4. o.

Kósza-Sipos László

grafikáinak kiállítása az Eötvös-klubban jan. 6-ig tart nyitva

Magyar Nemzet, 1967. XII. 29. 4. o. hanló

Kósza Sipos László

Kiállítása dec. 10-én nyílik az Eötvös Klubban.

Magyar Hírlap, 1967. XII. 10. 10. o.
Napló.

Kósza Sipos László, [festő]

MDK

1

Szentendrei. Munkás. Autodidakta festő. Elsősorban pasztellal dolgozik. A Ménesi úton volt kiállítása. Az éjjeliőr álma c. képe jól jellemzi művészetét. Kiállítása volt már Sziciliában, Angliában, Lengyelországban, a Ménesi úti Kollégiumban! Székely András: interjú három fiatal művészel 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 29.

Kósa-Sipos Lóuló

tollrajza
A palánk

Pestmelsi Hilap, 1967. jún. 14 (Gentendre)

MDK

Kósza Sipos László, festő

2

Deim Pállal és Csikszentmihályi Róberttel együtt a Szentendrei Papírgyárban állította ki most műveit.

Székely András: interjú három fiatal művésszel 9.

NÉPSZABADSÁG Br. 1969 m. ... 29

Kósza Sipos Lóuló

Fiatal festő
Alkonyodik és Rénegálom c.
képeivel szerepel a szentendrei városi
~~[illegible]~~ tanácsházán rendezett tárlatai

P.A.: Két tartalmas kiállítás – a szentendrei kulturális napok keretében
Pest megyei Hírlap, 1967. szept. 20. 4. o.

Kósza Sipos Lánló

Melankólia c. Lallrajza a szent-
endrei tárlaton.
Fotó.

Pestmegyei Hírlap (Szentendre) 1967. máj. 27.

Kósza Sipos Lánló

Együtt
Tempera-pantell
Fotó

Pestmegyei Hilap (Chentendre) 1967. ápr. 19.

Kósa Sipos Lóuló

nentendrei festő
a budai Eötvös kollégiumban
kamarakiállítása nyílt, közös Csíkszentmihályi Róbert szobrászal.
Barcsay Jenő tanítványa

Rövinc: két nentendrei művén kamarakiállítása
Pestmegyei Hírlap, 1967. ápr. 3. s. o.

Kósa Sipos Lóuló

kiállított már: Palermóban, Varsóban és.

Egy nagyméretű pontelképét a nékes-fehérvári Csók-képtár vette meg.

lőrinc: Két mentendrei művén kamarakiállítása
Pestmegyei Hírlap. 1967. ápr. 3. 8. o.

Kósza-Sipos László

Ikon-álom

Olaj, 1963.

~~Repr~~ Jató

Pertmegi Hirlap, 1966. dec. 17. (henfende)

Kósza-Sipos Lauló

rént vett a nentendrei József Attila
művelődési Horban a nentendrei művének
kiállításán. Kiállított műveik értékét (kb. 70,000
Fr.-t) a vietnámi nép megsegítésére ajánlot-
ták fel.

Horányi Sándor. Nentendrei képzőművének kiállítása Vietnámért
Pertmeyer Hirlap (Nentendre) 1966. dec. 14.

Kósza-Sipos Lóuló

Alkony, 1966
olajfestmény
fotó

Pertmee és Hilton (hentendre) 1966. dec. 28. 4-a

Kósza Sípos László
festő

M.D.K.

Sajátságos sajra a „Palánk"
szerepel a, tárlaton.

Hanlesch Lenke: Szintendrei festők kiállítása.
Művészet, 1968. Jannár - 38 lap.

MDK.

Kósza Siposs László

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1967 márc.25.

MDK.

Kósza Sipos László

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 ápr.

c. lap

MDK.

Kósza Sípos László

Kiállitási hiradás

Népszabadság 1966 juni 3o.

Kóna - Sipos László

Szerepelt a szentendrei nyári találkozón.

Magyar Nemzet 1966. aug. 17.

Szentendrei nyári találat. Pernecky Géza.

Kósza Sipos László M.D.K.

Művei a kiállitáson

Pernecsky Géza: A fehérvári muzeum uj szerzeményeinek kiállitása

magyar Nemzet 1966. julius 1. 4.l.

M.D.K.

Kóssa-Sipos László festő

Müve a kiállitáson

Tavasszla kamara-kiállitás volt.

Perneczky Géza: Szentendrei nyári tárlat

Magyar Nemzet 1966. augusztus 17. 4.l.

Kósza - Sipos László
festő

M.D.K.

Az Eötvös Kollegium diák-
bizottsága rendezett tárlatot
részére.

Szabó György: „Szeretettel megbárjuk Gut"
Élet és Irodalom, 1967. ápr. 8 - 12 lap

Kósza Sipos László, festő MDL

Szentendrén tárlata nyílik meg.

— : Hír 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. ápr. 2.

MDK.

Kósza Sipos László

Kiállitási kritika

Pestmegyei Hirlap 1965 okt.7.

MDK.

Kósza Sipos László

Kritika

Pestmegyei Hirlap 1966 ápr.29.

Kósa Lipos László, Jestő MDK

A fiatalokat képviseli.

R. Gy.: Mai magyar művek a
székesfehérvári képtárban 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jún. 30.

M.D.K.

Thirza Sipos László
festő

Varsóban rendezett kiállításáról
Csorba Tibor Szentendréről beszélt
és méltatta a művészet.

Csorba Tibor: A dalaiz a „Szentendrei művészet" . . .
Művészet, 1966. június - 12 lap.

Kòsza Sipos László festő

Repr: Kompozíció

Tiszatáj 1966 már

Kózsa Sipos László

Kamarakiállításon szerepelt a szentendrei műve-
lődési otthonban.

Pestenegyei Hírlap 1966. ápr. 3.

Kóna Sipos Lénárd

Csoport-kiállításon szerepelt a szentendrei művelődési házban.

Népszabadság 1966. ápr. 2.

Kósza Sipos László

Csoportkiállításban vesz részt a szentendrei

művelődési házban.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 3.

Kósza Sipos Látló festő

Szöveg emliti részvételét a
cimbeli tárlaton.
Műveket nem emlit.

/havas/
Szentendrei festőműrészek
nyári tárlata

Néptava 1966 aug. 7.

M.D.K.

Kósza Sipos László, festő

„Kék ház" c. képét körli:

Haulisch Lenke: A szentendrei müvésztelep fogalmának tisztázásához

Müvészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 3.sz.

224. old.

M.D.K.

M.D.K.

Kózsa-Sipos László

Művei a kiállitáson

Perneczky Géza: Szentendrei őszi tárlat
Magyar N emzet 1965. okt. 2. 4.l.

Kósza - Sipos László

Hegyek és fák (repr.)

Valóság XI. (1968). 2. sz. 10. l.

Kósza-Sipos László

Rajz. (repr.)

Valóság X. (1967.) 12. sz. 113. l.

MDK

Kósza Sipos László

Házak, paszt.

Délután, "

Kép a templomról, paszt.

Szentendrei festőművészek nyári tárl.
Ferenczy Károly Muz. 1966.

Kósza Sipos László festő

Szentendrén él:
Fekete ablakok (ewl.)
Kompozíció (szepró)

Passuth Krisztina: Kósza Sipos László

Jinatáj 1966 III n. 220 old

Kórza - Sipos Lánló

Kiállítása az Eötvös Kollégiumban. Megy: Passuth Lánló

Magyar Nemzet, 1967, III. 15.

Kòrra Sipos Lánló

Kiállítása az Eötvös Kollègium-
ban.

Magyar Nemzet, 1967. III. 25.

Kónya Sipos László
grafikus

MDK

"Harcok"

"

Élet és Irodalom, 1968. jan. 13-3 lap.

M.D.K

Kósa-Sipos László
Grafikus

„Kárak"

Élet és Irodalom, 1968. ápr. 13-2 lap

Kósa-Sipos Lóránd

Pillangós (tollrajz)

Vö. Symposion, 45. szám, 4. o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kósa-Sipos Dénes

Kívánsági kisvárosi (tollrajz)

Új Symposion, 45. szám, 18.o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kósa-Sipos László

Szentendrei művén.

Passuth Krisztina: Uj törekvések a szentendrei festészetben
Uj Symposion, 45. szám, 18.o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kósza Sípos László

szerepel a megyei Népzőművészek

Társlatán, Szentendrén

Pestmegyei Hírlap 1968 december 1

9. old

Kósza Sipos László

szerepel a „Szentendrei művészet"

kiállításon a szélesfehérvári Csók István

képtárban.

Magyar Nemzet 1969 november 10

4. old

Kósa Sipos László festő

Szerepel az alábbi táslatan

Psukner Pál: Szentendre. Magyar képzőművészek táslata

Pestmegyei Hírlap 1968 XII 1

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Kósa-Sipos László, grafikus

Rajz: Repr.

Kósa-Sipos László: Kompozíció

V.A. 7

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 24.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ /

Szerepelt a 14. megyei tárlaton
(Szentendre, 1968.)

Pest Megyei Hírlap, 1968. dec. 1.

/9

Kóspo- Sipos László

Szentendrei Múzeum XIV. Tárlata. 49 alkotó
műves, 80 mű a realizmustól a konstruk
tivizmusig. Sok tehetséges fiatal: K. S. L.

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 1. 9. o. Prokner Pál:
Megyei Művészeti Tárlat Szentendrén

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kósa Sipos László

A szentendrei Ferenczy Múzeumban először nyílt szülővárosában kiállítása annyi külföldi tárlat után. Pasztellképein Szentendre hídjai, tornyai, utcái, építészeti komplexumai motívumai jelennek meg. A kiállítást Petényi Katalin rendezte.

Pest megyei Hírlap 1969. okt. 21. 4. o. Két kiállítás Szentendrén

Kózsa Sipos István festő

M.D.K.

kiállitása Szentendrén

Napló

Magyar Nemzet 1966. ápr. 3. 7.1.

. .

.

Kósza Sipos László festő

MDK

Megemlítve.
(Az éjjeliőr álma c. kép elemzésével.)

Rózsa Gyula: Követők és Követők 7.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 29.

Kósa - Sipos László, festő

MDK

Kiállítása nyílik meg
szentendrén okt. 19-én.

– : □ Kósa - Sipos..... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. okt. 18.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Kósza Sipos László, festő

Kiállítása nyílik meg Szentendrén.

— : A kiállítások kód

M. 8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 26.

MDK

Kósza Sipos László

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 jan.

-újság

KÓSZA SIPOS László

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991 58 p.

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

MEGHÍVÓ

KÓSZA-SIPOS LÁSZLÓ

grafikai kiállítására

MEGNYITJA: **PERNECZKY GÉZA** MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1967. DECEMBER HÓ 10-ÉN, VASÁRNAP
DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR — HELYE: BUDAPEST, V., KÁROLYI MIHÁLY UTCA 9. SZÁM
EÖTVÖS-KLUB

MEGTEKINTHETŐ DECEMBER 24-IG NAPONTA: 12-19 ÓRÁIG, SZERDA ÉS PÉNTEK KIVÉTELÉVEL

676043 FNyV 11. T

Kósza Sipos László

Festőként ismertük meg, kisméretű pasztellképein a szentendrei házak, utcák jellegzetes együttesét jelenítette meg; rajzain nélkülözi a színeket.

Tölgyesi János: Kósza Sipos László rajzai.
Eötvös Klub. „Műcészet" folyóirat, Bpest. 1968.
március 3. sz. 43 l

Kósza Sipos László

Színes képeihez nehéz példakat találni, azon-
ban gondolhatunk Vajda Lajos művészetére
és Barcsay Jenő szigorú konstrukciójaira

Tölgyesi János: Kósza Sipos László rajzai.
Eötvös klub „Művészet" folyóirat, Budapest,
1968. március 3. sz. 43 l.

Kóna Lipos László

A riállítás szőtt megemlékezés

Élet és Irod., Pernecsky Géza, A Szentendrei Művészet, 1968, sep. 28.

Kósa-Sipos László:

Szentendrén él.

Selmeczi Tóth János: Nép egyszerű
Szentendrén

Nép művelés 1968 XI. n. 35 old.

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ,festő

Egy Modern Magy.Képtár létrehozására a Múz.200 magy. művésztől kért képeket.
Egy pasztellképet ajándékozott. 187.old

KOVÁCS PÉTER: Évi jelentés.Uj szerzemények.Képzőművészeti gyüjtemény 183.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve,VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Kósza Sipos László

művei szerepelnek a

szentendrei Ferenczy Múzeum

„Új szerzemények '69" c. Zia Cliffáson

Pestmegyei Hírlap 1970 január 7

Szold.

Kénya Sipos László

Pestmegyei Hírlap 1969 October 17

Kósa Sipos László 2

október 19-én Zíčlitása

nyílik a szentendrei Ferenczy

Károly Múzeumban

Pestmegyei Hírlap 1969 október 16

8. old.

Kósza Sipos László 3

60 olajfestménye, tusrajza, pasztellképe szerepel a kiállításon

Pestmegyei Hírlap 1969 október 16
8. old.

Kósa Gyula László 4

15 éves korában már festegetett, 1968 óta tagja a Képzőművészeti Alapnak

Pestmegyei Hírlap 1969 október 16
8. old.

Kósa Lipos László

1968-ban Károlyi ösztöndíjjal Franciaországban járt tanulmányúton.

Pestmegyei Hírlap 1969 október 16
8. old

Kósa Gyula László

Képei vannak a Székesfehérvári István Király múzeum tulajdonában.

Pestmegyei Hírlap 1969 október 16
8. old.

Kórta Sípos László 7

Repei vannak a pécsi
Janus Pannonius Múzeum
tulajdonában.

Pestmegyei Hírlap 1969 október 16
S. old

Kósta Sipos László

8

Képei vannak a Pest
Megyei Tanács tulajdonában.

Pestmegyei Hírlap 1969 október 16
8. old

Kósta Gyros László 9

Budapesten, Varsóban, Düsseldorfban, Oldenburgban és Amsterdamban szerepelt más kiállításon.

Pestmegyei Hirlap 1969 október 16
8. old

Kósza Sipos László 1

a szentendrei Ferenczy Károly

Múzeumban nyílt a múlt év őszén

kiállítása

Vigília 1970 január

61. old.

Képtörmöcszet

Kórza Sipos László

2

„Különös dilután"

„Az éjjeliőr álma" c. Zejei emlitve

Vigilia 1970 január
61. old.

Képzőművészet

Kósa Sipos László 3

„Repülő város"

„Fehete vízió"

„Holdmadár" a Tépés emlékre

Képzőművészet

Vigília 1970 január

61. old.

Kósza Sipos László, festő

A „Szentendrei művészet" körébe tartozik.

Miklós Pál: Szentendrei művészet 15-17.

Kritika, Bp. 1969. december VII/12

Kósa Sipos László

„Közeledő hajnal" c. Zipe emlitve a Pestmegyei Zipsőművészek Ziállitásán, Szentendrén.

Magyar Nemzet 1970 április 16
4. old.

Kósa Gyros László

Képei szerepelnek a Pestmegyei

Képzőművészek Találkozóján, Szentendrén.

Magyar Nemzet 1970 április 16

4. old.

Kósza Sipos László

"Hajnali város" c. alkotását emliti meg Szabó György: "Kristály" c. kritikájában, melyet a szentendrei kiállitásról ir. A tárlat "Szentendrei Nyár" cimmel a helyi városi tanács dísztermében nyilt meg, s itt szerepel a müvész festménye.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juli. 24.
XV. évf. 3o. sz. 12. lap

Kósza - Sipos László

Prukner Pál: Szélsőséges vélemények.
Gondolatok egy kiállításról.

Pest Megyei Hírlap, 1966. IV. 29. 4. o.

KÓSA SIPOS LÁSZLÓ

Ház gümbakáccal, 1988, tus, toll, 32x24 - 91.1.50

Gömbakác, 1968, tus, toll és tinta, falemez, 24x18,5 -91.1.51

Szent ndrei motivumok, 1968, tus, toll, 33x24 cm -91.1. 51

Házak, 1966, pasztell, papir 67x41 - 91.1.52

Emlék, 1982, pasztell, papir, 30x24 -91.1. 52

Cim nélkül, 1979, pasztell, papir, 15x13 -91.1. 52

Új Müvészet

KÓSZA - SIPOS László

Meghívó

Kósza-Sipos László

festő

kiállítására

Megnyitó: 1964 december 6-án vasárnap délután 3 órakor

Bevezetőt mond

SZABÓ JÚLIA

művészettörténész

A kiállítás megtekinthető december 19-ig

minden nap — péntek kivételével — délután 5 órától

V, Vécsey utca 3. III. 8 (Szabadság térnél) Tel. 317-066

9614 fnyv 1

Koszkol Jenő

festő, vul. 1868 ápr. 30.
Dorog.

irod

Krück. II. 68. 1

Steinmann IV. 169

M.D.

Kóna Sipos László
festő

Az Eötvös-kollégiumban
volt kiállítása
Csikszentmihályi Róberttel.

Bauer Jenő: Krónika
Művészet, 1967. június - 36 lap

M.D.K.

Kósza - Sipos „festő"

nevét a fiatal művészek körött emliti:

Cr.Passuth: Pittura ungherese d'oggi, 10. old.

Klny.: "Ungheria d'oggi" maggio-giugno 1965.

MDK.

Kósza Sipos László

Kiállitási meghivó

Szentendre 1967 juli.16.

MDK.

Kósza Sipos László
festő

M.D.V.

Az Eötvös József kollegium-
ban volt tárlata.

—: Kiállítások.
Művészet, 1967. április - 47 lap

Kósa Sipos

Emlitve

Pernaczky G. Szentenska nyakaszt
templama
Élet és Irodalom, Bp. 1969 sep. 13.

Kósa-Sipos László

Passuth Krisztina: Kósa-Sipos László (festő) – Tiszatáj, 1966. 20. évf. 3. sz. 220.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

257.l.

Kósa Sipos Istvánt

Említve

Horváth György: Pest megyei képrö-
mű vésnek kiállítása
Magyar Nemzet, Jo. 1970. ápr. 10.

Kósa-Sípos

Nevét Barcsay Jenő anlíti

Harangozó Márta: Az évszázad mozaikja

Esti Hírlap, Bp. 1970. ápr. 24.

Kósa Sipos László

Említve

Brukner Pál: Pestmegyei tárlat '70.

Pestmegyei Hírlap, Pf. 1970, ápr. 24.

4. l.

Kósza - Sipos László

Kajza Repr.

Látóhatár, Bp. 1969. I. 102.

M.D.K.

Kósza Sipos László

Első önálló kiállitását rendezte meg Szentendrén a Ferenczy Károly Muzeumban.
"Fiatal kora ellenére is a legszentendreibb szentendrei festő. A kisváros zeg-zugainak utvesztője, a szerb hagyományok érzelmi fütöttsége és már-már mediterrán tüzü koloritja, a pravoszláv ikonokból tovább fejlesztett jelképvilág, a láncfüzérhez hasonló képépitkezés, az arany-fénybe vesző házak, az égbolton megjelenő, áttetsző madarak..." csak Szentendrén képzelhetők el"-irja Perneczky Géza: "Három müfaj" c. beszámolójában, s külön kiemeli a müvész pasztellező képességét.

Élet és Irodalom, Bp 1969. nov. 1.
XIII. évf. 44. sz. 8. lap

Kósza-Sipos[ ], Jestó

MDK

Barcsay igen magyar
tartja munkásságát.

Harangozó Márta: Az évszázad mozaikja 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 24.

Kósa-Sipos László

Deim Pál, Kósza-Sipos László, Nádler István kiállitása Szentendre, Müvelődési Ház. - Ism.: Prukner Pál, Pest Megyei Hirlap, 1966. ápr. 29.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ert. 1969.3.sz. 243-284.l./

272. l.

M.D.K.

Kósza Sipos

Lirai pasztelljeit dicséri Perneczky Géza a Szentendrei Festők Tárlatáról szóló kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. szept. 13.
XIII. évf. 37. sz. 9. lap

Kósza Sipos László
festő

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeum-
ban az 1969 ez szerzemények kiál-
lításán szerepeltek művei.

—:—

Művészet, 1970 március – 30 lap

M.D.K.

Kósza Sipos László

"Házak" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. aug. 16.
XIII. évf. 33. sz. 11. lap

Kósa Sipos László

Szerepel az alábbi táslaton

Horváth György. A szentendrei
művészet Liáni Tossa a székes-
fehérvári. Csók István Kaptárban

nagy az Nemzet 1969 XI. 10

Kósza Sípos László

– a mai fiatalok körül – nem tartozik ugyan a művésztelepher, de gyakran dolgozik szentendrén.

A szentendrei festészet negyven éve (Németh Lajos)
(Kultura – művészet)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 15. 9. l.

Kósa Sipos László

Szerepel a szentendrei múzeum
táslatán

Miklós Pál: Szentendrei művészet

Kritika 1969 XII. 15 old.

Kósa Sipos László festő

Pasztell kiállítása nyílt a szent-endrei múzeumban 1969 őszén

Eml: Különös délután; Az éjjeliőr álma; Repülő város; Fekete vízió; Holdmadár

D. J.: Képzőművészet

Vigilia 1970 I. n. 61 old.

Kósza Sipos László

1. Sárga kázak pastell, 32×45

Szentendrei festők kiállítása

Ferenczy Károly Múzeum

Kósza Sipos László

Neve emlitve

„A szentendrei művészt.telep jubileumi kiállít

Magyar Nemzet 1968 szept 2

Kósa Sipos László

Művei vannak dr. Kunvári Béla gyűjteményében

Jürgen Weichardt: Eine ungarische Privatsammlung

Weltkunst (München) 1969 4 sz.

Kósa Sipos László

Szerepel az ~~Ferenczy Károly Múzeum~~ ásvizkárosultakést vendéret
táslalón szentendrén

H. gy. t. szentendrei művészek
az ásvizkárosultakést

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 11 old.

Kósza-Sipos László

festőművész kiállitása. Bp, Eötvös Kollégium. - Ism: Perneczky Géza, Magyar Nemzet, 1967.márc.25. - Frank János, Élet és Irodalom, 1967.dec.16.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7.l./ 92. l.

Kósa Sipos László

Említve

H. Gy. A neutenskei művészet az árvízkárosultokért

Magyar Nemzet, Bp. 1970. jul. 26. 11. l.

Kósza Sipos László

Meghívó Kósza Sipos László festőművész kiállítására. Megnyitja Szabó Júlia művészettörténész 1969. október 19-én délelőtt 11 órakor. A kiállítás november 30-ig tart nyitva, a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban.

◆

Kósa - Sipos

Résztvesz a szentenkai tárlatom

Bajár Imre: Képzőművesetünk bartók vonala

Magyar Hirlap, Bp. 1964. sep. 14.

Kósa Sipos László

Szerepel a Fiatal Művészek Klubja

Kiállításán

N.N.: Szentendrei festők tárlata

Pestmegyei Hiszlap 1970 I. 5

KÓSZA -SIPOS LÁSZLÓ

EMLITVE ld.Csikszentmihályi Róbert

Székely András: Egy délután Szentendrén.Cs.R.műtermében

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.28.sz.27.o.

SZERZŐDÉS

hunkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
részről

kahelye:

me:

ma:

zött az alábbi feltételekkel:

endő feladat részletesen:

Kósza Sipos László festőművész

K. Kovalovszky Márta: Jesztus és szisztóma
Nádler István újabb
munkáról

Művészet, 1982. március

Meghívó

Kósza-Sipos László
festő
kiállítására

Megnyitó: 1964 december 6-án vasárnap délután 3 órakor

Bevezetőt mond
SZABÓ JÚLIA
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető december 19-ig
minden nap — péntek kivételével — délután 5 órától
V, Vécsey utca 3. III. 8 (Szabadság térnél) Tel. 317-066

9614 fnyv 1

KOSZA LAJOS, timarmester

A miskolci Magyar-timar ipartarsulat névsortablaja. Bükk fa, négyzetes. Papirt ragasztottak ra a neveknek. 41 név. Első oldalán fent vörös, arannyal keretezett cimke: "A Miskolczi Magyar-timár társulat névsora, 1895". Miskolcon készült, 1895-ben. - Az egyik név: KOSZA LAJOS. 41-42. old. 5. szamu kép.

BODÓ SANDOR: Két miskolci céhbehivótabla és két névsortabla 37. old.

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969. 8. szám, Miskolc, 1969.

KOSZA LAJOS, timarmester

A miskolci magyar-timar ipartársulat névsortáblaja. Bükk fa, négyzetes. Papirt ragasztottak rá a neveknek. 41 név. Első oldalán fent vörös-arannyal keretezett cimke: "A Miskolci Magyar-Timár társulat névsora, 1895". Miskolcon készült, 1895-ben. - Az egyik név: KOSZA LAJOS, 41-42. old 5. számu kép. Fekete repr.

BODÓ SÁNDOR: Két miskolci céhbenivótábla és két névsortábla 37. old.

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1969. 8. szám, Miskolc, 1969.

Koszits Hilda

Festő

Laid

Bergerné Koszits

88.

Koszits Hilda festő

Szerepelt a Nemzeti Szalon csoportkiállításán

Nemzeti lipcsp 1927 I. 13

MDK

B.Koszits Hilda festőművész

1927.jan.14.-én nyilt meg gyüjteményes kiallitása a Magyar Nemzeti Szalonban.

Magyar Művészet, 1927. 2.sz. 113.l.

Koszits Hilda festő

Szerepet a Nemzeti Szalon csoport-kiállításán

Magyarság 1927 I. 13

Koszer Győző

Koszer Győző szobrász, sirkő-rakt., X. Sirkert-út 23. 148-962

Budaörs 1940. szept.

Koszak József, szabómester

1872-ben a soproni naptárban szerepel a sztrájk idején. 34.old

László Ernő: a soproni szabólegények sztrájkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirzsat. XIII.1959 Sopron

KOSZEL János kőmüves

NYAKAS Miklós: A hajdukerületi székház épitésének megszervezése : Mesterek, segédmunkások, bedolgozók, anyagbeszerzők. In. A Hajdusági Muzeum Évkönyve, VII. 1990 155-156.p.

Kósza-Sipos László
festő

M.D.V.

Szentendrei festő-tusrajzain
felfederkelő a szentendrei ele-
meket. A művész szentendrei
műlétésű is.

Frankjános: Kósza-Sipos László
Élet és Irodalom, 1967. dec. 16-8 lap.

MDK.

Kósza Sipos László

Kiállitási hir

Köznevelés 1967 aug.25.

Kósa - Sipos László

Szerepelt a szentendrei őni tárlaton.

Magyar Nemzet 1965. okt. 2.
Szentendrei őni tárlat. Perneczky Géza

Kósza Sipos László festő M.D.K.

Naplóxx Kiállitása Bercsényi ut 28-30. sz. alatt.

Napló

Magyar Nemzet 1963. október 13. 9.1.

Kósa Sipos Lánlóról

Eörsi István kiállítási kritikája
„Konstruktion und Lyrik"

Budapester Rundschau, 1968. jan. 26.

Kósa Sipos Károly

1966-ban Szentendrében volt közös
kiállítása Kósa Sipos Károlynak,
Nádler Istvánnak és Deim Pálnak.

Hajdu István: Nádler Istvánról.
Művészet, 1975.szeptember - 11.oldal

Kósa Apostolné

Neve emlitve

"3o festő -3 szobrász.A szentendreiek kiállitása"

Pestmegyei Hirlap 1971 julius 2o

4.old.

Rózsa-Lipos László

müterem hiján csöpp szobájában dolgozik Szentendrén él.

(fotó)

Selmeczi Tóth János: Még egyszer Szentendrén

Népmüvelés 1968/11 35old.

Kósza-Gipos László

„Szentendre", plakáttero (repró)

Valóság, 1969. 6. sz. 47. l.

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
211./.-KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ,- Virágok, /1966/,- pasztell, papir,-70+40 cm.-Ltsz,68.593,- 308.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968. Pécs,-1971.

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
210./.-KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ,- Sárga házak között,-olaj vászon.-69+ 56 cm.-Ltsz.68.592.- 308.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968. Pécs,-1971.

Kósza Sipos László

"Magányosok", "Kis város" c. müveit elismerés-
sel méltatja Szabó György: "Pestmegyeiség" c.
kritikájában. Külön kiemeli elbüvölő szinezé-
sét, sejtelmes sugárzásukat.
Magyar Nemzeti Galéria uj kiállitásán szerepel-
nek.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 9.
XV. évf. 41. sz. 12. lap

Rósza Lipos László
Részt vett a budapesti művészeti hetek
keretében rendezett kiállításon.

Bojár Iván: Pest megyei művészek tárlata.

Magyar Hírlap 1971/270 6 old.

Kósza Sipos László

A Magyar Nemzeti Galériában rendezett Pest megyei tárlaton „Magányosok" – „Kisváros" c. képei szerepettek. (említve)

Szabó György: Pestmegyeiség.

Élet és Irodalom, Bpest, 1971. okt. 9.

Rósza Lipos

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeum mostani kiállítása a múzeum 1969 évi új szerzeményeit mutatja be. A szép számmal itt élő fiatalok képei, szobrai, érmei, és kerámiai meggyőzően bizonyítják, hogy a szentendrei művészet, további fejlődéssel kecseg tet.

P. Uj szerzemények Szentendrén

Népmüvelés 1970/2 45 old.

Kósa Sipos László
festő

A Tanácshöztársaság mulelése"
"pasztellje szerepel a tárlaton.

Berecz Miklós: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972 január - 40 oldal

Kósa Sipos László

Tollrajz I.-II.

Szentendrei művészek

Kósza Sipos László

Sárga házak pasztell
32x45

Szentendrei Teréz Társaság
Ferenczy Károly Múzeum

Kósa Sipos Lajos

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

315. old.

Kósza - Sipos László

Küzdelem hajnal c. pasztellje szerepelt a Pest megyei tárlat 70-en (Szentendre, Ferenczy múzeum).

Bojár Judit: Vállalásod – kiállításra; Magyar Hírlap, 1970. 14-21. 9. l.

Kósa-Sipos László [ ]

Hatott rá Szentendre.

Szeklay Júlia: Ihlető város a Duna partján 4.

ESTI HIRLAP. Bp. 1973. szept. 28.

Kósa Sipos Lánló

festő

v hiállítása volt a szentendrei

Ferenczy Károly Múzeumban. /1969/

Képzőmův. Almanach 3 61.

Corvina 1972

Vissza Sipos László

A Ferenczy Károly Múzeumban (Szentendre) kiállítása volt (1969. X. 19 – XI. 30.). Olaj- és pasztellképek szerepeltek, ösödés szomorúság jellemzi őket.

Képzőművészeti Almanach 3, Csehina 1972, 61. l.

Kósa Sipos László

Baresaytól sorat tanult
– emlitve

Kritika 1971 január
19. old.

Kóka-Sipos László:

Pillangók (tollrajz)

Új Symposion 1969/45

Kóza Sipos Lánló: 1.

Nem ment keresztül azokon a kötelező fejlődési fokozatokon, hatásokon, melyeken a többiek magától értetődően túl jutottak. Bár egyértelműen szentendrei művén, mégsem alkotott soha a Barcsay-iskola szellemében, vagy más, előre kialakított stílus hatására. Festészetét kizárólag saját maga alakította ki, megfelelő segítség, útbaigazítások és félrevezetések nélkül. Művészetének természetes közege Szentendre különös atmoszférája. Első érett munkái pasztellek voltak, melyeknek elmosódott, tompán derengő, egy tónusban tartott színei sugározzák ezt a hangulatot.

Passuth Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben.
Új Symposion 1969/45 Old

Kóna Sipos László 2.

Pasztelljein – az egymásratolódó házak fáradtabb sziluettjében bizonyos elevenséggel vágnak bele az ablakok, mintha kiváncsian kifelé néznének. Meleg atmosféra uralja a rőt árnyalatú falakat, kapukat, tetőket, az összes vénleteket, magától értetődően mossa össze a pasztell, hogy egységes felületet alakítson ki. Mintha álomból derengének elő ezek az alig megfogható, vattásan puha elemek. Nem áttetszőek, de nem is kemények. Éppen vattásságuk révén válnak tapinthatókká, s tudnak a többi szentendrelátomástól eltérő víziót teremteni.

Passuth Krisztina: Uj törekvések a szentendrei művénetben

Uj Symposion 1969/45 19. old

Kósa Sípos László:

Ezek a panteller még csak sejtetik, hogy a művén milyen biztosan bánik a szerkezettel. A ködben úró szentendrei házacskák nem tudnának ilyen meggyőzők lenni, ha mögöttük, szinte láthatatlanul is, nem fenülne egy pontos szerkezeti váz, amely egységben tartja az egészet. Mégis, ennek ellenére meglepetést jelentettek a művén tusrajzai. Ezek a rajzok ugyanis teljesen más – bár szintén igénytelen eszközzel kénültek, sig szükségképpen a művénnek új, addig alig ismert oldalát mutatták meg.

Passuth Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben.

Új Symposion 1969/45 19. old

Kóna Sipos László: 4

A finom vonalakból szentendrei házacskák formálódnak, de nem vattásan, puhán mint a pantelleken, hanem kristályos tisztasággal, világosan érzékelhető rendszerrel. Legtöbbször egy központi mag körül, szétszórtan de mégis nyilvánvalóan a központi mag vonzásában helyezkednek el. A kis és nagy házacskák arány-eltolódása, elhelyezkedésük és kapcsolatuk határozza meg a kompozíció felépítését. A rajzok olyan tisztták és áttetszőek, hogy egyetlen hamis vonalnak sincs helye – minden mértanilag kiszámított.

Passuth Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben

Uj Symposion 1969/45 19. rld

Mégis ezekből úgy árad a reutendrei hangulat, mint a korábbiakból, csak még racionálisabban, még megfogalmazóbban még egyértelműbben. Tulajdonképpen ezek a csak fehér-feketére épülő pantellek mutatják meg, hogy a pantellek sem kendőztek vagy leplezték valamilyen belső bizonytalanságot - a művén egyaránt tud a színekkel, és a finom kontúrrajzzal bánni.

Passuth Krisztina: Új törekvések a reutendrei művészetben

Új Symposion 1969/45 19. old

Kósa-Sipos László:

Kívánosi kisvános (Tolgajz)

Uj Symposion 1969/45

18.old

MDK

Kósza Lipos Hanló, festő

Szentendrei kiállítását

dec. 15-ig meghosszabbítottak.

— : □ Kósza Lipos Hanló 2

ESTI HIRLAP B. 1969. dec. 3.

MDK

Kósza Lipos László, festő

Meghosszabbíthák szentendrei gyűjteményes kiállításának nyitvatartását.

-:□ A szentendrei 2

ESTI HIRLAP B. 1969 dec. 15

54

MDK

Koszkol Jenő

Kilátás egy ablakból a Városligetre, vf.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 51.l.

Kaszta

Említve-résztvesz

Dömötör Janos: A vásárhelyi ősi tárhat

Népszabadság, Jan. 1970. nov. 11, 7. l

Koszta

Említve

r. i. Csaboi Kálmán Képei
Nagyló, 1970. nov. 5.

Kosita

Említve

Prohászka László: A falusi élet Pápai
Csepel, ?? 6. l.

Koszta

Szinezvel rokonságot tartanak Távári Tóth Istvánci.

Hamar Imre: Távári Tóth István gyűjteményes kiállítása Győrött „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. sz.

46 l.

Koszta Amália

„Cirkelisztítás"

(repr.)

Vas Népe, 1976. dec. 7.

Kaszta Dénes építész

Résztvett az alábbi pályázaton
/maket, szepró/

N.N.: Musztérdami városháza
tervpályázata 1968

Magyar Építőművészet 1970/2 2 old.

KOSZTA

Művei kiállítva a Bartók Művelődési Központban, a Szegedi Műgyűjtők klubjában

Laczó Katalin: Kiállítási Napló

Tiszatáj, 1970, szept. 987. l.

Kanta Dénes, építész

Négy nyugati ország építészetéről
tart előadást.

— :o Építészszemmel .... 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 22.

Koszta

a győri képtár magyar mesterek műveiből rendezett tárlatot, melyen alkotásaiból látható a kiállításon.

S.N.: Látogatott tárlat.
Kisalföld, 1973. jún. 30.

Kosztka

Neve emlitve.

Mácza János: A Magyar Tanácsköztársaság
képzőművészetéről.
Nagyvilág 69/1 1o7. old.

Kaszta Dénes

Kaszta Dénes, Tóth Dezső és Makk István tervezik a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumot /tájegység-elhelyezési terv/

Magyar Építőművészet, 1972.3.sz. 52.1.

Kaszta Dènes

A tervezett kecskeméti új városközpont (a részletes rendezési terv modell-fotója). Tervező: VÁTI – Kaszta Dènes – Korbonits Dezsöné. (repr.)

Román András: Müemlékvédelem és városrendezés. Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 23-3o l., Német resumé.

Koszta Imre, építéz

L: Harmos Zoltán

— Terv pályázat

3-7-

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

83/4

Koszta István

festő

1940-ben a bukaresti

szépművészeti akadémia

(hallgatója

dröeva) Részt vett az alábbi

kiállitáson.

Juhász István:

Magyar képzőművészeti

kiállitás Bukarestben-

Pásztortűz. 1940.

362. l.

KOSZTA ISTVÁN, csutorásmester

A veszprémi csutorás mesterek névsora 1782-1891

82.-Koszta István:	Első adat	1868
	Remekel/beáll/	1868
259.old	Katona, szárazpénzen	

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 441.old

Veszprémi Múzeumok Közleményei, 10. 1971

Koszta János festő

a fiatal Józsa Jánosra rendkívüli mértékben hatott

Szekelyhidi Ágoston: Józsa János tíz éve
Alföld, 1970. 3. 82-88.

Koszta János

Portrémázlat Bozsó Jánosnál

Népszava 1985. VIII. 18.

317. KÉT KANNA ÉS KÉT CSÉSZE ALJJAL, porcellán, szines virágos diszitéssel. Bécs, XVIII. sz.

318. AZ ŐSZ, szines porcelláncsoport, fáról gyümölcsöt szedő három gyermek alakjával. R. mintázó jegy. Bécs, 1760 k.

319. TEÁSKÉSZLET, porcellán, zöld-fehér sávokkal, kinai jellegü, virágos diszitéssel. A fedőkön sárkányalaku gomb, vörös cimerjegy. Két kanna egy cukortartó fedővel és hat csésze aljjal. Herend, 1860. k.

320. KÁVÉSKÉSZLET, porcellán, oldalán grisaille-festésü angyalkák és szárnyasok, két kanna, cukortartó és egy csésze aljjal. Bécs, 1813.

321. TÁNYÉR, porcellán, peremén zöld-arany csavaros disz, közepén szinesen virág. Bécs, 1821.

322. TÁNYÉR, porcellán, csavarosan bordás és kosárfonásos peremmel és szines virágokkal. Bécs, 1775. körül.

323. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, oldalon és az aljon virágos arany keretben grisaille-festésü pásztorjelenet. (Marcolini korszak.) Meissen, 1790. k.

324. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, henger, sárga háromszöges peremdisz és arany sávokkal. Bécs, 1808.

325. TALPAS TÁLKA, szines porcellán, neobarok plasztikus diszitéssel. Cseh, 1850 k.

326. TALPAS CSÉSZE ALJJAL, porcellán, bordás alak, arany és szines virágos diszitéssel. (Christián Fischer.) Pirkenhammer, 1840 k.

327. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, aranyos és szines virágos diszitéssel. Schlagenwald, 1850 k.

328. EGYSZEMÉLYES TEÁSKÉSZLET, porcellán kék alap, fekete és arany diszitéssel. Egy kerek tálca, egy kanna fedővel, egy cukortartó fedővel és egy csésze aljjal. Cseh, 1860 k.

329. KÉT VIRÁGTARTÓ, porcellán, kék alapon aranykeretü kartusban, két oldalt puttójelenetek. Sêvres, Louis Philippe.

Ernst Muzeum aukciói

344. 35 DELFTI CSEMPE, kék és barna szinben, fakeretben. Delft, XVIII. sz.
345. TÁNYÉR, keménycserép, hullámos széllel, közepén fekete tájkép. Holics, 1800 k.
346. GYÜMÖLCSTÁNYÉR, keménycserép, szőlőlevélalaku. Miskolc, 1840 k.
347. DISZTÁL, fajánsz, gitározó nőalakkal, (ragasztott) bársonyosdiszü fakeretben. XIX. sz.
348. NAGY DISZEDÉNY, majolika, ovális testtel, kék alapon akantuszdisz, két lóidomu füllel oldalán szines népies jelenet. Olasz, XIX. sz.
349. ÜLŐ KINAI, szines fajánsz szobrocska. Jelezve F. K. (Franciscus Koszta) ST. Stompfa, XIX. sz.
350. GYÖNGYTYUK, mázas kemény cserép, hátán kis fedő. Japán.
351. TÁNYÉR, fajánsz, kinai modoru kék diszitéssel, közepén kosár. Delft, XVIII. sz. e.
352. KORSÓ, fajánsz, testén elől házaspár. Gmunden, XVIII. sz.
353. ILLATSZERES PALACK, köszörült csavaros üveg, kigyós bronz és fekete faállványon. Bécs, empire.
354. SERLEG, fuvott és köszörült üveg, kelyhén beköszörült nőalak, ciril felirattal. Cseh, XVIII. sz.
355. ÜVEGKÉSZLET, fuvott üveg, három korsó, hat nagyobb boros nyeles pohár, hat kisebb, hat talpas és hat pezsgős pohár. Cseh, XIX. sz.
356. MOSDÓTÁL ÉS KORSÓ, köszörült üveg, oválisalaku tállal. XIX. sz. e. f.
357. ILLATSZERES FLAKON, kék, szintelen réteges üveg, hőmérős, gyöngyház állványon. Bécs, Biedermejer.
358. KÉT NAGYOBB ÉS KÉT KISEBB KORSÓ, üveg, ezüst foglalattal és fedővel. Osztrák, XIX. sz.
359. BOWLE-S TÁL KANÁLLAL, üveg ezüst foglalatban, (hasadt). Osztrák, XIX. sz.
360. TALPAS POHÁR, kék és szintelen réteges üveg, arany virágos és rácsos diszitéssel. Cseh,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 367-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (HEVES)
1976 DEC 7

Koszta Amália

1021

A Magyar Nemzeti Galéria termeiben megnyílt a volt népi kollégista képzőművészek kiállítása. A kiállítás anyagából: Koszta Amália: Csirketisztítás.

Pártr
az értelmiségiek között

A pártpolitikai munka akkor lehet eredményes, ha a pártszervezetek számításba veszik a társadalom különböző csoportjainak, rétegeinek sajátosságait, s ezekhez igazodva szabják meg e munka tartalmát és módszereit. E rétegek szerint differenciált tevékenység egyik legfontosabbja az értelmiségiek körében végzett politikai munka.

Vannak szellemi munkára specializált munkahelyek, iskolák, kutatóintézetek, művészeti intézmények, ahol a párttagság és a párton kívüli dolgozók túlnyomó többsége értelmiségi. Másutt számszerűen kisebbségben vannak ugyan, de a tevékenységnek ők a „főszereplői" (például az egészségügyi intézményekben). S vannak nagy számban olyan munkahelyek — a termelőmunka területei —, ahol a párttagságnak és általában a dolgozók belül a legmagasabb a párttagok illetve a közéletben aktív szerepet játszók aránya. Ez egyébként természetszerűen adódik az értelmiség társadalmi hivatásából, feladatköréből, tevékenységének jellegéből.

A politikai aktivitás e viszonylag magas szintjének fenntartása és további növelése a pártmunkának egyik alapvetően fontos feladata. Igen lényeges, hogy a pártszervezetek „testhez álló" mozgalmi feladatokat találjanak számukra, amelyek megoldásában érdemben tudják hasznosítani hozzáértésüket és képességeiket. A mozgalmi-közéleti feladatoknak természetesen mindegyike tiszteletreméltó és megbecsülendő. Nem is rangsorolásukról van tehát szó — nem arról, hogy mi „méltó" egy értelmiséghez és mi nem —, hanem arról, hogy mely területeken, milyen ból felbukkannak félreérté sek. Egyrészt szükséges tisz tázni, hogy a vezető szere társadalompolitikai, nem pe dig szakirányítási kérdés, nem az egyes társadalmi cso portok képzettségi szintjéről hanem társadalmi helyzetül egészétől függ. Másrészt leg alább ilyen fontos annak hangsúlyozása hogy ez nen jelenti az értelmiség háttér be szorítását, lebecsülését ellenkezőleg fejlődésünk so rán szerepe tovább növek szik, s ezért megbecsülésé nek is fokozódnia kell.

Sajátos, de legkevésbé ser lebecsülhető része az értelmi ség közötti pártpolitikai mun kának a törődés a pályakez dő, fiatal értelmiségiekkel Ezek a fiatalok magas mar xista műveltséggel lépnek k az egyetem vagy a főiskol kapuin, ám társadalmi ta pasztalataik a pályakezdés kor még óhatatlanul szűkö sek és egyoldalúak. A párt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1976 DEC 9
Nógrád
Koszta Amália

1021

A fényes szelek nemzedéke

A Magyar Nemzeti Galéria termeiben megnyílt a volt népi kollégista képzőművészek kiállítása. Harminc esztendővel ezelőtt három olyan NÉKOSZ-kollégium is alakult, amely képzőművészek, iparművészek útnak indítását tűzte ki céljául, a Dési Huber Istvánról, Derkovits Gyuláról, Nagy Balogh Jánosról elnevezett kollégium. A Budavári Palotában látható tárlat kiállítói nagyrészt e három otthon lakói közül valók: de vannak köztük olyanok is, akik pedagógusok képzésére alakult közösségekben kezdték el tanulmányaikat. Jubileumi kiállításuk arról tanúskodik, hogy soraikban — minden szinten — nagy számban találhatók korunk feladatait értő és vállaló tehetségek.

A kiállítás anyagából mutatunk egy reprodukciót: Koszta Amália: Csirketisztítás.

zánkban és külföldön közlekedő tetszetős Ikarus-buszok is VILLTESZ-lámpákkal vannak felszerelve. Az itt készülő berendezések jó minőségét jelzi a jelentős export, a növekvő külföldi érdeklődés. Simon Erzsébet brigádjával — a Tyereskova ezüstkoszorús szocialista brigáddal — a villamos berendezések összeszerelését végzi. Képünkön: az Ikarus-buszok telepkapcsolóját állítja össze

Ezüst- és aranyvasárnapi nyitvatartás az üzletekben

Az üzletek nyitvatartásáról szóló rendelet alapján — a KPVDSZ megyei bizottságának meghallgatásával — Nógrád megye területén levő nyílt árusítású üzletek ezüst- és aranyvasárnapi nyitvatartási rendjét az alábbiak szerint szabályozzák.

December 12. Ezüstvasárnap. Salgótarján és Balassagyarmat városokban az üzletközpontokban levő áruházakat és iparcikküzleteket indokolt differenciáltan meghatározott nyitvatartási időben üzemeltetni. A nyitvatartható egységek kijelöléséről a vállalatok vezetői a helyi tanácsok szakigazgatási szerveinek vezetőivel egyetértésben gondoskodnak.

Az iparcikkboltok és -áruházak közül a korábbi évek hagyományainak megfelelően — Salgótarjánban a Centrum, a Pécskő és Lakberendezési Áruház, a III. sz. Üzletház ruházati egységei, az óra-ékszer és OFOTÉRT-bolt; Balassagyarmaton az IPOLY ruházati áruház, valamint a vegyes-kultúrcikkbolt legalább 13 óráig nyitva tart. Az édesség-, dohány-, és virágboltok a szokásos vasárnapi nyitvatartási rendjük szerint üzemeltethetők. Az ABC-áruházak és élelmiszerüzletek nem tarthatók nyitva.

A karácsonyi ünnepek előtti héten szükség szerint már december 13-tól az áruházak, iparcikk- és könyvesboltok nyitvatartási idejét az üzletközpontokban és a főútvonalakon differenciáltan meg lehet hosszabbítani.

December 19. Aranyvasárnap. A megye egész területén — elsősorban a főútvonalakon és az üzletközpontokban — az áruházak és iparcikküzletek a vásárlói igényekhez igazodóan tarthatók nyitva. A nyitva tartó egységek kijelöléséről a vállalatok, szövetkezetek vezetői a helyi tanácsok szakigazgatási szerveinek vezetőivel egyetértésben gondoskodjanak.

Az iparcikkboltok és -áruházak közül a korábbi évek hagyományainak megfelelően Salgótarjánban a Centrum, a Pécskő, a Lakberendezési Áruház, a III. sz. Üzletház ruházati egységei, az Óra-, ékszer és OFOTÉRT-bolt, Balassagyarmaton az IPOLY-áruház, a 304. számú vegyes-kultúrcikkbolt, Pásztón a szövetkezeti áruház, Szécsényben és Rétságon egy-egy ajándék jellegű cikkeket árusító nagyobb iparcikkbolt legalább 13 óráig való nyitvatartását javasolják. Az édesség-, dohány- és virágboltok a szokásos vasárnapi nyitvatartási rend szerint üzemeltethetők. Az élelmiszerboltok és ABC-áruházak nem tarthatók nyitva.

fadnak a kenyeret. lok azonban már ma kozás után néznek. S mukra a község, szo csiny műhely, a foglalkozás.

A reggeli „motal érkezünk a „szöve balaékhoz. A felesé köpenyben serénykc rónál. Néhány mozdulat, a durván kifűrészelt, lelapolt galfa formásan legömbölyödve kerül ki a kezéből.

Mitagadás, nem úgy fogad bennünket, mint akik a templomi miséről térnek meg. A szemrehányó tekintet, persze, nem nekem szól. Azt máshol röppentik felém. A kocsmához, úgy látszik, itt sem igyekeznek jogot szerezni az asszonyok. Alig volt közülük valaki is a hangulatjavításban. Ők inkább csak üveggel jönnek. Az asszonypolitika itt is a régi. Inkább jöjjön a pénz, mint menjen. Van benne valami.

Halad az idő kereke. A kis műhely is ezt idézi. A falakon ott lógnak még a régi szerszámok, a kétkézvonók, a sarokban félreállítva az egykori szorító, illetve a Jancsi-bak, amit meg kellett lovagolni. Múzeumi hangulatot idéznek. Öt-hat fakanál készült annak idején, amikor még jobbára a kézi munka járta. Regen volt. Keresztanulnak, dolgoznak —, szó rítottak rá az asszonyi teendőkre. Magad uram, ha szolgád nincs. De hát nem gond ma már a háztartás sem, az az csak annyiban, hogy mit tegyünk a lábosba... A fát azonban most is nagyon szeretem. Ez a sorsunk.

Csakhogy a fa erős. Nem adja meg magát egykönnyen. Hasítóbalta, éles szalagfűrész, motorral hajtott gyalu, maró-csiszoló gép kell neki, aztán engedi, megadja magát. S ezt a férj, a feleség egyformán kezeli. Ehhez jön még az önmaguk által diktált verseny. Nincs órabér. Idő nem számít. A gépek még éjféltájban is surrognak. A szakszervezet ezért még nem élt büntető szankcióval. Az ERDÉRT csak kész, jó minőségű galuskaszaggatóért fizet. Kettő, kettő és fél forint körül, a mérettől függően. Önkéntesen vállalt, testet-lelket őrlő munka. De ez csak évek múltán derül ki. Akkor, amikor kopogtat az izületeknél a reuma, amikor megérzi a gerincoszlop. Gubalánéis ismeri már a kór-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Kosztya Amália

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1976 DEC 9

1021

A kiállítás anyagából mutatunk egy reprodukciót: Kosztya Amália: Csirketisztítás

FÉNYES SZELEK NEMZEDÉKE

A Magyar Nemzeti Galéria termeiben megnyílt a volt népi kollégista képzőművészek kiállítása. Harminc esztendővel ezelőtt három olyan NÉKOSZ-kollégium is alakult, amely képzőművészek, iparművészek útnak indítását tűzte ki céljául, a Dési Huber Istvánról, Derkovits Gyuláról, Nagy Balogh Jánosról elnevezett kollégium. A budavári palotában látható tárlat kiállítói nagyrészt e három otthon lakói közül valók; de vannak köztük olyanok is, akik pedagógusok képzésére alakult közösségekben kezdték el tanulmányaikat. Jubileumi kiállításuk arról tanúskodik, hogy soraikban — minden szinten — nagy számban találhatók korunk feladatait értő és vállaló tehetségek.

KARM
kocata

által
ÉS H
FT-T

istermelők. Ezzel sertésen-
s megtakarítást lehet el-

on belül a jövőben is fel-
és malacait.
ELVÁSÁRLÁSI ÁRAINK
29,— Ft/kg,
31,— Ft/kg

36,— Ft/kg
T + 3,— Ft IDŐSZAKI
ez év végéig 1977. január,
pokra SÜLDŐNEVELÉSI

31,— Ft/kg,
3,— Ft/kg,
34,— Ft/kg

Az a kistermelő, akinek
növendék sertést hizlalási c
hoz szükséges egyéb feltéte
VÉGÉIG vállalkozhat az Á
lalat hízó alapanyagainak

Részletes tájékoztatást a
Vállalatok körzeti felvásá
együttműködési megbízása
sági nagyüzemek képviselő

ÁHT
BUDAPEST

ÁLLATFORGALMI ÉS H

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

Koszta Amália

1976 DEC 7
1021

A fényes szelek nemzedéke

A Magyar Nemzeti Galéria termeiben megnyílt a volt népi kollégista képzőművészek kiállítása. Koszta Amália: Csirketisztítás című képe

bizonyos
jellemző,
üzem vá
nem csu
zik, de
munkafel
hozzájár
kozásho
Egy
eredmény
Halle-Ne
üzemet,

Az országban az e

Egyéves a pedagógus KISZ-

A KISZ Központi Bizottsága 1975. februári értelmiségi határozatában foglalkozott részletesen e réteg mozgalmi munkájának a tapasztalataival, s a továbblépés lehetőségeivel. Megyei szinten a pedagógus KISZ-esek összefogása, a megbízatások rendszerének a kiépítése jelentett gondot. Kezdettől fogva probléma volt az is, hogy az értelmiség e rétegét nehezen lehetett a szövetség munkájába bevonni, holott a felnövekvő nemzedék neve-

A KISZ-bizottság megalaku lása nagy lökést adott a peda gógus fiatalok mozgalmi tevé kenységének. Jó néhányan ve tek részt azóta politikai kép zésen. Hárman KISZ-tanácsa dóként működnek tanintéze tekben, többen patronálói t vékenységet látnak el tanul KISZ-alapszervezeteknél. Vá lalásaikban fontos szerepe játszik a dolgozó fiatalok t nulmányi munkájának a segí tése. A KOMÉP KISZ-bizot ságával ez év februárjába

KOSZT. Michael

Michael Koszt: Ein Haus im Gras / Puszta / 91, Acryl 50x60 cm. Sammlung: Gottlob Dietz, Neuenstadt

Kosza Sipos László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1964 MÁR 19.
JÖVŐ MÉRNÖKE

1021

Kultúrélet a kollégiumban

IRODALMI BESZÉLGETÉS

A múlt év novemberében — kollégiummá válásunkkor — megalakítottuk kultúréletünk központját; a klubot. Azóta intenzív klubélet folyik, egyelőre „csak" kulturális vonatkozásban, de rövidesen megoldjuk, hogy kollégiumunk tagjai a klubhelyiségben táncolhassanak, szórakozhassanak a hét meghatározott napjain. Természetesen ez nem jelenti a kultúrélet lanyhulását, sőt — azt a lehetőségek szerint tovább kívánjuk fejleszteni.

Eddig három kiállítással dicsekedhetünk: (és a kollégiumi hallgatók képzőművészeti kiállítása éppen most tart nyitva). *Kósza Sipos László* festőművész, *Koncz Csaba* fotóművész (mindketten fiatal alkotók) és a kollégiumi *fotokör* kiállítását rendeztük meg. — Rendszeresen tartottunk olyan előadásokat, vitákat, beszélgetéseket, melyek résztvevői közé tartozott *Granasztói Pál* építész-író, *Csoóri Sándor* költő, *Csaba László* a MÉSZ főtitkára, *Sánta Ferenc* író, *Péntek Gyula* újságíró és *Tillai Ernő* építész...

Ez volt, és ez a lendület tovább tart: ezen a héten *Murányi Zoltán* tart előadást a KGST-ről (ilyen jellegű, politikai előadás a továbbiakban minden hónapban lesz); *Zalotai Elemér* építész bemutatja a szalagház tervét; előadássorozatot szervezünk a modern filmművészet helyzetéről: előadó *Nemeskürty István* rendező; kiállítjuk *Tillai Ernő* fotóit, *Gyurkó László* író beszélget majd velünk a kommunista erkölcsről; *Masznyik Iván* adjunktus beszámol Olaszországi útjáról; *Bánhidy Zoltán* levetíti díjnyertes amatőrfilmjeit; *Lukoviczky Endre* fiatal festőművész kiállítását rendezzük meg április végén — s még teret adunk egy-két kollégiumi alkotó kiállításának is.

Ezzel a már meghatározott programmal, és ami még menetközben „jön" elértük, hogy minden pénteken este előadás, illetve előadás és azt követő vita lesz kollégiumunk klubjában — és itt a vitát hangsúlyozzuk, hisz célunkat csak úgy tudjuk elérni, ha ezek a rendezvények gondolatokat ébresztenek.

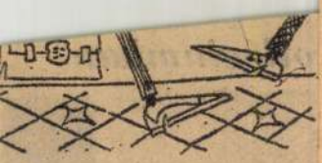

y-egy ebéd után...

ZBEADAS

ptad a rajzodat?...

jogosítványt, a közúti és városi közúti forgalmi és tömegközlekedési szakismereteket. További, részletesebb ismereteket ilyen irányú szakmérnökképzés keretében szerezhetnek a gyakorlattal rendelkező mérnökök.

A szakemberekkel való ellátottság már ma sem kielégítő ezen a területen. Az igény többszöröse a végző hallgatók számának.

A vázolt nagy feladatok megoldására nagy számban szükségesek szakmájukért lelkesen dolgozó, jól képzett fiatal mérnökök!

Koller Sándor
adjunktus
Útépítési tanszék

...agyok "közé..."

goztam, a Csepel Autógyárban. Itt is játszottam a gyári csapatban.

— Ment?

— Bajnokok lettünk az NB II-ben. Tehát ment.

— Egy NB II-es élmény?

— Háromszor játszottunk a soproni MAFC ellen. Nagy küzdelemben egyszer egypontos vereséget szenvedtünk, kétszer pedig egy ponttal győztünk — szóval igazi „malac" meccsek voltak.

— Hogy fogadták a MAFC-ban?

— A lehető legjobban. Nem égettek. Befogadtak. Jól érzem magam.

— A tanulás?

— Közepesen megy. Szeretnék társadalmi ösztöndíjat szerezni, szeretném, jól elvégezni az egyetemet...

— Más sportágakban nem próbálkoztál?

— Csak régebben. Úsztam, kézilabdáztam, eveztem, sőt gáton is futottam. Két Budapest-bajnokságot is összeszedtem, de csak régebben.

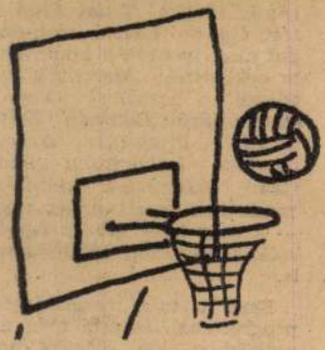

— Tehát az igazi?
— A kosár!

Sz. F.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kósza Sipos László

JÖVŐ MÉRNÖKE

1963 NOV 4

Kósza Sipos László kiállítása a Bercsényi úti diákotthonban

1963. október 13-án, az ÉKME Rózsa Ferenc Diákotthonában megnyílt *Kósza Sipos László* fiatal (húszéves) festőművész kiállítása. A szentendrei művészt a diákotthon képzőművészeti köre hívta meg első gyűjteményes kiállításának megrendezésére. *Perneczky Géza* művészettörténész méltatta a megnyitón a fiatal képzőművész nagy érdeklődést kiváltó alkotásait.

November 1-én a diákotthon fiataljai nyilvános vitát rendeznek Kósza Sipos László műveiről és általában a modern képzőművészetről. Vitavezető: Perneczky Géza.

A kollégiummá válás előtt álló diákotthonból ugyanekkor *több érdekes hírt hallottunk:* A lap korábban írt azokról a botrányos jelenetekről, amelyek a Bercsényi úti diákotthonban rendezett ötórai teákon előfordultak. A diákbizottság intézkedésére ma már megoldódott ez a probléma: a táncbelyiséget csak klubigazolvánnyal rendelkező egyetemisták látogathatják, s így a fiatalok továbbra is modern zenére, de fegyelmezett körülmények között szórakozhatnak.

Tervbe vette a diákbizottság továbbá, hogy egy bárszerűen kialakított ifjúsági klubot, társalgót létesít, ahol a diákotthon lakói esténként táncolhatnak, elolvashatják a legújabb folyóiratokat, újságokat, s ezzel a diákotthonon belül oldanák meg a fiatalok hétközi szórakozását. Az ifjúsági klubban önkiszolgáló cigaretta, hűsítő italok stb. árusítását is bevezetik.

feldolgozhatóságának biztosításáv
ki könyvtár megnyitásával diákk
szére, idegen nyelvű tanulmány
nyelvtanulás fejlesztésével, tudo
ságok életének közelvitelével
sághoz, néhány érdekes szakmai
kérdés közvetlen bemutatásával
mok, kirándulások szervezésével,
dák, feladatok, szakmai filmek
val stb.).

b) Biztosíthatjuk a *kutatási m*
sajátítását (az elméleti vizsgálat
riumi kutatási módszerek bemut
rodalmazás módszerébe való be
jó hallgatók bevonásával a tansz
munkába).

c) Megismertethetjük a diákköri
műszaki *termelési feladatokat* (a
előtt álló problémákat, gyakorlat
kat: pl. műemlékek felmérése, m
giai térképek szerkesztése).

d) Megbízhatjuk *kutatási feladat*
lettebb hallgatókat (kisebb elmél
leti feladattal, új elméletek ell
kiegészítésével, alkalmazásával, n
dán keresztül, hazai bevezetés
sával).

Melyek azok a keretek, melyek
gatóink beszámolhatnak munkáju
tathatják eredményeiket?

a) Diákköri munkafeladatok, p
példák kiírása nyomán készített
ban;

b) diákköri előadások, viták, s
ismertetők, vizsgálati beszámolók
lalók rendezése során;

c) egyetemen belüli és országos
diákköri konferenciákon;

d) a diákköri kiadványok nyom
révén (az egyetem külön e célra
zett kiadványában, az egyetem
Közleményeiben, a szaksajtóban);

e) tudományos társaságok ülése
beszámolók révén (klubestek, nem
országos ankétok, konferenciák).

A diákkörök szervezését és
munkát országos szinten a KISZ
Bizottsága, az egyetemeken a *KIS*
nyos diákköri tanács vezeti. A diák

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Kósza Sipos Zoltán
JÖVŐ MÉRNÖKE
1963 NOV 11.

1021

Egy problematikus kiállításról

A Bercsényi utcai diákotthonban az adott szerény lehetőségek keretei között rendeztük meg Kósza Sipos László kiállítását. A fiatal művész tárlata meglepően nagy visszhangot keltett az egyetemi ifjúság körében, és a nagy nyilvánosság előtt is. Heves vita alakult ki a művész egyénisége és művei értékelésében. A látogatók — tanárok, hallgatók és különböző vendégek — a legellentétesebb álláspontot foglalták el. Jó példa erre két szakmabelinek nevezhető képzőművészeti főiskolás véleménye a vendégkönyvből: „Művészit alkotni csak tökéletes felkészültség után lehet" — írja az egyik, hiányolva a precíz rajztudást; míg mellette: „Az ún. tökéletes felkészültség hiányát nem érzem, gyönyörűek a képek" — így vélekedik egy kollégája.

Véleményünk szerint a művész látásmódját és egyéni stílusát a szentendrei táj és a város sajátos hangulata determinálja. A képek különös ízét az ősi szerb település misztikus hangulatú girbe-görbe utcái, rác templomai, festői szőlődombjai adják. Ez érződik jellegzetes, dekoratív igényű utcaképein, sőt érdekes, expresszív portréi is gyakran ikonok hatását mutatják. A művész legnagyobb erényének érezzük meleg, lágy tónusait, melyeket nagy kultúrával és természetes biztonsággal alkalmaz. A pasztelltechnika fokozott lágysággal jelentkezik utcarészletein, portréi általában karakteresebbek, némelyik azonban homályos folthatásával valami mélyebb bizonytalanságot sejtet. Ugyanezt érezzük egyéni stílusú tuskompozícióin, melyek valami homályos peszszimizmust sugallnak.

Szimbolizmusa, amely sok képén végig vonul, gyakran túlságosan direkt, amely ilyen formában szinte bántóvá válik néhány képen (pl: Vörös látomás; Fekete vízió).

Az idézett rajztudásbeli hiányosság valóban jelentkezik, de a kompozíciók jellege és a színek kifejező ereje azt feledtetni tudja.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az ellentmondásaival is szimpatikus fiatal festő kiállításának megrendezése feltétlenül hasznos volt. Nem csak azért, mert alkalmat adott a művészet aktuális problémáinak megvitatására, hanem azért is, mert meggyőződhettünk a fiatal művészek iránt megnyilvánuló érdeklődésről.

Ezért bizonyítva látjuk az ilyen kiállítások létjogosultságát és feltétlenül várjuk az értékes kezdeményezés folytatását.

— B. — G. — Sz. —

könyvekben és jegyzetekben leírt és kiadott anyag adja meg, amely az eddigi gyakorlat szerint sajnos általában nem áll összhangban az óraszámmal. A *Felsőoktatási Szemle* 1961. márciusi számában írt tanulmányomban kimutattam, hogy az egyes félévekben mennyi a vizsgák alapjául szolgáló tananyag. A mérnöki kar eddig érvényes egységes tantervét alapulvéve, volt olyan félév, amelyben — mint maximum — 1348 jegyzetoldalt + 2435 tankönyvoldalt tett ki ez a szám, de a minimum is 887 jegyzetoldal és 228 tankönyvoldal volt. Az első 9 félév átlagos oldalterjedelme 2478 oldal volt, tehát Kozák kollégám számítása helyes, sőt óvatos.

Természetesen ez a nagy megtanulandó oldalszám csak azt a hallgatót terheli, aki mindent a kiadott könyvekből és jegyzetekből kíván megtanulni és saját jegyzetet nem készít. Az előadásra rendszeresen bejáró hallgató *saját, kézzel írott jegyzetéből* lényegesen könnyebben felkészül a vizsgákra, s a nyomtatott anyagot inkább csak a leíró részek felelevenítésére, saját jegyzetének kiegészítésére használja. Ezek a számok fokozottan hangsúlyozzák az óraközi jegyzetelés fontosságát és nagy előnyeit a hallgatóság szempontjából.

Karunkon közel 30 kiváló *tankönyv* készült, melyek szakmailag igen magas színvonalon álló munkák. E könyvek nagyrésze azonban a tankönyv és szakkönyv jellegét egyesíti, ami azonban az oldalterjede-

„Műszaki Egye

Az egyetem, az Izzó és a HIKI közös együttműködésének eredményeként, több mint egymillió forintos költséggel épült fel az ME-gyáregység épületében az új laboratórium. A költségeket az Izzó fedezte és a karbantartást, valamint a szolgáltatásokat is az Izzó vállalta magára.

A félvezető technikai gyakorló laboratórium rendeltetése: az elméleti oktatáson túl, a félvezetők tulajdonságainak gyakorlati megismerése, amelyre eddig az egyetemen nem volt lehetőség. Vagyis szakmérnökképzés. Az új laboratórium működésének nagy jelentősége van mind az egyetemi oktatás, mind az Izzó szempontjából.

[illegible] jelenlegi 300-ról 1000 főre nő a nappali tagozaton a beiskolázottak száma. Négy ágazat lesz: műsorközlő, távközlő, mikrohullámú, valamint alkatrész- és félvezető-ágazat. Az egyetemen néhány évvel ezelőtt még nem volt tranzisztortechnikai oktatás. Éppen ezért van nagy jelentősége az új kísérleti laboratóriumnak.

Az egyetem villamosmérnöki karának vezetői úgy tervezik, hogy a laboratóriumban helyet kapnak a szükséges elméleti tanulmányok megszerzése után a még végső szakképesítést nem nyert egyetemi hallgatók is. Így még az egyetem évei alatt lehetőség nyílik nemcsak a félvezetők, hanem a gyár megismerésére is, amely jövendő munkahelyük lesz.

A laboratórium ünnepélyes átadásán a gyár vezetőin kívül részt vettek a Műszaki Egyetem képviselői is: dr. Csáky Frigyes rektorhelyettes, dr. Frigyes Andor, a villamosmérnöki kar dékánja és Pálfai Pál, az oktatási osztály vezetője.

Az új laboratóriumot dr. Csáky Frigyes vette át. Az új létesítményt Valkó Iván egyetemi tanár, tanszékvezető mutatta meg a vendégeknek:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-397

1967 DEC 16

ÉLET ÉS IRODALOM.

Kósa Sipos László

1021

FRANK JÁNOS:

KIÁLLÍTÁSOK

KÉPZŐMŰVÉSZET

Barlach és Kollwitz

Mindig némi bizalmatlansággal megyek klasszikusokhoz személyes találkozóra, nem ér-e csalódás? Belépve a *Szépművészeti Múzeumba*, első benyomásom az, hogy milyen nagy hatással volt ez a két művész — egyáltalán a progresszív német művészet — a két háború közötti magyar művészekre. Aztán — visszanézve — grafikájuk őseit kerestem: Kollwitzé Callot és Goya lehet, Barlaché Gavarni, s mindkettőjük előképe Daumier.

Ernst Barlach (1870—1938) expresszionista szobrainak csak utódai vannak, előbei nincsenek, hacsak nem a románkori plasztika. Minden figurája mozgalmas, majdnem mindig lágyan oldalra hajlanak, jellegzetes a testüket borító ruha, kámzsa, drapéria szerepe, és a barlachi tömbbe foglalás. Témája, modellje mindig a nép; következetesen haladó művész volt egész pályáján. Hitlerék — csakúgy mint Kollwitzot — kitiltották a tárlatokról, köztéri emlékműveit lebontották, az *elfajzott művészet* bűnében marasztalva el őket.

Barlach litográfiái közül érdemes megemlíteni a *Szegény rokon* című drámáját (a szobrász Kleist-díjas drámaíró is volt!) illusztráló 36 lapból álló sorozatot, és a *Schiller: Óda az örömhöz* kísérő lapjait.

Käthe Kollwitz (1867—1945) művészetében még határozottabb, következetesebb a forradalmi tendencia, nem kritikai realizmus ez, nem is vállveregető együttérzés, hanem harcos, egyértelmű kiállás a nép, a munkásosztály mellett és a háború ellen.

A *Germinal*, *A takácsok*, a *Parasztháború* sorozatain, külön lapjain, forradalmi jelképű önarcképén át jutott el a *Liebknecht* emléklapig. Formai újító is volt, összefoglaló, általánosító grafikai fogalmazásával. Ismerte a sokszorosító grafika propagatív erejét; a rézkarccal kezdte, litográfiával folytatta, később úgy érezte, hogy a keményebb fametszet erőteljesebb hatású. Művészi kifejezése sohasem bombasztikus, nem használ szlógeneket, s ha lehet *ilyen* művészetről ezt mondani: mindig artisztikus, gyöngéd. Ez a nagy művész. Hitével, tehetségével, tudásával ragadja meg a nézőt.

Kósza-Sipos László

A tehetséges fiatal festő nemcsak szellemében szentendrei, hanem személyi igazolványa szerint is. Réti Istvánról is meg szokták jegyezni, hogy Nagybányán született. Kósza-Sipos esetében is úgy látszik döntő tény a szentendrei származás. Kemény, pontos, fegyelmezett tusrajzain felfedezhetjük a szentendrei elemeket, melyeket — nem is a konstruktivitás törvényei szerint — épít, sőt halmoz egymásra. Házakat, dombokat, kavicsokat. Egyszer a túlélés naturalizmus felé hajlik, máskor tusvonalai egyre apróbbá, pontszerűen rövidekké válnak és szinte szövetszerű texturából formál. Pasztellképein egy sajátos, elmosódott *álombeli áttétellel* jelennek meg szuggesztívan — és ennek a gyökeresen ellentmondó kettősségnek a megoldása a legérdekesebb Kósza-Siposnál — a helyrajzilag is pontos szentendrei házak, a botanikailag korrekt virágok. Kár, hogy kevés festményét láthattuk itt, dehát az *Eötvös Klub* kiállításának most a grafika volt a profilja.

lon, háromezer-negyszáz példán
ban. „A fiatal író első kötete."
Szakonyi Károlyt is emlegette
„Beleragadt a századelő érzés-
formavilágába" — írtam. Nem s
tődött meg; ha találkozunk, mo
lyog. Új könyve a Gerelyesé é
Lengyelé mellett. Szakonyi K
roly: *Porcelán baba.* Kiadt
Szépirodalmi, kétszázhúsz oldal
hétezer-háromszáz példányban. „A
fiatal író negyedik kötete."

Mint a megidézettek.

Ha tovább folytatom a játékot, ügyvédnek képzelhetem magam. Tanulmányozom a periratokat, faggatom a három megidézettet, s végül *kedvező ítéletet* kérek. Mert Gerelyes Endre, Lengyel Péter és Szakonyi Károly *jó* kötettel állt elő. Állításom indokolása a következő:

Gerelyes Endre hét novellát és kilenc riportot gyűjtött egybe. Műfajkeverés? Kényszermegoldás? Gerelyes védekezik: „A műfaj kevertségét jogosnak érzem, hiszen — szerintem — nem egy műfajt, hanem saját magát próbálja kifejezni az, aki író, illetve az akar lenni." A védekezés nem valami eredeti, de *igaz*. Ez esetben sokszorosan is. Gerelyes nem egyszerűen kifejezni akarja magát — novellában, riportban —, hanem *legyőzni, meghaladni, újjágyúrni*. Gerelyes önmagával birkózik. A benne lappangó démonnal. Gerelyes „intelligens vadember". S amit a jelző és a jelzett szó hordoz, az harcol benne egymással. Alig olvastam még *személyesebb* szépprózát. Két kulcsnovellája van; az egyikben Ábel megöli ikertestvérét, Káint. Igen, a *jó* Ábel öli meg a *rossz* Káint. Önvédelemből, s amikor az Úr rápirongodik: Káint nem lehet megölni, mert Káin „ott van benned". Ábel így vág vissza: „Akkor hát harcolok. És mellettem harcolnak rám ütő ivadékaim. És tudod, azt hiszem, eljön a nap, midőn ő úgy meggyengül, hogy nem kell már megölnöm." A másik kulcsnovella a *Tigris* című. A tigris: „a démon, a gonoszság, a kegyetlen szembenézés, a rettegés szimbóluma". A tigris: Káin. A novella Balázsa sokszor engedelmes-

történet. Nincs semmiféle csattanója, azt mondhatnám, vége sincsen. Történik tovább, napról napra" — írja a *Viktor szerelmei* című novelláról. A többi is ilyen. Az új amerikai szépprózára rendkívül intenzív hatása érződik rajtuk: irtózás a kerekded sztoritól, az irodalmias megoldásoktól, már-már görcsös igyekezet a *leíró őszinteségre*. Olyanfajta őszinteség ez, amely az önkifejezés *intellektuális közvetítőitől* is szabadulni igyekszik. Mint a novellák Ádámja és Vikije, akiknek őszintesége „már a kifejezésben is gátolta őket, és időnként egyfajta *szellemi dadogáshoz* vezetett..." Ezért van, hogy az olvasó rokonszenvét elnyeri ugyan Lengyel, de saját művészi önállóságát nem. Novellái — éppen mert e „szellemi dadogáshoz" vezető őszinteség-példák hatására írja őket — még nem Lengyel-novellák. Hanem *Salinger—Lengyel-novellák.*

Szakonyi Károly viszont csehovi ihletésű novellákat ír. Sohasem *személyeseket* tehát. Ha egyes szám első személyben szól, akkor sem szereplő a történetben, csak *megfigyelő*. Emberi titkokat keres, csöndes tragédiák után kutat, sorsokat és tájakat rajzol, pasztell színekkel. (A pasztell nemcsak tájképeit, hanem sorsrajzait is lággyá varázsolja.) Valami leküzdhetetlen századelő-nosztalgia kerítette hatalmába: novellái a Flaubert-en és Csehovon nevelkedett magyar polgári irodalom kezdeteit idézik. Problematikában, stílusban, környezeti rekvizitumokban. Apagyilkos leány, megromló családi idill, gyerekriogató falubolondja, hervadó színésznő, magányos céllövöldés, szerelmes kamasz, féltékeny feleség. A környezet: egy elhagyott

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1969 NOV 1

/1021

PERNECZKY GÉZA:

HÁROM MŰFAJ

KÉPZŐMŰVÉSZET

Az első — már szokásjog alapján is — a festészet. Első önálló kiállításukat rendezték Szentendrén.

Kósza Sipos László és Kováts Albert

A *Ferenczy Károly Múzeumban* látható *Kósza-Sipos* képek egy már kamaszkorában is önálló hangot megütő, s az azóta eltelt hat-nyolc év alatt ezt a karaktert végleg kiérlelő művész portréját mutatják. Fiatal kora ellenére is a legszentendreibb szentendrei festő. A kisváros zegzugainak útvesztője, a szerb hagyományok érzelmi fűtöttsége és már-már mediterrán tűzű koloritja, a pravoszláv ikonokból továbbfejlesztett jelképvilág, a láncfüzérhez hasonló képépítkezés, az arany fénybe vesző házak, s az égbolton időnként megjelenő áttetsző madarak — ezek mind Szentendrén képzelhetők csak el, és csupán Kósza Sipos képein láthatók ilyen őszinte átéléssel. Nehéz dolga lenne annak, aki valami stiláris iskolába, vagy ismert múltú törekvés kalodáiba akarná préselni ezeket a képeket. Egyrészt régiesek, hiszen semmilyen divatos művészeti forradalmat nem képviselnek, másrészt teljesen újak, még soha ki nem próbáltak.

Kósza Sipos ezenkívül még egy dolgot tud, és úgy, ahogy nálunk senki: pasztellezni. A lágy és puhán fodrozódó színek, az elmosódott és fényudvarral körülkerített formák költője. Ez a kiállítás ezért talán a pasztellműfaj pillanatnyilag lehetséges kiteljesítése és összefoglalása, de egyúttal felhívás az újabb, konkrétabb formák meghódítására is. A rajzok, különösen a cellás tagolású, vagy hajszálfinoman erezett falemezekre készült tusrajzok mutatnak utat ebbe az irányba. Házak, kerítések, fák. [illegible] most is mélyen átélt és ugyanakkor új, még ki nem tapasztalt rendbe komponálva. Kósza Sipos Lászlónak lesz min dolgoznia az elkövetkező hat-nyolc évben. Ahogyan kis pasztelljeit lassan monumentálissá növesztette, úgy kell ezeket az apró rajzokat és a bennük megtalált világot is fokozatosan, az egyensúly megtartásával a nagy formák világába felemelnie.

Kováts Albert — a művelődési házban bemutatott kiállítása alapján — éppen az ellenkező karaktert képviseli. Nincs még benne az ösztönös rátalálás korai képessége, de annál tudatosabb igénnyel választ mestert, példaképet magának, és fejleszti technikai apparátusát. A nagy felkészülés bizonyára sokáig tart, és csak fokozatosan fog önálló, sajátos művészi világgá érlelődni.

A választott példakép: Vajda Lajos. Kováts Albert képes arra, hogy mélyen átélve a Vajda által feltérképezett motívumkincset, új kompozíciókat készítsen. A technikai megoldás még Vajda műveinél is ragyogóbb, felkészültebb. De a roppant figyelem, a végletes alapossággal kivitelezett formák egyúttal meg is bénítják a képek formavilágát. A foltoknak „nincs másik oldaluk", a formák között nem jár huzatos, szabad áramlású levegő. Minden le van betonozva. Kováts majd egyszer fellázad nagy példaképe és nagy technikai felkészültsége ellen, elfelejti, amit megtanult, elfelejt odafigyelni — és akkor lesz belőle igazi festő. Kis festő, nagy festő? Talán az utóbbi, de korai lenne ezt már most megjósolni.

Bod Éva

kerámikus a *Csók Galériában* immár másodszor állít ki. Néhány évvel ezelőtt bemutatkozása nem nélkülözte a szenzációt sem: a tanári pályát cserélte fel az anyagművességgel, kémiai ismereteit kamatoztatta az új tónusú, új színhatású mázak alkalmazásánál.

Most mintha kissé fáradtabb lenne az összkép. Miért? Bod Éva talán utól akarta érni a magyar kerámia [illegible] tisztább formák — ez lehetne a jelszó egy következő kiállítás számára.

Vámos László és P. F. Angelo

a harmadik műfajt, a fotót képviselik. Mindketten az „alkalmazott" fotó, a színházi képek, riportok területéről érkeztek az igényesebb művészi feladatokhoz.

Vámos László még ma is a színpadon találja meg legizgalmasabb és legkarakterisztikusabb témáit. Szuggesztív mozdulatú karmesterek, a közönség számára előkészített hatalmas ívű gesztusok, vagy a nézőtér elől eltakart, intim, de annál kifejezőbb jelenetek. S köztük Vámos legsikerültebb képe: Kodály, amint a függöny mellett áll, s a háttérben az elmosódott tömeg lélegzik. Az újabb fotók közül a portré és a karakterizáló helyzetkép árán álló Amerigo Tot érdemel figyelmet. Egy hordófenék körívének glóriájában, csibész mosollyal, kétkedve, nevetve és megdicsőülve áll, akár Fellini Szatirikonjának egyik jelenetében.

Angelo mestert néhány éve mint nagy fotoművészt fedeztük fel. Azóta láttam egy listát, amely szerint már korábban, mintegy nyolc év alatt ötven különböző külföldi díjat, oklevelet és kitüntetést kapott — vagyis a felfedezéssel némileg elkéstünk. Most a debreceni egyetem állította be abba a kiállítás-sorozatba, amely hazai és külföldi nagyjaink művészetét mutatja be. Angelo tehát mégiscsak a helyére kerül.

Kellene írni sajátos romantikájáról, arról a képességről, ahogy az egykori színházi fotós, világsztárok megörökítője, a színpadot kitágította, és drámai jeneteket fedezett fel az ember kezemunkáját viselő, vagy éppen ellenkezőleg, pusztító szenvedélyét sínylő tárgyi világon. Mohó kíváncsisága és szürrealisztikus látásmódja fantasztikus részleteket emel ki az ottfelejtett dolgokból és álomszerű viselkedéseket tulajdonít az alig

RÁKOS SÁNDOR:

Arcok a kőben

Postumus elégtétel

arcmásaink
hettita írásjelek
megfejtik őket becsületszóra
szavatolt többértelműséggel

Szétvert dombormű

egymás felé két arc lepattog
a közeledés halála kőben tapintható

A férfi karácsonya

karácsony
elfödött fehérség
hóesés rajza
ólmos ablakon

Arc

gondolatokkal beírt arc
gyötrődések mikrobarázdái homlokod mög
jegyzőkönyv pontos mérleg
greenwichi idő
hozzád igazítom magam

Azzal kezdem, amiről *nem* szándékozom írni ebben a cikkben: Nem fogok foglalkozni *Az ember tragédiája* tévésítésének népművelési, ismeretterjesztési jelentőségével. Nagyobb szorzási műveletekbe sem kezdek annak kiszámítására, hányszor több ember látta ezen az egyetlen estén a Tragédiát, mint ahányan megjelenése, illetve színpadra állítása óta olvasták vagy megnézték. Mindez a tévében bemutatott Shakespeare-drámákra ugyanígy érvényes; ebből az alkalomból tehát semmiféle új okunk nincs a lelkesedésre. A művészetek viszonylatában a felfoghatatlan számú közönség egyetlen szempontból izgalmas számomra: vajon a több millió néző egy jó Tragédiát látott-e vagy egy rossz Tragédiát? Én nem tudnék örvendezni afelett — néhány kritikustársammal ellentétben — hogy bár a Tragédia tévéváltozata nem valami jól sikerült (sőt, hogy nem is nevezhető tévé-változatnak), mégis milyen nagyszerű, hogy a képernyőn megsokszorozódva: milliók ismerték végre meg. De mit ismertek meg? A rémület fog el a gondolatra, hogy egy gyönge Tragédiát, egy hamis vagy gyarló Tragédiát. Ha így

gosan szétszóró színpadi előadásnál. Szinte mindvégig érezni a rendezői szándékot a gondolati élmény olyan jellegű szintézisére, melyben a látvány legfontosabb feladata a gondolat megvilágítása.

Tudom, mindezt bizonyítani illene, annál is inkább, mert néhány kritikusunk — közülük egy-kettő a legjobbak közül — másképpen látta *Az ember tragédiája* tévéváltozatát, mint én. S éppen a legtekintélyesebb azt is kétségbe vonja: beszélhetünk-e egyáltalán tévéváltozatról. Úgy érzem, ha vele szállok vitába — aki kifogásait, évtizedes színikritikusi tapasztalataira és nagy esztétikai tudására támaszkodva, egységes rendszerbe foglalta — rövidebben és érthetőbben tudom kifejezni magam. Az ő tagadásainak a tagadásával valószínűleg élénkebbé is válik érvelésem. Ő maga is úgy jellemzi kritikollégám miért gondolja, hogy egy remekmű remekművű megvalósítását a filmtechnika nemhogy megengedné, de egyenesen sugallja? Tapasztalt-e ilyesmit bármelyik remekmű megfilmesítésénél vagy tévésítésénél?

●

A tévé joggal mondhatja erre: „Nem adhatok mást, csak mi lényegem." S vajon, mi a lényege? Több mint fél évtizede szorgalmasan tanulmányozom; de még nem jöttem rá. Bizony izgatott lettem, amikor Lucifer azt mondta; „A Tragédia tévébeli előadását nem tudom a Tragédia tévéváltozatának nevezni." Jómagam, az élettől és a tévétől immár megtöretve: mindenféle művet, melyet regényből, drámából vagy novellából képernyőre írtak át s azon be is mutatták — gondolkodás nélkül elismerek tévéváltozat-

HÁMOS GYÖRGY:

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

Könyvtár
Budapest
26 757

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ
1943 - 1989

Festő, grafikus. Művészi tehetsége korán, már 15 éves korában megmutatkozott. Útmutatást ezidőtájt a szentendrei rajztanfolyamon Pirk Jánostól és Deli Antaltól kapott. Első önálló tárlatát 1963-ban rendezte a Műszaki Egyetem Diákotthonában. 1968-ban Károlyi-ösztöndíjjal Franciaországban járt. 1971-ben az NSZK-ba távozott. Magyarországon Budapesten, Szentendrén, Székesfehérváron, Visegrádon, külföldön Olaszországban, Angliában, Lengyelországban, Hollandiában, Németországban, Franciaországban voltak kiállításai. A szürrealizmus és konstruktivizmus határmezsgyéjén mozgó műveit számos hazai és külföldi köz- és magángyűjtemény őrzi.

KERESZTREFESZÍTÉS
papír, pasztell, 320x220 mm.
j.n.
Ltsz.: K. 85.76.1.

HÁZAK, 1965
papír, pasztell, 339x268 mm.
j.j.l.: Kósza Sipos 65.
Ltsz.: K. 85.331.1.

"Kósza Sipos Lászlót festőként ismertük meg, kisméretű pasztellképein a szentendrei házak, utcák jellegzetes együtteseit jelenítette meg. Tompa, egymásba mosódó színes képeivel sajátos hangot képvisel a szentendrei festők között, az ébrenlét és az álom határán járó sejtelmes, lírai hangulatokat idéz meg. Képei szinte első pillanattól rokonszenvesnek tűnnek a néző előtt. Valahogy így vagyunk rajzaival is. Itt a technikából következően minden körülhatárolt, folyamatos, majd önmagukba záródó vonalak fogják körül a tárgyakat, mégsem a tapinthatóan elkülönített valóság darabjai ezek, hanem a festő alkotta apró látomások képi megvalósulásai" -

Tölgyesi János

IRODALOM

Tölgyesi János: Kósza Sipos László rajzai. Művészet. 1968. IX. évf., 3. sz., 43.o.
Perneczky Géza: Kósza Sipos László és Kováts Albert. Élet és Irodalom. 1969. november 1.
Kósza Sipos László kiállítása. Szentendre - 1969. Katalógus.
Szabó Júlia: Város gömbakáccal. Új Művészet. 1991. II. évf., 2. sz., 50-52.o.
Kósza Sipos László kiállítása. Szentendre - 1997. Katalógus.

K

Kósza Sipos László

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Budapest

1969 DEC 14

— A szentendrei Ferenczy Múzeum 1970. január 11-re halasztotta új szerzeményei kiállításának megnyitását Kósza Sipos László tárlatának újabb meghosszabbítása miatt. A fiatal művész kiállítását az év utolsó napjáig tekintheti meg a közönség.

1021

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kósa Sipos László

ESTI HÍRLAP

Budapest

1969 DEC 3 -

1021

☐ *KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ festőművész kiállítását a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban a nagy érdeklődés miatt december 15-ig meghosszabbították.*

Kósa - Sipos László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021
1985 AUG 16

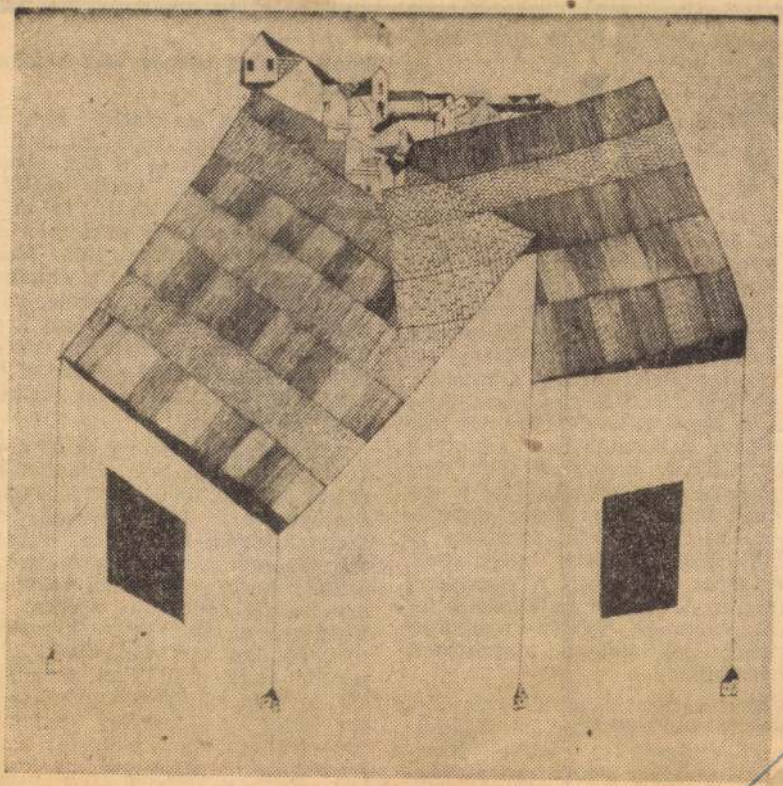

Kósza-Sipos László: Házak

lt élet

ték. Július közepéig még nagyobb jégverés pusztított Borsodban. Pest megyét július 6-án érte a legnagyobb veszteség. Szolnok megyében akadt gazdaság, amely háromszor jelentett jégkárt. A jászberényi járásban a Bolyi Állami Gazdaságnak 5000 mázsa búzája ment tönkre. A lippói Béke Óre Tsz-nek 1000 holdnyi gabonatábláján aratott a jég. Csongrádban ezen felül még a belvízkár is megtizedelte a gabonát, hasonlóképp Fejér megyében. Békésből július közepéig 28 millió forintos kárt jelentettek, legtöbbet gabonából. A gondokból még az Állami Biztosítónak is jutott: mintegy félszáz nyugdíjas kárbecslőjét kellett kisegítőként mozgósítania.

Mert az aratás, az időjárás ellenére, nem tűrt halasztást. A devecseri Virágzó Tsz, elnöke panaszolta azokban a napokban: „Vágni kellene, vágni lehetne már a búzát is. Ma délelőtt kivonultak a

A devecseri tsz elnöke szerint: „Amíg le tudtuk lopkodni a földekről a termést — többet izgultunk, vergődtünk, mint máskor három esztendő alatt. Műszaki normákkal számolva nekünk négy kombájnra van szükségünk. Most hatot állítottunk be. Nagy nehezen beszereztünk egy Farmer-szárítót, hogy a nedves gabonát arra hordhassuk. Szérűinket, raktárterünket súlyos anyagi áldozattal az optimális mértéken felül kellett bővítenünk."

Az országban tizenegy és fél ezer kombájn lendült bele a munkába, éppen ezerrel több, mint tavaly. Szerencsére az idén növekedett a szalmalehúzók, bálázók, a vontatók, teherautók száma is. A gazdaságok mintha számítottak volna a szokásosnál nehezebb nyárra: a gépekhez a tavalyinál kétszerte több pótalkatrészt vásároltak. Sajnos, fel is használták valamennyit, sőt, további sürgős rendelésekre is sor került: az Agroker naponta 220—230 esetben postázott expresszküldeményeket és nyolcvan mozgó-javító állomása járta az országot.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

Budapest

1969 OKT 18

Kósza - Sipos László

november 6-án.

1021

☐ KÓSZA-SIPOS LÁSZLÓ fiatal festőművész tárlata vasárnap délelőtt nyílik meg a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban.

☐ FISCHER SÁNDOR

szalat az evszaknak gel
ffelelő átlagtól. Ugyan- lyen

Kósza Sipos László

AZ EÖTVÖS KOLLÉGIUM DIÁKBIZOTTSÁGA
MEGHÍVJA ÖNT ÉS BARÁTAIT
KÓSZA-SIPOS LÁSZLÓ
FESTŐMŰVÉSZ
ÉS
CSIKSZENTMIHÁLYI RÓBERT
SZOBRÁSZMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA
*
MEGNYITJA
PASSUTH LÁSZLÓ
ÍRÓ
1967. MÁRCIUS 15-ÉN ESTE FÉL 7 ÓRAKOR
A KIÁLLÍTÁS NYITVA
MÁRCIUS 15-TŐL 24-IG
NAPONTA DE. 10-TŐL ESTE 9-IG
HELYE
XI. MENESI ÚT 11—13.
(MÓRICZ ZSIGMOND) KÖRTÉRTŐL 10 PERC
878 fnyv. 8

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kósza Sipos László

MAGYAR IFJÚSÁG

1984 AUG 15

Egy könyv, egy tévé-műsor, egy művész és egy műemlék

Kedvelt művész Szentendrén

1021

A művészi rangot barátai, ismerősei, alkotásait vásároló gyűjtők adományozták Kósza Sipos Lászlónak. A rokonszenves fiatalember belső sugallatra készíti gyakran szuggesztív hatású fejeit és konstruktív városképeit, amelyekre a soktornyú város egymás fölé nőtt házai annyi festőt ihlettek: Ferenczy Károlytól Barcsay Jenőig.

Kósza Sipos László modern szellemben alkot. Látásmódja eredeti, színharmóniái jó érzékre vallanak. Munkái többnyire pasztellek, s ezeknek sokaságát lapozgatva, bárki meggyőződhet alkotójuk tehetségéről, de a bizonytalanság elárulja az iskolázottság hiányát is. Kósza Sipos László egyelőre képzőművészkörben kívánja fejleszteni képességeit, ami kitűnő előiskola lehetne a későbbi akadémiai tanulmányokhoz.

A halkszavú, szerény fiatalember ma még húzódozik a főiskolától. A komoly, fegyelmezett munka elutasítása azonban veszélyeket rejt magában. A tehetség egyedül nem elegendő a művészethez: csupán felét adhatja annak a szellemi erőnek, amely hosszú, kitartó munkával párosulva képesítheti csak jelentős művészetre. Jó néhány fiatal „modern" művészt ismerünk, aki hasonlóan vélekedik. Nem haszontalan figyelmükbe ajánlani Picasso vagy Barcsay „naturalista" tanulmányait, amelyek tanúsítják, hogy még korunk legkiválóbb alkotói és legmeríthetőbb újítói sem vetik meg az alázatot, odaadást igénylő studiumokat.

ARTNER TIVADAR

— Ő kicsoda?

— *Amikor másodéves voltam, minden hét szerdáján megjelent az iskolában Wittenberger néni, és a politechnikai órán tanított bennünket kesztyűvarrásra. Itt dolgozik az üzemben, kiváló szakember.*

— Mindenképpen itt marad?

— *Szeretnék. Nagyon szép munka ez.*

— *Most, az idén. Bukt Ötödikben meg hatodikban*

— Miért nem tanulsz sz mát?

Vállat von.

— *Majd talán festő les*

— Ott is tanulni kell.

— *Itt maradok az üzem Ha tanulónak megyek, kapok fizetést. Szakmuni vizsgát így is tehetek.*

Magyarázom neki, több gyakorlat szükséges ah hogy az üzem szakmun vizsgára engedje. Jóska a lát vonja megint.

— Mit csinálsz délután

— *Megyek a kertvárosi ziba. Meg vannak gal jaim, nyulaim. Lány megyünk moziba* — teszi zá hirtelen.

És szégyenlősen elmos dik.

R

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1963 OKT 29

1021

képzőművészeti napló

KÖVETŐK ÉS KÖVETŐK

Rippl-Rónai Munkácsy-utánzatokkal kezdte, Szőnyire Uitz hatott, Barcsay Rudnay nyomdokain indult — nem mindegy, hogy a művész kit választ mesterének. És ugyanezek a példák bizonyíthatják, hogy végül is mindegy: erős alkotónak a példa arra jó, hogy — mihelyt erős alkotóvá érik — legyen mit elhagynia. Meghaladni vagy megtagadni, esetleg magasabb régiókban folytatni, de mindenképpen eltávolodni tőle. Ebből következik, hogy a példakép egy bizonyos ponton már lényegtelenné válik, a választás önmagában nem minősíthető, nincs jó példa és rossz példa, csak jó és kevésbé jó követők vannak.

Követők, akik alkotnak, és követők, akik csak követnek.

A tanulság több száz éves, a tárlatok, amik miatt ismétlem, a napokban nyíltak. *Szentendrén* kettő egyidőben, *Kósza Sipos László*é a múzeumban, *Kováts Alberté* a művelődési házban. Mindkét kiállító fiatal, mindketten az autodidakták nehéz útján jutottak el a festői tudásig, s mindkettőjük munkásságán maradandó nyomokat hagyott Vajda Lajos és általában a szentendrei csoport piktúrája. A harmincadik évén túljutott Kováts kiállítása egységesebb és látványosabb, a húsz és harminc felezőjén levő Kósza Sipos anyaga hullámzóbb és vegyesebb — mégis Kósza Sipos az erősebb művész, a kialakultabb egyéniség kettőjük közül. Kováts nagy formai biztonsággal, precíz mesterségbeli tudással fest Vajda-motívumokat, kitűnően elsajátította a látvány szürreális átalakításának technikáját, megtanulta a példaképtől, hogyan kell színes felületeket beszőni finom pöttyözéssel, teleszórni apró színpálcikákkal. Kósza Sipos csak az egyszerűbb motívumok, az egymásra torlódó sűrű szentendrei házacskák témáját vállalja, kevesebb színt használ, kevésbé bonyolult felületi hatásokat alkalmaz, technikai tisztaságával olykor még baj van, kócosak néha művei, bizonytalanok.

Csakhogy ezek a művek *valódi és erős élményekből* születtek, ellentétben Kováts munkáival, amelyek láthatóan megelégszenek egyelőre Vajda Lajos élményeinek kifejezésével, még inkább a mester külsőségeinek ismétlésével. Kósza Sipos képei valami sejtelmesen szép, apró szomorúságokkal teli, de megejtően harmonikus világot mutatnak, görcsös tragikum, vajdai végzetesség helyett titokzatosan puha éjszakákról beszélnek, amelyek vigasztalóan feloldják az éles tárgyakat és az éles sérelmeket *(Az éjjeliőr álma)*. A most látott Kováts-kiállítás viszont csak arról informál, hogy a fiatal festő kivonta magát Paul Klee eddigi gyámsága alól, ám ennek korán örültünk, mert ismét a lehetetlent próbálja Vajda Lajos utánzásával. És ez akkor sem biztató, ha legújabb képeire Vajda mellett Bálint Endre festészetének néhány külsőségét is fölveszi.

A mester—tanítvány, a példakép és követő viszonya nem korlátozódik mindig a pályakezdő évekre, egy nagy életmű példája évtizedekig hathat. *Iván Szilárd* festészetének hosszú esztendőkre szimbóluma maradt az 50-es években festett Szőnyi-portré, egy szellemileg is azonosuló arckép, amely hangulatával és stílusával egyaránt kifejezte a feltétlen ragaszkodást, ami az egy generációval fiatalabb Ivánt Szőnyihez kapcsolta. A kapcsolat nem utánérzést, de teljes szellemi azonosulást jelentett, Iván pályája nagyobbik részén egy mozzanattal sem tért el a mindent harmóniába feloldó, mélyebb lelki megrázkódtatásoktól (társadalmi megrázkódtatásoktól is) távol álló lírai, impresszionisztikus poszt-nagybányai festészettől. Most a *Mednyánszky Teremben* nyílt kiállítás Iván Szilárd műveiből, s úgy tetszik: a legutóbbi három évben új tendenciák érvényesülnek műveiben. Akvarell képeinek hatása most sem több, nem is kevesebb az impresszionisztikus festészeténél, derűs, harmonikus tájakról rögzít derűs, harmonikus benyomásokat, s nem kíván többet elmondani, mint hogy a zöld lombok zöldek, a kék ég kék, és a piros templomtetők pirosak. E kellemes, de nem mély benyomásokkal ellentétben a kiállított olajtemperák, túl a táj ábrázolásán, valami drámai érzést, gondolatot is hordoznak, a lágyságból zártabb határozottság, a kellemes lebegésből súlyosabb foltrendszer lett, és a mélyebb, szigorúbb képek megtöltődtek *bonyolultabb költészettel*. Líra ez is, de általános harmónia helyett inkább zaklatott korunk lírája. Legalábbis a tájképekre ez a jellemzés illik. A figurális kompozíciók, az anyagyermek ábrázolások szokványosak még, fő műfajában, a tájképben azonban tartalmasabb lett ez a festészet.

Különös és ritka pillanat, ha a mesterül választott példaképet és a követők népes táborát egyetlen kiállításon láthatjuk. Ez a ritka, de nem túlságosan örvendetes kép fogadja a látogatót a *Petőfi Irodalmi Múzeumban*, a *mártír költők és írók* emlékkiállításán. A napokban megnyílt gyűjteményében láthatók azok az illusztrációk is, amelyeket pályázatra készítettek meghívott művészek a fasizmusnak áldozatul esett írók műveihez. Tizenegy művész vett részt a pályázaton, nem nagy túlzással mégis úgy fogalmazhatnék, hogy az együttes azt szemlélteti, miként lehet *Kondor Béla* grafikai eszközeivel földolgozni ezt az irodalmat. Az érett mesteren, *Hincz Gyulán* és a legfiatalabb részvevőn, *Vagyóczky Károlyon* (meg a Pásztor Gáborra figyelő *Jurida Károlyon*) kívül ugyanis szinte valamennyi részvevő Kondor szuggesztív egyéniségének árnyékában oldotta meg a feladatot. A Kondor-követésnek is természetesen fokozatai vannak, a fiatal mestertől elszakadó, elszakadni képes grafikusok *(Bálványos Huba)* és a Kondor világába önfeledten belemerülő tanítványok *(Pethő János)* itt is megtalálhatók, sőt megtalálhatók a Kondor-utánérzések a vele egykorú, sőt idősebb grafikusok munkáiban is *Würtz Ádám* Körmendi-illusztrációjától a *Kass János* rézkarcain látható, de Kondor-tervezte értelmetlen-félelmetes gépekig.

Kondor egyébként kitűnő Gelléri-illusztrációkkal, az íróhoz és önmagához hű, egyszerre szépséges-tragikus színes grafikákkal bizonyítja most is, hogy nem véletlenül tekintik mesternek. De a példakép kiválósága — mint említettem — egy ponton lényegtelenné válik. S a Gelléri—Kondor-féle fájdalmas szép derű, Hincz Gyula műveinek jelenléte és Vagyóczky Lukács László verséhez készített illusztrációja együtt sem változtatja meg azt a benyomást, hogy a pályázat részvevői félvállról vették a rangos megbízást; a korábbi Babits- és Madách-pályázattal ellentétben az akció ezúttal nem sikerült.

Rózsa Gyula

kozás kezdődött kedden Sárvárott. A tanácskozást ma Zalaerdőn nagyszabású erdészeti gépesítési bemutatóval folytatják.

ÚJ OTP-SZÉKHÁZAT avattak kedden Balassagyarmaton. Az épület emeletein 15 háromszoba összkomfortos lakást létesítettek.

– **Épen és egészségesen megkerült** Sophine Duguet hároméves kislány, akit a múlt hét pénteken raboltak el Franciaországban. A kétségbeesett apa a rablók által megjelölt helyen letette az egymillió frank összegű váltságdíjat, mire a rablók a kislányt szabadon engedték.

– *LENGYEL PLAKÁTMŰVÉSZET 67—68 címmel október 31-én a Lengyel Kultúra és az Interpressgrafik Club közös rendezésében kiállítás nyílik a Lengyel Kultúra helyiségében.*

– **Halálos közlekedési baleset** történt kedden a VIII. kerületi Kiss József utcában: Gvozdits Pálné 72 éves nyugdíjas egy 33-as autóbuszról szállt le; a járdára lépéskor — feltehetően rosszullét miatt — visszaesett, az induló jármű alá került, amely halálra gázolta.

A budapesti színházak mai műsora

Operaház: Bűn- és bűnhődés (B-bérlet, 2. ea., 7). **Erkel Színház:** Bánk bán (Tóth Aladár-bérlet, 2. ea., 7). **Nemzeti Színház:** Athéni Timon (7). **Katona József Színház:** Mozaikok (7). **Madách Színház:** Éjjeli menedékhely (7). **Madách Kamaraszínház:** Lila akác (7). **Vígszínház:** Játék a kastélyban (Kombinált bérlet, 2. sorozat, 1. ea., 7). **Pesti Színház:** Egy őrült naplója (7). **Fővárosi Operettszínház:** West Side Story (C-bérlet, Sárdy-sorozat, 1. ea., 7). **József Attila Színház:** Romeo, Julia és az autóstop (F-bérlet, 1. ea., 7). **Thália Színház:** Kalevala (7). **Kis Színpad:** Titkárnők lázadása (fél 8). **Egyetemi Színpad:** Cirkusz (Kóllő Miklós és a Dominó pantomimegyüttes bemutatója, 8). **Bartók Gyermekszínház** (a Fővárosi Operettszínházban): A kőszívű ember fiai (du. 3). **Állami Bábszínház:** Az elvarázsolt egérkisasszony (de. 10); A három kövér (du. 3). **Kamara Varieté:** Vonítós négyes (du. 6 és este fél 9).

Elítéltek egy szélhámos nőt

A *Központi Kerületi Bíróság* sorozatos szélhámosságért vonta felelősségre *Déry Pálné Sándor Zsuzsanna* 28 éves budapesti adminisztrátort.

Déryné hiszékeny embereket csapott be, s gépkocsi-, telekvásárlás, illetve lakás átadása ürügyén jelentős összegeket csalt ki tőlük. A bíróság ezért — nem jogerősen — *két és fél évi szabadságvesztésre* ítélte Déry Pálnét.

– A HOLD MEGHÓDÍTÁSA címmel bélyegsorozatot hoz forgalomba november 1-én a Posta. A nyolc értékből álló sorozat a fantasztikus elképzelésektől a kísérleteken át a megvalósulásig követi a holdkutatás állomásait.

este 6 órakor behatolt a
vatalba, megtámadta az
dül tartózkodó Méhes Jul
éves kisegítő postai se
furtai lakost, megkötöz

A RÁDIÓ ÉS A T

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Verbunkosok, népdalok. **9.08:** Puccini: Tosca. Háromfelv. opera. **10.05:** Ábránd Vörösmarty Mihály verseiből. **11.30:** A Szabó család. **12.20:** Ki nyer ma? **12.30:** Tánczene. **13.15:** Népi zene. **13.45:** Válaszolunk hallgatóinknak! **14.00:** Haydn: B-dúr szimfónia. **14.28:** Az élő népdal. **14.39:** Emlékezés Bóka Lászlóra. **15.10:** Táncdalok. **15.20:** Magyar századok. Bizánc árnyékában. **16.05:** A magyar kórusmozgalom története. X. rész. **16.41:** Ferihegytől Jerevánig. Útijegyzet. **17.20:** Ruggiero Ricci hegedül. **17.51:** A Közel-Kelet közelmúltja: Arábia lordja. **18.06:** Dzsesszlemezparádé. **19.35:** Népzenei magazin. **20.15:** Hallgassuk együtt! **21.05:** Gondolat. A Rádió irodalmi lapja. **21.45:** A Stúdió 11 játszik. **22.20:** Komolyzene, vidám zene. **23.20:** Könnyűzene. **0.10:** Operáriák.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Liszt-zongoraművek. **8.45:** Tallózás a világsajtóban. **9.00:** Ezeregy délelőtt. **10.00:** A zene hullámhosszán. **11.55:** Néhány perc tudomány. **12.00:** Zenekari muzsika. **13.05:** Operarészl. **Kettőtől — hatig...:** Zenés délután. **14.00:** Fúvósesztrád. **14.11:** Orvosi tanácsok a testedzésről. **14.16:** Magyar nóták. **14.35:** László Margit énekel. **14.55:** Falusi percek. **15.00:** Mai témák, mai dalok. **15.09:** Bridzselők ötperce. **15.14:** Zenekari muzsika. **15.33:** Kedvelt régi melódiák. **16.20:** Édes anyanyelvünk. **16.33:** Palló Imre énekel. **16.55:** Ötórai tea. **17.33:** Közv. a Csepel—Wacker Innsbruck KK labdarúgó-mérk. II. félidejéről. **18.20:** Munkahely, mint iskolapad. Dok.-műsor a falusi fiatalokról. **19.12:** A magyar népdal szerepe Bartók és Kodály dalaiban... **20.27:** A históriák forrásánál. A „fekete város" titka. **20.47:** Könnyű hangszerszólók. **20.55:** Közv. az FC Bruges—Ú. Dózsa EVK-mérk. II. félidejéről. **21.50:** Mozart: B-dúr vonósnégyes. **22.15:** Operettrészl. **23.10:** Könnyűzene. **23.20:** A XX. század zenéjéből.

URH

18.10: Tánczene. **18.55:** Orosz nyelvtanfolyam. **19.10:** Századok balettmuzsikája. **20.19:** Barokk kamarazene. **21.14:** Magyar zeneszerzők. **21.51:** Visszafelé az úton. Rádióválogatás.

TELEVÍZIÓ

9.00: Ebédszünet (ism.). **9.20:** Sellő a pecsétgyűrűn (tv-film). I—II. rész. **17.58:** Hírek. **18.05:** Dzsesszpódium. **18.20:** Kérdez a néző... **19.10:** Esti mese. **19.20:** Zenei figyelő. **20.00:** TV Híradó. **20.20:** Angyal kalandjai: Az igazság mérlege. **21.10:** Emlékezés Kisfaludy Sándorra. **21.15:** Az ember élete. II. Ifjúság, szerelem. **21.35:** Emberséggel (dokumentumfilm). **22.15:** TV Híradó, 2. kiadás.

11 ÉS 6 NAPOS

VOLÁN TÁRSASUTAZÁS

a Sívilágbajnokságra

a Magas Tátrába

1970. FEBRUAR 14-TŐL 22-IG.

Választékos programról és a versenyekre szóló részvételi jegyekről gondoskodunk.

Érdeklődni lehet az ország valamennyi VOLÁN Irodájában.
Budapesten: VI., Lenin krt. 98. sz. alatt,
vagy a 329—393-as és a 181—610-es telefonon.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 MÁR 15.

MAGYAR NEMZET

Kósa Sipos László

Kósza-Sipos László festményeiből rendeznek kiállítást az Eötvös Kollégiumban (XI., Ménesi út 11.). A kiállítást ma délután fél hatkor nyitja meg Passuth László.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Kósza Sipos László

ESTI HÍRLAP

Budapest

1969 DEC 15

1021

□ A SZENTENDREI FERENCZY MÚZEUM 1970. január 11-re halasztotta „Új szerzemények" kiállításának megnyitását a fiatal szentendrei művész, Kósza Sipos László tárlatának újbóli meghosszabbítása miatt. A fiatal mester képei nagy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kósa Sipos László

NÉPSZAVA

1901 MÁR 10

Kósza-Sipos László festőművész és Csikszentmihályi Róbert szobrászművész alkotásaiból március 16-én kiállítás nyílik XI., Ménesi út 11—13. sz. alatt.

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ EMLÉKIÁLLÍTÁSA

SZENTENDREI PUHA ÉJSZAKÁK

MUCSI ANDRÁS

Két évtizede, hogy a szentendrei festő, Kósza Sipos László, vállalva a negatív hős szerepét, távozásával kivált a szentendreiek közül, és hazájában többé nem szerepelhetett az élő művészek tárlatain. Külföldön született művei, munkásságának nagyobbik része ismeretlen maradt a hazai közönség és a szakma előtt. Az óbudai Lajos utcában bemutatott életmű három évtizede pedig teljességgel nóvum az azóta felnőtt új generáció számára. Első közös kiállításain a fiatal Deim Pállal, Nadler Istvánnal, a szobrász Csikszentmihályi Róberttel (1966 és 1967) indult, de pályakezdésének támogatói, szentendrei mesterei, számos barátja (Deli Antal, Barcsay, Pirk János, Czóbel, Modok Mária, Miháltz, Korniss, Bálint, Sikuta, Kondor) ma már nincs az élők sorában. Hatásuk, példamutatásuk azonban, és ami szentendrei látásmódjukban közös, leolvasható a kiállított képek arculatáról.

Kósza Sipos képeinek sokféle arca van, csakúgy, mint Szentedrének, mint a szentendrei házaknak, a napszakok, az évszakok változása szerint. Mindegyik lírai önarckép, szentendrei emlékekkel átitatott, művészi áhítatot, mögöttes emberi tartalmakat sugárzó önvallomás. A sötét ablakok, a világító, egymáshoz húzódó házak, a torlódásban elferdült tornyok, részeg házak, a rendező Szabó Júlia által kiemelt, Szentendre szimbólumait hordozó szerb templomok, ikonfejekre emlékeztető gömbakácok, virágzó tájak, vagy akár a felnagyított óriás fűszálak, levelek és felhők Szentendre festői nyelvének alkotóelemeit hordozzák.

Kósza Sipos hazáján kívül, — Hannoverben, Ronnenbergben — nemcsak születése, neveltetése, hanem festői nyelve szerint is szentendrei maradt. Ez az emlékkiállítás ennek nagyszerű tanúbizonysága. Ahogy egykor a nagybányai iskola nemcsak mesterségbeli tudást, hanem a nemzeti művészet vállalását is jelentette, a folytatásaként induló szentendrei festészet egyre inkább a modern magyar művészet legjobb eredőit sűrítette magába.

Ebben rejlik az érzékeny, a lírai alkatú Kósza Sipos legnagyobb festői ereje és érdeme, hogy Szentendrétől örökölt festői nyelvében érzelemvilágokról beszélnek, amelyek vigasztalóan feloldják az éles tárgyakat és az éles sérelmeket" — írja Rózsa Gyula 1969-ben. Ugyanekkor mondja ki Perneczky Géza a legnagyobb dicséretet: „Fiatal kora ellenére a legszentendreibb szentendrei festő."

Úgy látszik, a fiatal művész ezt az elismerést egész életére nézve kötelező, követendő mércének tekintette. Magával vitte Szentendre vonalait és pasztellszíneit, szívópapírként magába itta Szentendre és egyúttal gyermekkora minden, számára fontos, ihletadó motívumát. Hálás dolog lenne nyomonkövetni Kósza Sipos pályáját, hogyan szívja magába és hogyan dolgozza fel továbbélő hagyományként Szentendre klasszikusainak tanulságait, mely — különösen a kései képeken — a vajdai inspiráció újjászületésében éri el tetőpontját. Helyette egy olyan művét szeretném felidézni, mely az emlékkiállításon eredetiben nem látható. Ez egy hannoveri jazz-klub hegye. Mintha az egyre fontosabbá váló belső motívum, az önportré, az ikonképek kései folytatása lenne, egyúttal egyre jobban elrejtőzne a passzív néző profán szeme elől. Az egykori versmondó, zenekedvelő fiatal művész Szabó Júlia (aki első kiállításának is rendezője volt 1963-ban) ösztönzésére vette fel — nomen est omen — költői hangzású, Krúdyra emlékeztető kettős családi nevét.

Életmű kiállítására készülődve, 46 évesen, nagyon fiatalon, tragikusan húnyt el. Mégis úgy érezzük, egész és teljes, termékeny és befejezett életművet hagyott hátra. Nemcsak Kósza Sipos László szomorú gyászjelentésének, de ennek az életműkiállításnak is méltán lehet vigasztaló mottója a Máté evangéliumából kölcsönzött, az életműre és Szentendrére egyaránt utaló idézet: „Nem rejtetik el a hegyen épített város."

* * *

A kiállítás március 31-ig tekinthető meg a Budapest Galériában.

PESTI HIRLAP
1991. MÁRCIUS 15.

BUDAPEST ART EX

1972/73-ban készült kettős secco falképe, mely sárga háttér előtt lebegő házsorokat és antropomorf (címe szerint részeg) házakat ábrázol. A kompozíció játékos — dekoratív felépítésével és fehér-barna-fekete-hidegszürke színeinek különös kamerájával

AZ ELSŐ MAGYAR LÁT

TÉRBE K

Edgar Wind, a nagy német—angol művészettörténész

damutatásuk azonban, és ami szentendrei látásmódjukban közös, leolvasható a kiállított képek arculatáról.

Kósza Sipos képeinek sokféle arca van, csakúgy, mint Szentedrének, mint a szentendrei házaknak, a napszakok, az évszakok változása szerint. Mindegyik lírai önarckép, szentendrei emlékekkel átitatott, művészi áhítatot, mögöttes emberi tartalmakat sugárzó önvallomás. A sötét ablakok, a világító, egymáshoz húzódó házak, a torlódásban elferdült tornyok, részeg házak, a rendező Szabó Júlia által kiemelt, Szentendre szimbólumait hordozó szerb templomok, ikonfejekre emlékeztető gömbakácok, virágzó tájak, vagy akár a felnagyított óriás fűszálak, levelek és felhők Szentendre festői nyelvének alkotóelemeit hordozzák.

Kósza Sipos hazáján kívül, — Hannoverben, Ronnenbergben — nemcsak születése, neveltetése, hanem festői nyelve szerint is szentendrei maradt. Ez az emlékkiállítás ennek nagyszerű tanúbizonysága. Ahogy egykor a nagybányai iskola nemcsak mesterségbeli tudást, hanem a nemzeti művészet vállalását is jelentette, a folytatásaként induló szentendrei festészet egyre inkább a modern magyar művészet legjobb eredőit sűrítette magába.

Ebben rejlik az érzékeny, a lírai alkatú Kósza Sipos legnagyobb festői ereje és érdeme, hogy Szentendrétől örökölt festői nyelvében, érzelemvilágában — minden hazafiaskodás nélkül — haláláig magyar tudott maradni.

A művész szentendrei mestereknél, Deli Antal, majd Pirk János rajzkörében kezdte pályáját. Ezeket az éveket nem követték főiskolai tanulmányok, ezért első kiállításait a kritika óvatosan fogadta. Bár rendkívüli tehetségét mindenhol elismerték, autodidakta volta miatt művészetét „problematikusnak" tekintették. A hatvanas évek végén a hivatalos kritika már a legnagyobb elismeréssel szól róla. „Képei valami sejtelmesen szép, apró szomorúságokkal teli, de megejtően harmonikus világot mutatnak, görcsös tragikum, vajdai végzetesség helyett titokzatosan puha éjszatanulságait, mely — különösen a kései képeken — a vajdai inspiráció újjászületésében éri el tetőpontját. Helyette egy olyan művét szeretném felidézni, mely az emlékkiállításon eredetiben nem látható. Ez egy hannoveri jazz-klub Szentendrére egyaránt utaló idézet: „Nem rejtetik el a hegyen épített város."

* * *

A kiállítás március 31-ig tekinthető meg a Budapest Galériában.

PESTI HIRLAP

1991. MÁRCIUS 15.

1972/73-ban készült kettős secco faliképe, mely sárga háttér előtt lebegő házsorokat és antropomorf (címe szerint részeg) házakat ábrázol. A kompozíció játékos — dekoratív felépítésével és fehér-barna-fekete-hidegszürke színeinek különös komorságával Korniss Dezső szentendrei színvilágát idézi.

Számomra Kósza Sipos képeinek utolsó korszaka a legizgalmasabb. A hetvenes évek elején, többnyire velúrpapírra festett, sötét vagy világos hátterű pasztellképein országtérképre emlékeztető, vagy gömbformára sűrített, kaleidoszkópszerű, színekkel világító városképeket látunk. Később, utolsó festményein mintha e színek felgyorsulva forognának, és mint a szivárvány egybemosódott színei, sokszögű fehér mezőkké, vagy fehér, hangtalan hullámokká változnának. Csodálatos grafikáin ez a metamorfózis — részben az avantgárd mester, Kurt Schwitters Hannoverben újjáépített „Merzbau"-jának hatása alatt — térben, mégpedig külső-belső térben játszódik le. A kubisztikus, a mozaikszerű Kmetty-képekre is emlékeztető városképeket, a fájdalmat, szenvedést is kifejező, élükre állított négyzetekből komponált, fejformájú forgástesteket egyre szorosabb pólyák fonják körül. Ebből tekint ki egy-egy házmotívum, vagy egy torony

AZ ELSŐ MAGYAR LÁT

TÉRBE K

Edgar Wind, a nagy német—angol művészettörténész egy több mint harminc éve írt, s újabban magyarul is olvasható előadásában arról beszélt, hogy a modern világban egyszerre túl sok és túl kevés a művészet. Lépten-nyomon művészetbe botlunk, s a művészet mégsem — vagy tán éppen ezért — nem szólít meg bennünket. Művészetet ma könnyű fogyasztani, s ez a könnyűség szorította peremre; mivel állandóan nézzük, nem látjuk.

A látványok, a képek, a formák, amelyek körülvesznek bennünket, térbe terítik ki egész históriánkat — részben, mert együtt élünk a múltból itt maradt tárgyakkal, részben, mert évszázadok óta utánozzuk őket, részben, mert ma szabadon és gyakran gondolattalanul válogathatunk a történelmi formakincsből. Egy Isten háta mögötti trafik filléres kacatjai éppúgy valamely hatalmas művészettörténeti kiállítás tárgyai, mint ahogy múzeum — mondjuk —

KÓSZA SIPOS László

Die Galerie Budapest
lädt Sie zur Eröffnung
der Gedenkausstellung

des Malers
LÁSZLÓ KÓSZA SIPOS

am 20. Februar 1991 um 17 Uhr
im Ausstellungshaus der Galerie Budapest
(Budapest III., Lajos utca 158)
herzlich ein.

Die Ausstellung wird eröffnet von
KARL KRUSE,
Bürgermeister der Stadt Ronnenberg und
ANDRÁS MUCSI,
Kunsthistoriker.

Flöte spielt
LÓRÁNT KOVÁCS.

Die Ausstellung ist
bis zum 31. März 1991 von 10–18 Uhr
(außer montags) zu besichtigen.

A Budapest Galéria
tisztelettel meghívja Önt

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ
festőművész

emlékkiállításának megnyitójára
1991. február 20-án 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába.
(Budapest III., Lajos utca 158.)

A kiállítást megnyitja:
KARL KRUSE
Ronnenberg város polgármestere és
MUCSI ANDRÁS
művészettörténész

Közreműködik:
KOVÁCS LÓRÁNT
fuvolaművész

A kiállítás megtekinthető
1991. március 31-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Felelős kiadó:
Zsigmond Attila főigazgató

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kone Sipos László

EGYETEMI LAPOK

1977 MÁR 22

1021

Passuth László megnyitó beszédét tartja.

Képzőművészeti kiállítás

Március 15-én este Passuth László bevezetőjével nyitották meg az Eötvös Kollégiumban két fiatal szentendrei képzőművész kiállítását.

Kósza-Sipos László festő a szentendrei festőiskola alapjaira épít, de hangulatilag és formailag is egyéni megfogalmazást keres. Gondosan komponált pasztelljei s pasztellszerűen festett olajképei kitűnő színérzékről tanúskodnak. A többnyire egy tónusú képek lírai hangulata oldott formában ölt testet. Ez az álomszerűség, ez a „vibrálás" a képeknek különös expresszivitást ad. Az egyetlen vád, ami a kollekciót illetheti; hogy ugyanazt a hangulatot azonos vagy nagyon hasonló formában többször is megfogalmazza, ismétli önmagát.

Csikszentmihályi Róbert szobrász kiállított anyaga változatosabb. Egyformán tud az anyaghoz és a témához illő, nyersen és elnagyoltan megmunkált állatszobrokat és plasztikusan finom portrét is faragni. Plakettjei és érmei szépek, érdekesek és rendkívül kifejezőek. A kiállítás talán legszebb darabja is az ő munkája — a fájdalmasan szép fafaragás, az „Anya gyermekével".

A kiállítás március végéig tart nyitva.

Péterffy András

A két fiatal művész a látogatók körében.

ELŐZETES

Március 16-án nagyszámú hallgatóság előtt került sor Dolmányos István, a Kelet-európai Történeti Tanszék tanárának élénk érdeklődéssel várt előadására, melyen Dolmányos elvtárs a nemrég összeült *szomolányi történésztárgyalás* lefolyásáról és eredményeiről adott részletes beszámolót. Két éve a sajtófórumon is zajló vita jelenlegi összegzésének, s lezárásának kísérlete cseh, szlovák és magyar történészek közreműködésével az 1848-as magyar szabadságharc értékeléséről folyt.

Az előadásról részletes beszámolót lapunk következő számában közlünk.

Méltó szovjet–magyar tudományos eg

A Nagy Októberi Sz
Forradalom 50.

Évek óta sokoldalú, szoros tudományos és baráti kapcsolatban állunk a leningrádi egyetem élettani tanszékeivel. Ez az együttműködés több mint egy évtizedes múltra tekinthet vissza. Annak idején, 1952 és 1955 között három esztendeig

a leningrádi Pavlov Intézetben dolgoztam

Ez az intézet a Szovjetunió Tudományos Akadémiája egyik legnagyobb kutatóintézete, szorosan együttműködik a különböző biológiai és orvosi karok élettani tanszékeivel. Nekem személy szerint legszorosabb tudományos kapcsolataim már akkor a Zsdanov Egyetem fiziológiai laboratóriumaival alakultak ki közös kutatási irányunk alapján. Ez az ér-

elektromos tevékenységéről. Az előadás után vendéglátóim módot adtak kérdések és problémák felvetésére. A kialakult közvetlen beszélgetés során a hallgatók olyan fokú tájékozottsága és érdeklődése derült ki, mely minden várakozásomat felülmúlta. Számos tapasztalatom igazolja, hogy

a leningrádi egyetem biológusképzése igen magas fokon áll.

Törekednünk kell arra, hogy az ottani tanszékek és labora-

1021

HIDAS ANTAL:

Levél egy messze élő közeli baráthoz

Kedves Mácza!

Talán illőbb lenne úgy, ahogyan majdnem ötven esztendővel ezelőtt szólítottam: „Mácza elvtárs!" Vagy inkább, ahogyan a moszkvai Egyetem sok ezerre gyűlt hallgatói osztatlan rajongással szólították és szólítják ma is professzorukat: „Iván Ludvigovics!" Vagy talán úgy, ahogyan én, szeretetemmel szemérmesen egy szóba szoktam — s különösen most akarom — szoritani, amikor a hetvenötödik év üti — s nem is olyan gyöngéden — vállon —, „Macurka!"

E „rövid" cím-töprengés után — térjünk a tárgyra.

A budapesti stúdióban néhány héttel ezelőtt egy Uitz Béláról szóló húszperces dokumentumfilmet mutattak be Ágnesnek és nekem. Amikor véget ért, úgy éreztük, lehetett volna több is, bár másoknak így is kinyilatkoztatás lesz. De nekünk, akik ismerjük, mi mindent rajzolt, festett, tervezett, tanított, csinált, lábalt át, gyűrődött és gyűrt le Uitz —, nekünk, illetve bennünk a torlódó emlékek tömege szétrobbantotta a film húszperces határait és a felgyulladó villanyfényben avval a kívánsággal hunytuk le szemünket, hogy egy dokumentumokkal összeházasított, teljes estét betöltő nagyfilmet kellene létrehozni, amely nemcsak a szüntelen szín-, rajz-, és képpromboláson át konstruktívan újító Uitzhoz lenne méltó, hanem a filmművészetben is az annyira kutatott „novátorság" egy fajtáját teremtené meg.

Egyszer — tudom —, ez is meglesz. A „fölfedezések" nem múlnak el, legfőljebb — késnek.

De hát nem is erről akartam szólni, csak ez hozzátartozik ahhoz, amiért papirt fektettem tollam alá.

Ugyanis a bemutatott filmen egyszercsak megjelent Maga, és Uitz-cal beszélgetve két fej (egy félévszázad művészi törekvése) hajolt egymáshoz.

... Mentünk haza.

S bennem peregni kezdett egy másik film. 1919. nyarával indult az első kép, amikor a „Ma" című folyóirat „Állandó kiállitás"-helyiségében először találkoztunk. Maga mindössze 26 éves volt, de én akkor hozzám képest sokkal öregebbnek éreztem, mint ma, hiszen a Tanácsköztársaság Nemzeti Színházának egyik rendezője volt, s az új drámáért harcoló könyve is megjelent már.

Kérdeztem valamit, csupán azért, hogy megszólitsam. Maga válaszolt, csöndesen, mint azóta is, mindig, a rendithetetlen meggyőződésű ember jóindulatával.

És újabb képek.

1921 január eleje. Kassára menekültem, mert tudtam, hogy maga ott él: végső reményem volt.

És elmondtam, ott, a Kassai Munkás Mészáros utcai szerkesztőségében (még nem költöztek át a Kovács utcába), hogy már bejártam, illetve bejáratták velem fél-Szlovenszkót: Ültem — egy novelláért — a rózsahegyi katonai —, majd a pozsonyi rendőrségi-börtönben. Aztán: Lőcse, Szomolnak Huta, Szepesremete: tégla, erdőkitermelés, fatelep: napszámosként dolgozom, amíg újra szöknöm kellett, mert amikor — emlékszik — Prágában a forradalmi munkások rohammal elfoglalták a Népházat, hozzánk — megduzzadva jött a hír és mi — a Prakfalvi acélgyáriakkal — üzemeket foglaltunk el. Futottak a csendőrök. Két nap múlva mi futottunk: Svedlér, Merény, Igló. Jött utánam a „hírem", s a jóindulatú „Verwalterek" azt tanácsolták: „menjen tovább, de gyorsan, mert itt baja lesz!"

Maga, a Kassai Munkás szerkesztőségében hallgatta a történetemet és a kétnapos „gölnicvölgyi proletár-diktatúrán" nem mosolygott. Segítségével emigráns igazolványt kaptam, de mivel más munka nem akadt — rikkancs lettem: harsogott tőlem az utca.

Egy szép, szőke — úgy gondoltam — leány tőlem mindennap két újságot vásárolt. Egyikbe belepillantott, a másikat (volt úgy, hogy mind a kettőt) visszaadta és — elsietett. Később mennyit mulattunk ezen, mert ez a „lány" — Máczáné volt.

1921. tavaszán már mindennap hol a szerkesztőségbe futottam föl, hol — vasárnaponként —, abba a helyes kis egyszoba-konyhás lakásba mentem el. Az új művészetről beszélgettünk, amely „át kell, hogy vegye a hatalmat", mint ahogy Európa legtöbb országának nemcsak a proletariátusa, de elégedetlen értelmisége is forradalmat hirdetett, vágyott, ment harcba érte; változást akart. Erről a mindent átalakító, megjavító művészetről ábrándoztunk, beszélgettünk olyan hittel, forrón, mint az a nyár, mint az a korszak volt.

De hát a művészet, az — művészet. Egyedül, egymagában mit ér? Sok mások kívül gyerekhadsereget szerveztünk. Hat-nyolcszáz zsivajgó apróság vonult fel a Maga vezérletével Kassa fő utcáján, énekelve a rendőrség és a hirhedt Gajda tábornok Hadtestparancsnokságának épülete mellett. És születtek régi magyar népdalokra írt forradalmi szövegek, egy-két olyan indulóval, melyeket ma is énekelnek.

Egy év múlva már az volt a terv, hogy Proletár-Oratóriumot hozunk létre. (Hetekig folyt mániákusan a szó Bach Máté-passiójáról.)

Maga a gyerek-, az ifjúmunkás-, a nő-, a férfi- és az összkórus szövegét írta meg. Engem néhány recitativ megirásával bizott meg csupán. (Most bevallom: akkor haragudtam ezért.) A kórusok és recitativok szomorkodtak, töprengtek, fel-feldörrentek, támadtak, ujjongtak. „Zenekarunk" is volt: A Munkás Fogyasztási és Termelő Szövetkezet — ha jól emlékszem — nyolc félelmetes hangú trombitása.

Igy zajlott le 1922. május 1-én, a Duna-Hernádtól a Szajnáig — úgy gondolom — az első Proletár Oratórium, ott a kassai futballpályán.

Deszkából két óriási újságtáblát gyalultunk, hornyoltunk, szegecseltünk össze, együtt a Fogyasztási és Termelő önkénteseivel. Egy reakciós s mellette egy forradalmi napilap „címoldalát" készitettük el. Négy méter hosszú rotációs papir függöny-rovatok lógtak, amelyek mögül léptek ki a recitativok, egymással vitázva, hol prózában, hol versben. Mondanivalójuk után egy-egy kórus fogott „munkába", aztán az összkórus „hetes hangzatnál" is dörgőbb „rezüméje" viharzott. Maga egy két méter magas pódiumon állt — azt is mi ácsoltuk —, onnét vezényelt; és mi — a kórus-karmesterek — átvettük és adtuk jelzéseit. Végül „összmunkánk" eredményeként lángba borult a reakciós újság, recsegve eldőlt, és a nyolc felhők felé emelt trombita, meg a kétszáz tagú összkórus győzelmi rivalgásába már a stadionban álló-ülő kassai tömegek is részt vettek.

Ha ma valaki elolvassa ezt az oratóriumot — németül is megjelent —, nyilván mosolyog, de meghatódottan, mint ahogy az őskereszténység katakomba-kék vagy borult ég-egyszerű szertartása is jámborabban töltötte be a hivő lelkek legmélyebb hajlatait, mint a későbbi bibor-ornátusokba öltöztetett főrangú mise.

Azt mondják: az a korszak — elmúlt.

Nem igaz!

Csak a bolygók rendithetetlen bizonyosságú pályakörét végzi.

Lesznek oratóriumok, melyeknek szövegét majd a legnagyobb új költők, zenéjét pedig az új Bachok, Beethovenek, Bartókok irják és amely oratóriumok végigszáguldanak majd az egész fehér-, és sárga, és fekete bőrű földön. És azokban a Nagy Oratóriumokban, ott lesz — tudom — az a kék-égegyszerű dadogóan kis kassai Oratórium is.

... Mennyi emlék.

Majd egyszer — többet. Most csak néhányat még.

1944-ben, amikor megjöttem „onnan". Maguk szivükhöz szoritva úgy fogadtak, mintha űrhajósként jártam volna az ismeretlenségben. Ebédeltünk s én hallgattam Máczáné figyelmeztető, féltő, oktató szavait. És emlékszem 1953 feszült nyarára, a rigai tengerparton, amikor a fiának, aki az általa megtalált (és hozzá értő tudósok szerint nagy jelentőségű) új aranymetszés, matematikai lánctörvényeivel ismertetett meg, én pedig — hálából — az évekig szunnyadásra itélt verseimből mondtam el neki egy sorozatot.

És emlékszem arra a tavalyelőtti téli, késő éjszakára, amikor ugyanilyen versekből — immár könyvből — olvastam föl és Maga — nem az öregség gyöngesége miatt, hanem a fiatalság visszaáramló emóciójával — fölzokogott.

Búcsúztam. Maga el akart kisérni a buszhoz. A Málájá Bronnaján kegyetlenül hideg szél fújt, s méghozzá szembe: meg-megrántva, ütve a Maga amúgy is kiméletért esengő össze-összeszoruló szivét. Kértem: „Menjen vissza, Maczurka. Úgy veszem, hogy elkisért."

Milyen hosszú is egy élet és mégis — milyen rövid, ugye?

Fáj, hogy tavasszal nem találkoztunk. Majd ősszel, vagy a jövő tavasszal pótoljuk, mi: az „utolsó mohikánok", vagy inkább „bölények"? Esetleg szebben, ahogy Majakovszkij írta:

„Évek múlásával
egyre inkább
a kiásott ősállatokra
hasonlitunk ..."

... Kívánok lelkem egészéből egészséget, éveket, jó munkát; méltó emlékeken való el-elmerengést, amely merengéskor az én szemem képernyőjén ott pereg a Magával eltöltött sok év, és ott is lesz, amíg a „leadás" meg nem szűnik bennem. Látom, azokkal az emberekkel együtt, akik sokan voltak, de akikből mégsem volt elegendő ahhoz, hogy az élet már-is olyan legyen, ahogy azt 19-ben Pesten, aztán Kassán, majd Moszkvában, annyi sok évvel ezelőtt elképzeltük — akartuk.

Azt írta nekem: „Majdnem 50 éves barátságunk, mégpedig „incidens" nélkül, a mai világban nem messze van a XX. század csodáitól ..."

Magáé az érdem — Mácza János!

Tiszteletadással hajtja meg fejét az a fekete hajú fiatalember, aki jövőre — hát van ennél nagyobb butaság — már maga is hetven esztendős lesz.

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 AUG 3

Magyar Hirdető
SAJTÓVÁLLALAT
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Néhány szó a Literár
Módos Péter: Vasárnap

HÁRS LÁSZLÓ:

Az eltűnt olvasó nyomában

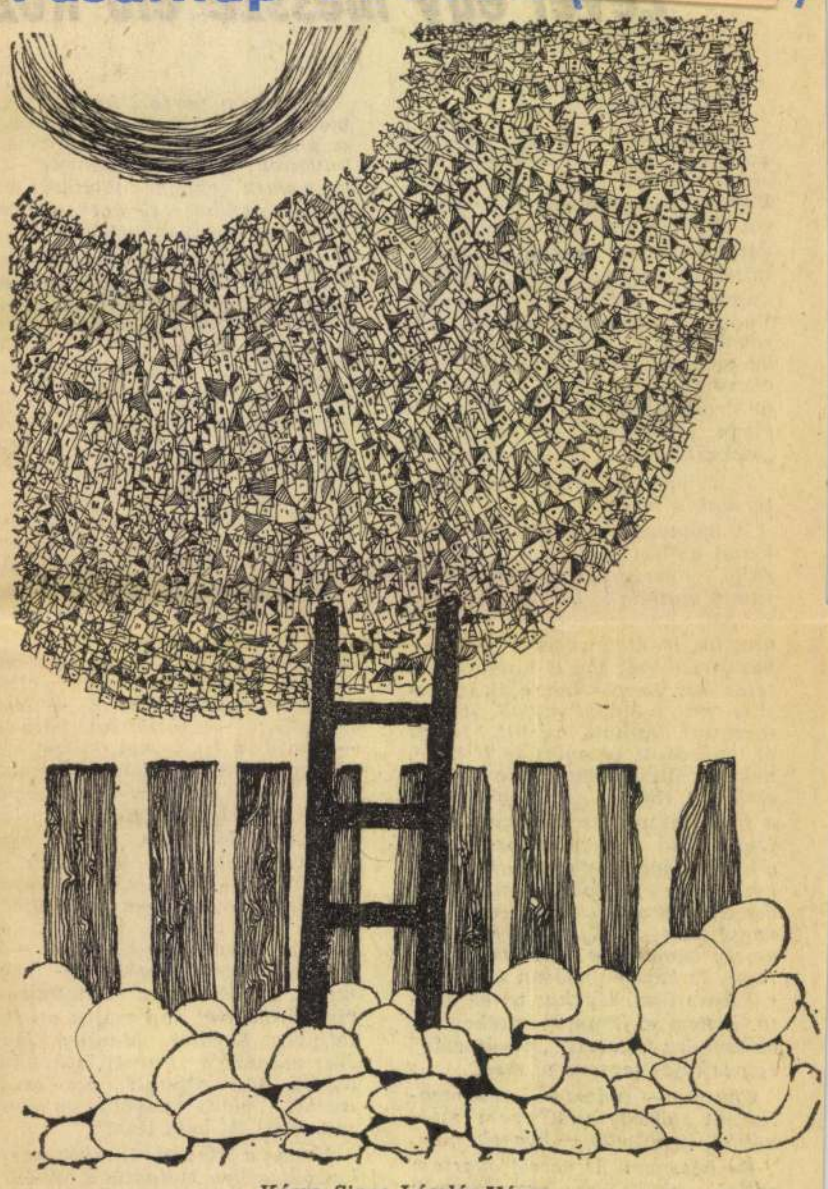

Kósza Sipos László: Város

Milyen szép is volt az ábrándkép: egy egész nép letelepszik egy országnyi méretű olvasóasztal köré és könyvbe mélyed, mégpedig nem is akármilyenbe, hanem a nemzeti és a világirodalom legkiválóbb remekeibe. A statisztika durván szétoszlatta ezt az ábrándképet, kimutatva, hogy hazánkban az összlakosságnak mintegy huszonöt százaléka olvas rendszeresen, további tizenöt-húsz százaléka pedig alkalomszerűen. A fennmaradó ötvenöt-hatvan százalék nem-olvasó láttán megdöbbentünk, mert az ábrándképet valóságként fogadtattuk el — önmagunkkal.

Nekem az a véleményem, hogy az olvasás szélsőségesen individualista tevékenység, az olvasó mindig kettesben marad a könyvvel. Az olvasásban nyoma sincs semmiféle kollektív tevékenységnek, még akkor sem, ha egy ízig-vérig kollektív ember olvas. Az össznépi tevékenység pedig eleve valamilyen közösségi működést tételez fel, amire a modern tömegkommunikációs eszközök sokkal alkalmasabbak.

Igy aztán semmi csodálatos vagy rendellenes nincs abban, hogy a huszonöt-negyven százalék olvasóval szemben gyakorlatilag az egész ország rádiózik és a lakosságnak legalább ötven százaléka televíziózik, akár tájékozódás, akár időtöltés, szórakozás, vagy művelődés okából. S még azt sem mondhatjuk, hogy nincs igazuk, hiszen aki rendszeresen hallgatja a rádió híreit és kommentárjait, vagy rendszeresen figyeli a televízió híradóműsorait, annak már vajmi kevés újat vagy mást tud mondani a másnap reggeli lapok bármelyike.

Rádiót hallgatni, televíziót nézni könnyű, sőt, az utóbbit inkább *nem* nézni nehéz.

Az olvasás szeretete viszont kegyelem dolga. A kivételesen szerencsés, a magányos szellemi örömökre kivételesen fogékony egyének kiváltsága. Ha így nézzük a dolgot, akkor rögtön kiderül, hogy nem a nem olvasó hatvan százalék lehangoló, hanem az olvasó huszonöt-negyven százalék az örvendetes.

Mi, akik nemcsak írunk, hanem olvasunk is, talán elégedetlenek lehetünk ezzel a számmal, de semmiesetre sem lelhetünk benne okot a megdöbbenésre. Legfeljebb azt kívánhatjuk, hogy ma többen, mint tegnap, s holnap többen, mint ma olvassanak. Csak óvatosan tűzzünk magunk elé olyan célt — minden magyar ember legyen olvasó! —, ami a tömegkommunikációs eszközök differenciáltsága és az egyéni képességek és hajlamok eltérő volta következtében szinte elérhetetlen. Érjük be azzal, hogy lassú, szívós, következetes és semmi esetre sem kampányszerű terjesztő munkával újabb százalékokat részesítsünk az olvasás kegyelmében.

E szerény, de reális cél elérésére két utat választhatunk. Az egyik az olvasmányok színvonalának leszállítása a tömegkommunikációs eszközök szuggesztivitási szintjére. A másik a szellemi igények színvonalának felemelése az értékes irodalom nívójára. Előbbi utat meglehetős buzgalommal s nem minden eredmény nélkül járjuk. Tanú rá a képregények szaporasága és bizonyos kiadványok példányszámána rohamos emelkedése (ami, véleme nyem szerint, még az olvasóna minősített huszonöt—negyven szá zalék olvasási értékét is megkérdő jelezi). A másik út sem járatlan, jóllehet, eredményei nem káprázt tosak, de feltétlenül tiszteletre mé tóak. Ezt a klasszikusok nagy pé dányszáma épp úgy tanúsítja, mi a kortárs-irodalom érdekes, izga mas és fontos munkáinak nem cs pán megjelentetett, hanem el adott példányai.

Azt mondanám, hogy maradjur a másik úton, mert az első úto megnyertekből vajmi ritkán les nek igazi olvasók.

●

De van még egy harmadik út i az olvasók megtartása. Az id könyvhéten több faluban, közsé ben jártam, s esetenként ötven hatvan okos, talpraesett, tájékozo és főleg: buzgón olvasó úttörőv találkoztam. Érdeklődésemre mi denütt azt a választ kaptam, hog a községben az olvasók mi egy fele közülük — és a középisko lások közül — kerül ki. Ennek egy szerűen nem lehetett nem örülnön hiszen a jövő olvasó népét üdvözöl hettem bennük.

Csak később jutott eszembe, hogy az elmúlt tizenöt—húsz évben hány ifjúsági író-olvasó találkozón akadtam már össze velük, illetve elődeikkel s hány faluban, községben, városban tudtam meg, hogy az ol-

MÁTYÁS FERENC:

Menetelők

Ok, — az ágrólszakadt, fészekből kivert
madárfiókák,
itthagyott kései gólyák,
a szívenlőtt
lelkiismeret vándorai, a
reménytvesztők!
Ok, — a maguk fonta glória alatt
menetelő
George Foxok, a romantikus
forradalmár-prédikátorok,
templomok szájában koldulók,
oltárok előtt térdeplők,
Urvacsorát osztók és vevők,
a hívő tömeg-lelkek,
s a mindent megkeserülők.
Ok, — a bezárult történelem
Praxis pietatis üldözöttei,
az erdélyi protestáns menekülők,
a pelikán-jellemű
édesanyák, kik mi
s vérükkel etették
s kiket a zsarnok
Ok, — a fához kötözöt
a meglincselt folkl
indián-senkik, né
a jogaikért felkelő
Ok, — a halálraítéltek
híd alatt alvó
szegények, és kiket
Moszkva alá vezén
szétszórni a haláll
ma is mérgező vét
s kik új köntösbe
modernebb irányt
dzsungeleken, siva
hordják az álhum
fogakat és lelkeke
eszméket.
Ok, — kikkel a bomba
a puha test arkan
sorakoztatja fel,
hosszú és néma m
hogy tovább öntöz
s hordják a civiliz
a szégyent.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VALÓSÁG
1969 JÚN

Kósza Sipos László

1021

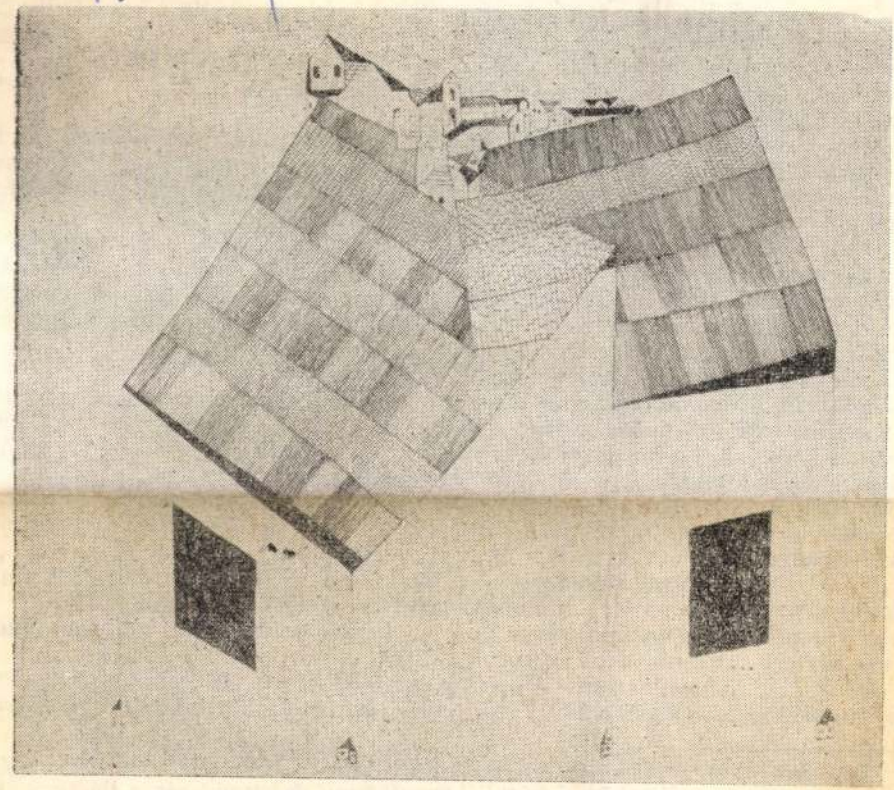

Kósza-Sipos László: „Szentendre" (plakátterv)

án: A gyermekem!
: Kócos gyermeklány közeledett az úton, mögötte egy
endőrség helyi megbízottjához.
gbízott: Erőt, egészséget!
lán: Tessék megnézni, egészen összegyilkolták, hát látszik i
gbízott (erőteljesen félbeszakítva): Na jól van, át kell vinni
z, ki kell venni a látleletet és elküldjük a bírósára azt a m
lán (változatlan hevességgel): Hát tetszik látni?... hát nen
sandárbandátul! Eli veri, vágja a tizenhárom éves kislányo
zzám a munkahelyre, hogy jöjjek azonnal, mert összegyil
tek kifele a határbul...
gbízott (még erőteljesebben): Á, nincs itt gyilkolás! Nincs it
lán: Fűbe verték az Etel pulyái azzal a nagy kapával...
gbízott: Nincs fűbe verve! Aki fűbe van verve, az meghal!
: A rendőrhöz szaladó, testes asszonyt nem ismertük, teh
keresztelték „Jolán"-nak... A kislány arcán karmolások lá
m lehetett felfedezni verekedésnek, tehát a jajveszékelés túlzásnak hatott. Mégis
náltam az asszonyt, aki izzadt, fulladozott...
. *Juhász Pál:* Szomorú dolog, hogy mindenkit annyira elfoglal a saját problémája,
gy a beszélgetésben is épp annyira egocentrikus lesz, mint amennyire egocentrikus
világszemlélete. Mindenki kívánja, hogy elmondja a saját problémáját, de senki
m veszi azt a fáradságot, hogy a másikat önzetlenül, akár öt percre is meghall-
ssa...
: Professzor úr például mire következtet Jolán zaklatott hangjából?
. *Juhász Pál:* Nagyon érdekelne, hogy ez az asszony, aki ilyen fennhangon ordítja
panaszait, tulajdonképpen milyen sérelmet szenvedett az életben?... Csak arról
szélt-e, hogy a kislányát megverték, vagy pedig a beszélgetés során egyéb proble-
ik is felszínre kerültek?
lán: Hát, ugye, a sok!... a sok!... Én ideggyomorkimerülésbe vagyok... Két évig
tórházat jártam, a nyíregyházit... Felnevelgettem négy gyermeket, keservesen, apa
lkül, és ugye a tsz-be vagyok már hét éve és dógozok...
. *Juhász Pál:* A gyermeke megverésééért senki sem szokta a türelmét elveszíteni,
ak abban az esetben, ha évek óta hosszú és súlyos sérelmeket visz magában...
lán: Van nekem egy huszonkétéves fiam, az nincsen itthun... Oda van, nem tudom
, merre van? ... nem is tudok rúla...
. *Juhász Pál:* Nemcsak az anyagi gondok és a mindennapi élet nehézségei teszik őt
szültté és idegessé, hanem a fiával való törődés és rágondolás... Amikor a kislányát

---

Elhangzott 1969. március 7-én, a Kossuth Rádió Éjszakai Rádiószínházának bemutatója-
nt. Szakértő és közreműködő Dr. Juhász Pál tanszékvezető egyetemi tanár, a Budapesti Or-
studományi Egyetem II. számú Idegklinikájának igazgatója.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 OKT 21
PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

Kósa-Sipos László

Két kiállítás Szentendrén

Vasárnap délelőtt ugyancsak zsúfolt volt a szentendrei főtér, sokan várták *Kósza Sípos László* festőművész kiállításának megnyitását. A szép idő sok kirándulót vonzott a kisvárosba, s ezek is, a plakátokat látva, kíváncsiak lettek a képzőművészeti eseményre. A fiatal festőnek először nyílt kiállítása szülővárosában, annyi külföldi tárlat után, most „otthon" is bemutatkozik, egész eddigi munkásságát felölelő gyűjteménnyel. Pasztellképein, Szentendre házai, tornyai, utcái, építészeti és hangulati motívumai jelennek meg elmosódott látomás és álomszerű foltokban. Grafikái határozottabb vonalvezetésűek, különösen a farostlemezre készültek. A kiállítást értő gonddal *Petényi Katalin* művészettörténész rendezte.

Ugyanebben az időben a művelődési házban is tárlatot nyitottak: *Kováts Albert* fiatal művész képeit mutatták be a közönségnek. A szintén bemutatkozó jellegű kiállításnak nagy közönségsikere volt. Az inkább *gondolati*, mint hangulati jellegű festészet *emberközpontúsága*, sajátos, határozott karaktere csaknem osztatlan elismerést aratott. A táj és az ember legmélyebb kapcsolatát keresi visszatérő alapmotívumokkal, már az absztrakt, a végső elvonatkoztatás síkján.

R

Mondják
emberéhez,
keli. Történe
gáért éveken
hogy a rom
tetszik, akár
nincs semmi

Autó

A pesti születésű Hamlet, azaz *Orci József*, a tavasszal még a pécsi Tanárképző Főiskola utolsó éves matematika-rajz szakos hallgatója volt. Csendes, zárkózott természetű fiúnak ismerték a barátai és a menyasszonya is, a harmadikos matematika-fizika szakos *Bocz Kati*, akinek a találkozásaik estéjén gyakran tette fel az aktualizált hamleti kérdést: menni vagy nem menni, és ha igen, hová? A kérdés feltétlen

gőjéből, megpróbálta gondolatban beleképzelni magát csendes és eseménytelennek tűnő életébe, megbámulta az embereket és azok is őt, jó alaposan, miféle szerzet is. Vagy egy órát bolyongott így látszólag teljesen céltalanul, pedig valójában nagyon is célratörően: tudna-e élni itt anélkül, hogy már a második héten elvágyódna?

Egyedül és ketten

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kósza-Sipos László

1066 MAR

TISZAFAJ

festő

1021

Kósza-Sipos László: Fekete ablakok

esztétikai problema összefoglalását adja Vitányi. Figyelme középpontjában az egységes ősközösségi művészet kettős differenciálódási folyamata — az *osztály*-kultúrák és a művészet*fajok* fokozatos kialakulása és egymástól való mind határozottabb távolodásuk áll. Elemzése során a hazai szakirodalomban először használja a *művészetfajok* terminus technicus-t, amelyen *közösségi művészetet* és *önálló alkotóművészetet* ért; előbbi az ismeretelméleti *köznapi*, utóbbi a *tudományos visszatükrözésnek* felel meg az esztétikában. Jelenti tehát a közösségi eredetű és felhasználású, bizonyos határok között szabadon variálható művészetet, ahol „a művészi termék még nem különül el az őt létrehozó tevékenységtől"; illetve a változtathatatlan formájú konkrét alkotóhoz kötöttet, ahol „elkülönül az alkotó és befogadó folyamat, a művész és a közönség".

E két művészetfaj közötti határterületen vannak a *művészet közkeletű formái*. Nem azokkal egyenértékű társként, hanem átmeneti, mintegy közvetítő szerepben, társadalmi elterjedtségét tekintve a *közösségi*, keletkezése szempontjából pe-

A *közkelet*
közös ismerte
nem könnyű
lán nem is
differenciálód
riát is terem
vényszerűség
után tárulh
nehezíti a te
ez idő szerin
delme sem egészen pontosan meghatározott, hanem átmeneti-, köztes-jellegéből adódóan bizonytalan körvonalú és folyton változó.

Valószínüleg ugyanebből a megoldatlanságból fakad, hogy a kötet második része nem teljes. A szerző maga is jelzi, hogy tanulmányában *egyelőre* csak a közkeletű művészeti formák *egy csoportjával* foglalkozik részletesen .. következni fog tehát a konkrét vizsgálódás körének teljes befejezése — ami után árnyaltabban, még nagyobb igazságértékkel lehet majd megfogalmazni az ezúttal még csak felvetett *általános* esztétikai kérdések válaszait is.

A befejezetlenség mellett mindez olyan következményekkel jár, hogy az egyedileg

Koszkol Gyula

l.
Magyar Művészet.

1935.
125,
128. l.

VI. ÉK

961. BROS, arany, ovális alak, két
Gold, oval, ein grosser Smarag

962. KÉT BROS, csüngővel, arany
Zwei Broschen, mit Pendeloqu

963. OVÁLIS SZELENCE, Verni M
in Silber gefasst. Französisch.

964. SZELENCE, hegyikristály, ara
Bergkristall in Gold gefasst, ba

965. KARKÖTŐ, arany, láncfonatt
„Elisabeth Compt. de Ulfeld"
ovalem, blauen Emailmedaillon

966. KEREK SZELENCE, sárga la
Dose, auf gelbem Lackfond Fi

967. NŐI ZSEBÓRA, arany, quatr
Francia, 1780 k. — Damenuhr
um 1780.

st, részben aranyozva, hengeres testén trébelt maszkos
ek vannak foglalva. (Zsigmond lengyel király képmásá-
ümölcsköteg. P. A. mesterjegy. Hamburg, XVII. sz. —
er teilweise vergoldet, auf der zylindrischen Leibung
büschel eingefasste danziger Münzen. Am Deckel Obst-
, XVII. Jh. Illusztr. XXXVIII. tábla.

aranyozva. Pupja levehető, rajta kis ülő török alakja,
Augsburg, XVII. sz. — Kamelförmiges Gefäss, Silber
mbar, obenauf sitzender Türke. I. I. Meisterzeichen.
Illusztr. XXXVIII. tábla.

ozva. Peremén trébelt virágdisz, közepén két koszoru-
ar, XVII. sz. — Ovale Prunkschüssel, Silber zum Teil
m Mittel in zwei Kränze je ein Wappen. I. S. Meister-
Illusztr. XLI. tábla.

u szárral. I. M. mesterjegy. Pest, 1829. — Zwei Salz-
in Form einer Frauenfigur. I. M. Meisterzeichen.

három karikában 1—1 madár. Bécs, 1827. — Zwei
in drei Ringe je ein Vogel. Wien, 1827.

t, két csigás karral. I. K. mesterjegy. Pest, 1829. —
utenarme. I. K. Meisterzeichen. Pest, 1829.

disszel. Bécs, 1864. — Ovaler Korb, Silber, mit gepress-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 JAN 13

1021

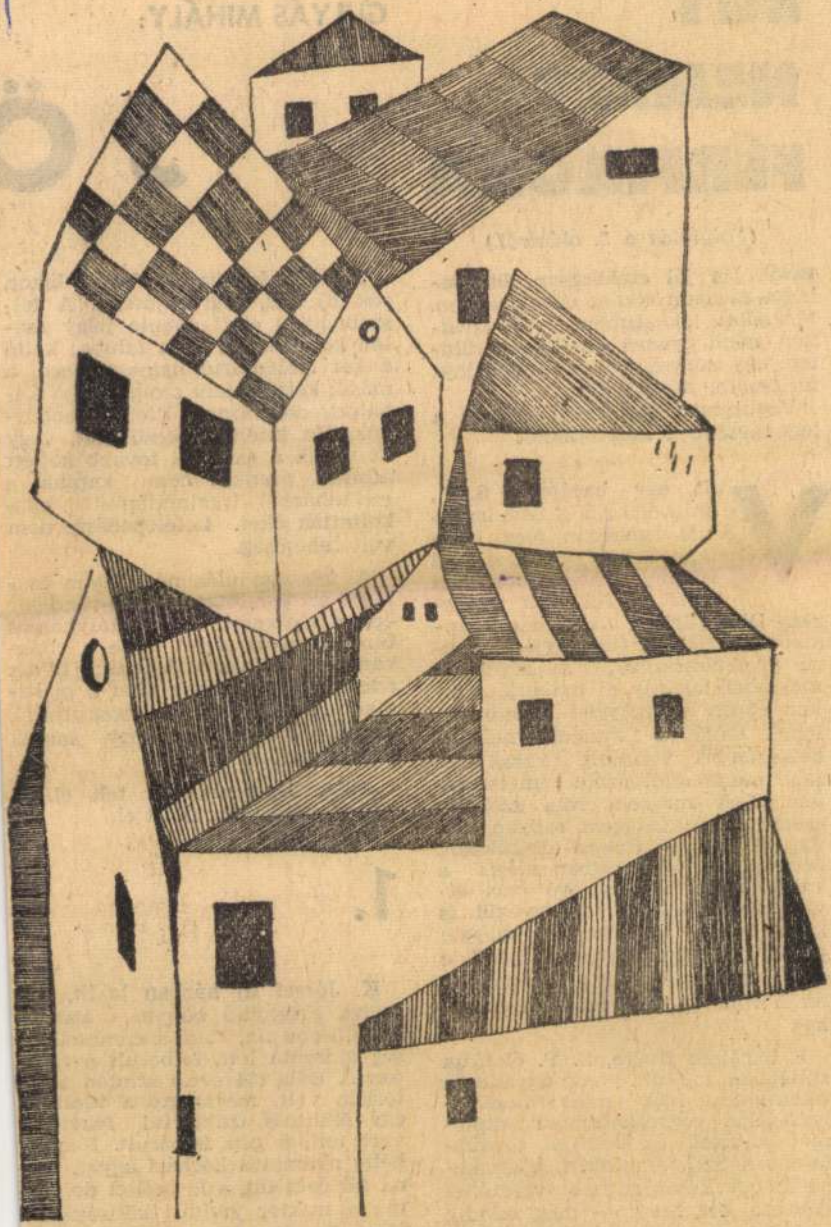

Kósza-Sipos László: Házak

EGY NEMZET FÉRFIKORA

(Folytatás a 3. oldalról.)

téből. Ha jól emlékszem, öt családja és hadirokkant édesapja van. Megadott lakáscímére — megvallom, némi gyanakvással — elküldtem egy könyvemet. A küldeményt megkapta, megköszönte.

Végül még egy példa, nekem a legnehezebben megfejthető!

Volt egy barátom, S. F., miskolci fiú, a katonaságnál ismertem meg 1949-ben. Tizennyolc éves volt akkor, negyvenöt óta párttag. Az apja hengerész Diósgyőrben, akkoriban alapszervi párttitkár, édesanyja egyszerű proletárasszony, ki régebben mosásból tartotta el családját, akkor éppen személyzeti vezető valahol. Ennél a fiatalembernél tehetségesebb, vonzóbb, karakteresebb munkásfiút azóta sem ismertem. Most mégsem róla szólnék, ezért nem részletezem, milyen kálváriát járt a Rákosi-időszakban, hogyan állt ötvenhatban mégis a válságos helyzetben levő párt élvonalába, hogyan lett végül is funkcióviselő a Borsod megyei pártbizottságon. Másfél esztendeje szívtrombózis ölte meg. Írni akarok majd róla egyszer, méltóan és sokat.

E barátom fivére, S. P. életútja simábban alakult. Az ugyancsak talentumos ifjú, mint honvédkollégista, vegyészmérnöki diplomát szerzett, ösztöndíjjal továbbtanult a Szovjetunióban, visszakerülve egy kutatóintézet vezetőhelyettese lett, majd — még mindig igen fiatalon — rábízták a Sz.-i olajfinomító felépítését, megszervezését és igazgatását. Ma sem töltötte be még negyvenedik évét.

JÖ

Borsodi kisközség, 780 lakos, sok új ház, régi emberek. A felszabadulás előtt évente négy család költözhetett be a faluba: kettő a két cselédtartó nagygazdához, a másik kettő a falu szolgálatába állhatott, csordásnak, illetve kondásnak. Ha kitelt a becsületük, vagy ők untak a gazdára, tovább kellett állniuk, munkát nem kaptak, a cselédházból irgalmatlanul kilakoltatták őket. Letelepedésre nem volt lehetőség.

A felszabadulás négy ilyen családot ért a faluban. Az új rendszer éppen éledezett, de osztályharcos bizottságaival elejét vette a világvándorok kilakoltatásának; földet adott, hogy megóvja őket a *gyüttmentező-kódisozó* falu bosszújától. Joggal érezhették, hogy sorsuk jobbra fordult.

Azóta huszonkét év telt el. A négy család máig is itt él.

1.

K. József új házban lakik, egy szoba, égrenyíló konyha, kamra. Legidősebb fia, Józsi szerencsétlenség áldozata lett, felborult a traktorral. Béla (34 éves) szintén traktorista volt, megszegte a tilalmat, egy fékhibás traktorral feketefuvart tett, a gép felborult. Néhány hétig nyomta a kórházi ágyat, utána fél évet ült, s le kellett dolgoznia a traktor javítási költségét is. Most fogatos. Pista is traktorista, a téesz-vezetőség kiváló munkaerőnek tartja, de — mint mondják — „már ő is iszik, az a lumpen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VALÓSÁG

1967 — 12

1021

Kósa Sipos László

Kósza-Sipos László rajza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1967 DEC 1 0

Kónadiyos László

Kősza Sipos László kiállítása ma délután négy órakor nyílik meg az Eötvös Klubban, Károlyi Mihály utca 9.

A magyar könyvtárak munkáját tanulmányozza egyhetes látogatása során Margareta

Z. Gács Gy

ket, számokat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VALÓSÁG

Kósa Sipos
László
19Fr FEB

1021

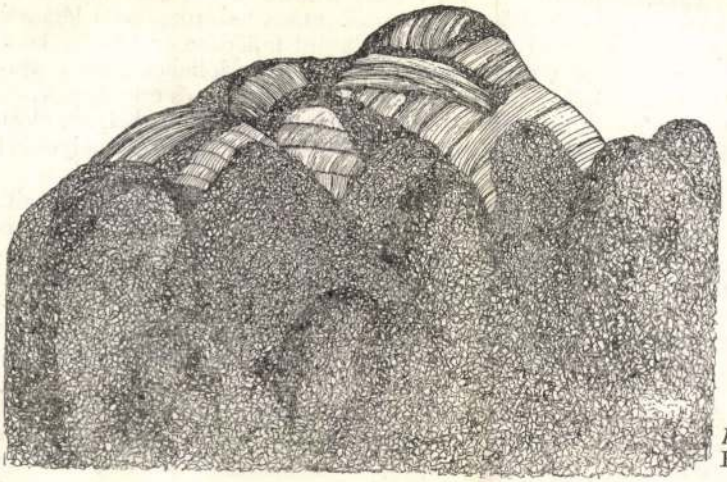

Kósza-Sipos László:
Hegyek és fák

mentén való kommentálására. Érdekünk, hogy hatékony kol
szocialista tábor és a világ összes demokratikus erői közö

Mind e gazdasági és politikai tényezők, belsők és
országok helyzetének bonyolódásához vezetnek; részbe
bekövetkezett egyes kudarcoknak vagy visszalépéseknek
a ceyloni vagy indiai választásokon stb.) vagy akár a
Igaz, ezeket ellensúlyozza akár a közel-keleti agresszió
sora, akár egyes területek olyan politikai vagy gazdasági fejlődése az utóbbi 1—2 évben, mint Szíriáé, Tanzániáé vagy a volt francia Kongóé. De jóllehet mind a pluszok, mind a mínuszok serpenyőjében is felsorakoztathatók tények és események, az alapvető az, hogy a fejlődő országok egyelőre még alig áttekinthető új helyzet előtt állnak, nehézségekkel néznek szembe, részben újakkal és ismeretlenekkel, amelyekkel még meg kell birkózniok.

Nehéz lenne átlátni e rendkívül bonyolult helyzet várható következményeit. De annyi nyilvánvaló, hogy az imperializmus neokolonialista módszerei elleni harc is az új államok tényleges nemzeti érdeke. Ennek az érdeknek a felismerése terén beállhat késedelem, történhet ködösítés, sőt egymással ellentétbe kerülhetnek a nemzeti osztályok érdekei e téren is. De ahogy adott korban létrejött a kolonializmus elleni nemzeti egység és az imperializmusellenes harc első fázisában megszületett a győzelem — a függetlenség kivívása —, úgy teremti meg az új helyzet a további harc előfeltételeit is.

Az új országok népeinek természetes érdeke a neokolonializmus elleni harc mellett az elmaradottság csökkenése, a monokultúra felszámolása, a gazdaság fejlesztése (adott esetben egyelőre még egy kapitalista rendszerben is), külpolitikai súlyuk öreg-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 NOV 17

JÖVŐ MÉRNÖKE

Kósza Sipos László

Kósza Sipos László fiatal festőművész nagy érdeklődést kiváltó tárlatát több száz látogató tekintette meg. A kiállítás bezárt.

1021

★

mert azt az előadások érdekes-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kósza-Sipos László

MAGYAR NEMZET

1963 OKT 13

Kósza-Sipos László festőmű-
vész kiállítását ma délelőtt
nyitja meg Pemeczky Géza
művészettörténész. A tárlat
helye XI., Bercsényi út 28—30

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Kósa Sipos László.

1963 APR 13

1021

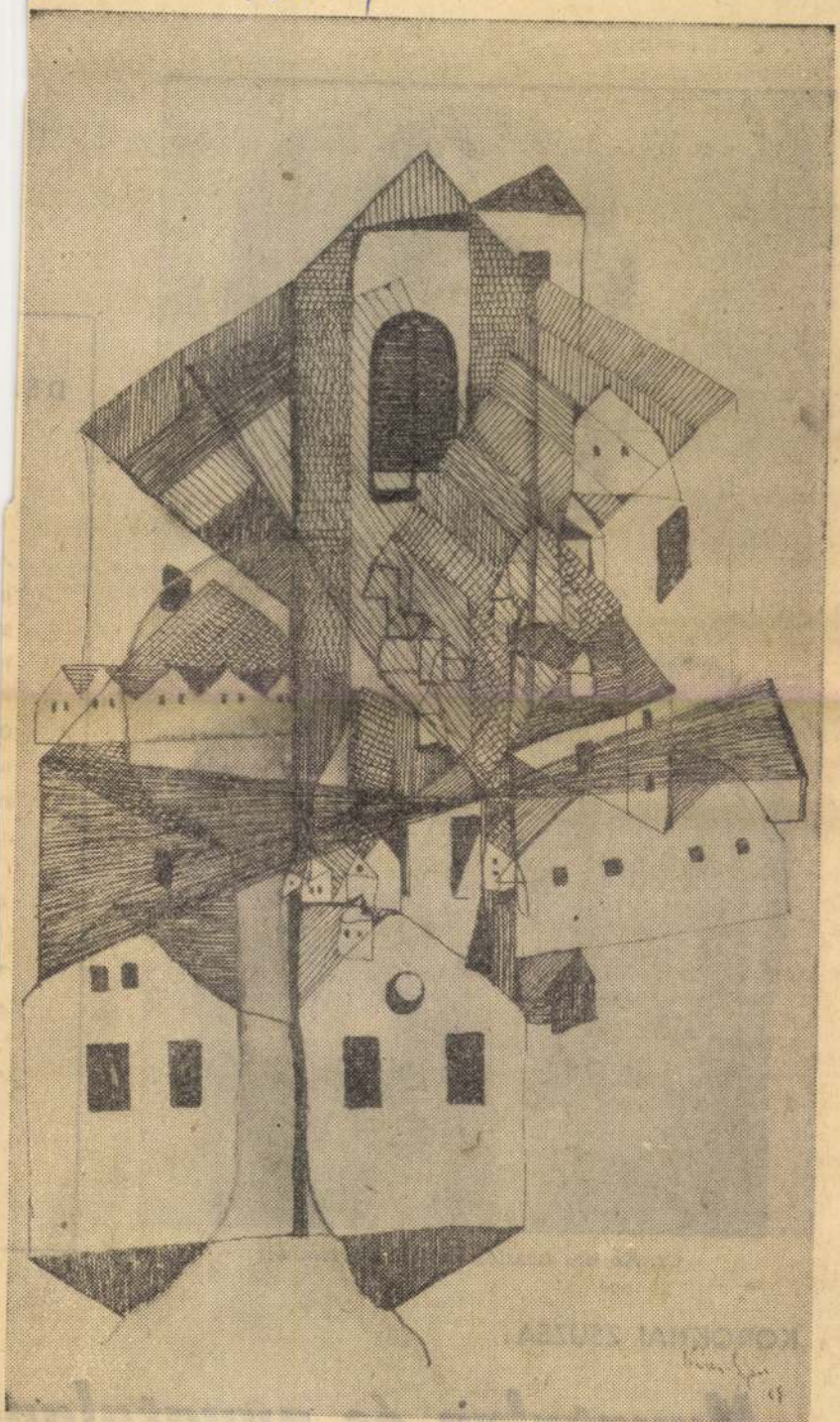

Kósza-Sipos László: Házak

Cs. Kovács László: Kiáltás Harlemből

KOROKNAI ZSUZSA:

Nyugtalan és nyugtalani

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

NÉPSZABADSÁG

1985 MAR 29

interjú három fiatal művésszel

A Szentendrei Papirgyárban állította ki műveit a munkásoknak Kósza Sipos László, Deim Pál és Csikszentmihályi Róbert

Kósza Sipos elsősorban pasztellal dolgozik — ezért is olyan puhák, látomásszerűek képei. Honnan ered ez a művészi látásmód?

— Először is talán abból, hogy huszonöt éves vagyok, és ahogy mondani szokták: autodidakta. Nem végeztem főiskolát. Tulajdonképpen nem is vagyok hivatásos festő, hiszen éjjeliőrként dolgozom. Képekből egyelőre nehezen tudnék megélni, szükségem van valamilyen állandó foglalkozásra, és emellett nappal tudok festeni is.

— *Az éjjeliőr álma című kép titokzatos házaival, holdsütötte mélykék éjszakájával nyilván ebből született. A pasztelltechnika meg talán abból, hogy az olajfestékek ára — enyhén szólva — meglehetősen magas.*

— ...és az is számít hogy albérleti szobámban egyszerűen nincs helyem olajjal festeni.

— *Hol mutatta be képeit?*

— Elég sok helyen volt kiállításom: Szicíliában, Angliában, Lengyelországban, a Ménesi úti kollégiumban...

— *Kellemes összhatású, finom, vonalas plakátterve grafikusi tehetségről is tanúskodik. Elképzelhető, hogy ez lesz a szentendrei napok plakátja?*

— Ha a tanács is úgy akarja.

— *A Ménesi úti kiállításon Kósza Sipossal együtt szerepelt Csikszentmihályi Róbert. Szentendrén ritkán telepednek le szobrászok. Miért költözött mégis ide?*

— Olyan hangulata van ennek a városnak, amilyent nem lehet máshol megtalálni. Pestet azért nem hagytam ott egészen: hetenként háromszor tanítok a képző- és iparművészeti gimnáziumban.

— *Csodaszarvas című faszobra gyökerekből összefonódó agancsával lírai jellegűnek tűnik, holott köplasztikáit és érmeit egyáltalán nem nevezném lírainak.*

— Talán az érződik belőle, hogy szeretem az erdőt, és az egész Pilist bejártam ezért a fadarabért.

Deim Pál az utóbbi időben minden nagyobb kiállításon szerepel: beérkezett művész. Milyen hagyományokhoz kapcsolódik művészete?

— Sokan dolgoztak Szentendrén, akiktől tanulni lehet: Barcsay, Vajda és mások. Igyekszem valamilyen szintézist létrehozni ebből az örökségből.

Székely András

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ

a sor eddig kiadott bélyegei ízléses kiállítású *füzetben is megjelennek.* A füzet húsz forint névértékű bélyegeket tartalmaz.

Aerofilatélia

Argentina két 20 peso névértékű bélyeget bocsátott ki a hazai repülés két úttörője emlékére. Az egyik Aaron de Anohorena nevéhez fűződik, aki 1907. decemberében elsőnek repült Buenos Airesből az uruguayi Conohillasba. A másik bélyeget Pedro L. Zanninak szentelték. Zanni az első argentin gyártmányú géppel tett nagyobb utat.

Réunion szigete híres szülöttéről: Roland Garros pilótáról emlékezett meg. Garros 1913-ban St. Raphael és Bizerta között elsőnek repülte át a Földközi-tengert,

Ausz
nek
meg.
két
nem
ami akkor
— átrepülte az Atlanti-óceánt. Ennek emlékezetére 5 pennis bélyeg jelenik meg. Egyébként Nagy-Britannia az angol—francia együttműködéssel készült Concorde első útjára bélyeget készül kiadni.

Újdonságok

BURUNDI: Európa—Afrika, négy érték. — DÁNIA: 60 őrés forgalmi bélyeg. — FELSŐ-VOLTA: Kézművesség, bélyegpár. — FRANCIAORSZÁG: Kertészeti kiállítás, 45 c. — GÖRÖGORSZÁG: Turizmus, három érték. — FÜLÖP-SZIGETEK: A filatéliai hétre 4 c. felülnyomott bélyeg. — NICARAGUA: Halak, tíz értékű légipostasor. — ST. HELENA: Hajók, négy érték. — SZENEGÁL: Madarak, bélyegpár. — VENEZUELA: Turisztika, hat értékű sor.

horgászat

Több, jobb horgászcikk

A vízpartokon már megjelentek az első horgászok — a szákokban pedig az első tavaszi halak. Igaz, még apróćskák, de azért halak. S mind többen keresik fel ilyenkor a horgászcikkeket árusító üzleteket, hogy felfrissítsék szerelésüket. Minden horgászt érdekel tehát a kérdés: milyen lesz az idén a horgászcikkellátás?

A Triál Sport-, Játék- és Hangszervetkezik. Lényegesen több, jobb, változatosabb horgászcikk vásárolható az idén, mint eddig bármikor. Jellemző adat: néhány évvel ezelőtt még 5—6 millió forintnyi volt a forgalom, az idén pedig mintegy 30 millió forintra lehet számítani.

Botok bőven kaphatók, csak a nyers nád hiányzik. A kétrészes és egyrészes szerelt bambusz ára 28—70 [illegible] (magyar és NDK-

MAGYAR KOMMUNISTA IFJUSÁGI SZÖVETSÉG
BUDAPESTI MŰVÉSZETI KISZ SZERVEZETEK
K L U B J A
Budapest VI., Népköztársaság utja 112.

M E G H I V Ó

A Budapesti Művészeti KISZ Szervezetek József Attila Klubja /Budapest VI., Népköztársaság utja 112./ meghivja Önt

B A L O G H LÁSZLÓ
D E I M PÁL
K Ó S Z A S I P O S LÁSZLÓ

festőművészek 197o. január 15-én 18.3o-kor megnyiló kiállitására.

A kiállitást megnyitja: P E R N E C Z K Y GÉZA művészettörténész

A kiállitás megtekinthető 197o. január 15-től 3o-ig /kedd és vasárnap kivételével/, naponta 18-órától.

Az alkotóművészek jelenlétével 197o. január 3o-án 19.3o-kor a n k é t o t rendezünk.

Vezeti: P E R N E C Z K Y GÉZA
művészettörténész

Belépődij: 4.-Ft

Budapest, 197o. január 9.

Üdvözlettel:

Okányi Ferenc sk.
klubtitkár

A város, ahol lakom, pasztell, p.	47x65 cm	La ville que j'habite, pastel, p.
Magányosok, pasztell, p.	57x96 cm	Les solitaires, pastel, p
Lebegő éjszaka, pasztell, p.	99x67 cm	Nuit flottante, pastel, p.
Ábránd, pasztell, p	72x100 cm	Rêviere, pastel, p.
Meditáció, pasztell, p.	71x100 cm	Meditation, pastel, p.
Hold-madár, pasztell, p.	68x92 cm	Oiseau-Lune, pastel, p.
Éjfél, pasztell, p.	68x92 cm	Minit, pastel, p.
Különös délután, pasztell, p.	60x84 cm	Après-midi étrange, pastel, p.
Magány, pasztell, p.	136x100 cm	Solitude, pastel, p.
Az éjjeliőr álma, pasztell, p.	128x100 cm	Rêve du gardien de nuit, pastel, p.
Portré, pasztell, p.	40x28 cm	Portrait, pastel, p.
A kert, I., tus, p.	48,5x62,5 cm	Le jardin, I., aquatinte, p.
A kert, II., tus, p.	48,5x62,5 cm	Le jardin, II., aquatinte, p.
A kert, III., tus, p.	48,5x62,5 cm	Le jardin, III., aquatinte, p.
Fekete vízió, tus, p.	50,5x51 cm	Vision niore, apuatinte, p.
Házak, olaj, p. l.	51x60 cm	Maisons, pastel à huile
Este, olaj, v.	48x28 cm	Soir, huile, t.
Kopott falak, olaj, l.	112x58 cm	Murs râpés, huile, t.
Hegyek, olaj, p.	50x65 cm	Montagnes, huile, t.
Házak, tollr., tus, p.	22,5x32 cm	Maisons, dessin â la plume
Rajz, tollr., tus, p.	22,5x32 cm	Dessin, dessin à la plume
Repülő város, tollr., tus, p.	22,5x34 cm	Ville volante, dessin â la plume
Ablak, tollr., tus, p.	23x32 cm	Fenêtre, dessin â la plume
Kompozíció, tollr., tus, p.	26x34 cm	Composition, dessin à la plume
Hegyek, tollr., tus, p.	31,5x23 cm	Montagnes, dessin à la plume
Vence-i hegyek, tollr., tus, p.	25x33 cm	Montagnes de Vence, dessin à la plume
Kisváros, filctoll, p.	21x30 cm	Ville de province, plume à feutre, p.
Odvas fák, tollrajz, tus, p.	19,5x28,5 cm	Arbres creux, dessin à la plume
Palánk, tollrajz, tus, p.	21x23,5 cm	Palissade, dessin à la plume
Erdő, tusrajz, falemez	11x18 cm	Forêt, aquatinte
A palánkon túl, tusrajz, fal.	17,5x10,5 cm	Au-delà de la palissade, aquatinte
Esti harangszó, tusrajz, fal.	33x17,5 cm	Son des cloches, aquatinte
Az eltakart város, tusrajz, fal.	38x13 cm	La ville couverte, aquatinte
Kisváros, tusrajz, fal.	14,5x46 cm	Petite ville de province, aquatinte
Gömbakác, tollrajz, fal.	24x18,5 cm	Robinier taillé en boule, aquatinte
Kompozíció, tusrajz, fal.	26x21 cm	Composition, aquatinte
A tenger és a város, tusrajz, falemez	13x30,5 cm	La mer et la ville, aquatinte
Tájkép felhőkkel, tusrajz, fal.	13x31 cm	Paysage avec nuages, aquatinte
Lebegés, tusrajz, fal.	25x11 cm	Flottement, aquatinte

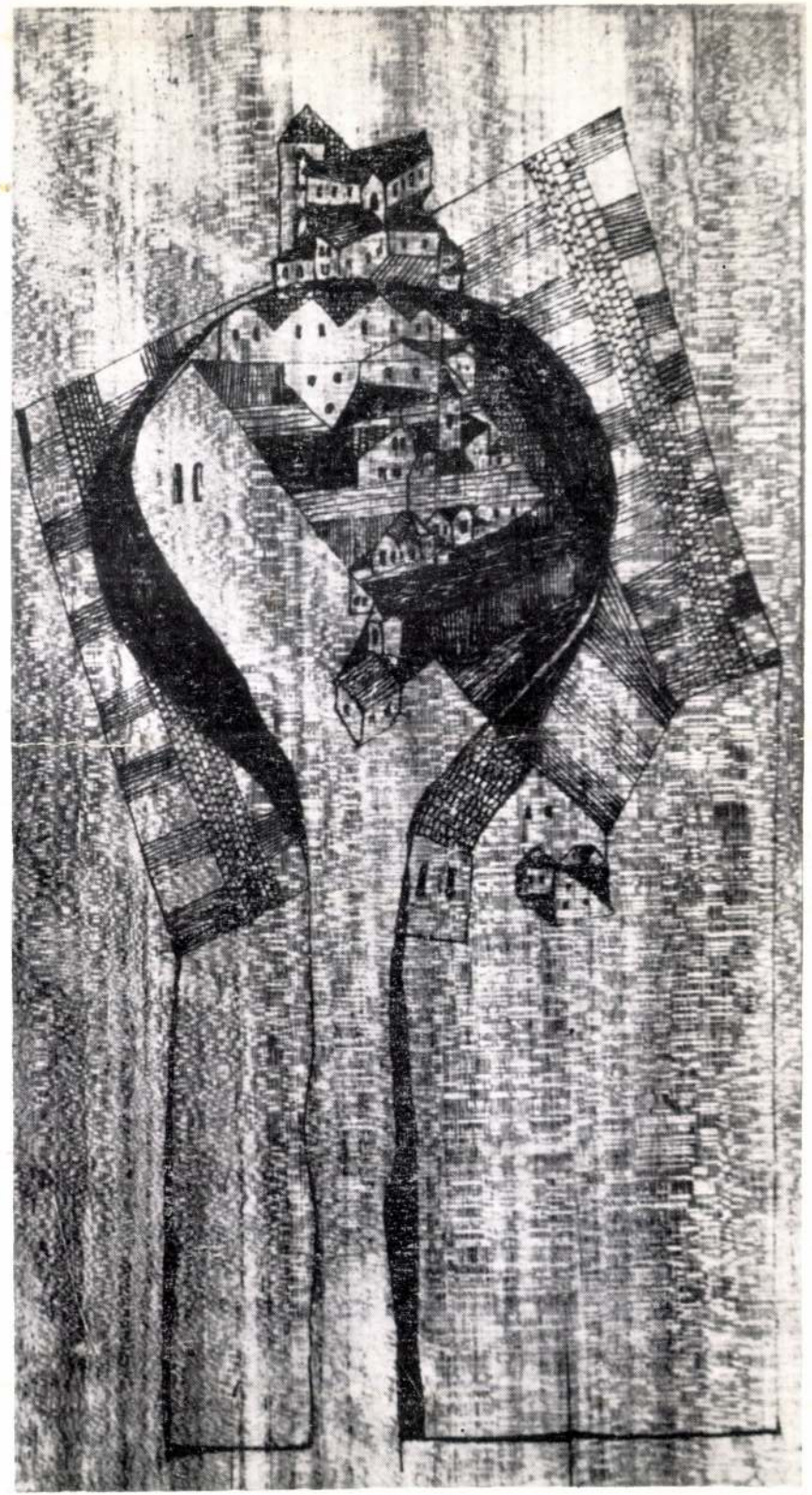

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ

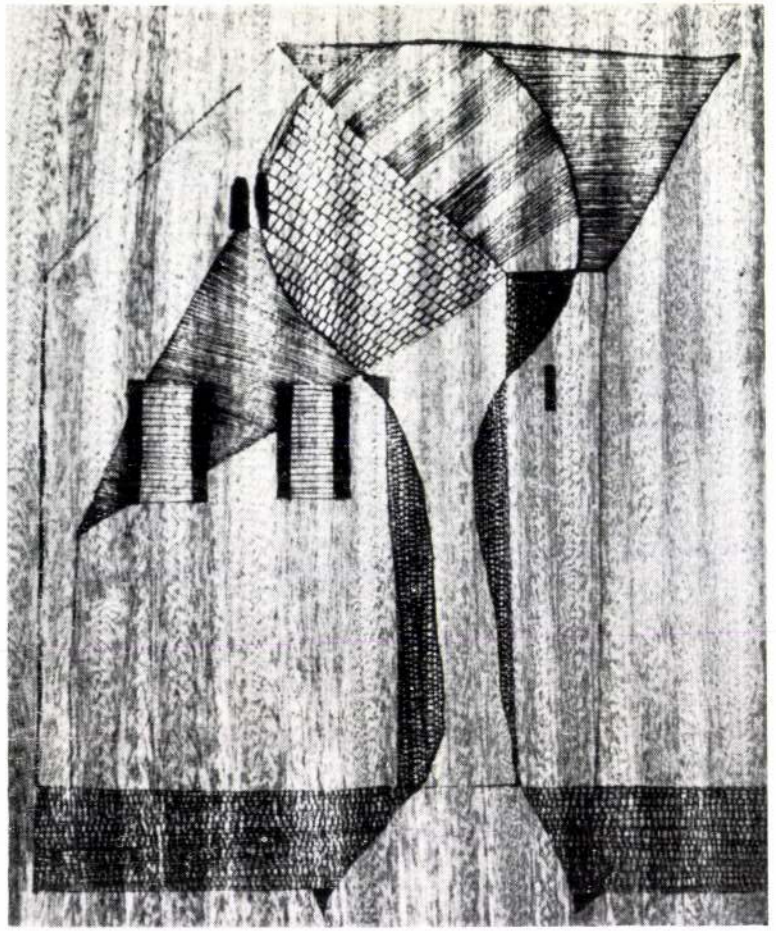

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA

A SZENTENDREI FERENCZY KÁROLY MÚZEUMBAN

1969. OKTÓBER 19-TŐL NOVEMBER 30-IG

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: PETÉNYI KATALIN
FOTÓ: GAJZÁGÓ JOLÁN

F. k.: Dr Ikvai Nándor. 590. Pest megyei Nyomda, Vác. 69-3534.

1943-ban született, Szentendrén. Már 15 éves korában festett képein azzal a nosztalgikusan finom, tiszta álomvilággal találkozunk, ami későbbi festményeinek is legfőbb vonzereje. Nem éjszakai álmok ezek, hanem tünékeny hajnali derengés. Alaptémája a város, a város emberi tartalma. Pasztellképein elmosódott foltokban jelennek meg a szentendrei utcák, házak, tornyok. Lebegő, súlytalan álomvilága egységes festői rendszer. Finom vonalvezetésű tollrajzai közül kiemelkedik a furnérlemezre rajzolt sorozat. 1968 óta tagja a Képzőművészeti Alapnak. 1963-ban Károlyi ösztöndíjjal Franciaországban járt tanulmányúton. Képei vannak: a székesfehérvári István király Múzeum, a pécsi Janus Pannonius Múzeum, a Pest megyei Tanács V. B. tulajdonában, a Kunvári gyűjteményben, valamint a York-i Gallery Suffolk, az oldenburg-i Wendtorf Galeria, a vence-i Michael Károlyi Memorial Fondation Galeria, Düsseldorfban, a sciacca-i Circolo di Cultura gyűjteményében. 1963 óta részt vesz a szentendrei tárlatokon. Kiállításai voltak: 1963: Budapest, Műszaki Egyetem; 1965: Varsó, Klub Hybridi; 1966: Siacca, Olaszország; 1967: grafikai tárlat a budapesti Műszaki Egyetemen; 1969: Amsterdam, Suss Galeria. Kollektív kiállításai: 1933: Székesfehérvár, István király Múzeum; 1966: Szentendre, Deim Pállal és Nádler Istvánnal; 1967: Visegrád; 1967: Budapest, Eötvös Kollégium, Csíkszentmihályi Róberttel; 1938: Düsseldorf, Im Reich der Diere, Interfauna; 1933: Suffolk; 1968: Vence; 1969: Oldenburg.

Né en 1943 à Szentendre. Déjà sur ses tableaux peints a l'âge de 15 ans on rencontre ce monde de rêve claire, d'une fine nostalgie qui est le plus attractif dans ces peintures ultérieurs. Ce ne sont pas des rêves de nuit, mais de fuyants images du jour naissant. Thème de base est la ville, le contenu humain de la ville. Sur ses pastels les rues, les maisons, les tours de Szentendre aparessent en taches flous. Son monde flottant, sans poids est un système pictural homogène. Parmi ses dessins à la plume à fins tracés s'éléve la série dessinée sur bois de placage. Depuis 1968 il est membre du Fond des Beaux-Arts. En 1968 il a fait un voyage d'étude en France ayant reçu la bourse Károlyi. Ses tableaux sont à trouver: Székesfehérvár, dans le musée István Király, musée Janus Pannonius à Pécs, dans le siège du Conseil du département Pest, Collection Kunvári et dans les collections de York Gallery Suffolk, Wendtorf Galerie à Oldenburg, Michael Károlyi Memorial Fondation Gallery, Circolo di Cultura, Siacca, Galerie Düsseldorf.

Depuis 1963 il prend part aux expositions à Szentendre. Il a eu des expositions: en 1963 à l'École Polytechnique à Budapest, 1965 Varsovie, Klub Hybridi, 1966 Sciacca, Italie, 1967 exposition graphique, École Polytechnique, Budapest, 1969 Suss Galeria, Ansterdam. Ses expositions collectives: 1966 dans le musée István Király à Székesfehérvár, 1966 Szentendre, avec M. M. Pál Deim et István Nádler, 1967 Visegrád, 1967 Eötvös Kollégium, Budapest, avec M. Róbert Csíkszentmihályi, 1968 Düsseldorf, Im Reich der Tiere, Interfauna, 1968 Suffolk, 1968 Vence, 1969 Oldenburg.

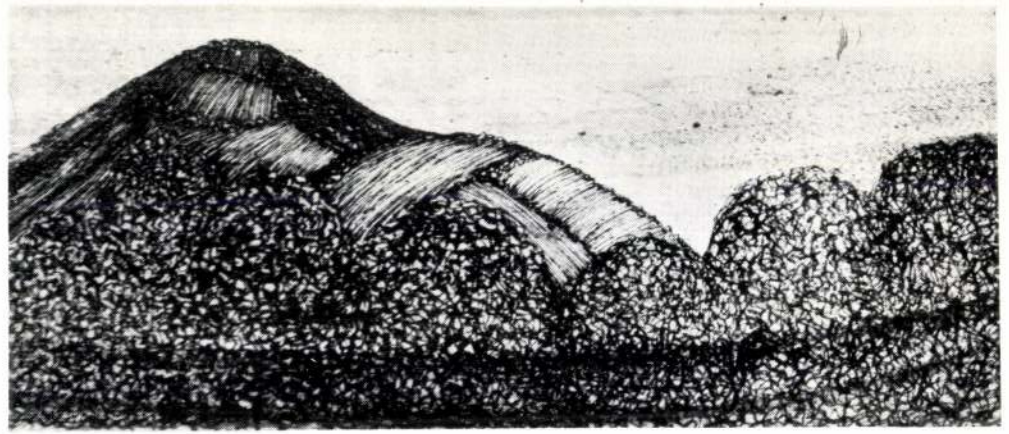

Sziklák, pasztell, p.	25x33 cm	Écueils, pastel, p.
Francia kisváros, pasztell, p.	25x33 cm	Ville de province en France, pastel, p.
Corpus, pasztell, p.	20x30 cm	Corpus, pastel, p.
Ima, pasztell, p.	20x28 cm	Prière, pastel, p.
Hegyek és a tenger, pasztell, p.	33x26 cm	Montagnes et la mer, pastel, p
Két ház, pasztell, p.	21x29 cm	Deux maisons, pastel, p.
Város, pasztell, p.	50x65 cm	Ville, pastel, p
Kiszáradt fák, pasztell, p.	50x65 cm	Arbres desséchés, pastel, p.
Hegyek, I., pasztell, p.	50x65 cm	Montagnes, I., pastel, p.
Hegyek, II., pasztell, p.	50x65 cm	Montagnes, II, pastel, p.
Nizzai éjszaka, pasztell, p.	50x65 cm	Nuit à Nice, pastel, p.
Francia tengerpart, pasztell, p.	50x65 cm	Côte français, pastel, p.
Csendélet koboldokkal, pasztell, p.	50x65 cm	Nature morte avec coboldes pastel, p.
Sziklák, pasztell, p.	50x65 cm	Rochers, pastel, p.
Visszapillantó, pasztell p.	40x52 cm	Regard aux temps passés, pastel, p.
Napsütésben, pasztell p.	38x53 cm	En soleil, pastel, p.
Madár és házak, pasztell p.	39x40 cm	Oiseau et maisons, pastel, p.
Várakozó, pasztell p.	48x55 cm	Attente, pastel, p.
A Tanácsköztársaság születése, pasztell, p.	50x70 cm	Naissance de la République des Conseils, pastel, p.

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága
tisztelettel meghívja Önt

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ
(1943–1990)
festőművész emlékkiállításának megnyitására

1991. április 5-én 17 órára
a Művésztelepi Galériába
(Szentendre, Bogdányi út 51.)

A kiállítást megnyitja:
MÉCS MIKLÓS
gimnáziumi tanár

*

Megtekinthető:
1991. május 5-ig
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig

MEGHÍVÓ

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ EMLÉKKIÁLLITÁSA
Szentendre, Müvésztelepi Galéria, 1991. április 5-május 5.

A kékben, zöldben, sárgában vibráló geometrikus halmazok ismerőik körében Szentendre valósághü részleteiből rakódnak össze. Az egymás fölé magasodó falak és tetők azonban inkább látomások, a képzeletbeli valóság kivetitései. Elmosódó, egy szinhangulatban tartott formái belülről fénylenek, spiritualizálódnak - mint ahogy a két világháború közötti szentendreiek képein is átszellemülnek a tárgyak. Vajda Lajos, Barcsay Jenő, Deli Antal, Deim Pál képei idéződnek fel láttukon. Mi sem természetesebb egy Szentendrén nevelkedett és ifjúvá érett festő számára, mint ennek a nemes hagyománynak a követése. Kósza Sipos legfőbb témája a város, melyben Szabó Júlia katalógus-tanulmányában szimbolikus jelentéseket vél felfedezni, nem egyetlen városról, Szentendréről van szó ezekben a képekben, hanem az európai kultúra toposzairól.

A visszaemlékezők tanusitják, hogy Kósza Sipos László - fiatal kora ellenére - tökéletesen tisztában volt a hatvanas évek társadalmának állapotával, a szellemi erjedés folyamatával, s minden jel arra vall, hogy saját útját már húszévesen kijelölte ebben a miliőben. Kapcsolatot keresett a nála tiz évvel idősebb Kondorral, de Jancsó Miklóssal és Kassákkal is. Már korai munkáit ismeri a szakma számos kiváló itésze: Passuth Krisztina, Frank János, Haulisch Lenke, Székely András, Bojár Iván; a legnagyobb elismerést azonban Perneczky Gézától kapja a huszonöt éves müvész: "Fiatal kora ellenére a legszentendreibb szentendrei festő."

Ez a negyedszázad távolából egyértelmünek és egyenes vonalúnak látszó életmü azonban nagy ellenállások és megalázó méricskélések közegéből indult: a gimnáziumból kimaradt, plakátragasztást, éjjeliőrséget vállaló, majd versmondói minősitést szerzett fiatalember autodidakta müvész, neve egyetlen egyszer sem szerepelt a reprezentativ magyar kiállitások névsorában, s Passuth Krisztina szerint "egész életében nem érte el, hogy őt megillető, valamelyest rangot jelentő önálló kiállitása legyen akár Magyarországon, akár később, élete második felében, Németországban."

Gyüjteményes kiállitására - melyet még 1988-ban maga a müvész kezdeményezett - csaknem egy évvel a halála után került sor a Budapest Galéria Lajos utcai kiállitóházában. Magyarországon, főleg magángyüjteményekben lévő müveit Szabó Júlia müvészettörténész szedte össze és katalogizálta a müvész ronnenbergi hagyatékában lévő alkotásokkal együtt.

Jelenlegi emlékkiállitásunk ennek a csak hazai gyüjteményekből származó részét mutathatja be /némileg kiegészitve a Budapesten bemutatott anyagot/ - április elején ugyanis Hannoverbe szállitják vissza a müvész hagyatékát, ahol az életmü másik feléből rendeznek emlékkiállitást.

A kiállitás szentendrei megrendezése nem csupán tisztelgés a müvész emléke előtt, hanem a szentendrei müvészet múltjának vallatása is, amelynek alapján a hatvanas évek müvészi egymásra hatásai is pontosan értékelhetők.

1991. március

Kiss Joakim Margit

KÓSZA SIPOS László

KÓSZA - SIPOS László

LÁSZLO KOSZA-SIPOS
„FENSTER"
PASTELL AUF INGRES 1982
24 × 31 cm

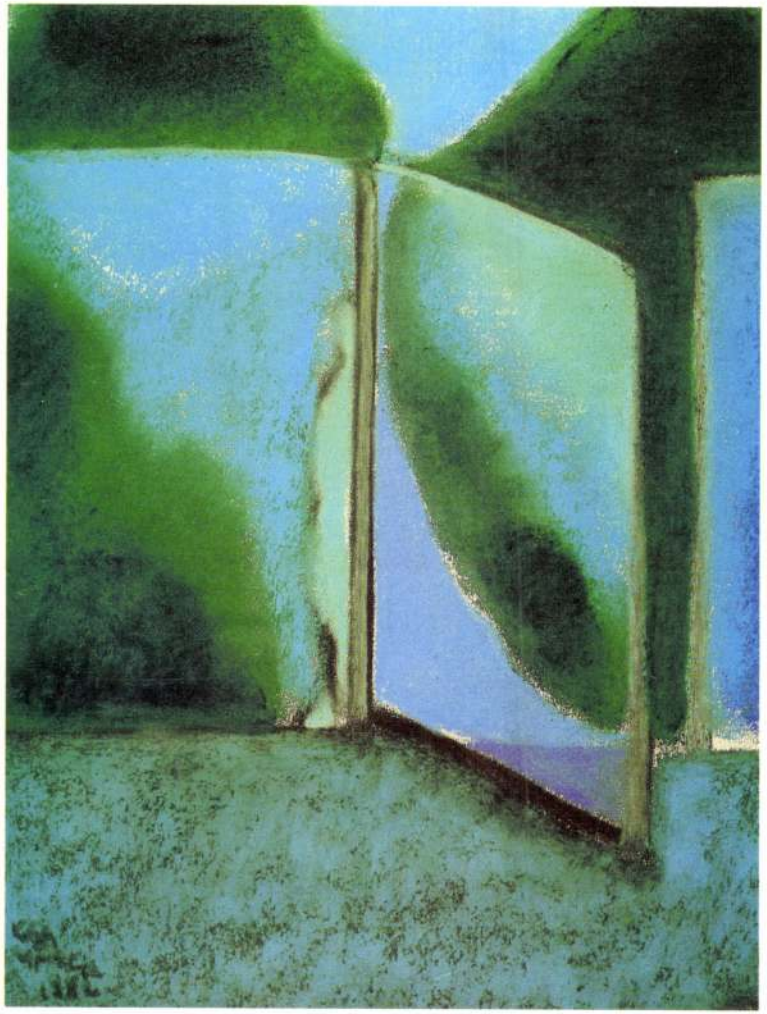

Die Galerie Budapest
lädt Sie zur Eröffnung
der Gedenkausstellung

des Malers
LÁSZLÓ KÓSZA SIPOS

am 20. Februar 1991 um 17 Uhr
im Ausstellungshaus der Galerie Budapest
(Budapest III., Lajos utca 158)
herzlich ein.

Die Ausstellung wird eröffnet von
KARL KRUSE,
Bürgermeister der Stadt Ronnenberg und
ANDRÁS MUCSI,
Kunsthistoriker.

Flöte spielt
LÓRÁND KOVÁCS.

Die Ausstellung ist
bis zum 31. März 1991 von 10–18 Uhr
(außer montags) zu besichtigen.

A Budapest Galéria
tisztelettel meghívja Önt

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ
festőművész

emlékkiállításának megnyitójára
1991. február 20-án 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába.
(Budapest III., Lajos utca 158.)

A kiállítást megnyitja:
KARL KRUSE
Ronnenberg város polgármestere és
MUCSI ANDRÁS
művészettörténész

Közreműködik:
KOVÁCS LÓRÁND
fuvolaművész

A kiállítás megtekinthető
1991. március 31-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Felelős kiadó:
Zsigmond Attila főigazgató

LEVÉL KÓSZA SIPOS LÁSZLÓRÓL

Kósza Sipos neve ugyanúgy nem szerepelt a reprezentatív magyar kiállítások névsorában, mint ahogy egész életében nem érte el, hogy egy őt megillető, valamelyest rangot jelentő önálló kiállítása legyen akár Magyarországon, akár később, élete második felében, Németországban.

Külső sikertelenségét nem lehet politikai okokra visszavezetni, társadalmi-szociális tényezőkre annál inkább. Nehéz gyermekkora, családi kivetettsége egész életére determinálták sorsát. S ezt még fokozta autodidakta pályakezdése. Igazi dilettáns volt, a szó legjobb értelmében. A Képzőművészeti Főiskola taposómalma helyett inkább szűkebb otthonának, Szentendrének kiválasztott, legjobb mestereit tanulmányozta: Vajda Lajost (aki akkoriban még egyáltalán nem volt ismert, de 1966 körül fel kellett fedeznie), Ámos Imrét és Barcsay Jenőt, aki a szentendrei iskola akkor legismertebb mestere volt. Kósza Sipos szemléletében rokonszenvezett Deim Pállal és még néhány, hasonló szellemű művésszel. Elsődlegesen nem stiláris megoldásokat vett át a szentendrei mesterektől, hanem egyfajta szemléletet, a realitás sokszor aprólékos részleteinek elvont szellemi összefüggésbe emelését. Ez a – sajátosan magyar, sőt, sajátosan közép-európai – szemlélet a magyar festészetben a „konstruktív szürrealizmus" formájában jut kifejezésre. A „konstruktív szürrealizmus" első hallásra két, egymást kizáró fogalom önkényes szintézisének tűnik. Valójában sem a kifejezés, sem a stílus nem önkényes, és nem is véletlenszerű, s mélyen a közép-európai hagyományban gyökerezik. Az álomvilág a valóság egészen konkrét kis darabjaiból áll össze egy képzeletbeli valósággá, amelynek a kereteit, külső sziluettjét és belső tagozódását egyaránt szigorú, többnyire geometrikus struktúra határozza meg. Ez a kettősség teremt különleges atmoszférát és egyben festői ökonómiát Vajda Lajos, Deim Pál és a hozzájuk kapcsolódó Kósza Sipos László alkotásaiban.

Kósza Sipos életművének nagy része pasztell; s ez a technika eleve magában rejti az álomvilág, álomszerűség elmosódottságát.

Az életmű jelentős része rajzokból áll. Ezek a rajzok hibátlan szerkezetükkel, rendkívüli szükszavúságukkal a magyar rajzművészetnek egy új – eddig nem elemzett – fejezetét jelentik. Ez a fejezet a szentendrei iskola körébe tartozik, még akkor is, ha Kósza Sipos soha nem jutott műteremhez Szentendrén, és még ha élete jelentékeny részét nemcsak Szentendrétől, hanem hazájától távol is élte le. (Kicsit hasonlóan Bálint Endréhez, aki talán legszebb szentendrei képeit párizsi emigrációs éveiben festette.)

Kósza Sipos, mintha megsejtette volna, hogy milyen kevés időt ad neki a sors munkája elvégzésére, igen korán, szinte gyermekfővel kezdett el rajzolni. Már a hatvanas évek közepére kialakította egyéni stílusát: pasztelljeinek átkódlő formáival, csak sejthető szerkezetével szemben a rajzok tiszta, precíz vonalhálózata meghatározott felületeket zárt körül. Az adott felület egy részét üresen hagyja, a megmaradó részt világos kontúrral zárja el az ürességtől. A kitöltött felületben nincsenek tónusok, csak vonalhálózat, sűrűbben vagy ritkábban, gazdagon váltakozó textúrával. A motívumok: egymáshoz búvó szentendrei házak, egymás fölé magasodó háztetők, már eleve geometrikus idomokat sugallnak. A térbeliség illúzióját leginkább az egymás fölött elhelyezkedő, vagy egymáson áthatoló síkok keltik fel. A perspektíva hiányát tökéletesen pótolja a textúra gazdagsága: egy-egy gondosan megmunkált felület a későbbiekben önálló rajzmotívummá lép elő.

Vajda Lajos a harmincas években régebbi rajzait ollóval felvágta és új változatban elrendezve az egyes részleteket, sajátos rajzkollázst komponálva belőlük. Kósza Sipos 1969 utáni művei a rajzkollázs technikájára utalnak, anélkül, hogy ollót vagy ragasztót használna: a látszólagos rendetlenségben egymásra épülő elemek mintha különböző irányú tájképrészletekből állnának össze homogén, összeforrott egységgé. A kompozíciók gyakorta hangsúlyozottan vertikálisak; az alaptól fokozatosan eltávolodva egyre elvontabbá, spirituálisabbá válnak, mígnem a háztetők egymást metsző élei között egyszerre csak megjelenik a korai Vajda-képeket idéző ikonfigura vagy az útszéli feszület éppen csak jelzett Krisztus-sziluettje.

A hetvenes években a konkrét motívumok, mint ikon, feszület, inkább háttérbe szorulnak Kósza Sipos rajzművészetében. Helyettük a finom vonalhálózat él önálló életet. A nyolcvanas években a valóságra közvetlenül utaló elemek között egyre nagyobb szerepet játszik az ágait

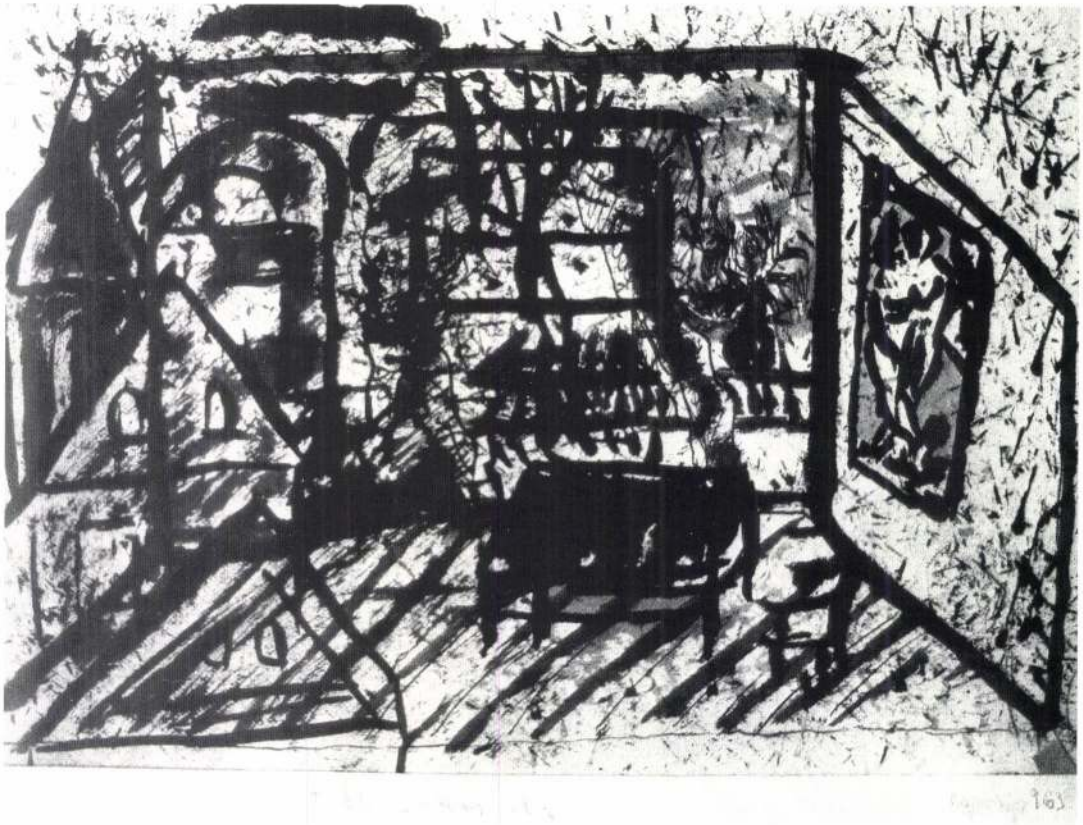

Proust illusztráció. Az eltűnt idő nyomában, 1960-as évek eleje
Proust-Illustration: Auf den Spuren der verlorenen Zeit. Anfang der 1960er Jahre (Kat. 2.)

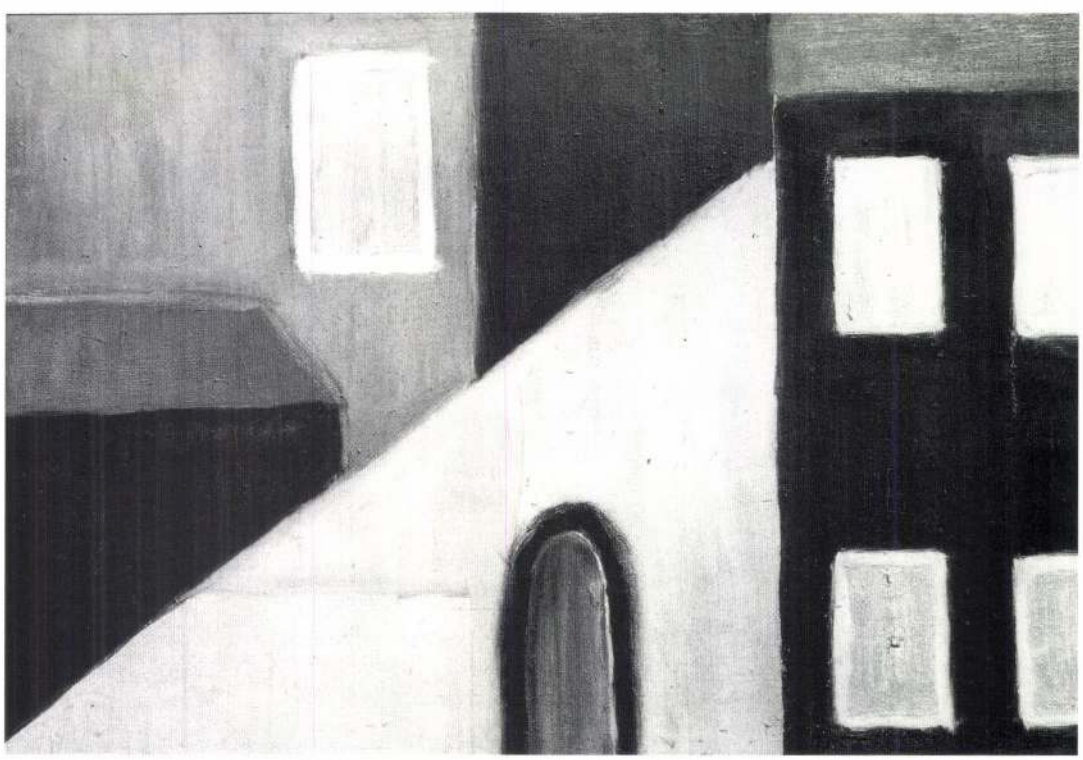

Ház Szentendrén, 1960-as évek eleje
Haus in Szentendre. Anfang der 1960er Jahre (Kat. 3.)

lelógató széles koronájú fa – szomorúfűz, és a többnyire egyforma téglalapokból kialakított fal –, valamint a temető vagy templom emlékképére utaló motívumok. A kompozíciók – megtartva geometrikus jellegüket – egyre szürreálisabbak lesznek, nosztalgikus vagy nyomasztó álmokat idéznek. Az amúgyis keskeny, vertikális forma megszakad, kinyílik, és láttatni enged egy összesűrűsödő városrészletet, de mintha egészen tűnékeny lenne ez a látvány, s el kellene ismét merülnie valamilyen mélységbe, vagy a feledésbe. Másutt fájdalmasan szétszakadt, kettébe hasadt idom ismeretlen szorongásról tanúskodik: a nyíláson keresztül semmi nem tűnik elő, csak az üresség tátong.

Kósza Sipos az egyre jobban elhatalmasodó, egyre fájdalmasabbá váló betegség legrosszabb óráiban is, ágyban fekve, rajzolt. Ez volt a legfőbb öröme, ebben találta meg belső ellenállásának forrását, értelmét. S noha szeretetteljes gondoskodás vette körül otthonában, ugyanúgy, mint az általa lakóhelyül választott Ronnenberg-Empelde városkában, számos német orvosbarátja és tanítványai részéről – a szenvedéstől mindez nem tudta megkímélni. A szenvedést sugározzák azok a kompozíciók, amelyek egyket évvel készültek halála előtt. Különös módon a tájrészletek (talán leginkább szántóföldi motívumok) antropomorffá váltak: sziluettjük egészen távolról az ikonokat idézi, míg belső, furcsa szerkezetük mintha a feszülő izmok együttesére utalna. A szép, tisztán megrajzolt vonalrendszerek vissza-visszatérnek, de a fekete foltok súlyos felületeivel keverve. A testi és lelki válság ellenére is a rajzok megőrzik tökéletes művészi kiegyensúlyozottságukat, csak nagyon is személyessé, drámaivá válnak. Mintha a művészt körülvevő kis világ szervesen beépült volna az ő testébe, s az ő létének, fájdalmának legbelsőbb részévé vált volna. Az arctalan, feszültséggel teli rajzok az életút utolsó periódusát jelzik.

Kósza Sipos nem beszélt arról, hogy szeretne akár látogatóba is hazamenni. Ezzel szemben még a halála előtt rövid idővel is arról érdeklődött, mi van a Szentendrei Múzeumban kiállítva, lenne-e ott helyük az ő műveinek, befogadnák, kiállítanák-e az ő alkotásait. Budapesti kiállítására nagyon készült, de a haláltól már semmi sem tudta visszatartani. S noha elkésve, de mégis, kívánságát teljesítve, s főként művészi rangjának megfelelően, az lenne az egyetlen elégtétel, ha életműve, vagy legalább annak egy része, a szentendrei iskola szerves részeként, Szentendrén találná meg a maga helyét.

Párizs, 1990. augusztus 28.

Passuth Krisztina

Felhők II. / Wolken II. 1981 (Kat. 129.)

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ FESTÉSZETE

Nagyon nagy házak hirtelen omlottak össze.
Kicsiny házak nyugodtan állva maradtak...
Az ég metszően kék volt, a város sírnivalóan sárga...

Vaszilij Kandinsky: Fagott.
Megjelent a Klänge c. vers és grafika kötetben, München, 1913.
Szines Pál fordítása megjelent a Tett I. évf. 9. számában (1916)

A XX. századi európai festészet legnagyobbjai közé tartozó Vaszilij Kandinszkij, aki élete nagy részét német művészeti központokban töltötte, s aki német nyelven nemcsak teoretikus írásokat, de verseket is írt, kimagasló példa arra, hogyan találkozott Közép-Európa művészetet befogadó és tápláló tájain Nyugat és Kelet kultúráinak, művészetfelfogásainak hagyománya, s hozott létre új, különös minőségeket. Az orosz népművészet színvilága, a keleti szentek életének kötött ábrázolása, a színek és a formák hierarchiája alapszókincs maradt Kandinszkij legelvontabb kompozícióiban is. Orosz földön eltöltött gyermekéveiben tanulta meg becsülni a faházak ácsait, pingálóit, a bajor festészeti akadémiától eltávolodva fedezte fel az üvegfestőket és naiv vallásos alkotásaikat, és 1910–12 körül már egyenrangúnak érezte őket a *grand art* művelőivel, sőt tisztaságban, egyszerűségben, a tárgyak belső hangjának felszínre hozásában azoknál még magasabb rendűnek is tisztelte művészetüket.

Marc Chagall Vityebszkből, az orosz-zsidó kisvárosból hozta el Párizsba és Berlinbe, majd festményeivel, rajzaival az egész világba ennek a kisvárosnak a csodálatos, különös életét, rozzant faházainak, düledező kerítéseinek, lelkes állatainak és polgárainak csodálatos közösségét. Hite az ősök hitének folytatása volt, reménysége pedig a kisvárosok jövőjébe vetett reménység. Mindezeket élete végéig vallotta. Vásznain, pasztelljein élt tovább a háborúkban sokat szenvedett, esztelen átépítésekben szinte teljesen megsemmisült Vityebszk.

Kandinszkij néhány teoretikus írása, itt idézett verse, Chagall festészete, önéletírása, s életük minden gesztusa egyenlő rangot hirdet a tradíció tárgyai, képviselői és alkotásaik számára a teljes újatkezdés merész újításaival, az új világépítés bajnokaival. (Az utóbbiakból, azóta tudjuk, olykor világrombolók is váltak, univerzális tragédiákat okozva.) A tradíció, a gyermekkor, a szülőföld szeretete fájdalmas erővel tör elő a kelet- és közép-európai költészetben, festészetben, rajzművészetben a század húszas-harmincas éveiben az avantgarde második, harmadik generációjában. Például kínálkozik Szergej Jeszenyin, József Attila, s a magyarországi kis Szentendre városka sok-sok festője közül máig a legnagyobbként Vajda Lajos életműve. 1936. augusztus 18-án kelt levelében fogalmazta meg Vajda Szentendre mítoszának alapelemeit. Ezt a mítoszt kisebb vagy nagyobb tehetséggel, de nagy hittel és szeretettel ekkor már festők sora formálgatta. „Ilyenkor kora ősszel – írta Vajda –, a legszebb a város. Napszállta után minden csöndes, nyugodt, a házak szorosan összebújni látszanak, minden silhouette-szerűen jelenik meg, az ég smaragdzöldben játszik, teleszórva apró gyémántokkal. Ahogy lépkedünk lassan a szűk sikátorokban, egy láthatatlan fényforrás a velünk szemközt lévő falra misztikus árnyakat vetít... Minden olyan vagy hasonló, mint Chagall képein."

A fővárostól nem nagyon távoli, de annak arányaitól, építészeti képétől erősen különböző kisváros festett és faragott képek otthona volt egész eddigi élete folyamán. A középkori magyar településről a római katolikus templom és néhány ház beszél, s a templom falán egy Szent Kristóf-freskó halat ábrázoló töredéke. A török veszély elől idetelepült szerb polgárság képtiszteletét délről hozott ikonok és itt megrendelt ikonosztázok bizonyítják, ortodox templomainak száma azt a sok kis közösséget, amelyből a város épült. A XIX. századi portré- és vedutafestészet emlékei megtalálhatók a Szerb Egyházi Gyűjteményekben és családi otthonok falán.

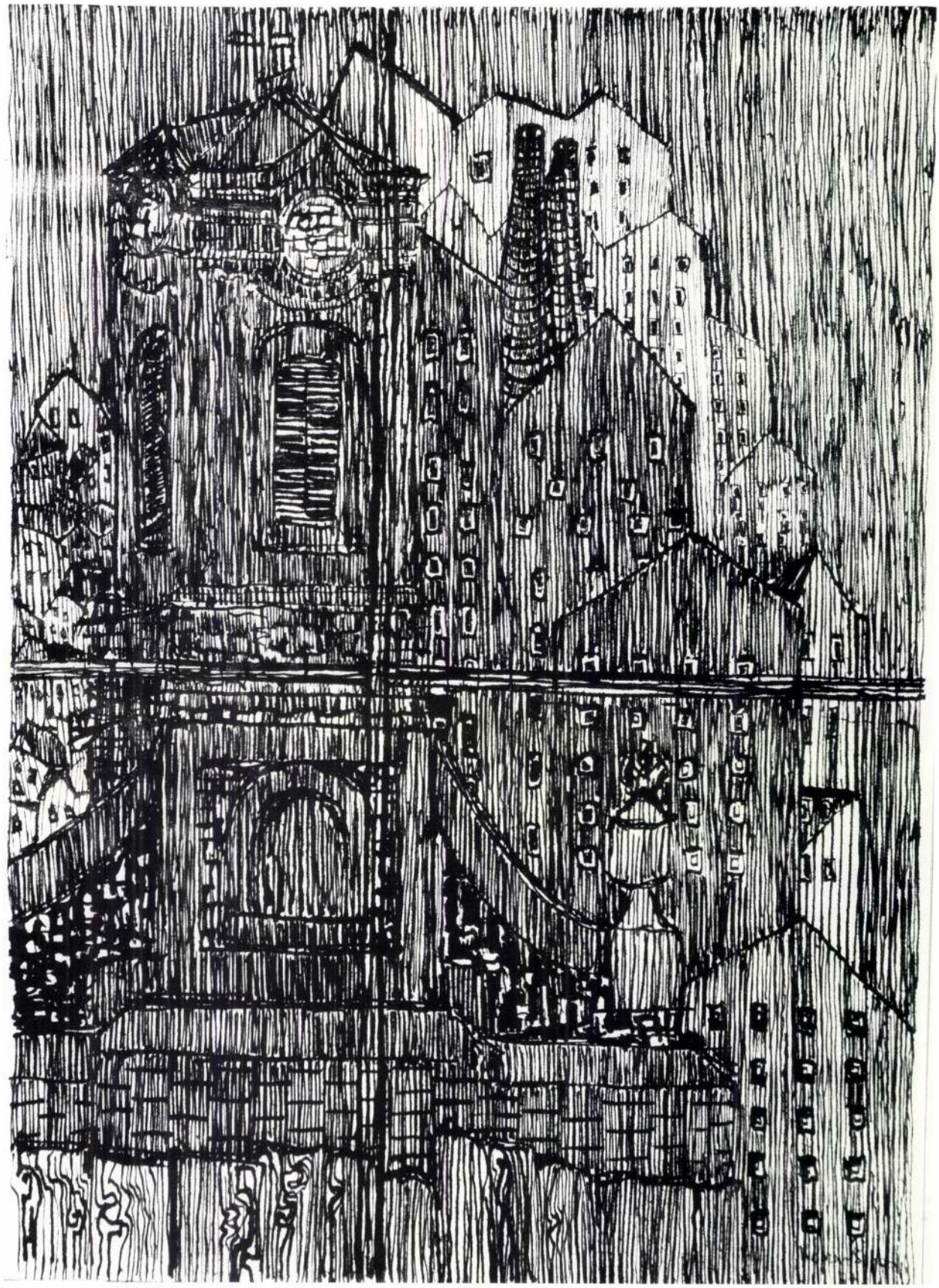

Esős ablak / Fenster im Regen. 1967 (Kat. 18.)

A látkép, a városka egy-egy részlete fontos műfaj maradt azoknak a századfordulói mestereknek a kezén is, akik már az európai festészet nagy stílustörekvéseinek, a naturalizmusnak, a szimbolizmusnak az eszközeivel dolgoztak 1890–1920 között hosszabb vagy rövidebb ideig Szentendrén.

Az 1920-as évektől Szentendre valósággal menedékhely lett. Festői közül igen sokan Nagybányáról, a modern törekvések első színhelyéről érkeztek, hiszen ekkor ez a város már nem tartozott Magyarország területéhez. Bár Nagybánya művésztelepe még működött, sőt olykor kétlakiságot is megengedett, már nem lehetett szerves része a magyar művészeti életnek. Mások nem nagyon messziről, Gödöllőről, az első szecessziós művésztelepről érkeztek Szentendrére, ismét mások az Alföld szegényedő városaiból. S Szentendre, mint valami csodálatos anya, befogadott sok-sok menekültet. Ezek egy része valóban a város festőjévé lett, mások viszont a várostól idegen témákkal, előadásmóddal nem lettek szentendreiek soha.

A későbarokk-klasszicista kisváros alacsony, falusias házai, távoli szerb rokon kisvárosok felé nyújtózó templomtornyai, szakrális és köznapi tárgyainak harmonikus együttese, a macskaköves járdák mentén ültetett fák, a városkán áthaladó patak, s a várost jelentőségteljessé tevő Duna (Közép-Európa legnagyobb folyama), a dombokra épített városrészek mögé emelkedő hegyek expresszív-naturalista, fauve-osan színes és konstruktív-szürrealista festményeken, rajzokon jelennek meg a két háború között.

A második világháború és a különböző rétegeket sújtó üldöztetések éveiben Szentendre menedékjellege fokozódott, s bár a szentendrei művészet miszticizmusa nem volt kívánatos a hivatalos művészetpolitika irányítói számára sem az 1945 előtti, sem az az utáni években, Szentendre belülről gazdagodó, sokarcú művészeti központtá vált, ahol a kor legnagyobb festői és grafikusai dolgoztak. Szentendre a kötött és kötetlen művészi előadásmód dialektikáját mutatta fel, a művészi szabadság és a hagyomány tiszteletének jegyében dolgoztak legjobb mesterei.

* * *

Kósza Sipos László Szentendre XX. századi festőinek harmadik nemzedékéhez tartozik. Bár Budapesten született, Szentendrén nőtt fel, s 1971-ig ott élt, dolgozott. Gyermekkorától otthona volt a város – a patakpart a szomorúfüzekkel, egy földszintes ház egy szobasarka, egy tág ablakmélyedés, ahol először rajzolni kezdett. Édesapja és nagyanyja római katolikus vallású magyar polgár volt, édesanyja szerb családból származott. Szülei elváltak, édesapját nem ismerte, s ez a hiány haláláig kínozta. Nevelőapjától kapott polgári nevét édesapja nevével egyesítve lett Kósza Sipos László, ezzel a kissé archaikus kettős névvel költői-művészi önmaga.

A szentendrei Móricz Zsigmond gimnáziumban tanult, emlékező osztálytársai szerint kitűnő tehetséget árulva el az irodalomban, versmondásban, zeneértésben. Zaklatott ifjúságára jellemző, hogy mindezek ellenére kimaradt a gimnáziumból. Egy ideig versmondóként dolgozott, zeneművész barátaival együtt lakott, majd festeni kezdett. A szentendrei városi rajz- és festőtanfolyamon Deli Antal és Pirk János voltak a tanárai. Az 1961-ben, korán meghalt Deli Antal művészettörténeti jelentőségét még csak itt-ott emeli ki a szakirodalom. Az energikus, nagyhatású művész sokgyerekes családból származott, szobafestő volt, majd Nagybányán Ferenczy-növendék lett. Az 1920-as években München, Párizs, Itália tágította művészi látókörét. Barcsay Jenő hívta meg Szentendrére, ahol expresszív-kubisztikus városi tájak sorát festette pasztellel, szénnel.

Pirk János is Nagybányáról került Szentendrére, egy ideig Gödöllőn is dolgozott, majd tősgyökeres szentendrei lakos lett. Pirk a kukoricások, mezők, a paraszti élet olykor még Van Gogh-i hevületűnek is nevezett festője volt. Tőle a fűvek, fák, növények élete, formavilága iránti érzékenységet tanulhatta meg Kósza Sipos László. Kósza később Pirk expresszív portréstílusával is kísérletezett olykor, bár legjobb portréin az emberarc, minden egyediségével együtt inkább ikonarccá gömbölyödött, mint ez Barcsay Jenő 1960 körüli leányfejein is megfigyelhető.

Barcsay Jenő atyai barátként, pártfogóként volt jelen a fiatal művész pályájának kezdetén. Tőle Kósza Sipos László papírt, pasztellkrétát kapott és csendes útmutatásokat. Barcsay – bár ekkor már akadémiai professzor – soha nem becsülte le az ösztönös tehetségeket, s nem hitt az akadémiai képzés egyedül üdvözítő voltában sem. (Ezért tartotta például igen tiszteletre méltó társának Benedek Péter parasztfestőt, akivel haláláig levelezett.) Barcsay nem erőltette Kósza Sipost sem akadémiai tanulmányokra (talán lehetősége sem lett volna konkrét segítségnyújtásra, hiszen maga is megtűrt oktató volt a főis-

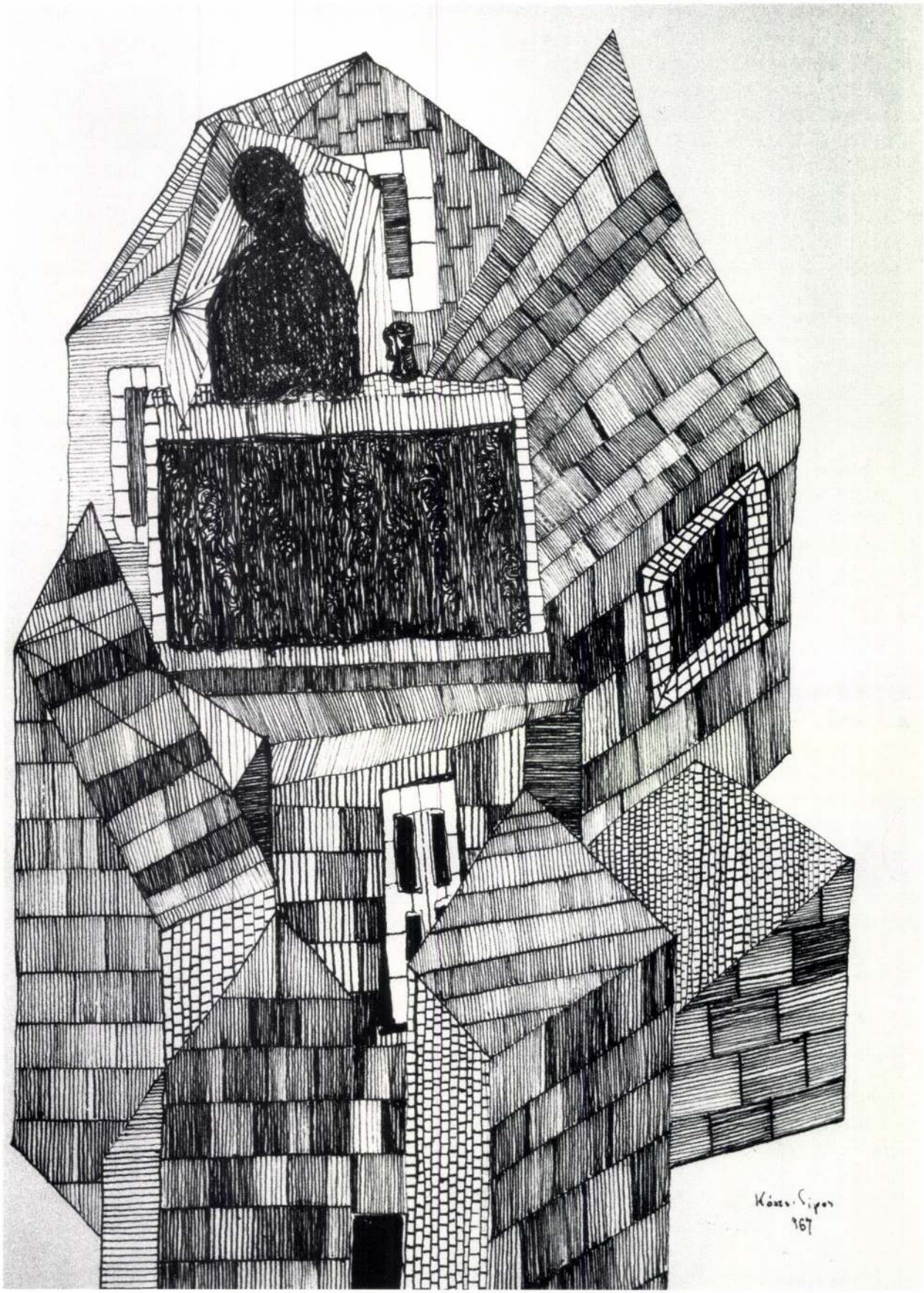

Városrészlet / Stadtdetail. 1967 (Kat. 19.)

kolán), biztatta viszont puritán képtagolásra, az eszközök és technikák alapos megismerésére.

A még félig gyermek Kósza Sipos László azonban nagy érzékenységgel több szentendrei festőtől is tanult – igaz, csak óvatosan, szinte titkolózva: a fauve mozgalom nagy öregétől, Czóbel Bélától az érzéki színfelfogást, Czóbel feleségétől, az általa nagyon szeretett Modok Máriától az egyszerű, nagyvonalú képépítést, Miháltz Páltól az álomszerűség és valóság-interpretáció gazdagságát, Korniss Dezsőtől, Sikuta Gusztávtól, akik barátai voltak, a szellemes képi bukfencek lehetőségeit. A közvetlen elődök között mindenek előtt Kondor Bélát tisztelte és érezte rokonának. Kondor költői művészi világát a legnagyobbnak vallotta, s Kondor jelképeinek egy része (madár, hal, pillangó motívum) kétségtelenül hatott rá, bár dramaturgiája kevésbé bonyolult és ambivalens, mondhatnánk úgy is, naivabb, mint barátjáé.

Kósza Sipos László tizenöt éves elmúlt, mikor első rajz- és képsorozatait festette. Túl volt egy kamaszkori idegösszeroppanáson, s a rendes, kereső polgári pálya elutasításán. Viaskodott családjával, s kereste helyét a hatvanas évek elejének Magyarországán.

Első kiállítása 1963 késő őszén volt a Műszaki Egyetem Bercsényi úti diákotthonának klubjában. Első támogatói kispénzű értelmiségiek, egyetemi tanárok és hallgatók. Később, amikor már felfedezi őt a kritika, neves műgyűjtők gyűjteményébe is kerülnek képei. A hatvanas évek végén már minden számottevő kritikus ír róla, s írásaikból komoly figyelem és elismerés olvasható ki.

A tömör kritika hazai mestere, Frank János így ír az Élet és Irodalom 1967. december 16-i számában: „Kósza Sipos esetében ... úgy látszik döntő tény a szentendrei származás. Kemény, pontos, fegyelmezett tusrajzain felfedezhetjük a szentendrei elemeket, melyeket nem is a konstruktivitás törvényei szerint épít, sőt halmoz egymásra. ... Pasztellképein egy sajátos, elmosódott álombeli áttétellel jelennek meg szuggesztíven – és ennek a gyökeresen ellentmondó kettősségnek a megoldása a legérdekesebb Kósza Siposnál, a helyrajzilag is pontos szentendrei házak, a botanikailag korrekt virágok."

Perneczky Géza nyitotta Kósza Sipos László első kiállítását, kritikáiban, írásaiban mind a magyar, mind a német sajtóorgánumokban többször foglalkozik vele. Minden írása alapvető, itt most egy 1969-ben, ugyancsak az Élet és Irodalom hasábjain megjelenő kritikájából idézünk: „Fiatal kora ellenére is a legszentendreibb szentendrei festő – írja merészen Perneczky. – A kisváros zegzugainak útvesztője, a szerb hagyományok érzelmi fűtöttsége és a már-már mediterránnak tűnő kolorit, a pravoszláv ikonokból továbbfejlesztett jelképvilág, a láncfűzéshez hasonló képépítkezés... csupán Kósza Sipos képein látható ilyen őszinte átéléssel. ... Kósza Sipos ezenkívül még egy dolgot tud, és úgy, ahogy nálunk senki, pasztellezni. A lágy és puhán fodrozódó színek, az elmosódott és fényudvarral körülkerített formák költője."

Pontosság és álomszerűség, őszinte átélés, érzelmi fűtöttség, világosság és sejtelmesség, titokzatosság, egyszerűség és ösztönös tudás – ezek azok a jellegzetességek, amelyekkel a kritikusok a fiatal művész alkotásait jellemzik. Kósza Sipos László jól megjegyzi a kritikákat, kicsit ravasz mosollyal örül is nekik, de fantáziájának mégsem ezek a tápláló erői. Ő zsigereiben valódi szentendrei művész, aki olykor meglátogat valakit a művésztelepen, máskor csínytevésből csak bekiált valamit a kerítésen, aki kívül van a hivatalos művészettörténeten, de aki mégis a korszak nosztalgiáinak tárgya és kifejezője.

Első rajzainak, pasztellképeinek fő témája a város, egy-egy jeles, számára kedves lakójának arca, egy-egy málló fal, omlatag szentkép részlete, egy-egy kifordult lábú, nagyfejű, de mindig biztosan segítő kisvárosi szent. Városi látképek hátoldalára, vagy éppen fölé olykor erős piros hátterű, eleven önarcképet fest, vagy egy ideálfejet, a házakból kinövő, azok fölé emelkedő embert. Önmagával és a világgal való viaskodásai idején egyes rajzokra, festményekre az emberalak helyére vészterhes asszociációkat ébresztő nagy madár kerül. Egy festményének hátoldalára jegyzett címe szerint ez olykor nem más, mint „a nagy kékfülű Uhu-madár" a nagyon szeretett Ady versből, más művein a fekete vagy vörös madarak Kondor Béla szárnyas embereinek és állatainak rokonai.

Kósza Sipos festményeiben a hatvanas évek egyik jeles kritikusa szép, apró szomorúságokkal teli, megejtően harmonikus világot fedez fel görcsös tragikum, vajdai végzetesség helyett. Az életmű egészét áttekintve, ma már érezzük benne saját végzetességének tragikumát is. Szentendre napjainkra csaknem eltűnt, elmosódott vagy durván átrendezett világának egyik utolsó szimbolikus vedutafestője Kósza Sipos László. Az egy-egy uralkodó szín (lila, kék, sárga, vöröses-barna) árnyalataiban megjelenített topografikus hűségű városrészleteket nemcsak szakrális motí-

Kapu, 1963 körül
Toreinfahrt. Um 1963 (Kat. 4.)

vumok – templomtorony, feszület– teszik érzékfelettire utaló jelentésű képpé, de a formák különös egymás felé borulása és a színezés földöntúlisága is. Felmagasztosulnak a düledező házak, a görbe utcák és a magasra soha meg nem nőtt gömbakácok. A pléh-Krisztusból egyes rajzokon, pasztelleken eleven kereszt lesz, az emberiségért vállalt szenvedés, az áldozat és megváltás felidézése. A helyszín egyetlen esetben sem a Golgota hegye, hanem mindig, mindenkor a zegzugos kisváros.

Amikor első szentendrei emlékkiállításán 1966-ban a fiatal Kósza Sipos megismeri a nála sokkal bonyolultabban komponáló Vajda Lajos műveit, meglepve és tisztelettel saját látomásai előzményeit fedezi fel Vajda rajzaiban, kollázsaiban és pasztell technikájú kompozícióiban.

Kósza Sipos László életének néhány örömteli hónapja az a tavasz és nyár, amikor 1968-ban Károlyi Mihályné ösztöndíjat ad számára, s lehetővé teszi, hogy Dél-Franciaországban, Vence-ben dolgozzon és éljen feleségével együtt. (1967-től már felesége van, egy szép, kulturált, a festészet és a világ problémái iránt érzékeny asszony.)

A mediterrán tengerparton még déliesebbek, még teljesebbek a színek, a formák. Igényesebb, drágább papírra, velúrbársonyra festett pasztellek méretekben, kifejezőerőben is növekvő sorozata jelzi a nagy találkozás hatását a művészre. Megfigyel minden sziklát, minden hegyvonulatot, felkeresi a délfrancia kisvárosokat, melyek a modern művészet olyan nagyjainak nyújtottak hosszabb-rövidebb ideig menedéket, mint Auguste Renoir, Paul Cézanne, Van Gogh és társaik. Renoir kertje és növényei valószínűleg az idős Czóbel Béla Szentendre szélén álló kertjének elvadult növényzetére emlékeztették, így találkozott egy pasztelljén a francia és magyar érzéki-eleven festészet két nagyjának hagyománya.

Teljesen természetes, hogy az öröklét távlataira utaló s mégis a pillanat izzásában megfogható tájból, kisvárosokból, Európa minden modern művészének szent városa, Párizs felé is vágyódik. Autóstoppal utazik Párizsba, felszabadultan rohangál múzeumai, templomai között, még a 68-as párizsi eseményeket is látja. Élete végéig mindig szívesen szaladt el – amíg tudott – Párizs falai közé, mint ahogy tiszteletének, rajongásának tárgya lett később az európai metropolisok közül Amsterdam, Róma, Hamburg és London is.

Károlyiné ösztöndíja európai polgárrá avatta a fiatal művészt, egy időre megajándékozta a szabad utazás, a határok nélküli élet illúziójával. A modern múzeumokban látottak – mindenekelőtt az impresszionisták, posztimpresszionisták és a korai expresszionista festők város-kisváros témájú képei – arról is meggyőzhették, hogy mind ő, mind Szentendre nagy öregjei és fiatal művészeinek nagy része a kis- és nagyvárosi kultúrákból összetevődő európai kultúra egy szigetét őrzik és ápolják.

Az ösztöndíj után nagyméretű, elegáns kompozíciójú, a tér- és tömegformálásban a kubizmus, orfizmus felfedezéseiből is merítő, de ismét szentendrei tárgyú pasztellek sorát festi Kósza Sipos László. Ezek mellett tiszta tollrajzok sorozatában közeledik egy vajdai eredetű rajzmontázs előadásmódjához. Ezeket a műveit állítja ki egyetlen nagyszabású kiállításán a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban 1969-ben Petényi Katalin, s ezek közül került néhány arra az 1971-es Pest megyei tárlatra, amely hosszú ideig Kósza Sipos utolsó magyarországi szereplése volt, de jószerével csak a sajtóbemutatót érte meg. A *Kék város*, a *Kisváros*, a *Magányosok* című művek Kósza Sipos László életének főművei, egész életútjának, művészi feladatvállalásának meghatározói. A Magyar Nemzeti Galériában rendezett Pest megyei művészeti kiállítás méltatói közül két jeles kritikus, Szabó György és Bojár Iván írt róluk elismerő sorokat, kiemelve a képek „elbűvölő színezését, sejtelmes sugárzását". Amikor Szabó György cikke az Élet és Irodalom, Bojár Iváné a Magyar Hírlap hasábjain megjelent, a képek már nem voltak a falon. Nem művészeti okokból – hangzott a közelmúltban az aktákból kiszűrt indokolás –, hanem, mert a rendezőséget a rendőrség értesítette, hogy a művész disszidált, és a disszidálás akkor bűncselekménynek számított.

Mi volt az indíték, mely a fiatal művészt erre a kényszerpályára vitte? Véletlen és meghatározottság egyaránt. Egy kiállításra hívták meg Nyugat-Németországba, még érvényes volt a tartózkodási engedélye, de itthon már „tudták", hogy nem fog visszajönni. Az is tény, hogy bizonyára Párizs és Vence után nehezen szokta meg, hogy műveire csak akkor lehetett volna intézményes kereslet, ha konkrétabb, politikusabb mondanivalót közöltek volna. Kompozícióinak rendjét, színeinek izzását semmiféle akadémiai tanultság nem hitelesítette, főiskolai felvételben, ha akarta volna is, nem reménykedhetett. Bár voltak gyűjtő barátai, Kósza Sipos László hosszabb-rövidebb ideig tartó alkalmi munkákból élt, a művészet proletárjai közé tartozott. Mint több költő-festő barátja, ő is fenegyerek volt, aki olykor itallal

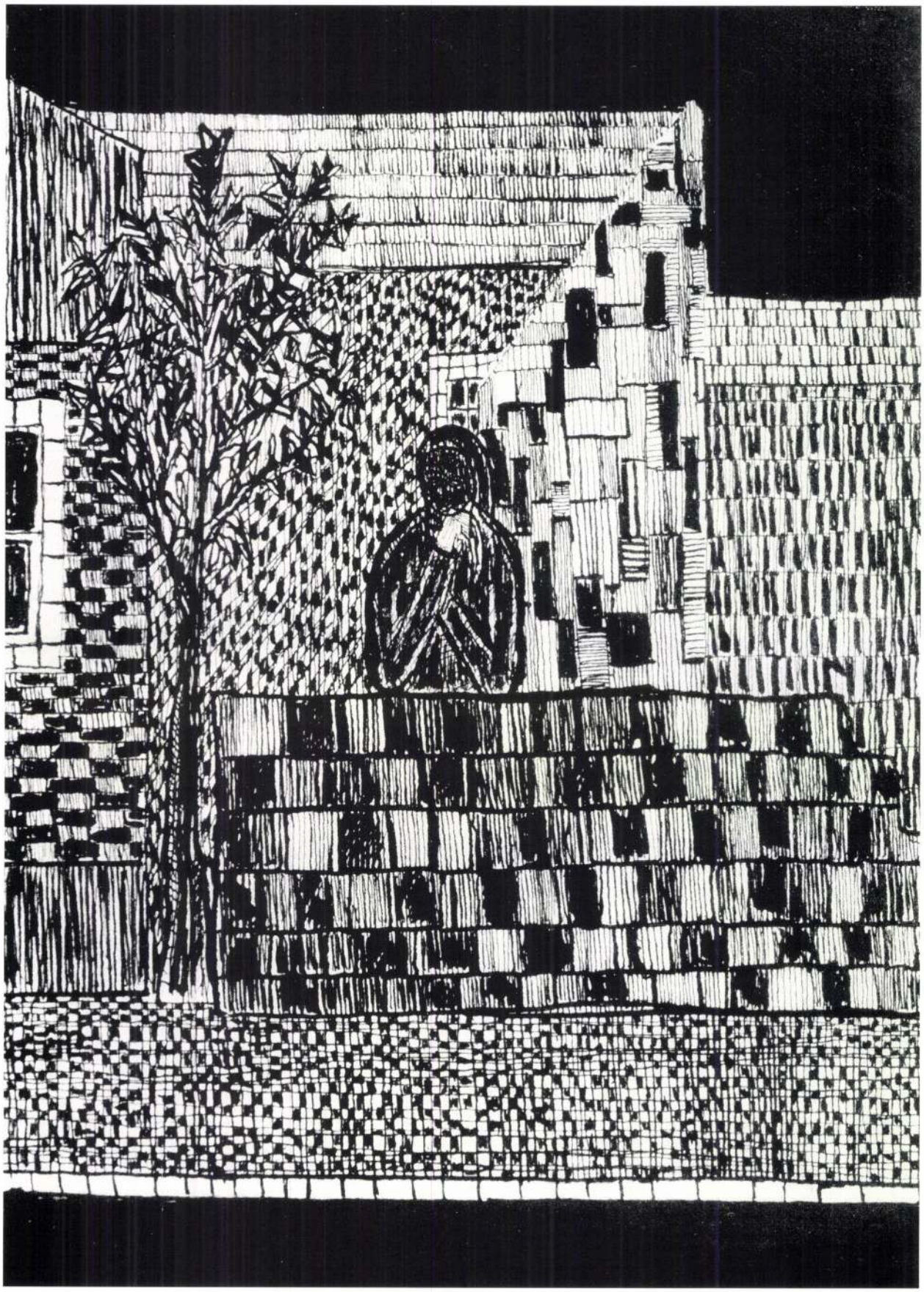

Alkony / Dämmerung. 1964 (Kat. 10.)

kábította magát, s kocsmákban, presszókban kikiabálta a világról alkotott véleményét, úgyhogy legmerészebb barátai is féltették a következményektől.

Ugyanakkor a legmélyebben hallgatni tudó, mások félelmeit is magában hordozó barát volt, aki őrizni tudta a rendszer több üldözöttjének titkait. Olykor félt is, s ezt voltak, akik gyermekkorából adódó pszichikai állapottal próbálták magyarázni. Szociológiai és történeti elemzések bizonyították azóta, hogy generációjának volt oka miért félnie.

Amikor egy kiállítás és egy rézkarcnyomó műhely vonzása következtében Németországban maradt, már önálló világú művész volt, aki csak technikáit és stílusát csiszolta tovább abban a nem egész két évtizedben, amit számára a sors még lehetővé tett. Kétségtelen, hogy ott is alaposan megnézte a múzeumok modernjeit, de erősebben csak a század első három-négy évtizedének emlékei vonzották. Kölnben, Hannoverben, Hamburgban mindig felkereste a képtárakat, igazolást és hitet adott neki az a festőiség és költői világ, mely Marc Chagall és Paul Klee, Marianna Werefkin, Emil Nolde, Franz Marc és Kurt Schwitters korai és érett műveiből áradt. A ház, a város, a kisváros, mint kiemelt festői téma e művészek műveinek nagy részét is jellemezte. (A ház ősi szimbólum Sigmund Freud álomteóriájában, az emberre utal, mint őseredetre. A házsor, házfüzér, majd a házfüzérekből és szabad terekből álló város szakrális és profán épületeivel a közösség, a kultúra alapegysége. Az eurázsiai kultúrák nem születtek volna meg városállamok nélkül, a görögök és az európai középkor városai magukba sűrítették koruk műveltségének esszenciáját.)

A város – bármilyen kicsi is – Magyarországon s általában Közép- és Kelet-Európában Kelet és Nyugat, Észak és Dél kulturális hatásainak találkozóhelye, a differenciáltabb élet színhelye. Szentendre sokszínű városi kultúrájának rekvizítumai a művészt Németországba is elkísérték, s megtanították arra, hogy ott is fel tudjon fedezni és művészetébe beépíteni olyan csodálatos német kisvárosokat, mint a Hannover melletti Celle, vagy a lakóhelyéül választott Ronnenberg-Empelde.

Kósza Sipos Lászlónak eszébe sem jutott, hogy a hetvenes évek valamelyik nyugat-európai művészeti irányzatához csatlakozzon. Németországi évei alatt nem változtatott sem tematikáján, sem stílusán. Természetesen nem hunyta be a szemét a nagyváros, a magas házak színei, formái előtt, sőt egy-egy esetben arra is merészkedett, hogy egy vízióvá építse Amsterdam és Szentendre házait, a hollandi kikötőváros barnás házai fölé növelje az immár karcsú, nyúlánk törzsű fává varázsolt gömbakácot. Egy-egy rajzán, festményén olyan rozzant, drótrácscsal szögelt ablakot, fáradt szomorúfűzfát örökített meg a civilizált, fejlett Németország egy-egy elmaradottabb zugából, melynek pontos mása, távoli rokona ott van Szentendrén ma is egy mellékutcában, s melyet idő és távolság nem törölt ki emlékezetéből.

A főtéma Hannoverben is Szentendre maradt Kósza Sipos László festészetében. Első németországi pasztelljein a város mélykék és barna, majd áttetsző, mint az álom, később „sírnivalóan sárga", végül olajképein világoskék vagy kristályvárossá változva, fehér, gyászfehér.

Mit vett észre a festő sajátos értékeiből az a néhány német kritikus, aki Kósza Sipos kiállításairól írt? Miért áldoztak jellegzetesen vidéki gyűjtők, orvosok, tanárok, gazdálkodók vagyonukból egy-egy nem túl jelentős, vagy jelentősebb összeget képei megvásárlására? Bizonyára mindnyájukat átjárta a kisváros, a szülőhaza, s az egyszerű tájak, természeti képződmények, fák, fűvek, kövek iránt érzett tisztelet, mely századunk tradicionális kultúráinak alappillére volt és maradt.

Rudolf Pfefferkorn, egy berlini kritikus Kósza Sipos pasztelljeinek sajátos moll hangnemét figyelte meg, a fő mondanivalójának a szülőhaza iránti vágyakozást tartotta. A kritikus szerint a geológiai rétegek összefüggéseinek szorosságához hasonló ez az álomvilág.

Valóban Kósza Sipos németországi évei, néhány újabb délfrancia, szicíliai, spanyolországi kirándulása alatt olyan művésszé vált, akinek otthona egy távoli álomváros, de aki nagyon közel került a tengerhez, a parti kövekhez, a fűszálak növekedéséhez. Megfestette a déli, mediterrán tengert, ahová minden északi ember vágyik titokban, s a hűvös, szeles északi tengerpartot, mely inkább szürke, fehér, s a német rajzművészetben és festészetben már csaknem kétszáz éve metafizikus gondolatok kifejezésének színhelye. A betegségekkel küzdő fiatal művész hátán fekve, ezüstvesszővel ezt az északi tengerpartot rajzolja.

Németországi kritikusai közül legközelebb ismét a régi barát, a Kölnben szintén hazáján kívül élő Perneczky Géza jutott Kósza Sipos László művészi világához. Így beszélt róla 1973 augusztusában a német rádió adásában, mely Magyar-

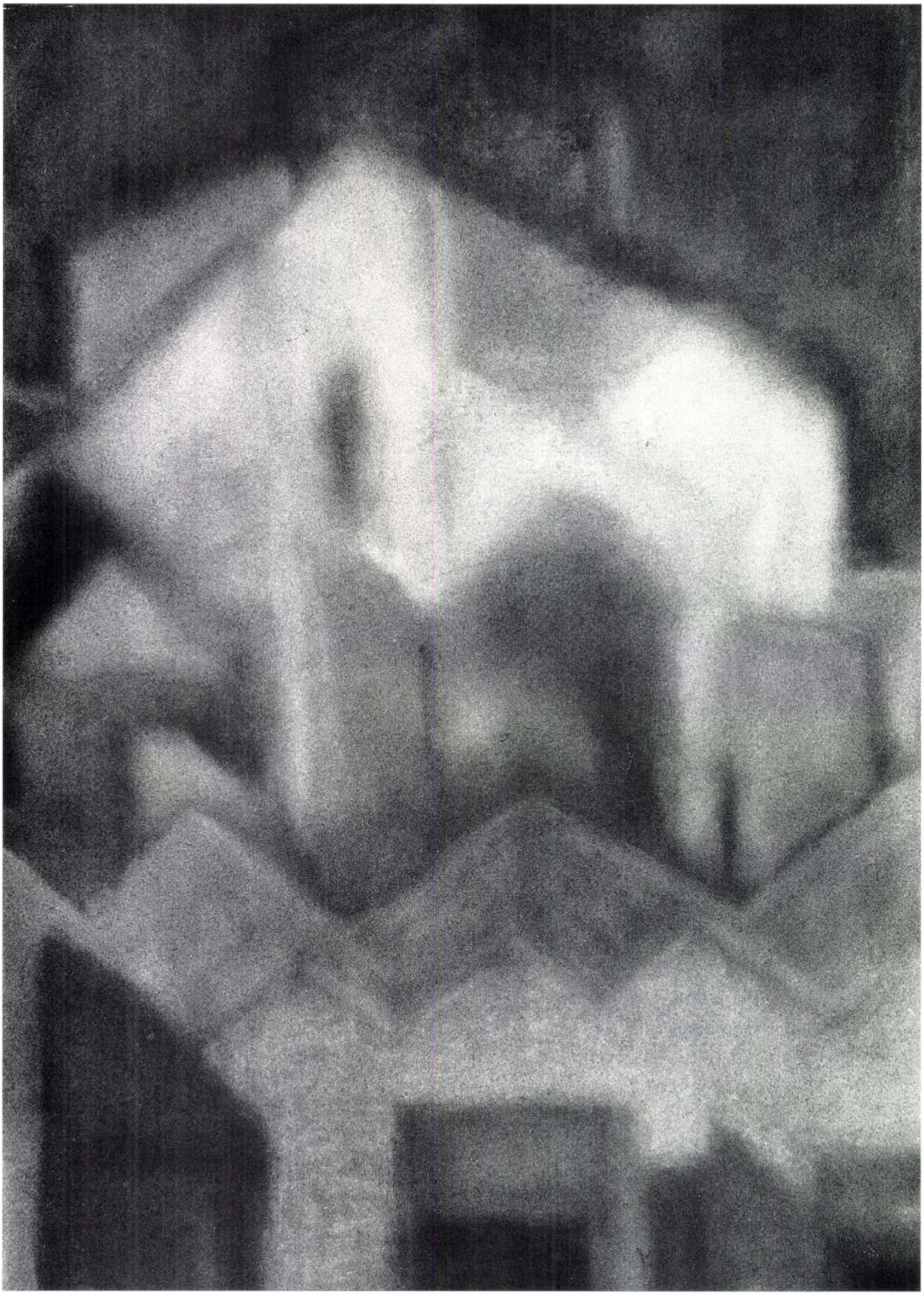

Csend / Stille. 1966 (Kat. 15.)

országra üzent: „Művészete itt Hannoverben úgy hat, mint valami üzenet délről, a melegebb égtájakról... Művei néha non-figuratív festménynek hatnak, s csak hosszabb szemlélődés után olvashatók le róluk a konkrét valóság emlékképei. Emlék- vagy álomvilág ez, de azzal az intenzív erővel, amely az ébrenlét sajátja. A színek lila, mélyzöld és kék árnyalatai, a világító hatású sárgák egy percre elhomályosítják a valóságot, a környezet megszokott képét, és ez a perc az, amiért tulajdonképpen élni érdemes – így érzi ezt a művész, és így éli át a néző is a kiállítás képei között járva."

Kósza Sipos László művészete a kisváros apoteózisa, elégiája. A kisváros tartósabb, időtállóbb képződménye az emberi kultúrának, mint a nagyváros. Erre utalt Kandinsky expresszionista költeménye, amelyet pontos mottónak lehetett választani Kósza Sipos László művészetének elemzéséhez, jóllehet nem tudhatjuk, hogy a verset német nyelven vagy magyar fordításban valaha olvasta-e egyáltalán.

A kisváros egymás felé forduló, egymást támogató házai a kultúra szervességét, otthonosságát bizonyítják. Ennek vágyára és emlékére ismét felépült egy jelentős közép-európai, magyar életmű egy öt évtizedig sem jutott életúton.

Szabó Júlia

Emlék / Erinnerung. 1981 (Kat. 107.)

ÉLETRAJZI ADATOK

1943 június 15-én született Budapesten.
Szentendrén nőtt fel a Bükköspart 27. sz. házban.

1958 körül kezdett rajzolni, festeni tanulni a szentendrei városi szabadiskolában Deli Antaltól és Pirk Jánostól.
A rézkarcolás technikáját Kondor Bélától tanulta.

1963-tól kiállító művész, kiállításai diákotthonokban, művelődési házakban, magánlakásban, egy-egy alkalommal múzeumokban (Székesfehérvár, Szentendre) kerülnek megrendezésre, többnyire más fiatal művészekkel együtt.

1965-ben Varsóban, 1966-ban Szicíliában is kiállítják műveit, varsói utazása első külföldi útja, mely nagy hatással van rá.

1965-ben művei komoly elismerésben részesülnek a magyar kritikában: Passuth Krisztina az Új Symposion hasábjain, Haulisch Lenke a Művészettörténeti Értesítő lapjain a szentendrei festészet derékhadába sorolja. Rajzai több alkalommal megjelennek az Élet és Irodalomban.

1968-ban elnyeri a Károlyi Mihály emlékalapítvány három hónapos franciaországi ösztöndíját.

1969-ben műveit kiállításra küldi az amsterdami Süss Galériába.
Gyűjteményes kiállítása nyílik a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban.

1970-ben meghívást kap a Bréma melletti Wildeshausen városka egy magángalériájától kiállításra és a rézkarcoló műhely használatára.

1971 augusztusában elhagyja Magyarországot, miután nagy nehézségek után kapta meg maga és felesége kiutazási engedélyét a németországi kiállításra. A Magyar Nemzeti Galériában a Pest megyei művészek tárlatán, mint feltételezett disszidensnek, leakasztják képeit. Ekkor elhatározza, hogy Németországban marad, egy részben magyar származású német nemesi család hannoveri „kerti házába" fogadja be. Egy ideig a család gyárában dolgozik.

1972-ben a Göttingen melletti Fredelsloh városka egyik magángalériájában (Galerie Klett) nyílt kiállítása, majd elnyeri Wolfsburg városka ösztöndíját, mely szintén rézkarcoló műhely használatával járt együtt.

1973-ban Berlin-Neukölln-ben nyílik kiállítása, majd Suffolkba küldi műveit kiállításra egy még Vence-ben megismert idős angol galériatulajdonos hölgy felkérésére.
Második Fredelsloh-ban rendezett kiállítása után 1973–74-ben több kis kiállítása volt Hannoverben, ahol ekkor műtermet bérel, s költségei fedezésére éjszakai taxizással foglalkozik.
A hetvenes években két falképre kapott megrendelést. Az első, a „Részeg város" egy jazz-klub falát díszítette, a második egy orvosi rendelőt. A jazz-klub később leégett.

1975-ben fontos kiállítása nyílik a kölni Axiom galériában, majd Brémában és a Hamburg közelében lévő Quickborn városka galériájában mutatják be pasztelljeit és rézkarcait.

1976-ban Spanyolországba utazik, nagy hatással van rá a táj és a tenger, valamint néhány nagy múzeum anyaga.

Az 1970-es évek végén kezdődnek súlyos gerincbántalmai, több műtéten esik át az elkövetkező években, melyek nem tudják megakadályozni betegsége elhatalmasodását.

1979-ben megalapítja a nevéről elnevezett társaságot, mely műgyűjtőkből áll, akik havi, nem magas összegű tagdíjat fizetnek, s ennek fejében elsőbbségi joguk van művei megvásárlására. A szerény, de biztos jövedelmet nyújtó társaság, melynek átlagosan húsz tagja volt, a művész haláláig létezett. Tagjai Hannover és környéke értelmiségi rétegeiből kerültek ki. A társaság létezése viszonylag nyugodt feltételeket teremtett munkájához.

Az 1980-as évek elején Londonban és Velencében járt.

1984-ben a Hannover melletti Ronnenberg városka Empelde nevű városrészébe költözik, kertes házat bérel feleségével, világos, nagy műterme van. Egészsége rohamosan romlik, de egyszer még elutazik Párizsba.

1985-től rajzolni, festeni tanít, három tanítványa van.

1986–87-ben újabb műtéte után igen sokat rajzol ceruzával, s ekkor kezdődik fehér korszaka a festészetben.

1988–89-ben újra, szinte erőlködve, színes képeket fest.

1988 óta foglalkozik egy budapesti kiállítás, s

hazautazás gondolatával.
Utolsó, szinte történelmi megbízatása Nagy Erzsébettől származik, aki hannoveri tartózkodása alatt meglátogatja, s egy festményt vár tőle édesapja emlékére. Ez azonban már csak üres vászonként maradt fenn.
1989 június 12-én hunyt el Empeldében.

BIOGRAPHISCHE DATEN

1943, am 15. Juni in Budapest geboren.
Aufgewachsen in Szentendre, in dem Haus Bükköspart 27.
Um 1958 beginnter mit dem Lernen von Zeichnen und Malen an der Städtischen Freien Schule von Szentendre bei Antal Deli und János Pirk.
Die Technik der Radierung lernt er von Béla Kondor.
Von 1963 an Ausstellender Künstler. Seine Ausstellungen werden in Studentenwohnheimen, Kulturhäusern, Privatwohnungen und seltener in Museen (Székesfehérvár, Szentendre) veranstaltet, meist gemeinsam mit anderen jungen Künstlern.
1965 werden von ihm Werke in Warschau und
1966 auf Sizilien ausgestellt. (Seine Warschau-Reise ist seine erste Reise ins Ausland und hat große Wirkung auf ihn.)
1967 finden seine Werke bei der ungarischen Kritik ernste Anerkennung: Krisztina Passuth (in: *Új Symposium*) und Lenke Haulisch (in: *Művészettörténeti Értesítő*) reihen ihn in die Haupttruppe der Malerei von Szentendre ein. Mehrmals erscheinen seine Zeichnungen auf den Seiten von *Élet és Irodalom*.
1968 erhält er das Stipendium der Károlyi-Mihály-Gedächtnisstiftung für drei Monate Frankreich.
1969 wird in Szentendre im Károly-Ferenczy-Museum seine Ausstellung eröffnet.
Schickter seine Werke zu einer Ausstellung in der Galerie Süss in Amsterdam.
1970 bekommt er eine Einladung in das Städtchen Wildeshausen bei Bremen zu einer Ausstellung in einer Privatgalerie und zur Benutzung einer Radierwerkstatt.
1971 im August verläßt er Ungarn, nachdem er und seine Frau nur unter großen Schwierigkeiten die Ausreisegenehmigung zu der Ausstellung in Deutschland erhalten haben. In der Ungarischen Nationalgalerie, auf der Kunstausstellung des Komitats Pest, werden seine Bilder als die eines angeblichen Dissidenten von den Wänden genommen. Da entschließt er sich, in Deutschland zu bleiben, er wird von einer deutschen Adelsfamilie mit zum Teil ungarischer Abstammung in ihr „Gartenhaus" in Hannover aufgenommen. Eine Zeitlang arbeitet er in der Fabrik der Familie.
1972 Ausstellung in einer Privatgalerie (Galerie Klett) des Städtchens Fredelsloh bei Göttingen, dann gewinnt er das Stipendium der Kleinstadt Wolfsburg, mit welchem auch die Benutzung einer Radierwerkstatt verbunden ist.
1973 Ausstellung in Berlin-Neukölln, später schickt er seine Werke auf Aufforderung einer älteren englischen Galeriebesitzerin, die er noch in Vence kennengelernt hatte, zu einer Ausstellung nach Suffolk.
Nach seiner zweiten Fredelsloher Ausstellung hat er 1973/74 mehrere kleinere Ausstellungen in Hannover, wo er zu dieser Zeit ein Atelier mietet, und die Kosten davon bestreitet er, indem er nachts als Taxichauffeur arbeitet. In den 70er Jahren erhält er den Auftrag für zwei Wandbilder. Das erste, die „Betrunkene Stadt", schmückt die Wand eines Jazz-Clubs, das zweite eine Arztpraxis. Der Jazz-Club brennt ab.
1975 wird eine wichtige Ausstellung in der AXIOM Galerie in Köln eröffnet, danach werden seine Pastelle und Radierungen in Bremen und in der Galerie des Städtchens Quickborn bei Hamburg ausgestellt.
1976 reise nach Spanien, eine starke Wirkung üben auf ihn die Landschaft und das Meer sowie das Material einiger großer Museen aus.
Ende der 1970er Jahre beginnt sein schweres Rückgratleiden, in den folgenden Jahren unterzieht er sich mehreren Operationen, die aber das Fortschreiten der Krankheit nicht aufhalten können.

1979 gründet er die nach ihm benannte Gesellschaft von Kunstsammlern, die monatlich einen nicht sehr hohen Mitgliedsbeitrag zahlen und dafür für seine Werke das Vorkaufsrecht besitzen. Die Gesellschaft, die ihm zu einem bescheidenen, aber sicheren Einkommen verhilft, hat im Durchschnitt zwanzig Mitglieder und besteht bis zum Tode des Künstlers. Die Mitglieder stammen aus intellektuellen Kreisen von Hannover und Umgebung. Diese Gesellschaft schafft ihm relativ ruhige Voraussetzungen für seine Arbeit.

Anfang der 1980er Jahre weilt er in London und Venedig.

1984 zieht er in das Städtchen Ronnenberg bei Hannover. In dem Stadtteil Empelde mietet er mit seiner Frau ein Haus mit Garten, das auch ein helles, großes Atelier besitzt.
Sein Gesundheitszustand verschlechtert sich rapide, doch noch einmal fährt er nach Paris.

Von 1985 an unterrichtet er Zeichnen und Malen, er hat drei Schüler.

1986/87 zeichnet er nach einer erneuten Operation sehr viel mit dem Bleistift, und in seiner Malerei beginnt die weiße Periode.

1988/89 malt er von neuem, indem er sich fast Zwang antut, farbige Bilder.

Von 1988 an beschäftigt er sich mit dem Gedanken einer Budapester Ausstellung und der Heimreise.
Seinen letzten, fast historisch zu nennenden Auftrag erhält er von Erzsébet Nagy, die ihn während ihres Hannover-Aufenthaltes besucht und ein Gemälde zur Erinnerung an ihren Vater, Imre Nagy, von ihm erwartet. Das bleibt jedoch leere Leinwand.

Am 12. Juni 1989 stirbt er in Empelde.

FONTOSABB KIÁLLÍTÁSOK

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK:

1963 A Műszaki Egyetem Diákotthona, Budapest, Bercsényi u.
1965 Club Hybridi, Varsó
Petrigalla Pál lakásán magánkiállítás, Budapest
1966 József Attila művelődési otthon, Szentendre (Deim Pállal és Nádler Istvánnal)
Sciacca (Szicília)
1967 Eötvös József Kollégium, Budapest, Ménesi út (Csíkszentmihályi Róberttel)
Eötvös Klub, Budapest
Palermo (Szicília)
1969 Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre
Szentendrei Papírgyár (Csíkszentmihályi Róberttel és Deim Pállal)
Galerie Süss, Amsterdam
1970 Fiatal Művészek Klubja (akkori nevén Budapesti Művészeti KISZ szervezetek József Attila klubja), Budapest (Balogh Lászlóval és Deim Pállal)
1971 Galerie Wildeshausen, Wildeshausen
1972 Galerie Klett, Fredelsloh
1973 Rathaus Galerie, Berlin-Neukölln
The Gallery Yoxford, Suffolk
Galerie Klett, Fredelsloh
Galerie am Kronsberg, Hannover
1974 Kunstcenter, Hannover
Galerie Wildeshausen, Wildeshausen
1975 Galerie Quickborn, Quickborn
AXIOM Galerie, Köln
Galerie Dr. K. Stein–Dr. J. Neinhardt, Bremen
Galerie am Kronsberg, Hannover
1976 Altes Haus, Düsseldorf
1977 Funkhaus, Hannover
1978 Galerie Werkhof-Bissendorf, Hannover
1982 Galerie Klaus von Francheville, Hannover
H. Bahlsens Keksfabrik K. B., Hannover
Galerie Richter, Hannover
1986 Magánkiállítás dr. Bernhard Lazarz-nál, Hannover
Kunstausstellung in Aegi, Hannover

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK:

1965 Szentendrei képzőművészek kiállítása. Szentendre, Ferenczy Károly Múzeum
1966 Szentendrei festőművészek nyári tárlata, Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre
Mai magyar művek. A székesfehérvári István király Múzeum új szerzeményeinek kiállítása, Székesfehérvár
1967 Szentendrei festők kiállítása, Salamon torony, Visegrád
Szentendrei festők őszi tárlata, Városi Tanácsház, Szentendre
1968 Pest megyei művészek XIV. kiállítása, Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre
1969 A Ferenczy Károly Múzeum új szerzeményei, Szentendre
Szentendrei festők nyári tárlata, Szentendre
Szentendre művészei. A XX. század magyar művészete VI. kiállítás, Csók István Képtár, Székesfehérvár
1970 Pest megyei képzőművészek XVI. kiállítása, Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre
1971 Pest megyei képzőművészek kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest (A képek a sajtóbemutató után leakasztva)
1973 A Weichhardt gyűjtemény kiállítása, Kunsthalle, Wilhelmshaven
1978 Grafikák Szentendréről – Szentendre. Művésztelepi Galéria
1980 Rathaus Ronnenberg. Újévi kiállítás

VÁLOGATÁS A SZAKIRODALOMBÓL

Artner Tivadar: Kedvelt művész Szentendrén. *Magyar Ifjúság,* VIII. 33. sz. 1964. aug. 15. 6.

Passuth Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben. *Új Symposion,* 1965. 45. 9.

Haulisch Lenke: A szentendrei festészet fogalmának tisztázásához. *Művészettörténeti Értesítő,* 1965. XIV. évf. 3. sz. 214–226. 14. kép

Péterffy András: Képzőművészeti kiállítás (Kósza Sipos László és Csíkszentmihályi Róbert kiállítása az Eötvös Kollégiumban) *Egyetemi Lapok,* IX. 6., 1967. március 22. 4.

Perneczky Géza: Kósza Sipos László. *Magyar Nemzet,* 1967. március 25. 4.

Bauer Ernő: Kiállítás az Eötvös kollégiumban. *Művészet,* VIII. 6. sz., 1967. június, 38–39.

Frank János: Kósza Sipos László. *Élet és Irodalom,* XI. 50. 1967. december 16. 8.

Eörsi, István: Konstruktion und Lyrik. Bemerkungen zu der Ausstellung von László Kósza-Sipos. *Budapester Rundschau,* II/4. 26. Januar 1968, p 9.

Perneczky Géza: A szentendrei művészet. *Élet és Irodalom,* XII. 1968. szeptember 28. 8.

Tölgyesi János: Kósza Sipos László rajzai. *Művészet,* IX. 3. sz. 1968. március, 43.

Passuth Krisztina: Kósza-Sipos László. *Tiszatáj,* XX. 3. sz. 1969. március, 220.

Székely András: Interjú három fiatal művésszel. (Kósza Sipos László, Deim Pál, Csíkszentmihályi Róbert kiállítása a szentendrei Papírgyárban) *Népszabadság,* 1969. március 29. 9.

Rózsa Gyula: Képzőművészeti napló. Követők és követők. *Népszabadság,* 1969. október 29. 7.

Perneczky Géza: Kósza Sipos László és Kovács Albert. *Élet és Irodalom,* XIII/44. 1969. november 1. 8.

Szabó György: „Pestmegyeiség", *Élet és Irodalom,* XV. 41. 1971. október 9. 12.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra. Pest megyei művészek tárlata. *Magyar Hírlap,* 1971. évf. 270. sz. 6. o.

Albrecht, Herbert: Kunstzellen auf dem flachen Lande. *Bremer Nachrichten,* herbst. 1971. N. 208. 17.

Zeitlos Fremdes. László Kósza Sipos stellt in der Galerie Klett in Fredelsloh. In *Göttingener Allgemeine Zeitung,* 5. Nov. 1973.

Brandes, Werner: László Kósza Sipos im Kunstcenter. In: *Hannover.* Heft 8. 1973.

Pfefferkorn, Rudolf: László Kósza-Sipos. Kunstamt Neukölln, Rathaus-Galerie. Berlin, 7. 3.–15. 4. 1973. Katalógus bevezetés.

Radio „Deutsche Welle" im August 1973.: Géza Perneczky Über die Aus-

stellung von László Kósza-Sipos im Hannoverschen Kunst-Center.

Eine sehenswerte Ausstellung. László Kósza Sipos in der „Galerie Quickborn". Im *Hamburger Abendblatt*. 23. Jan. 1975.

Albrecht, Herbert: Talentproben junger Künstler. Uwe Paduck bei Krüger, László Kósza Sipos in Wildeshausen. In *Feuilleton*, 15. Juni, 1974. 15.

Pfefferkorn, Rudolf: László Kósza-Sipos. Pastelle, Zeichnungen, Radierungen. Axiom-Galerie, Köln, 1975. – Katalógus bevezetés.

Prof. Dr. K. E. Bungenstab: Bemerkungen zur Eröffnung der Ausstellung von Arbeiten des Malers László Kósza Sipos am 18. April 1977 im Funkhaus Hannover. Handschrift (A művész özv. tul.)

Blick auf zwei Welten. Eine Ausstellung in der Galerie Francheville. In *Hannoverische Allgemeine Zeitung*, 4. Febr. 1982. 18. (L. Z.)

S. n.: Die Welt der bleuen Blume. In *Hannover/Stadtfeuilleton* 11/12. Oktober, 1986.

N. N.: Seit vier Jahren lebt der Maler László Kósza-Sipos zurückgezogen in Empelde. Bilder sollen Sprungbrett in die Welt der Phantasie sein. In: *Landkreis-Zeitung West*. 21. mai. 1988. 4.

Szabó Júlia: Kósza Sipos László halálára. *Szentendre és Vidéke*. III. 15. 1989. szeptember 1.

(Összeállította Gelencsér Éva–Szabó Júlia)

WICHTIGERE AUSSTELLUNGEN

EINZELAUSSTELLUNGEN:

1963 Studentenwohnheim der Technischen Universität, Budapest, Bercsényi u.
1965 Club Hybridi, Warschau
Privatausstellung in der Wohnung von Pál Petrigalla, Budapest
1966 Attila-József-Kulturhaus, Szentendre (mit Pál Deim und István Nádler)
Sciacca (Sizilien)
1967 József-Eötvös-Kollegium, Budapest, Ménesi út (mit Róbert Csíkszentmihályi)
Eötvös-Klub, Budapest
Palermo (Sizilien)
1969 Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
Szentendreer Papierfabrik (mit Róbert Csíkszentmihályi und Pál Deim)
Galerie Süss, Amsterdam
1970 Klub Junger Künstler (mit damaligem Namen Attila-József-Klub der Budapester junger kommunistischen Künstler), Budapest (mit László Balogh und Pál Deim)
1971 Galerie Wildeshausen, Wildeshausen
1972 Galerie Klett, Fredelsloh
1973 Rathaus Galerie, Berlin-Neukölln
The Gallery Yoxford, Suffolk
Galerie Klett, Fredelsloh
Galerie am Kronsberg, Hannover
1974 Kunstcenter, Hannover
Galerie Wildeshausen, Wildeshausen
1975 Galerie Quickborn, Quickborn
AXIOM Galerie, Köln
Galerie Dr. K. Stein–Dr. J. Neinhardt, Bremen
Galerie am Kronsberg, Hannover
1976 Altes Haus, Düsseldorf
1977 Funkhaus, Hannover
1978 Galerie Werkhof-Bissendorf, Hannover
1982 Galerie Klaus von Francheville, Hannover
H. Bahlsens Keksfabrik K.G., Hannover
Galerie Richter, Hannover
1986 Privatausstellung bei Dr. Bernhard Lazarz, Hannover
Kunstausstellung in Aegi, Hannover

GRUPPENAUSSTELLUNGEN:

1965 Ausstellung bildender Künstler von Szentendre, Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
1966 Sommerausstellung Szentendreer Maler, Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
Zeitgenössische ungarische Werke. Ausstellung der Neuerwerbungen des König-Stephan-Museums in Székesfehérvár
1967 Ausstellung Szentendreer Maler, Salomonturm, Visegrád
Herbstausstellung Szentendreer Maler, Städtisches Rathaus, Szentendre
1968 XIV. Ausstellung der Künstler des Komitats Pest. Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
1969 Neuerwerbungen des Károly-Ferenczy-Museums, Szentendre
Sommerausstellung Szentendreer Maler, Szentendre
Künstler von Szentendre. Die ungarische Kunst des 20. Jahrhunderts. VI.
István-Csók-Galerie, Székesfehérvár
1970 XVI. Ausstellung der bildenden Künstler des Komitats Pest. Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
1971 Ausstellung der bildenden Künstler des Komitats Pest. Ungarische Nationalgalerie, Budapest (Die Bilder wurden nach der Pressevorführung abgehängt.)
1973 Ausstellung der Sammlung Weichhardt. Kunsthalle, Wilhelmshaven
1978 Graphiken von Szentendre – Szentendre. Galerie der Künstlerkolonie
1980 Rathaus Ronnenberg. Neujahrsausstellung

AUSWAHL AUS DER FACHLITERATUR

Artner, Tivadar: Kedvelt művész Szentendrén (Ein beliebter Künstler von Szentendre). In: *Magyar Ifjúság*, Jg. VIII. Nr. 33 (15. Aug. 1964), S. 6.

Passuth, Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben. (Neue Bestrebungen in der Kunst von Szentendre.) In: *Új Symposium*, Nr. 45 (1965), S. 9.

Haulisch, Lenke: A szentendrei festészet fogalmának tisztázásához (Zur Klärung des Begriffs der Malerei von Szentendre). In: *Művészettörténeti Értesítő,* XIV. (1965), S. 214–226, Abb. 14.

Péterffy, András: Képzőművészeti kiállítás (Kósza Sipos László és Csíkszentmihályi Róbert kiállítása az Eötvös Kollégiumban) [Ausstellung bildender Kunst (Die Ausstellung von László Kósza Sipos und Csíkszentmihályi im Eötvös-Kollegium)]. In: *Egyetemi Lapok,* Jg. IX. Nr. 6 (22. März 1967), S. 4.

Perneczky, Géza: Kósza Sipos László. In: *Magyar Nemzet,* Jg. 1967. 25. März, S. 4.

Bauer, Ernő: Kiállítás az Eötvös-kollégiumban (Ausstellung im Eötvös-Kollegium). In: *Művészet,* Jg. VIII. Nr. 6 (Juni 1967), S. 38–39.

Frank, János: Kósza Sipos László. In: *Élet és Irodalom,* Jg. XI. Nr. 50 (16. Dez. 1967) S. 8.

Eörsi, István: Konstruktion und Lyrik. Bemerkungen zu der Ausstellung von László Kósza-Sipos. In: *Budapester Rundschau,* II./4. (26. Januar 1968), S. 9.

Perneczky, Géza: A szentendrei művészet (Die Kunst von Szentendre). In: *Élet és Irodalom,* Jg. XII. (28. Sept. 1968), S. 8.

Tölgyesi, János: Kósza Sipos László rajzai (Die Zeichnungen von László Kósza Sipos). In: *Művészet,* Jg. IX. Nr. 3, (März 1968), S. 43.

Passuth, Krisztina: Kósza-Sipos László. In: *Tiszatáj,* Jg. XX. Nr. 3. (März 1969) S. 220.

Székely, András: Interjú három fiatal művésszel. (Kósza Sipos László, Deim Pál, Csíkszentmihályi Róbert kiállítása a szentendrei Papírgyárban.) [Interview mit drei jungen Künstlern. (Die Ausstellung von László Kósza Sipos, Pál Deim, Róbert Csíkszentmihályi in der Szentendreer Papierfabrik.)] In: *Népszabadság,* Jg. 1969, 29. März, S. 9.

Rózsa, Gyula: Képzőművészeti napló. Követők és követők. (Tagebuch der bildenden Kunst. Nachfolger und Nachfolger.) In: *Népszabadság,* Jg. 1969, 29. Okt. S. 7.

Perneczky, Géza: Kósza Sipos László és Kovács Albert (László Kósza Sipos und Albert Kovács). In: *Élet és Irodalom.* Jg. XIII, Nr. 44. (1. Nov. 1969), S. 8.

Szabó, György: „Pestmegyeiség" („Zugehörigkeit zu dem Komitat Pest"). *Élet és Irodalom.* Jg. XV, Nr. 41. (9. Okt. 1971), S. 12.

Bojár, Iván: Kiállításról kiállításra. Pest megyei művészek tárlata. (Von Ausstellung zu Ausstellung. Ausstellung von Künstlern aus dem Komitat Pest.) In: *Magyar Hírlap,* Jg. 1971, Nr. 270, S. 6.

Albrecht, Herbert: Kunstzellen auf dem flachen Lande. In: *Bremer Nachrichten,* Herbst 1971, Nr. 208. S. 17.

Mo. Zl., Zeitlos Fremdes. László Kósza Sipos stellt in der Galerie Klett in Fredelsloh aus. In: *Göttingener Allgemeine Zeitung,* 5. Nov. 1973.

Brandes, Werner: László Kósza Sipos im Kunstcenter. In: *Hannover.* Jg. 1973, Heft 8.

Pfefferkorn, Rudolf: *László Kósza-Sipos.* Einführung zum Ausstellungskatalog, Kunstamt Neukölln, Rathaus-Galerie Berlin. 7. 3.–15. 4. 1973.

Radio „Deutsche Welle" im August 1973: Géza Perneczky: Über die Ausstellung von László Kósza-Sipos im Hannoverschen Kunst-Center. (Handschrift)

h. l. Eine sehenswerte Ausstellung. László Kósza Sipos in der „Galerie Quickborn". In: *Hamburger Abendblatt,* 23. Jan. 1975.

Albrecht, Herbert: Talentproben junger Künstler. Uwe Paduck bei Krüger, László Kósza Sipos in Wildeshausen. In: *Feuilleton* 15. Juni, 1974. S. 15.

Pfefferkorn, Rudolf: *László Kósza-Sipos. Pastelle, Zeichnungen, Radierungen.* Einführung zum Ausstellungskatalog, Axiom-Galerie, Köln 1975.

Prof. Dr. K. E. Bungenstab: Bemerkungen zur Eröffnung der Ausstellung von Arbeiten des Malers László Kósza Sipos am 18. April 1977 im Funkhaus Hannover. Handschrift (Eigentum der Witwe des Künstlers)

L. Z., Blick auf zwei Welten. Eine Ausstellung in der Galerie Francheville. In: *Hannoverische Allgemeine Zeitung,* 4. Febr. 1982. S. 18.

s. h., Die Welt der Blauen Blume. In: *Hannover/Stadtfeuilleton,* 11/12. Oktober, 1986

n. n., Seit vier Jahren lebt der Maler László Kósza-Sipos zurückgezogen in Empelde. Bilder sollen Sprungbrett in die Welt der Phantasie sein. In: *Landkreis-Zeitung West,* 21. Mai 1988. S. 4.

Szabó, Júlia: Nachruf auf László Kósza Sipos. In: *Szentendre és Vidéke,* Jg. III, Nr. 15. 1. Sept. 1989.

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

I. VÁLOGATÁS A MŰVÉSZ MAGYARORSZÁGON ŐRZÖTT MŰVEIBŐL

1. Önarckép, 1958
pasztell, papír, 40 × 28 cm
J. j. l. Sipos László
Thaly Béláné tul., Szentendre

2. Proust illusztráció: Az eltűnt idő nyomában. 1960-as évek eleje
tus és akvarell, 19 × 20,5 cm
J. j. l Kósza Sipos László
Sipos Józsefné tul., Szentendre

3. Ház Szentendrén, 1960-as évek eleje
olaj, farost, 28 × 39 cm
J. n.
Dr. Pintér Anna tul., Budapest

4. Kapu, 1963 körül
pasztell, papír, 36,5 × 28,5 cm
J. n.
Deim Pál tul., Szentendre

5. Szentendrei ablak, 1962–1963
pasztell, papír, 13,5 × 19,3 cm
J. n.
Dr. Levendel László tul., Budapest

6. Kisvárosi szent, 1963
pasztell, papír, 32,5 × 22,5 cm
J. j. l. Kósza Sipos
Sipos Józsefné tul., Szentendre

7. Vörös madár, 1963
pasztell, papír, 46 × 62 cm
J. n.
Magántulajdon, Budapest

8. Szentek, 1960-as évek
pasztell, papír, 29 × 19 cm
J. n.
Gajzágó Vilmosné tul., Szentendre

9. Női fej I–II–III. 1964–1965
pasztell, papír, 42 × 36 cm,
46 × 33 cm, 46 × 33 cm
J. n.
Marosi Zsuzsanna tul., Budakeszi
Szabó Istvánné tul., Budakeszi
Dr. Simon Zsuzsa tul., Győr

10. Alkony, 1964
tus, toll, 23 × 17 cm
J. n.
Dr. Haulisch Lenke tul., Budapest

11. Kopár falak, 1964
olaj, vászon, 60 × 116 cm
J. n.
Sipos Józsefné tul., Szentendre
Egykor a szentendrei Művész eszpresszóban állandó kiállítási tárgyként.

12. Házak, 1964
Olaj, farostlemez, 60,5 × 56,5 cm
J. n.
Dr. Levendel László tul., Budapest

13. Ikon-álom, 1965
pasztell, papír, 100 × 71 cm
J. n.
István király Múz. tul., Székesfehérvár, ltsz. 66.1.1.

14. Házak Szentendrén, 1966
pasztell, furnérlemez,
49,5 × 34,4 cm
J. j. l. Kósza Sipos László 66
Szabó István tul., Budapest

15. Csend, 1966
pasztell, papír, 56 × 38,5 cm
J. n.
Sipos Józsefné tul., Szentendre

16. Házak, 1966
pasztell, papír, 68 × 41 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1966
Dr. Pintér Anna tul., Budapest

17. Város (Szentendrei látomás), 1966
pasztell, papír, 70 × 40 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1966
Dr. Kovalovszky Miklós tul., Budapest

18. Esős ablak, 1967
tus, toll, 29,5 × 20,5 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1967. II. 17.
Dr. Pintér Antal tul., Budapest

19. Városrészlet, 1967
tus, toll, papír, 30 × 21 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1967
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

20. Dideregő házak, 1967
tus, toll, papír, 27 × 21 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1967
Dr. Pintér Anna tul., Budapest

21. Szentendre gömbakáccal, 1968
tus, toll, furnérlemez,
33,5 × 17,5 cm
J. n.
Dr. Levendel László tul., Budapest

22. Csönd, 1965–68
pasztell, papír, 30 × 19 cm
J. n.
Szabó Istvánné tul., Budakeszi

23. Rajz I. 1968
tus, toll, ecset, 33,2 × 23,7 cm
J. n.
Ferenczy Múzeum, Szentendre, ltsz. 71.83.

24. Fekete ablakok (Kompozíció), 1968
tus, papír, 33,2 × 23,7 cm
J. b. l. Kósza Sipos, 1968
Ferenczy Múzeum, Szentendre, ltsz. 71.82.

25. Város madárral, 1968
tus, toll, ecset, papír,
26,5 × 34 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1968
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

26. Szentendrei motívumok, 1968
tus, toll, ecset, 33 × 24 cm
J. j. l Kósza Sipos 1968
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

27. Gömbakác, 1968 körül
tus, toll, furnérlemez,
24 × 18,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos
Ferenczy Múzeum, Szentendre, ltsz. 71.69.

28. Város, 1968
pasztell, papír, 63,5 × 48,5 cm
J. n.
Magántulajdon, Szentistvántelep

29. Délután, 1968
pasztell, papír, 55 × 49 cm
J. b. l. Kósza Sipos 68
Városi Tanács tul., Szentendre

30. A közeledő hajnal, 1968–70
pasztell, velúr, 102,5 × 67 cm
J. n.
Városi Tanács tul., Szentendre

31. Magányosok, 1968–69
pasztell, velúr, 100 × 70 cm
J. n.
Ferenczy Múzeum tul., Szentendre, ltsz. 71.63.

32. Olajfa, 1968
pasztell, papír, 64 × 48 cm
J. n.
Gajzágó Vilmosné tul., Szentendre

33. Délfrancia kert (Renoir kertje), 1968
pasztell, papír, 64 × 49 cm
J. n.
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

34. Kopasz fák, 1968
pasztell, papír, 64 × 49 cm
J. n.
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

35. Hegyek Dél-Franciaországban, 1968
pasztell, szén, 49 × 64 cm
J. b. l. Kósza Sipos, 1968
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

36. Délfrancia táj, 1968
pasztell, papír, 49 × 64 cm
J. n.
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

37. Tengerparti hegyes táj, 1968
pasztell, papír, 49 × 64 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1968
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

38. Kőkerítéses kert Franciaországban, 1968
pasztell, papír, 64 × 49 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1968
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

39. Adamis Gusztáv portréja, 1960-as évek
pasztell, papír, 64 × 49 cm
J. n.
Csentős László tul., Szentendre

40. Passuth Lászlóné portréja, 1968
pasztell, papír, 52 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos
Passuth Krisztina tul., Budapest

41. Francia városka, 1968–1969
pasztell, papír, 32,5 × 25,5 cm
J. n.
Magántulajdon, Szentistvántelep

42. Sárga házak, 1969
pasztell, papír, 32 × 45 cm
J. j. l. Kósza Sipos
Csentős László tul., Szentendre

43. Pillangó, 1960-as évek vége
pasztell, papír, 64 × 47 cm
J. n.
Dr. Petrás Margit tul., Szentendre

44. Különös déli táj (Sárga város), 1969
pasztell, papír, 102 × 74 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1969
Az özvegy tulajdona. Megőrizve Papachristos Andreas szobrászművésznél, Szentendre

45. Álomváros, 1969
pasztell, velúr, 101 × 61 cm
J. j. l. Kósza Sipos
Gajzágó Jolán tul.

46. Városka, 1970 körül
pasztell, papír, 73 × 99 cm
J. n.
Magántulajdon, Szentistvántelep

47. Kisváros, 1970
tus, farostlemez, 14 × 45 cm
J. n.
Szentendre, Ferenczy Múzeum tul. ltsz. 71.70.

48. Kompozíció, 1970
pasztell, papír, 69 × 49 cm
J. n.
Az özvegy tul. Megőrizve Papachristos Andreas szobrászművésznél, Szentendre

49. Szentendre (Kék város), 1971
pasztell, velúr, 103 × 139 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1971
Az özvegy tul. Megőrizve Papachristos Andreas szobrászművésznél, Szentendre

50. Kisváros, 1971
pasztell, velúr, 101 × 146,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1971
Az özvegy tul. Megőrizve a szentendrei Ferenczy Múzeumban

51. Részeg házak, 1971
pasztell, p. 62 × 48 cm
J. n.
Csentős László tul., Szentendre

52. Város (Kompozíció házakkal), 1970-es évek eleje
pasztell, velúr, 100 × 82 cm
J. n.
Csentős László tul., Szentendre

53. Házas kompozíció, 1971
pasztell, velúr, 100 × 100 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1971
Bódis Józsefné tul., Szentendre

54. Rajz, 1971
tus, toll, p., 40 × 30 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1971
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

55. Formaszövet, 1971
tus, toll, p., 40 × 30 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1971
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

56. Házban házak, 1972
tus, toll, ecset, 32 × 24 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1972
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

57. Rajz fával, házakkal és kotta motívummal, 1972
tus, toll, 27,5 × 21 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1972
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

58. Alak a fa tetején, 1975
tus, toll, 40 × 30 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1975
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

59. Cím nélkül, 1979
pasztell, papír, 18,5 × 15 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1979
Gajzágó Jolán tul.

60. Házak a házban, 1980
tus, toll, papír, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1980
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

61. Házban házak, 1982
tus, toll, papír, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

62. Ház-fa absztrakciók I–IV., 1982
tus, toll, papír, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982 (1–3)
J. j. l. Kósza Sipos L. 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

63. Szomorúfűz, 1982
tus, toll, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

64. Ház szomorúfűzzel, 1982
tus, toll, 32 × 24 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

65. Ház, szomorúfűz, kerítés – emlék, 1982
tus, toll, 32 × 24 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1982

Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

66. Kompozíció magas házakkal, 1982
tus, toll, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

67. Házak és emberek, 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1987
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

68. Egyensúly, 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. k. Kósza Sipos 1987
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

69. Atavisztika, 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

70. Tükörkép (Magasfeszültségű vezeték), 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

71. Ikrek (Elmosódott ablakok), 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. b. l. Kós ı Sipos 1987
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

72. Geometri 1987
ceruza, p ír, 41 × 29 cm
J. b. l. Kós ı Sipos 1987
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

73. Összhang 1988
tus, toll, ϵ set, 34 × 24 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

74. Tengerpa 1988
tus, toll, ϵ set, 24 × 34 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

75. Vonalren zer, 1988
tus, akvar l, toll, ecset, 34 × 24 cı
J. k. l. Kós ı Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

76. Ház, egye súly, 1988
tus, toll, ϵ set, 34 × 24 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

77. Elmosódo ablakok, 1988
tus, toll, × 24 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

78. Gömbaká ház – variációk 1–3., 1988
tus, toll, ϵ set, 34 × 24 cm
Jelzés mi legyiken b. l. Kósza Sipos 198
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

79. Városi en er, 1988
tus, toll, ϵ set, 34 × 24 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg. tul. Elhelyezve Budapesten

II. VÁLOGA ÁS A MŰVÉSZ HANNOVE BEN ŐRZÖTT MŰVEIBŐL

PASZTELLE

(A külön nem j öltek az özvegy tulajdona)

80. Szentend 1965 (Hátoldalán önarckép)
p., p., 40 28 cm
J. j. l. Kós Sipos 1965

81. Város feszülettel, 1968
p., velúr, 62 × 49 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1968 Vence

82. Szentendre, 1969
p., csomagolópapír, 29 × 43 cm
J. n.

83. Never, 1971
p., p., 64 × 49 cm
J. n.

84. Egyszerű házak, 1972
p., velúr, 39 × 27 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1972

85. Magány, 1973
p., p., 73 × 50 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1973

86. Felhőkarcolók, 1976
p., papír, 39 × 49 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1976

87. Délfrancia tengerparti város, 1977
p., p., 39 × 44,5 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1977

88. Kövek, 1977
p., p., 47 × 31 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1977

89. Október, 1977
p., p., 58,5 × 41,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos

90. Napmadár, 1977
p., p., 47 × 33 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1977

91. Fény és árnyék, 1978 körül
p., Ingres p., 65 × 50 cm
J. n.
Elke Klemme tul.

92. Különös találkozások (Hal, ablakok), 1978
p., p., 41,5 × 30 cm
J. n.

93. Szentendre szürkében, 1978
p., p., 49 × 35 cm
J. b. l. 1978 Kósza Sipos

94. Részeg házak, 1979
p., arany, karton, 15 × 13 cm
J. b. l. Kósza Sipos

95. Pillangók, 1979
p., p., 33 × 25 cm
J. n.

96. Az üres székek, 1979
p., p., 40 × 31 cm
J. n.

97. Házsor, 1979
p., velúr, 39 × 48 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1979

98. Szerelem, 1979
p., Ingres p., 69 × 48 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1979
Prof. Lubach tul.

99. Város (ív alatt), 1980
p., p., 39 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1980

100. Szakadás, 1980
p., Ingres p., 30 × 40 cm
J. n.

101. Amsterdam–Szentendre, 1980
p., Ingres p., 69 × 50 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1980

102. Mólók (Szicília), 1980

p., p., 49 × 39 cm
J. b. l. Kósza Sipos

103. Ablakból (Szicília), 1980
p., p., 39 × 29 cm
J. b. l. Kósza Sipos

104. Háztornyok, 1980
p., velúr, 38 × 48 cm
J. b. l. Kósza Sipos

105. Sziluettritmusok I., 1981
p., p., 17 × 11 cm
J. b. l. Kósza Sipos

106. Sziluettritmusok II., 1981
p., p., 29 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos

107. Emlék, 1982
p., p., 30 × 24 cm
J. j. l. Kósza S. 1982

108. Táj, 1982
p., p., 51 × 32 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982

109. Barna házak gömbakáccal, 1982
p., p., 32 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982

110. Nyitott ablak, 1982
p., p., 31,5 × 24 cm
J. n.

111. Szentendre kopár fával, 1983
p., p., 32,5 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

112. Áttetsző házak, 1983
p., p., 30 × 24 cm
J. b. l. Kósza S. 1983

113. Felhők, 1983
p., p., 23 × 33 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

114. Felhők, 1983
p., p., 25 × 32,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

115. Füvek, 1983
p., p., 50 × 47 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

116. Levelek és felhők, Vegetáció I., 1985
p., p., 59 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos L. 1985

117. Tájkép, 1985
p., p., 31 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1985

118. Vegetáció, 1986
p., Ingres p., 40 × 30 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1986

119. Táj, 1986
p., p., 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1986

120. Kövek, 1986
p., p., 26 × 34 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1986

121. Kövek, 1986
p., p., 24 × 15 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1986

122. Tájkép (Cím nélkül), 1986
p., p., 18 × 13 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1986

OLAJPASZTELLEK

123. „Nagy kékfülű uhu madár", 1970-es évek közepe
op., 50 × 59 cm
J. n.

124. Házak (Részeg város) Szentendre és Németország között, 1977
op., vászon, 69,5 × 99,5 cm
J. b. l. Kósza-Sipos 1977
Claussen-Finks tul.

125. Kép a tengerről, 1979
op., v., 40 × 50 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1979

126. Eltűnő házak, 1980
op., v., 50 × 40 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1980

127. Házfüzér, 1981
op., v., 50 × 40 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1981

128. Felhők, 1981
op., v., 50 × 40 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1981

129. Felhők II., 1981
op., v., 40 × 50 cm
J. b. l. K S L.

130. Szürke házsor, 1982
op., v., 39 × 49 cm
J. b. l. Kósza Sipos

OLAJKÉPEK

131. Részeg ház, 1977
o., v., 20 × 18 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1977

132. Kép, 1983
o., v., 40 × 50 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

133. Nagy füvek, 1984
o., v., 50 × 40 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1984
Prof. Mitzkat tul.

134. Fehér hullámok, 1987
o., v., 60 × 80 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987

135. Kristályváros, 1987
o., v., 99 × 150 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1987

136. Rahmanyinov virágai, 1987
o., v., 80 × 60 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987
Hannover város tul.

137. Kristályváros II., 1987
o., v., 70 × 100 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987

138. Vágyakozás, 1988
o., v., 80 × 70 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1988

AKVARELLEK

139. A szépség krónikája, 1987
akv., fedőfesték, p.
40,5 × 28,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1987
Berndt Münkel tul.

140. Cím nélkül, 1987
akv., fedőfesték, ceruza,
23 × 33 cm
J. b. l. Kósza Sipos
Elke Klemme tul.

141. Vízfestmény, 1988
akv., p., 23 × 15 cm
J. n.

142. Délibáb, 1988
akv., tus, ceruza, 20 × 13 cm
J. n.

143. Keményebben, 1988
akv., p., 13 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1988

144. Kibontakozás, 1989
akv., p., 20 × 13 cm
J. n.

145. Világító folt, 1988
akv., tus, toll, p., 19 × 13 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1988

146. Közepében, 1989
akv., p., 31 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1989

147. Dactylus, 1989
akv., p., 32 × 23,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1989

148. Hóolvadás, 1989
akv., ceruza, p., 23,5 × 32 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1989

CERUZARAJZ

149. Nyitott ablak, 1984
c., p., 60 × 42 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1984

150. Ablak dróthálóval, 1984
c., p., 60 × 42 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1984

151. Növénypár, 1984
c., p., 59 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1984

152. Burjánzás, 1984
c., p., 60 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1984

153. Emlék, 1985
c., p., 60 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1985

154. Rajz (Növények), 1985
c., p., 59,5 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1985

155. Északi táj, 1985
c., p., 42 × 59,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1987

KATALÓGUSON KÍVÜL: VÁLOGATÁS A MŰVÉSZ RÉZKARCAIBÓL, 1972–1973

1. Nap a város felett, 1972
20 × 21,5 cm

2. Bújócska, 1972
21,5 × 19,5 cm

3. Fénylő ablak, 1972
24,5 × 19,5 cm

4. Melankólia, 1972
21 × 20 cm

5. Labirintus, 1972
19 × 18 cm

6. Lebegés, 1972
42,5 × 21,5 cm

7. Régi emlékek, 1972
45,5 × 22,5 cm

8. Bujdosókirály, 1973
24,5 × 6 cm

9. Délibáb, 1973
24,5 × 6 cm

10. Titok, 1973
53 × 39 cm

11. Kísértetek, 1973
20 × 21 cm

12. Keltő, 1973
24,5 × 19,5 cm

VERZEICHNIS DER AUSGESTELLTEN WERKE

I. EINE AUSWAHL AUS DEN IN UNGARN BEFINDLICHEN WERKEN DES KÜNSTLERS

1. Selbstbildnis. 1958
Pastell, Papier, 40 × 28 cm
Signiert rechts unten: Sipos László
Im Besitz von Frau Thaly, Szentendre

2. Proust-Illustration: Auf den Spuren der verlorenen Zeit. Anfang der 1960er Jahre
Tusche und Aquarell, 19 × 20,5 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos László
Im Besitz von Frau Sipos, Szentendre

3. Haus in Szentendre. Anfang der 1960er Jahre
Öl, Holzfaserplatte, 28 × 39 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. Anna Pinter, Budapest

4. Toreinfahrt. Um 1963
Pastell, Papier, 36,5 × 28,5 cm
Unsigniert
Im Besitz von Pál Deim, Szentendre

5. Fenster von Szentendre. 1962/63
Pastell, Papier, 13,5 × 19,3 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. László Levendel, Budapest

6. Kleinstadtheiliger. 1963
Pastell, Papier, 32,5 × 22,5 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos
Im Besitz von Frau Sipos, Szentendre

7. Roter Vogel. 1963
Pastell, Papier, 46 × 62 cm
Unsigniert
Privatbesitz, Budapest

8. Heilige. 1960er Jahre
Pastell, Papier, 29 × 19 cm
Im Besitz von Frau Gajzágó, Szentendre

9. Frauenbildnis I–II–III. 1964–1965
Pastell, Papier, 42 × 36 cm, 46 × 33 cm, 46 × 33 cm

Unsigniert
Im Besitz von Zsuzsanna Marosi, Budakeszi, Frau Judith Szabó, Budakeszi, Frau Dr. Zsuzsa Simon, Győr

10. Dämmerung. 1964
Feder in Tusche, 23 × 17 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. Lenke Haulisch, Budapest

11. Kahle Mauern. 1964
Öl auf Leinwand, 60 × 116 cm
Unsigniert
Im Besitz von Frau Sipos, Szentendre
Einst im Künstlercafé in Szentendre ständiges Ausstellungsstück

12. Häuser. 1964
Öl, Holzfaserplatte,
60,5 × 56,5 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. László Levendel, Budapest

13. Ikonentraum. 1965
Pastell, Papier, 100 × 71 cm
Unsigniert
König-Stephan-Museum, Székesfehérvár, Inv.-Nr. 66.1.1.

14. Häuser in Szentendre. 1966
Pastell, Furnier, 49,5 × 34,4 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos László 66
Im Besitz von István Szabó, Budapest

15. Stille. 1966
Pastell, Papier, 56 × 38,5 cm
Unsigniert
Im Besitz von Frau József Sipos, Szentendre

16. Häuser. 1966
Pastell, Papier, 68 × 41 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1966
Im Besitz von Dr. Anna Pinter, Budapest

17. Stadt (Vision von Szentendre). 1966
Pastell, Papier, 70 × 40 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1966
Im Besitz von Dr. Miklós Kovalovszky, Budapest

18. Fenster im Regen. 1967
Feder in Tusche, Papier,
29,5 × 20,5 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1967 II. 17
Im Besitz von Dr. Anna Pinter, Budapest

19. Stadtdetail. 1967
Feder in Tusche, Papier,
30 × 21 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1967
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

20. Fröstelnde Häuser. 1967
Feder in Tusche, 27 × 21 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1967
Im Besitz von Dr. Anna Pinter, Budapest

21. Szentendre mit Akazien. 1968
Feder und Tusche, Furnier,
33,5 × 17,5 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. László Levendel, Budapest

22. Stille II. 1965–
Pastell, Papier ·0 × 19 cm
Unsigniert
Im Besitz von ·au Judith Szabó, Budakeszi

23. Zeichnung I. 68
Feder in Tusch , Papier,
33,2 × 23,7 cm
Ferenczy-Mus ım, Szentendre, Inv.-Nr. 71.83.

24. Schwarze Fer er (Komposition). 1968
Tusche, Papie 33,2 × 23,7 cm
Signiert links ı ten: Kósza Sipos, 1968
Ferenczy-Mus ım, Szentendre, Inv.-Nr. 71.82.

25. Stadt mit Vo . 1968
Feder in Tusch , Papier,
26,5 × 34 cm
Signiert recht unten: Kósza Sipos 1968
Im Besitz der V twe, deponiert in Budapest

26. Motive von S ntendre. 1968
Feder in Tusch , 33 × 24 cm
Signiert recht unten: Kósza Sipos 1968
Im Besitz der V twe, deponiert in Budapest

27. Akazien. Um 68
Feder in Tusch , Furnier,
24 × 18,5 cm
Signiert links ıten: Kósza Sipos
Ferenczy-Mus ım, Inv.-Nr. 71.69.

28. Stadt. 1968
Pastell, Papier ›3,5 × 48,5 cm
Unsigniert
Privatbesitz, S ·ntistvántelep

29. Nachmittag. · ›8
Pastell, Papier ·5 × 49 cm
Signiert links ınten: Kósza Sipos 68
Im Besitz de Rats der Stadt Szentendre

30. Die sich nähe ıde Morgendämmerung. 1968 0
Pastell, Velou 102,5 × 67 cm
Unsigniert
Im Besitz de Rats der Stadt Szentendre

31. Einsame. 196 ·9
Unsigniert
Pastell, Velou 100 × 70 cm
Ferenczy-Mus ım, Szentendre, Inv.-Nr. 71.63.

32. Ölbaum. 196
Pastell, Papier ›4 × 48 cm
Unsigniert
Im Besitz v Frau Gajzágó, Szentendre

33. Südfranzösischer Garten (Garten von Renoir). 1968
Pastell, Papier, 64 × 49 cm
Unsigniert
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

34. Kahle Bäume. 1968
Pastell, Papier, 64 × 49 cm
Unsigniert
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

35. Berge in Südfrankreich. 1968
Pastell, Kohle, 49 × 64 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos, 1968
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

36. Südfranzösische Landschaft. 1968
Pastell, Papier, 49 × 64 cm
Unsigniert
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

37. Küstenlandschaft mit Bergen. 1968
Pastell, Papier, 49 × 64 cm
Signiert rechts unten: Kósza Si-

pos 1968
Privatbesitz, Szentistvántelep

38. Garten mit Mauer in Frankreich. 1968
Pastell, Papier, 64 × 49 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1968
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

39. Porträt des Gusztav Adamis. 1960er Jahre
Pastell, Papier, 64 × 49 cm
Unsigniert
Im Besitz von László Csentős, Szentendre

40. Porträt der Frau Passuth. 1968
Pastell, Papier, 52 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos
Im Besitz von Krisztina Passuth, Budapest

41. Französisches Städtchen. 1968/69
Pastell, Papier, 32,5 × 25,5 cm
Unsigniert
Privatbesitz, Szentistvántelep

42. Gelbe Häuser. 1969
Pastell, Papier, 32 × 45 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos
Im Besitz von László Csentős, Szentendre

43. Schmetterling. Ende der 1960er Jahre
Pastell, Papier, 64 × 47 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. Margit Petrás, Szentendre

44. Besondere südliche Landschaft (Gelbe Stadt). 1969
Pastell, Papier, 102 × 74 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1969
Im Besitz der Witwe, deponiert bei dem Bildhauer Andreas Papachristos, Szentendre

45. Traumstadt. 1969
Pastell, Velours, 101 × 61 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos
Im Besitz von Jolán Gajzágó

46. Städtchen. Um 1970
Pastell, Papier, 73 × 99 cm
Unsigniert
Privatbesitz, Szentistvántelep

47. Kleinstadt. 1970
Unsigniert
Tusche, Holzfaserplatte, 14 × 45 cm
Ferenczy-Museum, Szentendre, Inv.-Nr. 71. 70.

48. Komposition. 1970
Pastell, Papier, 69 × 49 cm
Unsigniert
Im Besitz der Witwe, deponiert im Atelier von Andreas Papachristos, Szentendre

49. Szentendre (Blaue Stadt). 1971
Pastell, Velours, 103 × 139 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz der Witwe, deponiert im Atelier von Andreas Papachristos, Szentendre

50. Kleinstadt. 1971
Pastell, Velours, 101 × 146,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz der Witwe. Als Leihgabe im Ferenczy-Museum, Szentendre

51. Betrunkene Häuser. 1971
Pastell, Papier, 62 × 48 cm
Unsigniert
Im Besitz von László Csentős, Szentendre

52. Stadt (Komposition mit Häusern). Anfang der 1970er Jahre
Pastell, Velours, 100 × 82 cm
Unsigniert
Im Besitz von László Csentős, Szentendre

53. Hauskomposition. 1971
Pastell, Velours, 100 × 100 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz von Frau Bódis, Szentendre

54. Zeichnung. 1971
Feder in Tusche, Papier, 40 × 30 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

55. Formgewebe. 1971
Feder in Tusche, Papier, 40 × 30 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

56. Im Haus Häuser. 1972
Feder und Pinsel in Tusche, 32 × 24 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos 1972
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

57. Zeichnung mit Häusern, Baum und Notenmotiv. 1972
Feder in Tusche, 27,5 × 21 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos, 1972
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

58. Gestalt auf der Baumkrone. 1975
Feder in Tusche, 40 × 30 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos, 1975
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

59. Ohne Titel. 1979
Pastell, Papier, 18,5 × 15 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1979
Im Besitz von Jolán Gajzágó

60. Häuser im Haus. 1980
Feder in Tusche, Papier, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1980
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

61. Im Haus Häuser. 1982
Feder in Tusche, Papier, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

62. Haus-Baum Abstraktionen I–IV. 1982
Feder in Tusche, Papier, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982 (1–3)
Signiert rechts unten: Kósza Sipos L. 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

63. Trauerweide. 1982
Feder in Tusche, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

64. Haus mit Trauerweide. 1982
Feder in Tusche, 32 × 24 cm

Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

65. Haus, Trauerweide, Zaun – Erinnerung. 1982
Feder in Tusche, 32 × 24 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

66. Komposition mit hohen Häusern. 1982
Feder in Tusche, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

67. Häuser und Menschen. 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

68. Gleichgewicht. 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert in der Mitte: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

69. Atavistik. 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

70. Spiegelbild (Hochspannungsleitung). 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

71. Zwillinge (Verwischte Fenster). 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

72. Geometrie. 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

73. Harmonie. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

74. Meeresufer. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 24 × 34 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

75. Lyniensystem. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, Aquarell, 34 × 24 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos, 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

76. Haus, Gleichgewicht. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

77. Verwischte Fenster. 1988
Feder in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

78. Akazienhaus – Variationen I–III. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert überall links unten: Kósza Sipos. 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

79. Stadtmensch. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988.
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

II. EINE AUSWAHL AUS DEN IN HANNOVER BEFINDLICHEN WERKEN VON LÁSZLÓ KSZA SIPOS

PASTELLE

(Die nicht besonders gekennzeichneten Werke befinden sich im Besitz der Witwe.)

80. Szentendre. 1965 (Auf der Rückseite Selbstbildnis)
Pastell, Papier, 40 × 28 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1965

81. Stadt mit Gekreuzigtem. 1968
Pastell, Velours, 62 × 49 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1968. Vence

82. Szentendre. 1969
Pastell, Packpapier, 29 × 43 cm
Unsigniert

83. Never. 1971
Unsigniert
Pastell, Papier, 64 × 49 cm

84. Einfache Häuser. 1972
Pastell, Velours, 39 × 27 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1972

85. Einsamkeit. 1973
Pastell, Papier, 73 × 50 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1973

86. Wolkenkratzer. 1976
Pastell, Papier, 39 × 49 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1976

87. Südfranzösische Stadt am Meer. 1977
Pastell, Papier, 39 × 44,5 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1977

88. Steine. 1977
Pastell, Papier, 47 × 31 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1977

89. Oktober. 1977
Pastell, Papier, 58,5 × 41,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

90. Sonnenvogel. 1977
Pastell, Papier, 47 × 33 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1977

91. Licht und Schatten. Um 1978
Pastell, Ingres-Papier, 65 × 50 cm
Unsigniert
Im Besitz von Elke Klemme

92. Seltsame Begegnungen (Fisch und Fenster). 1978
Pastell, Papier, 41,5 × 30 cm
Unsigniert

93. Szentendre in Grau. 1978
Pastell, Papier, 49 × 35 cm
Signiert links unten: 1978 Kósza Sipos

94. Betrunkene Häuser. 1979
Karton, Pastell, Gold, 15 × 13 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

95. Schmetterlinge. 1979
Pastell, Papier, 33 × 25 cm
Unsigniert

96. Leere Stühle. 1979
Unsigniert
Pastell, Papier, 40 × 31 cm

97. Häuserreihe. 1979
Pastell, Velours, 39 × 48 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1979

98. Liebe. 1979
Pastell, Ingres-Papier, 69 × 48 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1979
Im Besitz von Prof. Lubach

99. Stadt (unter Bogen). 1980
Pastell, Papier, 39 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1980

100. Zerrissen. 1980
Pastell, Ingres-Papier, 30 × 40 cm
Unsigniert

101. Amsterdam–Szentendre. 1980
Pastell, Ingres-Papier, 69 × 50 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1980

102. Hafen (Sizilien). 1980
Pastell, Papier, 49 × 39 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

103. Aus dem Fenster (Sizilien). 1980
Pastell, Papier, 39 × 29 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

104. Aufgetürmte Häuser. 1980
Pastell, Velours, 38 × 48 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

105. Silhouettenrhythmen I. 1981
Pastell, Papier, 17 × 11 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

106. Silhouettenrhythmen II. 1981
Pastell, Papier, 29 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

107. Erinnerung. 1982
Pastell, Papier, 30 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza S. 1982

108. Landschaft. 1982
Pastell, Papier, 51 × 32 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982

109. Braune Häuser mit Akazienbäumen. 1982
Pastell, Papier, 32 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982

110. Offenes Fenster. 1982
Unsigniert
Pastell, Papier, 31,5 × 24 cm

111. Szentendre mit einem dürren Baum. 1983
Pastell, Papier, 32,5 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

112. Durchscheinende Häuser. 1983
Pastell, Papier, 30 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza S. 1983

113. Wolken. 1983
Pastell, Papier, 23 × 33 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

114. Wolken. 1983
Pastell, Papier, 25 × 32,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

115. Gräser. 1983
Pastell, Papier, 50 × 47 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

116. Blätter und Wolken (Vegetation I). 1985
Pastell, Papier, 59 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos L. 1985

117. Landschaft. 1985
Pastell, Papier, 31 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1985

118. Vegetation. 1986
Pastell, Ingres-Papier, 40 × 30 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1986

119. Landschaft. 1986
Pastell, Papier, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1986

120. Steine. 1986
Pastell, Papier, 26 × 34 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1986

121. Steine. 1986
Pastell, Papier, 24 × 15 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1986

122. Landschaft (Ohne Titel). 1986
Pastell, Papier, 18 × 13 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1986

ÖLPASTELLE

123. „Großer Uhuvogel mit langen blauen Ohren". Mitte der 1970er Jahre
Ölpastell, 50 × 59 cm
Unsigniert

124. Häuser (Betrunkene Stadt) zwischen Szentendre und Deutschland. 1977
Ölpastell, Leinwand, 69,5 × 99,5 cm
Im Besitz von Herrn Claussen-Finks

125. Bild vom Meer. 1979
Ölpastell, Leinwand, 40 × 50 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1979

126. Verschollene Häuser. 1980
Ölpastell, Leinwand, 50 × 40 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1980

127. Häuserkette. 1981
Ölpastell, Leinwand, 50 × 40 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1981

128. Wolken. 1981
Ölpastell, Leinwand, 50 × 40 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1981

129. Wolken II. 1981
Ölpastell, Leinwand, 40 × 50 cm
Signiert links unten: K S L.

130. Graue Häuserreihe. 1982
Ölpastell, Leinwand, 39 × 49 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

ÖLGEMÄLDE

131. Betrunkenes Haus. 1977
Öl auf Leinwand, 20 × 18 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1977

132. Bild. 1983
Öl auf Leinwand, 40 × 50 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

133. Große Gräser. 1984
Öl auf Leinwand, 50 × 40 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1984
Im Besitz von Professor Mitzkat

134. Weiße Wellen. 1987
Öl auf Leinwand, 60 × 80 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1987

135. Kristallene Stadt. 1987
Öl auf Leinwand, 99 × 150 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos, 1987

136. Die Blumen von Rachmaninow. 1987
Öl auf Leinwand, 80 × 60 cm
Im Besitz der Stadt Hannover

137. Kristallene Stadt II. 1987
Öl auf Leinwand, 70 × 100 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1987

138. Sehnsucht. 1988
Öl auf Leinwand, 80 × 70 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1988

AQUARELLE

139. Die Chronik der Schönheit. 1987
Aquarell, Deckfarbe, Papier, 40,5 × 28,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz von Berndt Münkel

140. Ohne Titel. 1987
Aquarell, Deckfarbe, Silberstift, 23 × 33 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos
Im Besitz von Elke Klemme

141. Aquarell. 1988
Unsigniert
Aquarell, Papier, 23 × 15 cm

142. Fata Morgana
Unsigniert
Aquarell, Tusche, Graphit, 20 × 13 cm

143. Härter. 1988
Aquarell, Papier, 13 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1988

144. Evolution. 1989
Unsigniert
Aquarell, Papier, 20 × 13 cm

145. Leuchtender Fleck. 1988
Aquarell, Feder in Tusche, 19 × 13 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos 1988

146. In der Mitte. 1989
Aquarell, Papier, 31 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1989

147. Dactylus. 1989
Aquarell, Papier, 32 × 23,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1989

148. Schmelzender Schnee. 1989
Graphit und Aquarell, 23,5 × 32 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1989

GRAPHITZEICHNUNGEN

149. Offenes Fenster. 1984
Graphit, Papier, 60 × 42 cm
Signiert in der Mitte: Kósza Sipos 1984

150. Fenster mit Drahtnetz
Graphit, Papier, 60 × 42 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos 1984

151. Pflanzenpaar. 1984
Graphit, Papier, 59 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1984

152. Wachstum. 1984
Graphit, Papier, 60 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1984

153. Erinnerung. 1985
Graphit, Papier, 60 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1985

154. Zeichnung (Pflanzen). 1985
Graphit, Papier, 59,5 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1985

155. Nordlandschaft. 1985
Graphit, Papier, 42 × 59,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

NICHT IM KATALOG VERZEICHNET: EINE AUSWAHL AUS DEN RADIERUNGEN DES KÜNSTLERS AUS DER ZEIT VON 1972 BIS 1973

1. Sonne über der kleinen Stadt. 1972
20 × 21,5 cm

2. Versteckspiel. 1972
21,5 × 19,5 cm

3. Gähnendes Fenster. 1972
24,5 × 19,5 cm

4. Melancholie. 1972
21 × 20 cm

5. Labyrinth. 1972
19 × 18 cm

6. Schweben. 1972
42,5 × 21,5 cm

7. Alte Erinnerungen. 1972
45,5 × 22,5 cm

8. Heimatsloser König. 1973
24,5 × 6 cm

9. Fata Morgana. 1973
24,5 × 6 cm

10. Geheimnis. 1973
53 × 39 cm

11. Schlossmeister. 1973
20 × 21 cm

12. Zu zweien. 1973
24,5 × 19,5 cm

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA, 1991. FEBR. 20.–MÁRC. 31.
AUSSTELLUNG VON LÁSZLÓ KÓSZA SIPOS, 20. FEBR.–31. MÄRZ. 1991
BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA / AUSSTELLUNGSHAUS DER GALERIE BUDAPEST
BUDAPEST III., LAJOS U. 158.

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE / AUSSTELLUNG: TÖRÖK Tamás, DR. SZABÓ Júlia
A KATALÓGUST SZERKESZTETTE / REDAKTEUR: DR. SZABÓ Júlia
FORDÍTOTTA / ÜBERSETZUNG: BERTALAN–STÖCKIGT Veronika
GRAFIKA / GESTALTUNG: GELENCSÉR Ferenc
FOTÓ / FOTO: GAJZÁGÓ Jolán
FELELŐS KIADÓ / HERAUSGEBER: ZSIGMOND Attila
ISBN 963 04 0847 3

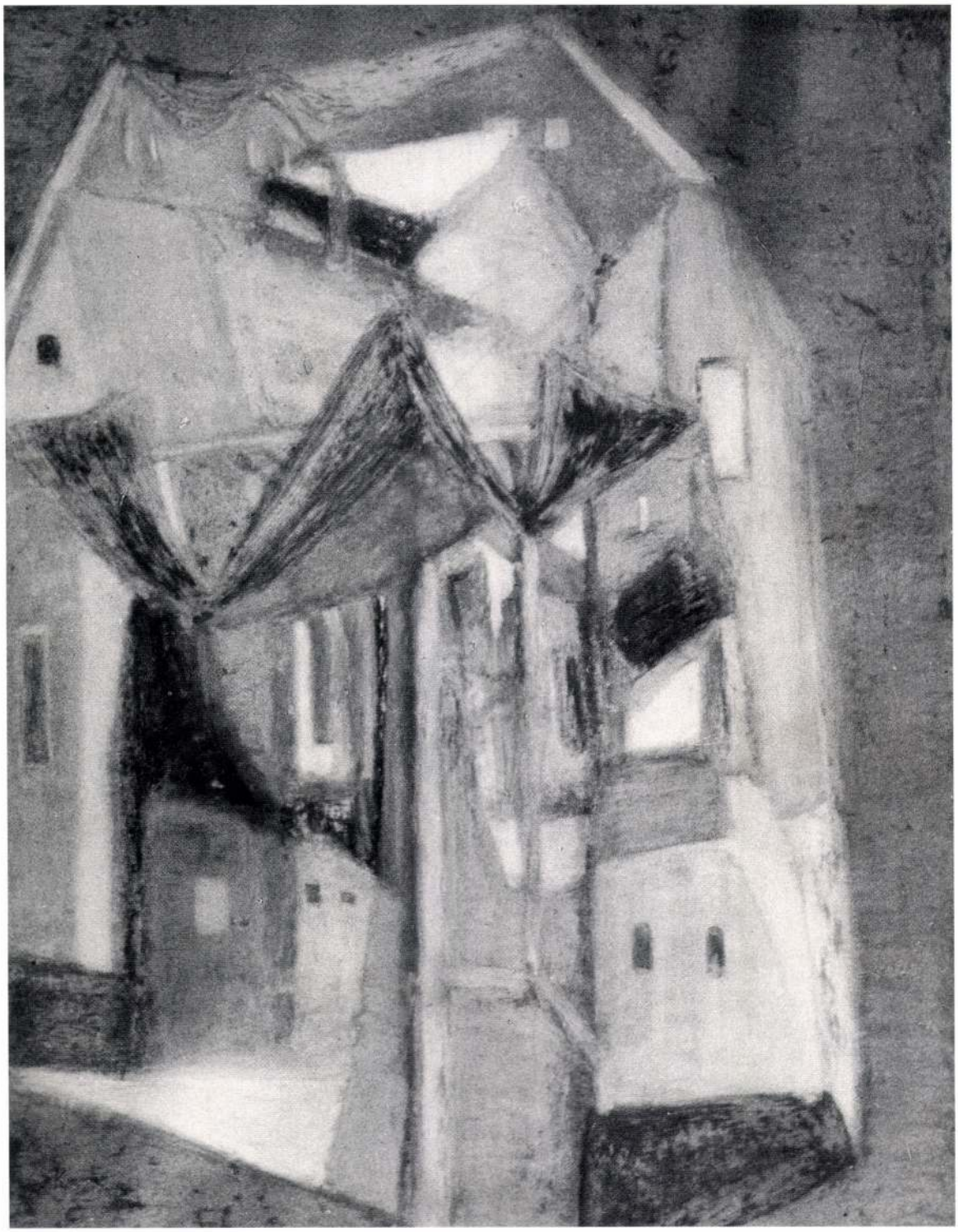

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ

BUDAPEST GALÉRIA – STADT RONNENBERG
1991

Kósza Sipos László fényképe, 1960 körül
Foto von László Kósza Sipos. Um 1960

TARTALOMJEGYZÉK

Köszöntések–köszönetek 6

Passuth Krisztina:
Levél Kósza Sipos Lászlóról 11

Szabó Júlia:
Kósza Sipos László festészete 15

Életrajzi adatok 63

Fontosabb kiállítások 66

Válogatás a szakirodalomból
(Összeállította Gelencsér Éva és Szabó Júlia) 66

A kiállított művek jegyzéke 69

INHALTSVERZEICHNIS

Grüße und Danksagung 8

Krisztina Passuth:
Ein Brief über László Kósza Sipos 27

Júlia Szabó:
Die Malerei von László Kósza Sipos 31

Biographische Daten 64

Wichtigere Ausstellungen 67

Auswahl aus der Fachliteratur
(Zusammengestellt von Éva Gelencsér und Szabó Júlia) 67

Verzeichnis der ausgestellten Werke 73

Ronnenberg város (Hannover vidéke) tanácsa és vezetősége nagy örömmel fogadja, hogy a Budapest Galéria 1991-ben Kósza Sipos László magyar festő munkáinak kiállítását készül megnyitni.

Kósza Sipos úr 1989-ben bekövetkezett haláláig Ronnenberg Empelde nevű, Hannover melletti településén lakott és dolgozott. Ez időben szoros és bizalmas együttműködésben voltunk, amelynek eredménye egy külön Ronnenberg városa számára festett olajkép.

Az a kezdeményezés, hogy életművét egy kiállítás és az azt kísérő katalógus kiadása formájában méltassuk, Hannover környékén és Ronnenbergben helyeslő visszhangra talált, s ez magán és közületi pártfogók szellemi és anyagi támogatásában nyilvánult meg.

A kultúra példás támogatása keretében Ronnenberg városán kívül Hannover-vidék, a hannoveri körzeti takarékpénztár, valamint a Josef Grütter nyomda Kft. (Ronnenberg, Lägenfeldstr. 8), a Papier-Union Kft. (Ronnenberg, Apollostr. 11) és a Georg Becker könyvkötészet (Ronnenberg, Apollostr. 18) járultak hozzá döntően ennek a példás kiállításnak a megvalósulásához pénzadományokkal, illetve a katalógus nyomásával, a papír adományozásával és a könyvkötőmunkákkal.

Reméljük, hogy jövőre a kiállítás Budapesten, a Duna-parti metropoliszban, méltó visszhangot kelt majd.

Üdvözöljük valamennyi műbarátot.

Ronnenbergben, 1990 őszén

Karl Kruse
polgármester

Bernhardt Lippold
városigazgató

A Budapest Galéria köszönetet mond mindazoknak az intézményeknek és magánszemélyeknek, akik Kósza Sipos László emlékkiállítása előkészítésében részt vettek, a tulajdonukban lévő műalkotásokat a kiállítás idejére kölcsönözték, valamint emlékeikkel és dokumentumaikkal az életmű bemutatását segítették.

Hálával tartozunk Kósza Sipos Lászlónénak, a művész özvegyének (Hannover), hogy a kölcsönzésen túl a magyarországi műtárgyak összegyűjtésében is segédkezett, Deim Pál festőművésznek, Gajzágó Jolán fotóművésznek, dr. Pintér Anna orvosnak és Papachristos Andreas szobrászművésznek, hogy az előkészítő munkálatokban a rendezőknek különösen nagy segítségére voltak.

A kölcsönzésért rajtuk kívül köszönetet mondunk: Sipos Józsefné Risztics Máriának, a művész édesanyjának, Gajzágó Vilmosnénak, Thaly Bélánénak, dr. Levendel Lászlónak, dr. Haulisch Lenkének, a székesfehérvári István Király Múzeumnak, Szabó Istvánnak, dr. Kovalovszky Miklósnak, a szentendrei Ferenczy Múzeumnak, Szabó Juditnak, Simon Zsuzsának, a szentendrei Városi Tanácsnak, Csontos Lászlónak, dr. Pallagi Gyulának, Passuth Krisztinának, dr. Petrás Margitnak, Bódis Józsefnénak, Marosi Zsuzsannának, Marosi Ernőnek, Elke Klemme asszonynak, Lubach professzornak, Claussen-Finks úrnak, Hannover Város Tanácsának és Berndt Münkel úrnak, akik nélkül e kiállítás nem jöhetett volna létre.

A katalógus fordításáért Bertalanné Stöckigt Veronika érdemel köszönetet.

Rat und Verwaltung der Stadt Ronnenberg (Landkreis Hannover) begrüßen es außerordentlich, daß die Galerie Budapest 1991 eine Ausstellung mit Werken des ungarischen Malers László Kósza Sipos der Öffentlichkeit zugänglich machen wird.

Herr Kósza Sipos hat bis zu seinem Tod im Jahre 1989 im Ortsteil Empelde der Stadt Ronnenberg (bei Hannover) gelebt und gearbeitet. Dabei bestand eine enge vertrauensvolle Zusammenarbeit, die ihren Abschluß in einem eigens für die Stadt Ronnenberg gefertigten Ölgemälde fand.

Die Initiative zur Würdigung des Lebenswerkes in Form einer Ausstellung und der Herausgabe eines begleitenden Kataloges ist im Raum Hannover und in Ronnenberg auf positive Resonanz gestoßen, die sich durch ideelle und materielle Unterstützung privater und öffentlicher Träger manifestiert hat.

Im Rahmen eines beispielhaften Kultursponsorings haben neben der Stadt Ronnenberg der Landkreis Hannover, die Kreissparkasse Hannover sowie die Druckerei Josef Grütter GmbH & Co. KG, Lägenfeldstr. 8, 3003 Ronnenberg, die Papier-Union GmbH & Co. KG., Apollostr. 11, 3003 Ronnenberg, und die Buchbinderei Georg Becker, Apollostr. 18, 3003 Ronnenberg, durch finanzielle Zuwendungen bzw. durch den Druck des Kataloges, die Zurverfügungstellung des Papiers und die Buchbinderarbeiten entscheidend zur Realisierung dieser beispielhaften Ausstellung beigetragen.

Wir hoffen, daß die Ausstellung in der Donau-Metropole Budapest im kommenden Jahr die angemessene Resonanz finden wird.

Wir grüßen alle Kunstfreunde.

Ronnenberg, im Herbst 1990

Karl Kruse
Bürgermeister

Bernhardt Lippold
Stadtdirektor

Die Galerie Budapest dankt allen Institutionen und Privatpersonen, die an der Vorbereitung der Gedächtnisausstellung des Künstlers László Kósza Sipos beteiligt waren, ihre in ihrem Besiz befindlichen Kunstwerke für die Zeit der Ausstellung als Leihgaben zur Verfügung stellten sowie halfen, mit ihren Erinnerungen und Dokumenten das Lebenswerk zu veranschaulichen.

Besonderer Dank gilt Frau Margit Kósza Sipos, der Witwe des Künstlers (Hannover), für wesentliche Hilfe bei der Ausleihe und dem Sammeln der Kunstwerke in Ungarn, dem Maler Pál Deim, der Fotografin Jolán Gajzágó, der Ärztin Dr. Anna Pintér und dem Bildhauer Andreas Papachristos für ihre entgegenkommende Unterstützung bei der Verwirklichung der Ausstellung.

Außer ihnen ist noch folgenden Leihgebern zu danken: Frau Maria Sipos-Risztics, der Mutter des Künstlers, Frau Gajzágó, Frau Thaly, Herrn Dr. László Levendel, Frau Dr. Lenke Haulisch, dem König-Stephan-Museum in Székesfehérvár, Herrn István Szabó, Herrn Dr. Miklós Kovalovszky, dem Ferenczy-Museum in Szentendre, Frau Judith Szabó, Frau Zsuzsa Simon, dem Rat der Stadt Szentendre, Herrn László Csentős, Herrn Dr. Gyula Pallagi, Frau Krisztina Passuth, Frau Dr. Margit Petrás, Frau Bódis, Fräulein Zsuzsanna Marosi, Herrn Dr. Ernő Marosi, Frau Elke Klemme, Herrn Professor Lubach, Herrn Claussen-Finks, dem Rat der Stadt Ronnenberg und Herrn Berndt Münkel. Die Ausstellung hätte ohne ihre Hilfe nicht zustande kommen können.

Frau Veronika Bertalan-Stöckigt danken wir für die Übersetzung des Katalogs.

Önarckép / Selbstbildnis. 1958 (Kat. 1.)

LEVÉL KÓSZA SIPOS LÁSZLÓRÓL

Kósza Sipos neve ugyanúgy nem szerepelt a reprezentatív magyar kiállítások névsorában, mint ahogy egész életében nem érte el, hogy egy őt megillető, valamelyest rangot jelentő önálló kiállítása legyen akár Magyarországon, akár később, élete második felében, Németországban.

Külső sikertelenségét nem lehet politikai okokra visszavezetni, társadalmi-szociális tényezőkre annál inkább. Nehéz gyermekkora, családi kivetettsége egész életére determinálták sorsát. S ezt még fokozta autodidakta pályakezdése. Igazi dilettáns volt, a szó legjobb értelmében. A Képzőművészeti Főiskola taposómalma helyett inkább szűkebb otthonának, Szentendrének kiválasztott, legjobb mestereit tanulmányozta: Vajda Lajost (aki akkoriban még egyáltalán nem volt ismert, de 1966 körül fel kellett fedeznie), Ámos Imrét és Barcsay Jenőt, aki a szentendrei iskola akkor legismertebb mestere volt. Kósza Sipos szemléletében rokonszenvezett Deim Pállal és még néhány, hasonló szellemű művésszel. Elsődlegesen nem stiláris megoldásokat vett át a szentendrei mesterektől, hanem egyfajta szemléletet, a realitás sokszor aprólékos részleteinek elvont szellemi összefüggésbe emelését. Ez a – sajátosan magyar, sőt, sajátosan közép-európai – szemlélet a magyar festészetben a „konstruktív szürrealizmus" formájában jut kifejezésre. A „konstruktív szürrealizmus" első hallásra két, egymást kizáró fogalom önkényes szintézisének tűnik. Valójában sem a kifejezés, sem a stílus nem önkényes, és nem is véletlenszerű, s mélyen a közép-európai hagyományban gyökerezik. Az álomvilág a valóság egészen konkrét kis darabjaiból áll össze egy képzeletbeli valósággá, amelynek a kereteit, külső sziluettjét és belső tagozódását egyaránt szigorú, többnyire geometrikus struktúra határozza meg. Ez a kettősség teremt különleges atmoszférát és egyben festői ökonómiát Vajda Lajos, Deim Pál és a hozzájuk kapcsolódó Kósza Sipos László alkotásaiban.

Kósza Sipos életművének nagy része pasztell; s ez a technika eleve magában rejti az álomvilág, álomszerűség elmosódottságát.

Az életmű jelentős része rajzokból áll. Ezek a rajzok hibátlan szerkezetükkel, rendkívüli szükszavúságukkal a magyar rajzművészetnek egy új – eddig nem elemzett – fejezetét jelentik. Ez a fejezet a szentendrei iskola körébe tartozik, még akkor is, ha Kósza Sipos soha nem jutott műteremhez Szentendrén, és még ha élete jelentékeny részét nemcsak Szentendrétől, hanem hazájától távol is élte le. (Kicsit hasonlóan Bálint Endréhez, aki talán legszebb szentendrei képeit párizsi emigrációs éveiben festette.)

Kósza Sipos, mintha megsejtette volna, hogy milyen kevés időt ad neki a sors munkája elvégzésére, igen korán, szinte gyermekfővel kezdett el rajzolni. Már a hatvanas évek közepére kialakította egyéni stílusát: pasztelljeinek átködlő formáival, csak sejthető szerkezetével szemben a rajzok tiszta, precíz vonalhálózata meghatározott felületeket zárt körül. Az adott felület egy részét üresen hagyja, a megmaradó részt világos kontúrral zárja el az ürességtől. A kitöltött felületben nincsenek tónusok, csak vonalhálózat, sűrűbben vagy ritkábban, gazdagon váltakozó textúrával. A motívumok: egymáshoz búvó szentendrei házak, egymás fölé magasodó háztetők, már eleve geometrikus idomokat sugallnak. A térbeliség illúzióját leginkább az egymás fölött elhelyezkedő, vagy egymáson áthatoló síkok keltik fel. A perspektíva hiányát tökéletesen pótolja a textúra gazdagsága: egy-egy gondosan megmunkált felület a későbbiekben önálló rajzmotívummá lép elő.

Vajda Lajos a harmincas években régebbi rajzait ollóval felvágta és új változatban elrendezve az egyes részleteket, sajátos rajzkollázst komponálva belőlük. Kósza Sipos 1969 utáni művei a rajzkollázs technikájára utalnak, anélkül, hogy ollót vagy ragasztót használna: a látszólagos rendetlenségben egymásra épülő elemek mintha különböző irányú tájképrészletekből állnának össze homogén, összeforrott egységgé. A kompozíciók gyakorta hangsúlyozottan vertikálisak; az alaptól fokozatosan eltávolodva egyre elvontabbá, spirituálisabbá válnak, mígnem a háztetők egymást metsző élei között egyszerre csak megjelenik a korai Vajda-képeket idéző ikonfigura vagy az útszéli feszület éppen csak jelzett Krisztus-sziluettje.

A hetvenes években a konkrét motívumok, mint ikon, feszület, inkább háttérbe szorulnak Kósza Sipos rajzművészetében. Helyettük a finom vonalhálózat él önálló életet. A nyolcvanas években a valóságra közvetlenül utaló elemek között egyre nagyobb szerepet játszik az ágait

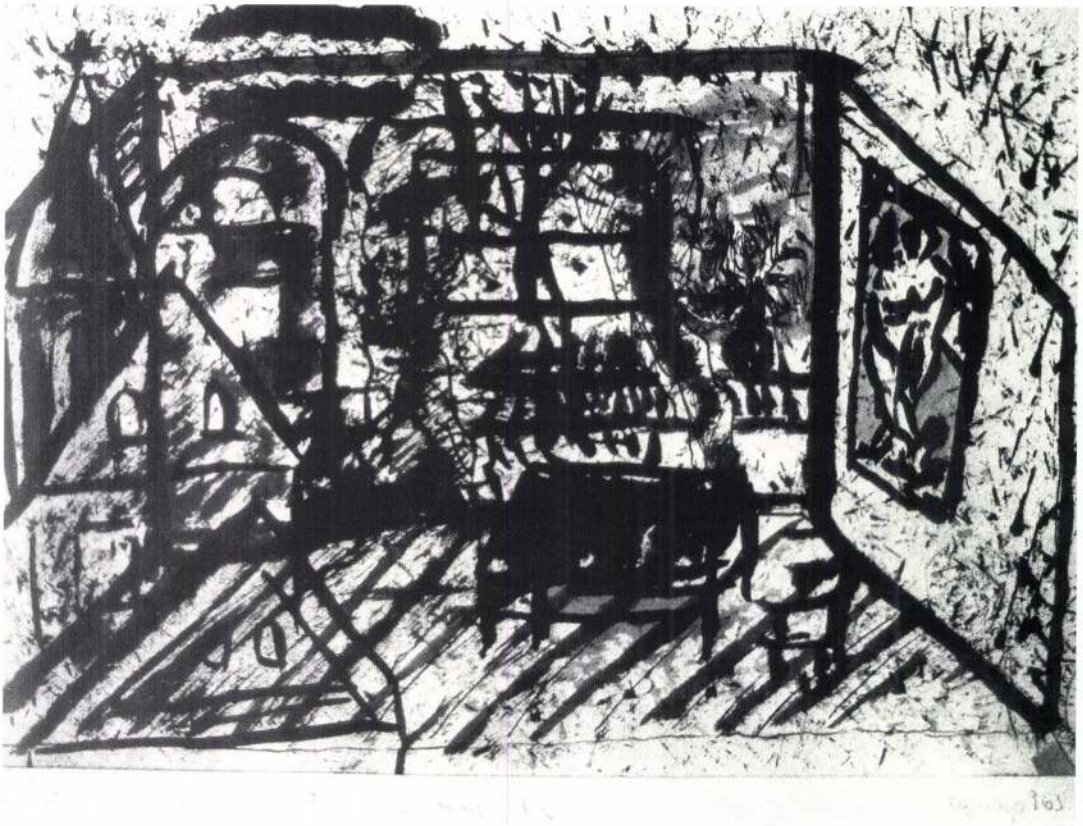

Proust illusztráció. Az eltűnt idő nyomában, 1960-as évek eleje
Proust-Illustration: Auf den Spuren der verlorenen Zeit. Anfang der 1960er Jahre (Kat. 2.)

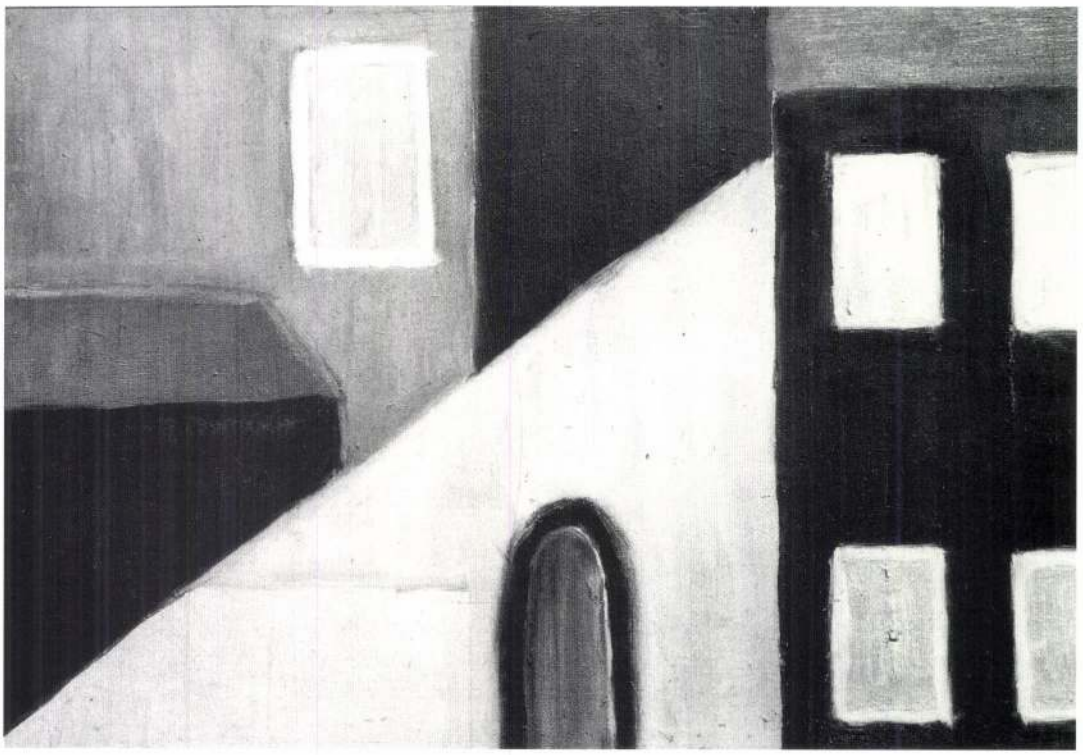

Ház Szentendrén, 1960-as évek eleje
Haus in Szentendre. Anfang der 1960er Jahre (Kat. 3.)

lelógató széles koronájú fa – szomorúfűz, és a többnyire egyforma téglalapokból kialakított fal –, valamint a temető vagy templom emlékképére utaló motívumok. A kompozíciók – megtartva geometrikus jellegüket – egyre szürreálisabbak lesznek, nosztalgikus vagy nyomasztó álmokat idéznek. Az amúgyis keskeny, vertikális forma megszakad, kinyílik, és láttatni enged egy összesűrűsödő városrészletet, de mintha egészen tűnékeny lenne ez a látvány, s el kellene ismét merülnie valamilyen mélységbe, vagy a feledésbe. Másutt fájdalmasan szétszakadt, kettébe hasadt idom ismeretlen szorongásról tanúskodik: a nyíláson keresztül semmi nem tűnik elő, csak az üresség tátong.

Kósza Sipos az egyre jobban elhatalmasodó, egyre fájdalmasabbá váló betegség legrosszabb óráiban is, ágyban fekve, rajzolt. Ez volt a legfőbb öröme, ebben találta meg belső ellenállásának forrását, értelmét. S noha szeretetteljes gondoskodás vette körül otthonában, ugyanúgy, mint az általa lakóhelyül választott Ronnenberg-Empelde városkában, számos német orvosbarátja és tanítványai részéről – a szenvedéstől mindez nem tudta megkímélni. A szenvedést sugározzák azok a kompozíciók, amelyek egyké két évvel készültek halála előtt. Különös módon a tájrészletek (talán leginkább szántóföldi motívumok) antropomorffá váltak: sziluettjük egészen távolról az ikonokat idézi, míg belső, furcsa szerkezetük mintha a feszülő izmok együttesére utalna. A szép, tisztán megrajzolt vonalrendszerek vissza-visszatérnek, de a fekete foltok súlyos felületeivel keverve. A testi és lelki válság ellenére is a rajzok megőrzik tökéletes művészi kiegyensúlyozottságukat, csak nagyon is személyessé, drámaivá válnak. Mintha a művészt körülvevő kis világ szervesen beépült volna az ő testébe, s az ő létének, fájdalmának legbelsőbb részévé vált volna. Az arctalan, feszültséggel teli rajzok az életút utolsó periódusát jelzik.

Kósza Sipos nem beszélt arról, hogy szeretne akár látogatóba is hazamenni. Ezzel szemben még a halála előtt rövid idővel is arról érdeklődött, mi van a Szentendrei Múzeumban kiállítva, lenne-e ott helyük az ő műveinek, befogadnák, kiállítanák-e az ő alkotásait. Budapesti kiállítására nagyon készült, de a haláltól már semmi sem tudta visszatartani. S noha elkésve, de mégis, kívánságát teljesítve, s főként művészi rangjának megfelelően, az lenne az egyetlen elégtétel, ha életműve, vagy legalább annak egy része, a szentendrei iskola szerves részeként, Szentendrén találná meg a maga helyét.

Párizs, 1990. augusztus 28.

Passuth Krisztina

Felhők II. / Wolken II. 1981 (Kat. 129.)

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ FESTÉSZETE

Nagyon nagy házak hirtelen omlottak össze.
Kicsiny házak nyugodtan állva maradtak...
Az ég metszően kék volt, a város sírnivalóan sárga...

Vaszilij Kandinsky: Fagott.
Megjelent a Klänge c. vers és grafika kötetben, München, 1913.
Szines Pál fordítása megjelent a Tett I. évf. 9. számában (1916)

A XX. századi európai festészet legnagyobbjai közé tartozó Vaszilij Kandinszkij, aki élete nagy részét német művészeti központokban töltötte, s aki német nyelven nemcsak teoretikus írásokat, de verseket is írt, kimagasló példa arra, hogyan találkozott Közép-Európa művészetet befogadó és tápláló tájain Nyugat és Kelet kultúráinak, művészetfelfogásainak hagyománya, s hozott létre új, különös minőségeket. Az orosz népművészet színvilága, a keleti szentek életének kötött ábrázolása, a színek és a formák hierarchiája alapszókincs maradt Kandinszkij legelvontabb kompozícióiban is. Orosz földön eltöltött gyermekéveiben tanulta meg becsülni a faházak ácsait, pingálóit, a bajor festészeti akadémiától eltávolodva fedezte fel az üvegfestőket és naiv vallásos alkotásaikat, és 1910–12 körül már egyenrangúnak érezte őket a *grand art* művelőivel, sőt tisztaságban, egyszerűségben, a tárgyak belső hangjának felszínre hozásában azoknál még magasabb rendűnek is tisztelte művészetüket.

Marc Chagall Vityebszkből, az orosz-zsidó kisvárosból hozta el Párizsba és Berlinbe, majd festményeivel, rajzaival az egész világba ennek a kisvárosnak a csodálatos, különös életét, rozzant faházainak, düledező kerítéseinek, lelkes állatainak és polgárainak csodálatos közösségét. Hite az ősök hitének folytatása volt, reménysége pedig a kisvárosok jövőjébe vetett reménység. Mindezeket élete végéig vallotta. Vásznain, pasztelljein élt tovább a háborúkban sokat szenvedett, esztelen átépítésekben szinte teljesen megsemmisült Vityebszk.

Kandinszkij néhány teoretikus írása, itt idézett verse, Chagall festészete, önéletírása, s életük minden gesztusa egyenlő rangot hirdet a tradíció tárgyai, képviselői és alkotásaik számára a teljes újatkezdés merész újításaival, az új világépítés bajnokaival. (Az utóbbiakból, azóta tudjuk, olykor világrombolók is váltak, univerzális tragédiákat okozva.) A tradíció, a gyermekkor, a szülőföld szeretete fájdalmas erővel tör elő a kelet- és közép-európai költészetben, festészetben, rajzművészetben a század húszas-harmincas éveiben az avantgarde második, harmadik generációjában. Például kínálkozik Szergej Jeszenyin, József Attila, s a magyarországi kis Szentendre városka sok-sok festője közül máig a legnagyobbként Vajda Lajos életműve. 1936. augusztus 18-án kelt levelében fogalmazta meg Vajda Szentendre mítoszának alapelemeit. Ezt a mítoszt kisebb vagy nagyobb tehetséggel, de nagy hittel és szeretettel ekkor már festők sora formálgatta. „Ilyenkor kora ősszel – írta Vajda –, a legszebb a város. Napszállta után minden csöndes, nyugodt, a házak szorosan összebújni látszanak, minden silhouette-szerűen jelenik meg, az ég smaragdzöldben játszik, teleszórva apró gyémántokkal. Ahogy lépkedünk lassan a szűk sikátorokban, egy láthatatlan fényforrás a velünk szemközt lévő falra misztikus árnyakat vetít... Minden olyan vagy hasonló, mint Chagall képein."

A fővárostól nem nagyon távoli, de annak arányaitól, építészeti képétől erősen különböző kisváros festett és faragott képek otthona volt egész eddigi élete folyamán. A középkori magyar településről a római katolikus templom és néhány ház beszél, s a templom falán egy Szent Kristóf-freskó halat ábrázoló töredéke. A török veszély elől idetelepült szerb polgárság képtisztelete délről hozott ikonok és itt megrendelt ikonosztázok bizonyítják, ortodox templomainak száma azt a sok kis közösséget, amelyből a város épült. A XIX. századi portré- és vedutafestészet emlékei megtalálhatók a Szerb Egyházi Gyűjteményekben és családi otthonok falán.

Esős ablak / Fenster im Regen. 1967 (Kat. 18.)

A látkép, a városka egy-egy részlete fontos műfaj maradt azoknak a századfordulói mestereknek a kezén is, akik már az európai festészet nagy stílustörekvéseinek, a naturalizmusnak, a szimbolizmusnak az eszközeivel dolgoztak 1890–1920 között hosszabb vagy rövidebb ideig Szentendrén.

Az 1920-as évektől Szentendre valósággal menedékhely lett. Festői közül igen sokan Nagybányáról, a modern törekvések első színhelyéről érkeztek, hiszen ekkor ez a város már nem tartozott Magyarország területéhez. Bár Nagybánya művésztelepe még működött, sőt olykor kétlakiságot is megengedett, már nem lehetett szerves része a magyar művészeti életnek. Mások nem nagyon messziről, Gödöllőről, az első szecessziós művésztelepről érkeztek Szentendrére, ismét mások az Alföld szegényedő városaiból. S Szentendre, mint valami csodálatos anya, befogadott sok-sok menekültet. Ezek egy része valóban a város festőjévé lett, mások viszont a várostól idegen témákkal, előadásmóddal nem lettek szentendreiek soha.

A későbarokk-klasszicista kisváros alacsony, falusias házai, távoli szerb rokon kisvárosok felé nyújtózó templomtornyai, szakrális és köznapi tárgyainak harmonikus együttese, a macskaköves járdák mentén ültetett fák, a városkán áthaladó patak, s a várost jelentőségteljessé tevő Duna (Közép-Európa legnagyobb folyama), a dombokra épített városrészek mögé emelkedő hegyek expresszív-naturalista, fauve-osan színes és konstruktív-szürrealista festményeken, rajzokon jelennek meg a két háború között.

A második világháború és a különböző rétegeket sújtó üldöztetések éveiben Szentendre menedékjellege fokozódott, s bár a szentendrei művészet miszticizmusa nem volt kívánatos a hivatalos művészetpolitika irányítói számára sem az 1945 előtti, sem az az utáni években, Szentendre belülről gazdagodó, sokarcú művészeti központtá vált, ahol a kor legnagyobb festői és grafikusai dolgoztak. Szentendre a kötött és kötetlen művészi előadásmód dialektikáját mutatta fel, a művészi szabadság és a hagyomány tiszteletének jegyében dolgoztak legjobb mesterei.

* * *

Kósza Sipos László Szentendre XX. századi festőinek harmadik nemzedékéhez tartozik. Bár Budapesten született, Szentendrén nőtt fel, s 1971-ig ott élt, dolgozott. Gyermekkorától otthona volt a város – a patakpart a szomorúfüzekkel, egy földszintes ház egy szobasarka, egy tág ablakmélyedés, ahol először rajzolni kezdett. Édesapja és nagyanyja római katolikus vallású magyar polgár volt, édesanyja szerb családból származott. Szülei elváltak, édesapját nem ismerte, s ez a hiány haláláig kínozta. Nevelőapjától kapott polgári nevét édesapja nevével egyesítve lett Kósza Sipos László, ezzel a kissé archaikus kettős névvel költői-művészi önmaga.

A szentendrei Móricz Zsigmond gimnáziumban tanult, emlékező osztálytársai szerint kitűnő tehetséget árulva el az irodalomban, versmondásban, zeneértésben. Zaklatott ifjúságára jellemző, hogy mindezek ellenére kimaradt a gimnáziumból. Egy ideig versmondóként dolgozott, zeneművész barátaival együtt lakott, majd festeni kezdett. A szentendrei városi rajz- és festőtanfolyamon Deli Antal és Pirk János voltak a tanárai. Az 1961-ben, korán meghalt Deli Antal művészettörténeti jelentőségét még csak itt-ott emeli ki a szakirodalom. Az energikus, nagyhatású művész sokgyerekes családból származott, szobafestő volt, majd Nagybányán Ferenczy-növendék lett. Az 1920-as években München, Párizs, Itália tágította művészi látókörét. Barcsay Jenő hívta meg Szentendrére, ahol expresszív-kubisztikus városi tájak sorát festette pasztellel, szénnel.

Pirk János is Nagybányáról került Szentendrére, egy ideig Gödöllőn is dolgozott, majd tősgyökeres szentendrei lakos lett. Pirk a kukoricások, mezők, a paraszti élet olykor még Van Gogh-i hevületűnek is nevezett festője volt. Tőle a fűvek, fák, növények élete, formavilága iránti érzékenységet tanulhatta meg Kósza Sipos László. Kósza később Pirk expresszív portréstílusával is kísérletezett olykor, bár legjobb portréin az emberarc, minden egyediségével együtt inkább ikonarccá gömbölyödött, mint ez Barcsay Jenő 1960 körüli leányfejein is megfigyelhető.

Barcsay Jenő atyai barátként, pártfogóként volt jelen a fiatal művész pályájának kezdetén. Tőle Kósza Sipos László papírt, pasztellkrétát kapott és csendes útmutatásokat. Barcsay – bár ekkor már akadémiai professzor – soha nem becsülte le az ösztönös tehetségeket, s nem hitt az akadémiai képzés egyedül üdvözítő voltában sem. (Ezért tartotta például igen tiszteletre méltó társának Benedek Péter parasztfestőt, akivel haláláig levelezett.) Barcsay nem erőltette Kósza Sipost sem akadémiai tanulmányokra (talán lehetősége sem lett volna konkrét segítségnyújtásra, hiszen maga is megtűrt oktató volt a főis-

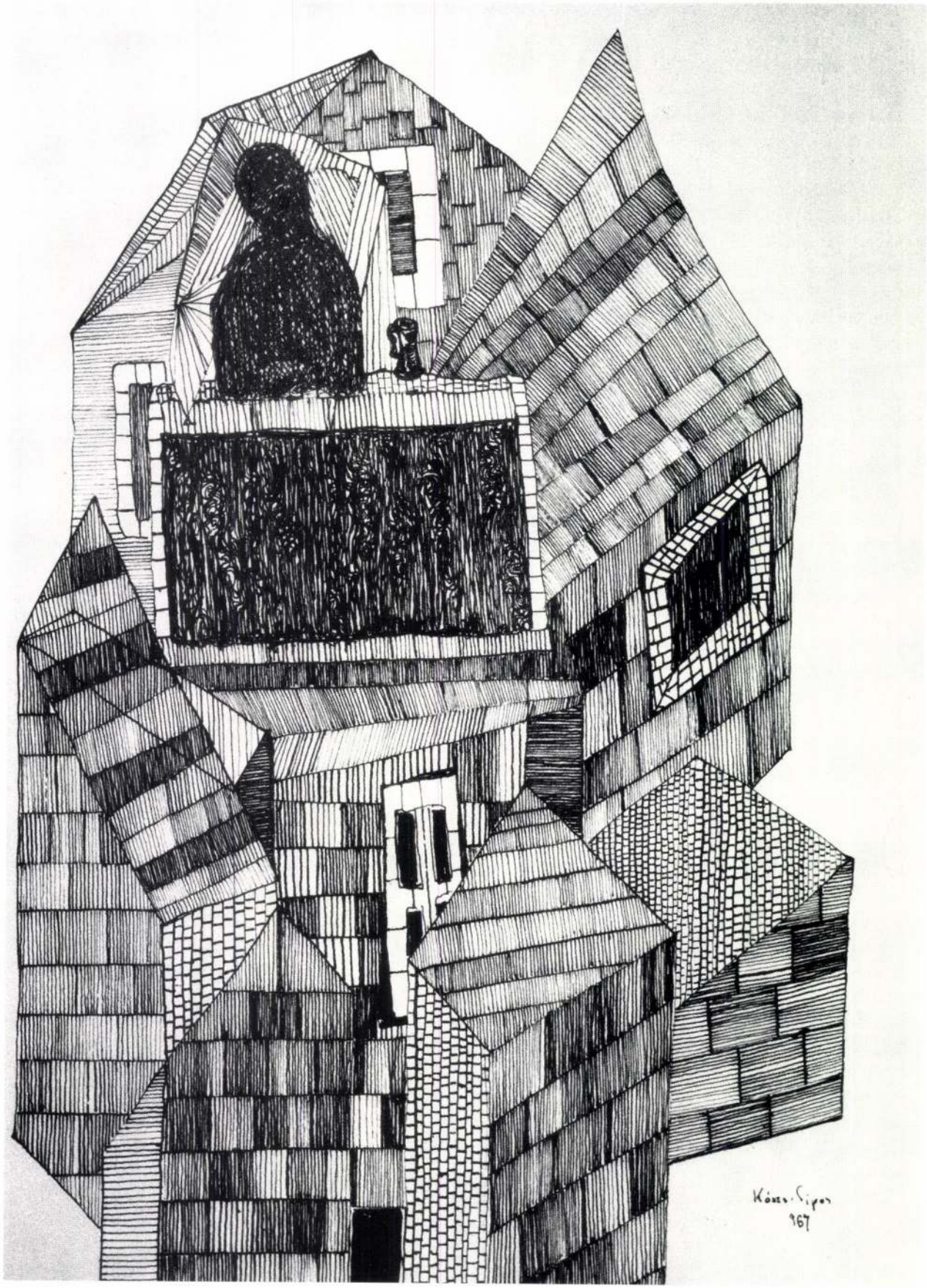

Városrészlet / Stadtdetail. 1967 (Kat. 19.)

kolán), biztatta viszont puritán képtagolásra, az eszközök és technikák alapos megismerésére.

A még félig gyermek Kósza Sipos László azonban nagy érzékenységgel több szentendrei festőtől is tanult – igaz, csak óvatosan, szinte titkolózva: a fauve mozgalom nagy öregétől, Czóbel Bélától az érzéki színfelfogást, Czóbel feleségétől, az általa nagyon szeretett Modok Máriától az egyszerű, nagyvonalú képépítést, Miháltz Páltól az álomszerűség és valóság-interpretáció gazdagságát, Korniss Dezsőtől, Sikuta Gusztávtól, akik barátai voltak, a szellemes képi bukfencek lehetőségeit. A közvetlen elődök között mindenek előtt Kondor Bélát tisztelte és érezte rokonának. Kondor költői művészi világát a legnagyobbnak vallotta, s Kondor jelképeinek egy része (madár, hal, pillangó motívum) kétségtelenül hatott rá, bár dramaturgiája kevésbé bonyolult és ambivalens, mondhatnánk úgy is, naivabb, mint barátjáé.

Kósza Sipos László tizenöt éves elmúlt, mikor első rajz- és képsorozatait festette. Túl volt egy kamaszkori idegösszeroppanáson, s a rendes, kereső polgári pálya elutasításán. Viaskodott családjával, s kereste helyét a hatvanas évek elejének Magyarországán.

Első kiállítása 1963 késő őszén volt a Műszaki Egyetem Bercsényi úti diákotthonának klubjában. Első támogatói kispénzű értelmiségiek, egyetemi tanárok és hallgatók. Később, amikor már felfedezi őt a kritika, neves műgyűjtők gyűjteményébe is kerülnek képei. A hatvanas évek végén már minden számottevő kritikus ír róla, s írásaikból komoly figyelem és elismerés olvasható ki.

A tömör kritika hazai mestere, Frank János így ír az Élet és Irodalom 1967. december 16-i számában: „Kósza Sipos esetében ... úgy látszik döntő tény a szentendrei származás. Kemény, pontos, fegyelmezett tusrajzain felfedezhetjük a szentendrei elemeket, melyeket nem is a konstruktivitás törvényei szerint épít, sőt halmoz egymásra. ... Pasztellképein egy sajátos, elmosódott álombeli áttétellel jelennek meg szuggesztíven – és ennek a gyökeresen ellentmondó kettősségnek a megoldása a legérdekesebb Kósza Siposnál, a helyrajzilag is pontos szentendrei házak, a botanikailag korrekt virágok."

Perneczky Géza nyitotta Kósza Sipos László első kiállítását, kritikáiban, írásaiban mind a magyar, mind a német sajtóorgánumokban többször foglalkozik vele. Minden írása alapvető, itt most egy 1969-ben, ugyancsak az Élet és Irodalom hasábjain megjelenő kritikájából idézünk: „Fiatal kora ellenére is a legszentendreibb szentendrei festő – írja merészen Perneczky. – A kisváros zegzugainak útvesztője, a szerb hagyományok érzelmi fűtöttsége és a már-már mediterránnak tűnő kolorit, a pravoszláv ikonokból továbbfejlesztett jelképvilág, a láncfűzéshez hasonló képépítkezés... csupán Kósza Sipos képein látható ilyen őszinte átéléssel. ... Kósza Sipos ezenkívül még egy dolgot tud, és úgy, ahogy nálunk senki, pasztellezni. A lágy és puhán fodrozódó színek, az elmosódott és fényudvarral körülkerített formák költője."

Pontosság és álomszerűség, őszinte átélés, érzelmi fűtöttség, világosság és sejtelmesség, titokzatosság, egyszerűség és ösztönös tudás – ezek azok a jellegzetességek, amelyekkel a kritikusok a fiatal művész alkotásait jellemzik. Kósza Sipos László jól megjegyzi a kritikákat, kicsit ravasz mosollyal örül is nekik, de fantáziájának mégsem ezek a tápláló erői. Ő zsigereiben valódi szentendrei művész, aki olykor meglátogat valakit a művésztelepen, máskor csínytevésből csak bekiált valamit a kerítésen, aki kívül van a hivatalos művészettörténeten, de aki mégis a korszak nosztalgiáinak tárgya és kifejezője.

Első rajzainak, pasztellképeinek fő témája a város, egy-egy jeles, számára kedves lakójának arca, egy-egy málló fal, omlatag szentkép részlete, egy-egy kifordult lábú, nagyfejű, de mindig biztosan segítő kisvárosi szent. Városi látképek hátoldalára, vagy éppen fölé olykor erős piros hátterű, eleven önarcképet fest, vagy egy ideálfejet, a házakból kinövő, azok fölé emelkedő embert. Önmagával és a világgal való viaskodásai idején egyes rajzokra, festményekre az emberalak helyére vészterhes asszociációkat ébresztő nagy madár kerül. Egy festményének hátoldalára jegyzett címe szerint ez olykor nem más, mint „a nagy kékfülű Uhu-madár" a nagyon szeretett Ady versből, más művein a fekete vagy vörös madarak Kondor Béla szárnyas embereinek és állatainak rokonai.

Kósza Sipos festményeiben a hatvanas évek egyik jeles kritikusa szép, apró szomorúságokkal teli, megejtően harmonikus világot fedez fel görcsös tragikum, vajdai végzetesség helyett. Az életmű egészét áttekintve, ma már érezzük benne saját végzetességének tragikumát is. Szentendre napjainkra csaknem eltűnt, elmosódott vagy durván átrendezett világának egyik utolsó szimbolikus vedutafestője Kósza Sipos László. Az egy-egy uralkodó szín (lila, kék, sárga, vörösesbarna) árnyalataiban megjelenített topografikus hűségű városrészleteket nemcsak szakrális motí-

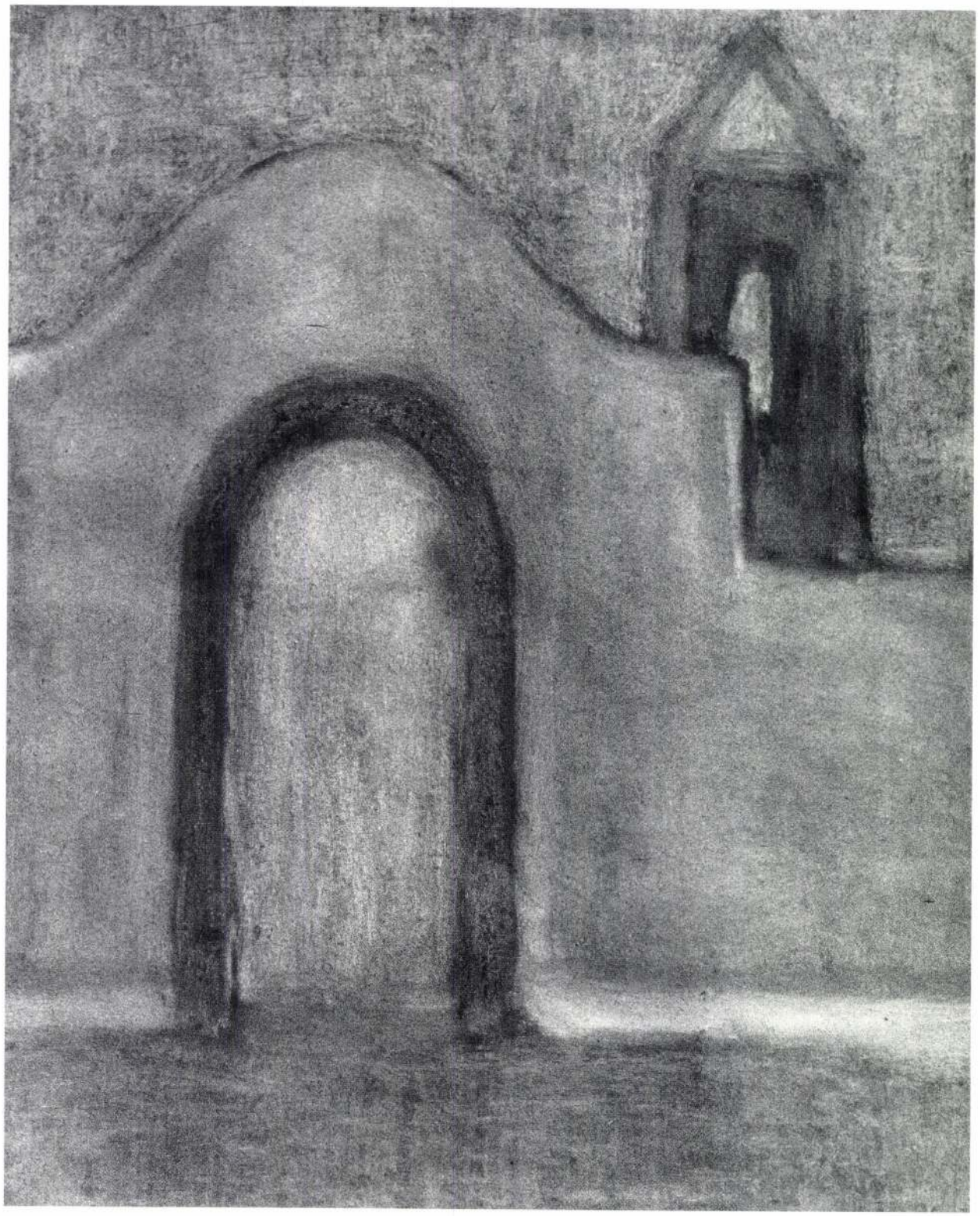

Kapu, 1963 körül
Toreinfahrt. Um 1963 (Kat. 4.)

vumok – templomtorony, feszület– teszik érzékfelettire utaló jelentésű képpé, de a formák különös egymás felé borulása és a színezés földöntúlisága is. Felmagasztosulnak a düledező házak, a görbe utcák és a magasra soha meg nem nőtt gömbakácok. A pléh-Krisztusból egyes rajzokon, pasztelleken eleven kereszt lesz, az emberiségért vállalt szenvedés, az áldozat és megváltás felidézése. A helyszín egyetlen esetben sem a Golgota hegye, hanem mindig, mindenkor a zegzugos kisváros.

Amikor első szentendrei emlékkiállításán 1966-ban a fiatal Kósza Sipos megismeri a nála sokkal bonyolultabban komponáló Vajda Lajos műveit, meglepve és tisztelettel saját látomásai előzményeit fedezi fel Vajda rajzaiban, kollázsaiban és pasztell technikájú kompozícióiban.

Kósza Sipos László életének néhány örömteli hónapja az a tavasz és nyár, amikor 1968-ban Károlyi Mihályné ösztöndíjat ad számára, s lehetővé teszi, hogy Dél-Franciaországban, Vence-ben dolgozzon és éljen feleségével együtt. (1967-től már felesége van, egy szép, kulturált, a festészet és a világ problémái iránt érzékeny asszony.)

A mediterrán tengerparton még déliesebbek, még teljesebbek a színek, a formák. Igényesebb, drágább papírra, velúrbársonyra festett pasztellek méretekben, kifejezőerőben is növekvő sorozata jelzi a nagy találkozás hatását a művészre. Megfigyel minden sziklát, minden hegyvonulatot, felkeresi a délfrancia kisvárosokat, melyek a modern művészet olyan nagyjainak nyújtottak hosszabb-rövidebb ideig menedéket, mint Auguste Renoir, Paul Cézanne, Van Gogh és társaik. Renoir kertje és növényei valószínűleg az idős Czóbel Béla Szentendre szélén álló kertjének elvadult növényzetére emlékeztették, így találkozott egy pasztelljén a francia és magyar érzéki-eleven festészet két nagyjának hagyománya.

Teljesen természetes, hogy az öröklét távlataira utaló s mégis a pillanat izzásában megfogható tájból, kisvárosokból, Európa minden modern művészének szent városa, Párizs felé is vágyódik. Autóstoppal utazik Párizsba, felszabadultan rohangál múzeumai, templomai között, még a 68-as párizsi eseményeket is látja. Élete végéig mindig szívesen szaladt el – amíg tudott – Párizs falai közé, mint ahogy tiszteletének, rajongásának tárgya lett később az európai metropolisok közül Amsterdam, Róma, Hamburg és London is.

Károlyiné ösztöndíja európai polgárrá avatta a fiatal művészt, egy időre megajándékozta a szabad utazás, a határok nélküli élet illúziójával. A modern múzeumokban látottak – mindenekelőtt az impresszionisták, posztimpresszionisták és a korai expresszionista festők város-kisváros témájú képei – arról is meggyőzhették, hogy mind ő, mind Szentendre nagy öregjei és fiatal művészeinek nagy része a kis- és nagyvárosi kultúrákból összetevődő európai kultúra egy szigetét őrzik és ápolják.

Az ösztöndíj után nagyméretű, elegáns kompozíciójú, a tér- és tömegformálásban a kubizmus, orfizmus felfedezéseiből is merítő, de ismét szentendrei tárgyú pasztellek sorát festi Kósza Sipos László. Ezek mellett tiszta tollrajzok sorozatában közeledik egy vajdai eredetű rajzmontázs előadásmódjához. Ezeket a műveit állítja ki egyetlen nagyszabású kiállításán a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban 1969-ben Petényi Katalin, s ezek közül került néhány arra az 1971-es Pest megyei tárlatra, amely hosszú ideig Kósza Sipos utolsó magyarországi szereplése volt, de jószerével csak a sajtóbemutatót érte meg. *A Kék város*, a *Kisváros*, a *Magányosok* című művek Kósza Sipos László életének főművei, egész életútjának, művészi feladatvállalásának meghatározói. A Magyar Nemzeti Galériában rendezett Pest megyei művészeti kiállítás méltatói közül két jeles kritikus, Szabó György és Bojár Iván írt róluk elismerő sorokat, kiemelve a képek „elbűvölő színezését, sejtelmes sugárzását". Amikor Szabó György cikke az Élet és Irodalom, Bojár Iváné a Magyar Hírlap hasábjain megjelent, a képek már nem voltak a falon. Nem művészeti okokból – hangzott a közelmúltban az aktákból kiszűrt indokolás –, hanem, mert a rendezőséget a rendőrség értesítette, hogy a művész disszidált, és a disszidálás akkor bűncselekménynek számított.

Mi volt az indíték, mely a fiatal művészt erre a kényszerpályára vitte? Véletlen és meghatározottság egyaránt. Egy kiállításra hívták meg Nyugat-Németországba, még érvényes volt a tartózkodási engedélye, de itthon már „tudták", hogy nem fog visszajönni. Az is tény, hogy bizonyára Párizs és Vence után nehezen szokta meg, hogy műveire csak akkor lehetett volna intézményes kereslet, ha konkrétabb, politikusabb mondanivalót közöltek volna. Kompozícióinak rendjét, színeinek izzását semmiféle akadémiai tanultság nem hitelesítette, főiskolai felvételben, ha akarta volna is, nem reménykedhetett. Bár voltak gyűjtő barátai, Kósza Sipos László hosszabb-rövidebb ideig tartó alkalmi munkákból élt, a művészet proletárjai közé tartozott. Mint több költő-festő barátja, ő is fenegyerek volt, aki olykor itallal

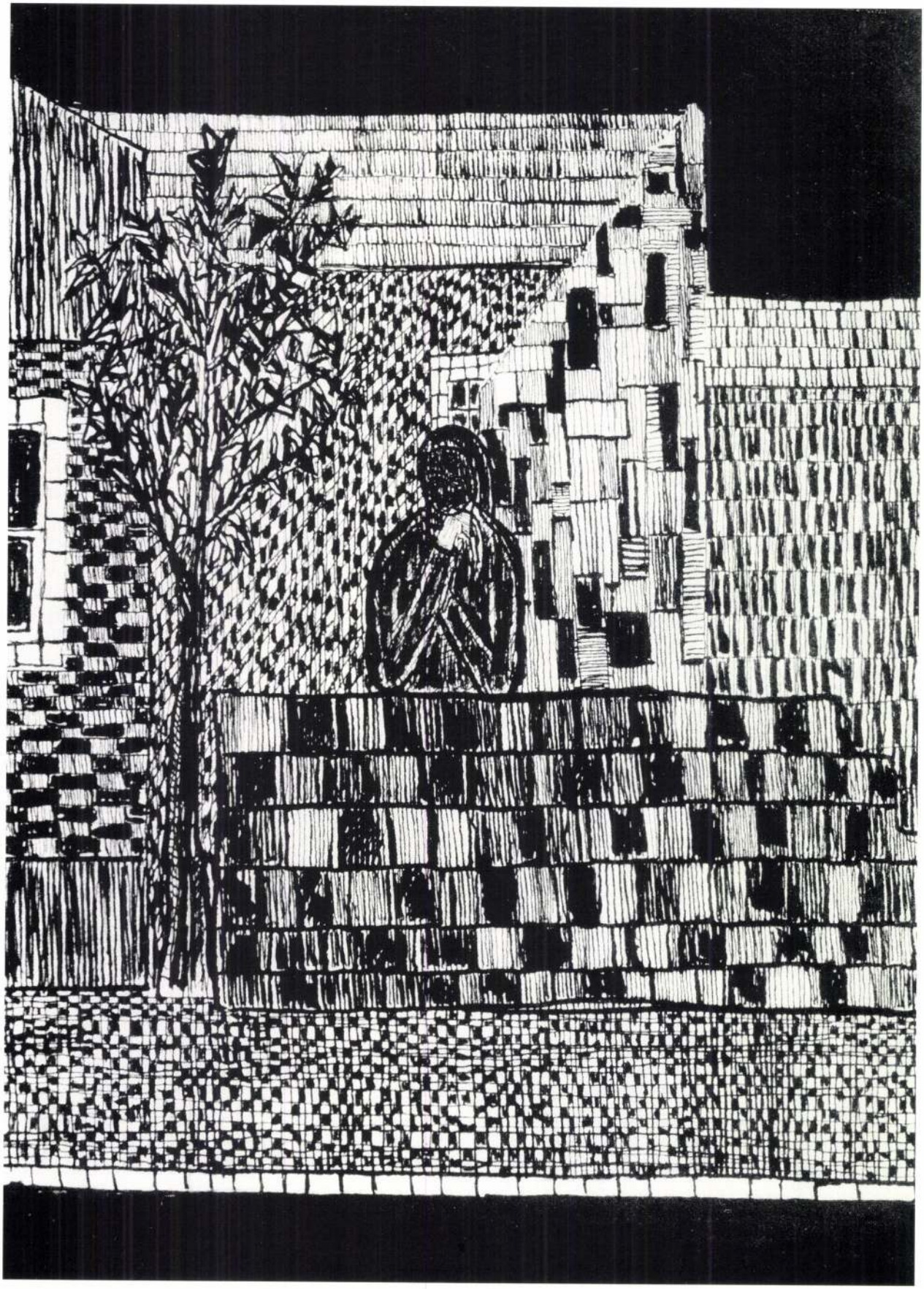

Alkony / Dämmerung. 1964 (Kat. 10.)

kábította magát, s kocsmákban, presszókban kikiabálta a világról alkotott véleményét, úgyhogy legmerészebb barátai is féltették a következményektől.

Ugyanakkor a legmélyebben hallgatni tudó, mások félelmeit is magában hordozó barát volt, aki őrizni tudta a rendszer több üldözöttjének titkait. Olykor félt is, s ezt voltak, akik gyermekkorából adódó pszichikai állapottal próbálták magyarázni. Szociológiai és történeti elemzések bizonyították azóta, hogy generációjának volt oka miért félnie.

Amikor egy kiállítás és egy rézkarcnyomó műhely vonzása következtében Németországban maradt, már önálló világú művész volt, aki csak technikáit és stílusát csiszolta tovább abban a nem egész két évtizedben, amit számára a sors még lehetővé tett. Kétségtelen, hogy ott is alaposan megnézte a múzeumok modernjeit, de erősebben csak a század első három-négy évtizedének emlékei vonzották. Kölnben, Hannoverben, Hamburgban mindig felkereste a képtárakat, igazolást és hitet adott neki az a festőiség és költői világ, mely Marc Chagall és Paul Klee, Marianna Werefkin, Emil Nolde, Franz Marc és Kurt Schwitters korai és érett műveiből áradt. A ház, a város, a kisváros, mint kiemelt festői téma e művészek műveinek nagy részét is jellemezte. (A ház ősi szimbólum Sigmund Freud álomteóriájában, az emberre utal, mint őseredetre. A házsor, házfüzér, majd a házfüzérekből és szabad terekből álló város szakrális és profán épületeivel a közösség, a kultúra alapegysége. Az eurázsiai kultúrák nem születtek volna meg városállamok nélkül, a görögök és az európai középkor városai magukba sűrítették koruk műveltségének esszenciáját.)

A város – bármilyen kicsi is – Magyarországon s általában Közép- és Kelet-Európában Kelet és Nyugat, Észak és Dél kulturális hatásainak találkozóhelye, a differenciáltabb élet színhelye. Szentendre sokszínű városi kultúrájának rekvizítumai a művészt Németországba is elkísérték, s megtanították arra, hogy ott is fel tudjon fedezni és művészetébe beépíteni olyan csodálatos német kisvárosokat, mint a Hannover melletti Celle, vagy a lakóhelyéül választott Ronnenberg-Empelde.

Kósza Sipos Lászlónak eszébe sem jutott, hogy a hetvenes évek valamelyik nyugat-európai művészeti irányzatához csatlakozzon. Németországi évei alatt nem változtatott sem tematikáján, sem stílusán. Természetesen nem hunyta be a szemét a nagyváros, a magas házak színei, formái előtt, sőt egy-egy esetben arra is merészkedett, hogy egy vízióvá építse Amsterdam és Szentendre házait, a hollandi kikötőváros barnás házai fölé növelje az immár karcsú, nyúlánk törzsű fává varázsolt gömbakácot. Egy-egy rajzán, festményén olyan rozzant, drótrácscsal szögelt ablakot, fáradt szomorúfűzfát örökített meg a civilizált, fejlett Németország egy-egy elmaradottabb zugából, melynek pontos mása, távoli rokona ott van Szentendrén ma is egy mellékutcában, s melyet idő és távolság nem törölt ki emlékezetéből.

A főtéma Hannoverben is Szentendre maradt Kósza Sipos László festészetében. Első németországi pasztelljein a város mélykék és barna, majd áttetsző, mint az álom, később „sírnivalóan sárga", végül olajképein világoskék vagy kristályvárossá változva, fehér, gyászfehér.

Mit vett észre a festő sajátos értékeiből az a néhány német kritikus, aki Kósza Sipos kiállításairól írt? Miért áldoztak jellegzetesen vidéki gyűjtők, orvosok, tanárok, gazdálkodók vagyonukból egy-egy nem túl jelentős, vagy jelentősebb összeget képei megvásárlására? Bizonyára mindnyájukat átjárta a kisváros, a szülőhaza, s az egyszerű tájak, természeti képződmények, fák, füvek, kövek iránt érzett tisztelet, mely századunk tradicionális kultúráinak alappillére volt és maradt.

Rudolf Pfefferkorn, egy berlini kritikus Kósza Sipos pasztelljeinek sajátos moll hangnemét figyelte meg, a fő mondanivalójának a szülőhaza iránti vágyakozást tartotta. A kritikus szerint a geológiai rétegek összefüggéseinek szorosságához hasonló ez az álomvilág.

Valóban Kósza Sipos németországi évei, néhány újabb délfrancia, szicíliai, spanyolországi kirándulása alatt olyan művésszé vált, akinek otthona egy távoli álomváros, de aki nagyon közel került a tengerhez, a parti kövekhez, a fűszálak növekedéséhez. Megfestette a déli, mediterrán tengert, ahová minden északi ember vágyik titokban, s a hűvös, szeles északi tengerpartot, mely inkább szürke, fehér, s a német rajzművészetben és festészetben már csaknem kétszáz éve metafizikus gondolatok kifejezésének színhelye. A betegségekkel küzdő fiatal művész hátán fekve, ezüstvesszővel ezt az északi tengerpartot rajzolja.

Németországi kritikusai közül legközelebb ismét a régi barát, a Kölnben szintén hazáján kívül élő Perneczky Géza jutott Kósza Sipos László művészi világához. Így beszélt róla 1973 augusztusában a német rádió adásában, mely Magyar-

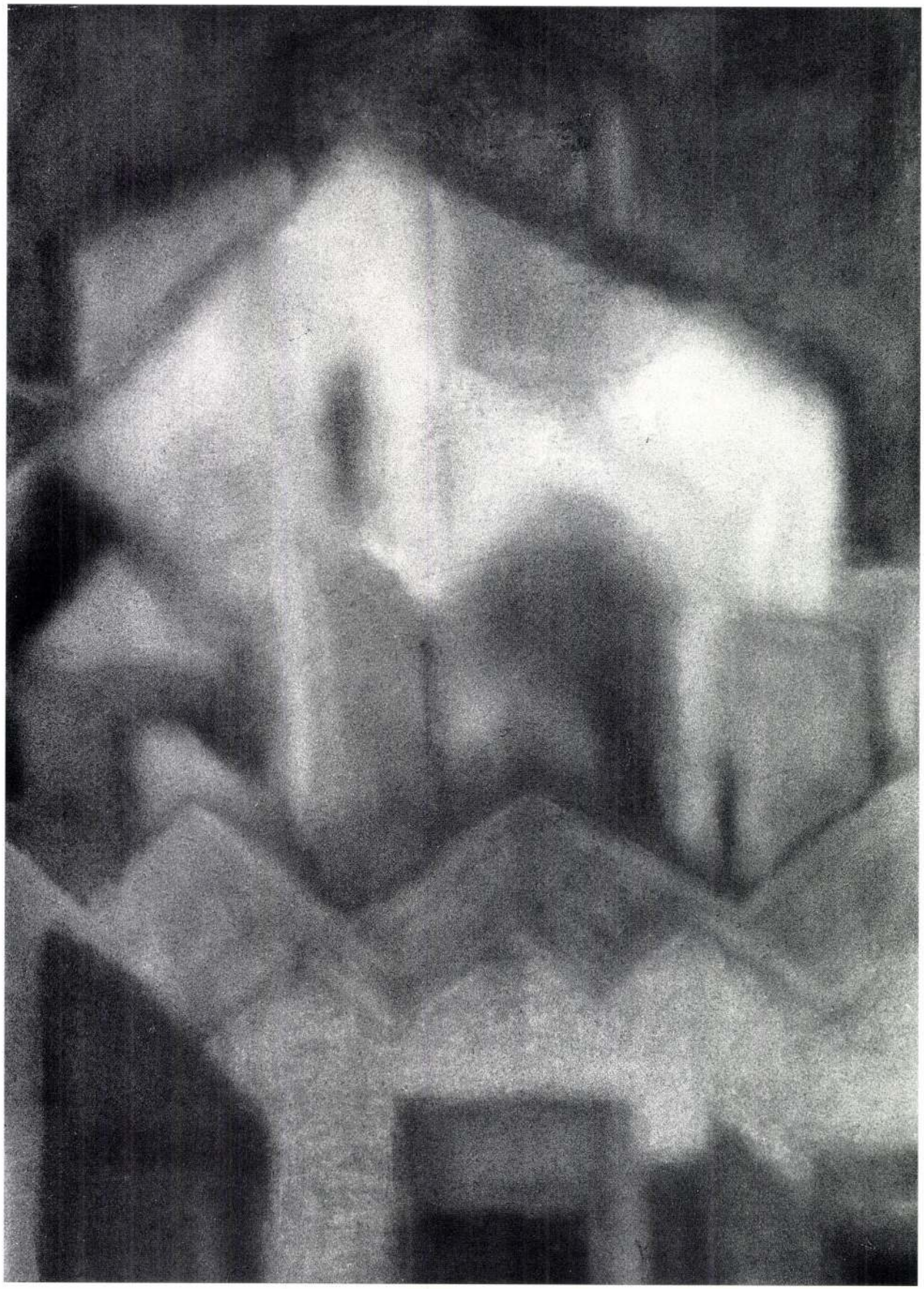

Csend / Stille. 1966 (Kat. 15.)

országra üzent: „Művészete itt Hannoverben úgy hat, mint valami üzenet délről, a melegebb égtájakról... Művei néha non-figuratív festménynek hatnak, s csak hosszabb szemlélődés után olvashatók le róluk a konkrét valóság emlékképei. Emlék- vagy álomvilág ez, de azzal az intenzív erővel, amely az ébrenlét sajátja. A színek lila, mélyzöld és kék árnyalatai, a világító hatású sárgák egy percre elhomályosítják a valóságot, a környezet megszokott képét, és ez a perc az, amiért tulajdonképpen élni érdemes – így érzi ezt a művész, és így éli át a néző is a kiállítás képei között járva."

Kósza Sipos László művészete a kisváros apoteózisa, elégiája. A kisváros tartósabb, időtállóbb képződménye az emberi kultúrának, mint a nagyváros. Erre utalt Kandinsky expresszionista költeménye, amelyet pontos mottónak lehetett választani Kósza Sipos László művészetének elemzéséhez, jóllehet nem tudhatjuk, hogy a verset német nyelven vagy magyar fordításban valaha olvasta-e egyáltalán.

A kisváros egymás felé forduló, egymást támogató házai a kultúra szervességét, otthonosságát bizonyítják. Ennek vágyára és emlékére ismét felépült egy jelentős közép-európai, magyar életmű egy öt évtizedig sem jutott életúton.

Szabó Júlia

Emlék / Erinnerung. 1981 (Kat. 107.)

EIN BRIEF ÜBER LÁSZLÓ KÓSZA SIPOS

Der Name von László Kósza Sipos kam auf den Namenlisten der repräsentativen ungarischen Ausstellungen nicht vor, wie er auch in seinem ganzen Leben nicht erreichen konnte, eine ihm zustehende und einen gewissen Rang bedeutende selbständige Ausstellung in Ungarn oder später, in der zweiten Hälfte seines Lebens, in Deutschland zu haben.

Seine äußerliche Erfolglosigkeit läßt sich nicht auf politische Gründe zurückführen, vielmehr auf gesellschaftlich-soziale Faktoren. Seine schwere Kindheit und sein Ausschluß aus der Familie determinierten für ein ganzes Leben sein Schicksal als Außenstehenden. Und das wurde noch durch seinen autodidaktischen Laufbahnbeginn gesteigert. Er war ein echter Dilettant, im besten Sinne des Wortes. Statt der Tretmühle der Hochschule für Bildende Kunst studierte er lieber die ausgewählten, besten Meister seiner engeren Heimat Szentendre: Lajos Vajda (der zu jener Zeit – um 1966 – überhaupt noch nicht bekannt war, er mußte ihn entdecken), Imre Ámos und Jenő Barcsay, der damals der bekannteste Meister der Schule von Szentendre war. Doch in seiner Anschauung sympathisierte er auch mit Pál Deim und noch mit einigen anderen, ähnlich gesinnten Künstlern. Am Anfang übernahm er von den Meistern in Szentendre keine stilistischen Lösungen, sondern eine Art Anschauung, die Erhebung der oftmals minuziösen Details der Realität in einen abstrakten, geistigen Zusammenhang. Diese – speziell ungarische, ja sogar speziell mitteleuropäische – Art und Weise findet in der ungarischen Malerei in der Form des „konstruktiven Surrealismus" ihren Ausdruck. Der „konstruktive Surrealismus" erscheint auf den ersten Blick als die willkürliche Synthese zweier einander ausschließender Begriffe. In Wirklichkeit ist weder der Ausdruck noch der Stil willkürlich und auch nicht zufällig, er ist vielmehr tief in der mitteleuropäischen Tradition verwurzelt. Die Traumwelt besteht aus ganz konkreten kleinen Teilen der Wirklichkeit und wird zur fiktiven Wirklichkeit, deren Rahmen, die äußere Silhouette und die innere Gliederung gleichermaßen von einer strengen, meistens geometrischen Struktur bestimmt werden. Diese Zweiheit schafft in den Werken von Lajos Vajda, Pál Deim und dem an ihnen anknüpfenden László Kósza Sipos die besondere Atmosphäre und eine malerische Ökonomie.

Der Großteil desŒuvres von Kósza Sipos sind Pastelle, und diese Technik birgt von vornherein das Verschwommene der Traumwelt, des Traumhaften in sich.

Einen wesentlichen Teil des Lebenswerkes bilden die Zeichnungen. Doch diese Zeichnungen bedeuten mit ihrem fehlerlosen Aufbau und ihrer außerordentlichen Knappheit in der ungarischen Zeichenkunst ein neues – bisher nicht analysiertes – Kapitel. Dieses Kapitel gehört in den Kreis der Schule von Szentendre, auch dann, wenn Kósza Sipos es in Szentendre nie zu einem Atelier gebracht hat und er einen bedeutenden Teil seines Lebens nicht nur entfernt von Szentendre, sondern auch entfernt von seinem Vaterland gelebt hat. (Ein bißchen ähnelt er darin Endre Bálint, der seine vielleicht schönsten Bilder von Szentendre in den Jahren seiner Pariser Emigration schuf.)

Kósza Sipos, als hätte er geahnt, wie wenig Zeit ihm das Schicksal zur Beendigung seiner Arbeit lassen würde, begann sehr früh, fast noch als Kind, zu zeichnen. In der Mitte der 60er Jahre hatte er schon seinen individuellen Stil herausgebildet: gegenüber seinen Pastellen mit den nebelhaft erscheinenden Formen, dem nur zu ahnenden Aufbau umschloß das klare, präzise Liniennetz der Zeichnungen bestimmte Flächen. Einen Teil der gegebenen Fläche ließ er leer, den übriggebliebenen Teil schloß er mit einer klaren Kontur von der Leere ab. In der ausgefüllten Fläche gibt es keine Töne, nur ein Liniennetz, dichter oder lichter, mit einer reich wechselnden Textur. Die Motive: sich aneinanderschmiegende Häuser von Szentendre und übereinanderragende Hausdächer suggerieren von vornherein geometrische Figuren. Die Illusion der Räumlichkeit erzeugen vor allem die übereinander plazierten oder einander durchdringenden Ebenen. Das Fehlen der Perspektive ersetzt vollkommen der Reichtum der Textur: je eine sorgfältig bearbeitete Fläche rückt später zum selbständigen Zeichenmotiv auf.

Lajos Vajda schnitt in der 30er Jahren seine früheren Zeichnungen mit der Schere auseinander und komponierte, indem er die einzelnen Teile zu einer neuen Variante ordnete, eigenartige Zeichencollagen. Die von Kósza Sipos nach 1969 geschaffenen Werke verweisen auf die

Házak / Häuser. 1966 (Kat. 16.)

Technik der Zeichencollage, ohne daß er Schere oder Klebstoff verwendet hätte: Die in einer scheinbaren Unordnung aufeinander aufbauenden Elemente aus anscheinend verschiedenartigen Landschaftsdetails setzen sich zu einer homogenen, zusammengewachsenen Einheit zusammen. Die Kompositionen sind oft betont vertikal, sich vom Grund stufenweise entfernend, werden sie immer abstrakter und spiritueller, bis plötzlich zwischen den einander schneidenden Kanten der Hausdächer eine an frühe Vajda-Bilder erinnernde Ikonenfigur oder die gerade nur angedeutete Christus-Silhouette eines Wegkreuzes erscheint.

In den 70er Jahren wurden die konkreten Motive wie Ikone und Kruzifix in seiner Zeichenkunst eher in den Hintergrund gedrängt. An ihrer Stelle lebte das feine Liniennetz ein selbständiges Leben. In den 80er Jahren spielte unter den direkt auf die Wirklichkeit hinweisenden Elementen der Baum mit breiter Krone und herabhängenden Zweigen (Trauerweide) eine immer größere Rolle, und die meistens aus gleichmäßigen Rechtecken gestaltete Mauer – beide zusammen Friedhof oder Kapelle – verweist auf das Erinnerungsbild einer Kirche. Die Kompositionen werden – indem sie ihren geometrischen Charakter beibehalten – immer surrealistischer und beschwören nostalgische oder bedrückende Träume herauf. Die so schon schmale, vertikale Form bricht, öffnet sich und läßt ein verdichtetes Stadtdetail sehen, doch so, als wäre dieser Anblick ganz flüchtig und müßte wieder in irgendeiner Tiefe oder der Vergessenheit versinken. Woanders zeugt eine schmerzlich zerrissene, entzweigeborstene Figur von einer unbekannten Beklemmung: in der Öffnung erscheint überhaupt nichts, es gähnt nur die Leere.

Kósza Sipos zeichnete, im Bett liegend, auch in den schwersten Stunden seiner fortschreitenden und immer schmerzhafteren Krankheit. Das war seine größte Freude, darin fand er die Quelle und den Sinn seines inneren Widerstandes. Und obwohl ihn in seinem Heim liebevolle Fürsorge umgab wie auch in dem von ihm zum Wohnort gewählten Städtchen Ronnenberg von seiten seiner vielen deutschen Ärzte-Freunde und Schüler – konnte er von seinem Leiden nicht verschont bleiben. Das Leiden strahlen die Kompositionen aus, welche ein-zwei Jahre vor seinem Tod entstanden. Auf merkwürdige Weise wurden die Landschaftsausschnitte (vielleicht am ehesten die Motive mit Ackerland) anthropomorph: Ihre Silhouetten beschwören von ganz weitem die Ikonen herauf, während ihr innerer, seltsamer Aufbau eher auf angespannte Muskeln hinweist. Die schön und klar gezeichneten Liniensysteme kehren immer wieder, doch vermischt mit den schweren Flächen schwarzer Flecken. Trotz seiner körperlichen und seelischen Krise bewahren die Zeichnungen ihre vollkommene, künstlerische Ausgeglichenheit, nur werden sie sehr persönlich und dramatisch. Als hätte sich die den Künstler umgebende kleine Welt organisch in seinen Körper eingebaut und wäre zu dem innersten Teil seines Seins und seines Schmerzes geworden. Die gesichtslosen, spannungsvollen Zeichnungen kennzeichnen die letzte Periode seines Lebensweges.

Kósza Sipos sprach nicht darüber, daß er wenigstens zu Besuch gern nach Ungarn gekommen wäre. Demgegenüber erkundigte er sich noch kurze Zeit vor seinem Tode danach, was im Museum in Szentendre ausgestellt ist und ob dort Platz für seine Werke wäre, ob seine Schöpfungen angenommen, ausgestellt würden? Er bereitete sich sehr auf seine Ausstellung in Budapest vor, doch vom Tode konnte ihn nichts mehr zurückhalten. Und obgleich verspätet, so doch seinen Wunsch erfüllend und, was das Wichtigste ist, seinem künstlerischen Rang entsprechend, wäre das die einzige Genugtuung, wenn sein Lebenswerk, oder wenigstens ein Teil davon, als organischer Teil der Schule von Szentendre in Szentendre seinen Platz finden würde.

Paris, am 28. August 1990

Krisztina Passuth

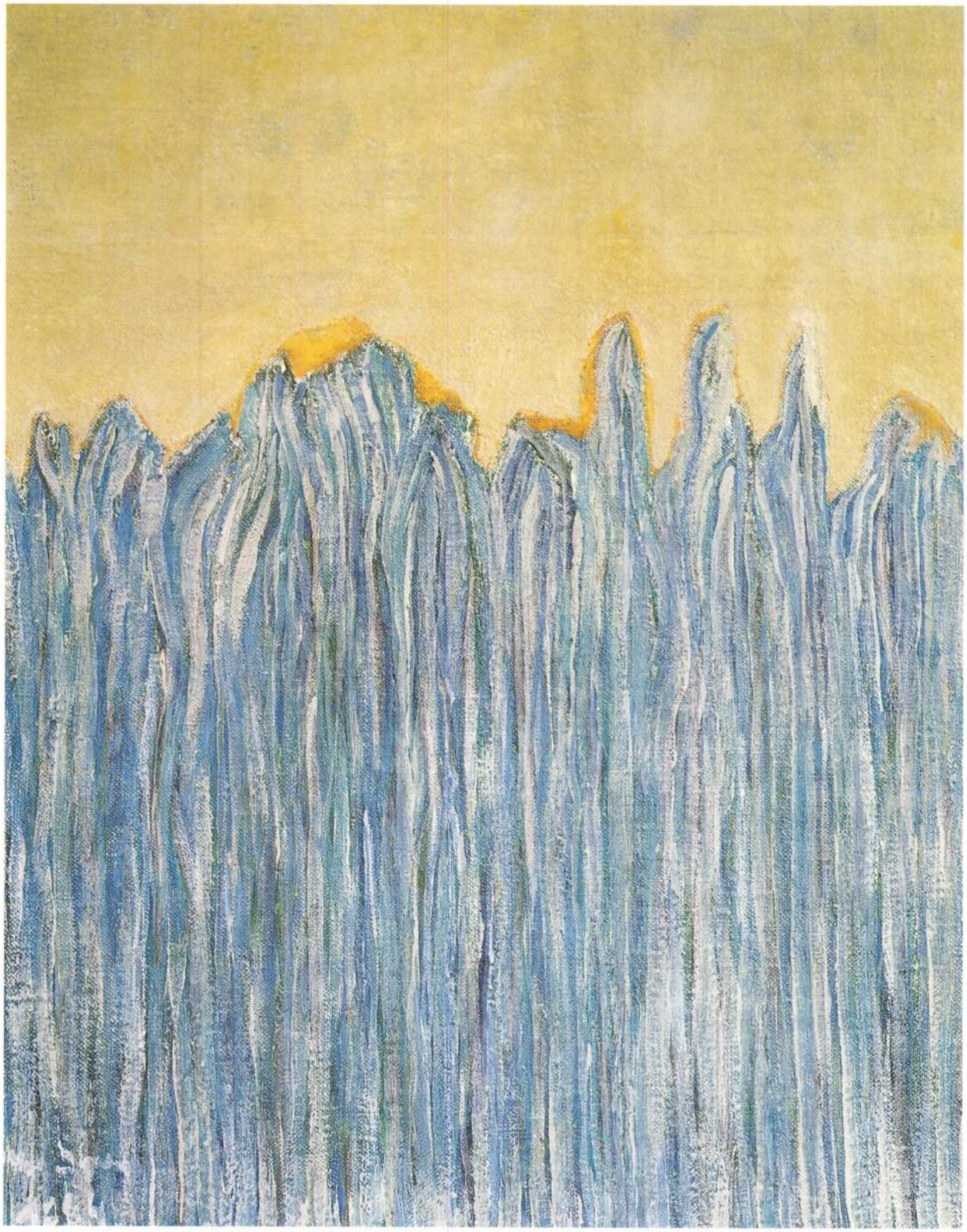

Nagy füvek / Große Gräser. 1984 (Kat. 133.)

DIE MALEREI VON LÁSZLÓ KÓSZA SIPOS

Ganz große Häuser stürzten plötzlich.
Kleine Häuser blieben ruhig stehen...
Der Himmel wurde schneidend blau.
Die Stadt gelb zum Weinen.

Wassily Kandinsky: Fagott
Erschienen in *Klänge* (München, 1913) und in der ungarischen Übersetzung von Pál Szines in der Zeitschrift *A Tett* (Die Tat), Jg. I, Nr. 9 (1916)

Wassily Kandinsky, einer der Größten der europäischen Malerei des 20. Jahrhunderts, der einen bedeutenden Teil seines Lebens in deutschen Kunstzentren verbrachte und der nicht nur kunsttheoretische Schriften in deutscher Sprache verfaßte, sondern auch Gedichte schrieb, ist ein herausragendes Beispiel dafür, wie sich auf den die Kunst aufnehmenden und nährenden Gebieten Mitteleuropas die Traditionen der Kultur und Kunstauffassung von West und Ost trafen und neue, besondere Qualitäten zustande brachten. Auch in den abstraktesten Kompositionen Kandinskys blieb die Farbenwelt der russischen Volkskunst, die gebundene Darstellung der orthodoxen Heiligen und ihrer Legenden sowie die Hierarchie von Farben und Formen sein Grundwortschatz. Während seiner in Rußland verbrachten Kindheit lernte er die Zimmerleute und Anstreicher der Holzhäuser schätzen, nach Verlassen der Bayrischen Kunstakademie entdeckte er die Hinterglasmaler und ihre naiv religiösen Schöpfungen, und um 1910–1912 fand er diese schon den Künstlern der Grand Art ebenbürtig; in ihrer Reinheit, Einfachheit sowie Art und Weise, wie sie die innere Stimme der Gegenstände an die Oberfläche brachten, schätzte er sie sogar als Künstler höherer Ordnung.

Aus Witebsk, der russisch-jüdischen Kleinstadt, brachte Marc Chagall das wunderbare, besondere Leben, die wunderbare Gemeinschaft von verfallenen Holzhäusern, windschiefen Gartenzäunen, von beseelten Tieren und Bürgern zuerst nach Paris und Berlin, später mit seinen Gemälden und Zeichnungen in die ganze Welt. Sein Glauben war die Fortsetzung des Glaubens seiner Ahnen, seine Hoffnung die in die Zukunft der Kleinstädte gesetzte Hoffnung. Zu all dem bekannte er sich bis zum Ende seines Lebens, auf seinen Gemälden und Pastellen lebt die Kleinstadt Witebsk, die in den Kriegen viel gelitten hatte und während des sinnlosen Umbaus fast vollständig vernichtet wurde, weiter.

Einige theoretische Schriften Kandinskys, sein hier zitiertes Gedicht, die Gemälde Chagalls, seine Autobiographie und jede Geste seines Lebens verkünden die Ebenbürtigkeit für die Objekte, Vertreter und Schöpfungen der Tradition mit den kühnen Erneuerern des vollkommenen Neubeginns, den Meistern des Aufbaus der neuen Welt (von letzteren, das wissen wir seitdem, wurden auch manchmal einige zu Weltvernichtern, indem sie Tragödien in universellem Maße verursachten). Tradition, Kindheit sowie Liebe zur Heimat brechen in der ost- und mitteleuropäischen Dichtung, Malerei und Zeichenkunst in den zwanziger-dreißiger Jahren des Jahrhunderts bei der zweiten und dritten Generation der Avantgarde mit schmerzlicher Kraft hervor. Als Beispiele bieten sich Sergej Jessenin, Attila József und Lajos Vajda, der unter den zahlreichen Malern der kleinen ungarischen Stadt Szentendre vielleicht bis heute größte Künstler, an. Vajda formulierte in seinem Brief vom 18. August 1936 am schönsten die Grundelemente des Mythos von Szentendre. Diesen Mythos formte damals schon eine ganze Reihe von Malern mit mehr oder weniger Talent, aber großem Glauben und Liebe. „Um diese Zeit, im Frühherbst", so schrieb Lajos Vajda, „ist die Stadt am schönsten. Nach Sonnenuntergang ist alles still und ruhig, die Häuser sehen aus, als würden sie sich aneinanderschmiegen, alles erscheint wie Silhouetten, der Himmel spielt ins Smaragdgrüne und ist mit winzigen Diamanten übersät. Und während wir in den kleinen Gäßchen langsam dahinschreiten, wirft eine unsichtbare Lichtquelle einen mystischen Schatten an die uns gegenüberliegende Wand... Es ist alles so oder ähnlich wie auf den Bildern von Chagall."

Nicht sehr weit von der Hauptstadt entfernt, doch von deren Proportionen und archi-

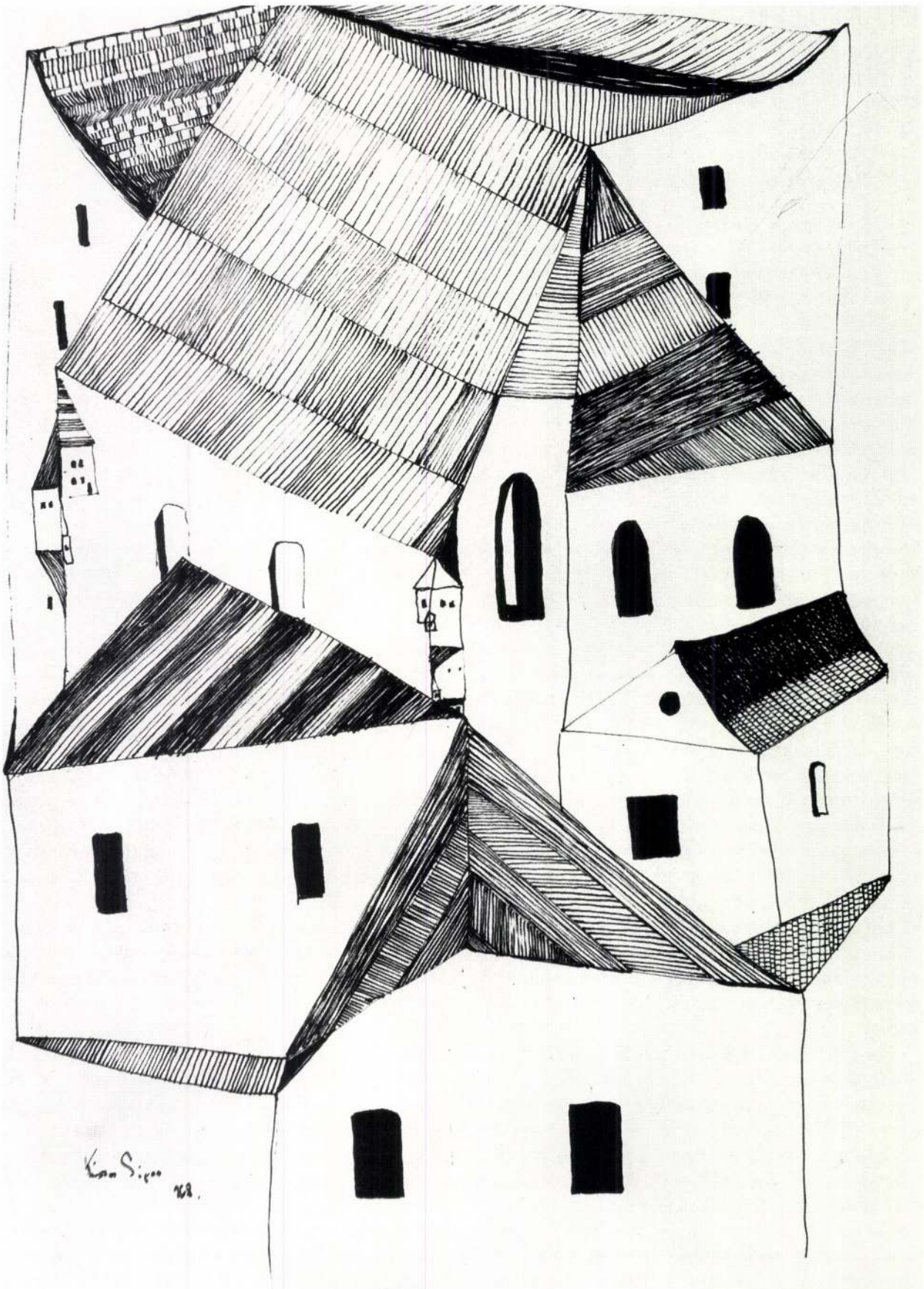

Fekete ablakok (Kompozíció) / Schwarze Fenster (Komposition). 1968 (Kat. 24.)

tektonischem Bild sehr verschieden, war Szentendre in seinem ganzen bisherigen Leben das Zuhause gemalter und geschnitzter Bilder. Über die ungarische Siedlung des Mittelalters erzählen die römisch-katholische Kirche und einige Häuser sowie das Fragment eines St.-Christophorus-Freskos an der Kirchenwand, welches einen Fisch darstellt. Die Bilderverehrung der vor den Türken hierher geflüchteten serbischen Bürger beweisen ihre aus dem Süden mitgebrachten Ikonen und die in ihrem Auftrag entstandenen Ikonostase, die Anzahl ihrer Kirchen zeugt von den vielen kleinen Gemeinden, aus denen die Stadt entstand. In der Kunstsammlung der griechisch-orthodoxen Kirche sowie auch in vielen Wohnungen finden sich Werke der Porträt- und Vedutenmalerei des 19. Jahrhunderts. Die Stadtansicht beziehungsweise je ein Detail des Städtchens blieb auch für die Meister der Jahrhundertwende, die schon mit den Mitteln der großen europäischen Kunstströmungen, des Naturalismus und des Symbolismus, arbeiteten und zwischen 1890 und 1920 für längere oder kürzere Zeit in Szentendre weilten, eine wichtige Kunstgattung.

Von den 20er Jahren des 20. Jahrhunderts an wurde Szentendre geradezu ein Zufluchtsort. Viele der Maler kamen aus Nagybánya, dem ersten Schauplatz der modernen Bestrebungen, denn diese Stadt gehörte damals schon nicht mehr zum Territorium Ungarns, und obwohl die dortige Künstlerkolonie noch bestand und sogar manchmal einen Doppelwohnsitz erlaubte, konnte sie kein organischer Teil des ungarischen Kunstlebens mehr sein. Andere kamen von nicht so weit her, und zwar aus Gödöllő, der ersten Künstlerkolonie des ungarischen Jugendstils, wieder andere aus den verarmenden Städten der Tiefebene. Und Szentendre nahm, einer wunderbaren Mutter gleich, viele, viele Flüchtlinge auf. Ein Teil von ihnen wurde wirklich zu Malern der Stadt, andere jedoch konnten mit fremden Themen und ihrer Vortragsweise nie zu echten Szentendreern werden.

Die niedrigen, dörflichen Häuser, die sich entfernten serbischen Kleinstadtverwandten entgegenstreckenden Kirchtürme, das harmonische Ensemble sakraler und alltäglicher Objekte dieser spätbarock-klassizistischen Kleinstadt, die am Rande der Gehsteige mit Kopfsteinpflaster gepflanzten Bäume, der das Städtchen durchfließende Bach ebenso wie die Donau, dieser größte Fluß Mitteleuropas, der dem Städtchen noch mehr Bedeutung verleiht, und auch die sich hinter den auf Hügeln erbauten Stadtteilen erhebenden Berge erscheinen zwischen den beiden Weltkriegen auf expressiv-naturalistischen, fauvistisch-farbigen oder auch konstruktiv-surrealistischen Gemälden und Zeichnungen.

Zur Zeit des Krieges und der verschiedene Schichten treffenden Verfolgungen steigerte sich Szentendres Charakter als Zufluchtsort noch, und obwohl der Mystizismus der Kunst von Szentendre in den Jahren vor und nach 1945 den Lenkern der offiziellen Kulturpolitik nicht erwünscht war, war das Städtchen ein sich von innen bereicherndes, vielgestaltiges Kunstzentrum in Ungarn, wo die größten Maler und Graphiker der Zeit arbeiteten. Szentendre zeigt die Dialektik der gebundenen und ungebundenen künstlerischen Vortragsweise auf, die besten Meister arbeiteten im Zeichen der Ehrfurcht vor der künstlerischen Freiheit und der Tradition. Wie bekannt, starb Lajos Vajda 1941 an Lungentuberkulose, doch unter den ihm nahe stehenden Meistern schuf Dezső Korniss reife Werke, und Jenő Barcsay malte eine Folge konstruktiv-realistischer Kompositionen zu Ehren der Stadt.

* * *

László Kósza Sipos gehört zur dritten Generation der Maler von Szentendre im 20. Jahrhundert. Obwohl in Budapest geboren, wuchs er in Szentendre auf, wo er bis 1971 lebte und arbeitete. Von seiner Kindheit an war die Stadt sein Zuhause – das Bachufer mit den Trauerweiden, eine Zimmerecke in einem eingeschossigen Haus, eine breite Fensternische, wo er zuerst zu zeichnen begann.

Sein Vater und seine Großmutter waren ungarische Bürger römisch-katholischer Konfession, seine Mutter stammte aus einer serbischen Familie. Seine Eltern ließen sich scheiden, seinen Vater kannte er gar nicht, und daran litt er bis zu seinem Tode. Den bürgerlichen Namen seines Pflegevaters vereinte er mit dem Namen seines Vaters zu László Kósza Sipos und mit diesem etwas archaischen Doppelnamen (die beiden Namen bedeuten etwa „Vagabund" und „Pfeifer") sein lyrisch-künstlerisches Selbst.

Er besuchte das Zsigmond-Móricz-Gymnasium in Szentendre, und nach Meinung seiner ehemaligen Mitschüler, die sich an ihn erinnern, zeichnete er sich besonders in Literatur, im Aufsagen von Gedichten und im Musikverständnis durch besonderes Talent aus. Es ist bezeichnend für seine ruhelose Jugend, daß er trotz allem das

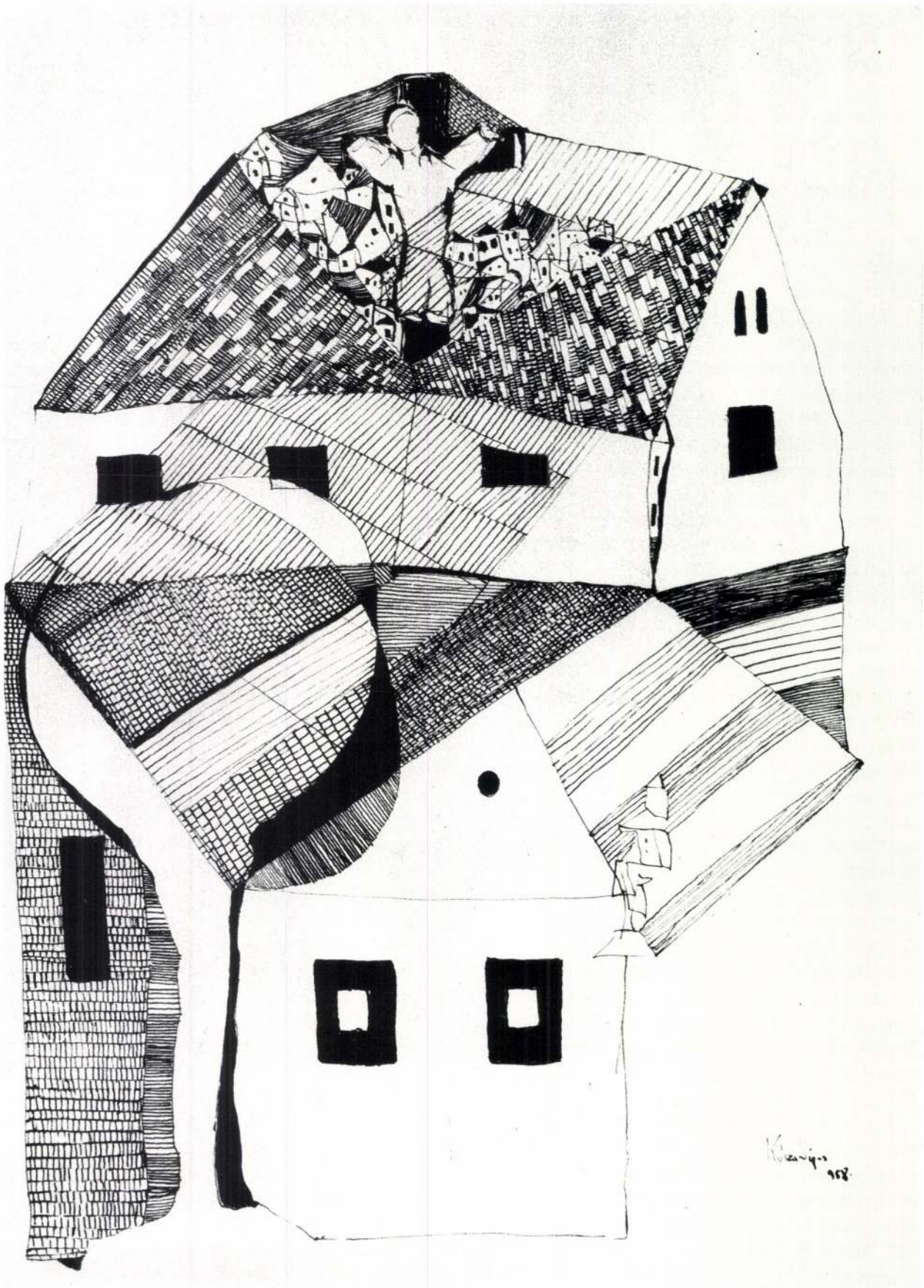

Szentendrei motívumok / Motive von Szentendre. 1968 (Kat. 26.)

Gymnasium verließ. Eine Zeitlang arbeitete er als Deklamator, er wohnte mit seinen Musikerfreunden zusammen, später begann er dann zu malen. Bei dem Zeichen- und Malerlehrgang der Stadt Szentendre waren Antal Deli und János Pirk seine Lehrer. Die kunsthistorische Bedeutung des 1961 früh verstorbenen Antal Deli wird von der Fachliteratur nur sehr selten hervorgehoben. Der energische, einflußreiche Künstler stammte aus einer kinderreichen Familie, war zuerst Anstreicher, später wurde er in Nagybánya Schüler von Károly Ferenczy. In den 20er Jahren des 20. Jahrhunderts erweiterte er seinen künstlerischen Horizont in München, Paris und Italien. Jenő Barcsay rief ihn nach Szentendre, wo er in Pastell und Kohle eine Folge von expressiv-kubistischen Stadtansichten malte.

Auch János Pirk gelangte von Nagybánya nach Szentendre, eine Zeitlang arbeitete er auch in Gödöllő, doch später wurde er ein „alteingesessener" Einwohner von Szentendre. Pirk war der Maler (er wurde wegen der Erregtheit seiner Bilder sogar mit van Gogh verglichen) der Maisfelder, Wiesen und des bäuerlichen Lebens, von ihm konnte László Kósza Sipos die Empfindsamkeit für das Leben und die Formenwelt von Gräsern, Bäumen und anderen Pflanzen erlernen. Er experimentierte auch manchmal mit dem expressiven Porträtstil von Pirk, obwohl sich auf seinen besten Porträts das Menschenantlitz trotz aller Individualität eher zu einem Ikonenantlitz rundet, wie es bei dem Mädchenkopf von Jenő Barcsay aus der Zeit um 1960 zu beobachten ist.

Jenő Barcsay stand dem jungen Künstler zu Beginn seiner Laufbahn als väterlicher Freund und Gönner zur Seite. Von ihm erhielt László Kósza Sipos Papier, Pastellfarben sowie stille Anleitungen. Barcsay – obwohl er damals schon Akademieprofessor war – schätzte die Naturtalente nicht gering, und er glaubte auch nicht daran, daß die akademische Ausbildung die alleinseligmachende sei. (Deshalb hielt er auch den Bauernmaler Péter Benedek für einen achtenswerten Gefährten und stand mit diesem bis zu seinem Tode in Briefwechsel.) Barcsay zwang Kósza Sipos weder in Richtung akademischer Studien, noch konnte er ihm dazu konkrete Hilfe leisten, doch ermunterte er ihn zur strengen Bildgliederung und gründlichen Kenntnis aller Mittel und Techniken.

Noch ein halbes Kind, lernte László Kósza Sipos aber mit großer Empfindsamkeit noch von vielen anderen Szentendreer Malern – wenn auch sehr vorsichtig, fast im geheimen. Von Béla Czóbel, dem alten Großen der Fauves-Bewegung, die sinnliche Farbauffassung, von seiner Frau, der von ihm sehr geliebten Maria Modok, den einfachen, großzügigen Bildaufbau, von Pál Mihálty das Traumhafte und den Reichtum der Wirklichkeitsinterpretation, von Dezső Korniss und Gusztáv Sikuta, die seine Freunde waren, die Möglichkeit der geistreichen, bildlichen Kunstgriffe. Unter seinen unmittelbaren Vorgängern verehrte er vor allem Béla Kondor, dem er sich sehr verwandt fühlte. Die lyrisch-künstlerische Welt Kondors empfand er als die größte, und ein Teil der Symbole Kondors (Vogel, Fisch, Schmetterling-Motiv) beeinflußten ihn zweifellos, obwohl seine Dramaturgie weniger kompliziert und ambivalent, man kann auch sagen, naiver war wie die seines Freundes.

László Kósza Sipos war fünfzehn Jahre alt, als er seine ersten Folgen von Zeichnungen und Bildern schuf. Er hatte einen pubertären Nervenzusammenbruch überstanden und eine bürgerliche Erwerbstätigkeit abgelehnt. Er rang mit seiner Familie und suchte seinen Platz im Ungarn zu Anfang der 60er Jahre.

Seine erste Ausstellung fand im Spätherbst 1963 im Klub des Studentenwohnheims der Technischen Universität in der Bercsényi út statt. Seine ersten Mäzene waren minderbemittelte Intellektuelle, Universitätsdozenten und Studenten; später, als ihn die Kritik entdeckt hatte, gelangten seine Bilder in die Kollektionen namhafter Kunstsammler. Ende der 60er Jahre schrieben schon bedeutende Kunstkritiker über ihn, und aus ihren Zeilen sprach ernste Beachtung und Anerkennung.

János Frank, ein ungarischer Meister der bündigen Kritik, schrieb in der Nummer vom 16. Dezember 1967 von *Élet és Irodalom* (Leben und Literatur) folgendermaßen über ihn: „Im Fall von Kósza Sipos... zeigt sich, daß seine Abstammung aus Szentendre ein entscheidender Faktor ist. Auf seinen harten, genauen und disziplinierten Tuschzeichnungen kann man die Elemente von Szentendre entdecken, welche er aber nicht nach den Gesetzen der Konstruktivität aufbaut, ja sogar aufeinanderhäuft... Auf seinen Pastellen erscheinen die auch topographisch genauen Häuser von Szentendre und die botanisch korrekten Blumen suggestiv in einer eigenen, verschwommenen, traumhaften Umsetzung – und diese Lösung einer stark einander widersprechenden Doppelheit ist bei Kósza Sipos das Interessanteste."

Géza Perneczky eröffnete die erste Ausstel-

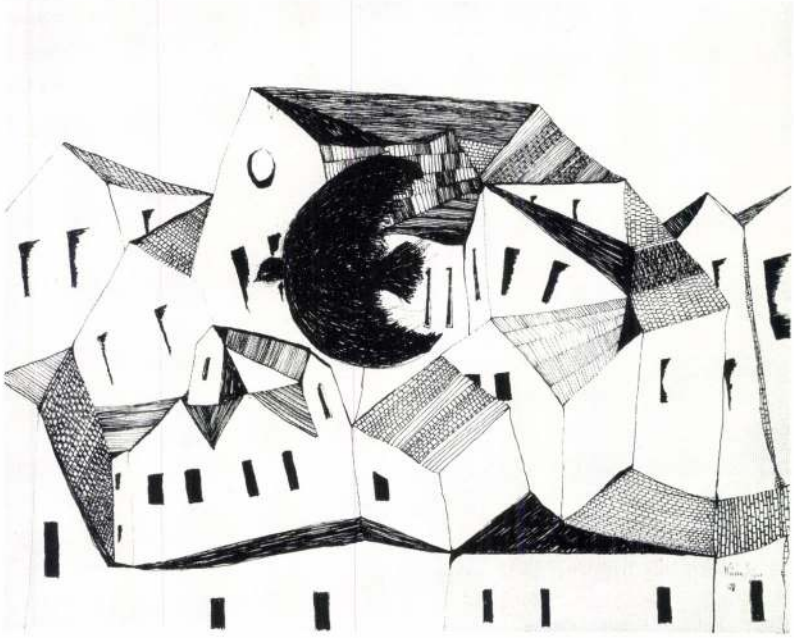

Város madárral / Stadt mit Vogel. 1968 (Kat. 25.)

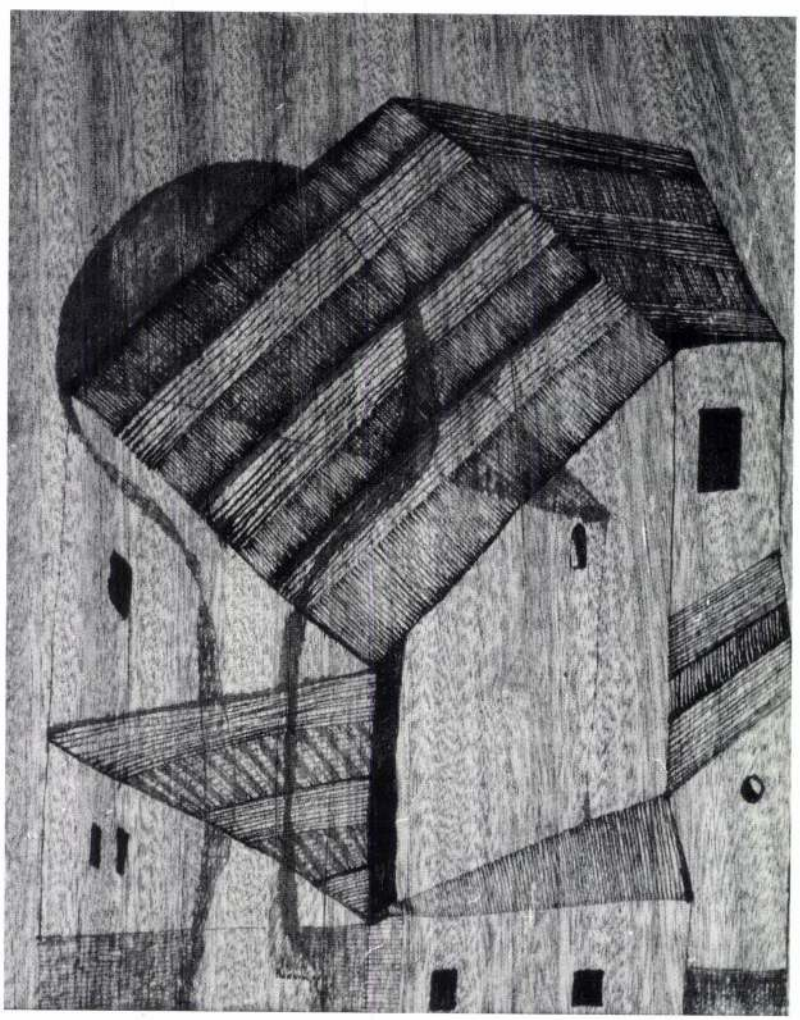

Gömbakác, 1968 körül / Akazien. Um 1968 (Kat. 27.)

lung von Kósza Sipos, und in seinen Kritiken und Schriften in ungarischen wie in deutschen Presseorganen beschäftigte er sich mehrmals mit ihm. Jede seiner Schriften ist grundlegend, zitiert sei an dieser Stelle aus einer Kritik, die ebenfalls in den Spalten der Zeitschrift *Élet és Irodalom* erschienen ist:

„Trotz seiner Jugend ist er der 'szentendreistischste' Maler von Szentendre", schrieb Perneczky kühn. „Die Ecken und Winkel des Labyrinthes dieser Kleinstadt, die Gefühlsgeladenheit der serbischen Traditionen und das fast schon mediterran erscheinende Kolorit, die aus den prawoslawischen Ikonen weiterentwickelte Symbolwelt, der dem Kettenauffädeln ähnelnde Bildaufbau ... sind nur auf den Bildern von Kósza Sipos mit einer solchen aufrichtigen Einfühlung zu sehen ... Kósza Sipos kann außerdem noch eine Sache, so wie kein anderer bei uns, und zwar die Pastellmalerei. Er ist ein Dichter der weich sich kräuselnden Farben, der verschwommenen und mit einer Aura umgebenen Formen."

Genau und traumhaft, aufrichtig-einfühlsam und gefühlvoll, klar und ahnungsvoll, geheimnisvoll, einfach und instinktiv-gekonnt – das waren die Eigenheiten, mit welchen die Kritiker die Schöpfungen des jungen Künstlers charakterisierten. László Kósza Sipos merkte sich diese Kritiken gut, und mit einem etwas verschmitzten Lächeln freute er sich noch über sie, doch waren sie nicht die nährenden Kräfte seiner Phantasiewelt. Er war in seinem Innersten ein echter Szentendreer Künstler, der manchmal in der Künstlerkolonie jemanden besuchte und manchmal aus Jux nur etwas über den Zaun rief, der außerhalb der offiziellen Kunstgeschichte stand und trotzdem Objekt und Gestalter der Nostalgie der Epoche war.

Das Hauptthema seiner ersten Zeichnungen und Pastelle war die Stadt, ein bedeutendes, ihm vertrautes Gesicht eines Einwohners, eine zerbröckelnde Mauer, das Detail einer beschädigten Ikone, ein Kleinstadtheiliger mit nach außen gedrehten Füßen und großem Kopf, der aber bestimmt immer hilft. Auf die Rückseite seiner Stadtansichten oder aber über sie malte er manchmal sein lebendiges Selbstporträt vor einem kräftig roten Hintergrund oder einen Ideal-Kopf, einen aus den Häusern herauswachsenden und sich über diese erhebenden Menschen. Während der Zeit seines Ringens mit sich selbst und der Welt gelangte auf einzelne Zeichnungen und Gemälde statt der Menschengestalt ein unheilvolle Assoziationen weckender, großer Vogel. Nach einem Titel, den er auf die Rückseite eines Gemäldes notierte, handelt es sich dabei um nichts anderes als den „Großen Uhnvogel mit langen blauen Ohren" aus dem sehr beliebten Gedicht Endre Adys, auf anderen Werken sind die schwarzen oder roten Vögel Verwandte der geflügelten Menschen und Tiere von Béla Kondor. Ein bedeutender Kritiker der 60er Jahre entdeckte auf den Gemälden von Kósza Sipos statt der krampfhaften Tragik und des Vajdaschen Verhängnisses doch auch eine schöne, berükkend harmonische Welt voller winziger Kümmernisse, und wenn man sein ganzes Lebenswerk überblickt, fühlt man darin aber schon die Tragik seines eigenen Verhängnisses.

László Kósza Sipos gehört zu den letzten symbolischen Vedutenmalern dieser in unseren Tagen fast verschwundenen, verblaßten oder grob umgeordneten Welt von Szentendre. Nicht nur die sakralen Motive – Kirchturm, Kruzifix – machen die in den Abstufungen je einer vorherrschenden Farbe (Lila, Blau, Gelb, Rotbraun) und mit topographischer Treue wiedergegebenen Stadtteile zu auf einen transzendenten Sinngehalt hinweisenden Motiven, sondern auch das Überdecken der Formen und das Überirdische der Farbgebung. Eine Verklärung der verfallenden Häuser, krummen Gassen und der nie in die Höhe gewachsenen Kugelakazien. Aus dem Blech-Christus wird auf einigen Zeichnungen und Pastellen ein lebendiges Kreuz, das Heraufbeschwören des für die Menschheit auf sich genommenen Leidens, des Opfers und der Erlösung. Der Schauplatz ist in keinem einzigen Fall der Hügel Golgatha, sondern immer und zu jeder Zeit die winklige Kleinstadt. Als auf der ersten Gedächtnisausstellung 1966 in Szentendre der junge Kósza Sipos die Werke von Lajos Vajda – viel kompliziertere Kompositionen als seine eigenen – kennenlernte, entdeckte er in Vajdas Zeichnungen, Collagen und den Pastellkompositionen mit dem Thema Szentendre überrascht und ehrfurchtsvoll die Vorläufer seiner Visionen.

Einige freudvolle Monate im Leben László Kósza Sipos' waren Frühling und Sommer 1968, als Katalin Andrássy, die Witwe des im Exil gestorbenen Staatspräsidenten Graf Mihály Károlyi, es ihm mit einem Stipendium ermöglichte, daß er in Südfrankreich, in Vence, arbeiten und zusammen mit seiner Frau leben konnte. (Er heiratete 1967 eine schöne, kultivierte und gegenüber den Problemen der Malerei und der Welt sensible Frau.)

An der Südseeküste sind die Farben und

Város / Stadt. 1968 (Kat. 28.)

Formen noch südlicher, noch voller, und die Folge der sich auch in den Maßen sowie der Ausdruckskraft steigernden, auf anspruchsvolleres, teureres Papier, Velours gemalten Pastelle kennzeichnet die Wirkung dieser großen Begegnung auf den Künstler. Er beobachtete jeden Felsen, jeden Höhenzug, suchte all die südfranzösischen Kleinstädte auf, die solchen Größen der modernen Kunst wie Auguste Renoir, Paul Cézanne, van Gogh und Gefährten über kürzere oder längere Zeit Zuflucht geboten hatten. Garten und Pflanzen von Renoir erinnerten ihn wahrscheinlich an die verwilderte Vegetation im Garten von Béla Czóbel am Rande von Szentendre, und so trafen sich auf seiner Pastell-Kohle-Zeichnung die Traditionen zweier Größen der französischen und ungarischen sinnlich-lebendigen Malerei.

Es ist vollkommen natürlich, daß sich auch Kósza Sipos aus der Landschaft und den Kleinstädten, die auf die Perspektiven der Ewigkeit hinweisen und dennoch in der Glut des Augenblicks leben, nach Paris, der heiligen Stadt jeden modernen Künstlers Europas, sehnte. Per Anhalter fuhr er nach Paris, wo er frei zwischen Museen und Kirchen umherrannte und auch Zeuge der 68er Pariser Ereignisse wurde. Bis ans Ende seines Lebens reiste er gern schnell mal – solange er konnte – nach Paris, wie auch später unter den europäischen Metropolen Amsterdam, Rom, Hamburg und London zum Gegenstand seiner Verehrung und Begeisterung wurden. Das Stipendium der Frau Károlyi weihte den jungen Künstler zum europäischen Bürger und beschenkte ihn mit der Illusion des freien Reisens und einem Leben ohne Grenzen. In den modernen Museen konnten ihn besonders die Bilder der impressionistischen, postimpressionistischen und expressionistischen Maler mit der Thematik Stadt und Kleinstadt davon überzeugen, daß er wie auch ein Großteil der großen Alten und jungen Künstler von Szentendre eine Insel der sich aus klein- und großstädtischer Kultur zusammensetzenden europäischen Kultur bewahren und pflegen.

Nach dem Stipendium malte László Kósza Sipos eine Reihe von Pastellen, die erneut Szentendre zum Gegenstand hatten. Es handelte sich um großformatige, elegante Kompositionen, die in der Gestaltung von Raum und Massen auch aus den Entdeckungen von Kubismus und Orphismus schöpften und bewußt die verschiedenen Stufen einer kindlichen Einfachheit veranschaulichten. Neben diesen näherte er sich in einer Folge von reinen Federzeichnungen der Art Vajdas bei der Vortragsweise der Zeichnungsmontage. Diese Werke stellte Katalin Petényi 1969 im Rahmen einer großangelegten Ausstellung im Károly-Ferenczy-Museum in Szentendre aus, und von diesen gelangten einige in die Kreisausstellung des Komitats Pest im Jahre 1971, die für lange Zeit sein letztes öffentliches Auftreten in Ungarn war und die eigentlich nur die Pressevorführung erlebte. Die Bilder „Blaue Stadt", „Kleinstadt" und „Einsame" sind im Œuvre von László Kósza Sipos die Hauptwerke, die seinen ganzen Lebensweg und seine künstlerische Verpflichtung bestimmten. Unter den Würdigern der in der Ungarischen Nationalgalerie stattfindenden Komitatsausstellung von Pest schrieben zwei namhafte Kritiker, György Szabó und Iván Bojár, über ihn anerkennende Zeilen, indem sie die „bezaubernde Farbgebung und ahnungsvolle Ausstrahlung" der Bilder hervorhoben. Als der Artikel von György Szabó in *Élet és Irodalom* und der von Iván Bojár in den Spalten des *Magyar Hírlap* erschien, hingen die Bilder schon nicht mehr. Nicht aus künstlerischen Gründen – verlautete in jüngster Vergangenheit die aus den Akten herausgesuchte Begründung –, sondern weil die Veranstalter die Polizei benachrichtigt hatten, daß der Künstler Ungarn verlassen hatte, und „Republikflucht" galt damals noch als Straftat.

Was hatte den jungen Künstler zu diesem Entschluß veranlaßt? Zufall und Entschiedenheit gleichermaßen. Man hatte ihn zu einer Ausstellung nach Westdeutschland eingeladen, seine Aufenthaltsgenehmigung war noch gültig, doch hier in Ungarn „wußte man" schon, daß er nicht heimkehren würde. Es steht auch fest, daß er sich nach Paris und Vence schwer daran gewöhnen konnte, daß seine Werke nur dann mit einer institutionellen Nachfrage hätten rechnen können, wenn sie eine konkretere, politischere Aussage vermittelt hätten. Die Ordnung seiner Kompositionen und das Glühen seiner Farben beglaubigte keinerlei akademische Bildung, auf seine Zulassung an die Hochschule konnte er, auch wenn er es gewollt hätte, nicht hoffen. Zwar hatte er Sammlerfreunde, und László Kósza Sipos lebte von kürzere oder längere Zeit dauernden Gelegenheitsarbeiten, er gehörte zu den Proletariern der Kunst. Wie viele seiner Dichter- und Malerfreunde war auch er ein Teufelskerl, der sich manchmal mit Getränken betäubte und in Kneipen und Cafés seine Meinung über die Welt herausschrie, so daß sich sogar

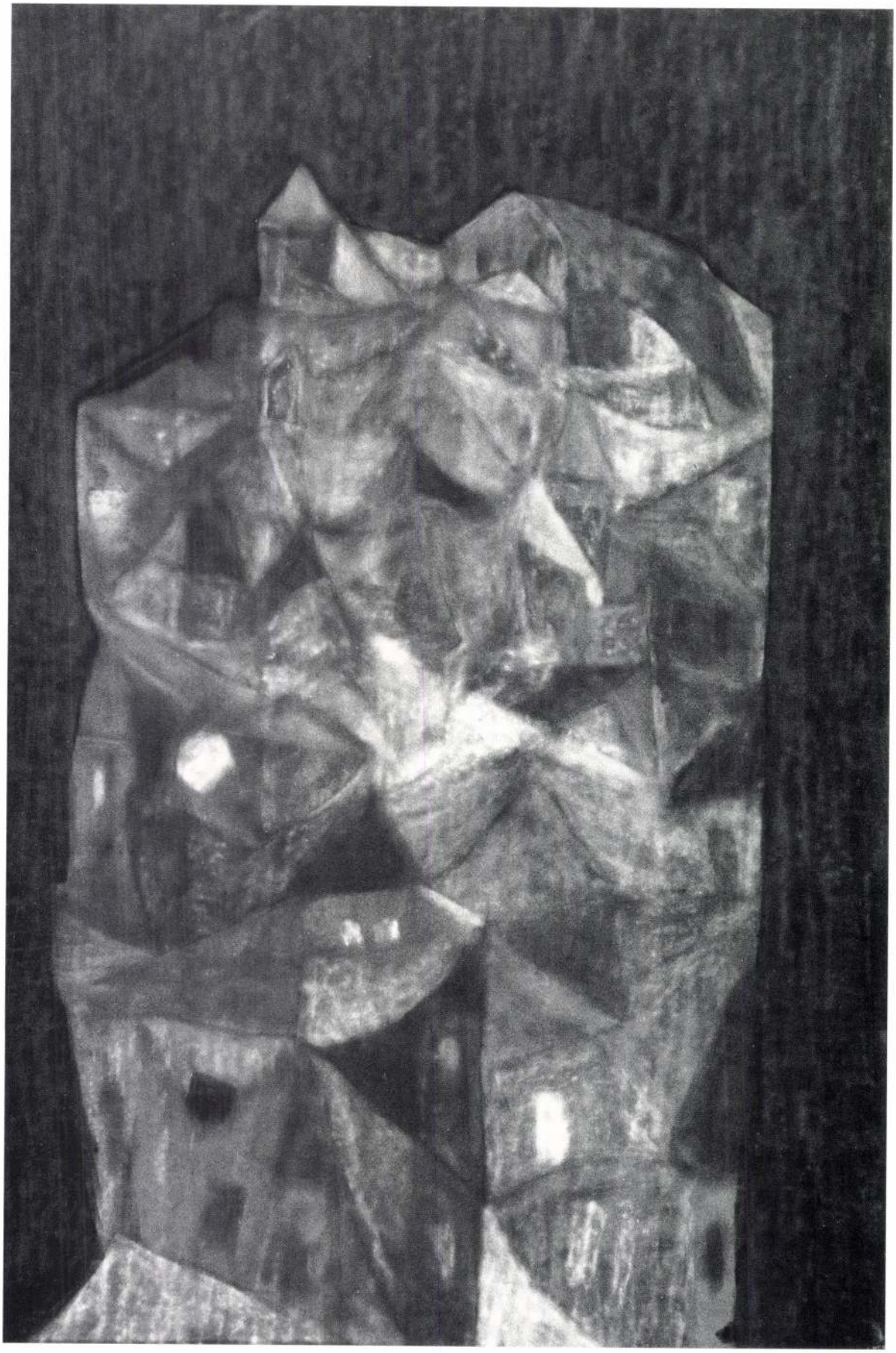

Délután / Nachmittag. 1968 (Kat. 29.)

seine kühnsten Freunde wegen der Folgen um ihn sorgten. Gleichzeitig war er ein Freund, der am besten schweigen, die Ängste anderer in sich aufnehmen und die Geheimnisse der anderen vom Regime Verfolgten hüten konnte. Manchmal hatte auch er Angst, und es gab welche, die versuchten, dies mit seinem sich aus der Kindheit ergebenden psychischen Zustand zu erklären. Seitdem bewiesen soziologische und historische Studien, daß seine Generation Grund zur Furcht hatte.

Als er der Verlockung einer Ausstellung und einer Druckwerkstatt für Radierungen erlag und in Deutschland blieb, war er bereits ein Künstler mit einer eigenen Welt, der nur seine Techniken und seinen Stil in den nicht ganz zwei Jahrzehnten, die ihm noch zur Verfügung standen, weiter entwickelte. Zweifellos sah er sich auch dort die Modernen der Museen gründlich an, doch besonders stark zogen ihn nur die Werke der ersten drei-vier Jahrzehnte des Jahrhunderts an. In Köln, Hannover und Hamburg besuchte er immer die Bildergalerien, Bestätigung und Glauben gaben ihm das Malerische und die lyrische Welt, welche die frühen und reifen Werke von Marc Chagall und Paul Klee, Marianne Werefkin, Emil Nolde, Franz Marc und Kurt Schwitters ausstrahlten. Das Haus, die Stadt, die Kleinstadt – das waren die hervorgehobenen malerischen Themen, die ein Großteil der Werke dieser Künstler charakterisierten. Das Haus ist in der Traum-Theorie von Sigmund Freud ein uraltes Symbol, das auf den Menschen als Uranfang hinweist. Die Häuserreihe, die Häuserkette, die aus Häuserreihen und freien Plätzen bestehende Stadt mit ihren profanen und sakralen Gebäuden ist die Grundeinheit einer Gemeinschaft, einer Kultur. Die eurasischen Kulturen hätten ohne die Stadtstaaten nicht entstehen können, die Städte des Griechentums und des europäischen Mittelalters verdichteten in sich die Essenz der Zivilisation.

Die Stadt – wie klein auch immer – war in Ungarn und allgemein in Mittel- und Osteuropa Treffpunkt der kulturellen Einflüsse aus Ost und West, Nord und Süd sowie Schauplatz eines differenzierteren Lebens. Szentendre schuf auf vielfältige Weise diese spezifische Stadtkultur, deren Requisiten den Künstler auch nach Deutschland begleiteten, die ihn lehrten, auch dort solche wunderbaren deutschen Kleinstädte zu entdecken und in seine Kunst einzubauen wie Celle bei Hannover und Ronnenberg-Empelde, das er zu seinem Wohnort wählte.

László Kósza Sipos kam es gar nicht in den Sinn, sich irgendeiner westeuropäischen Kunstströmung der 70er Jahre anzuschließen. Während seiner Jahre in Deutschland veränderte er weder seine Thematik noch seinen Stil. Selbstverständlich verschloß er auch vor den Farben und Formen der Großstadt und Hochhäuser nicht die Augen, er wagte es sogar, hin und wieder in einem seiner Bilder die Häuser von Amsterdam und Szentendre zusammen zu sehen, über die bräunlichen Häuser der holländischen Hafenstadt die inzwischen zu schlanken und hochgewachsenen Bäumen verzauberten Akazien ragen zu lassen. Auf einer Zeichnung, einem Gemälde nahm er in einem vernachlässigten Winkel des zivilisierten, entwickelten Deutschlands so ein beschädigtes, mit Drahtgitter zugenageltes Fenster oder eine matte Trauerweide wahr, deren getreues Ebenbild, eine entfernte Verwandte, dort in Szentendre auch heute in einer Nebengasse existiert und welche Zeit und Entfernung nicht aus seinem Gedächtnis löschen konnten.

Das Hauptthema in der Malerei von László Kósza Sipos blieb auch in Hannover das Städtchen Szentendre. Auf seinen ersten Pastellen ist die Stadt tiefblau und braun, dann transparent wie der Traum, später „zum Weinen gelb" und schließlich auf seinen Ölgemälden hellblau und zu einer Kristallstadt verwandelt weiß, trauerweiß.

Was bemerkten die wenigen deutschen Kritiker, die über seine Ausstellungen schrieben, von diesen eigentümlichen Werten des Künstlers? Warum opferten bezeichnenderweise Sammler auf dem Lande, Ärzte, Lehrer und Landwirte, eine mehr oder weniger bedeutende Summe von ihrem Vermögen, um Bilder von ihm zu kaufen?

Sicherlich waren sie alle schon von der Verehrung für eine Kleinstadt, für ihre Heimat und für einfache Gegenstände, natürliche Gebilde, Bäume, Gräser und Steine durchdrungen, welche ein Grundpfeiler der traditionellen Kultur unseres Jahrhunderts war und bleibt.

Der Berliner Kritiker Rudolf Pfefferkorn beobachtete auf den Pastellen von Kósza Sipos eine spezifische Moll-Tonart, und für die wichtigste Aussage des Künstlers hielt er seine Sehnsucht nach der Heimat. Nach Meinung des Kritikers ist in dieser Traumwelt die Dichte der Zusammenhänge zwischen den geologischen Schichten präsent.

In der Tat wurde Kósza Sipos während sei-

Francia városka / Französisches Städtchen. 1968–69 (Kat. 41.)

Sárga házak / Gelbe Häuser. 1969 (Kat. 42.)

ner Jahre in Deutschland und einiger erneuter Reisen nach Südfrankreich, Sizilien und Spanien zu einem solchen Künstler, für den die Heimat eine ferne Traumstadt war, der aber dem Meer, den Steinen der Küste und dem Wachstum der Grashalme sehr nahe kam. Er malte das südliche Meer, an dessen Gestade sich jeder Mensch aus dem Norden im geheimen sehnt, und die kühle, windige Nordküste, die eher grau-weiß und in der deutschen Zeichenkunst und Malerei seit fast zwei Jahrhunderten Schauplatz des Ausdrucks metaphysischer Gedanken ist. Der mit Krankheiten kämpfende junge Künstler zeichnete auf dem Rücken liegend mit dem Silberstift dieses nördliche Meeresufer.

Unter den Kritikern in Deutschland gelangte abermals der alte Freund, der ebenfalls außerhalb seiner Heimat in Köln lebende Géza Perneczky, der künstlerischen Welt von László Kósza Sipos am nächsten. Folgendermaßen berichtete er über ihn in einer Sendung der Deutschen Welle, die nach Ungarn die Nachricht sandte: „Seine Kunst wirkt hier in Hannover wie irgendeine Botschaft aus dem Süden, aus wärmeren Gefilden ... Seine Werke erscheinen manchmal wie nonfigurative Gemälde, und erst nach längerem Betrachten können von ihnen die Erinnerungsbilder einer konkreten Wirklichkeit abgelesen werden. Es ist eine Welt der Erinnerungen oder des Traums, doch mit einer solchen intensiven Kraft, die dem Wachsein eigen ist. Die Farben sind Lila-, Tiefgrün- und Blaunuancen, die Gelbtöne von leuchtender Wirkung verschleiern für eine Minute die Wirklichkeit, das gewohnte Bild der Umgebung, und das ist die Minute, für die es sich eigentlich lohnt zu leben – so fühlt dies der Künstler, und so erlebt es auch der Betrachter, der zwischen den Bildern der Ausstellung wandelt."

Die Kunst von László Kósza Sipos ist eine Apotheose der Kleinstadt, eine Elegie auf die Kleinstadt. Die Kleinstadt ist ein haltbareres und zeitbeständigeres Gebilde der menschlichen Kultur als die Großstadt. Darauf weist die expressionistische Dichtung von Kandinsky hin, die auch zur Analyse der Kunst von László Kósza Sipos als genaues Motto gewählt werden könnte, obwohl ich nicht weiß, ob er das Gedicht in deutscher Sprache oder in der ungarischen Übersetzung überhaupt irgendwann einmal gelesen hatte.

Die einander zugewandten, einander stützenden Häuser der Kleinstadt beweisen das Organische, das Vertraute der Kultur. Aufgrund dieser Sehnsucht und dieser Erinnerung entstand erneut ein bedeutendes mitteleuropäisches, ungarisches Lebenswerk, während eines Lebensweges, der das fünfte Jahrzehnt nicht erreicht hat.

Júlia Szabó

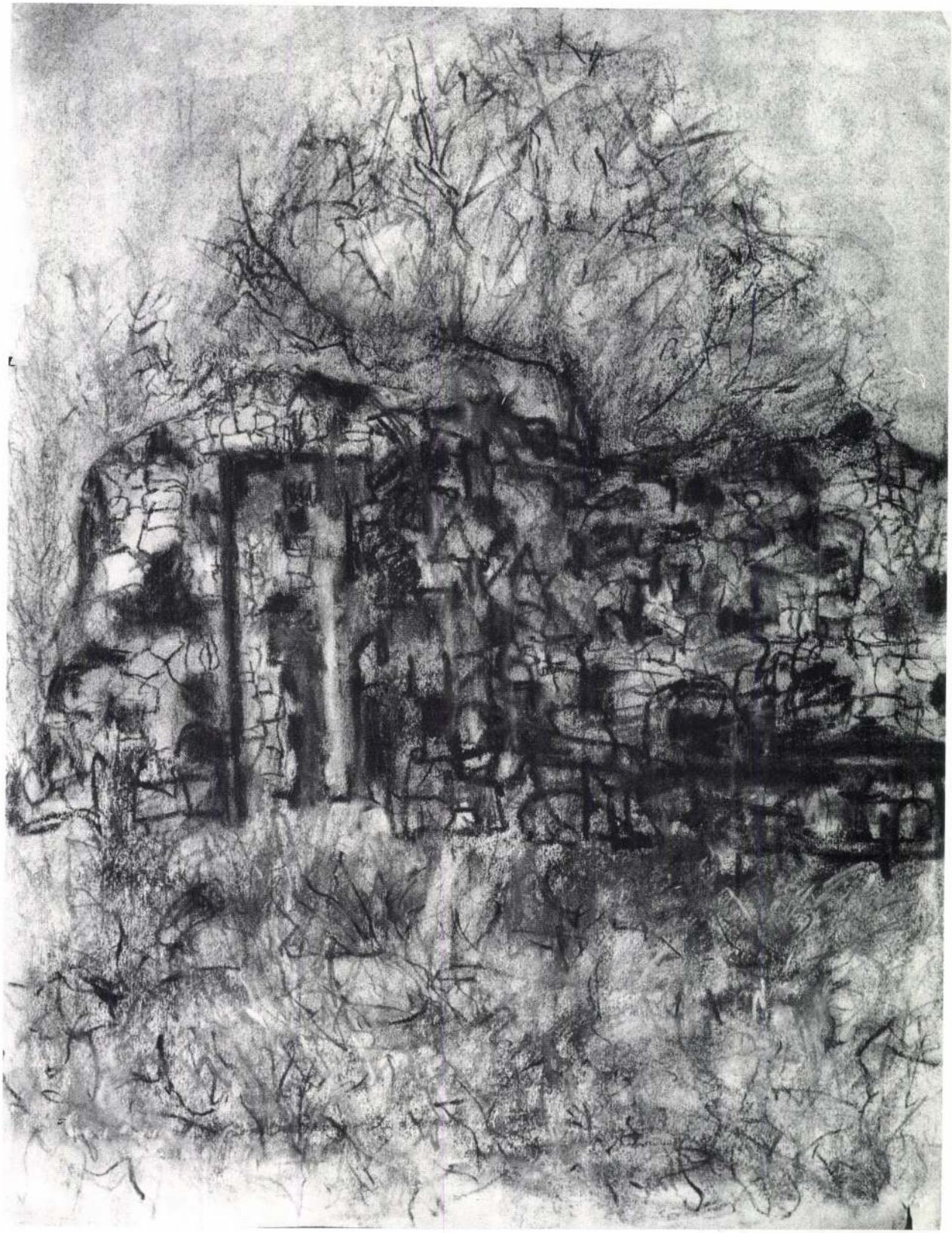

Délfrancia kert (Renoir kertje) / Südfranzösischer Garten (Garten von Renoir). 1968 (Kat. 33.)

Kopasz fák / Kahle Bäume. 1968 (Kat. 34.)

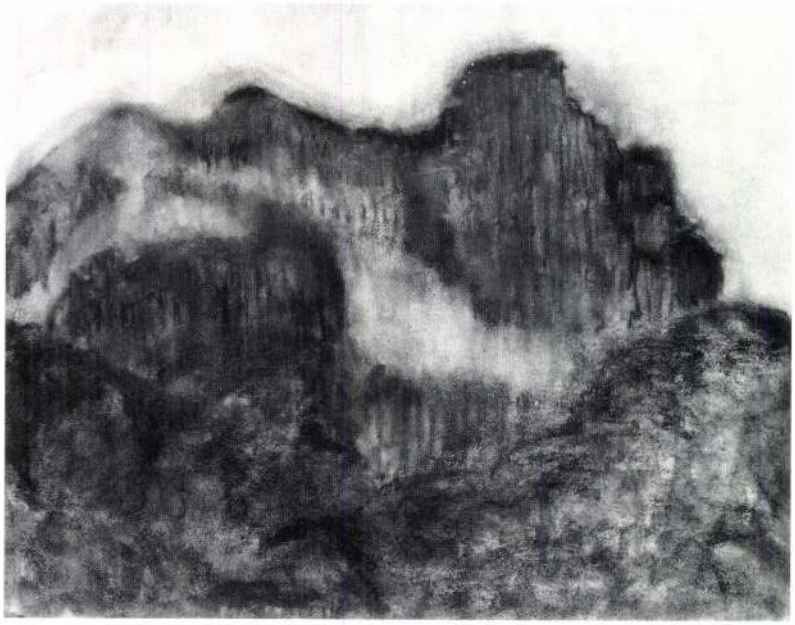

Hegyek Dél-Franciaországban / Berge in Südfrankreich. 1968 (Kat. 35.)

Részeg házak / Betrunkene Häuser. 1971 (Kat. 51.)

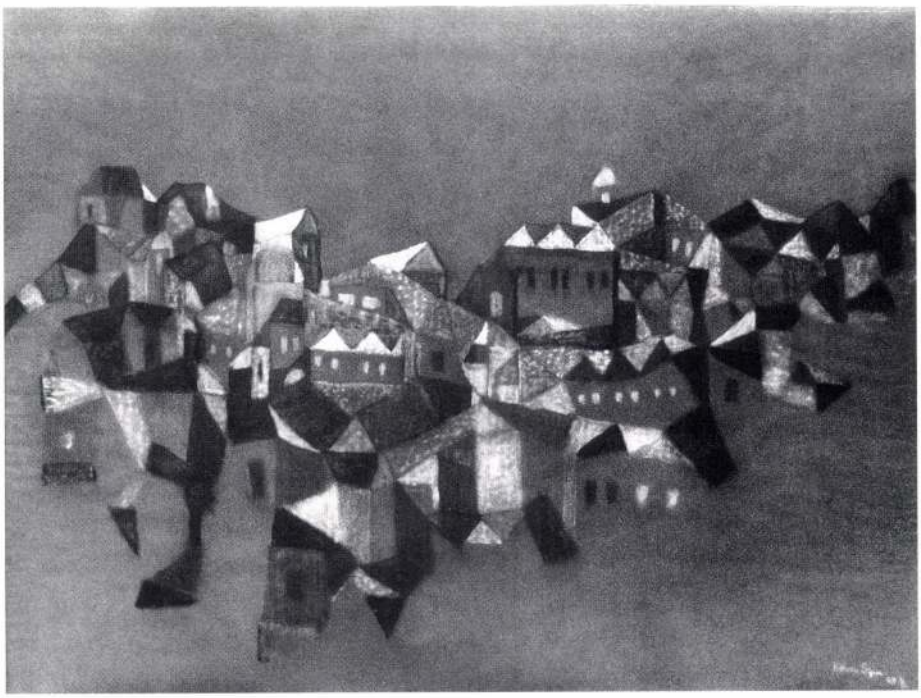

Szentendre (Kék város) / Szentendre (Blaue Stadt). 1971 (Kat. 49.)

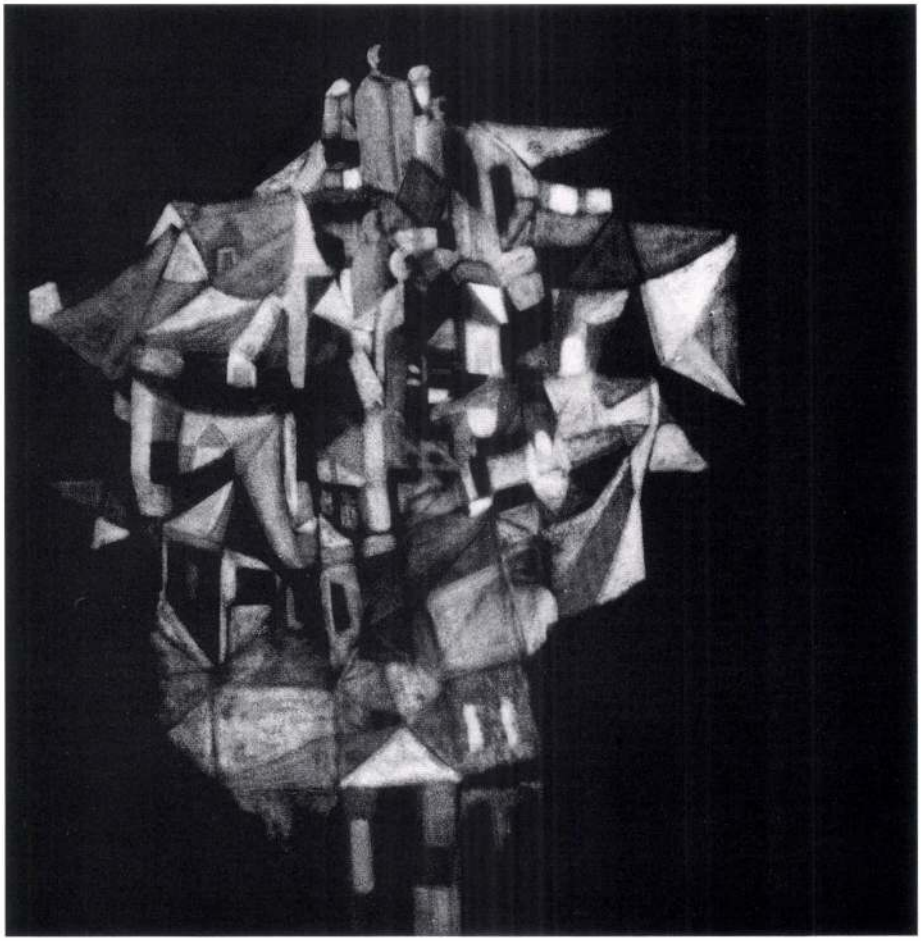

Kompozíció házakkal / Hauskomposition. 1971 (Kat. 53.)

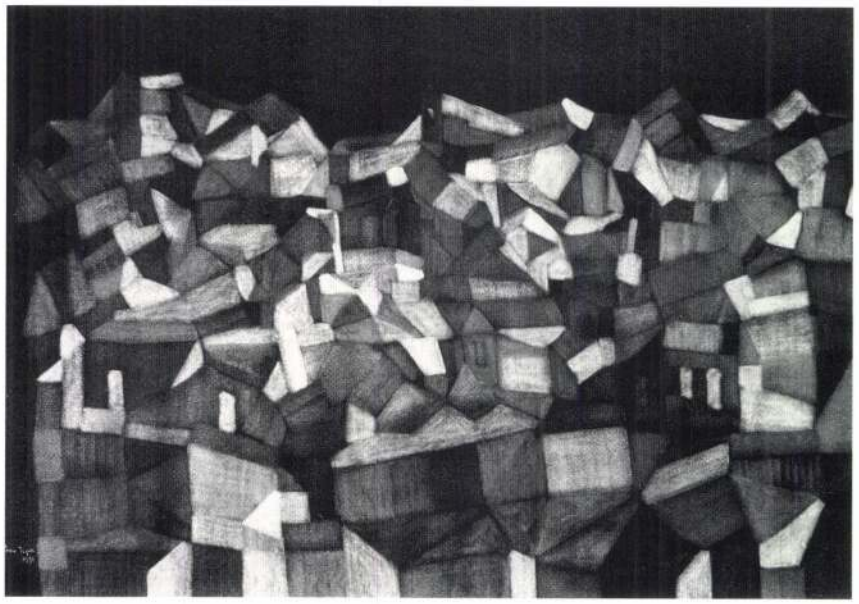

Kisváros / Kleinstadt. 1971 (Kat. 50.)

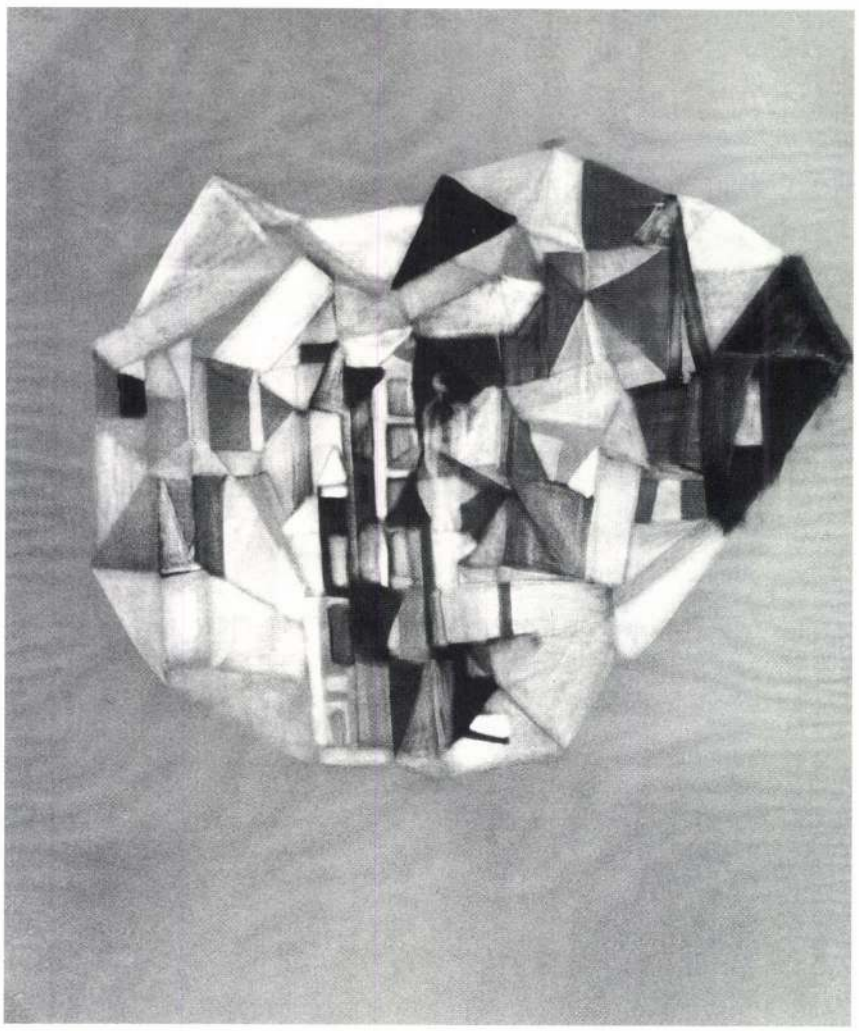

Város (Kompozíció házakkal), 1970-es évek eleje
Stadt (Komposition mit Häusern). Anfang der 1970er Jahre (Kat. 52.)

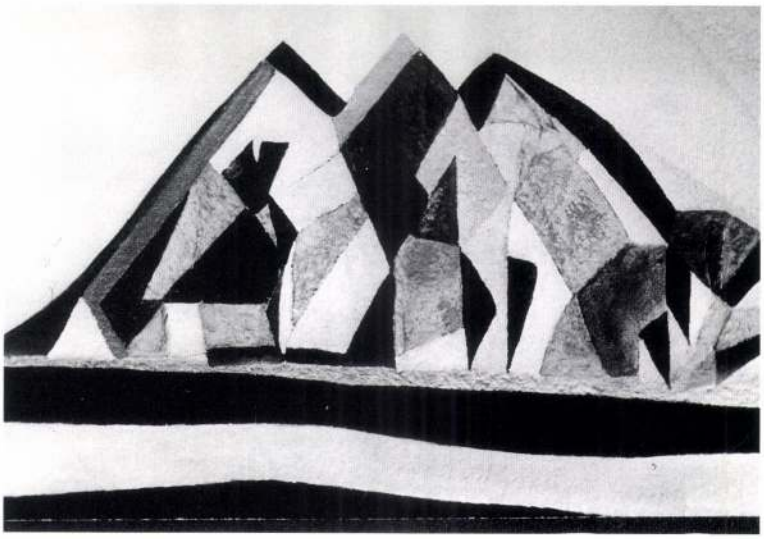

Részeg város – falkép részlete egy hannoveri jazz klubban (rekonstrukció egykorú fénykép után), 1970-es évek eleje
Betrunkene Stadt – Detail eines Wandbildes in einem Jazz-Club in Hannover. 1970er Jahre

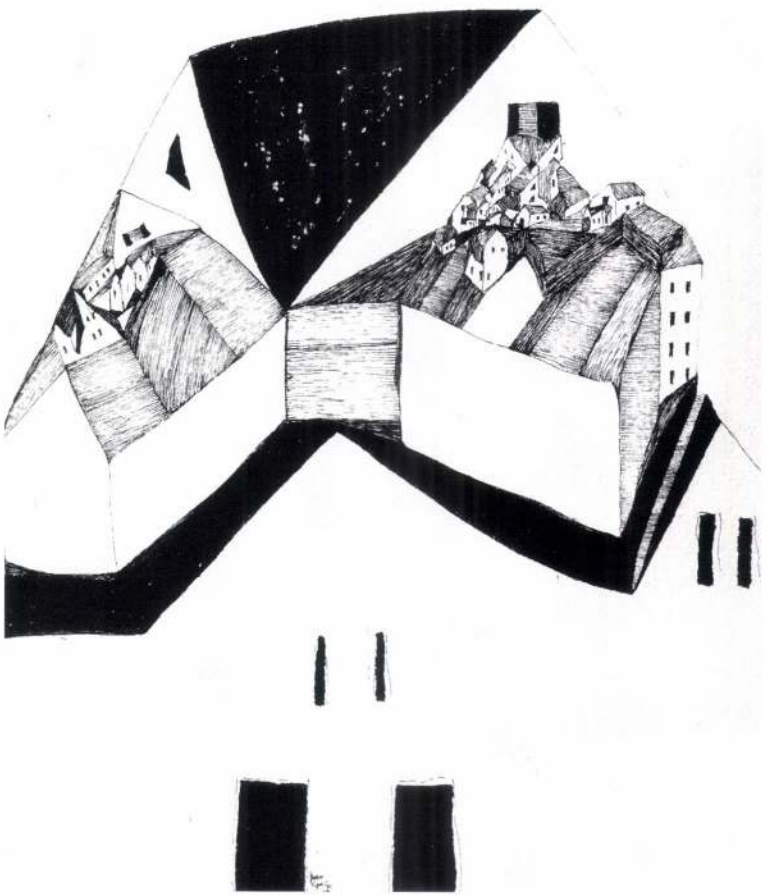

Házban házak / Im Haus Häuser. 1972 (Kat. 56.)

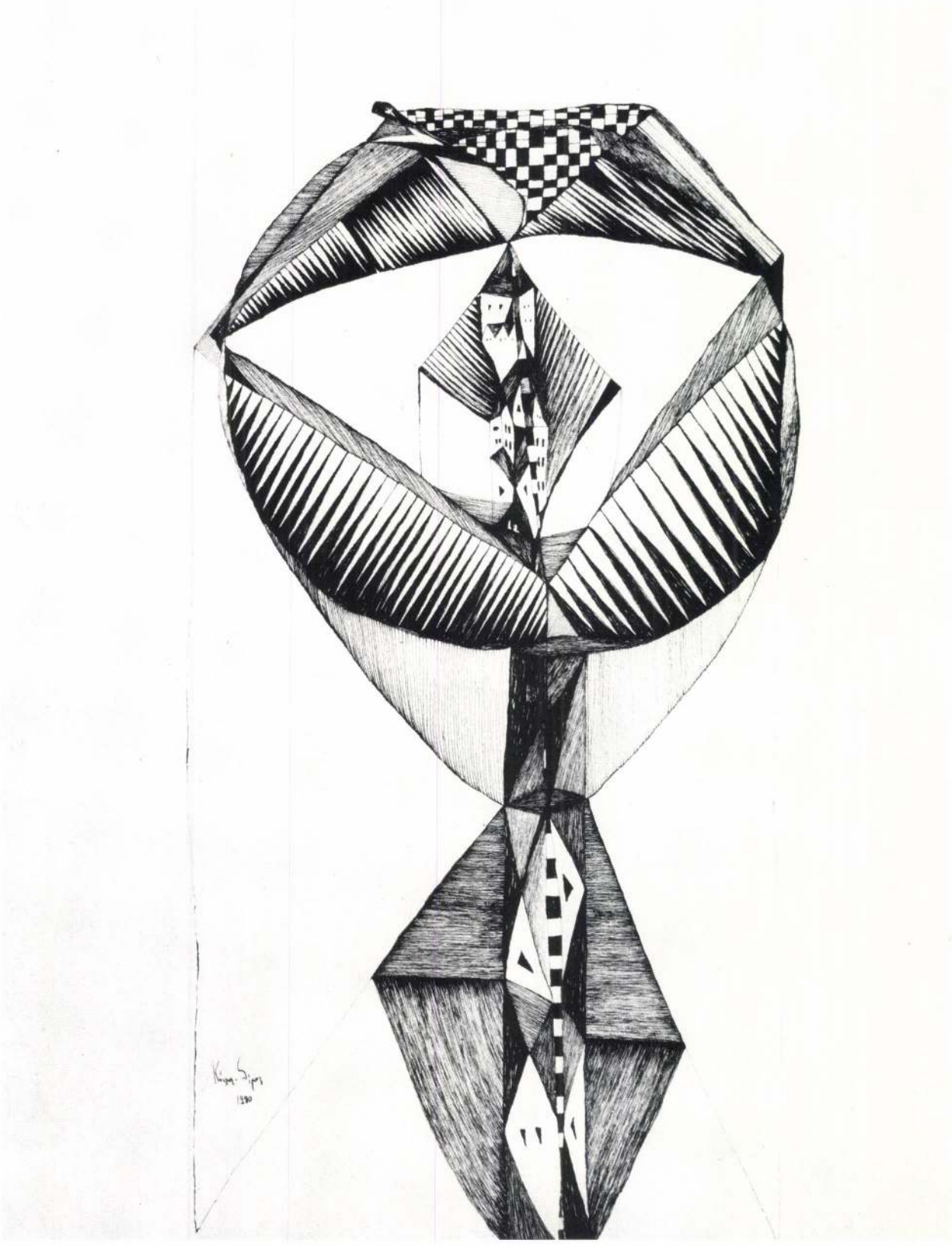

Házak a házban / Häuser in dem Haus. 1980 (Kat. 60.)

Szomorúfűz / Trauerweide. 1982 (Kat. 63.)

Tájkép / Landschaft. 1985 (Kat. 117.)

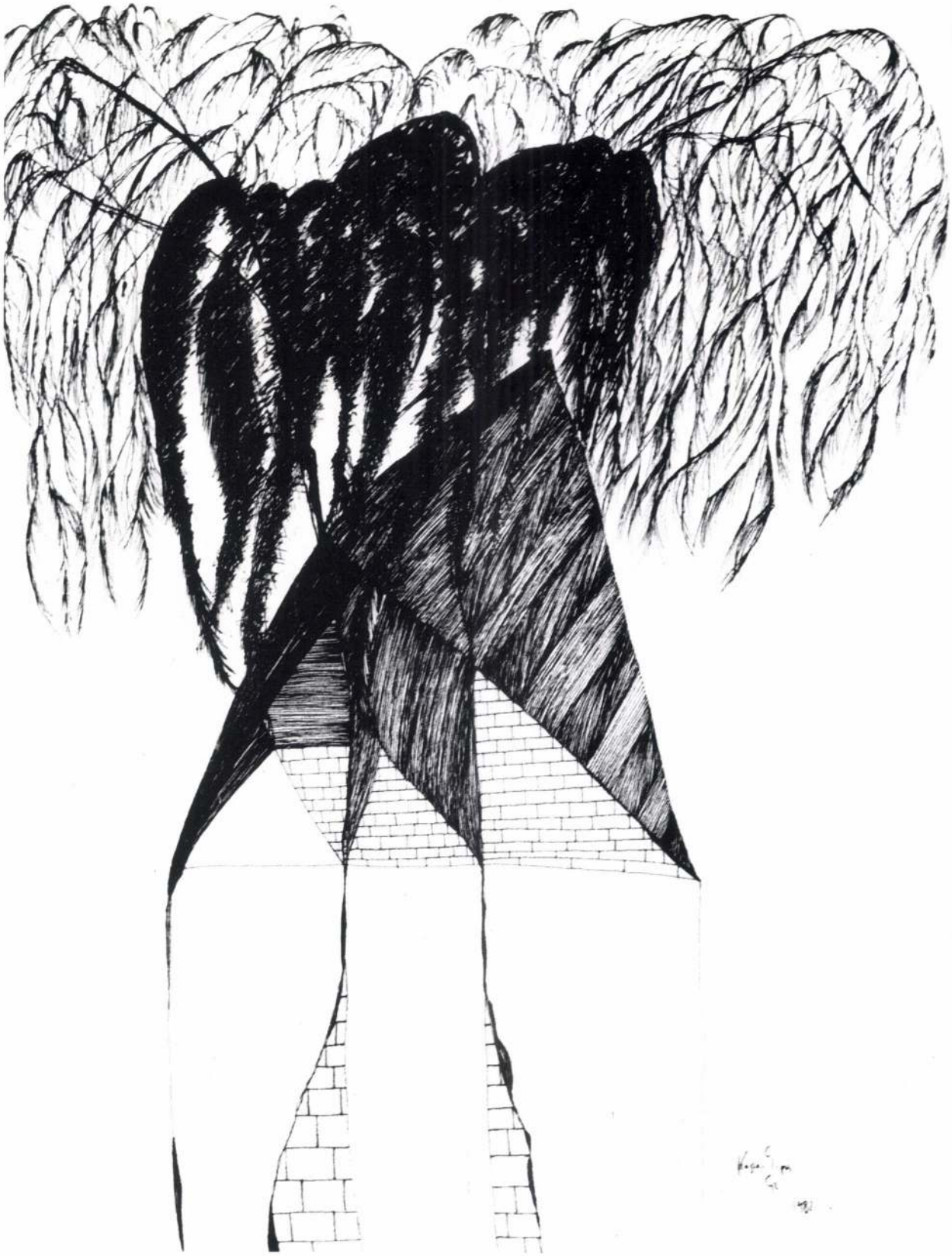

Ház szomorúfűzzel / Haus mit Trauerweide. 1982 (Kat. 64.)

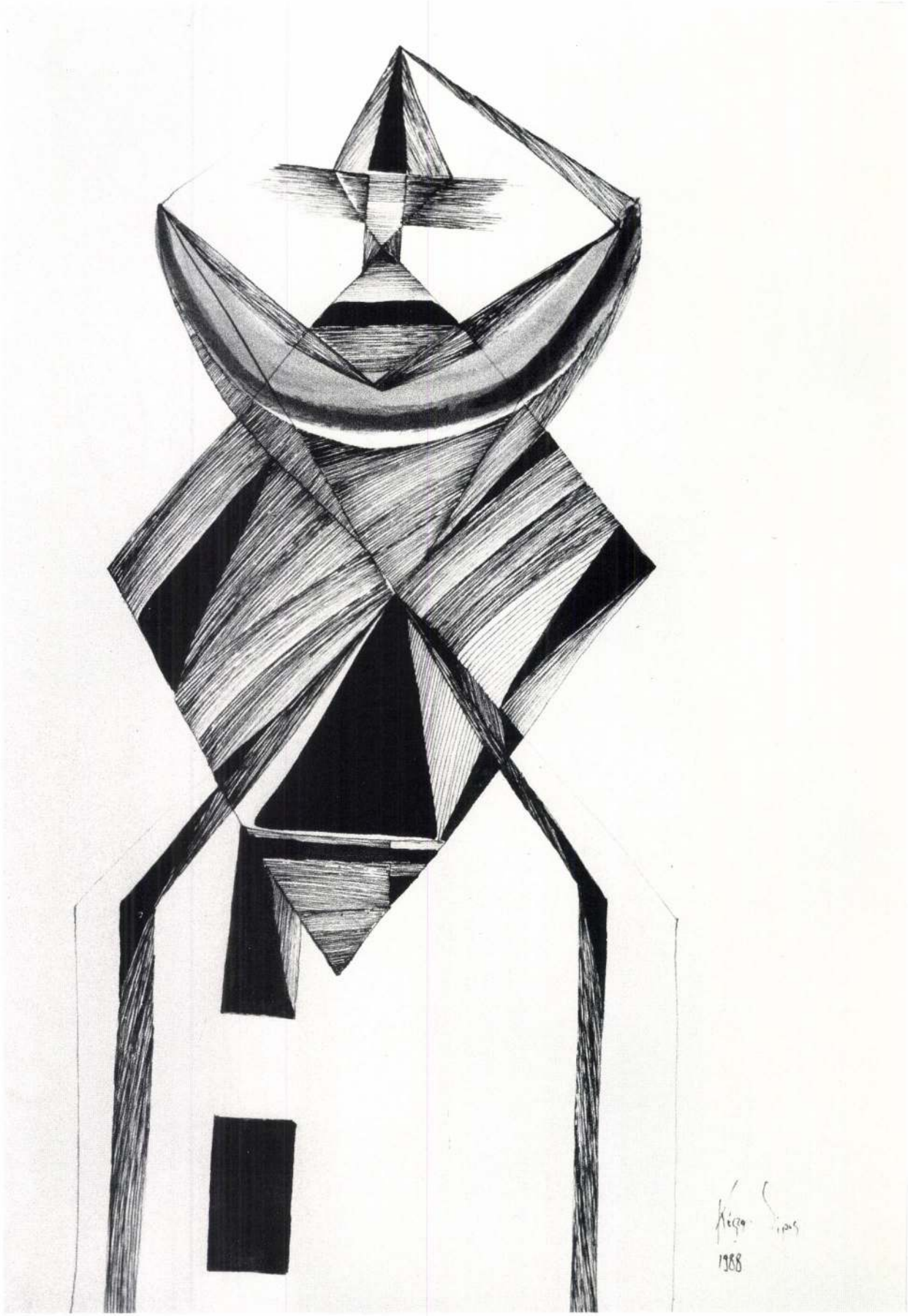

Kompozíció magas házakkal / Komposition. 1982 (Kat. 66.)

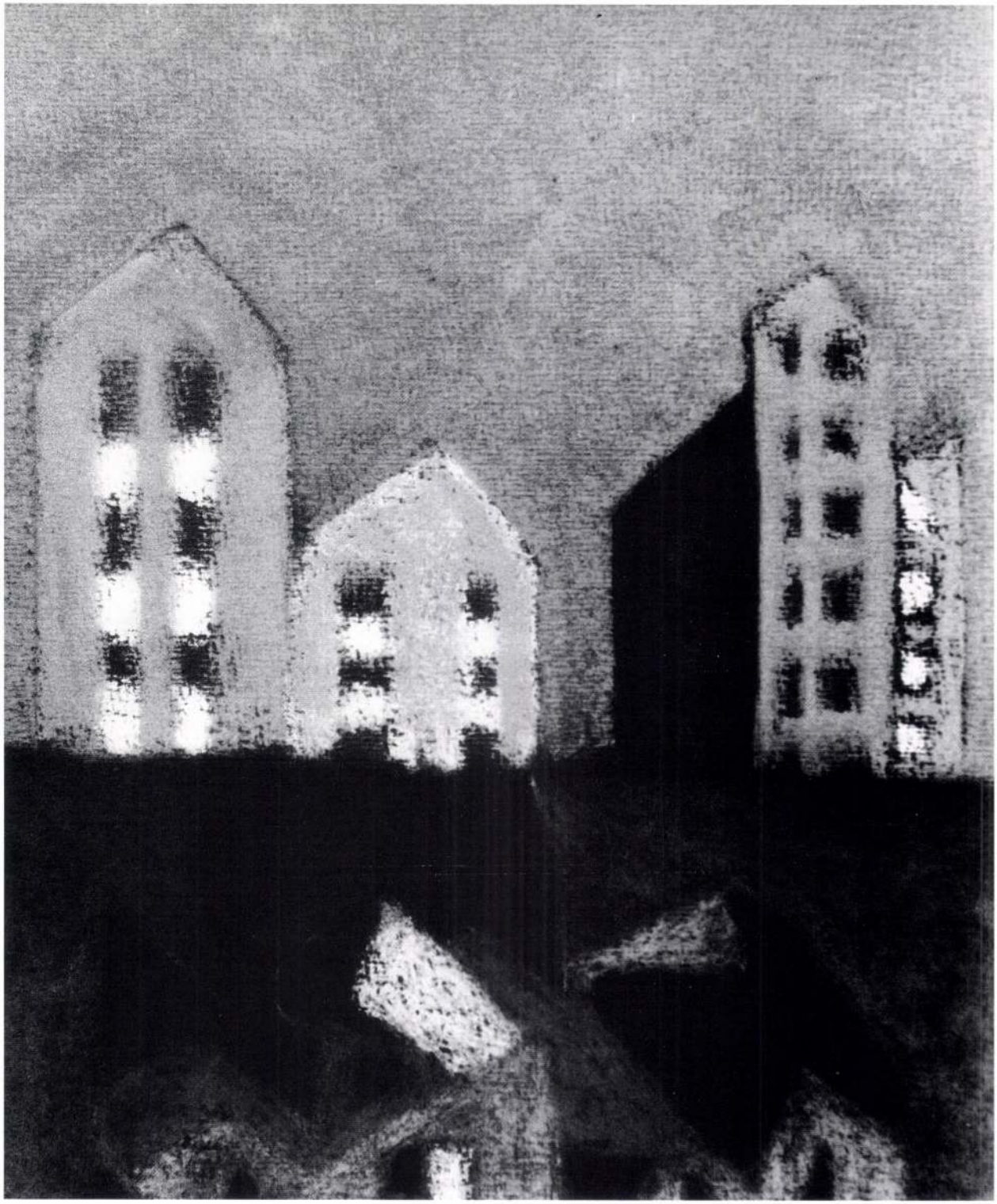

Cím nélkül / Ohne Titel. 1979 (Kat. 59.)

Tájkép (cím nélkül) / Landschaft (ohne Titel). 1986 (Kat. 122.)

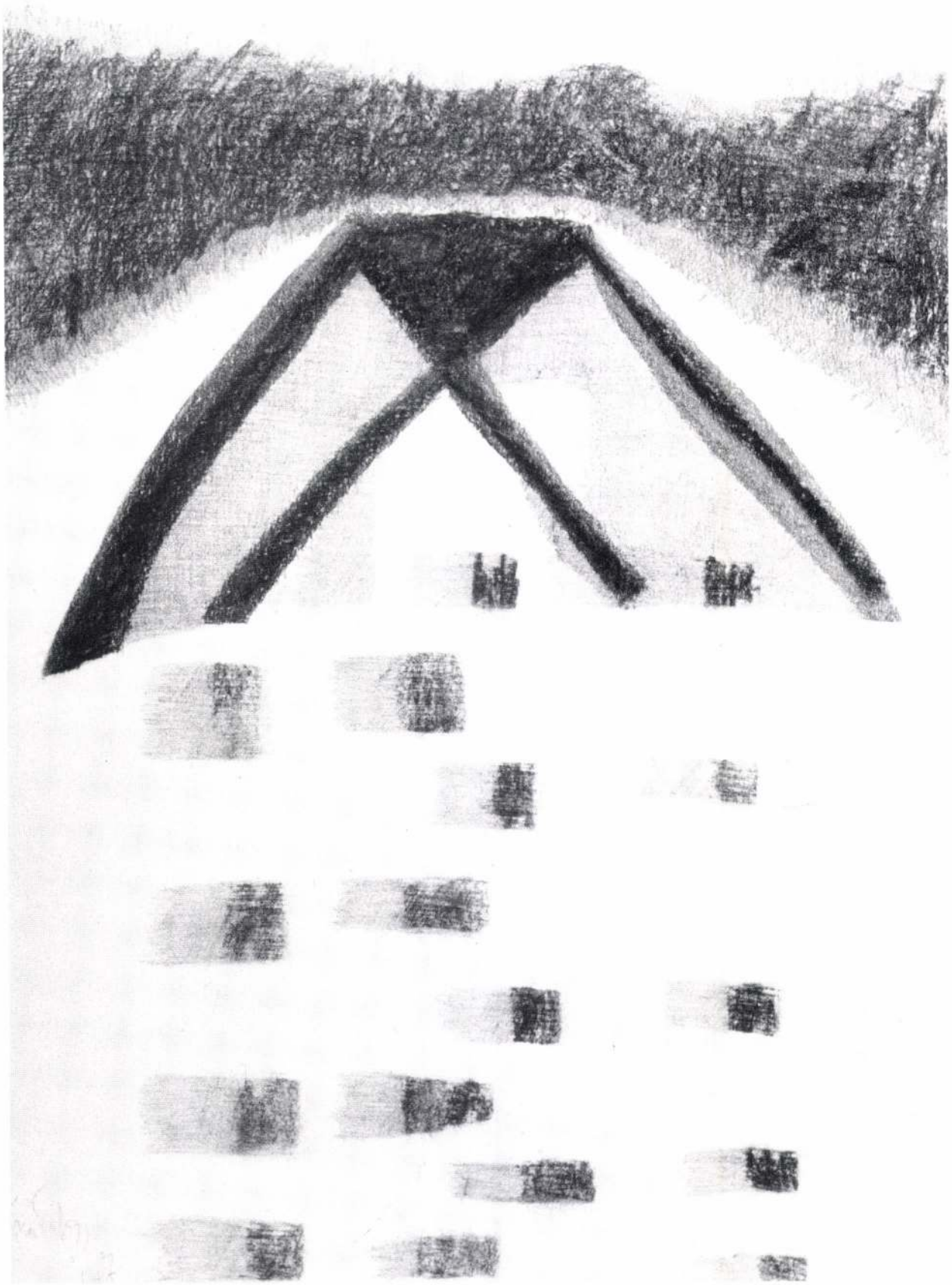

Ikrek (elmosódott ablakok) / Zwillinge (Verwischte Fenster). 1987 (Kat. 71.)

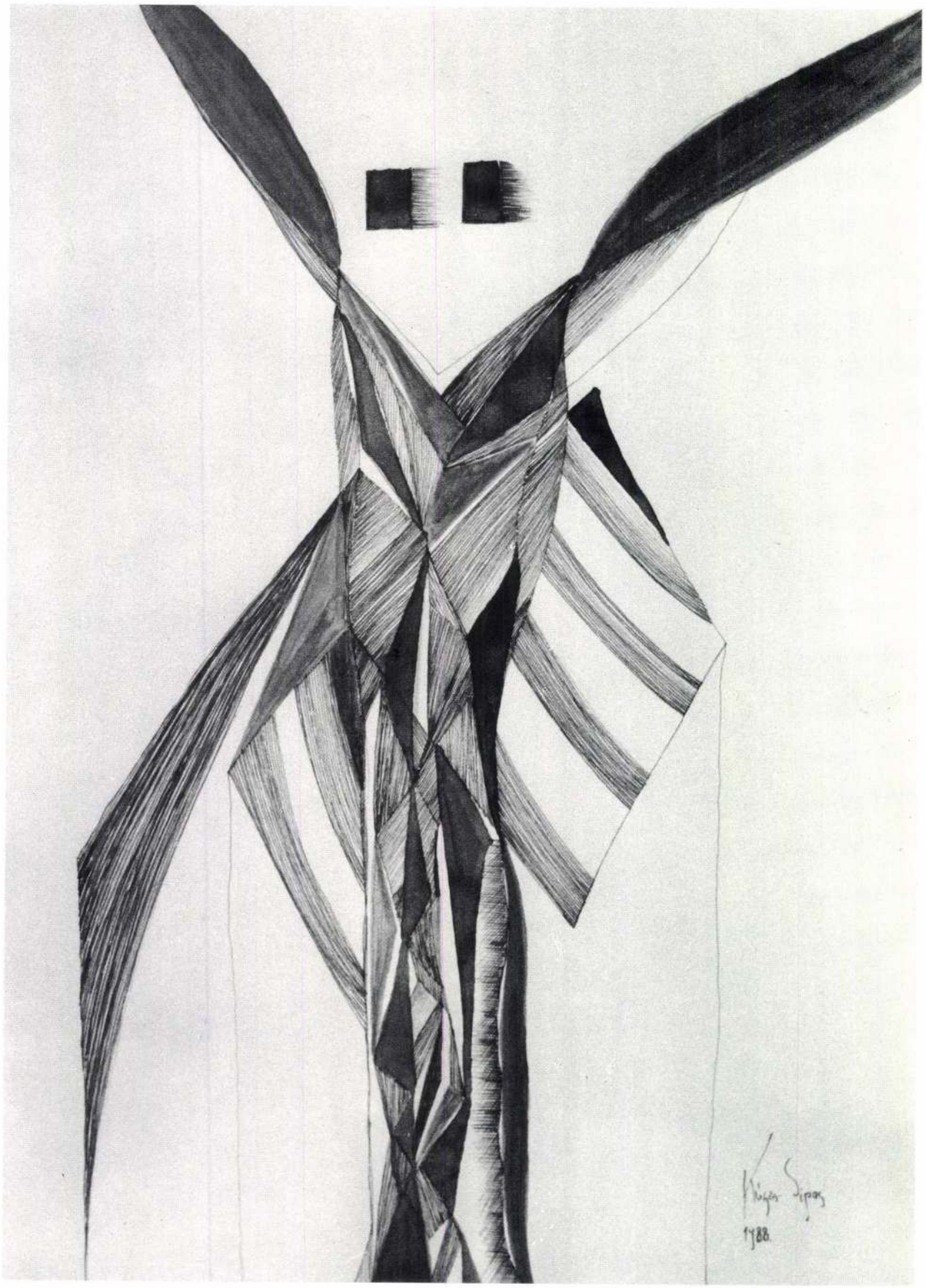

Összhang / Harmonie. 1988 (Kat. 73.)

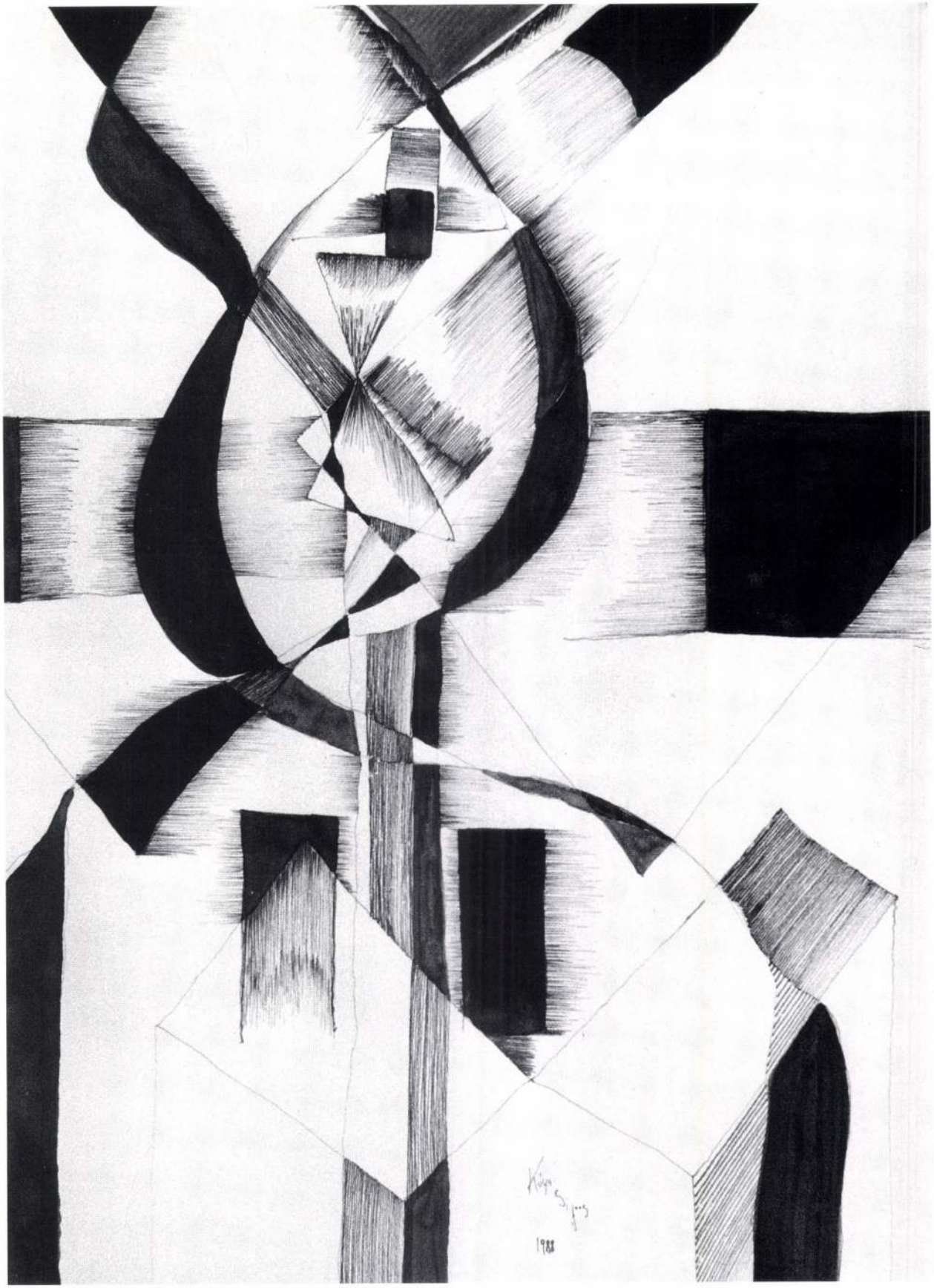

Ház, egyensúly / Haus, Gleichgewicht. 1988 (Kat. 76.)

A szépség krónikája / Die Chronik der Schönheit. 1987 (Kat. 139.)

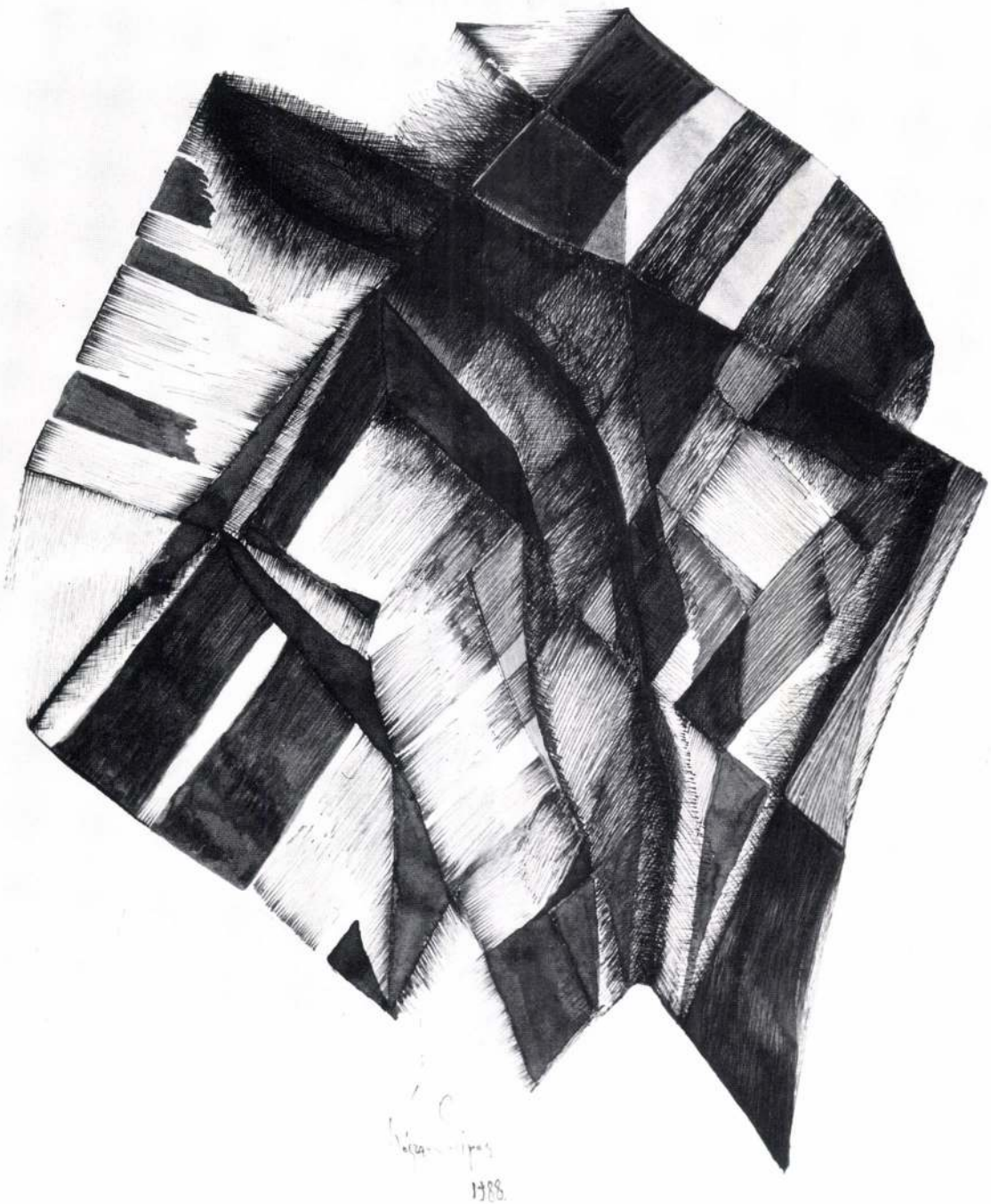

Vonalrendszer / Liniensystem. 1988 (Kat. 75.)

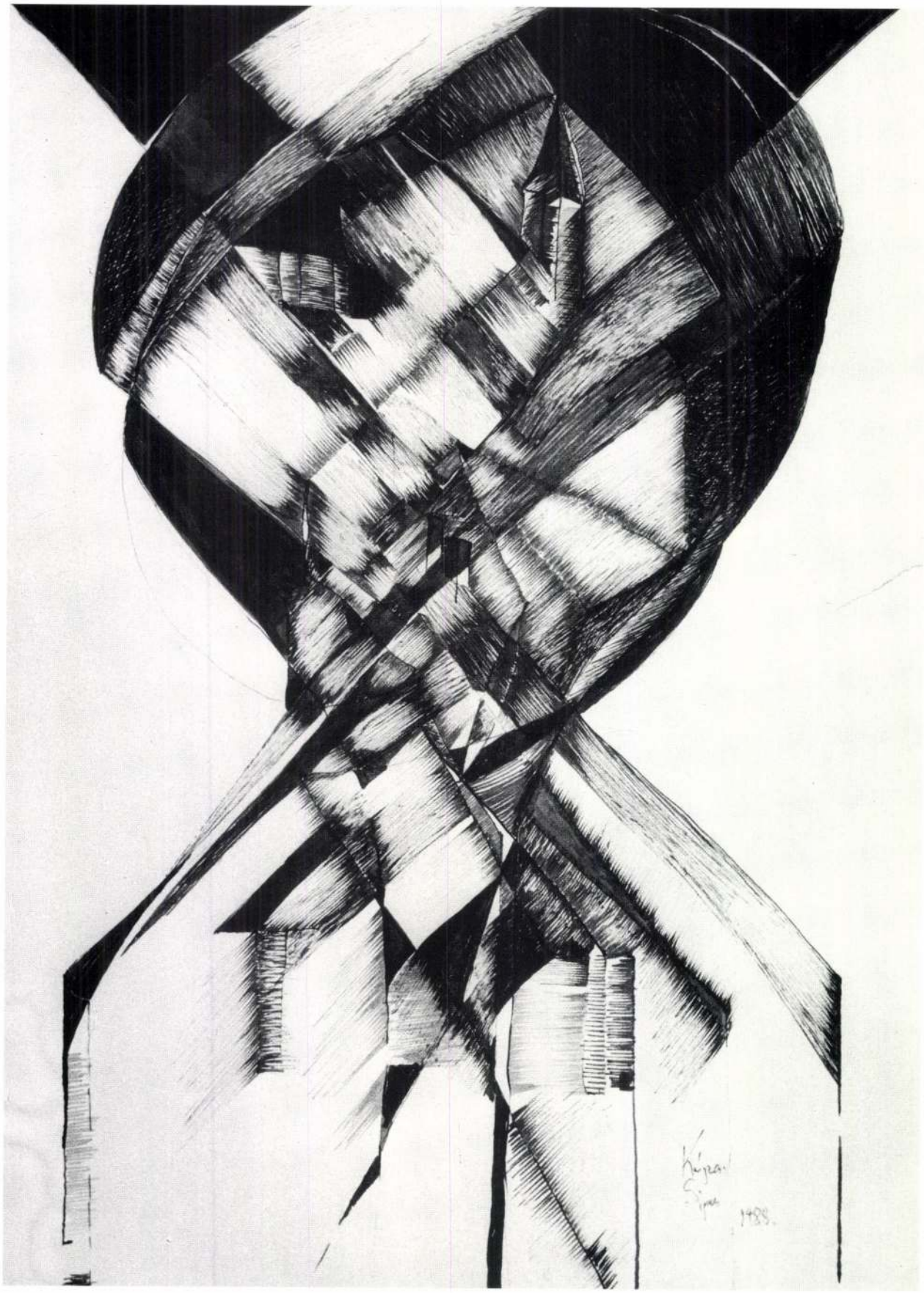

Elmosódott ablakok / Verwischte Fenster. 1988 (Kat. 77.)

ÉLETRAJZI ADATOK

1943 június 15-én született Budapesten.
Szentendrén nőtt fel a Bükköspart 27. sz. házban.

1958 körül kezdett rajzolni, festeni tanulni a szentendrei városi szabadiskolában Deli Antaltól és Pirk Jánostól.
A rézkarcolás technikáját Kondor Bélától tanulta.

1963-tól kiállító művész, kiállításai diákotthonokban, művelődési házakban, magánlakásban, egy-egy alkalommal múzeumokban (Székesfehérvár, Szentendre) kerülnek megrendezésre, többnyire más fiatal művészekkel együtt.

1965-ben Varsóban, 1966-ban Szicíliában is kiállítják műveit, varsói utazása első külföldi útja, mely nagy hatással van rá.

1965-ben művei komoly elismerésben részesülnek a magyar kritikában: Passuth Krisztina az Új Symposion hasábjain, Haulisch Lenke a Művészettörténeti Értesítő lapjain a szentendrei festészet derékhadába sorolja. Rajzai több alkalommal megjelennek az Élet és Irodalomban.

1968-ban elnyeri a Károlyi Mihály emlékalapítvány három hónapos franciaországi ösztöndíját.

1969-ben műveit kiállításra küldi az amsterdami Süss Galériába.
Gyűjteményes kiállítása nyílik a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban.

1970-ben meghívást kap a Bréma melletti Wildeshausen városka egy magángaléériájától kiállításra és a rézkarcoló műhely használatára.

1971 augusztusában elhagyja Magyarországot, miután nagy nehézségek után kapta meg maga és felesége kiutazási engedélyét a németországi kiállításra. A Magyar Nemzeti Galériában a Pest megyei művészek tárlatán, mint feltételezett disszidensnek, leakasztják képeit. Ekkor elhatározza, hogy Németországban marad, egy részben magyar származású német nemesi család hannoveri „kerti házába" fogadja be. Egy ideig a család gyárában dolgozik.

1972-ben a Göttingen melletti Fredelsloh városka egyik magángaléériájában (Galerie Klett) nyílt kiállítása, majd elnyeri Wolfsburg városka ösztöndíját, mely szintén rézkarcoló műhely használatával járt együtt.

1973-ban Berlin-Neukölln-ben nyílik kiállítása, majd Suffolkba küldi műveit kiállításra egy még Vence-ben megismert idős angol galériatulajdonos hölgy felkérésére.
Második Fredelsloh-ban rendezett kiállítása után 1973–74-ben több kis kiállítása volt Hannoverben, ahol ekkor műtermet bérel, s költségei fedezésére éjszakai taxizással foglalkozik.
A hetvenes években két falképre kapott megrendelést. Az első, a „Részeg város" egy jazz-klub falát díszítette, a második egy orvosi rendelőt. A jazz-klub később leégett.

1975-ben fontos kiállítása nyílik a kölni Axiom galériában, majd Brémában és a Hamburg közelében lévő Quickborn városka galériájában mutatják be pasztelljeit és rézkarcait.

1976-ban Spanyolországba utazik, nagy hatással van rá a táj és a tenger, valamint néhány nagy múzeum anyaga.

Az 1970-es évek végén kezdődnek súlyos gerincbántalmai, több műtéten esik át az elkövetkező években, melyek nem tudják megakadályozni betegsége elhatalmasodását.

1979-ben megalapítja a nevéről elnevezett társaságot, mely műgyűjtőkből áll, akik havi, nem magas összegű tagdíjat fizetnek, s ennek fejében elsőbbségi joguk van művei megvásárlására. A szerény, de biztos jövedelmet nyújtó társaság, melynek átlagosan húsz tagja volt, a művész haláláig létezett. Tagjai Hannover és környéke értelmiségi rétegeiből kerültek ki. A társaság létezése viszonylag nyugodt feltételeket teremtett munkájához.

Az 1980-as évek elején Londonban és Velencében járt.

1984-ben a Hannover melletti Ronnenberg városka Empelde nevű városrészébe költözik, kertes házat bérel feleségével, világos, nagy műterme van. Egészsége rohamosan romlik, de egyszer még elutazik Párizsba.

1985-től rajzolni, festeni tanít, három tanítványa van.

1986–87-ben újabb műtéte után igen sokat rajzol ceruzával, s ekkor kezdődik fehér korszaka a festészetben.

1988–89-ben újra, szinte erőlködve, színes képeket fest.

1988 óta foglalkozik egy budapesti kiállítás, s

hazautazás gondolatával.
Utolsó, szinte történelmi megbízatása Nagy Erzsébettől származik, aki hannoveri tartózkodása alatt meglátogatja, s egy festményt vár tőle édesapja emlékére. Ez azonban már csak üres vászonként maradt fenn.
1989 június 12-én hunyt el Empeldében.

BIOGRAPHISCHE DATEN

1943, am 15. Juni in Budapest geboren.
Aufgewachsen in Szentendre, in dem Haus Bükköspart 27.
Um 1958 beginnter mit dem Lernen von Zeichnen und Malen an der Städtischen Freien Schule von Szentendre bei Antal Deli und János Pirk.
Die Technik der Radierung lernt er von Béla Kondor.
Von 1963 an Ausstellender Künstler. Seine Ausstellungen werden in Studentenwohnheimen, Kulturhäusern, Privatwohnungen und seltener in Museen (Székesfehérvár, Szentendre) veranstaltet, meist gemeinsam mit anderen jungen Künstlern.
1965 werden von ihm Werke in Warschau und
1966 auf Sizilien ausgestellt. (Seine Warschau-Reise ist seine erste Reise ins Ausland und hat große Wirkung auf ihn.)
1967 finden seine Werke bei der ungarischen Kritik ernste Anerkennung: Krisztina Passuth (in: *Új Symposium*) und Lenke Haulisch (in: *Művészettörténeti Értesítő*) reihen ihn in die Haupttruppe der Malerei von Szentendre ein. Mehrmals erscheinen seine Zeichnungen auf den Seiten von *Élet és Irodalom*.
1968 erhält er das Stipendium der Károlyi-Mihály-Gedächtnisstiftung für drei Monate Frankreich.
1969 wird in Szentendre im Károly-Ferenczy-Museum seine Ausstellung eröffnet.
Schickter seine Werke zu einer Ausstellung in der Galerie Süss in Amsterdam.
1970 bekommt er eine Einladung in das Städtchen Wildeshausen bei Bremen zu einer Ausstellung in einer Privatgalerie und zur Benutzung einer Radierwerkstatt.
1971 im August verläßt er Ungarn, nachdem er und seine Frau nur unter großen Schwierigkeiten die Ausreisegenehmigung zu der Ausstellung in Deutschland erhalten haben. In der Ungarischen Nationalgalerie, auf der Kunstausstellung des Komitats Pest, werden seine Bilder als die eines angeblichen Dissidenten von den Wänden genommen. Da entschließt er sich, in Deutschland zu bleiben, er wird von einer deutschen Adelsfamilie mit zum Teil ungarischer Abstammung in ihr „Gartenhaus" in Hannover aufgenommen. Eine Zeitlang arbeitet er in der Fabrik der Familie.
1972 Ausstellung in einer Privatgalerie (Galerie Klett) des Städtchens Fredelsloh bei Göttingen, dann gewinnt er das Stipendium der Kleinstadt Wolfsburg, mit welchem auch die Benutzung einer Radierwerkstatt verbunden ist.
1973 Ausstellung in Berlin-Neukölln, später schickt er seine Werke auf Aufforderung einer älteren englischen Galeriebesitzerin, die er noch in Vence kennengelernt hatte, zu einer Ausstellung nach Suffolk.
Nach seiner zweiten Fredelsloher Ausstellung hat er 1973/74 mehrere kleinere Ausstellungen in Hannover, wo er zu dieser Zeit ein Atelier mietet, und die Kosten davon bestreitet er, indem er nachts als Taxichauffeur arbeitet. In den 70er Jahren erhält er den Auftrag für zwei Wandbilder. Das erste, die „Betrunkene Stadt", schmückt die Wand eines Jazz-Clubs, das zweite eine Arztpraxis. Der Jazz-Club brennt ab.
1975 wird eine wichtige Ausstellung in der AXIOM Galerie in Köln eröffnet, danach werden seine Pastelle und Radierungen in Bremen und in der Galerie des Städtchens Quickborn bei Hamburg ausgestellt.
1976 reise nach Spanien, eine starke Wirkung üben auf ihn die Landschaft und das Meer sowie das Material einiger großer Museen aus.
Ende der 1970er Jahre beginnt sein schweres Rückgratleiden, in den folgenden Jahren unterzieht er sich mehreren Operationen, die aber das Fortschreiten der Krankheit nicht aufhalten können.

1979 gründet er die nach ihm benannte Gesellschaft von Kunstsammlern, die monatlich einen nicht sehr hohen Mitgliedsbeitrag zahlen und dafür für seine Werke das Vorkaufsrecht besitzen. Die Gesellschaft, die ihm zu einem bescheidenen, aber sicheren Einkommen verhilft, hat im Durchschnitt zwanzig Mitglieder und besteht bis zum Tode des Künstlers. Die Mitglieder stammen aus intellektuellen Kreisen von Hannover und Umgebung. Diese Gesellschaft schafft ihm relativ ruhige Voraussetzungen für seine Arbeit.

Anfang der 1980er Jahre weilt er in London und Venedig.

1984 zieht er in das Städtchen Ronnenberg bei Hannover. In dem Stadtteil Empelde mietet er mit seiner Frau ein Haus mit Garten, das auch ein helles, großes Atelier besitzt.
Sein Gesundheitszustand verschlechtert sich rapide, doch noch einmal fährt er nach Paris.

Von 1985 an unterrichtet er Zeichnen und Malen, er hat drei Schüler.

1986/87 zeichnet er nach einer erneuten Operation sehr viel mit dem Bleistift, und in seiner Malerei beginnt die weiße Periode.

1988/89 malt er von neuem, indem er sich fast Zwang antut, farbige Bilder.

Von 1988 an beschäftigt er sich mit dem Gedanken einer Budapester Ausstellung und der Heimreise.
Seinen letzten, fast historisch zu nennenden Auftrag erhält er von Erzsébet Nagy, die ihn während ihres Hannover-Aufenthaltes besucht und ein Gemälde zur Erinnerung an ihren Vater, Imre Nagy, von ihm erwartet. Das bleibt jedoch leere Leinwand.

Am 12. Juni 1989 stirbt er in Empelde.

FONTOSABB KIÁLLÍTÁSOK

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK:

1963 A Műszaki Egyetem Diákotthona, Budapest, Bercsényi u.
1965 Club Hybridi, Varsó
Petrigalla Pál lakásán magánkiállítás, Budapest
1966 József Attila művelődési otthon, Szentendre (Deim Pállal és Nádler Istvánnal)
Sciacca (Szicília)
1967 Eötvös József Kollégium, Budapest, Ménesi út (Csíkszentmihályi Róberttel)
Eötvös Klub, Budapest
Palermo (Szicília)
1969 Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre
Szentendrei Papírgyár (Csíkszentmihályi Róberttel és Deim Pállal)
Galerie Süss, Amsterdam
1970 Fiatal Művészek Klubja (akkori nevén Budapesti Művészeti KISZ szervezetek József Attila klubja), Budapest (Balogh Lászlóval és Deim Pállal)
1971 Galerie Wildeshausen, Wildeshausen
1972 Galerie Klett, Fredelsloh
1973 Rathaus Galerie, Berlin-Neukölln
The Gallery Yoxford, Suffolk
Galerie Klett, Fredelsloh
Galerie am Kronsberg, Hannover
1974 Kunstcenter, Hannover
Galerie Wildeshausen, Wildeshausen
1975 Galerie Quickborn, Quickborn
AXIOM Galerie, Köln
Galerie Dr. K. Stein–Dr. J. Neinhardt, Bremen
Galerie am Kronsberg, Hannover
1976 Altes Haus, Düsseldorf
1977 Funkhaus, Hannover
1978 Galerie Werkhof-Bissendorf, Hannover
1982 Galerie Klaus von Francheville, Hannover
H. Bahlsens Keksfabrik K. B., Hannover
Galerie Richter, Hannover
1986 Magánkiállítás dr. Bernhard Lazarz-nál, Hannover
Kunstausstellung in Aegi, Hannover

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK:

1965 Szentendrei képzőművészek kiállítása. Szentendre, Ferenczy Károly Múzeum
1966 Szentendrei festőművészek nyári tárlata, Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre
Mai magyar művek. A székesfehérvári István király Múzeum új szerzeményeinek kiállítása, Székesfehérvár
1967 Szentendrei festők kiállítása, Salamon torony, Visegrád
Szentendrei festők őszi tárlata, Városi Tanácsház, Szentendre
1968 Pest megyei művészek XIV. kiállítása, Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre
1969 A Ferenczy Károly Múzeum új szerzeményei, Szentendre
Szentendrei festők nyári tárlata, Szentendre
Szentendre művészei. A XX. század magyar művészete VI. kiállítás, Csók István Képtár, Székesfehérvár
1970 Pest megyei képzőművészek XVI. kiállítása, Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre
1971 Pest megyei képzőművészek kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest (A képek a sajtóbemutató után leakasztva)
1973 A Weichhardt gyűjtemény kiállítása, Kunsthalle, Wilhelmshaven
1978 Grafikák Szentendréről – Szentendre. Művésztelepi Galéria
1980 Rathaus Ronnenberg. Újévi kiállítás

VÁLOGATÁS A SZAKIRODALOMBÓL

Artner Tivadar: Kedvelt művész Szentendrén. *Magyar Ifjúság,* VIII. 33. sz. 1964. aug. 15. 6.

Passuth Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben. *Új Symposion,* 1965. 45. 9.

Haulisch Lenke: A szentendrei festészet fogalmának tisztázásához. *Művészettörténeti Értesítő,* 1965. XIV. évf. 3. sz. 214–226. 14. kép

Péterffy András: Képzőművészeti kiállítás (Kósza Sipos László és Csíkszentmihályi Róbert kiállítása az Eötvös Kollégiumban) *Egyetemi Lapok,* IX. 6., 1967. március 22. 4.

Perneczky Géza: Kósza Sipos László. *Magyar Nemzet,* 1967. március 25. 4.

Bauer Ernő: Kiállítás az Eötvös kollégiumban. *Művészet,* VIII. 6. sz., 1967. június, 38–39.

Frank János: Kósza Sipos László. *Élet és Irodalom,* XI. 50. 1967. december 16. 8.

Eörsi, István: Konstruktion und Lyrik. Bemerkungen zu der Ausstellung von László Kósza-Sipos. *Budapester Rundschau,* II/4. 26. Januar 1968, p 9.

Perneczky Géza: A szentendrei művészet. *Élet és Irodalom,* XII. 1968. szeptember 28. 8.

Tölgyesi János: Kósza Sipos László rajzai. *Művészet,* IX. 3. sz. 1968. március, 43.

Passuth Krisztina: Kósza-Sipos László. *Tiszatáj,* XX. 3. sz. 1969. március, 220.

Székely András: Interjú három fiatal művésszel. (Kósza Sipos László, Deim Pál, Csíkszentmihályi Róbert kiállítása a szentendrei Papírgyárban) *Népszabadság,* 1969. március 29. 9.

Rózsa Gyula: Képzőművészeti napló. Követők és követők. *Népszabadság,* 1969. október 29. 7.

Perneczky Géza: Kósza Sipos László és Kovács Albert. *Élet és Irodalom,* XIII/44. 1969. november 1. 8.

Szabó György: „Pestmegyeiség", *Élet és Irodalom,* XV. 41. 1971. október 9. 12.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra. Pest megyei művészek tárlata. *Magyar Hírlap,* 1971. évf. 270. sz. 6. o.

Albrecht, Herbert: Kunstzellen auf dem flachen Lande. *Bremer Nachrichten,* herbst. 1971. N. 208. 17.

Zeitlos Fremdes. László Kósza Sipos stellt in der Galerie Klett in Fredelsloh. In *Göttingener Allgemeine Zeitung,* 5. Nov. 1973.

Brandes, Werner: László Kósza Sipos im Kunstcenter. In: *Hannover.* Heft 8. 1973.

Pfefferkorn, Rudolf: László Kósza-Sipos. Kunstamt Neukölln, Rathaus-Galerie. Berlin, 7. 3.–15. 4. 1973. Katalógus bevezetés.

Radio „Deutsche Welle" im August 1973.: Géza Perneczky Über die Aus-

stellung von László Kósza-Sipos im Hannoverschen Kunst-Center.

Eine sehenswerte Ausstellung. László Kósza Sipos in der „Galerie Quickborn". Im *Hamburger Abendblatt*. 23. Jan. 1975.

Albrecht, Herbert: Talentproben junger Künstler. Uwe Paduck bei Krüger, László Kósza Sipos in Wildeshausen. In *Feuilleton*, 15. Juni, 1974. 15.

Pfefferkorn, Rudolf: László Kósza-Sipos. Pastelle, Zeichnungen, Radierungen. Axiom-Galerie, Köln, 1975. – Katalógus bevezetés.

Prof. Dr. K. E. Bungenstab: Bemerkungen zur Eröffnung der Ausstellung von Arbeiten des Malers László Kósza Sipos am 18. April 1977 im Funkhaus Hannover. Handschrift (A művész özv. tul.)

Blick auf zwei Welten. Eine Ausstellung in der Galerie Francheville. In *Hannoverische Allgemeine Zeitung*, 4. Febr. 1982. 18. (L. Z.)

S. n.: Die Welt der bleuen Blume. In *Hannover/Stadtfeuilleton* 11/12. Oktober, 1986.

N. N.: Seit vier Jahren lebt der Maler László Kósza-Sipos zurückgezogen in Empelde. Bilder sollen Sprungbrett in die Welt der Phantasie sein. In: *Landkreis-Zeitung West*. 21. mai. 1988. 4.

Szabó Júlia: Kósza Sipos László halálára. *Szentendre és Vidéke*. III. 15. 1989. szeptember 1.

(Összeállította Gelencsér Éva–Szabó Júlia)

WICHTIGERE AUSSTELLUNGEN

EINZELAUSSTELLUNGEN:

1963 Studentenwohnheim der Technischen Universität, Budapest, Bercsényi u.
1965 Club Hybridi, Warschau
Privatausstellung in der Wohnung von Pál Petrigalla, Budapest
1966 Attila-József-Kulturhaus, Szentendre (mit Pál Deim und István Nádler)
Sciacca (Sizilien)
1967 József-Eötvös-Kollegium, Budapest, Ménesi út (mit Róbert Csíkszentmihályi)
Eötvös-Klub, Budapest
Palermo (Sizilien)
1969 Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
Szentendreer Papierfabrik (mit Róbert Csíkszentmihályi und Pál Deim)
Galerie Süss, Amsterdam
1970 Klub Junger Künstler (mit damaligem Namen Attila-József-Klub der Budapester junger kommunistischen Künstler), Budapest (mit László Balogh und Pál Deim)
1971 Galerie Wildeshausen, Wildeshausen
1972 Galerie Klett, Fredelsloh
1973 Rathaus Galerie, Berlin-Neukölln
The Gallery Yoxford, Suffolk
Galerie Klett, Fredelsloh
Galerie am Kronsberg, Hannover
1974 Kunstcenter, Hannover
Galerie Wildeshausen, Wildeshausen
1975 Galerie Quickborn, Quickborn
AXIOM Galerie, Köln
Galerie Dr. K. Stein–Dr. J. Neinhardt, Bremen
Galerie am Kronsberg, Hannover
1976 Altes Haus, Düsseldorf
1977 Funkhaus, Hannover
1978 Galerie Werkhof-Bissendorf, Hannover
1982 Galerie Klaus von Francheville, Hannover
H. Bahlsens Keksfabrik K.G., Hannover
Galerie Richter, Hannover
1986 Privatausstellung bei Dr. Bernhard Lazarz, Hannover
Kunstausstellung in Aegi, Hannover

GRUPPENAUSSTELLUNGEN:

1965 Ausstellung bildender Künstler von Szentendre, Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
1966 Sommerausstellung Szentendreer Maler, Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
Zeitgenössische ungarische Werke. Ausstellung der Neuerwerbungen des König-Stephan-Museums in Székesfehérvár
1967 Ausstellung Szentendreer Maler, Salomonturm, Visegrád
Herbstausstellung Szentendreer Maler, Städtisches Rathaus, Szentendre
1968 XIV. Ausstellung der Künstler des Komitats Pest. Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
1969 Neuerwerbungen des Károly-Ferenczy-Museums, Szentendre
Sommerausstellung Szentendreer Maler, Szentendre
Künstler von Szentendre. Die ungarische Kunst des 20. Jahrhunderts. VI.
István-Csók-Galerie, Székesfehérvár
1970 XVI. Ausstellung der bildenden Künstler des Komitats Pest. Károly-Ferenczy-Museum, Szentendre
1971 Ausstellung der bildenden Künstler des Komitats Pest. Ungarische Nationalgalerie, Budapest (Die Bilder wurden nach der Pressevorführung abgehängt.)
1973 Ausstellung der Sammlung Weichhardt. Kunsthalle, Wilhelmshaven
1978 Graphiken von Szentendre – Szentendre. Galerie der Künstlerkolonie
1980 Rathaus Ronnenberg. Neujahrsausstellung

AUSWAHL AUS DER FACHLITERATUR

Artner, Tivadar: Kedvelt művész Szentendrén (Ein beliebter Künstler von Szentendre). In: *Magyar Ifjúság*, Jg. VIII. Nr. 33 (15. Aug. 1964), S. 6.

Passuth, Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben. (Neue Bestrebungen in der Kunst von Szentendre.) In: *Új Symposium*, Nr. 45 (1965), S. 9.

Haulisch, Lenke: A szentendrei festészet fogalmának tisztázásához (Zur Klärung des Begriffs der Malerei von Szentendre). In: *Művészettörténeti Értesítő*, XIV. (1965), S. 214–226, Abb. 14.

Péterffy, András: Képzőművészeti kiállítás (Kósza Sipos László és Csíkszentmihályi Róbert kiállítása az Eötvös Kollégiumban) [Ausstellung bildender Kunst (Die Ausstellung von László Kósza Sipos und Csíkszentmihályi im Eötvös-Kollegium)]. In: *Egyetemi Lapok*, Jg. IX. Nr. 6 (22. März 1967), S. 4.

Perneczky, Géza: Kósza Sipos László. In: *Magyar Nemzet*, Jg. 1967. 25. März, S. 4.

Bauer, Ernő: Kiállítás az Eötvös-kollégiumban (Ausstellung im Eötvös-Kollegium). In: *Művészet*, Jg. VIII. Nr. 6 (Juni 1967), S. 38–39.

Frank, János: Kósza Sipos László. In: *Élet és Irodalom*, Jg. XI. Nr. 50 (16. Dez. 1967) S. 8.

Eörsi, István: Konstruktion und Lyrik. Bemerkungen zu der Ausstellung von László Kósza-Sipos. In: *Budapester Rundschau*, II./4. (26. Januar 1968), S. 9.

Perneczky, Géza: A szentendrei művészet (Die Kunst von Szentendre). In: *Élet és Irodalom*, Jg. XII. (28. Sept. 1968), S. 8.

Tölgyesi, János: Kósza Sipos László rajzai (Die Zeichnungen von László Kósza Sipos). In: *Művészet*, Jg. IX. Nr. 3, (März 1968), S. 43.

Passuth, Krisztina: Kósza-Sipos László. In: *Tiszatáj*, Jg. XX. Nr. 3. (März 1969) S. 220.

Székely, András: Interjú három fiatal művésszel. (Kósza Sipos László, Deim Pál, Csíkszentmihályi Róbert kiállítása a szentendrei Papírgyárban.) [Interview mit drei jungen Künstlern. (Die Ausstellung von László Kósza Sipos, Pál Deim, Róbert Csíkszentmihályi in der Szentendreer Papierfabrik.)] In: *Népszabadság*, Jg. 1969, 29. März, S. 9.

Rózsa, Gyula: Képzőművészeti napló. Követők és követők. (Tagebuch der bildenden Kunst. Nachfolger und Nachfolger.) In: *Népszabadság*, Jg. 1969, 29. Okt. S. 7.

Perneczky, Géza: Kósza Sipos László és Kovács Albert (László Kósza Sipos und Albert Kovács). In: *Élet és Irodalom*. Jg. XIII, Nr. 44. (1. Nov. 1969), S. 8.

Szabó, György: „Pestmegyeiség" („Zugehörigkeit zu dem Komitat Pest"). *Élet és Irodalom*. Jg. XV, Nr. 41. (9. Okt. 1971), S. 12.

Bojár, Iván: Kiállításról kiállításra. Pest megyei művészek tárlata. (Von Ausstellung zu Ausstellung. Ausstellung von Künstlern aus dem Komitat Pest.) In: *Magyar Hírlap*, Jg. 1971, Nr. 270, S. 6.

Albrecht, Herbert: Kunstzellen auf dem flachen Lande. In: *Bremer Nachrichten*, Herbst 1971, Nr. 208. S. 17.

Mo. Zl., Zeitlos Fremdes. László Kósza Sipos stellt in der Galerie Klett in Fredelsloh aus. In: *Göttingener Allgemeine Zeitung*, 5. Nov. 1973.

Brandes, Werner: László Kósza Sipos im Kunstcenter. In: *Hannover*. Jg. 1973, Heft 8.

Pfefferkorn, Rudolf: *László Kósza-Sipos*. Einführung zum Ausstellungskatalog, Kunstamt Neukölln, Rathaus-Galerie Berlin. 7. 3.–15. 4. 1973.

Radio „Deutsche Welle" im August 1973: Géza Perneczky: Über die Ausstellung von László Kósza-Sipos im Hannoverschen Kunst-Center. (Handschrift)

h. l. Eine sehenswerte Ausstellung. László Kósza Sipos in der „Galerie Quickborn". In: *Hamburger Abendblatt*, 23. Jan. 1975.

Albrecht, Herbert: Talentproben junger Künstler. Uwe Paduck bei Krüger, László Kósza Sipos in Wildeshausen. In: *Feuilleton* 15. Juni, 1974. S. 15.

Pfefferkorn, Rudolf: *László Kósza-Sipos. Pastelle, Zeichnungen, Radierungen*. Einführung zum Ausstellungskatalog, Axiom-Galerie, Köln 1975.

Prof. Dr. K. E. Bungenstab: Bemerkungen zur Eröffnung der Ausstellung von Arbeiten des Malers László Kósza Sipos am 18. April 1977 im Funkhaus Hannover. Handschrift (Eigentum der Witwe des Künstlers)

L. Z., Blick auf zwei Welten. Eine Ausstellung in der Galerie Francheville. In: *Hannoverische Allgemeine Zeitung*, 4. Febr. 1982. S. 18.

s. h., Die Welt der Blauen Blume. In: *Hannover/Stadtfeuilleton*, 11/12. Oktober, 1986

n. n., Seit vier Jahren lebt der Maler László Kósza-Sipos zurückgezogen in Empelde. Bilder sollen Sprungbrett in die Welt der Phantasie sein. In: *Landkreis-Zeitung West*, 21. Mai 1988. S. 4.

Szabó, Júlia: Nachruf auf László Kósza Sipos. In: *Szentendre és Vidéke*, Jg. III, Nr. 15. 1. Sept. 1989.

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

I. VÁLOGATÁS A MŰVÉSZ MAGYARORSZÁGON ŐRZÖTT MŰVEIBŐL

1. Önarckép, 1958
pasztell, papír, 40 × 28 cm
J. j. l. Sipos László
Thaly Béláné tul., Szentendre

2. Proust illusztráció: Az eltűnt idő nyomában. 1960-as évek eleje
tus és akvarell, 19 × 20,5 cm
J. j. l Kósza Sipos László
Sipos Józsefné tul., Szentendre

3. Ház Szentendrén, 1960-as évek eleje
olaj, farost, 28 × 39 cm
J. n.
Dr. Pintér Anna tul., Budapest

4. Kapu, 1963 körül
pasztell, papír, 36,5 × 28,5 cm
J. n.
Deim Pál tul., Szentendre

5. Szentendrei ablak, 1962–1963
pasztell, papír, 13,5 × 19,3 cm
J. n.
Dr. Levendel László tul., Budapest

6. Kisvárosi szent, 1963
pasztell, papír, 32,5 × 22,5 cm
J. j. l. Kósza Sipos
Sipos Józsefné tul., Szentendre

7. Vörös madár, 1963
pasztell, papír, 46 × 62 cm
J. n.
Magántulajdon, Budapest

8. Szentek, 1960-as évek
pasztell, papír, 29 × 19 cm
J. n.
Gajzágó Vilmosné tul., Szentendre

9. Női fej I–II–III. 1964–1965
pasztell, papír, 42 × 36 cm,
46 × 33 cm, 46 × 33 cm
J. n.
Marosi Zsuzsanna tul., Budakeszi
Szabó Istvánné tul., Budakeszi
Dr. Simon Zsuzsa tul., Győr

10. Alkony, 1964
tus, toll, 23 × 17 cm
J. n.
Dr. Haulisch Lenke tul., Budapest

11. Kopár falak, 1964
olaj, vászon, 60 × 116 cm
J. n.
Sipos Józsefné tul., Szentendre
Egykor a szentendrei Művész eszpresszóban állandó kiállítási tárgyként.

12. Házak, 1964
Olaj, farostlemez, 60,5 × 56,5 cm
J. n.
Dr. Levendel László tul., Budapest

13. Ikon-álom, 1965
pasztell, papír, 100 × 71 cm
J. n.
István király Múz. tul., Székesfehérvár, ltsz. 66.1.1.

14. Házak Szentendrén, 1966
pasztell, furnérlemez,
49,5 × 34,4 cm
J. j. l. Kósza Sipos László 66
Szabó István tul., Budapest

15. Csend, 1966
pasztell, papír, 56 × 38,5 cm
J. n.
Sipos Józsefné tul., Szentendre

16. Házak, 1966
pasztell, papír, 68 × 41 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1966
Dr. Pintér Anna tul., Budapest

17. Város (Szentendrei látomás), 1966
pasztell, papír, 70 × 40 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1966
Dr. Kovalovszky Miklós tul., Budapest

18. Esős ablak, 1967
tus, toll, 29,5 × 20,5 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1967. II. 17.
Dr. Pintér Antal tul., Budapest

19. Városrészlet, 1967
tus, toll, papír, 30 × 21 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1967
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

20. Didergő házak, 1967
tus, toll, papír, 27 × 21 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1967
Dr. Pintér Anna tul., Budapest

21. Szentendre gömbakáccal, 1968
tus, toll, furnérlemez,
33,5 × 17,5 cm
J. n.
Dr. Levendel László tul., Budapest

22. Csönd, 1965–68
pasztell, papír, 30 × 19 cm
J. n.
Szabó Istvánné tul., Budakeszi

23. Rajz I. 1968
tus, toll, ecset, 33,2 × 23,7 cm
J. n.
Ferenczy Múzeum, Szentendre, ltsz. 71.83.

24. Fekete ablakok (Kompozíció), 1968
tus, papír, 33,2 × 23,7 cm
J. b. l. Kósza Sipos, 1968
Ferenczy Múzeum, Szentendre, ltsz. 71.82.

25. Város madárral, 1968
tus, toll, ecset, papír,
26,5 × 34 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1968
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

26. Szentendrei motívumok, 1968
tus, toll, ecset, 33 × 24 cm
J. j. l Kósza Sipos 1968
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

27. Gömbakác, 1968 körül
tus, toll, furnérlemez,
24 × 18,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos
Ferenczy Múzeum, Szentendre, ltsz. 71.69.

28. Város, 1968
pasztell, papír, 63,5 × 48,5 cm
J. n.
Magántulajdon, Szentistvántelep

29. Délután, 1968
pasztell, papír, 55 × 49 cm
J. b. l. Kósza Sipos 68
Városi Tanács tul., Szentendre

30. A közeledő hajnal, 1968–70
pasztell, velúr, 102,5 × 67 cm
J. n.
Városi Tanács tul., Szentendre

31. Magányosok, 1968–69
pasztell, velúr, 100 × 70 cm
J. n.
Ferenczy Múzeum tul., Szentendre, ltsz. 71.63.

32. Olajfa, 1968
pasztell, papír, 64 × 48 cm
J. n.
Gajzágó Vilmosné tul., Szentendre

33. Délfrancia kert (Renoir kertje), 1968
pasztell, papír, 64 × 49 cm
J. n.
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

34. Kopasz fák, 1968
pasztell, papír, 64 × 49 cm
J. n.
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

35. Hegyek Dél-Franciaországban, 1968
pasztell, szén, 49 × 64 cm
J. b. l. Kósza Sipos, 1968
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

36. Délfrancia táj, 1968
pasztell, papír, 49 × 64 cm
J. n.
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

37. Tengerparti hegyes táj, 1968
pasztell, papír, 49 × 64 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1968
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

38. Kőkerítéses kert Franciaországban, 1968
pasztell, papír, 64 × 49 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1968
Az özvegy tul. Megőrizve Budapesten

39. Adamis Gusztáv portréja, 1960-as évek
pasztell, papír, 64 × 49 cm
J. n.
Csentős László tul., Szentendre

40. Passuth Lászlóné portréja, 1968
pasztell, papír, 52 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos
Passuth Krisztina tul., Budapest

41. Francia városka, 1968–1969
pasztell, papír, 32,5 × 25,5 cm
J. n.
Magántulajdon, Szentistvántelep

42. Sárga házak, 1969
pasztell, papír, 32 × 45 cm
J. j. l. Kósza Sipos
Csentős László tul., Szentendre

43. Pillangó, 1960-as évek vége
pasztell, papír, 64 × 47 cm
J. n.
Dr. Petrás Margit tul., Szentendre

44. Különös déli táj (Sárga város), 1969
pasztell, papír, 102 × 74 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1969
Az özvegy tulajdona. Megőrizve Papachristos Andreas szobrászművésznél, Szentendre

45. Álomváros, 1969
pasztell, velúr, 101 × 61 cm
J. j. l. Kósza Sipos
Gajzágó Jolán tul.

46. Városka, 1970 körül
pasztell, papír, 73 × 99 cm
J. n.
Magántulajdon, Szentistvántelep

47. Kisváros, 1970
tus, farostlemez, 14 × 45 cm
J. n.
Szentendre, Ferenczy Múzeum tul. ltsz. 71.70.

48. Kompozíció, 1970
pasztell, papír, 69 × 49 cm
J. n.
Az özvegy tul. Megőrizve Papachristos Andreas szobrászművésznél, Szentendre

49. Szentendre (Kék város), 1971
pasztell, velúr, 103 × 139 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1971
Az özvegy tul. Megőrizve Papachristos Andreas szobrászművésznél, Szentendre

50. Kisváros, 1971
pasztell, velúr, 101 × 146,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1971
Az özvegy tul. Megőrizve a szentendrei Ferenczy Múzeumban

51. Részeg házak, 1971
pasztell, p. 62 × 48 cm
J. n.
Csentős László tul., Szentendre

52. Város (Kompozíció házakkal), 1970-es évek eleje
pasztell, velúr, 100 × 82 cm
J. n.
Csentős László tul., Szentendre

53. Házas kompozíció, 1971
pasztell, velúr, 100 × 100 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1971
Bódis Józsefné tul., Szentendre

54. Rajz, 1971
tus, toll, p., 40 × 30 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1971
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

55. Formaszövet, 1971
tus, toll, p., 40 × 30 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1971
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

56. Házban házak, 1972
tus, toll, ecset, 32 × 24 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1972
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

57. Rajz fával, házakkal és kotta motívummal, 1972
tus, toll, 27,5 × 21 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1972
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

58. Alak a fa tetején, 1975
tus, toll, 40 × 30 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1975
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

59. Cím nélkül, 1979
pasztell, papír, 18,5 × 15 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1979
Gajzágó Jolán tul.

60. Házak a házban, 1980
tus, toll, papír, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1980
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

61. Házban házak, 1982
tus, toll, papír, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

62. Ház-fa absztrakciók I–IV., 1982
tus, toll, papír, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982 (1–3)
J. j. l. Kósza Sipos L. 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

63. Szomorúfűz, 1982
tus, toll, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

64. Ház szomorúfűzzel, 1982
tus, toll, 32 × 24 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

65. Ház, szomorúfűz, kerítés – emlék, 1982
tus, toll, 32 × 24 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1982

Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

66. Kompozíció magas házakkal, 1982
tus, toll, 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

67. Házak és emberek, 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1987
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

68. Egyensúly, 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. k. Kósza Sipos 1987
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

69. Atavisztika, 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

70. Tükörkép (Magasfeszültségű vezeték), 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987
Az özvegy tul. Elhelyezve Budapesten

71. Ikrek (Elmosódott ablakok), 1987
ceruza, papír, 41 × 29 cm
J. b. l. Kós ı Sipos 1987
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

72. Geometri 1987
ceruza, p ír, 41 × 29 cm
J. b. l. Kós ı Sipos 1987
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

73. Összhang 1988
tus, toll, ¢ set, 34 × 24 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

74. Tengerpa 1988
tus, toll, ¢ set, 24 × 34 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

75. Vonalren zer, 1988
tus, akvar l, toll, ecset, 34 × 24 cı
J. k. l. Kós ı Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

76. Ház, egyé súly, 1988
tus, toll, ¢ set, 34 × 24 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

77. Elmosódo ablakok, 1988
tus, toll, : × 24 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

78. Gömbaká ház – variációk 1–3., 1988
tus, toll, ¢ set, 34 × 24 cm
Jelzés mi legyiken b. l. Kósza Sipos 198
Az özveg tul. Elhelyezve Budapesten

79. Városi en er, 1988
tus, toll, ¢ set, 34 × 24 cm
J. j. l. Kós Sipos 1988
Az özveg. tul. Elhelyezve Budapesten

II. VÁLOGA ÁS A MŰVÉSZ HANNOVE BEN ŐRZÖTT MŰVEIBŐL

PASZTELLE

(A külön nem j öltek az özvegy tulajdona)

80. Szentend 1965 (Hátoldalán önarckép)
p., p., 40 28 cm
J. j. l. Kós Sipos 1965

81. Város feszülettel, 1968
p., velúr, 62 × 49 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1968 Vence

82. Szentendre, 1969
p., csomagolópapír, 29 × 43 cm
J. n.

83. Never, 1971
p., p., 64 × 49 cm
J. n.

84. Egyszerű házak, 1972
p., velúr, 39 × 27 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1972

85. Magány, 1973
p., p., 73 × 50 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1973

86. Felhőkarcolók, 1976
p., papír, 39 × 49 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1976

87. Délfrancia tengerparti város, 1977
p., p., 39 × 44,5 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1977

88. Kövek, 1977
p., p., 47 × 31 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1977

89. Október, 1977
p., p., 58,5 × 41,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos

90. Napmadár, 1977
p., p., 47 × 33 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1977

91. Fény és árnyék, 1978 körül
p., Ingres p., 65 × 50 cm
J. n.
Elke Klemme tul.

92. Különös találkozások (Hal, ablakok), 1978
p., p., 41,5 × 30 cm
J. n.

93. Szentendre szürkében, 1978
p., p., 49 × 35 cm
J. b. l. 1978 Kósza Sipos

94. Részeg házak, 1979
p., arany, karton, 15 × 13 cm
J. b. l. Kósza Sipos

95. Pillangók, 1979
p., p., 33 × 25 cm
J. n.

96. Az üres székek, 1979
p., p., 40 × 31 cm
J. n.

97. Házsor, 1979
p., velúr, 39 × 48 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1979

98. Szerelem, 1979
p., Ingres p., 69 × 48 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1979
Prof. Lubach tul.

99. Város (ív alatt), 1980
p., p., 39 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1980

100. Szakadás, 1980
p., Ingres p., 30 × 40 cm
J. n.

101. Amsterdam–Szentendre, 1980
p., Ingres p., 69 × 50 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1980

102. Mólók (Szicília), 1980

p., p., 49 × 39 cm
J. b. l. Kósza Sipos

103. Ablakból (Szicília), 1980
p., p., 39 × 29 cm
J. b. l. Kósza Sipos

104. Háztornyok, 1980
p., velúr, 38 × 48 cm
J. b. l. Kósza Sipos

105. Sziluettritmusok I., 1981
p., p., 17 × 11 cm
J. b. l. Kósza Sipos

106. Sziluettritmusok II., 1981
p., p., 29 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos

107. Emlék, 1982
p., p., 30 × 24 cm
J. j. l. Kósza S. 1982

108. Táj, 1982
p., p., 51 × 32 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982

109. Barna házak gömbakáccal, 1982
p., p., 32 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1982

110. Nyitott ablak, 1982
p., p., 31,5 × 24 cm
J. n.

111. Szentendre kopár fával, 1983
p., p., 32,5 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

112. Áttetsző házak, 1983
p., p., 30 × 24 cm
J. b. l. Kósza S. 1983

113. Felhők, 1983
p., p., 23 × 33 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

114. Felhők, 1983
p., p., 25 × 32,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

115. Füvek, 1983
p., p., 50 × 47 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

116. Levelek és felhők, Vegetáció I., 1985
p., p., 59 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos L. 1985

117. Tájkép, 1985
p., p., 31 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1985

118. Vegetáció, 1986
p., Ingres p., 40 × 30 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1986

119. Táj, 1986
p., p., 32 × 24 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1986

120. Kövek, 1986
p., p., 26 × 34 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1986

121. Kövek, 1986
p., p., 24 × 15 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1986

122. Tájkép (Cím nélkül), 1986
p., p., 18 × 13 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1986

OLAJPASZTELLEK

123. „Nagy kékfülű uhu madár", 1970-es évek közepe
op., 50 × 59 cm
J. n.

124. Házak (Részeg város) Szentendre és Németország között, 1977
op., vászon, 69,5 × 99,5 cm
J. b. l. Kósza-Sipos 1977
Claussen-Finks tul.

125. Kép a tengerről, 1979
op., v., 40 × 50 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1979

126. Eltűnő házak, 1980
op., v., 50 × 40 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1980

127. Házfüzér, 1981
op., v., 50 × 40 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1981

128. Felhők, 1981
op., v., 50 × 40 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1981

129. Felhők II., 1981
op., v., 40 × 50 cm
J. b. l. K S L.

130. Szürke házsor, 1982
op., v., 39 × 49 cm
J. b. l. Kósza Sipos

OLAJKÉPEK

131. Részeg ház, 1977
o., v., 20 × 18 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1977

132. Kép, 1983
o., v., 40 × 50 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1983

133. Nagy füvek, 1984
o., v., 50 × 40 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1984
Prof. Mitzkat tul.

134. Fehér hullámok, 1987
o., v., 60 × 80 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987

135. Kristályváros, 1987
o., v., 99 × 150 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1987

136. Rahmanyinov virágai, 1987
o., v., 80 × 60 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987
Hannover város tul.

137. Kristályváros II., 1987
o., v., 70 × 100 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1987

138. Vágyakozás, 1988
o., v., 80 × 70 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1988

AKVARELLEK

139. A szépség krónikája, 1987
akv., fedőfesték, p.
40,5 × 28,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1987
Berndt Münkel tul.

140. Cím nélkül, 1987
akv., fedőfesték, ceruza,
23 × 33 cm
J. b. l. Kósza Sipos
Elke Klemme tul.

141. Vízfestmény, 1988
akv., p., 23 × 15 cm
J. n.

142. Délibáb, 1988
akv., tus, ceruza, 20 × 13 cm
J. n.

143. Keményebben, 1988
akv., p., 13 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1988

144. Kibontakozás, 1989
akv., p., 20 × 13 cm
J. n.

145. Világító folt, 1988
akv., tus, toll, p., 19 × 13 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1988

146. Közepében, 1989
akv., p., 31 × 23 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1989

147. Dactylus, 1989
akv., p., 32 × 23,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1989

148. Hóolvadás, 1989
akv., ceruza, p., 23,5 × 32 cm
J. j. l. Kósza Sipos 1989

CERUZARAJZ

149. Nyitott ablak, 1984
c., p., 60 × 42 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1984

150. Ablak dróthálóval, 1984
c., p., 60 × 42 cm
J. k. l. Kósza Sipos 1984

151. Növénypár, 1984
c., p., 59 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1984

152. Burjánzás, 1984
c., p., 60 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1984

153. Emlék, 1985
c., p., 60 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1985

154. Rajz (Növények), 1985
c., p., 59,5 × 42 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1985

155. Északi táj, 1985
c., p., 42 × 59,5 cm
J. b. l. Kósza Sipos 1987

KATALÓGUSON KÍVÜL: VÁLOGATÁS A MŰVÉSZ RÉZKARCAIBÓL, 1972–1973

1. Nap a város felett, 1972
20 × 21,5 cm

2. Bújócska, 1972
21,5 × 19,5 cm

3. Fénylő ablak, 1972
24,5 × 19,5 cm

4. Melankólia, 1972
21 × 20 cm

5. Labirintus, 1972
19 × 18 cm

6. Lebegés, 1972
42,5 × 21,5 cm

7. Régi emlékek, 1972
45,5 × 22,5 cm

8. Bujdosókirály, 1973
24,5 × 6 cm

9. Délibáb, 1973
24,5 × 6 cm

10. Titok, 1973
53 × 39 cm

11. Kísértetek, 1973
20 × 21 cm

12. Keltő, 1973
24,5 × 19,5 cm

VERZEICHNIS DER AUSGESTELLTEN WERKE

I. EINE AUSWAHL AUS DEN IN UNGARN BEFINDLICHEN WERKEN DES KÜNSTLERS

1. Selbstbildnis. 1958
Pastell, Papier, 40 × 28 cm
Signiert rechts unten: Sipos László
Im Besitz von Frau Thaly, Szentendre

2. Proust-Illustration: Auf den Spuren der verlorenen Zeit. Anfang der 1960er Jahre
Tusche und Aquarell, 19 × 20,5 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos László
Im Besitz von Frau Sipos, Szentendre

3. Haus in Szentendre. Anfang der 1960er Jahre
Öl, Holzfaserplatte, 28 × 39 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. Anna Pinter, Budapest

4. Toreinfahrt. Um 1963
Pastell, Papier, 36,5 × 28,5 cm
Unsigniert
Im Besitz von Pál Deim, Szentendre

5. Fenster von Szentendre. 1962/63
Pastell, Papier, 13,5 × 19,3 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. László Levendel, Budapest

6. Kleinstadtheiliger. 1963
Pastell, Papier, 32,5 × 22,5 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos
Im Besitz von Frau Sipos, Szentendre

7. Roter Vogel. 1963
Pastell, Papier, 46 × 62 cm
Unsigniert
Privatbesitz, Budapest

8. Heilige. 1960er Jahre
Pastell, Papier, 29 × 19 cm
Im Besitz von Frau Gajzágó, Szentendre

9. Frauenbildnis I–II–III. 1964–1965
Pastell, Papier, 42 × 36 cm, 46 × 33 cm, 46 × 33 cm

Unsigniert
Im Besitz von Zsuzsanna Marosi, Budakeszi, Frau Judith Szabó, Budakeszi, Frau Dr. Zsuzsa Simon, Győr

10. Dämmerung. 1964
Feder in Tusche, 23 × 17 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. Lenke Haulisch, Budapest

11. Kahle Mauern. 1964
Öl auf Leinwand, 60 × 116 cm
Unsigniert
Im Besitz von Frau Sipos, Szentendre
Einst im Künstlercafé in Szentendre ständiges Ausstellungsstück

12. Häuser. 1964
Öl, Holzfaserplatte,
60,5 × 56,5 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. László Levendel, Budapest

13. Ikonentraum. 1965
Pastell, Papier, 100 × 71 cm
Unsigniert
König-Stephan-Museum, Székesfehérvár, Inv.-Nr. 66.1.1.

14. Häuser in Szentendre. 1966
Pastell, Furnier, 49,5 × 34,4 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos László 66
Im Besitz von István Szabó, Budapest

15. Stille. 1966
Pastell, Papier, 56 × 38,5 cm
Unsigniert
Im Besitz von Frau József Sipos, Szentendre

16. Häuser. 1966
Pastell, Papier, 68 × 41 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1966
Im Besitz von Dr. Anna Pinter, Budapest

17. Stadt (Vision von Szentendre). 1966
Pastell, Papier, 70 × 40 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1966
Im Besitz von Dr. Miklós Kovalovszky, Budapest

18. Fenster im Regen. 1967
Feder in Tusche, Papier,
29,5 × 20,5 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1967 II. 17
Im Besitz von Dr. Anna Pinter, Budapest

19. Stadtdetail. 1967
Feder in Tusche, Papier,
30 × 21 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1967
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

20. Fröstelnde Häuser. 1967
Feder in Tusche, 27 × 21 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1967
Im Besitz von Dr. Anna Pinter, Budapest

21. Szentendre mit Akazien. 1968
Feder und Tusche, Furnier,
33,5 × 17,5 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. László Levendel, Budapest

22. Stille II. 1965–
Pastell, Papier ·0 × 19 cm
Unsigniert
Im Besitz von ·au Judith Szabó, Budakeszi

23. Zeichnung I. 68
Feder in Tusch , Papier,
33,2 × 23,7 cn
Ferenczy-Mus ım, Szentendre,
Inv.-Nr. 71.83.

24. Schwarze Fer er (Komposition). 1968
Tusche, Papie 33,2 × 23,7 cm
Signiert links ten: Kósza Sipos, 1968
Ferenczy-Mus ım, Szentendre,
Inv.-Nr. 71.82.

25. Stadt mit Vo . 1968
Feder in Tusch , Papier,
26,5 × 34 cm
Signiert recht unten: Kósza Sipos 1968
Im Besitz der V twe, deponiert in Budapest

26. Motive von S ntendre. 1968
Feder in Tusch , 33 × 24 cm
Signiert recht unten: Kósza Sipos 1968
Im Besitz der V twe, deponiert in Budapest

27. Akazien. Um 68
Feder in Tusch , Furnier,
24 × 18,5 cm
Signiert links ıten: Kósza Sipos
Ferenczy-Mus ım, Inv.-Nr. 71.69.

28. Stadt. 1968
Pastell, Papier ·3,5 × 48,5 cm
Unsigniert
Privatbesitz, S ·ntistvántelep

29. Nachmittag. · ·8
Pastell, Papier ·5 × 49 cm
Signiert links ınten: Kósza Sipos 68
Im Besitz de Rats der Stadt Szentendre

30. Die sich nähe ıde Morgendämmerung. 1968 0
Pastell, Velou 102,5 × 67 cm
Unsigniert
Im Besitz de Rats der Stadt Szentendre

31. Einsame. 196 ·9
Unsigniert
Pastell, Velou 100 × 70 cm
Ferenczy-Mus ım, Szentendre,
Inv.-Nr. 71.63.

32. Ölbaum. 196
Pastell, Papier ·4 × 48 cm
Unsigniert
Im Besitz v Frau Gajzágó, Szentendre

33. Südfranzösischer Garten (Garten von Renoir). 1968
Pastell, Papier, 64 × 49 cm
Unsigniert
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

34. Kahle Bäume. 1968
Pastell, Papier, 64 × 49 cm
Unsigniert
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

35. Berge in Südfrankreich. 1968
Pastell, Kohle, 49 × 64 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos, 1968
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

36. Südfranzösische Landschaft. 1968
Pastell, Papier, 49 × 64 cm
Unsigniert
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

37. Küstenlandschaft mit Bergen. 1968
Pastell, Papier, 49 × 64 cm
Signiert rechts unten: Kósza Si-

pos 1968
Privatbesitz, Szentistvántelep

38. Garten mit Mauer in Frankreich. 1968
Pastell, Papier, 64 × 49 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1968
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

39. Porträt des Gusztav Adamis. 1960er Jahre
Pastell, Papier, 64 × 49 cm
Unsigniert
Im Besitz von László Csentős, Szentendre

40. Porträt der Frau Passuth. 1968
Pastell, Papier, 52 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos
Im Besitz von Krisztina Passuth, Budapest

41. Französisches Städtchen. 1968/69
Pastell, Papier, 32,5 × 25,5 cm
Unsigniert
Privatbesitz, Szentistvántelep

42. Gelbe Häuser. 1969
Pastell, Papier, 32 × 45 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos
Im Besitz von László Csentős, Szentendre

43. Schmetterling. Ende der 1960er Jahre
Pastell, Papier, 64 × 47 cm
Unsigniert
Im Besitz von Dr. Margit Petrás, Szentendre

44. Besondere südliche Landschaft (Gelbe Stadt). 1969
Pastell, Papier, 102 × 74 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1969
Im Besitz der Witwe, deponiert bei dem Bildhauer Andreas Papachristos, Szentendre

45. Traumstadt. 1969
Pastell, Velours, 101 × 61 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos
Im Besitz von Jolán Gajzágó

46. Städtchen. Um 1970
Pastell, Papier, 73 × 99 cm
Unsigniert
Privatbesitz, Szentistvántelep

47. Kleinstadt. 1970
Unsigniert
Tusche, Holzfaserplatte, 14 × 45 cm
Ferenczy-Museum, Szentendre, Inv.-Nr. 71. 70.

48. Komposition. 1970
Pastell, Papier, 69 × 49 cm
Unsigniert
Im Besitz der Witwe, deponiert im Atelier von Andreas Papachristos, Szentendre

49. Szentendre (Blaue Stadt). 1971
Pastell, Velours, 103 × 139 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz der Witwe, deponiert im Atelier von Andreas Papachristos, Szentendre

50. Kleinstadt. 1971
Pastell, Velours, 101 × 146,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz der Witwe. Als Leihgabe im Ferenczy-Museum, Szentendre

51. Betrunkene Häuser. 1971
Pastell, Papier, 62 × 48 cm
Unsigniert
Im Besitz von László Csentős, Szentendre

52. Stadt (Komposition mit Häusern). Anfang der 1970er Jahre
Pastell, Velours, 100 × 82 cm
Unsigniert
Im Besitz von László Csentős, Szentendre

53. Hauskomposition. 1971
Pastell, Velours, 100 × 100 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz von Frau Bódis, Szentendre

54. Zeichnung. 1971
Feder in Tusche, Papier, 40 × 30 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

55. Formgewebe. 1971
Feder in Tusche, Papier, 40 × 30 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1971
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

56. Im Haus Häuser. 1972
Feder und Pinsel in Tusche, 32 × 24 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos 1972
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

57. Zeichnung mit Häusern, Baum und Notenmotiv. 1972
Feder in Tusche, 27,5 × 21 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos, 1972
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

58. Gestalt auf der Baumkrone. 1975
Feder in Tusche, 40 × 30 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos, 1975
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

59. Ohne Titel. 1979
Pastell, Papier, 18,5 × 15 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1979
Im Besitz von Jolán Gajzágó

60. Häuser im Haus. 1980
Feder in Tusche, Papier, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1980
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

61. Im Haus Häuser. 1982
Feder in Tusche, Papier, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

62. Haus-Baum Abstraktionen I–IV. 1982
Feder in Tusche, Papier, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982 (1–3)
Signiert rechts unten: Kósza Sipos L. 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

63. Trauerweide. 1982
Feder in Tusche, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

64. Haus mit Trauerweide. 1982
Feder in Tusche, 32 × 24 cm

Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

65. Haus, Trauerweide, Zaun – Erinnerung. 1982
Feder in Tusche, 32 × 24 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

66. Komposition mit hohen Häusern. 1982
Feder in Tusche, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

67. Häuser und Menschen. 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

68. Gleichgewicht. 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert in der Mitte: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

69. Atavistik. 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

70. Spiegelbild (Hochspannungsleitung). 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

71. Zwillinge (Verwischte Fenster). 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

72. Geometrie. 1987
Graphit, Papier, 41 × 29 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

73. Harmonie. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

74. Meeresufer. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 24 × 34 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

75. Lyniensystem. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, Aquarell, 34 × 24 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos, 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

76. Haus, Gleichgewicht. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

77. Verwischte Fenster. 1988
Feder in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

78. Akazienhaus – Variationen I–III. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert überall links unten: Kósza Sipos. 1988
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

79. Stadtmensch. 1988
Feder und Pinsel in Tusche, 34 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1988.
Im Besitz der Witwe, deponiert in Budapest

II. EINE AUSWAHL AUS DEN IN HANNOVER BEFINDLICHEN WERKEN VON LÁSZLÓ KSZA SIPOS

PASTELLE

(Die nicht besonders gekennzeichneten Werke befinden sich im Besitz der Witwe.)

80. Szentendre. 1965 (Auf der Rückseite Selbstbildnis)
Pastell, Papier, 40 × 28 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1965

81. Stadt mit Gekreuzigtem. 1968
Pastell, Velours, 62 × 49 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1968. Vence

82. Szentendre. 1969
Pastell, Packpapier, 29 × 43 cm
Unsigniert

83. Never. 1971
Unsigniert
Pastell, Papier, 64 × 49 cm

84. Einfache Häuser. 1972
Pastell, Velours, 39 × 27 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1972

85. Einsamkeit. 1973
Pastell, Papier, 73 × 50 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1973

86. Wolkenkratzer. 1976
Pastell, Papier, 39 × 49 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1976

87. Südfranzösische Stadt am Meer. 1977
Pastell, Papier, 39 × 44,5 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1977

88. Steine. 1977
Pastell, Papier, 47 × 31 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1977

89. Oktober. 1977
Pastell, Papier, 58,5 × 41,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

90. Sonnenvogel. 1977
Pastell, Papier, 47 × 33 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1977

91. Licht und Schatten. Um 1978
Pastell, Ingres-Papier, 65 × 50 cm
Unsigniert
Im Besitz von Elke Klemme

92. Seltsame Begegnungen (Fisch und Fenster). 1978
Pastell, Papier, 41,5 × 30 cm
Unsigniert

93. Szentendre in Grau. 1978
Pastell, Papier, 49 × 35 cm
Signiert links unten: 1978 Kósza Sipos

94. Betrunkene Häuser. 1979
Karton, Pastell, Gold, 15 × 13 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

95. Schmetterlinge. 1979
Pastell, Papier, 33 × 25 cm
Unsigniert

96. Leere Stühle. 1979
Unsigniert
Pastell, Papier, 40 × 31 cm

97. Häuserreihe. 1979
Pastell, Velours, 39 × 48 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1979

98. Liebe. 1979
Pastell, Ingres-Papier, 69 × 48 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1979
Im Besitz von Prof. Lubach

99. Stadt (unter Bogen). 1980
Pastell, Papier, 39 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1980

100. Zerrissen. 1980
Pastell, Ingres-Papier, 30 × 40 cm
Unsigniert

101. Amsterdam–Szentendre. 1980
Pastell, Ingres-Papier, 69 × 50 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1980

102. Hafen (Sizilien). 1980
Pastell, Papier, 49 × 39 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

103. Aus dem Fenster (Sizilien). 1980
Pastell, Papier, 39 × 29 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

104. Aufgetürmte Häuser. 1980
Pastell, Velours, 38 × 48 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

105. Silhouettenrhythmen I. 1981
Pastell, Papier, 17 × 11 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

106. Silhouettenrhythmen II. 1981
Pastell, Papier, 29 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

107. Erinnerung. 1982
Pastell, Papier, 30 × 24 cm
Signiert rechts unten: Kósza S. 1982

108. Landschaft. 1982
Pastell, Papier, 51 × 32 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982

109. Braune Häuser mit Akazienbäumen. 1982
Pastell, Papier, 32 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1982

110. Offenes Fenster. 1982
Unsigniert
Pastell, Papier, 31,5 × 24 cm

111. Szentendre mit einem dürren Baum. 1983
Pastell, Papier, 32,5 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

112. Durchscheinende Häuser. 1983
Pastell, Papier, 30 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza S. 1983

113. Wolken. 1983
Pastell, Papier, 23 × 33 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

114. Wolken. 1983
Pastell, Papier, 25 × 32,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

115. Gräser. 1983
Pastell, Papier, 50 × 47 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

116. Blätter und Wolken (Vegetation I). 1985
Pastell, Papier, 59 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos L. 1985

117. Landschaft. 1985
Pastell, Papier, 31 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1985

118. Vegetation. 1986
Pastell, Ingres-Papier, 40 × 30 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1986

119. Landschaft. 1986
Pastell, Papier, 32 × 24 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1986

120. Steine. 1986
Pastell, Papier, 26 × 34 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1986

121. Steine. 1986
Pastell, Papier, 24 × 15 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1986

122. Landschaft (Ohne Titel). 1986
Pastell, Papier, 18 × 13 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1986

ÖLPASTELLE

123. „Großer Uhuvogel mit langen blauen Ohren". Mitte der 1970er Jahre
Ölpastell, 50 × 59 cm
Unsigniert

124. Häuser (Betrunkene Stadt) zwischen Szentendre und Deutschland. 1977
Ölpastell, Leinwand,
69,5 × 99,5 cm
Im Besitz von Herrn Claussen-Finks

125. Bild vom Meer. 1979
Ölpastell, Leinwand, 40 × 50 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1979

126. Verschollene Häuser. 1980
Ölpastell, Leinwand, 50 × 40 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1980

127. Häuserkette. 1981
Ölpastell, Leinwand, 50 × 40 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1981

128. Wolken. 1981
Ölpastell, Leinwand, 50 × 40 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1981

129. Wolken II. 1981
Ölpastell, Leinwand, 40 × 50 cm
Signiert links unten: K S L.

130. Graue Häuserreihe. 1982
Ölpastell, Leinwand, 39 × 49 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

ÖLGEMÄLDE

131. Betrunkenes Haus. 1977
Öl auf Leinwand, 20 × 18 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1977

132. Bild. 1983
Öl auf Leinwand, 40 × 50 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1983

133. Große Gräser. 1984
Öl auf Leinwand, 50 × 40 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1984
Im Besitz von Professor Mitzkat

134. Weiße Wellen. 1987
Öl auf Leinwand, 60 × 80 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1987

135. Kristallene Stadt. 1987
Öl auf Leinwand, 99 × 150 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos, 1987

136. Die Blumen von Rachmaninow. 1987
Öl auf Leinwand, 80 × 60 cm
Im Besitz der Stadt Hannover

137. Kristallene Stadt II. 1987
Öl auf Leinwand, 70 × 100 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1987

138. Sehnsucht. 1988
Öl auf Leinwand, 80 × 70 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1988

AQUARELLE

139. Die Chronik der Schönheit. 1987
Aquarell, Deckfarbe, Papier, 40,5 × 28,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1987
Im Besitz von Berndt Münkel

140. Ohne Titel. 1987
Aquarell, Deckfarbe, Silberstift, 23 × 33 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos
Im Besitz von Elke Klemme

141. Aquarell. 1988
Unsigniert
Aquarell, Papier, 23 × 15 cm

142. Fata Morgana
Unsigniert
Aquarell, Tusche, Graphit, 20 × 13 cm

143. Härter. 1988
Aquarell, Papier, 13 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1988

144. Evolution. 1989
Unsigniert
Aquarell, Papier, 20 × 13 cm

145. Leuchtender Fleck. 1988
Aquarell, Feder in Tusche, 19 × 13 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos 1988

146. In der Mitte. 1989
Aquarell, Papier, 31 × 23 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1989

147. Dactylus. 1989
Aquarell, Papier, 32 × 23,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1989

148. Schmelzender Schnee. 1989
Graphit und Aquarell, 23,5 × 32 cm
Signiert rechts unten: Kósza Sipos 1989

GRAPHITZEICHNUNGEN

149. Offenes Fenster. 1984
Graphit, Papier, 60 × 42 cm
Signiert in der Mitte: Kósza Sipos 1984

150. Fenster mit Drahtnetz
Graphit, Papier, 60 × 42 cm
Signiert in der Mitte unten: Kósza Sipos 1984

151. Pflanzenpaar. 1984
Graphit, Papier, 59 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1984

152. Wachstum. 1984
Graphit, Papier, 60 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1984

153. Erinnerung. 1985
Graphit, Papier, 60 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1985

154. Zeichnung (Pflanzen). 1985
Graphit, Papier, 59,5 × 42 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos 1985

155. Nordlandschaft. 1985
Graphit, Papier, 42 × 59,5 cm
Signiert links unten: Kósza Sipos

NICHT IM KATALOG VERZEICHNET: EINE AUSWAHL AUS DEN RADIERUNGEN DES KÜNSTLERS AUS DER ZEIT VON 1972 BIS 1973

1. Sonne über der kleinen Stadt. 1972
20 × 21,5 cm

2. Versteckspiel. 1972
21,5 × 19,5 cm

3. Gähnendes Fenster. 1972
24,5 × 19,5 cm

4. Melancholie. 1972
21 × 20 cm

5. Labyrinth. 1972
19 × 18 cm

6. Schweben. 1972
42,5 × 21,5 cm

7. Alte Erinnerungen. 1972
45,5 × 22,5 cm

8. Heimatsloser König. 1973
24,5 × 6 cm

9. Fata Morgana. 1973
24,5 × 6 cm

10. Geheimnis. 1973
53 × 39 cm

11. Schlossmeister. 1973
20 × 21 cm

12. Zu zweien. 1973
24,5 × 19,5 cm

KÓSZA SIPOS LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA, 1991. FEBR. 20.–MÁRC. 31.
AUSSTELLUNG VON LÁSZLÓ KÓSZA SIPOS, 20. FEBR.–31. MÄRZ. 1991
BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA / AUSSTELLUNGSHAUS DER GALERIE BUDAPEST
BUDAPEST III., LAJOS U. 158.

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE / AUSSTELLUNG: TÖRÖK Tamás, DR. SZABÓ Júlia
A KATALÓGUST SZERKESZTETTE / REDAKTEUR: DR. SZABÓ Júlia
FORDÍTOTTA / ÜBERSETZUNG: BERTALAN–STÖCKIGT Veronika
GRAFIKA / GESTALTUNG: GELENCSÉR Ferenc
FOTÓ / FOTO: GAJZÁGÓ Jolán
FELELŐS KIADÓ / HERAUSGEBER: ZSIGMOND Attila
ISBN 963 04 0847 3